LINGUÆ SINICÆ
GRAMMATICA,
ET
SINICORUM
REGIÆ BIBLIOTHECÆ
LIBRORUM
CATALOGUS.

Chũm	中	*Medii*
Kue̊	國	*Regni*
Kuõn	官	*communis*
Hoá.	話	*Loquela.*

Imperii Sinarum (quod ab ipſis Medii Regnum appellatur)
Lingua cōmunis.

LINGUÆ SINARUM MANDARINICÆ HIEROGLYPHICÆ GRAMMATICA DUPLEX,

Latinè, & cum Characteribus Sinensium.

ITEM

SINICORUM REGIÆ BIBLIOTHECÆ LIBRORUM CATALOGUS,

Denuò, cum Notitiis amplioribus & Charactere Sinico, Editus

JUSSU

LUDOVICI DECIMI QUINTI.

Author STEPHANUS FOURMONT, *Arabicæ Linguæ in Regio Francorum Collegio Professor, Regiæ Inscriptionum atque Humaniorum Litterarum Academiæ Pensionarius, Regiæ Bibliothecæ Interpres ac Sub-Bibliothecarius, è Regiis Londini ac Berolini Societatibus, &c.*

LUTETIÆ PARISIORUM,

Chez HIPPOLYTE-LOUIS GUERIN, ruë S. Jacques, à S. Thomas d'Aquin.
ROLLIN Fils, Quay des Augustins, au Palmier.
JOSEPH BULLOT, ruë des Prêtres S. Severin, à S. Joseph.

Ex Typographiâ JOSEPHI BULLOT.

M. DCC. XLII.

CUM APPROBATIONE ET PRIVILEGIO REGIS.

REGI
CHRISTIANISSIMO.

EAM, quâ nunc Europa collucet omnis, Litterarum gloriam, Majoribus tuis deberi totam, MAXIME REX, Authores non nostri solummodo, sed Gentium etiam cæterarum cuncti, unâ voce conclamant.

Quas laudes non comparavit sibi Franciscus Ius, nobilissimi illius Collegii tui Regii institutione, unde postea Linguæ omnes eruditæ, Latina, Græca, Hebraica, Syriaca, Arabica; unde Scientiæ universæ, Rhetorica, Philosophia, Medicina, Jurisprudentia, Mathesis, facto quasi cuneo, in omnes Orbis partes eruperunt?

Hinc enimvero, Latini, Græci, Hebraici, Syriaci, Arabici Scriptores, antea ignoti omnino, producti in dias luminis horas: hinc, quæ præcedentibus sæculis, aut prorsus incognitæ aut neglectæ erant Artes, vel admirabili industriâ repertæ, vel cum honore summo renovatæ; hinc, quod mirari per sæcula Sapientes non desinent, ipsa, quæ ex Orbe ferè exulârat, Urbanitas,

ad vitæ humanæ felicitatem, revixit ac pullulavit; Testes eâ de re Budæus, Vatablus, Ramus, Mercerus, Amiotus, Castellanus, Thuanus, *magna tunc Regni hujus tui* incrementa & ornamenta?

Quod si post Bellicas Henrici IIII virtutès, omni ore celebratas, celebrandasque, quanto Litteras easdem sit amore prosequutus, Abavus tuus Ludovicus XIII, paulisper consideretur, & verum semper hoc illud Axioma:

Regis ad exemplum subditos componi solêre, *præterire possumus hoc loco Cardinalem* Richelium, *& Disciplinarum, & Linguarum omnium illustrissimum protectorem? Omittemus tunc temporis vixisse Litteraturæ omnis illustrissimum Promotorem, Hieronymum* Bignonium? *Tacebimus (quæ una res, est Ludovici XIII pietatem in omne ævum commendatura) de magnis illis* Polyglottis *Parisiensibus*, *à* Jayo *sub tanto Rege procuratis, quos Libros, tum Artis impressoriæ, tum Linguarum Orientalium, quis neget Monumentum esse sempiternum?*

Succedunt Atavi tui Ludovici Magni *tempora, atque ea ætatum omnium gloriosissima, hactenus Orator nemo, Poëta nemo, nemo etiam Historicus repertus est, qui, non dico, verbis exornare; sed, ne simplici quidem descriptione enarrare posset; Quin, prætermissâ silentio Bellorum magnitudine, amplitudine Bellatorum, queis de, nulla unquam posteritas conticescet: sive Artes, seu Artifices, sive Scientias, sive Doctos, sive Oratorum Eloquentiam, sive Poëtarum* ἐνεργείαν, *sive Academiarum fundationes, sive etiam Præmia Industriæ, ac Virtutibus ubique constituta, & quod præstantius est, Viros Maxi-*

mos, *his omnibus à tanto Rege*, *divino quodam delectu*, *præpositos*, Colbertum, *Cancellarium* De Ponchartrain, Joannem-Paulum Bignonium, *aliosque complures*, *spectaveris; nihil unquam quidquam simile : eventus profectò ii & tales*, *non qui solo oculorum animique admiratione contemplandi*, *sed qui non insufficiente*, *quod hic necessariò fieret*, *recitatione extenuandi.*

Ad te accedo, Rex potentissime, *& illo isto novo*, *quo laté circumfulges splendore*, *obstupesco admirabundus*, *qui tandem*, *quod jam à te factum*, *decessorum tuorum omnium ad te undiquâque confluxerint* ἐγκωμία, *quive eos omnes Reges*, *illustrissimos licèt*, *hinc* domi *summâ Consiliorum tuorum prudentiâ*, *illinc* Militiæ, *singulari Armorum tuorum gloriâ; hinc egregiâ tuâ in Litteras*, *Litteratosque benevolentiâ*, *illinc eximiâ Operum Litterariorum molitione*, *longè superaris junior*, *ac ferè adolescens.*

Enim verò, *omittantur res à te & Imperio tuo præclarè gestæ*, *in Hispania*, *in Italia*, *in Germania*, *ubi Milites tui Heroës totidem; at Belli Pacisque inter Monarchas sibi infensissimos*, *jam antea*, *at nuper*, *à Germanis*, *à Russis*, *ab ipsis Othmanidis*, *ob infinitam Sapientiæ & Justitiæ tuæ famam*, *una voce Moderatorem*, *Sequestrum*, *Arbitrumque eligi ac statui*, *quàm magnum fuit! quàm ab omni est sæculo inauditum!*

In Bello, Rex Christianissime,
Parcere subjectis, & debellare superbos,
Hæ tuæ erunt Artes.

Quoad Litteras, *quantas nobis omnibus à*

tenerâ tuâ ætate spes, quamque firmas ostendisti, qui esses à Patre Litterato, Litteratorum amantissimo, atque ipso etiam Authore, procreatus; qui Philippum Aurelianensem, *Virum magnum, & eorum, quos Orbis noverit, Principum Doctissimum, insignem Disciplinarum, Doctorumque omnium Protectorem, & tui loco & tuo nomine esse per omnem pueritiam tuam summo cum gaudio videres; qui à Magno Ecclesiæ Romanæ Cardinale,* D. D. de Fleuri, *Eruditissimo simul, atque Eruditorum omnium Adhortatore educatus, progressus ipse in Litteris, Rege dignos, quotidie faceres, Historiæ, Geographiæ, Linguarum etiam remotissimarum amator & curiosus; qui denique adultus jam, cum ad majora Regni tui negotia esses manum admoturus, ne eædem illæ, quas semper amasti, Litteræ, ullo tempore orbarentur, inter magnos administros tuos, Illustrissimum & Clarissimum ab Avis, Atavisque, Scientiarum, Artiumque Liberalium cognitorem, amatoremque* D. D. Comitem de Maurepas, *ut Collegii tui, ita Academiarum, & proinde Litteraturæ omnis, pro te, quasi inspectorem, tutoremque declaraveris.*

Hujus Divini Consilii tui, Rex Maxime, *nemo nostrum est, qui sapientiam singularem non admiretur, qui utilitatem inde mirificam, atque in omnes Litteratos redundaturam non persentiscat. Sic enim & quæcumque à Majoribus tuis, beatæ memoriæ, in Litterarum propagationem, dexterrimè inventa, rectissimè ordinata, pulcherrimè stabilita sunt, ea ipsa, si perfecta sint, in eadem pristinâ suâ dignitate, gradûsque ejusdem &*

sarta

ſarta tecta tueris, conſervaſque omnia; & ſi quid defuerit in dies aucta, majora in dies, & perfectiora, ingenio tuo efficis, præſtaſque: Et quod omne tulit punctum, *ac novum quoddam eſt immortalitatis genus, pariturum tibi, aut ignota omnino, aut à Prædeceſſoribus tuis cogitata quidem, at ob ſummam rerum difficultatem, viſa ardua & quaſi factu impoſſibilia, exequeris, & ad umbilicum uſque perducis.*

Tale eſt, audacter dicam, Opus hocce Litterarium, quod conceptum à Viris Regni tui maximis, quod juſſu tuo, & ante oculos elaboratum tuos, à me tibi hodie conſecratur.

Ab Atavo quidem tuo Ludovico decimo quarto, *Victoriis tot tantiſque per ſuam vitam commendato, & gloriæ Gallicæ ſimul & pietatis diligentiſſimo, animadverſum quoque iſtud, ſed imperatum ſolummodo,* REX MAXIME,

At ne tentatum quidem quale à me factum, nunc authoritate tuâ emittetur. Opus profectò annorum ſeptem & viginti, ab anno 1715, ad annum 1742.

Quod cum Characterum Sinicorum Hieroglyphicorum numero 120000, delineationem, ſculptionemque.

Cum Dictionaria ampliſſima ſex, Characteribus *iiſdem hieroglyphicis, Europæ ferè incognitis, referta.*

Cum Grammaticam hanc duplicem, & multas alias lucubrationes Philologicas.

Cum Librorum Bibliothecæ tuæ Sinicorum Notitias *ambitu ſuo contineat, comprehendatque.*

b

Nonne est & Polyglotta omnia, & omnes Authorum editiones immensitate suâ exuperaturum?

Perpenderat videlicet, ultimis Regni sui annis Ludovicus decimus quartus, *idque certò, missis in Sinam Missionariis didicerat.*

Evangelii Præcones, quamdiu Sinas, *Gentem eruditam, & antiquitate suâ, atque omnimodâ urbanitatis famâ superbientem, nullâ Linguæ illius hieroglyphicæ cognitione muniti, nullâ Librorum Mandarinicorum lectione antea imbuti convenirent; fructum laboris sui omnis aliquem, sed multò minorem, percepturos; hoc enimverò ratio ipsa dictabat.*

Vehementer, id diùque & attentè consideràrat Prudentissimus Rex, quamvis Gallia, & Patris sui Ludovici decimi tertii, & suâ ipsius ætate, innumerabilibus Authorum scriptis, multiplici characterum impressione, variâ Linguarum eruditarum cognitione, Regiones Europæ omnes vicisset, attamen deesse adhuc, & decantata illa Sapientum Sinarum scripta, & famosos illos Linguæ Sinicæ Characteres, & in Viris Doctis ejusdem admirabilis Linguæ peritiam.

Si etiam Gens *reverà à sæculo, Populus certè omnium antiquissimus, numerosissimus, & à Diluvio usque celeberrimus.*

Si Mortales, *& Librorum infinitorum conscriptione, & Legum optimarum sanctione, & sapientia Philosophicæ famâ illustrissimi.*

Si Monarchia *Terrarum vastissima.*

Si Hieroglyphis *illis Ægyptiacis, aut amissis om-*

nibus, aut ignoratis, Lingua Sinica *generis ejusdem reliqua una.*

Si, inquam, Sinæ, *qui hæc omnia, omnium hominum soli possident, tandem cognoscerentur.*

Hoc illud & Litteris post hac utilissimum fore, & Regno Gallico pulcherrimum.

Uno verbo, is Ludovici Magni, *Atavi tui scopus, ut ad Religionis, Scientiarumque gloriam Litteratura hæc tota, Galliæ primùm, deinde per Galliam omni Europæ innotesceret.*

Sed eundem hunc illum honorem, & summo imperio tuo, & gloriæ tuæ immensæ, per æterna ætatum omnium sæcula collustrandæ, totum reservavit Dei Optimi Maximi Providentia.

Quas igitur gratias, & quam immortales habituræ tibi sunt, REX MAXIME, *& Religio Christiana, & Litteratura omnis!*

Religio, *quæ per te, remotis nunc Linguæ Sinicæ ambagibus, arboris fortunatæ instar, jam sese est per Sinam, & vastas illas fermè totius Orientis Regiones, multò quàm antea faciliùs propalatura?*

Litteratura, *quæ cum hactenus felices illas Orbis partes penè ignorasset, neque illarum Historiam, Chronologiam, Geographiam, Philosophiam, Scientias demùm Artesque, nisi è Rivulis iisque & exiguis & Turbidis, tantùm delibasset: nunc beneficio tuo singulari, & per illas easdem lucubrationes nostras, ex ipsis Authorum Sinarum Fluminibus, ad satietatem usque debitam, & pleno ore, est in posterum exhaustura?*

Quarum lucubrationum, cum Grammatica Princeps, ab omnibus Linguarum peritis semper existimata, existimandaque sit, eam tibi nunc, at iis, quæ nomine etiam & jussu tuo, à me concinnata sunt, Dictionariis Mandarinicæ hujus & Hieroglyphicæ Linguæ amplissimis, brevi cumulandam,
Offert, Dedicat, Consecrat,

MAJESTATIS TUÆ CHRISTIANISSIMÆ,

Servus & Subditus,

STEPHANUS FOURMONT,

In Collegio tuo Regio Linguæ Arabicæ Professor, Regiæ tuæ Numismatum, & Humaniorum Litterarum Academiæ Pensionarius, Regiæ tuæ Bibliothecæ Interpres & Sub-Bibliothecarius, ac è Regiis Londini & Berolini Societatibus.

PRÆFATIO.

QUI *Meditationes* meas Sinicas attentè legerit, is hîc longam Grammaticæ huic meæ Præfationem à me expectari non sentiet oportere; illinc enim & rationem studiorum meorum sane difficilem, atque operosam, & varios Eruditorum Europæorum ad Linguam Mandarinicam ediscendam conatus, hucusque irritos, & quæcumque Grammaticam ipsam Sinicam antecedere necesse est, documenta perdidicerit.

Sive enim *Characterum Hieroglyphicorum* omnium *lectio* & *nomina*, sive eorumdem reperiendorum *Ars* tota, Scriptoribus nostris prorsus nova: sive diversa Authorum Sinarum, & per *Tonos*, & per *Claves Dictionaria*: sive, quæ ipse ego elaboravi *Dictionaria sex*, è Sinarum ipsorum Dictionariis desumpta: denique, eorumdem Dictionariorum & ordo & usus; hæc, inquam, ibi cuncta simul enunciata à me fuerunt satis superque, & quantum res ipsa postulare videbatur, explicata.

Nihilominus ad ampliorem laboris hujusce mei intelligentiam, cum opus hoc Sinicum reverà vastissimum, non meâ ipsius inculcatione, sed magnis Virorum Litteraturæ totius Principum animis conceptum: non propriâ meâ voluntate, sed duorum Regum Maximorum Ludovici XIV. ac Ludovici XV. jussu inchoatum: deinceps Regiâ eâdem authoritate continuatum à me perfectumque sit: quia & jam pridem, id est, ab anno 1716. omnibus *Novis* diurnalibus cognitum publicatumque, (quod tum nobis invitis factum est) tantæ, quod putaretur, *retardationis*, aperiendas existimo Lectori causas.

Eas enimverò necesse est & fuisse plurimas, & gravissimas extitisse. Sed quoniam ignotas sibi, alias atque alias esse arbitrati sunt nonnulli, vanâ opinatione decepti: ediscant tandem id hoc loco, quænam fuerint, & quia patientiâ sum usus summâ, quæcumque in me commotæ fuêre undæ, eas ab eodem me, & contemni fortiter, & animosè reprimi potuisse, ac, quod majus est, debuisse.

Itaque Præfationem hanc meam in partes distribuam sex.

In *primâ*, legitimas illius, quæ malè objiceretur, *retardationis* causas, sum egomet ipse, absque hæsitatione ullâ, commemoraturus.

In *secundâ*, post indicata tantummodo vasta mea Linguæ Mandarinicæ, ex ipsis Mandarinorum Libris exprompta, Dictionaria; Grammaticam meam Sinicam indidem extractam, qualis primùm fuerat à me concinnata, per summa capita describam omnem.

In *tertiâ*, enunciatâ summi ac illustrissimi Viri *Pauli Bignonii* eâ, quæ ab ipso instituta est, *Premarianam* inter & *meam* Grammaticam comparatione, judicium de eâdem Grammaticâ, de Amici quidem opere, Amicus, attamen prout decet, ac secundùm sanæ criticæ leges, adjiciam, quale à me ad *Premarum* in Sinam Epistolâ missum est.

In *quartâ*, de variis agetur operibus, id genus, post Grammaticam *Premarianam* ad me allatis, quæ ipsa à Sinâ profecta; cur enim hîc, & R. P. *Varonis*, & *Diasii*, cur *Cupletii* & *Bayeri*, cur *Rosaliensis*, cur clarissimi viri *Montignii* obliviscceremur? dum hic solus messem, & rerum, & vocum, & Dictionariorum, & Grammaticarum Annotationum suppeditavit abundantissimam?

In *quintâ*, cum Gallicè primùm exarata fuisset Grammatica hæc mea, & ad majorem Reipublicæ Litterariæ utilitatem, Regiâ itidem authoritate à me versa edatur; dicenda nobis etiam nonnulla & de iis, quæ præcessêre, in Linguam Mandarinicam *Meditationibus*, quæ ex anteriori illâ Grammaticâ quâdamtenus extractæ, & de hâc ipsâ, quam nunc proferimus, quodam modo decurtatâ, quæ prioris in tres divisæ, non nisi tomus ultimus.

6°. At quoniam ad studium hoc, eâ, quâ par est, diligentiâ, temet appellere fortasse dubitares, Lector, vide, quantum tibi & currenti calcar addiderit Rex ipse: Quamquam in impresso Bibliothecæ suæ Catalogo, Libros omnes Sinicos, *Notitiis* nostris indicatos, edi jussisset; tamen hîc ad intimam & Authorum & rerum cognitionem simul, & ad majorem studiorum tuorum progressum, ille idem Bibliothecæ Regiæ Catalogus, Sinicis ipsis characteribus, voluit, ederetur.

Hæc ergo *sexta pars*, *Notas* quasdam est, de hâc novâ Librorum Bibliothecæ Regiæ Catalogi publicatione tibi exhibitura. Quæ omnia, remotâ digressione omni, quantùm in me est, expedio breviter.

PARS PRIMA.

De legitimis impressionis hactenus differendæ causis.

Causæ *retardationis* fuêre omnino tres, quas quisnam Lector paululum æquus rejicere ausit?

Prima est, quod *Grammatica Sinica* hîc, id est, in *Europâ* nondum ulla, quam imitarer, nullum *Dictionarium*, quod esset prævium mihi.

Secunda, quod *collectionum* mearum, futurarum, dubio procul, infinitarum *exscriptiones* etiam futuræ longissimæ.

Tertia, quod ad imprimendum characteres prorsus nulli, eorumdemque seligendorum curam cui committerem, præter me, mortalium nemo.

Primò quidem, in Bibliothecis nostris omnibus tunc temporis

(quod expertus audacter assero) licèt amplissimæ essent, licèt generum omnium Libris refertissimæ, licèt etiam Libros aliquot Sinicos possiderent, attamen, quod ad Linguam Sinicam aut edifcendam, aut exponendam faceret, opus omnino nullum fuit. Nam cur nescissent Bibliothecarii quicumque? Cur omisissent Catalogi Bibliothecarum omnes? cur homini Litterato non usquequaque incognito, cur, inquam, Professori Regio, Viro Academico, &c. ad Grammaticam & Dictionaria Regio jussu conficienda, si qui habuissent, auxilium omne recusassent Librorum aut mutuò accipiendorum, aut etiam excerpendorum, qui id in omni aliâ re facerent libentissimè? Hoamgio igitur mortuo, quia reipsâ ab ipso scripta, vel latinè tantùm exarata, vel si qua charactere Sinico, ea ad scopum hunc meum inutilia omnino, quod in *Meditationibus Sinicis* tibi abundè comprobatum: incumbebant mihi absque ullo exemplo componenda hujuscemodi opera. Jam Linguæ Asiaticæ, antiquissimæ simul, & à cæterarum Linguarum ingenio, propter *Hieroglypha*, remotissimæ, fieri quadamtenus creatorem, id verò me dignum, dexteritatisque ac sagacitatis non aspernandæ: & rem ejusmodi, quamquam tædiosam ac difficilem, tum Regni Proceres, me etiamnum diffidente, ac quodammodo renuente repetebant, tum egomet ipse (cur enim id, quod verum est, non fatebor) non sine quâdam certitudine (adesset modo temporis spatium) ad optatum finem iri perductum augurabar.

Secundò, suppositâ nunc primò *vocum* Sinicarum, deinde *figurarum Mandarinicarum*, id est, *Pronuntiationum* vocabula Sinica efferentium, & *Characterum* iisdem pronuntiationibus respondentium cognitione, nonne ex Libris, atque ex illo Dictionariorum merè Sinicorum (non enim suppetebant alia) nudos characteres & innumerabiles figuras exhibentium, Oceano, colligenda omnia hæc erant, hoc est, & *voces* & *characteres*? Hinc *voces*, queis enunciaretur *character* unusquisque, unà cum ejus *tonis* & variis *significationibus*; illinc *characteres* ipsi apud Mandarinos, pro scripturâ nostrâ usitati? at quantæ, Librorum multitudine infinitorum, magnitudine immensorum *excerptiones*; & quàm improbus Authori labor, qui tamen postea exscribendus etiam ab aliquo totus.

Tertiò, Etsi post Authoris compositionem perfectæ jam, absolutæque *exscriptiones* fuissent, nùm ad *Grammatica*, aut ad *Dictionarii* ullius (at hîc requirebantur multa), nùm ad paginæ unius impressionem nosmet accinxissemus, quin formæ *characterum* apud nos sculptæ? Nec tantum pars quædam, sed omnino omnes, eæ videlicet primùm, quæ *Grammatica* Sinicæ, eæ postea, quæ variis Mandarinicæ Linguæ Dictionariis in publicum edendis sufficerent? Et quo tandem istud modo fieri poterat, nisi delineati & sculpti characteres forent, idque non è quovis ordine, vel unius generis unus, sed sæpenumero tres, vel quatuor, vel quinque, vel interdum decem, interdum viginti, vel etiam quadraginta: hæc autem ipsa eadem *delineatio* & *sculptio*, quin delectum per se difficillimum, quin spatium temporis infinitum postularet, dubium paulisper cogitanti nullum.

Redi ergo, Lector, hæcque omnia mecum resume, & quantum ex parte mea industriæne, an perspicacitatis dicam, certè *lec-*

tionis, *combinationum*que: quantum ex parte *exſcriptorum*, *moræ*, quantum ex parte *Delineatoris*, atque *Sculptorum*, *defatigationis*, infumendum fuerit, nonne fatebêre illico?

Primò, Ex *parte meâ*: æternum primâ fronte videbatur id, quod conſtruere in animo habebamus ædificium; & ſcripta mea tot, in omnes Eruditorum lucubrationes, in omnes ferè Scripturæ Libros, nova & κριτικώτατα, oculo videre poteram irretorto?

Sed eam ipſam in rem animi addebantur mihi, atque unâ cum *Sinicis* futuris, *Commentariorum* illorum meorum jam factorum promittebatur editio Regia, & à quonam confidentiùs quàm à Rege, inter Litteras, id eſt, cum Regente *Philippo* Aurelianenſi, & Magni Cardinalis *Floriaci* curâ educato, ſperarem, exſpectaremque? Atqui de illo Sinicæ Linguæ ædificio jam ſalva res eſt, conſtruxi, & poſt *Meditationes* noſtras *Sinicas*, tum præſenti hâc *Grammaticâ*, tum *Dictionariis* mox ſecuturis erexero, Regiæ in omnes Litteratos munificentiæ, *Monumentum ære perennius*. Cætera igitur tempore venient etiam ſuo, & quiſquiliis *Thomaſſini*, ab unoquoque Docto exſibilatis, non anteferrentur Notæ in Linguas meæ?

Sed enim opera illa mea Sinica, ex *non extantibus*, creare quàm arduum! perpetuo quaſi filo pertexere, quàm tædioſum! per annos complures, noctesque, dieſque enixus, *excerptiones* meas nonniſi tumultuosè coacervaram; & erat tunc moles indigeſta, ac velut naſcentis primordia mundi; ſed & *Meditationum* Sinicarum, & *Dictionariorum* ſex, & *Grammaticæ* totius ſeges ampliſſima, quam etiamtum, contemptâ valetudinis meæ ratione, omnem ordinavi. Atque hæc fuit prima *retardationis* cauſa, quæ, ut vides, maximè legitima.

Secundò, Jam verò deerant mihi ad tantam collectionum mearum multitudinem *Exſcriptores*. Et ſi Litterarios Fratris labores libenter exſcriberet Frater, quemnam potius quam Fratrem meum delegiſſem, quiſnam etiam futurus fuiſſet aptior? *Michaëlem Fourmontium*, ego Frater jam adultum, in *Latinis*, in *Græcis*, in *Hebraïcis*, in *Syriacis*, annos totos ſex, per horas quotidie quatuor aſſiduè docueram. Ita autem docueram, ut Linguas *Græcam*, *Hebraïcam*que, alios idem ipſe plurimos privatim doceret: eundem per me Rex, annitentibus Magnis Viris *Bignonio* & *Maurepatio*, in illuſtriſſimum Profeſſorum Regiorum numerum jam aſciverat, & mihi laboribus jam penè confecto, ut à me Exſcriptor quemcumque libêret, aſſumeretur, certos quoſdam reditus denuò aſſignarat, quos illi quoque addere licitum mihi. Seſe ipſe Exſcriptorem offert Frater meus, facio amplius, aut potius fecêre, obſecrante me, *Bignonius*, & illuſtris Princeps, Regni Regens: remanente eodem præmio, interpretis titulo obtegitur *Exſcriptoris* conditio, quid aut majus aut gratius? Sed Frater Fratrem non ſecutus eſt diu; terruit labor, etiam latinas Dictionariorum Sinicorum tantorum ſignificationes ſolummodo exſcribentem, &

Non aliter, quam qui adverſo vix flumine lembum
Remigiis ſubigit, ſi brachia fortè remiſit,
Atque illum in præceps prono rapit alveus amne.

Hoc imminere periculi, &

Ex

Ex illo fluere, ac retrò sublapsa referri,
Spes Sinæ *& fractæ vires*;

Denique tanta eum subiit è longiore, & alieno opere desperatio, ut ante annum 1726, non solùm exscriptionem omnem, sed etiam omne Linguæ Sinicæ studium, tanquam nimis difficile, penitus abjiceret: & exinde alios atque alios, qui mea transcriberent, adolescentes, quærere fuerim coactus.

Nota autem hæcce hoc loco maximè necessaria, non solùm, Fratres ambo & propter quandam Studiorum Orientalium communitatem, alter cum altero à multis confusi, dignoscamur, necesse est; sed etiam, si qui lapsus, aut in iis, quæ præcessère, *Meditationibus Sinicis*, aut in hàc, quam nunc edo, *Linguæ Mandarinicæ Grammaticâ*, aut in variis ejusdem *Hieroglyphicæ Linguæ* à me uno concinnatis *Dictionariis*, quod fieri omnino potest, nonne æquum est, mihi quanquam majori & olim Magistro, imputentur uni omnes, & ab hâc totâ suspicione liberetur *Michaël Fourmont*, Frater charissimus: certè horum eorumdem lapsuum nec coadjutor fuit, neque ullâ in re compartieeps, oportet, habeatur; derelictâ Sinâ, aliorsum gressus (norunt ii, qui in Europâ, Eruditi plærique) & animum suum omnem appulit, hoc est, ad Inscriptiones Græcas; nam Constantinopolim ipse, & clarissimus amicus meus *Sevinus*, Regio jussu profecti, alter *Librorum Orientalium, Franciscus Sevinus*, alter *Inscriptionum Græcarum, Michaël Fourmont*, messes ad nos amplissimas comportavère.

Quod hinc inferendum tibi, Lector, altera retardationis meæ causa, *exscriptiones* non neglectæ prorsus, sed non eo, quo debuissent, ardore promotæ, non eo, quo oportuisset, tempore absolutæ, & authori (quæ res oneri mihi maximo) unicè, præsertim quoad characteres Sinicos, relictæ.

Torcular calcavi solus, & nemo mecum.

Tertiò, 3ª fuit hujus ipsius retardationis causa, eaque irrefragabilis, *delineatio* ac *sculptio*. Unde verò inceperit utraque, non anno 1716, sed 1720; & quî fuerit ad huncce annum 1742 prolata, audi Lector.

1°. Quamquam ab anno 1716. operam in Linguæ Sinicæ studio assiduam collocarem, attamen non tenui statim Hieroglyphorum

NOTA. Ante Opus nostrum in Europâ visi quidem characteres Sinici nonnulli; nam præter titulos Librorum quorumdam (trium tamen vel quatuor tantummodo) *Flores* aut *Plantas* aliquot delineârat *Boimus*, ut apud *Thevenotium* videre est, & in *Sinâ illustratâ*, non solùm horum eorumdem, & *Monumenti Siganfuani* totius effigiem dederat *Kircherus*, sed etiam Lib. 6°. qui characteres aut *Draconum*, aut *Agriculturæ*, aut *Ostreorum* & *Vermium*, aut *Alarum*, aut *Testudinum*, aut *Fascium*, aut *Herbarum*, aut *Astrorum* & *Stellarum*, aut *Piscium*, aut *Librorum*, aut *Placitorum Judicialium*, aut denique *Tabellarum* à privatis quibusdam in usum peculiarem *exaratarum*, appellati, eos, prout è Dictionario Xuĕ vên fuerant ab eodem *Boimo* extracti, ediderat: itidem *Mullerus*, publicato eo, qui Siaó hiŏ inscribitur, Libellulo, Imperatorum nomina, unà cum brevi Commentario Germanico, ad Regem beatæ memoriæ Ludovicum XIV miserat: Præterea anno 1730, & posteaquam per annos decem & amplius *characterum Sinicorum* delineationem sculptionemque jam inchoarat Gallia, *Petropoli* ad nos *Museum* suum destinavit *Bayerus*, in quo characteres Sinici, in ære sculpti, ad duo millia; at omnia ista & pauca, neque eâ, quâ oportebat, curâ elaborata, & trunca, mutilaqua, ut cuicumque inspicienti, & characteres nostros è Libris ipsis pulcherrimis desumptos conferenti, patebit illicò.

ſeu *charaćterum* Sinicorum nec propria *nomina*, hoc eſt, verè uſitatam apud *Mandarinos* lectionem, nec genuinas ſignificationes, id eſt, non imaginarias, myſtagogicaſve, ſed quales apud Sinas ipſos Doctores vigere conſtaret. Donec igitur certis & indubitatis exemplis, ea pernoſcerem omnia, delinearetur aut ſculperetur character ullus, niſi in *ſpeciminis* locum, id verò cavere oportuit maximè: hærerene ad diſtinguendos inter ſe characteres conveniſſet? Hoc primùm, ſed minimum fuit: characteres 70000 primùm legere, eoſdem Delineatori ſeligere, tum delineatos Sculptori tradere, poſtea ad ſpecimen impreſſos, unum poſt alium examinare, quàm longum? Jam verò Dictionaria, ut ſcis, alia per *claves*, per *tonos* alia; à queiſnam incipiendum? per *claves* nempe. Ex hoc igitur characteres delineati & ſculpti priores, ſed majora in dies monet *Experientia* rerum magiſtra; in hujus prioris Dictionarii characteribus non adeſt, neque ob ſpatii anguſtias adeſſe poterat, niſi numerus characteris quotus in *clavi* eſſet ſuâ. At in eo, quod per *tonos* eſt, ita ejus, in quo character delineandus, *ligni* ſpatium diviſit *Delineator*, ut characteri ipſi delineato, & dextrè, juxta majorem, quam, quæ apud Sinas, Analogiam diſpoſito, inſit & *tomi* indicatio, & *characteris* per tonum ſuum *pronuntiatio*, & ejuſdem tomi *pagina* numero notata, & in ligno ipſo eodem ſculptionis *annus* & Sculptoris *nomen*, abbreviatè, quod mirabile prorſus. Atqui *delineatio* & *ſculptio* hujuſmodi opus maximum. Eratne, quod fortaſſis autumabas, aut unius, aut duorum, aut trium, aut etiam decem annorum? Expertis hîc crede, non decem, non quindecim, ſed viginti & amplius; quid enim hîç reſponſurus es? rei huic eidem opera non interrupta per annos duos & viginti integros navata à *Pictore* & *Artificibus*: initio ſeptem, poſtea ſex, deinde quinque, poſtremò quatuor aut tribus, prout vitam in tantâ *delineationis* aut *ſculptionis* aſſiduitate produxêre: neque id hîc objeceris, laborem ejuſmodi pluribus diſtribui à nobis potuiſſe? Scin' raram nunc in hac urbe & rariorem in poſterum futuram *ſculpturam* ligneam, quia neglectior? Porrò quotuſquiſque erat, qui Litteris Latinis majuſculis aſſuetus linearum paucarum & facillimarum, characteres Sinicos & hieroglyphicos, tum ſibi incognitos, tum lineamentis & multis & anfractuoſis ſæpe complexos, *ſculpere* aut vellet, aut poſſet? Audi hîc illuſtriſſimum Bignonium. *Acte de la dépoſition de la Grammaire Chinoiſe de Mr. Fourmont a la Bibliothèque du Roi.* Medit. Sinic. pag. 135. nº. 2º. *Cette Grammaire ne deviendra vraiement utile, que quand elle pourra être imprimée avec les characteres Chinois. Mais quoique le Roi, par ſon amour pour l'avancement des Sciences, ne ceſſe de faire fournir les fonds néceſſaires*

NOTA. Anno 1720. aſcitus eſt *delineationis* cauſa, Pictor tunc non incelebris, ex eâ, quæ Sancti Lucæ nomine inſtituta eſt, Academiâ D. *Gualterius* (Gaultier), Conſiliarius, Vir ingenio non vulgari, & ad ejuſmodi Opera dexterrimus. Sculptores fuerunt *Reiſacher* Gente Helvetius, *Vaſſaltus*, *Blandinus*, *Cambonaltus*, per aliquot tempus *Sutor*, *Sanlupus*, *Teſſierius*. (Gallicè *Reiſachre*, *Le Vaſſaut*, *Blandin*, *Chambonneau*, *Le Sueur*, *de S. Leup*, *Teſſier*) quorum plærique per annos illos 20, alius poſt alium mortui: qui remanſeruot diutius, *Vaſſaltus* & *Teſſierius*. *Vaſſaltus* anno 1740 mortuus, vivunt *Teſſierius* & *Delineator*, jam ſenex. Hæc à me adducta, ut videat Lector, eam ipſam rem, neque hominis unius, ſed complurium fuiſſe, neque unius anni, ſed viginti & ultra; *Delineatore* quâdamtenus etiam Litterato opus fuiſſe ſciat, ad *Characteres*, juxta præcepta noſtra, ſecernendos, & ſecundùm figurarum Sinicarum *analogiam* ordinandos. Quoad nos verò, quantus rerum concurſus!

pour continuer la gravure du nombre prodigieux de ces charactères, commencée pendant sa minorité sous notre conduite, il ne faut pas moins de tems pour achever ce travail, que pour achever celui des Dictionnaires. (24 Sept. 1729.) Atque hæc ipsa est tertia *retardationis* causa; an ea tibi nunc justa?

At ideò tanti *testimonii* authoritate tibi confirmatam volui, ne amplius unquam quisquam, me jam labore infando & paralysi per duosce annos continuâ penè enecatum, inanibus, ut fit, querelis, conficeret.

PARS SECUNDA.

In quâ, recensitis denuò vastis iis, quæ Linguæ Sinicæ Mandarinicæ ex ipsis Mandarinorum Libris jam tum elaboraveram, Dictionariis, Grammatica indidem à me ipso extracta, qualis primùm fuerat à me concinnata, per summa Capita describitur, & in antecessum objectioni de tam immensis operibus legendis factæ & faciendæ itur obviam.

Nunc dissolvendæ objectiones duæ, illinc propositæ mihi. Dictionaria tot tantaque (dixerunt quidam) ullusne est, qui legi à quoquam posse existimet? quare tot, quare generis eadem multiplicis? & ab uno, eodemque homine confieri, istud verò cogitationis est temerariæ & horrendum quid. Optimè, nihil dictum sapientius, sed primâ tantummodo fronte; nam hùc redit proverbium Terentii, *Homine ignaro*, &c. qui sic locuti, locuti omnino incogitanter. Negabuntne in Latinis, in Græcis, in Hebraïcis, imo in Gallicis Dictionaria esse, & esse necessaria generis multiplicis, hoc est, non unius, non duplicis, non triplicis, non quadruplicis tantum, sed sæpe quintuplicis aut sextuplicis? Non habemus Dictionaria Latino-Gallica, & Gallico-Latina? non habemus Dictionaria Artium? Dictionaria Juris? Commercii Dictionaria? Dictionaria Poëtica? Dictionaria Geographica? Dictionaria Historica? Dictionaria etiam generaliora, ut *Morerii*, & quorumdam aliorum? quot ejusmodi in omnibus Linguis reperies? Hesychiusne idem cum Suidâ, & Suidas idem cum Harpocratione? Qui ergo sic putant, *Næ profectò faciunt intelligendo, ut nihil intelligant.*

Quantum autem distant à scopo! non vident, si Lingua in Dictionario triplex, confestim Dictionarium invertendo, exurgere generis triplicis? *Morellii*, verbi gratiâ, Lexicon non æquivalet, si invertas, Dictionariis tribus? Septilingue ergo septem, octilingue, octo, & sic de cæteris. Ponamus nunc Linguam necessariò duplicem, protinus unà cum versione idem efficiet, quod illud *Morellii* Lexicon, etiam ad unicam illam Linguam exprimendam. Quid, si Characteres Hieroglyphici tibi exprimendi soli, qualis *tŭ* pîn çù çiēn, *character* tiēn, loco positus suo; nam Dictionarium illud omnium primum, merè Sinicum. Quid si *characteres* illi per *claves* unâ vice, & subsequatur *nomen Sinicum* Latinis Litteris, & & versio? non hoc secundum? tiēn *Cælum*, clavis 37. charact. 3.

Quid, si aliâ vice, per *tonos*, id est, 1°. per *characteres* Sinicos ex tonorum ordine, 2°. subsequente characterum *pronuntiatione Latinâ* tono suo notatâ, 3°. cum versione. Vide *tom.* E *pag.* 125. nempe tertium erit.

Quid, si inceperit per *Europaam vocem*, addatur *pronuntiatio Sinica*, & ipse, aut in fine, aut per medium character, nonne jam quartum? perinde est enim, ubi collocetur character.

Considera autem, Lector, attentè, id omne ad unam Linguam pertinere, nec repletas *combinationes* omnes, nec dum agi de *Dictionariis Artium*, de *Dictionariis Geographicis*, aut *Historicis*, &c.

Sed regeres, necessariane hæc omnia? In studio Linguarum, (scholasticè hîc loqui mihi liceat,) alia *absolutè* necessaria, alia necessaria *secundùm quid*.

Dictionaria in omnibus Linguis absolutè necessaria duo. 1°. *Alterum*, ut è Linguâ extraneâ quavis, in tuam, aut in Latinam versio fiat. *Alterum*, ut è tuâ, aut Latinâ in extraneam illam quæcumque sit. Ideo nos Dictionaria habemus & *Latino-Gallica*, & *Gallico-Latina*, quod idem in Græcis dicendum propter Scholas. Dictionarium ad versionem à Linguà extraneâ exarandam, quin omnium necessarium maximè, dubium esse potest? hoc igitur primum omnium. Et *secundo loco* poni debet istud alterum, ut è tuâ Linguâ in eandem extraneam vertas.

Sed omittine interea poterunt *Artium* ut *Poëtica*, ut *Medicina*, ut *Architectura*, ut *Nautica*? Si nullum suppetat hujusmodi, *Geographiæ* imprimis, & *Historiæ*, quin & *Philosophiæ* & *Theologiæ* Dictionarium, nonne in omnibus Libris substantivum pro adjectivo, & vice versâ accipies statim, ac proinde omnia involves? Quod si terminativâ vocabula distincta nullâ fuerint, ut apud Sinas, sentis explicationem multò difficiliorem, & quanta extemplò amphibologia, dubitatioque?

Jam si Linguæ *Sinicæ* naturam introspexeris, in quâ non solùm res illico triplex, 1°. *Character*, 2°. *Characteris nomen*, 3°. *Significatio* Linguis nostris reddenda; sed etiam vocabula & *hominum* & *locorum* significativa omnia, neque etiam in Libris plærisque ulla, quâ distinguantur, *nota*: quàm necesse, tum, cum Authorem quemcumque legis, ad manum invenias Dictionarium aliquod, sive *Historicum*, sive *Geographicum*; oblitusne es Sinâ unicâ Europam comprehendi universam, & Imperium esse idem cunctorum antiquissimum? nomina igitur, & *personarum*, & *locorum* ab omni ævo esse innumerabilia? Et si quis tibi Dictionarium ejusmodi præbeat, ubi nomina, res gestæ, ætas omnium è 22 Familiis *Monarcharum*, ... cô laò illustrium, magnorum *Imperatorum*, *Philosophorum*, *Oratorum*, *Poëtarum*, *Historicorum*, *Hæresiarcharum*, seu qui Sectas Philosophicas, aut Theologicas condidêre: nomina *Virginum*, *Viduarum* celebrium, *Geniorum*, *Immortalium*, *Deorum*, *Dearumque*: nomina *Regnorum*, *Provinciarum*, *Urbium* 1. 2. 3. ordinis, *Urbium Bellicarum*, *Arcium*, *Turrium*, *Castellorum*: nomina *Templorum*, *Aularum*, *Palatiorum*, *Collegiorum*, *Statuarum*, *Tumulorum*, *Mausolæorum*: nomina *Montium*, *Collium*, *Cavernarum*: nomina *Marium*, *Fluminum*, *Fluviorum*, *Amnium*, *Lacuum*, *Rivorum*, *Fontium*, *Catarractarum*, eaque methodo duplici, 1°. Juxta ordinem alphabeticum, quoad *Provincias* & *Urbes primarias*, 2°. Juxta *ordinem materiarum*, quo

Urbs

Urbs unaquæque, aut Loca Urbi primariæ subjecta, sed per Dictionarium ex eodem alphabethico ordine dispersa, cifrarumque ope ad eandem Urbem remittuntur, & adsint utrique ad latus *charactères* Sinici, quos, remoto hoc Dictionario, pro verbis ex contextu explicandis procul dubio sumeres, si quis unquam Dictionarium ejusmodi tibi tradat, auderes vituperare? Quamobrem, cùm de Linguæ Sinicæ Dictionariis, idem tibi, quod de Dictionariis cæterarum judicium esse debeat generatim, & alia etiam nonnulla, propter Linguæ Sinicæ differentiam, requirantur Dictionaria, aliunde verò, generum istorum omnium apud Sinas reperiantur; ex quonam, obsecro, fonte derivari queunt querelæ ejusmodi nimium injustæ? Profectò, nonnisi ex summâ rerum ignorantiâ, & temerariâ quâdam loquendi præcipitantiâ proficiscuntur: Fiat delectus ad ea imprimenda, sint primùm duo, alterum per *claves*, & per *tonos* alterum, nonne omnino necessaria? Tum sequantur Latino-Sinicum, postea Geographico-Historicum, &c. sed utilissima omnia quis neget? quis itidem præter me, operibus tam laboriosis manum unquam admovisset?

Atque hæc sufficiant, de iis, quæ Meditationes Sinicæ commemorarunt, Dictionariis, sed ex iisdem, primo loco elaboratis, naturâ ipsâ duce, egrediebatur *Grammatica*. Et quo pleniorem totius hujus operis cognitionem tradamus tibi, age Lector, ejus illius, quæ primùm à me gallicè conscripta est, Grammaticæ Sinicæ adumbrationem oculis offeram tuis. Hæc, ut dixi, quam nunc impressam vides, non nisi pars ejus tertia; aliæ partes duæ in Præfationem Meditationum Sinicarum *prima*; in Librum ipsum, *secunda*, transfusæ sunt & maximè abbreviatæ. Unde verò si necessariæ? quod tunc amplitudine suâ Doctis terrori cuidam primâ fronte esse potuisset, id nunc Studiis Sinicis quodammodo assueti, multò sunt audituri patientius.

Divisa ergo erat Grammatica Sinica gallica in Libros tres.

1. De iis est, qui in Sinam & in Sinicam Linguam scripsêre, Europæis, & de ipso Sinâ Hoamgio.

2. Varia Sinarum ad nos perlata opera enumerat, & characterum lectionem, sive ex Dictionariis *tonicis*, sive ex Dictionariis *per claves* explicat.

3. (Qui propriè Grammatica, & hic in quinque Libros distribuitur.) Præcepta omnia necessaria tradit de omnibus Orationis Sinicæ partibus, de *Syntaxi*, de *Cyclis*, &c.

Et in unoquoque Capite reperiuntur duo, 1°. *Textus*, 2°. *Notæ*.

1°. *Textus*, qui unà cum litteris *a*, *b*, *c*, *d*, ad notas infra positas remittat.

2°. *Notæ*, sed eæ, quæ materiam quamcumque criticè discutiant, & Dissertationum instar justarum.

Quamobrem in *primo* characteres Sinici apparent pauci, quia Historicus ferè totus.

In *secundo*, non solùm Librorum Bibliothecæ Regiæ Sinicorum complurium Sinicè traduntur tituli (nondum de imprimendo Bibliothecæ Regiæ Catalogo agebatur), sed etiam, cum Linguæ Mandarinicæ insit, *legendi* & *intelligendi* ars tota, tum ex pìn çû ciēn, tum ex chìm çû tùm, id est, per *tonos* & per *claves*, id omne fieri aliter non

potuit, quàm additis ubique *charactetibus* ad *pronuntiationem* & *tonos*, cùm de Dictionario *tonico*: ad claves, earumque *pronuntiationem* & *significationes* & *usum*, cùm de Dictionario *clavium*.

In *tertio*, adsunt *Nomina*, *Pronomina*, *Verba*, *Particulæ*, *Syntaxis*, *Phrases Cæremoniales*, *Exercitatio Grammatica*, *Cycli*, & in his omnibus unaquæque vox, *latinè* primùm, deinde *Sinicè Latinis Litteris*, postea *charactere* ipso *Sinico*, ita ut, quicumque attentè legisset, Authores Sinicos, Dictionariorum ope, cum impressa à nobis fuissent priora duo, nullo negotio lecturus esset & intellecturus.

Sed hîc nobis hærendum paulisper, Grammatica hæc mea illa est quæ Gallicè primùm conscripta, Bibliothecæ Regiæ deposita est, & Bibliothecæ Regiæ typo ubique annotata, quis ejus *illius depositionis* historiam nunc ignorat? deinde eam in Linguam Latinam transtuli, & ex Libro *primo*, ut dixi, abbreviato exurrexit *Præfatio* Meditationum Sinicarum; ex *secundo* item decurtato *Meditationes* ipsæ; *tertius* in quinque Libros divisus, eos ipsos, quos nunc damus.

Sed interea *primi* & *secundi* Libri Gallici Dissertationes integræ lectæ in Academiâ, pretii visæ sunt nonnullius; & cur hîc tacerem, ab amicis, doctissimis viris, rogatum me, ne eas hîc omninò traderem oblivioni, atque ut saltem per titulos & summa capita commemorarem; evenire quoque id potest, ut Meditationes nostras non possideant omnes ii, quorum in manus incidet Grammatica, majori, ut vides, parte dislocata. Quam ob causam, Libri etiam Gallici accipe, & do lubens, Capita, & Articulos generatim.

LIBRI PRIMI.

Cap. 1. Est 1°. *in Textu*, Sinas Antiquis non incognitos, præsertim Geographis, sed de ipsis tamen neminem quemquam accuratè & exactè locutum.

2°. *In Notis.* Adducuntur loca *Quinti Curtii*, *Ausonii*, *Ammiani Marcellini*, *Arriani*, *Strabonis* de *Seribus*, *Ptolemæi* de *Thinis*, *Plinii*, *Senecæ*, *Virgilii*, *Eusebii*, *Irenæi*, Viatorum Arabum à *Renaudoto* editorum, Liturgiarum *Nestorianarum*, Medicorum quorumdam *Arabum*; *Marci Pauli*.

Cap. 2. 1°. *In Textu.* Litteraturam Sinicam Orientalibus, Persis & Arabibus notiorem esse debuisse, & reverâ fuisse.

2°. *In Notis.* Dissertationes sunt, 1°. De rebus quibusdam apud *Viatores Arabes* memoratis. 2°. De iis, quas inde intulit *Renaudotus*, conclusionibus. 3°. De Sinarum scientiis, & *Renaudoti* hallucinatione. 4°. De *Fagfure*, Sinarum Imperatore, apud Arabes, ac vasis *Fagfurinis*. 5°. De Abdallæ *Altounkhane*, & Montibus *Kin*. 6°. De *Ginguiskhane*, *Octaikhane*, *Cublaikhane*. 7°. De *Abulfedæ Tamgage*. 8°. De *Baghun*, & de *Magboun*. 9°. De iis, quæ apud *Gravium* de Epochis celebrioribus. 10°. De Dignitatum quarumdam nominibus, *Mullero* ignotis. 11°. De monosyllabo *xi*, quibusdam nominibus Imperatoriis, apud Sinarum Annalistas addito. 12°. De variis Sinarum nominibus *Gin ulh chin*, *Magin*, *Catai*, *Caracatai*. 13°. De *Confucio*.

Cap. 3. 1°. *In textu.* De iis, qui ultimis Imperii Romani aut Græci

temporibus, aut loquuti sunt, aut loqui poterant de Litteraturâ Sinicâ, & quod eâ de re narrarunt, id nihil aut parum prodesse, etiam quoad *Narrationes Historicas.*

2°. *Notæ* agunt, 1°. De *Marco Paulo*, & iis, quibus scatent Editiones ejus plæræque, mendis & hallucinationibus, quales *Suchui* pro *Sucheu*, *Acchin* pro *Octai*, *Monguth* pro *Mungaca*. 2°. De *Scythis* juxta *Herodotum*, *Ptolemæum*, *Strabonem*, *Plinium*, *Stephanum Bizantinum.* 3°. De Tartarorum statu, cum ad eos accessit *Mandavillæus.* 4°. De statu *Mogôlum*, eorumque Tribubus, juxta *Arabscha* & cæteros Arabes. 5°. De Linguæ *Mogolicæ*, juxta *Thevenotum*, naturâ. 6°. Quid intersit *Mogoles* inter & *Mongales.* 7°. De illis quatuor Linguis, quas commemorat *Marcus Paulus.* 8°. De Provinciarum & Imperatorum Sinicorum nominibus, apud *Marcum Paulum*, apud *Barbosam*, *Herradum*, *Thevetum*, *Scaligerum*, &c. usurpatis.

Cap. 4. 1°. *Textus.* Qui de Sinâ locuti sunt, aut Historias & Relationes conscripsêre, eos plærosque in characteribus Sinicis addiscendis difficultatem inesse summam arbitratos.

2°. *In Notis.* Loca Missionariorum omnium proponuntur, *Franciscanorum*, *Dominicanorum*, *Jesuitarum*, atque inter hosce *Gruberi*, *Trigaltii*, *Boymi*, pariter *Semedonis*, *Martinii*, *Cupletii*, *Comtii*, Epistolarum annuarum, *des Lettres Edifiantes*, *Spizelii*, &c.

Cap. 5. 1°. *Textus.* De opinione omnino contrariâ *Magalhanis* & *Mulleri*, Linguam Sinicam facillimam esse, & quas eâ de re ediderit responsiones *Relandus.*

2°. *In Notis.* Afferuntur *Mulleri* Operum septem *Tituli omnes*, ac de iis judicatur. Item discutiuntur *Magalhanis* argumenta omnia, & cæterorum Jesuitarum opponitur assertio prorsus contraria.

Cap. 6. 1°. *Textus.* De Distinctionibus omnino necessariis, si quis de Linguâ Sinicâ, ut consentaneum est, loqui velit; eas distinctiones ab illis Authoribus non factas, eamque ob causam hallucinatos omnes: digressio hîc in ejusdem Linguæ dialectos.

2°. *In Notis.* Dissertationes quatuor, 1°. De Linguâ Sinicâ, quatenus ore profertur, à nobis, ob id, nuncupatâ *Linguâ vocis.* 2°. De Linguâ universali, ab omnibus Doctis hactenus quæsitâ. 3°. De Linguis Sinæ Provincialibus, à Linguâ Mandarinicâ, quæ tamen communis appellatur, omninò distinguendis. 4°. De *Kircheri* operibus, Monumento *Siganfuano*, verbis Monumenti peculiaribus, *Cumdam*, *Balch*; & *Mulleri*, & *Renaudoti* in idem Monumentum Annotationibus.

Cap. 7. 1°. *Textus.* De iis Authoribus Eurpæis, qui de Linguæ Sinicæ cognitione scripserunt, de *Kirchero*, *Mullero*, *Renaudoto*, *Mentzelio*, *Relando*, *Hydâ*, *Massonio*, quousque progressi omnes; refutantur imprimis *Renaudotus* & *Massonius.*

2°. *In Notis.* Dissertationes, 1°. De illâ *Massonii* opinione, Linguam Sinicam Hebrææ Linguæ affinem, quod omnino falsum. 2°. De *Mentzelio*, ejusque operibus, Imperatorum Sinensium *Catalogo*, Dictionario *Emmanuelis Dias* edendo, folio quodam in Dictionarium Chím çū túm. 3°. De novis quibusdam *Kircheri*, *Mulleri*, *Renaudoti*, *Lacrosii* hallucinationibus, *Renaudoti* de *Ye kim*, de Librorum Sinicorum incendio, de Principiis Philosophicis, Linguâ Sinicâ, ejusque characteribus. *Mulleri* de Grammaticâ, de *Hai pien*, item

judicia *Hydæ* & *Leibnitii*, *Kircheri*, (enumerantur hîc Libri in Sinâ illustratâ contenti.) *Lacrosii* de eâdem Linguâ Sinicâ, Armenicâ, & Malabaricâ, &c.

Cap. 7. 1°. *Textus.* De *Arcadio Hoamgio* Sinâ, illustr. Episcopi *Rosaliensis Amanuensi*, & *Rosaliensi* ipso clariss. & R R. *de Lionne.*

2°. *In notis.* 1°. De clariss. Abbate *Bignonio.* 2°. De *Hoamgio.* 3°. Refutatur *Simonius*, Etymologiarum Menagianarum Editor, de Dictionario in Bibliothecam Regiam à Jesuitis illato, quod falsum. 4°. *Hoamgii* Prouincia, familia, vita, opera. 5°. Opera eadem quænam. 6°. Ex Regis jussu, auspice clar. *Bignonio*, inspectore me ab anno 1711. 7°. Sed morte præmaturâ, cum vix cæpta essent anno 1716. abreptum.

CONCLUSIO.

Linguam Sinicam Mandarinicam, neque ab aliis vel tentatam; & cum *Hoamgio* quodammodo sepultam; sed à nobis vitâ novâ, atque inexspectatâ donari.

LIBER SECUNDUS.

Ubi de diversis modis, quibus ad Linguæ Sinicæ Mandarinicæ lectionem & intelligentiam perveniri potest.

Capitum est itidem 7.

1. *Cap.* 1°. *Textus.* Litteraturam Sinicæ Gentis per se eam esse, quæ Doctorum omnium ingenia exercere digna sit, & Latinâ & Græcâ multò major & excellentior haberi possit, quod ex eorum, qui in Bibliothecâ Regiâ nunc inveniuntur, vel solorum, mentione, manifestum esse demonstro.

2°. *In Notis.* Est præcipuorum enumeratio, brevis licèt. 1°. Sacrorum. 2°. Classicorum. 3°. Commentariorum. 4°. Annalium. 5°. Geographicorum. 6°. Philosophicorum. 7°. Medicinalium. 8°. Grammaticorum; unde quod volebam, omnino concluditur.

2. *Cap.* 1°. *Textus.* Conspectus Operis nostri totius est. Hinc *Dictionariorum variorum* sex, & aliorum quorumdam *tractatuum* ad Linguæ Sinicæ intelligentiam necessariorum. Illinc *Delineationis* & *Sculptionis* characterum Linguæ totius, ad numerum 120000, & illius, quem in *Delineatione* & *Sculptione* sequimur, ordinis.

2°. *In Notis.* 1°. Exponitur *Monosyllaborum* natura. 2°. *Dictionariorum* Sinicorum speciem necessariò esse multiplicem. 3°. *Comtii* Tabula reprobatur. 4°. De *Tonis* differitur. 5°. Monstratur eorumdem Monosyllaborum simul & Characterum *analogia.* 6°. Explicatur idea & forma variorum à nobis elaboratorum *Dictionariorum*, unà cum uniuscujusque exemplis. (Dictionaria illa in *Meditationibus Sinicis* ultimo Capite enumerata,) & characteres ita sculpti, ut *Lutetiæ* æque ac *Pekini*, imo facilius *Lutetiæ* quàm *Pekini* Liber quicumque possit imprimi.

3. *Cap.* 1°. *Textus.* Præliminaria quædam ad characterum Sinicorum lectionem, ac *primò* de Sinarum consonantibus aut consonis.

2°. *In Notis.* 1°. Repetitur Linguæ *Mandarinicæ* & *characteristicæ* à

à dialectis differentia. 2°. Datur divisio characterum antiquorum ac recentiorum, ordinariorum in impressione, & in scripturâ neglectorum. Et eò loci, de characteribus *Japonensibus*, *Tunquinensibus*, *Tartaris Thebethanis*, *Tartaris Mouantcheanis*. 3°. Examinatur ordo Monosyllaborum Dictionarii tonici pìn çù ciēn, & *consona* ab Authoribus, eorum, quæ per claves sunt, Dictionariorum usitatæ.

4. *Cap.* 1°. *Textus*. Tabulæ hîc traduntur duæ, in quibus pronuntiationes monosyllaborum Sinicorum omnes, & quoad *consonas*, & quoad *vocales*, & quoad *consonarum* unà cum *vocalibus* conjunctionem, unde existunt syllabæ: *consonis* autem & *vocalibus* cùm per characterem hieroglyphicum carere debeant Sinæ, suppositiriis uti necesse: qui ex Magistrorum conventione adhibiti: characteres ii indicantur, licèt à Missionariis hactenus ignoratos esse compertum sit.

2°. *In Notis*. In primâ Tabulâ sunt divisio *Consonarum*, & divisio *vocalium* absolutè separatarum, idque Latinis litteris, & novo quodam ordine. In secundâ *Monosyllaba Sinica* omnia, ita ut memoriæ mandari nullo negotio possint.

5. *Cap.* 1°. *Textus*. Animadversiones quædam singulares in Monosyllaba Sinica, & in easdem *vocales*, quales à Doctoribus Sinis datæ: *Alphabetha* in Europam hactenus allata, inutilia & falsa demonstrantur. Tonorum *ver* xím & *ver* çiē cognitio, Dictionariorum Sinicorum ordo genericus. In iis characterum, quæ sunt per claves, Dictionariis, & ad eam rem Indices 4. eorumque explicatio.

2°. *In Notis*. 1°. Traditur *diphthongorum*, *triphthongorum*, &c. natura. 2°. Monosyllaba quædam ab hoc numero physicè excipiuntur. 3°. Tractatur de consonis kìm, aut *levibus*, & chùm, aut *aspiratis*. 4°. *Alphabethum* quoddam à Missionariis quibusdam in Europam transmissum, falsum. 5°. Aliud ab importunis quibusdam & malè curiosis, ab *Hoamgio* extortum, etiam nihili. 6°. *Toni*, denominatio *tonorum*, eorumdem characteres. 7°. Tabulæ quatuor: in primâ *vocalium*, ordines 12. juxta *Pekimenses*. In secundâ, *vocalium* earumdem collectio, unà cum 36 *consonis*. In tertiâ *vocales* pauciores juxta *Nankimenses*. In quartâ, earumdem unà cum *consonis* junctio. 8°. Animadversiones quædam de earum Tabularum usu, & nova quædam *Nostra* minus composita, è quâ utilitas omnino eadem.

6. *Cap.* 1°. *Textus*. Comparatis inter se Dictionariis, lectionem hieroglyphorum Sinicorum, ex eo quod, per *tonos* est, Dictionario, faciliorem esse, quam ex Dictionario *clavium*, & *Ars* exposita per partes.

2°. *In Notis*. Divisio ejus, quod per *tonos* est, Dictionarii, à *p.* 412. ad 440. 1°. Characteres, quibus indicatur pars unaquæque generatim. 2°. Characteres, queis sectiones singulæ: Artis causâ, alii *Præfecti*, alii *Antesignani*, alii *Milites* appellantur. 3°. Tabulæ 20, eæque juxta tomorum & sectionum ordinem. 4°. In his titulis characterum omnino omnium reperitur pronuntiatio, 1. *Præfecti*, is enim est qui sectionem omnem ducit & sectionis tonum indigitat, & nomen ejus est Sinicè, charactere Sinico & Latinè. 2. *Antesignanorum*, litteris tantum latinis, & paginâ notatâ. 3. *Militum*, sub *Antesignanis* intelliguntur *Milites*, & sic characterum seu hieroglyphicorum omnino omnium habes & *nomina* & *tonos*, ita ut si quod vocabulum Sinicum, etiam latinè scriptum, tono annotatum, in Libro quovis

d

repereris, statim & absque ullâ difficultate, ejus in hoc Dictionario *locum*, & proinde *characterem Sinicum* invenire etiam possis; quod si *toni* nota absens fuerit, res paulo quidem difficilior; sed tamen, lectâ sectione totâ, invenietur. 5°. Post Tabulas istas 20, additur à me una 21ª, quæ 20 easdem breviter & uno quodam conspectu præbeat.

7. *Cap.* 1°. *Textus.* De *Tribunalibus* (sic enim vocant Sinæ eos characteres, quos *clavium* nomine donavimus) *Ars* harum admirabilis, *ordo*, *numerus*, *usus*, ad quærendos *characteres*, quod fit per linearum numerum.

2°. *In Notis.* 1°. Datur character *pù Tribunal.* 2°. *ανάλυσις* ejus, quod per claves est, Dictionarii, id est, partium ejus 12, characteribus suis hîc indicatarum. 3°. quot in unâquâque parte, *Tribunalia* seu *Claves.* 4°. *Tribunalia* omnia, seu *Claves* omnes, numero 214, sub quibus entia omnia comprehensa: earum *numerus*, *character*, *locus*, *pronuntiatio*, *significatio*, à *pag.* 450, usque ad *pag.* 491. 5°. *Usus* earumdem, & quomodo unusquisque etiam implicatus, ad *clavem* suam revocetur.

LIBER TERTIUS.

De variis Orationis partibus, id est, Nominibus, Pronominibus, Verbis, Particulis, Syntaxi, Numeratione *per* Cyclos. *Praecedit* Præfatio, *& succedit* Exercitatio Grammatica.

Proœmium, in quo, etsi vocabula omnia monosyllaba sunt, tamen Grammaticâ opus esse, quæ hic etiam divisa in *Textum* & *Notas*.

Cap. 1. De *Nominibus*, à pag. 525. ad pag. 567.

1°. *In Textu.* Examinatur 1. *qualitas*, substantivum, adjectivum, abstractum, diminutivum, &c. frequentativum. 2. *species*, derivativum, Agentis, Operis, Artis, Professionis, Loci, Temporis. 3. *Forma*, simplex, compositum. 4. *Genus* masculinum & femininum. 5. *Numerus*, Singulare, Plurale, Duale. 6. *Casus*, Nominativus, Genitivus, &c. 7. *Gradus*, Comparativum, Superlativum. 8. *Numerationis*, Cardinale, Ordinale.

2°. *In Notis.* Repetuntur nomina eadem omnia, & Latinè per monosyllabum suum, & Sinicè cum proprio charactere, & Latinè iterum, cum versione & cifris. Hicque cifræ sunt 3. *Prima*, quæ textui correspondeat, *secunda*, quæ clavem characteris indicet, & sub quo linearum numero in Dictionario reperiatur, quod per totam Grammaticam observatum. *Tertia*, ut in impressione dirigatur *Compositor*, & ne unum characterem pro alio accipiat; & sequuntur Tabulæ Declinationum.

Cap. 2. De *Pronominibus*, à *pag.* 591. ad *pag.* 611.

1°. *In Textu.* 1. *Pronomina* personalia, primitiva. 2. *Personalia* derivativa, possessiva. 3. *Demonstrativa*, proximorum, longinquorum, 4. *Relativa* demonstrativa. 5. *Relativa* ordinaria. 6. *Relativa* interrogativa. 7. *Relativa* universalia. 8. *Relativa* restricta.

2°. *In Notis.* Eadem *Pronomina.* 1. Charactere Sinico. 2. Sinicè Litteris Latinis. 3. Cum significatione & cifris ad clavem & numerum linearum ibidem remittentibus. 4. Per Tabulas ad declinationem.

Cap. 3. De *Verbis*, à *pag.* 631. ad *pag.* 656.

1°. *Textus.* 1. Divisio *Verborum* vulgaris. 2. *Verba* esse apud Sinas totidem. 3. In *Conjugatione* explicantur *tempora* & *modi*, in quâ Activum, Passivum & Verba reciproca, eaque per Tabulas. 4. Indicatur, quænam hîc sit in Linguâ vulgari à Doctorum stylo differentia.

2°. *In Notis.* Dantur characteres eorum, quæ in textu comparuêre, Verborum. 1. *Pronuntiatio* Latinis Litteris. 2. *Character* Sinicus. 3. *Clavium* eadem per cifras indicatio. 4. Tabulæ *Conjugationis* totius.

Cap. 3. De *Particulis. Textus*, à *pag.* 743. *Nota*, à *pag.* 743. ad *pag.* 787.

1°. *Textus* divisus in Sectiones tres. *Prima*, de Particulis *vulgaribus. Secunda*, de Particulis *numeralibus* & ad elegantiam expletivis. *Tertia*, de *Adverbiis.* Et prima iterum in Articulos sex. *Primus* complectitur Particulas *affirmativas*, *negativas*, *interrogativas*, *conjunctivas*, *conditionales*, *modificativas*, *consensûs*, & *oppositionis. Secundus*, *præpositiones* aut *postpositiones* ordinarias, & particulas *loci. Tertius*, particulas *temporis. Quartus*, particulas *ordinis. Quintus*, particulas *quantitatis. Sextus*, particulas *sitûs.*

In secundâ Sectione, sunt particulæ *expletivæ augmentativa*: expletivæ *numerales*, sive ad ornatum, & *insertionis*: & *expletivæ numerales finales.* Tertia Sectio, *Adverbia* continet generis omnis, & quod numero sint maximo, recensentur juxta Alphabethorum nostrorum Litteras.

2°. *In Notis* reperitur quidquid erat in *Textu.* 1. Sinicè Latinis Litteris. 2. Sinicè charactere Sinico. 3. Latinè, id est, cum Latinâ versione. Interim cifræ eædem adsunt, quæ characterem unumquemque ad suam clavem revocent.

Caput 5. De *Syntaxi*, à *pag.* 787. ad *pag.* 817.

1°. *Textus*, in septem Articulos divisus. 1. De constructione *Nominum* inter se. 2. De constructione *Nominis* cum *pronomine.* 3. De constructione *Nominis* & *Pronominis*, unà cum *Verbo*, &c. 4. De constructione *Particularum* cum *Nomine*, *Pronomine* & *Verbo.* 5. De earumdem Dictionum *repetitione*, & variis aliis *figuris.* 6. De urbanitatis Sinicæ singularibus quibusdam phrasibus erga *Parentes*, *Fratres*, *Magistratus.* 7. De *urbanitatis* ejusdem phrasibus in *visitationibus*, in *conviviis*, &c.

2°. *In Notis.* Eadem latius exponuntur, & adduntur *characteres* & *pronuntiationes* characterum. Cifræ ubique characteris clavem & linearum numerum indicantes.

Caput 6. De *numeratione* per cyclos, à *pag.* 845. ad 855.

1°. *Textus.* Divisus est in Art. 7. *Primus*, De *Numeris* simplicibus & cardinalibus. *Secundus*, de *Numeris* ordinalibus. *Tertius*, de numeratione *Sæculorum. Quartus*, de numeratione *mensium. Quintus*, de numeratione *Hebdomadum. Sextus*, de numeratione *Dierum. Septimus*, de numeratione *Horarum.*

2°. *In Notis.* Ad unamquamque numerationem adjungitur etiam, 1. *Character* Sinicus, 2. *Monosyllabum* & *Pronuntiatio* Latinis Litteris. 3. *Versio.* 4. Indicatio *Clavium.*

Talis ergo fuit, quoad divisionem, Grammatica mea Sinica, tum cum à me, ex immensis Dictionariis meis, excerpta est & composita.

Commemorabone hoc loco, ut post dubitationes & concertationes quasdam eâ de re ortas de Amici *Premari* Grammaticâ jamjam quasi auxilium amico suo, è Sinâ ipsâ porrecturi, per varias Litteras perlatum ad me sit? ut per menses tres & amplius à me deposita Bibliothecæ Regiæ, permanserit *Mea*, quousque è nave adventasset *Premari*, & simul unâ ambæ conferrentur; ut collatione, à Clar. V. *Bignonio* & *Claudio Sallerio*, Regio Professore, institutâ, Grammaticæ duæ, illa in Sinâ, hæc in Europâ scriptæ, repertæ quoad methodum *dissimiles*, quoad præcepta & regulas omnino cædem; hâc solùm differentiâ, quod *Premariana* ad Rhetoricam potius vergat, quam Grammatica propriè dicta appellari possit.

Repetamne, id quod, sive in fine Grammaticæ ejusdem in *Gallico manuscripto*, sive in *Meditationibus Sinicis*, à *pag.* 135. ad *pag.* 140. invenire poteris, rei esse *Testimonia* authentica? Verùm enim verò Grammaticam utramque adhuc manuscriptam possideo, & judicium de Grammaticâ *Premarianâ* interponere, cuinam unquam conveniet magis quam mihi, hinc amico *Premari*, usque ad mortem, summo: illinc & in his studiis exercitato, & juxta artis criticæ leges, apud Premarum ipsum (nec fieri id inter nos aliter poterat) sed semper cum reverentiâ maximâ tale judicium laturo? id autem judicii cum magni faceret, requisivit à me ipso *Premarus*, neque ego, ut homines ingenuos & veritatis amatores decet, Epistolâ ad ipsum ideo datâ, dissimulavi, & cognoscatur etiam à te, necesse est, Lector; quid enim hîc quàm Litterarum, & promotionem, & illustrationem quærimus? *

PARS TERTIA.

Quale latum à me, ferendumque sit, de R. P. Premari, *è Societate Jesu Sacerdotis, Linguæ Sinicæ notitiâ* judicium, *aperitur, idque ex Epistolâ à me ad Premarum ipsum ex Europâ in Sinam missâ, cujus apud me exemplum remansit.*

Nostræ hujus Linguæ Mandarinicæ ardentissimus amator fuit R. P. *Premarus*, & dum *vocis Linguam* scire Missionarii quidam habent satis, in characteribus ipse addiscendis operam suam omnem collocârat, ita ut eâ in re tunc haberetur apud suos Princeps.

Anno 1727, sextili mense, leucis quidem ter mille dissiti, sed eorumdem Studiorum amore pellecti, amicitiam inter nos sempiternam coieramus; hæc amicitia in dies aucta, ad mortem usque præclari illius Viri semper eadem atque intima perduravit, sed quàm firma esset, quàm arctis ex utrâque parte vinculis constricta, ex hoc judicare est, quod è Sinâ de meis ipse, ego ex Galliâ, de ipsius operibus judicium uterque suum sincerum ac liberrimum Pelago committeremus, quale fuit id, quod legas, faciam, estque

NOTA.

Lettres du Pere de Premare, la premiere du 17. Septembre 1728. adressée à Mr. Le Pelletier, Controlleur des Finances. La 2. du 4. Décembre 1728. venuë par un Vaisseau Anglois. La 3. du 10. Décembre 1728. adressée à Mr. l'Abbé Raguet.

judicium

judicium de *Premari* Grammaticâ κριτικὸν, ut à me ipse postulârat, è Gallicâ tantummodo in Latinam versum. Ambigo autem nullus, quin, post annotationes hasce meas in sequentibus exemplis *Notitiæ* suæ postea transcriptis, commutanda quædam ipse agnoverit, sed, quid fecerit annis duobus vitæ ultimis, jam infirmus, jam Paralysi tentatus, venerabilis ille ac doctissimus Christi Sacerdos, mihi non compertum.

Epistola ad Premarum, anno 1732 missa.

Rogas, mi Pater, quamnam de *Notitiâ* tuâ, κριτικῶς, atque, ut Litteratum decet, attentè lectâ, sententiam tulerim, sincerè scribam tibi: vidisti in *Epistolâ* meâ ad illustrissimum *Bignonium*, quid de eâ universim consideratâ, dictum à me sit: at per singulas partes, & restrictius quoddam judicium à me etiam invitò postulas; faciam, quoniam lubet tibi, atque ut opera tua à me accuratissimè perpensa cognoscas, quod, non nisi dicto tuo obediens, fuissem unquam executus. Dissectâ quasi per membra sua *Notitiâ* tuâ, generalius tamen, judicium omne meum, qualecumque est, aperiam, summâ, ut petis ipse, ingenuitate, & tanquam essem tibi, ut verbis utar tuis, omninò ignotus. 1° Ergò eam describam omnem per *capita*, ut de *Methodo* in Libris quinque observatâ statuatur facilius. Postea unamquamque partem excutiam quoque; sic ea habiturus es, quæ à me poscis, omnia; at velim etiam, si quid prolatum à me audacius fuerit, ejus, non in me, sed in temetipsum culpa transferatur omnis. Flagitasti enim, & quid tibi amico meo fidissimo, in hâc nostrâ Litteraturâ facilè Principi possem denegare?

Notitiæ Sinicæ divisio.

Tomi sunt propriè quatuor, sed quintus propter *Introductionem*. *Introductio* igitur est *pag.* 71. Liber Notitiæ primus & secundus, seu Pars prima, per cifras easdem neque interruptas, est *pag.* 322. Tertius & quartus, seu Pars secunda, est *pag.* 332.

Introductio est Cap. 3. 1°. De Libris Sinicis, Art. 3. 2°. De characteribus Sinicis, Art. 2. 3°. Appendix cum Notis quibusdam.

Notitia Linguæ Sinicæ Pars prima, Tomi duo de Linguâ vulgari, & familiari stylo.

Hæc prima pars divisa in tria Capita. Primum Caput à *pag.* 7. ad 35. *De Grammaticâ & Syntaxi Linguæ vulgaris.* Secundum Caput à *pag.* 35. ad 281. *De proprio Linguæ Sinicæ genio*, ubi de multis Particulis, Articuli duo, quorum 1. parag. 13. 2. parag. 28. Tertium Caput à *pag.* 281. ad 322. *De Sinicâ inter loquendum urbanitate.* Art. 1. par. 5.

Pars secunda, Tomi etiam duo. *De Sinicâ Oratione in nobiliori Librorum stylo.* Est Capitum quinque. Primum Caput à *pag.* 3. ad 19. *De Grammaticâ & Syntaxi relativè ad Libros.* Secundum, à *pag.* 19. ad 89. *De Sinicæ Orationis Particulis Tractatus.* Tertium Caput, à *pag.* 89. ad 119. *De diversitate Styli Sinici, & de optimo genere scribendi.* Quartum Caput, à *pag.* 110. ad 209. *De figuris Orationis.* Quintum Caput, à *pag.* 209. ad 232. *Elegantium locutionum collectio.*

Quid sentis ipse, Amice mi charissime, de hâc tuâ generali

divisione? profectò minùs Philosophica, unde verò istud? nimirum à vulgari loquendi modo, quod ipse multò meliùs quàm ego, tenes, nihil omnino differt *Doctorum elocutio*, nisi *Syntaxi*, & variarum Orationis partium *collocatione*, eadem prorsus verba, nomina eadem sunt, iidem characteres, elegantia tantummodo major, exquisitior in elocutione vocum delectus. Jam verò hæc omnia, velim, unà mecum resumas.

I°. In *Introductione*.

Usui das ferè omnia, *praeceptis* ferè nihil, id verò est, quod dexterâ astruere vis, lævâ destruere; ad quid enim verò postea *Notitia* tua? Item quæ de *loquendi methodo*, pag. 6, 7, 8. non nisi Missionariis in Sinâ actu existentibus utilia: & Libros ex solo usu legant, Author es, & memoriæ mandent totos, puerorum instar, quod *difficile persuasurum* te ipse aliis Missionariis *arbitraris*. Suades tamen *pag*. 8. quod si res ita omnino se habeat, non Grammatica, & labor ipse tuus, meusque, ferè inutiles?

Paginâ eâdem. *Partes* unius *characteris* singulares distinguendæ, id est, *Clavis* aut *Tribunal*, à reliquis characteris partibus; quomodo fiet, mi Pater, si *pù*, id est, claves ignoraverint, queis de tamen, altissimum apud te est silentium? Sed si debet attendi (verba tua ipsamet) *radicales Litteras non parum juvare ad detegendum sensum earum omnium quæ ab ipsis pendent. Pag*. 13. cur eas, inquam denuò, sicco pede pertransîsti?

Pag. 14. *Hæc tamen methodus non paucos secum trahit defectus, quos examinare hoc loco tanti non est*, sentio tecum, at examinanda res erat, idque necessariò; examinasti tamen nullibi.

Si verò secundùm Rythmos series Litterarum fiat, alii defectus nascentur. Non nego, sed explicandi fuêre, quod prorsus etiam oblitus es.

Index, quem tertio Capite proferam, potest dare ideam unius Dictionarii, quod Europæis, ni fallor, placeret, & Sinis ipsis fortè arrideret. Pace hoc tuâ dicerem, summe Vir, falli te existimo, nec Sinis arrideret, neque hominibus nostris; nam ut cum *Terentio* loquar:

Si tu hic sis, aliter profectò sentias,

placent *Fabulæ Romanenses*, placent studia leviora, prætereaque nihil: & nisi nostra Rex ipse sustentaret, per Collegium Regium, ac per Academias: jam pridem unâ cum Librariorum doctorum, ante duo sæcula mortuorum, vitâ, Litteratura sepulta esset omnis.

Post *Indicem, pag*. 66. *Notæ* tuæ de *Pin çu cien*, & *sonorum* Sinicorum *numero*, non omninò veræ, scimus nos, & *characterum*, & *vocabulorum numerum*, idque præcisè cum delineandos sculpendosque omnes, neque unâ vice selegerimus. Sed animadversionem hanc tuam *amplexati sumus, cum in quolibet loco sit admodum diversa pronuntiatio, plerique Litterati solent usurpare sonos, quos in suâ Provinciâ vel civitate à puero didicerunt, & si talis sit Sina, qui Missionariorum aliquem doceat, nec Linguæ Mandarinicæ sonos bene calleat, ejusmodi Magistrum minus illi profuturum, quàm nocere possit*. Neque omittenda hæc, *inter ipsos Sinas, in aliquibus non convenire*, ita ut multi pronuntient *s* pro *x*, ut apud nos quidam blæsè *des sous* pro *des choux*, quod in omnibus ferè Linguis accidit. Nunc ad *Notitiam* tuam transeundum.

NOTITIA.

Notitia Premari, inquiunt multi, nihil minùs quàm Grammatica, si ipsummet in divisione partium audieris.

1°. *Pars prima*, tom. 1. à n. 1. ad 162.

Primæ *Partis* tria Capita. In 1°. de *Grammaticâ & Syntaxi Linguæ vulgaris* loquar. In 2°. fusè agam *de proprio hujus Linguæ genio, qui certis particulis ac figuris sese prodit.* In 3°. ut quæ dicta sunt, ad praxim reducantur. 1°. *Varios urbanè loquendi modos cum ordine colligam.* 2°. *Aliquot Dialogos vel Historiolas, humili stylo scriptas, afferam.*

2°. *Pars* secunda, tom. 3. à n. 1. ad 119. tom. 4. à n. 120. ad 232.

Secundæ *Partis* Capita quinque. Primum circa *Grammaticam & Syntaxim*. Secundum, Tractatus de *Particulis*. Tertium, de *diversitate styli, quibus proprius hujus genius dignoscitur.* Quartum, *explicabit varias figuras, tam verborum, quam sententiarum.* Quintum, *varias locutiones ex elegantioribus colliget.*

Disputant ergo, mi Pater, Grammaticam tuam totam, & ex *Methodi virtute*, duobus Libris prioribus contineri debuisse, & duos Libros posteriores, nonnisi priorum haberi *repetitionem* posse; *plus & minus*, aiunt, *essentiam rerum non mutant*, & reverâ exacta ad amussim non est *Methodus* tua. Excusavi ego, quantum in me fuit, sed oleum perdidi, & id à te peccatum, ex variis tuis consiliis, prætexi, 1°. materiem quidem totam tuam, Libris solummodo duobus à te comprehensam, 2°. nimiâ rerum & exemplorum abundantiâ cumulatum te, illuc tandem venisse, ut aliò, id est, ad duos posteriores Libros, cætera, quippe quæ etiam aliquatenus nova & curiosa, contribueres; quâ de re, exemplum ipsum *Notitiæ* tuæ ad me missum, testis esse loco posset. Divisionem enim tunc, cum ad me destinasti, nondum apud te fixam omnino fuisse, ex cifris & Librorum 2 & 4 fine, id verò constare evidenter. Excusationem ejusmodi regerunt non satis idoneam: ut ut sit.

In Primâ Parte.

1°. *Caput primum* est pag. 7. & quidquid de *Nominibus*, de *Pronominibus*, de *Verbis*, de reliquis *Orationis* partibus dicendum habes, transigis paragraphis 4. *Nomina* à pag. 9. ad 15. *Pronomina* à 15. ad 21. *Verba* à 23. ad 26. Reliquæ *Orationis* partes à 26. ad 35.

Secundum Caput est in *Articulos* divisum tres. *Art.* 1. à pag. 35. ad 186. *de usu aliquot Litterarum*, quæ 15. 1. tě. 2. pà. 3. tà. 4. yě. 5. laî & kiú. 6. taó. 7. kién. 8. sīn. 9. kí. 10. keú. 11. xeù. 12. tá. 13. haò. 14. tái. 15. kàn. *Art.* 2. à pag. 107. ad 219. De *Particulis in sermone adhiberi solitis*. 1°. *Negativis* 15. 1. mŏ. 2. poŭ (pŭ pú.) 3. hieū. 4. piĕ. 5. mo *aliô*. 6. voū (vū.) 7. voŭ (vŭ.) 8. voû (vû.) 9. foĕ. 10. feù. 11. fì. 12. mì. 13. vàn. 14. vàm. 15. *pag.* 107. ad 113. 2°. *Augmentativis* 10. 1. taí. 2. tĕ. 3. xín. kiĕ. 5. tsue (cive.) 6. tsui. (çui) 7. haò. 8. xĕ, fuēn. 9. pŏ, kō. 10. xa. à *pag.* 113. ad 122.

3°. *Diminutivis*, quæ 5. 1. chi cum xi, pá, tĕ, kuàn, & solo. 2. chì alio charactere. 3. tán. 4. tān alio charactere. 5. siē, sub quo mŏ siĕ, à *pag.* 122. ad 134.

4°. *Initialibus*, quæ 5. 1. pì. 2. yá. hō, yà. 4. vŏ. 5. vŏ tiĕ. à *pag.* 134. ad 137.

5°. *Finalibus*, quæ 5. 1. hō. 2. lì. 3. nî. 4. pō. 5. nà. à *pag.* 137. ad 139. Sequuntur alii Paragraphi ad numerum 25.

6°. De *Particulis* ell (ulh) à pag. 139, ad 143. 7°. De *partic.* yè & ỹ vel yĕ, à pag. 143. ad 155. 8°. De *partic.* yeù *illicò*, *absolutè*, pag. 155-162. 9°. De *partic.* tsiou (cieú) pag. 162. 10°. De *partic.* kiö *profectò*, pag. 167. 11. De *partic.* chö *tandem*, *demùm*, pag. 172. 12°. De *partic.* taö & chuèn *tandem*, *au bout du compte*, p. 176. 13°. De *partic.* kiaó, *quomodo?* p. 186. 14. De *partic.* kö, *posse*, p. 190. 15°. De *partic.* hoân, *adhuc*, p. 193. 16°. De *partic.* tsë & tsiè, Imper. nota, (cé & ciĕ) p. 197. 17°. De *partic.* leaö & kuö, præter. not. p. 200. 18°. De *partic.* yù & tì, Dativi not. ac præpos. *pro*, pag. 204. 19°. De *partic.* pién, *licet*, p. 206. 20. De *partic.* liên, *adde*, p. 208. 21. De *partic.* kém, *magis*, & toü, (tü) *universim*, p. 209. 22°. De *partic.* fāng, (fām) *tunc*, & fēm, *obsistere*, p. 212. 23°. De *partic.* puön, puan, pán, *modus*, *façon*, p. 214. 24°. De *partic.* çaí & çaî, *tandem*, *postea tandem*, p. 216. 25°. De *partic.* naí, *diutiùs*, & naì, *certè*, p. 219.

Artic. 3. de *Figuris*. Parag. 1. de *repetitione*, p. 219-239. Parag. 2. de *antithesi*, p. 239-245. Parag. 3. de *Interrogatione*, p. 245-258. Parag. 4. *Collectio Proverbiorum*, p. 258-280.

Cap. 3. *de Sinicâ urbanitate*, paragraphis 8. 1. De *ego* & *meus*, pag. 282. 2. De *tu* & *tuus*, p. 287. 3. De tsim (çim) & kàn, p. 291. 4. De kiao & ming, p. 293. 5. De *visitationibus*, p. 296. 6. De *Munusculis*, pag. 305. 7. De *conviviis*, p. 310. 8. *Collectio variorum urbanitatum*, pag. 316.

Atque hæc est *Notitia* tuæ prima pars, tomis duobus, & verisimile est, tuum hîc opus ab initio perfectum: nam si partem alteram aliis licet tomis etiam duobus, ad Grammaticam pertinere dixeris, fatendum, erit, estque repetitio rerum earumdem, saltem partem maximam? nonne tomus tertius totus est, in primo capite de *Grammaticâ* item & *Syntaxi*, sicut primæ Partis Caput primum. In secundo, de *Particulis Tractatus*, sicut primæ Partis Caput secundum. In tertio, de *diversitate styli Sinici*, & de *optimo genere scribendi*, quâ de re itidem jam fusè actum erat, primæ Partis tomo secundo, à pag. 219. ad 258. ubi de *repetitione*, *antithesi*, *interrogatione*. Sic Partis secundæ pag. 122. de *antithesi*, pag. 131. de *repetitione*, pag. 140. de *interrogationibus*, additur nescio quid de *gradatione*, pag. 137. de *descriptione*, pag. 144. & Articulo 7. pag. 155. titulus est, *Exponuntur triginta modi, quibus variatur stylus Sinicus*, sed mera quoque, dicetur tibi, & inutilis repetitio est, ut ex iis, quibus indicantur, Particulis constat, quæ præcessêre; sunt autem ita notatæ absque ullo tono. 1 hoe, 2 ye, 3 che, 4 chi, 5 te chi, 6 guei chi, 7 chi guei, 8 y, ço y, 10 pu y, 11 chi y, 12 ko, 13 ko y, 14 guei, 15 pi, 16 vu (vou), 17 mo, ta, hu, 18 ulh, 19 ulh pu, 20 ki, 21 te ki, 22 hi, 23 hi, *al. char.* 24 hi, *al. char.* 25 guei cham, 26 yue, 27 yeu, 28 yu, xi, hu, 29 gen, 30 yen. Et istæ eædem omnino 2. *Partis* 2. *tom.* 3. *Part.* 2. *tom.* 4. Restant, mî Pater, hîc, id est, tom. 4. pag. 167. de *Deo & attributis Divinis generalis discursus tuus*, & Articulus 7. de *omnibus speciebus comparationis*: videlicet 1. de *simplici comparatione* quæ aut ab hominibus, aut à rebus adducitur. 2. de *pi yu*, quæ è *toto aliquo contextu electa*. 3. de *Metaphorâ*, quæ apud Sinas *kia tse* (*kia cie*). 4. de *yu yen*, quo indicantur, non *nuda comparatio* aut *metaphora*, sed *parabolæ*, *symbola*, *apologi*, & *ænigmata*, & *Fabulæ*; denique *collectio phrasium* 1 *unius*, 2 *duarum Litterarum*, 3 *trium Litterarum*, 4 *selectiores*

phrases

phrases quatuor Litterarum, & desinis in hoc titulo, *selectiores phrases quinque Litterarum*, quarum tamen nullam affers; unde Liber tuus non perfectus, nisi eum in aliis Exemplaribus ad umbilicum perduxeris.

Talis est hæc illa tua Linguæ Sinicæ *Notitia*. Opus certè, mî Pater, phraseologiæ, atque etiam eruditionis Sinicæ plenum, opus meâ quidem sententiâ pretii cujusvis, ut alibi dixi; sed Rhetoribus id quàm Grammaticis, ac Linguam Sinicam docendis, utilius esse ipse confitêbere.

Addunt Docti quidam, *ἀμεθόδευτον* esse, *notarum* potius, quàm doctrinæ continentis: mancum quoque, non quod non finitum fuerit, erui enim è quovis Libro Sinico phrases possunt 2. 3. 4. 5. 6. 7. &c. Litterarum seu characterum; sed quod, tomo 2. ultimâ parte, quæ tamen maximè necessaria, & primò edifcenda: quod, tomo 3 & 4 totis, *tonorum* appositione careat. Illîc enimverò ejusmodi tonos non amplius adhibendos putasti, quod non amplius Tirones, sed jam Doctos alloquaris? id non debuisse te, etiam contendunt, nec sine causâ admodum probabili, num characteres omnino omnes præcedentibus tomis usurpatos putas? Neque id quoque fuisset satis, cur enim, si quis *tonus* è memoriâ exciderit, ad priores tomos, ad hanc vel illam, cujus oblitus fuero, paginam recurrendum mihi? Cur, si Dictionario utendum, v. g. *tonico*, pro sectione hâc vel illâ, in quâ esse character quærendus debet, sectiones omnes, aut saltem complures pervagari cogar, atque adeo multas horas absque ullâ utilitate, & cum summo tædio absumere? Animadversiones has omnes, & meas, & aliorum doctorum hominum, ad te scribo, mî Reverende Pater, ut tu ipse postulasti, unde benignè, quomodo promisisti, accipiendæ tibi.

Sunt præterea quædam in quibus nimium immoratus esse videri posses. Nam 1°. quò inquiunt, Particulæ ejusdem, in exemplis viginti aut triginta eadem, absque regulæ ullius *αὐξήσεως*, facta vigesies aut trigesies accumulatio? in his peccasse te prætendunt.

2°. Sunt *phrases* quædam, quas existimant inutiles, quia Gentium aut omnium, aut ferè plærarumque; apud Latinos, nonne *χεῖρα*, *manus*, *os oris*, *spiritus*? apud Gallos, *main*, *bouche*, *air*, *une main de papier*, *la bouche d'un four*, *un air de fureur*: itidem *un cœur de roche*, *le cœur d'un Royaume*, In *Verbis* apud Homerum *βῆ δ' ἰέναι*, Gallicè, *il vient de venir*; sic ubique terrarum verba auxiliaria sunt, *facere*, *fieri*, *debere*, *oportere*, *audere*, *tenere*, *ire*, & multa ejusmodi.

De his, si semel tantum Lectorem breviter moneat *Grammaticus*, satis est superque, & exempla afferenda ipsi pauca, cætera è Dictionariis petamus necesse est, ita ergo arguunt: quidquid *Premarus* habet de sīn *cor*, de Keù *os*, de xeù *manus*, de Kì *aere*, *spiritu*, etiam de haò *bonus* aut *bona*, etiam de laî *ire*, de kiū *egredi*, de tá *percutere*, de kién *videre* aut *videri*, de taí *expectare* aut *tractare*, de xă *occidere*, sû *mori*, de kàn *audere*, & similibus *Verbis* aut *Particulis*, si à rerum aut potius cogitationum humanarum consuetudine abscedat; curiosè observet, concedimus, sin minùs, notare supervacaneum est; quod abundat, respondi ego, vitiatne? Sed brevitati consultum vellent, in quo nondum illis assentior.

3°. Non rarò ipse incertus es, propter ambiguitatem; hinc, tomo 2. pag. 101. *forte significat*, &c. & 102. *si quis dicat*, *quod significet* &c. *non repugnabo.* Atque id accidit tibi, & accidere debebat, sed vituperant: at hâc in re *ἀμωσοὶ* mihi, non solùm in Sinicâ, sed in quâvis Linguâ, nonne id usu venit sæpius? Absit igitur, ut in *Premaro* amico meo & doctissimo viro, reprehendatur: rei potius ejusdem ne obliviscatur Lector unquam; quot in nostris ipsis Authoribus Gallicis, quot in Latinis, sive Poëtis, sive etiam Oratoribus dubia?

4°. Instant, *spiritu* & *pronuntiatione* mutantur phraseôn *significationes*, & vanæ sunt illîc animadversiones Grammaticæ, sic laî, pŏ laî, *venire non venire*, *venit non venit*, pendet omnino ejusmodi phrasis à spiritu, aut pronuntiandi modo, aut sensu; à nobis puncto interrogante confestim definitur, apud Orientales & Sinas non item, sed interrogationem, numquis est, qui non videat? *venire non venire? venez-vous*, ou *ne venez-vous pas? vient-il*, ou *ne vient-il pas?* Similibus quibusdam observationibus redundat Premari Grammatica.

5°. Non rarò, addunt, aperit sensum *Philosophia* ipsa & *ratiocinatio*, & Regulæ Grammaticæ tunc inutiles quoque: apud Sinas nomen & verbum in uno eodemque monosyllabo reperitur, si ergo tién aut tí in Physicis aut Metaphysicis bis occurrat, numquid hîc cuiquam erit cognitu difficile? philosophicè erit, *constituere cælum in ratione cæli*, *loqui de terrâ*, *quatenus terra est.* Multa ejusmodi in Grammaticis plærisque rerum omnino superfluarum farrago, quæ, si ipsis credas, à Grammaticâ tuâ, absque ullo detrimento abfuissent. Sed respondeo ego, adesse ejusmodi annotationes, rectum etiam; quia in mentem omnium fortasse non venirent.

6°. Cæterùm, *Notitiæ* tom. 4. pag. 209. verba hæc profers: *Grammaticus Sina, quem hic sequor.* Unumne habuit Grammaticum *Premarus*? Missionariorum antiquorum non habebas methodos? Sine ullâ methodo Jesuitas, tam doctos viros, tandiu fuisse, quis est, qui arbitretur? *Methodum*, ut verisimile est, *Riccius*, *methodum Trigaltius*, *methodum*, certè, ut ipse tradit *Magalhanes*, & alii profectò multi concinnarunt, quæ è Sinâ non egressæ. Uno te Grammatico apud Sinas usum dicis. In Sinâ *Grammaticis*, *Dictionariis* vos carere credibile est? De Authore ergo Sinâ, & in *Notitiâ* tuâ, & primùm in quibusdam tuis ad me (*a*) Litteris, id habes. Libris ergo Cantone exules carebatis omnibus? Et quî unus ille Grammaticus Sinensis, cum sint in omnibus Provinciis Collegia tot, cum in his omnibus, quæ ad Grammaticam, & partes Litteraturæ omnes spectant, tradantur accuratè? & sicut es sub Grammaticæ meæ finem tuismet oculis ipse visurus, *Authores de Grammaticâ & characteribus*, &c. appellet Author chím çù túm numero 138.

Atque hæc sunt, mi Pater, quæ ut à me tibi exponerentur, ipse

(*a*) Vous êtes toujours d'avis qu'il faut citer, je le ferai tant que je pourrai, mais je vous dirai que les Chinois n'ont point cet usage. Ils sont moins difficiles que nous, de plus Confucius étoit encore bien moins scrupuleux que S. Cyprien, il se contentoit de voir que le passage des *kings* signifiât ce qu'il vouloit dire. Les Chinois appellent cela *couper le texte*, & *prendre le sens.* Ils louent fort cette maniere. Je ne m'en suis cependant jamais servi, lorsque j'ai écrit en Chinois. Adieu mon très-cher ami, songez bien que je suis tout à vous, *de Premare, le même jour 30 Août* 1731.

etiam atque etiam popofcifti, quæque in bonam partem, tanquam juffu tuo confcripta, velim, omnino legas. Addam tamen, fi placet, etiamfi ego, quanti Libros de Linguis & Scientiis maximè pretiofos, tanti *Notitiam* tuam Sinicam facio, & femper facturus fum, tamen ex opinione etiam meâ, à te, in mediâ Sinâ pofito, neglecta plurima, quæ in Europâ ad doctrinam nobis omninò neceffaria.

Rogabis quænam? 1°. Quanquam non femper appellandos Authores putem, ea res à te negligitur nimis, v. g. quæ de yè kim fæpe attulifti mihi, in iis omnibus, cum ad Religionem fpectent, non folùm verba aut characteres Sinici afferantur vólo, fed etiam & *Liber*, & *Sectio*, & *Caput*: in *Grammiticis* non eft neceffe tum, cum phrafes & dictiones *ordinis* funt *vulgaris*: at fi quid eft novi, fi quid contra Syntaxim confuetum, contra communes fignificationes, fi quis character alio & alio modo fcriptus, tunc meâ quidem fententiâ itidem citandus *Author*, & *Liber*, & *Caput*.

2° *ʃá* pú, *Tribunalia* feu *Claves*.

3°. *Lectio characterum*. Leguntur quidem apud te characteres magno numero, fed neque id fatis, *artem legendi* das nullam. Et qui in *introductione* tuâ Catalogus, omninò defectuofus; fonos illos, Sinicos fonos effe omnes, fcio ego: at nec patet, & ob id unum removenda eft *Appendix* tua, quia cum fit *nova*, & Dictionariorum Sinicorum à Sinis, imo Dictionariorum Sinicorum à cæteris Miffionariis compofitorum ordini contraria, nihil nifi in errorem unquam ductura eft.

4°. A te oportebat, & expectabam quâdamtenus, doceremur, etfi non omnia vocabula *Doctrinalia*, certè quædam, & *terminos*, ut vocant, *Grammaticos*. Scribis quidem ad me, non nifi pauca à te reperta. Et quafi fortuitum fuiffe, ut Litteras (*a*) à Doctoribus Sinis in *vivas* & *mortuas* divifas effe reperires; iftud verò eft, quod admirationem mihi moverit maximam; conclufi hinc, mi Pater, Grammaticos Sinarum à Miffionariis infpectos effe aut nullos omninò, aut pauciffimos: quî autem id factum, iftud à me nequaquam adhuc intelligi confiteor, cum in Libris ubique, & præfertim in Dictionariis appellentur tot; eam profectò ipfam ob caufam, inter Libros à vobis in Europam deftinatos, Grammatici omninò nulli.

5°. Copiâ exemplorum nimiâ laborare *Notitiam* tuam, id verò

(*a*) *In Epiftolâ quâdam* 30 *Août* 1731.

Vous me demandez fi l'on trouve ici des Livres qui traitent de la Grammaire & de la Syntaxe, je ne le crois pas. C'eft l'ufage qui apprend à parler aux Chinois, comme il apprend notre Langue aux femmes, fans qu'elles ayent befoin de fçavoir ni les termes de Grammaire, ni les régles de Syntaxe. Ce n'eft qu'en lifant, & comme par hafard, que j'ai appris, que les Lettres fe divifent en deux ordres, les *folides* & les *vuides*, & que les *folides* fe divifent en *vivantes* & en *mortes*. Les Lettres *mortes* c'eft les *noms*, les *vivantes* c'eft les *verbes*., & les *vuides* c'eft les *particules*. J'ai mis cela dans ma Notice, & je n'ai pu trouver que cela, dans tout ce que j'ai lu. J'ai rencontré un Livre en deux volumes qui parle du ftyle, cela confifte dans quelques notes générales que vous avez dans la Notice, & dans un très-grand nombre de phrafes, encore n'ai-je pu avoir que le premier volume, qui finir par les phrafes de quatre lettres. Il y a des Dictionnaires Chinois de toutes les façons, mais aucun Lettré Chinois ne s'eft avifé de faire connoître le génie de fa Langue, au moins il n'eft pas venu jufques à ma connoiffance.

evidens : quare, cum agnoſcis tu ipſe imprimi in Europâ, & characteribus (a) ligneis nullo modo poſſe, optimè quidem : itaque non eſt loci hujus : quid ergo fiet? Jam, ut hîc tranſcribatur abſque ullis characteribus, quò in Sinâ ſculpatur facilius; quî id fieri eâ in re poſſit, nondum video. Abundantia hæc omnia, juxta me, ad Dictionarium amandanda, qui locus illi proprius. Cæterum, mî Pater, de his, quæ tibi affero, omnibus, licentiæ à temet incitatæ ignoſci debere, fac obliviſcaris nunquam. Amicè enim dicta hæc omnia, quæ à te quoque, qui petiſti, amicè neceſſe eſt, legantur. Vale, atque, ut facis; me ama.

Hæc illa ſunt, quæ de *Premari* Amici mei Notitiâ, ad Premarum ipſum ſcribebam, annis ejus vitæ ultimis, ad quæ, per mortem, ut veriſimile eſt, non licuit reſpondere, aut Epiſtolæ interceptæ fuerunt, ſed nec reſpondiſſe unquam puto, quia, quod hîc culpatum eſt, erat reipſâ vituperandum & aut emendandum, aut alio ordine proponendum. In Introductione & Notitiâ totâ, quamquam Dictionaria Sinarum vulgaria haberet, noſſetque *Premarus*, tamen illorum ipſorum Dictionariorum à Sinis elaboratorum, *Præfationes* & *initia*, ex aliorum *Miſſionariorum* conſuetudine, prorſus neglexerat : Quid? *Claves* ſeu *Tribunalia* non comparent in Chriſtianorum Dictionariis? Comparent, at abſunt *Præfationes* Authorum Sinarum omnes, abſunt, quæ *Claves* eaſdem præcedunt, & ſequuntur documenta eorumdem *Sinarum*, quàm plurima & egregia; & in gratiam *Miſſionariorum* ſcripſiſſe ſe affirmat *Premarus* in hâc illâ *Introductione*, pag. 21. quapropter, cum *Notitiam* ſuam exararet, atque Dictionariis Chriſtianorum uteretur, licèt vaſtâ & multiplici Librorum Sinicorum cognitione polleret, tamen rerum *præſentium* recordabatur, *abſentium*, uti homines ſolent, quanquam utilliſſimarum, obliviſcebatur; quod nî factum ſupponas, cur apud *Premarum*, de illis, quas in primo, & ſæpe in ſecundo Libro, habent Sinica Dictionaria, *Characterum* Sinicorum affectionibus, ſilentium eſt altiſſimum?

In Hiſce, quæ dixi omnibus, Lector, fac exiſtimes, nec *Premaro* amico noſtro, uſque ad mortem, ſummo, neque ulli etiam Societatis Jeſu Patrum detractum quidquam. Zelum & pietatem Prædicatorum Chriſtianæ Legis omnium, cujuſcumque ſint Familiæ, ſemper ſum ego ardenter amplexatus; & quis eſt, qui inter Jeſuitas, Authores, & alibi, & in Sinâ ipſâ, non agnoſcat ſemper fuiſſe & complures & egregios? Hîc, Theologiâ omni remotâ, de Linguâ tantum Sinicâ agitur, grammaticè & criticè.

(a) Ma Notice étant farcie de Lettres & de paſſages Chinois, je n'ai pu la faire graver icy, parce que je n'écris pas aſſez liſiblement, & que je n'ai trouvé perſonne qui voulût la décrire. Pour moi, je conçois que cela eſt encore d'une plus difficile exécution à Paris qu'à la Chine. *Premare, Lettre 1 Novembre* 1730.

QUARTA

QUARTA PARS.

De variis quibusdam Operibus Grammaticis ad me, post Premarianam Notitiam, *allatis, ut R. P.* Varonis, *R. P.* Diasii, Sigefridi Bayeri, *&* Cupletii, *R. P.* Casarani, *Illustr.* Episcopi Rosaliensis, *Clarissimi Viri D D.* Montignii, *qui antea Provinciæ* Chĕ kiām, *apud Missionarios* Provicarius *Apostolicus, nunc nobilis Missionum Extranearum Seminarii Director, ac Procurator Generalis, &c.*

Jam de iis, qui Grammaticam Sinicam, aut Linguam quoquomodo attigêre, Authoribus, tum in *Meditationum* nostrarum Præfatione, part. 3. tum pag. 132. cap. 17. art. 4. dixi satis. In *Præfatione*, honoris causâ, nominati à me, præter *Trigaltium*, *Magalhanem*, *Semedonem*, *Martinium*, *Duhaldius*, è Societate Jesu, è Dominicanis *Varo*, è Franciscanis *Carolus de Casarano*, ex Illustr. Missionariorum Extraneorum Domo, Clarissimi Viri *Rosaliensis Episcopus* & *Montignius*, è *Doctis*, qui de Linguâ Sinicâ locuti, Europæis, *Golius*, *Vebbius*, *Kircherus*, *Hyda*, *Mullerus*, *Mentzelius*, *Leibnitius*, *Massonius*, *Soucietus*, *Pfeiferus*, *Relandus*, *Renaudotus*, *Bulfingerus*, *Tenzelius*, *Bayerus*, *Wolfius*, *Freretus*, illustrissimus amicus meus, qui hosce omnes, non solùm Litterarum Sinicarum amore, sed, ut è multis Dissertationibus chronologicis exquisitissimis colligere est, cognitione etiam atque eruditione Sinicâ superavit. De illorum Authorum aut conatibus, aut operibus, sententiam meam, ne repetere cogar, illîc videbis.

Qui Linguæ ejusdem Mandarinicæ *Grammaticam* propriè dictam aggressi, aut de hâc eàdem Grammaticâ lucubrationes quascumque exararunt, eos hîc unos denuò sistere necesse est, ac præsertim, quia editâ Grammaticâ eruditis notiores, *Bayerum* & *Varonem*, seu potius R. P. Varonis doctissimi in Sinicis viri *exscriptorem*, atque abbreviatorem *Piñuellum*, Natione Hispanum, Professione itidem Missionarium, sed è D. Francisci Familiâ. Post hosce tres, ad *Rosaliensem* & *Montignium* accedendum nobis.

I°. *De Sigefrido Bayero.*

1°. De *Bayero*, tu inquies statim: An non in illâ eâdem *Meditationum* Sinicarum Præfatione, per paginas 18. 19. 20. 21. disseruisti? Hanc ipsam ob causam addendum nonnihil.

Simul atque enim exemplum *Meditationum* Sinicarum ad ipsum *Petropolim* honoris causâ à me destinatum pervenisset; quasi eum tractassem durius, quem virum tamen faciebam maximi, & amicum mihi æternum volebam, ut illîc eram abundè professus, & ipsi eidem syncerè atque ex animo scripseram: apud clarissimum amicum nostrum *Freretum*, eorumdem studiorum amatorem, læsum se à me conquestus est amarulenter, quâ in re nec vidi tunc, necdum cerno quidquam, nisi ejus Grammaticam & adjunctum Dictionariolum, opera jam publicata, & ad me etiam ab ipso, dono missa, à me silentio præterita voluisset, quod nequaquam fieri potuit. *Notas* ergo meas omnino quatuor, hic tibi reponam, oportet.

1°. Apud Bayerum *Ars characterum legendorum nulla*; idne Bayero uni dico? dico *Mentzelio*, dico *Cupletio*, dico Missionariis ante eos omnibus, dico iis, quos secutum seipse profitebatur *Bayerus*.

2°. Jam vocum hoá & hoā *toni* diversi, diverso charactere, à *Bayero* pro unâ eâdemque voce malè acceptarum *exemplum* & satis perspicuum est, neque illic omitti à me, post *Bayerum* scribente, ullo debebat modo. Quamquam *Mulleri* defensionem contra *Bayerum* ipsum, amicum meum, susceperim; attamen quod vocem *Rigo* in Monumento Sinico, à *Mullero* facilè corrigendam, non correctam reprehenderit, id verò non irascor, laudo potius, adopto etiam, & jam diu, & ante *Bayerum* annotâram: quis de Linguâ Sinicâ, cum scriberet, non faceret? nisi fecisset profectò *Bayerus*, ac si de *Mullero* Germano Germanus ipse id licet honoris causâ tacendum existimasset, indignatus ego revelassem: sub modione apud nos remanebit unquam lux?

3°. Omitto, quod Dictionarium omnino imperfectum, & Grammaticam in omnibus exiguam, eamque è schedis illis *Martinii* & *Cupletii*, à *Mentzelio*, aut *Golio*, aut *Relando*, quasi per transennam, ac negligenter collectis, publicarit: cùm accentus, qui appositi à *Bayero* multi, apponi dixi semper oportere, aliter *voces* omnes *Sinicas*, *characteribus* eodem tempore *infinitis* correspondere, & prætereа intelligi nullo modo posse; id verò non certum est? imo momenti est *tanti*, ut istud unum, *Notitiam* ipsam *Premarianam*, pretii aliàs maximi, in duobus tomis posterioribus, si non evertat, certè ferè inutilem reddat.

4°. Eos, quos sculptos voluit, *characteres*, ex iis, quæ habebat, *Dictionariis* ipsis Sinicis, non ex *Manuscripto* pessimè exarato, extractos oportuisse, pertendi & ego rectè; non vidit *Bayerus* characteres in Dictionariolo suo *manuscripto*, non eâ pulchritudine unquam futuros, quâ ii, qui in Sinâ ipsâ impressi? Non tacendum hoc hodiè quod vidi tunc, & ne quâ in re *Bayerum* ostenderem, prætermisi sciens; ut tùm, ex Libris Sinarum ipsis extraherentur *characteres*, Sculptori tradendi, & tempore, & diligentiâ, & laboribus maximis opus: quæ cum vitare vellet omnia, neque eâ in re gloriæ suæ (quod debebat), sed celeritati cuidam, (quâ in Eruditorum operibus, perniciosius nihil), consuleret: Dictionarium istud *manuscriptum*, imperfectum quamvis & informe, Sculptori exarandum permisit, quod factum omnino *ἀφυῶς*. Id verò, cave existimes, Lector, famæ *Bayeri* justissimè partæ, obstaculum esse posse, & à me, eam ob rem proponi: *memoriam* tanti viri apud me sempiternam, & extare, & extituram profiteor, qui eruditionem generis ferè omnis, brevi temporis intervallo, amplissimam comparavit; sed enim tenenda per omnia veritas.

II° *R. P. Varo Dominicanus.*

Adsit nunc, qui inter Sinas etiam Illustriss. R. P. Franciscus *Varo*, Dominicanus, opus quidem ejus ad nos ipsum non pervenit, sed abbreviatum habemus ab Authore Fidei nequaquam suspectæ, *accrecentado*, (ut Hispanis verbis utar) *y reducido à meyor forma por N° R. F. Pedro de la Pinuela por y Commissario Prov. de la Mission Serafica*

de China; anandiò se un Confessionario muy util y provechoso para alivio delos nuevos Ministros, Impreso en Canton año de 1703. In quo etiam ad marginem inveni, sed manuscriptum: *Ad usum R. P. Johannis. P. ab ilice, Mission. Ordinis Minorum Sancti Francisci.*

Grammaticâ meâ compositâ, Librum hunc Hispanicè tantum scriptum, absque ullis characteribus Sinicis, præterquam cifrarum, Româ secum attulerat, & mutuo mihi dedit R. P. *Eustachius Augustinianus*, vir, uti sciunt omnes, inter eruditos celebris, & Litteraturæ Promotor maximus, is autem est ejus tenor, qui Lectorem etiam nostrum latere non debet.

1°. Prologo quæstionem de Linguâ *Mandarinicâ* hanc movet: Num in *Artem* reduci possit, contrariasque hâc de re Missionariorum sententias affert, & affirmando concludit.

2°. Illic etiam varias vocum Sinicarum prolationes, in Gentium Europæarum gratiam enumerat, præsertim Hispanicæ, Gallicæ, Italicæ, Lusitanicæ, & multa habet de *pronuntiatione* non incuriosa.

Cap. 1. pag. 1. sunt animadversiones quædam, tum in vocum *Mandarinicarum*, quas facit 364. & oriundâ indidem *ambiguitate*, tum de *tonis* voces illas multiplicantibus, & de variis apud Sinas loquendi *modis*: hi *tres* annotandi.

Primus est *elegans*, qui apud Litteratos in usu, & ad quem aspirare debet Missionarius, sed hæc habet ibidem *mas esse modo para nos otros es difficultossimo para la pratica, por las circonstancias que caduno con el tiempo experimentara.*

Secundus, *medius quidam* est, quem intelligunt plærique, aut hominum major pars; hunc omnino necessarium judicat, quo absque, Verbum Dei, tam Christianis, quàm Gentilibus Sinis annuntiari nullo modo posse arbitratur.

Tertius est *rusticus & omninò simplex*, hunc nonnisi ad *Paganos*, *aldeanos*, atque ad *Mulieres* dirigi putat oportere; ab hoc tamen, ut pote facillimo, incipiunt ii, qui Libros legere nequeunt, *Missionarii*, & exempla phraseôn addit tria, tribus illis loquendi modis correspondentia.

Fol. 3. Habet quoque nonnulla, de proprietate, quæ hic est *vocum* & *tonorum*, ac Syntaxeôs, & de quarumdam Provinciarum *pronuntiatione*: generatim propter elegantem Linguæ Mandarinicæ pronuntiationem laudantur *Pekimensis* & *Nankimensis*, vituperatur inter cæteras *Fokienensis*, &c. De *tonis simplicibus* doctrina ipsi unà cum cæteris communis.

Cap. 2. de iis *tonis* loquitur, quos *Gutturales* vocat, quique nihil aliud quàm aspirati, quo loco Litteris Alphabethorum nostrorum divisis, Litteras *l. m. n. h. s. x.* aspirari non posse annotat, idque ad has reduci, nempe *t. p. k. c. ch.*

Fol. 9. cap. 3. transit ad *tonos* puncto inscriptos qui ĕ. ŏ. ŭ. Cap. 4. est de iisdem unà cum aspiratione. Cap. 5. sunt *nominis* & *pronominis* declinationes. Hoc loco *monitio* est fol. 20. de dictionum *ambiguitate*, quâ reverâ alibi *nomen*, alibi *verbum*, alibi *particula*, & certâ proinde collocatione distinguuntur: tum sequuntur *declinationes* ipsæ, 1° *nominum*, 2°. *pronominum*. Pag. 20. veniunt *notæ* in casus, & casuum occasione, in *varias* eas, quæ casui unicuique inserviunt, *particulas*.

Fol. 28. usque ad 34. agit de *Substantivo*, *Adjectivo*, *Comparativo*,

& *Superlativo*. Tum fol. 35. de *Verbalibus abstractis, diminutivis & frequentativis*, & pag. 37. de *Officiorum* & *Artium* nominibus, queis addit, apud Sinas generum & numerorum distinctionem non esse, nisi per particulas ullam.

Fol. 39. *Pronomina* explicat, quæ 1°. in *primitiva* & *derivativa* dispertitur. 2°. In *Demonstrativa*. 3°. In *Relativa*. 4°. In *Reciproca*. Caput 7. de *interjectionibus, conjunctionibus, negationibus, interrogationibus* & *conditionalibus*. Excusat se Author, quod hic Artem à *Nebrissense* propositam non sequatur, sed à se præponi hoc loco posse hasce Grammaticæ partes putat; itaque tractat

Par. 1. de *interjectione* & *conjunctione*. (fol. 42.)

Par. 2. de *negationibus*. (fol. 44.) atque eas uti solitum, distribuit in *negationem absolutam, absolutissimam, interrogantem, affirmativam, prohibitivam*.

Par. 3. de *interrogatione*, quam facit duplicem, *dubitativam* & *inquisitivam*.

Et Par. 4. de *conditionalibus*.

Cap. 8. de *Verbo* est, quod dividit in *affectivum* seu *activum*, & *passivum*.

Itaque Parag. 1. de Verbo *substantivo*. (fol. 50.)

Parag. 2. de *conjugationibus* Verborum, (fol. 51.) in queis Hispanico aut Latino more *tempora* & *modos* ordinat. Sunt ergo apud ipsum *præsens indicativum, Præteritum imperfectum, præteritum perfectum, præteritum plusquam perfectum, futurum perfectum*.

Additur Parag. 3. *imperativus, optativus* & *subjunctivus*, cui datur *præsens primum imperfectum, j'aimerois* & *que j'aimasse*, & *plusquamperfectum*.

Parag. 4. *Infinitivus*, cui *præsens, perfectum, gerundiva*: sequitur *participium*, quod & in *præsente* & *futuro* esse potest; sed hæc tempora, hi modi, non nisi per particulas fiunt.

9. Caput de Verbo *passivo* est, Parag. 1. de particulis xí, tiě, chè, & dicitur tiě *sufficere*, si *res* sint *irrationales*, & addendum chè si *rationales*, sò autem *relativum verbo* plærumque preponi, at idem sò *præpositum* cum tiě *postposito* facere *impersonalia*.

Parag. 2. Differit de *Particulis* goèy & pí, goèy propriè esse *fio*, & pí *passivi* notam: hanc *præponi* semper, & ita separari, ut inter pí & verbum, *persona* interponi queat.

Parag. 3. de *passivi conjugatione*, quod per sua *tempora* & *modos* etiam dispertitur (fol. 57.) & hic denuò adjicit Linguæ Sinicæ peculiare hoc esse, ut *monosyllaba* sint plurima, in queis significatio utraque & *nominis* & *verbi*: esse etiam quædam, quæ in *nomine* aliûs, aliûs in *verbo* toni.

Cap. 10. fol. 59. est de *Præpositionibus* & *Adverbiis*.

Parag. 1. *Præpositiones* & *postpositiones* monet esse *accusativi* & *ablativi*. *Accusativi* autem esse præpositiones 7, postpositiones 9. Sed *ablativi* esse præpositiones tantum, easque 11.

Parag. 3. *Adverbia* colloeat ordine alphabethico, sed prout se offerunt in Linguâ Hispanicâ.

Cap. 11. fol. sectionum duarum est, *de modo formandæ orationis*.

1°. Species hîc quatuor, *duæ* vocis *activæ*, vocis *passivæ duæ*. 2°. *Concordantiæ* Sinicæ regulas adducit.

Cap. 12. agit de *numeris*, & de *computandi* modo, numeros simplices habet (fol. 72.), ordinales (fol. 74.), numerationem annorum (fol. 76.) ubi de *Cyclis*.

Cap. 13. de *Particulis* Linguæ Sinicæ propriis, quas facit 11.

1 táng *tam*. fol. 82.
2 xĕ *etiam*.
3 tà *percutere*. fol. 83.
4 tĕ *posse*.
5 chŏ *certè*, je vous assure.
6 tý *substituere*.
7 jĕn, quod inservit *Adverbiis*.
8 kīn *nunc*.
9 pién *decenter*, *appositè ad*, *utique*.
10 pĕ *centum*.
11 kó *convenienter*.

Cap. 14. Tractare incipit de *urbanitate* Sinicâ, & eas persequitur, quæ in Linguâ Mandarinicâ, erga homines in aliquâ dignitate positos usurpantur, particulas.

Cap. 15. est de *urbanitate* Mandarinorum erga parentes & *visitationum* Sinicarum *papyris*, &c.

Cap. 16. *Locutiones urbanitatis* exponit, quæ *inter colloquendum*, quæ in *visitationibus*; quæ in *conviviis*, & sunt iis de rebus *Paragraphi* tres, per quos additis quibusdam de *salutatione* personarum sibi invicem *occurrentium* notis, *Artem* suam totam absolvit. Adjicitur autem Confessionarium Latinè & Sinicè; sed itidem Latinis tantùm Litteris.

Atque hæc est Ars Linguæ Mandarinicæ addiscendæ à R. P. *Varone* Dominicano, inter Missionarios olim, propter summam Linguæ Sinicæ peritiam illustrissimo proposita, & à R. P. *Pinuelâ* Franciscano, in meliorem formam, ut initio Libri ipsemet dicit, reducta.

De eâ verò totâ fient hîc à me *animadversiones* quædam, eæque breves.

1°. Ars hæc, cum sculpta *Cantone* sit, quomodo Missionarios *Cantone* exules omnino latuit? Certè aut ad *Premari* aures pervenerat nunquam, erat enim candore quodam atque ingenuitate singulari: aut eam, quod Litteris tantum Latinis esset, prorsus inutilem eruditis judicabat: accidit etiam fortasse, ut eam omnino existere nescirer; *Urbes* Sinæ magnitudine immensæ, *Exemplaria* omnia fortè distracta. *Sculptor*, ut verisimile Christianus fuerat, sed jam mortuus. Et quid mirum, cum ne *Magalhanis* quidem, aut cæterorum sociorum opera cognoverit? Sina Imperium quidem unum, sed Europâ ferè majus.

2°. Si Artem hanc viderit *Premarus*, an rectè inutilem est arbitratus? Rectissimè: nam ut vocabulorum Sinicorum Latinè tantum scriptorum *Characteres*, in magnis illis Dictionariis Sinicis, hinc & illinc dispersi, occultique, reperirentur: ut ad eosdem *characteres*, hoc vel illo nomine insignitos, *significationes* eæque certæ & Mandarinicæ, certò & indubitanter adjungerentur, hæc illa inquam *Ars*, cuinam ante nos, ante Meditationes nostras Sinicas patuit unquam?

3°. Manca ergo etiam, & si non inutilis prorsus, certè viris doctis

omninò incommoda, & tolle easdem *Meditationes*, Liber hîc nihili; quid enim? Traditne, non dico *characterum* Sinicorum *lectionem*, sed vel *Dictionarii* ullius aut *Tonici*, aut *clavium* dispositionem? ex hâc ergo Grammaticâ vel *Arte*, artem nemo habet *characterum* Sinicorum aut *legendorum*, aut *explicandorum*, quâ de re tacet omnino Author: ejus ergo scopus, *unica vocis Lingua*, non characteristica, & eam ipsam ob causam minus reprehendendus videtur, quam *Premarus* amicus meus, qui cum id omne promisisset, pollicitationis ipsemet suæ oblitus est confestim.

4°. Attamen comparationem inter hasce *Varonis* & *Premari* Grammaticas instituemus ullam?. Absit, nec fieri potest, utraque Viri doctissimi, sed quæ non faciat satis. Quam ob causam? hæc *Varonis characteribus* Sinicis destituta; & cuinam utilitati erit, nisi apud Sinas? Illa *Premari* characteribus Sinicis instructa quidem, & inde apud Eruditos etiam Europæos non infructuosa, sed quam exemplis iisdem exorbitans hînc, quam illînc *accentuum* absentiâ, per Libros duos totos defectuosa! Uno verbo *Premari* Notitia, quatenus *μετεωρότερα*, sublimior, sed quæ in multis ab ipsâ Grammaticâ recedat, Ars *Varonis* quatenus Grammatica, *μεθοδικώτερα*, sed quæ egeat versione: ita in utrâque vitium operi congenitum.

III°. *Casaranus.*

De *Casarano*, iis, quæ *Præfationis Meditationum*, pag. 24. in virum undequaque excellentem contuli, laudibus addendum hoc loco nihil quidquam; per annos triginta & amplius apud Sinas commoratus, conscripsit *Opera* duo: hæc cum unà simul contendissemus, convenientiam inter nos, quam fieri poterat, maximam, sumus admirati: quoad Grammaticam, divisio etiam capitum eadem: Atqui conscripserat, ille in mediâ Sinâ, in Galliâ ego, plæraque etiam uno eodemque modo, aut certè parum differenti, à nobis tractata. Quæris causam? eadem, Linguæ ejusdem, in utroque consideratio.

IV°. *Clar. D. D. Montignius.*

Sed in eâdem *Præfatione*, pag. 132. 133. 134. de *Montignio*, viro & per se eruditissimo, & ad omnium ferè disciplinarum promotionem nato, locuti etiam sumus. Is, cum absens fuisset diu, Româque, ubi remanserat, Missionariorum Extraneorum Domum reversus, Divino quodam in Litteras Sinicas amore, quæ apud Sinas collegerat, ea secum huc asportasset, mirum quantæ mihi consolationi fuerit. Non diffidunt vulgò, si quis etiam sapientissimus, ignoti quid, aut singulare, aut novum, & à vulgaribus hominum studiis remotum proposuerit? Mos ille laudabilis plærorumque: abjiciunt, considerare, atque examinare nimius labor. Inviserat *Montignius* homo Litterarum omnium curiosus, ipsa Sinarum Collegia: noverat, quod paucis Missionariis contingit, usurpari solitum apud Mandarinos docendi modum: eundem ipsum à me ex eorum Libris in *Meditationibus Sinicis* expositum videbat: quæ in Methodis aliorum deficiebant, ea ipse in Sinâ positus animadverterat, & apud

me hominem Musæo addictum suo, ex ipsis Mandarinorum operibus, Bibliothecæ Regiæ auxiliis, non sine quâdam animi admiratione, suppleta reperiebat; non solùm *labores* meos infinitos sententiâ confirmavit suâ, sed & suas, & *Rosaliensis*, & *Missionariorum* quorumdam illustrium lucubrationes summâ liberalitate communicavit.

Jam qui venerandæ huic Domui præsunt, quantâ omnes urbanitate, quantâ in Linguarum studiosos benevolentiâ; *Montignium* secutus summâ alacritate unusquisque, & his annis è Sinâ, & Tunquino advectus clarissimus ipse, & doctissimus vir D. *Bourgines*, & qui etiamnum apud Sinas illustris J. C. D. N. Confessor, & verus Linguæ hujus Sinicæ amator, D. *Martiliac*, eandem jam pridem erga me amicitiam professi.

Ut igitur, unde digressa est, eò revertatur Oratio; sicut ad Litterarum Sinicarum utilitatem, *Premarus*, amicus meus, Grammaticam ad me direxerat suam, sicut *Domengius* Schedas quasdam Sinicas, imo Tartaricas etiam plurimas, libenter & sponte suâ destinaverat: ita Nobilissimi illi Evangelii Præcones, Missionum Externarum Presbyteri, *Opus* nostrum, simul atque illis visum & cognitum est, adjuvare ac promovere non cessarunt, & quî *Dictionariorum* variorum, quî *Notarum* in Linguam Sinicam infinitarum, quî *animadversionum* de Imperio, de Magistratibus, de Sectis ac Religionibus, immensarum mentionem, & in Meditationibus Sinicis, & hoc loco præteriissem immemor?

Verum istud, & vidit ipse *Montignius*, res hasce ferè omnes, à me jam in *Dictionariis* meis, præcipuè in Dictionario Historico-Geographico fuisse antea collectas: sed quanta est, quam utilis ejusmodi confirmatio, & quam tunc opportuna, viri è Sinâ redeuntis, & Methodorum vulgarium defectus, & insufficientiam, suâ ipsius experientiâ, suis ipsius oculis contemplati?

Methodum apud Sinas duplicem esse, id verò non diffitendum, *alteram* puerorum docendorum, quâ pueros adhuc rationi quodammodo impervios, *characteribus* tantum & *phrasibus*, absque ullâ Linguæ suæ analogiâ imbuunt, & hæc ea est, quam prædicat *Premarus*, & cæteri, quotquot mihi videre contigit, in Grammaticis suis Missionarii: *alteram* jam adolescentium, jam Analogiæ, & ratiocinationis capacium, & hanc Doctorum & Mandarinorum ad linguæ suæ culmen aspirantium, ut apud me vidit; pro eâ quâ est veracitate non potuit non comprobare, non dilaudare Illustriss. *Montignius*.

At hanc ipsam quoque viris Europæ nostræ eruditis, idoneam esse unam non sine causâ judico ego: si quis Linguarum peritiam unâ *Memoriâ* metitur, næ ille rerum ignarus; requiritur hîc *memoria* exquisita, quis neget, sed *judicium* etiam summum requiritur, ac *ratiocinationi*, & *Philosophiæ* locus hîc multus, *usui* & *consuetudini* multò minor. Quidquid ad Sinicè loquendum, necesse est, id verò tradimus accuratissimè; & *vocabula*, seu *pronuntiationem* & *tonos*; sed ad intelligendos, vertendosque Libros Sinicos, quid præstantius analogiâ, & quomodo Linguæ omnium pulcherrimæ pars hæc neglecta hactenus? Inde fuit profectò, quod illuc destinati familiarum quarumcumque Missionarii, admodum juvenes fuerint

plærique, & analogieis aliarum Linguarum præceptis parum inſtructi? Inter Magiſtros autem, qui ea apprimè noverit, quotus etiam quiſque eſt?

Ne tibi amplius obſtrepam: cùm & *Grammaticarum* à magno Viro traditarum deſcriptionem, & *Notarum Grammaticalium* in Linguam Sinicam infinitarum enumerationem, adjicere hoc loco poſſem, quod fortaſſe tædioſum tibi, placuit generatim & conglobatim dicere; non eſſe ullam in quâ, de *ſingulis* Orationis Sinicæ *partibus*, de *Syntaxi*, de *expletivis*, de *numeratione*, de *Carmoniis Monita* non ſint plurima ac maximè annotanda, & multas eſſe, in quibus *conſilia* reperiantur, de noſtræ hujus Linguæ addiſcendæ ſtudio utiliſſima. Quorum, ne longior ſim, accipe hæc tantummodo de pronuntiatione;

I°. *Monita 9.*

1°. De *h Litterâ*, qui Linguam Mandarinicam callent optimè, apud eos *h*, cum raſione quâdam gutturis efferri, apud cæteros id ferè negligi ſolêre.

2°. Varietatem eſſe in tribus hiſce vocibus ŷn, gîn, xîn, quarum primam, prout ſeribitur, ſonare, ſecundam non ut *j*, ſed ut duplex *ii*, *iin*, tertiam *x* cum ſibilo. ŷn *argentum*, gîn *homo*, xîn *Spiritus*.

3°. In iis, quæ per ĕ & per ŏ, *punctulo* ſuperſcripto, deſinunt, vocabulis pronuntiandis, ſonum quemdam medium eſſe debere inter *e* & *i*, ſi deſinant per ĕ: inter ŏ & ŭ, ſi per ŏ terminentur: vocabula autem illa eſſe: ciĕ, yĕ, kiĕ, liĕ, miĕ, niĕ, piĕ, fiĕ, tiĕ, xĕ, & chŏ, fŏ, hiŏ, hŏ, huŏ, gŏ, jŏ, kiŏ, kŏ, kuŏ, lŏ, niŏ, nŏ, pŏ, sŏ, tŏ, vŏ, xŏ, *non amplius*.

4°. Litteram *i* inter conſonam quæ *prior* eſt, & vocalem quæ *poſterior* (vocalem, verbi gratiâ, *τῶν* kiú & kiā) confundi, ita ut vox una ſit, non enim dari, *qua* neque *qui* gallicè, & deeſſe apud Sinas *ka*.

5°. Poſt Ç etiam unà cum virgulâ retrahente, aut *cedillâ Hiſpanicâ* ſcriptum oportuiſſe *h*, verbi gratiâ, çhi, *ſacrificare*, quod vulgò çi, quia littera ſemper vehemens.

6°. *Goei* vocabulum pronuntiari, apud quoſdam Sinas *uei*, ſed *Mandarinicè* efferendum, *goei*, non *vei*, nec *uei*.

7°. Contrà *V*, in his Monoſyllabis *va*, *vai*, *vam*, *van*, *ve*, *vi*, *vo*, à Sinis ſemper pronuntiari tanquam ſi eſſent *vua*, *vuai*, *vuam*, *vuan*, *vue*, *vui vuo*.

8°. Quod monoſyllaba per 'ſ cum virgulâ, unà cum Societatis Jeſu Patribus aliquando ſcribimus, id ab aliis aliquando ſcriptum ç, verbi gratiâ, sŭ, *mori*, apud quoſdam eſt çŭ.

9°. Nota eſt ſeriptura *m* pro *ng*, verbi gratiâ, *kam* pro *kang*: ſunt qui anteponunt *kang*, imo *kam*, *vam*, &c. vituperatur: ſed utrumque fit ac fieri poteſt, & volumus eodem modo pronuntientur, *m* in *kam*, aperto & pronuntiato, ut apud nos *étang*, *ſtagnum*.

II°. *Conſilia.*

Conſilia hîc multa, ſed hæc duo hîc maximè neceſſaria.

1°. Ad characterem *lectio*, ſed, quantum fieri poteſt, vocis *Sinica* lectio adjungatur.

2°.

2°. Pronuntiationi addatur apud Sinas *accentus* ipse, apud nos, *accentûs* cognitio.

Lectio, est, ut Sinicam phrasim edifcas, *Pronuntiatio*, ut *tonos* quinque rescias, queis sine, etiam in Europâ, proficeres nihil. Jam si apud *Sinas* fueris, prout Authorum suorum Libros à te Lectos viderint Mandarini, aut te fugient aspernabundi, aut ad te convénient, audituri libentius, si Linguam *Mandarinicam* à te scitè, & delicatè, & juxta Syntaxeôs principia, prolatam senserint: Hæc tibi Missionarii unà voce omnes: atqui ad eam ipsam rem consequendam, alii aliâ viâ pro ingeniorum varietate, procedunt: sunt, qui *usui* dent omnia, sunt, qui *doctrinæ* & *studio* omnia: medio ibis *tutior*; nam quid usus absque doctrinâ?

At unum ego tibi, & præ omnibus id unum, inculcare non desinam; quamquam & per se & soli, absque ullâ *Monosyllaborum* pronuntiatione disci possint *characteres* Sinici, tamen, quæ duo in Sinâ, sive *Natura*, sive *Ars*, tam aptè conjunxit, cave separes unquam, etiam in Europâ: istud voluêre quidam, sed incautius: volo, & necesse est, memoriæ tuæ unà simul imprimantur quatuor ista, 1°. *Monosyllaborum* Sinicorum *denominatio*, 2°. *Clavium* Sinicarum *figura*, 3°. earumdem figurarum *significatio*, 4°. *Characterum* in se totorum, & quatenus ex hâc aut illâ clavi, aut ex his aut illis clavibus compositi sunt & coagmentati, *comprehensio*. Sed jam de iis, quæ post *Grammaticæ* nostræ conscriptionem, allatæ ad me sunt *Artibus* satis superque.

QUINTA PARS.

De hâc, quam hodie edimus, Linguæ Sinicæ Mandarinicæ Grammaticâ.

Quam supra habuisti, Lector, Grammaticæ meæ Sinicæ, Latinè primùm exaratæ, descriptionem, eâ nunc suppositâ, (eadem enim ubique Grammatica est;) judicium nunc meum, de toto hoc opere, interponam tibi. Vidisti jam immutatâ methodo, etsi res eadem existat, ob oculos tuos hîc, non nisi Librum tertium proponi; nam, ut dixi, transfusus est in Præfationem Meditationum Sinicarum, Liber Grammaticæ prioris Gallicæ *primus*: *secundus* Meditationum earumdem Sinicarum corpus efficit, & nunc tibi emittitur *tertius*, in Libros ipse distributus quinque, idque ad majorem rerum perspicuitatem, quod in Operis conspectu deductum accuratius tute animadvertes.

In omni Grammaticâ, Grammatici munus hoc est, 1°. ut Linguæ tradendæ Alphabethum & Litteras doceat.

2°. Ut, si Philosophus sit, comparatis inter se vocabulis, eorum *analogiam* ostendat.

3°. Ut *Nomina*, *Pronomina*, *Verba*, *Particulas*, *Syntaxim*que declaret.

Sed de Linguâ Sinicâ Mandarinicâ judicium non idem, quod de cæteris, *Litteræ* sunt *hieroglyphicæ*, atque innumerabiles, *vocabula* pauca, *ægina*, ambigua omnia; & quid de iis addam hoc loco amplius?

Atque inde nata Scriptorum quorumdam, neque illorum quidem vulgarium opinationes in ejusmodi Linguâ, *Grammaticâ opus nullâ, & satis esse Dictionaria.*

At opiniones ejuſmodi, omninò abſurdiſſimæ: nonne diſtinguendæ ſemper *Orationis* partes, *Nomen* à *Pronomine*, utrumque à *Verbo*, ab *Adverbio*, *Verba* in voce *activâ*, in voce *paſſivâ*, *Particulæ* & *Conjunctiones*, à reliquis? Abſque his omnibus non fit, aut fieri non poteſt, quidquid ad ſermonem, quidquid ad Eloquentiam, quidquid ad Poëticam unquam pertinuit. Neceſſaria igitur maximè hic, ſicubi uſquam *Grammatica*; quò partes Orationis, remotis Nominum *Caſibus*, amandatis *Verborum finalibus*, difficilius diſcernuntur, eò *Grammatica*, quod cuique non in talibus cæco evidens eſt, *neceſſitas* major; atque hinc etiam Obſervationes Grammaticæ, apud Authores Sinas, multò quàm apud nos, numeroſiores, ſubtilioreſque.

Audi ergo hîc, quid à me præſtitum: 1°. Loqui de *Linguâ Mandarinicâ*, & tacere de *Sinarum characteribus*, nefas. Appellare *characteres hieroglyphicos* generatim, & de *characterum* eorumdem *naturâ* ac lectione ſilere, perridiculum. Atqui ante me duo iſta, ſine queis Grammatica Sinica omnino nulla, à nemine hactenus conjuncta ſunt; quin etiam, priuſquam *Ars* illa fuiſſet à me tradita, monoſyllaborum Sinicorum ad characteres ſuos revocandorum, Grammaticæ ejuſmodi, opera omnino inutilia. Cum ergo Alphabetum hîc nullum eſſe queat, & tota de Litteris, ſive hieroglyphicis characteribus commentatio, Librum requirat ſingularem, illud omne nos, in iiſdem *Meditationibus Sinicis* executi: nonne illic & monoſyllaborum quorumcumque nomina, & eorum characteres indicatos, nonne illic & conſonarum, vocaliumque Sinicarum naturam, & Dictionarii Tonici deſcriptionem & uſum, nonne ex alio Dictionario, Tribunalia omnia, ſeu Claves Sinicas habes? Atqui hæc eſt, quæ in aliâ quâvis Linguâ eſt, debetque eſſe, Grammaticæ prima pars, quæ apud Sinas non niſi ſeorſim tractanda.

2°. In *Latinis*, *Græcis*que, in *Hebraicis*, in *Arabicis*, &c. ea, quæ inter voces invicem comparatas, exurgit *Analogia*, ex Grammaticâ ſimul & Dictionariis exprimitur: apud Sinas non item, *characterum* inter ſe collatorum eſt *Analogia*, ſine *caſibus Nomina*, *Verba* ſine *finalibus*: ita non, niſi è Dictionariis, atque ex aſſiduâ eorumdem inſpectione deſumitur. Hîc igitur, Lector, es à me etiam ad eaſdem *Meditationes Sinicas* ablegandus.

3°. Erat ſuper, *Grammatica propriè dicta*, hoc eſt, *Nominum*, *Pronominum*, *Verborum*, *Particularum*, *Syntaxeôs*, & apud Sinas, *Ceremonialium* expoſitio, & tractationem hanc quoque peculiarem poſcebat: hanc autem ipſam hodie communicamus tibi.

Tradimus autem tripliciter: 1°. *Sinicè*, *Latinis Litteris*. 2°. *Sinicè*, *charactere Mandarinico*. 3°. *Latinè*, additâ ubique *verſione*, ne verò, quod non rarò fit, quæ ego in aliis carpſi, in ea ipſe vitia inciderem.

1°. In Libris tantum duobus tonos inſcripſit *Premarus*: in toto ſuo Muſæo eoſdem tonos omiſit *Bayerus*; hîc vocem Sinicam, in quâ tonus non ſit, reperies nullam.

2°. Inutili exemplorum multitudine Notitia *Premari* onerata: minori, quàm oportebat, numero *Bayeri Muſæum* ornatum: exempla, quæ apud *Premarum*, per ſe optima, ſed tamen ad Dictionarium remittenda: paucitas eorumdem *Bayero*, quia fortè non ſuppetebant, condonanda.

Hîc Regulam, ſemel poſitam, uno aut altero exemplo confirmare

habui satis : non quod in primo *Grammaticæ* hujusce meæ *manuscripto*, non fuerint etiam plurima, sed cùm ad impressionem ventum est, ita rem poposcit characterum Sinicorum sculptio : alioqui nimis multiplicati essent. Et quorsum ego longior, cum ad manum præsto sint, Libri Sinici tot ?

3°. *Methodus* in *Premari* amici mei Notitiâ vaga, ac *repetitiones* rerum earumdem superfluæ : *Musæum Bayeri* exile & disjectæ Grammaticæ membra, ac potius reliquiæ.

Hîc quantùm potui, nec nimia, & quæ faciant satis, locoque omnia, spero, invenies suo.

Repetitiones characterum, non omnino nullæ : nonne interdum necessariæ ? Sed nec reperientur, nisi in diversis phrasibus, & iis præsertim, à quibus abesse non posse tute existimares.

4°. De *Latinitate*, aut locutionum expositione, est, quod monitum te velim ; si versæ à me phrases Sinicæ fuissent eleganter & latinè, sæpenumero minus intellecta sententia esset : præstat in talibus *versio inelegans*, *versio de verbo ad verbum*, interrupta, interrumpenda etiam constructio : dum exprimatur sensus : elegantia, dictio purior, affectatio, negligenda omnis.

5°. Unum hoc summâ curâ inquirendum, 1°. ut ad unam quamque Latinam vocem, unumquodque monosyllabum *Sinicum*, *Latinis* litteris expressum, 2°. ut ad unumquodque *monosyllabum* sic expressum, *character* unusquisque Sinicus, exactè correspondeat ; hoc autem omne ob *characterum multitudinem* eâdem pronuntiatione, & eodem tono insignitorum, intricatissimum ac difficillimum esse, quis est, qui non videat ?

Dictionaria *merè Sinica* evolve, Dictionaria etiam mea è Sinicis desumpta, & clariora adi : in hâc eorumdem multitudine, ne alterum pro altero characterem accipias, timendum, & lapsus proclivis : in hâc meâ Grammaticâ totâ, & *vocabula* selecta diligentissimè, & *characteres* curâ appositos quàm maximâ, id verò ausim tibi affirmare, operam profectò ego in hâc re collocavi omnem : jam, quod non eveniet, pone à me in aliquo charactere erratum, nonne Lector, è *Meditationibus meis* Sinicis, ac *Dictionario tonico*, omnium αναλογισματω, corrigeret statim ? res igitur in vado & tibi & mihi.

Conclusio est hæc : *Lectionem characterum* Sinicorum petis, quæ Grammaticæ in cæteris Linguis pars ? eam, quia longior, in eo, qui præcessit tractatu, habes totam : *cognitionem*, & pronuntiationem vis vocabulorum Sinicorum omnium ? præsto est, & repræsentata hîc tibi (in ipsius *Grammaticæ* limine) & ordine quodam novo, & ita, ut eam memoriâ retinere, absque ullâ difficultate possis. Partes cæteræ, eâ quâ oportebat ubertate, expositæ.

SEXTA PARS.

De Catalogo Librorum Bibliothecæ Regiæ Sinicorum, denuò ad Grammaticæ calcem impresso.

In primâ hujus *Præfationis* parte vidisti, cum tunc temporis, id est, ab anno 1715. ad annum 1725. Lutetiæ Grammatica Sinica nulla omnino existeret, à me primùm, repertis *Clavium significationi-*

bus, & detectâ Dictionarii *pin çu tien*, hoc est *tonico*, lectione; & quoad voces, & quoad characteres, ex ipsis Doctorum Sinarum Dictionariis, summo & indefesso labore collecta & perfecta esse Dictionaria sex amplissima. Deinde ex his meis Dictionariis, quasi per se, egressam esse hanc ipsam novam, quam nunc edo, Grammaticam.

Collectanea mea anno 1726. & 1727. erant jam tot ac tanta, ut Cl. D. D. *Freretus*; at quantus Vir & de his ipsis, quas semper dilexit *Litteris Sinicis*, quàm benè meritus, Epistolâ quâdam id temporis datâ ad D. de *Foncemagne*, exclamaret: « *Vous avez senti vous-même* » *l'immense étenduë d'un travail tel que celui qu'a fait M. Fourmont, & je* » *puis vous assurer que moi qui me suis un peu mêlé de la Littérature Chi-* » *noise, je ne puis y penser, sans en être effrayé.* «

Scilicet per annos ferè decem, ex omnibus ferè Authoribus Sinicis Bibliothecæ Regiæ, apud me ad hoc tantum opus meum, Regis jussu depositis, (additi etiam postea plures à me à Sinâ accersiti) quidquid ad Linguam Mandarinicam primùm, dein quidquid ad Imperium Sinense, quoquomodo spectaret, excerpseram, nec postea excerpere desii, adeo ut *vocum Sinicarum*, *phraseôn Sinicarum*, *consuetudinum Sinicarum*, *rerum* denique & *locorum* Sinici Imperii omnium, *Adversaria* mea, immensa jam tunc exundarent: *characteres* porro ubique appositi, & *vocabula Sinica* simul Latinè, & unà cum tonis & interpretatione: quorsum istud omne? Notitiam brevem, primorum Bibliothecæ Regiæ *Librorum Sinicorum*, inchoaverat *Hoamgius*: nos his annis *Notitiam Librorum* omnino omnium, in Catalogo Regio amplissimam dedimus; At cum absque characteribus impressa fuerit, quantæ post Grammaticam necessitatis, ejusmodi Authorum Sinarum *Notitia*, per suos, per Librorum ab ipsis compositorum characteres? studia nostra, nonnisi ad assequendam illam eruditionem collimant; Grammatici, virique critici est, Scriptorum quorumcumque æstimationem, distinctionemque, & enarrare, & statuere: factum id hîc totum, Lector, ut, intellectâ Grammaticâ, statim fructum è labore tuo proventurum præsentires, & erat quidquam, quod à nobis commodius tibi, quod à maximo & Litterarum amantissimo Rege, magnificentius fieri unquam posset?

Sed annotanda hîc nonnulla.

1°. Cum in *Catalogo* nonnisi indicandi Libri essent, si qua *Notitia* longior, eam illicò abbreviatam: abbreviatam autem à quo? ab illustrissimo viro, & mihi ab ineunte ætate & per omnem vitam ad mortem usque amicissimo D. *Sevino*. Illi enim semper molestum fuit, quod *Sinicis* tandiu quodammodo immortuus, Opera mea alia, pretii cujusvis, ut ipse dictitabat, propter Sinam, viderer neglexisse, quod non erat tamen: at, quod semel inceptum, quî tandem reliquissem? & quod ad Catalogum satis esse poterat, quomodo satis, Lectoribus Librorum Sinicorum, hinc præcipuam *eruditionem Sinicam* aut deprompturis, aut saltem inchoaturis?

2°. Ex iis, quæ in hâc totâ Præfatione, & in *Meditationibus* Sinicis disceptata, quid inferendum tibi? *Voces* omnes *Sinicas* ambiguas esse, dum *characteres* rarò æquivoci, *monosyllabum* quodvis *characteribus* quamplurimis correspondere, non quatuor, non quinque, non duodecim, non viginti, non triginta, sed sæpe quadraginta,

draginta, aut quinquaginta, aut centum, aut ducentis, trecentisve. Itaque vocem Sinicam Latinis Litteris enunciatam vocem esse nihili, & significationis esse posse, absque accentu, omnino nullius: quin accentu ipso notata, ambigua adhuc, quia supersunt cum hoc vel illo accentu characteres quàm plurimi (in Dictionario *tonico*, tom. 1. nonne hi 1° tono *characterum* 48, ki 1° tono *characterum* 54) hoc autem illud monosyllaborum omnium esse; uno verbo, quod sæpius repeti non potest, quoniam Lingua Mandarinica *characteres* habet ferè innumerabiles, & *voces* usurpat numero tam paucas, quamquam omnium fermè pulcherrima sit, certè Lingua illa *universalis* tantopere requisita, tamen, quoad ejus indolem ac naturam, qualis sit aut esse possit, à viris etiam eruditis, nonnisi post multa colloquia, idque non ex Librorum præcisè, verùm ex ipsorum Dictionariorum inspectione cognoscitur, quod experientiâ ipse frequentissimâ didici. Quod hinc inferes, quia absque accentu ullo in Bibliothecæ Regiæ Catalogo impressus hic Librorum Sinicorum Catalogus fuerat, idcirco cum *characteribus* & *accentibus* ipsis Sinicis denuò & necessariò publicatum oportuit.

3°. In *Manuscripti* mei transcriptione ab amanuensibus, quæ *distinctio* posita à me fuerat, quò Libri Sinici mei, à me Bibliothecæ Regiæ additi, separarentur, eam prorsus omissam fuisse, miratus ego, mirati qui norânt Eruditi omnes, mirati ipsi postea & *Sevinus* & *Sallerius* amici mei. Omissio ista hoc loco facta non est, & à me Libros Sinicos 172. meos, in Bibliothecam Regiam illatos, condisces.

4°. *Notitiæ* olim ab *Hoamgio* exaratæ quædam fuerant, idque, hortante me, & in quibusdam etiam adjuvante quod chronologiam communem; sed & *pauca*, quia Libri Sinici, numero tunc exiguo; & *breves*, quia eas in posterum ampliores effecturum se sperabat, quod vetuit mors. Et si in Chronologiâ correximus nihil, quanquam in *Sanchoniathone*, *Reflexions critiques sur les Histoires des anciens Peuples*, proposuerim novam, illud inde factum, quia res momenti nullius, & quia in hujusmodi *temporum* systematibus, unusquisque, quod sibi libitum, sectari amat, soletque.

5°. Quoad Librorum ordinem, in illo Bibliothecæ Regiæ *Catalogo*, Libros juxta ea tempora recensueram, quibus ad Bibliothecam Regiam pervenêre, quare? Duplicem ob causam, *primò*, Bibliothecæ Regiæ Historia cognoscenda, *deinde*, quibus Opus nostrum auxiliis perfici tunc pôllet, ac perfectum reverâ sit ante annum 1726, hoc est, Libris merè Sinicis, absque ullo Dictionario, aut Grammaticæ Europeæ auxilio, id verò constare necesse erat omnibus: at, quamquam post Meditationes Sinicas à nullo res ea negari queat, & si qui revocarit in dubium, extemplo convincatur, tamen ipsâ Librorum absentiâ, quodnam testimonium evidentius? advenêre quidem postea mihi aliunde *Grammatica* & *Dictionaria* &. *Notæ* in Linguam Mandarinicam immensæ & infinitæ, ut vides & hîc & præcipue in *Meditationibus Sinicis*; sed quæ tunc quadamtenus inutiles, & quæ *nostras*, non destructas, non suppletas, confirmarent tantummodo. Eam ob causam hîc Catalogum eorumdem Librorum denuo impressum, juxta *rerum materias*, repræsentare non dubitavi amplius, atque hic *ordo* studiosis multò utilior.

Cæterùm, inter Libros tot, Authorum tot, generum tot, artium

tot, Philologicos, Philosophicos, Historicos, Mathematicos, Medicos, Theologicos, Criticos, ut in omnibus æque incederem, in nullo cespitarem unquam, quî factum esset, cum Lingua hæc Mandarinica, propter characterum Sinicorum multitudinem, tam facilè ambigua? quamobrem, pro eâ, quam in omni vitâ professus sum, animi synceri ingenuitate, Sinas omnes, nostros omnes Missionarios, si qui ad eam, quam oportet, labore suo provecti huc usque fuerint, Librorum Sinicorum cognitionem, rogo & obsecro, etiam atque etiam, non ignoscant (non hoc volo solùm, neque id mihi faceret satis, in hoc genere plura à me quam à quoquam patefacta certissimè scio) sed cum discere ab omnibus percupiam, reprehendant, ac me, quem Discipulum suum benevolum invenient semper, eruditione ipsi suâ edoceant. Hoc postulo, tempore omni requisivi, & adhuc requiro: si qui verò loquacitate quâdam malè tumidi, characterum hieroglyphorum ignari, in ipsis hieroglyphorum Libris, ac Dictionariis hospites, blasphemant, quæ non intelligunt, ut jam quibusdam accidit, indoctos ejusmodi, nihili à nobis factum iri non diffidat Lector.

SUMMA OMNIUM.

Habes Grammaticam Mandarinicam duplicem, *opus* vigiliarum certè infinitarum, *Opus*, cur enim hîc tacebo amplius, existimatum à permultis impossibile, sed à me, etiam facile redditum; quod si scrupuli quid, si quid difficultatis aut hæsitationis esset super, aperi quæso oculos, & in hoc, qui Grammaticam sequitur, Catalogo, inspice, quanta sit Litteraturæ hujus novæ merces.

Cum Grammaticas meas, Græcam, Hebraïcam, Arabicam, conscripsi, hoc etiam curæ mihi fuit, ut, sive in capite, sive ad calcem, esset Catalogus, ex quo Authores Linguæ per Grammaticam exponendæ, saltem præcipui cognoscerentur, atque id quodammodo necessarium: homines jam adultos, jam viros, ad eruditas Linguas addiscendas pellicere satagimus, & Litteratura quidem Romana, Litteratura Græca, Litteratura Hebraïca, Litteratura Arabica, vastissimæ. Sed cum ad Imperii Sinici tam spatiosi, tam antiqui, tam per sæcula omnia Artium & Scientiarum omnium amantis, atque unius, ex ipsâ suâ constitutione, *Doctos* unos, ad *munera* & *dignitates* evehentis, Litteraturam contenduntur, nihil omnino sunt, & videntur stagna quædam exilia & semiarida, ac parvæ fluviorum aquæ, ad Abyssûs magnæ amplitudinem, si Scripturæ verbis utar, vel si Homeri, *Iliad.* 5. ad aquas: ἐξ ἀκαλαῤῥείταο βαθυῤῥόου ὠκεανοῖο.

Adde hoc loco, Scripturam illam æternam quasi, ac prorsus divinam, certè admirabilem; nonne *Analogia characterum*, res inaudita, ac quodammodo stupenda? Homines nostri illîc diversis occupationibus distracti, quin etiam Mandarini ipsi, tum negotiis suis, tum Magistratuum ambitione implicati, in his plærisque cæcutiunt, & Linguæ divinè inventæ usu contenti, nec *vim characterum* Sinicorum omnem, quanta sit, neque illud *Inventorum* ingenium, quanto vires humanas consuetas intervallo superarit, unquam satis attenderunt; & quid mirum, cum apud nos Docti quidam Litteras Gallicas, aut Latinas, aut Græcas professi, eas tamen

non nisi è limine salutarint; neque unquam ad Musarum sint penetralia admissi?

In Sinicis vidi ego multa &, plura fortasse, quam quisquam Grammaticè; sed necdum, ut verisimile, vidi omnia, & oecinit *Hippocrates* quotidie, *Ars longa, vita brevis*, & adveniunt Morbi temerè, ac tumultuatim.

Numquid præter tot tantaque Dictionaria, adhuc necessarium? Dictionaria duo aut tria imprimantur, etiam duo, unum *Tonorum*, *Clavium* alterum: quæ necesse est, possidebis omnia; *tertium* erit ad Linguas nostras Europæas, in Sinicam convertendas, atque hæc priora duo, Deo dante, Regis jussu, excudentur brevi, dein cætera.

Sed quid si eximias quasdam, eâ ipsâ de re, *cogitationes* fuero etiam impertitus tibi? Esset quoque super, Opus quoddam magnum, post Dictionaria usualia, in Europæ gratiam edendum nobis, at trium aut quatuor, aut plurium etiam *in folio*, (chartæ enimverò hîc non parcendum) ubi comparerent *characteres* Sinici omnes, ex omnibus clavibus, simul scilicet, ut quotquot sunt à primis Authoribus, ex iisdem lineamentis compositi, iidem, secundum lineas suas & omnimodam similitudinem ordinati, in illâ parte unus, in hâc alter, ex omnibus unà *Clavibus*, aut *Tribunalibus* consisterent. Quorsum autem? Quo perspiceretur facilius, & *characterum* ipsorum *analogia*, & præcipuè eorum, qui rem tantam invenerunt, Authorum *mens* ac sagacitas. Dictionarium ejusmodi ab ipso * re* hal pien tentatum non est, & quamquam ex hoc ipso ejus opere latissimo, extrahi possint multa, quæ ad detegendam *primam* ipsam *characterum* Sinicorum *inventionem*, inservitura essent, tamen adhuc obscura sunt plurima.

Hæc cogitavi interdum ego, & eapropter, & in *Meditationibus Sinicis* id à me annotatum, *primis primorum characterum Sinicorum lineis, apud Sinas ipsos esse obscurius nihil*: & in *Dictionario* nostro *tonico* novum quemdam *characterum* Sinicorum ordinem habiturus es, *συνθετικῶς* & *ἀναλυτικῶς*, quam apud cæteros. (Sinas ipsos dico, & Authores nostros quoscumque,) sed cum Dictionaria nostra tot tantaque sint, & ita etiam coordinata, ut quasi per concordiam, ipsa sibi invicem respondeant: hæc, quæ profero, de ipsâ omnium eorumdem characterum è regione componendorum subtilitate, nonnisi obiter, & quasi per transennam, ut quid fieri possit, etiamsi facturus fortè nemo postea sit, sentiatur.

At nonne, inquies, à primis illis Missionariis *Riccio*, *Trigaltio*, *Magalhane*, nonne à *Diaso*, à *Varone*, aliisque per diversas ætates elaborata, aut Dictionaria, aut vocabularia sunt? Nonne nuper in Sinâ ipsâ, novum quoddam est à Premaro amico tuo, ejusque sociis conscriptum, & qui tandiu in Sinâ constitere docti viri, & Linguis ediscendis assueti, unde est, quod ejusmodi opus non emiserint? non potuere primi illi: eò cognitionis nondum venerant: cogitarat quiddam Magalhanes, ut ex ipsius relatione constat, sed reliquit nihil, aut certè ad nos non pervenit. De (*a*) *Analysi* nescio

(*a*) J'ai eu dessein de me servir de ce Dictionnaire pour en faire un nouveau, dans lequel on auroit les *Analyses* & les sons divers de toutes les lettres. Mais un seul homme ne peut pas tout faire. J'aurois besoin d'aide, & je suis absolument sans secours. *Premar, Lettr.* 10. *Nov.* 1731.

quid meditatus *Premarus* fuerat; sed quantis eam in rem præjudiciis erat! quam huic eidem rei repugnantibus! sic nec potuit, nec rectè esset executus: illam ipsam, quam ab Authore τ. xue ven desumere, & in quibusdam corrigere volebat, *Analysim*, impotentiâ quandam & invitus neglexit omnem, & quæ apud Missionarios communiora (*b*), secutus est, quomodo ad me ipse scripsit anno 1732.

Quod volo, Lector, id hîc tibi persuadeas, quæso, à me, ut in Grammaticâ omissum nihil, quo ad evolvendos Libros Sinicos indigeres, ita in vasto hoc eorumdem Regiæ Bibliothecæ Librorum Sinicorum Catalogo, (quod ex Dictionariorum, ex Librorum Glassicorum, ex Librorum Historicorum, Geographicorumque omnium, ex lúm kaó Notitiis, & aliis quibusdam, tute ipse concludes), tetendisse eò omnia, ut pedetentim, ad majorem in dies, & Linguæ tam magnificæ, & rerum Sinicarum tantarum ac tam illustrium cognitionem pervenires.

In *Dictionariis* verò meis, quamquam hîc ea res nondum agatur, & sive *Clavium*, sive *Tonorum*, ac *pronuntiationum* ordinem necessariò sequantur characteres Sinici: quod in aliis Operibus meis, de Linguâ Latinâ, Græcâ, Hebraicâ, Arabicâ, cæterisque Orientalibus, est à me semper factum, ut *vocum* quarumcumque *origines* atque *etymologiæ* patescerent, id ubique ad explicandos Linguæ Mandarinicæ characteres esse à me accuratè observatum; jam diu enim est, cum opinio hæc ingenio inhæserit meo, & experientiâ vitæ omnis meæ confirmata sit, *eruditas Linguas* à nemine cognosci satis, quandiu vocabula tantummodo memoriâ retinet, neque eorumdem vocabulorum *Analogiam* perspexit; quid autem causæ esset, cur aliis Linguis exponendis tantam cautionem, diligentiamque adhibuissem? Linguam Sinicam Mandarinicam hâc in parte neglexissem, quæ omnium profectò φιλοσοφικώτατα?

(*b*) N'ayant point trouvé dans la Mission de Dictionnaire Latio-Chinois, nous en avons fait un, le P. *Hervieu* & moi. Nous avons mis en Chioois presque tout ce que nous avons trouvé dans Danet: cela fait un grand volume d'un grand *in* 4°. par conséquent difficile à copier, & je n'oserois pas garentir, qu'il n'y eût aucune faute. *Premar. de Macao le* 5 *Octobre* 1733.

Sic Dictionarium meum Latino-Sinicum multò aoterius, cum anni sit 1724 & 25. Vidi, & habeo nunc hoc illud idem Dictionarium: Danetii Latini merè Latini ordinem servat, idque omissâ omni sigoificatione Gallicâ, substitutâ Sinicâ Sinicè: quomodo autem? absque ullâ characterum Sinicorum pronuntiatione, proin absque ullâ eorum, qui characteres constituunt ac determinant, *tonorum* mentione: ita Lectoribus omnibus, aut inutile, aut merè incommodum. Si Sinicè nesciunt, prorsus inutile est; si Sinicè norint, utile quidem, quoad voces Latinas Sinicis characteribus redditas; sed quam incommodum, quod & *pronuntiationes* & *toni* ubique divinandi, & si Dictionaria Sinarum ipsorum consulenda, ignoratis tonis, ad quamnam te sectionem conferre debeas, ignores omnino? Aliunde ars *Clavium*, ars *tonorum*, ars lectionis *Monosyllaborum*, ars analyseôs *Characterum*, ars *quærendorum* characterum, in antecessum omnino nulla.

PROSPECTUS

PROSPECTUS GRAMMATICÆ SINICÆ.

ã

LIBER SECUNDUS.

De Nomine ac Pronomine. Sectionum 2.

SECTIO PRIMA.

SECTIO SECUNDA.

LIBER TERTIUS.

De Verbis.

SECTIO UNICA.

LIBER QUARTUS.

SECTIO QUARTA.

SECTIO QUINTA.

GRAMMATICA

SINARUM
LINGUÆ MANDARINICÆ
GRAMMATICA DUPLEX.

MEDITATIONUM Sinicarum Præf. pag: 23. Grammaticæ hujus Sinicæ qualis primùm à me exarata Gallicè fuerat, & ab Illustrissimo Viro Joanne Paulo Bignonio, anno Christi 1729, in Bibliothecâ Regiâ deposita, brevem quamdam delineationem habuisti. Ita autem illic ostensa tibi ejus Analysis, ut tractationem de Linguâ Sinicâ amplissimam esse, quod reverà est, intellexeris: Etenim in *primâ* parte, de iis qui eandem Linguam in Europâ delibaverunt Authoribus, disserui: in *secundâ*, ex ipsis Scriptoribus Sinicis, Characterum ac Vocabulorum Sinicorum naturam deprompsi: In *tertiâ*, Grammaticam propriè dictam, hoc est, Doctrinam de *Nominibus*, *Pronominibus*, *Verbis*, *Particulis*, *Adverbiis*, *Syntaxi*, exposui totam: Sed cum ex illo ipso *Meditationum Sinicarum* Tractatu, qui à me in lucem jam editus, & ii Authores saltem indicati breviter, & Linguæ Sinicæ indoles descripta non indiligenter fuerit, imo, cum, quæ ad ejusdem Linguæ Mandarinicæ Characteres ex variis Grammaticorum Sinarum Dictionariis sinicè legendos pertinent, (quia id ante omnia, necesse erat, audires; atque hactenus præclara illa *Hieroglyphicorum* legendorum Ars, apud Europæos inaudita remansetat) cum ea (inquam) satis exactè explanata jam præceperis: hîc nunc tibi, non nisi tertiam illam partem, hoc est, Grammaticam, propriè dictam, sed accuratè, sum explicaturus. Itaque

OPERIS PARTITIO.

HOc Opus, aut potius illa ipsa amplissimi Operis mei Pars, ne Lectorem ανυφιλεν, atque ad legendos ipsos Authores Sinas quodammodo anhelantem retardemus, nunc complectetur Libros quinque, at breves satis, & erunt

Primus, de *Lectione* ex characteribus nostris.

Secundus, de *Nomine* ac *Pronomine*.

Tertius, de *Verbo*.

Quartus, de *Particulis*.

Quintus, de *Syntaxi*. Cui addentur *Cycli* & *Exercitatio*.

Jam dividetur Liber unusquisque in *Sectiones* & *Articulos*. Proponentur verò omnia, ita ut ad Europæorum Methodos, facilitatis gratiâ accedant quàm proximè. Sit ergo tibi:

LIBER PRIMUS.

DE LECTIONE.

SECTIO PRIMA.

De Vocabulorum Sinicorum Alphabeticis Litteris Scriptorum Lectione.

ARTICULUS PRIMUS.

De Pronunciatione, & de Europæo Charactere ad efferenda Vocabula Sinica maximè idoneo.

1°. IN unaquâque Linguâ cognoscendæ primùm Litteræ, & sic apud Latinos, Græcos, Hebræos, Chaldæos, Arabes, Persas, Indos, Tartaros, proceditur; sed Linguæ *Sinicæ* ratio prorsus alia; Alphabethum quale fit apud nos, certo, nec magno Litterarum numero, norunt nullum. 2°. Famosi illi, qui vocantur *Characteres Sinici*, sonum per se nullum offerunt: *Figuræ* sunt tantummodo, eæque universales, & quæ propriè ad hanc, potius quàm ad ullam aliam Linguam non pertineant; uno verbo *hieroglyphicæ*, ac proinde imagines *Rerum*, non *Vocum* repræsentativæ, quarum occasione, seu ad quarum præsentiam, sonos Linguæ suæ pronuntiant *Sinæ*. Harum igitur *Figurarum* ordinatio, quia apud Sinas vigent, ad eorum Linguam accomodata est, & solent in toto Imperio suo *Sinæ*, Characteri unicuique *hieroglyphico* hunc & illum sonum, non alium adaptare, ex *Linguæ* nimirum seu *Locutionis* suæ legibus, quod Grammaticam Sinicam constituet hîc nobis, tum juxta *sonos*, tum juxta *characteres* illis sonis respondentes exprimendam.

Itaque cum Lectio seu Pronuntiatio ex uno Characterum aspectu apud Sinas fieri solita, Litteris hîc nostris tradi tibi debeat, quanquam eâ de re jam in *Meditationibus Sinicis* egerim, ibique *sonos* omnes omnium *vocum* Sinicarum tradiderim, tamen hoc etiam loco id nobis efficiendum est, majoris facilitatis gratiâ, ut, quæ ad eorumdem *vocabulorum* prolationem spectant, ea, in unam hanc Sectionem collecta, contemplari queas.

Quam ob causam, ut de eâ quam sequemur *Pronuntiatione* certus sis, tametsi variarum gentium Alphabethis efferri possint vocabula *Sinica*, verbi gratiâ, Italico, Germanico, Gallico, &c. tamen cum *Riccio*, *Martinio*, *Kirkero*, *Mullero*, *Bayero*, Missionariis plærisque, uno verbo, Doctis fere omnibus; scriptura Linguæ Mandarinicæ accommodatior visa nulla sit quàm *Lusitana*; tene hoc primùm, eidem nos Pronuntiationi, & in Meditationibus adhæsisse, & in hac *Grammaticâ*, atque in ipsis deinceps *Dictionariis* adhæsuros.

Hoc etiam monitum Lectorem velim, in Collegio Ludovici Magni extare Alphabethum quoddam sculptum, nobis olim à Clarissimo Viro ejusdem Collegii Bibliothecario *Souciet* mutuo datum, in quo syllabæ nostræ omnes

Ba be bi bo bu
Da de di do du
Ra re ri ro ru

comparent, Characteribus Sinicis efformatæ: sed ejusmodi Alphabetha apud Sinas esse planè nihili, nec nisi ex importunâ Europæorum interrogatione orta, Sit ergo nunc

ARTICULUS II.

De Lingua Sinicæ Vocalibus.

IN omni Linguâ considerandæ primùm *Vocales*, quæ apud Sinaa, quomndo apud cæterna Orientales, *Matres Lectionis* vocari possent; sed vide infra.

Vocales apud alias Gentes sunt, *a*, *e*, *i*, *e*, *u*, & ultima hæc, est, vel *eu* seu *v*, vel ü Gallicum.

Apud Sinas adduntur

1°. *am*, *em*, *im*, *om*, *um*;
2°. *an*, *en*; *in*, *on*, *un*

quod etiam apud nos à magnis Authoribus factitatum.

Nunc quoad differentiam τῶν *u*. Quod sine punctn est, erit *u* seu *u* Germanicum, ut in verbis Gallicis, *douter*, *fouler*, *mouler*.

ü cum puncto erit *u* Gallicum, ut in verbis *assurer*, *futé*, *luxe*.

Jam scito *n* in fine semper sonantem esse, ita ut *lan*, *man*, *pan*, idem sit quod Gallicè scriberes *lane*, *mane*, *pane*, *e* nempe muto; *lan* ergo erit *lâne*, quomndn est nostrum *panne*, *lùn*, quomodo *lune*, &c.

M cnntra esse soni subsistentis & quasi repressi, præcisè ut apud Germanns in nominibus per *ung* terminatis, & hinc est, quod, quæ vocabula Sinica in *m* apud Kirkerum & nos desinunt, eadem à Germanis scribantur per *ng*: Idem ergo erit *lam* & *lang*, *pam* & *pang*, *g* scilicet non pronuntiaro, idque ita ut *m* in iisdem vocabulis fiat nostrum *n* vncum Gallicarum *fin*, *vin*, *fan*, *attention*, ubi *n* quiescit, aut nostram *m* in priori syllabâ vncum *camper*, *imposer*, *ombrage*, &c. & finalis vncum *faim*, *daim*, *dom*.

Inde fiunt *Vocales duplices*, ac *triplices*, & quasi *Diphthongi* ac *Triphthongi*.

1° *Duplices*.

Sic	ex a	fit	ai, ao.
	ex e		eo *rarum*, eu.
	ex i		ia, ie, in, iü,
	ex o		oa, oe.
	ex u		ua, ue, ui.

Et iterum additis *n* & *m*

ex ea	*inus.*	eam.
ex ia		ian, iam.
ex ie		ien.
ex iü		iün, iüm.
		& iulh. *vulgo* ulh. *aut* lh.
ex oa		nan, oam.
ex ua		uan, uam.
ex oe		oen.
ex ue		uen, uem.
ex uo		unn.

2°. *Triplices*.

Sic	ex ea	*inus.*	eso.
	ex ie		ieu.
	ex iu		iue.
	ex oa		oai, oei.
	ex ua		uai, uei.

Et iterum addita *n*.

ex iue	iuen.

En tibi *Vocales* Sinarum nmnes, easque exactissimè, atque ex ipsis Sinia Doctoribus descriptas, *Notæ* tamen adjiciendæ hîc paucæ.

1°. *e* apud Sinas duplicem, *apertum*; ut in Latinâ voce *res*, &c. *Masculinum*, ut in voce *pauvreté*, *charité*.

2°. *i* in multis vncibus crassè legi; quasi duplex esset, & sic ad *e* accedere, unde apud Authores Europæos *hoê* non rarò pro *heei* reperias.

3°. ü cum punctn, si sulum sit, esse ad *i* vergentem, çü legitur çe.

4°. Omnea *vocales*, etiam *duplices*, etiam *triplices*, etiam additis *m* & *n*, nnn nisi uno tenore pronuntiandas, ita tamen ut, quæcumque scripta sunt, raptim sonent. *Kien* ergn non erit *Ki.e-n*, sed Kĭĕŭ.

5°. In quibua *u* & *i* ante aliam vocalem reperiuntur, verbi gratia, *iu*, *iue*: eas ita vulgò efferri, ut *i* ferè evanescat, atque hoc modo ex *iu* restare ü, ex *iue ue*; hinc ex *fuen* fieri *fen*, ex *puen pen*, ex *kiue kue*, ex *kiuen kuen*, &c.

ARTICULUS III.

De Lingua Sinicæ Consonis.

CONSONÆ variis variarum Gentium Grammaticis variè traditæ, & variè tradi debuere.

Alphabethum *Consonarum* apud Sinas nullum esse autumarunt multi, ac reverà per se in Linguâ characteristicâ nullum

esse potest; sed & ad Doctrinam supponi oportuit, & à Sinis suppositum est, quod à plærisque ignoratum, admirationi fuit mihi non semel. Ex igitur quæ *Consonantes* sunt apud Sinas Litteræ, quo in Meditationibus Sinicis, Cap. 12. pag. 54. eodem ipso ordine primum hîc tibi à nobis afferentur. Tu consule, quomodo fecimus, Dictionaria merè Sinica, nullum enim est, quod eâ de re non agat, idque distinctissimè.

CONSONARUM 36.

ordo,	potestas,	nomen.	ordo,	potestas,	nomen.	ordo,	potestas,	nomen.	ordo,	potestas,	nomen.	ordo,	potestas,	nomen.
1	K	kíen	9	ch	chí	17	f	fī	26	ch	cháo	35	l	laî
2	ḱ	ḱī	10	ćh	ćhĕ	18	f	fū	27	ćh	ćhuēn	36	g	gĕ
3	ḱ	ḱīun	11	ćh	ćhîm	19	f	fūm	28	ćh	ćhuâm			
									29	x	xĩn			
4	nh	ŷnhî	12	nh	nhiâm	20	v	vî	30	x	xén			
5	ť	ťuōn	13	p	pām	21	ç	cīm	31	y	ỳm			
6	ṫ	ťéu	14	ṕ	ṕām	22	ć	ćīm	32	h	hiào			
						23	ç	çûm						
7	ṫ	tím	15	p	pím	24	ſ	sīn	33	y	yú			
8	n	nî	16	m	mîm	25	ſ	sîe	34	h	hiă			

NOTA.

Si *Meditationes Sinicas* adieris, *pag.* 54.

1°. Videbis *Consonas* à Grammaticis ita ordinatas, prolatas, nuncupatas.

2°. Scies cur multiplicatæ hoc loco ejusdem organi Litteræ; item quisnam earum character sit, dum interea hoc vel illo charactere exprimi semper posse, non oblitus fueris.

3°. Organa uniuscujusque à Sinis accuratissimè indicari, quomodo in Grammaticis Hebraicis apud Abenesram, aut Kimchium aut Buxtorfium, quod nostri animadverterunt nunquam.

4°. Tamen, remotâ illâ, quam illîc habes Sinarum subtilitate, de vocum per organa efformationibus; ordinem nos alium, eumque, ut putamus, faciliorem propositiuros hîc tibi.

Verus Consonarum Sinicarum Ordo.

Erit & esse debet

1°. Labialium 4.	m. p & ṕ. u, v. f.	Apud Hebræos בומף
2°. Lingualium 3.	t, ť. l. n.	Apud Hebræos דטלנת
3°. Palatialium 4.	y. j. g, ng. k, ḱ.	Apud Hebræos גיכק
4°. Gutturalium 1.	h.	Apud Hebræos אהחע
5°. Dentalium ac Sibilantium. 4.	f. ç, ç̆. x. ch, ćh.	Apud Hebræos. זסשרץ

NOTÆ.

Hinc colliges in Alphabetho hoc *supposito*, & à Sinis docendi tantum causâ invento, deesse Litteras tres:

1°. E Labialibus B

2°. E Lingualibus D

3°. E Dentalibus R

Quod

Quod memoriâ teneas, intereſt maximi, ſi nomina propria cæterarum Regionum in Libris Sinicis enunciata agnoſcere volueris. Aberunt enim ſemper ejuſmodi litteræ, ſic pro *Samarcanda*, erit *Samahanya*: pro *Petro* erit *Petolo*: pro *Adamo* erit *yatam*: pro *Timure tie-mo ul*, pro *Maria ma li-ya*: pro *Chriſto Ki-li-ſu tu ſu*: pro *ſpiritus ſu-pi-li-tu-ſu*: pro *gratia nge-la-ſia*: prò *cublai ho-pi-lie* aut *ho-pi-lai*, &c. Quidquid eſt nominum extraneorum Characteribus Sinicis expreſſum, id niſi monitio hæc eſſet prævia, fac credas iri à te intellectum nunquam, & propter harumce vocum in pronunriando diverſitatem, à noſtris tamen ubi de Chriſtianâ Religione agunt neceſſariò adhibendarum, ipſos Miſſionariorum Libros non rarò eſſe lectu difficiles.

SECTIO SECUNDA.

DE SYLLABA.

ARTICULUS PRIMUS.

De Vocabulorum Sinicorum naturâ generatim, eaque Monoſyllaba eſſe omninò omnia.

APud Gentes cæteras ſyllabæ ſunt utrinque, id eſt, ita ut inter vocales conſonis adjungendas, vocalis nunc præcedat, nunc ſequatur, & vice verſâ.

Dicimus nimirum Latinè, ut *albus* ſic *labium*, ut *adire* ſic *cadere*, ut *ululare* ſic *lupus*, ut *inter* ſic *nitor*, &c. ubi vocalis eadem conſonæ ſuæ vel præponitur, vel poſtponitur:

Sic habetur *ap, ep, ip, op, up.*
quomodo *pa, pe, pi, po, pu.*
am, em, im, om, um.
quomodo *ma, me, mi, mo, mu.*&c.

Atque ex infinitis ſyllabarum utrinque combinationibus Dictiones in Linguis ferè omnibus exiſtunt & infinitæ & generum omnium, aliæ ſyllabæ unius, aliæ ſyllabarum duarum, aliæ trium, aliæ quatuor, quinque, ſex, ſeptem, octo, qualia hæc nomina *Combinationibus, mirabiliſſimorum, Conſtantinopolitanorum.*

Sed apud Sinas ordinatio omninò alia.

1°. *Voces ſunt monoſyllaba omnes.*

2°. à *conſonâ incipiunt omnes*, à *vocali nunquam.*

3°. *Nunquam etiam in conſonam deſinunt.*

Nunquam ergo reperies
nec *af, ef, if, of, uf.*
nec *pal, pel, pil, pol, pul,*
pat, pet, pit, pot, put.
naf, nef, nif, nof, nuf, &c.

Hoc primùm: *deinde* ſi quod nomen extraneum ab *a*, vel *e*, vel aliquâ ullâ vocalium incipiens, ſinicè reddendum ſit, quale *Adamus, Antonius, Intercetta, Eloha*, ſtatim vel truncatur, vel per *ya, ye, yi, yo, yu*; vel per *ha, he, hi, ho, hu*; exponitur.

Atqui ex iis quas jam legiſti obſervationibus, conſequuntur aliæ multæ in hâc Sinicâ oris Linguâ præſertim annotandæ; ſcilicet 1°. quæcumque uniuſcujuſque conſonæ cum unâquâque vocali factæ conjunctiones fuerint, Linguam oris Sinicam, nonniſi monoſyllabicam exurgere unquam poſſe.

2°. Cum quæcumque conjunctiones ſyllabarum poſſibiles eſſent, eæ non fiant omnes, (deſunt præſertim per vocabula è diphthongis ac triphthongis compoſita): eadem monoſyllaba numerum 326, 328, aut paulò ampliorem non excedere.

3°. Quia Lingua in hoc orbe nulla eſt, aut eſſe poteſt, quæ voces ſuas ultra 328 non proferat, idque in Genre poliriſſimâ, & populoſiſſimâ multò minùs factum; ideò multiplicata vocabula eſſe per tonos, quos infra viſurus es.

4°. Cum ii Toni ſint quinque, inde ſtatim effecta vocabula ad minùs 1400 vel 1600, & ſic Linguam humanis ſer-

monibus communem, nec contemnendam efformatam. Voces enim huic & illi Populo vulgares rarò ultrà 1400, aut 1500.

5°. Quanquam & res & artes novæ, per varia sæcula inventæ sint, tamen eadem vocabula vulgò ejusdem Toni, certè ejusdem pronuntiationis semper remansisse, ita ut deinde omnes eædem & res & artes, imò & rerum modi & artium labores, quin etiam diversæ hominum cogitationes, excogitatis tantum novis characterum novorum figuris, iisdemque semper juxta eandem normam, quod omninò admirandum, semper declararentur.

ARTICULUS II.

Catalogus, seu Index Vocabulorum Linguæ oris Sinicæ omnium, juxta Lusitanam, id est, receptam apud omnes pronuntiationem.

Scimus apud varias gentes pro variis earumdem Alphabethis, variam esse posse vocabulorum Sinicorum scriptionem.

Itaque ex Alphabetho suo Anglico *Hyda*, ex suo Germanico *Bayerus*, ex suo Galli è Missionariis nostris nonnulli ut *Premarus*, voces Sinicas exprimere ac repræsentare conati; sed utilitati serviendum omnium, & cum hîc Lusitanorum consuetudinem, non solùm antiquissimam atque usitatissimam, sed etiam facillimam ac promptissimam secuti sint Docti omnes, eam (quod & Bayerus) amandatis cæteris, unam nosquoque & in Meditationibus Sinicis conservavimus, & in hoc Libro conservabimus.

Cæterùm ut quid inter Catalogum nostrum, illumque & à *Comtio* ex Gallicâ pronuntiatione, *tom.* 1. *pag.* 370. & à *Bayero* Grammaticæ *pag.* 5. & à *Riccio*, in eo quod apud *Kirkerum* est, *Dictionario*, intersit differentiæ, quamque Ἀναλογοτίρως à nobis ordinata sint, eadem vocabula cognoscas, *Index* uterque exscribendus tibi, id est, & Bayerianus & noster.

1	ça	çai	çam	çan	çao	çe
2	çem	çeu	çi	çiam	çiao	çie
3	çien	çieu	çim	çin	çio	çiu
4	çiue	çiuen	çium	çoe *seu* çue		çu
5	çui	çum	çun	çuon	cai	cam
6	can	co	cu	cum	cha	chai
7	cham	chan	chao	che	chem	chen
8	cheu	chi	chiao	chien	chim	chin
9	cho	choa	chu	chua	chuam	chue
10	cuen	chui	chum	chun	fa	fam
11	fan	feu	fi	fo	foe	fu
12	fuen	fum	gai	gam	gan	gao
13	ge	gem	gen	geu	gin	go
14	goei *seu* guei		gu	guo	hai	ham
15	han	hao	he	hem	hen	heu
16	hi	hia	hiai	hiam	hiao	hie
17	hien	hieu	him	hin	hio	hiu
18	hiue	hiuen	hium	hiun	ho	hoa
19	hoai	hoam	hoan	hoe	hoei	hoen
20	hu	hue	hum	hun	huon	y
21	ya	yai	yam	yao	ye	yem
22	yen	yeu	yin	ym	yn	yo
23	yu	yue	yui	yuen	yuin	yun
24	kao	ke	kem	ken	keu	ki
25	kia	kiai	kiam	kiao	kie	kien
26	kieu	kim	kin	kio	kiu	kiue
27	kiuen	kium	kiun	kua	kuai	kuam
28	kuan	kue	kuei	kuem	kuen	kuo
29	kuon	la	lai	lam	lan	lao
30	le	leam	leao	lem	leu	li
31	lie	lien	lieu	lim	lin	lio
32	liu	liuen	lo	loan	lu	lui
33	lu	lun	luon	ma	mai	mam
34	man	mao	me	mem	men	meu
35	mi	miao	mie	mien	mieu	mim
36	min	mo	moei	mu	muen	mui
37	mum	muon	na	nai	nam	nan
38	nao	ne	nem	neu	ngai	ngan
39	ngao	nge	ngen	ngeu	ngo	ni
40	niam	niao	nie	nien	nieu	nim
41	nin	nio	niu	no	nu	nui
42	num	nun	nuon	o	pa	pai
43	pam	pan	pao	pe	pem	peu
44	pi	piao	pie	pien	pieu	pim
45	pin	po	poei	pu	puen	pum
46	puon	sa	sai	sam	san	sao
47	se	sem	sen	seu	si	siam
48	siao	sie	sien	sieu	sim	sin
49	sio	siu	siue	siuen	siun	so
50	su	sui	sum	sun	suon	ta
51	tai	tam	tan	tao	te	tem
52	teu	ti	tiao	tie	tien	tieu
53	tim	to	tu	tui	tum	tum
54	tuon	u	va	vai	vam	van
55	vei	ven	vi	vin	ul	um
56	vo	von	vu	vum	xa	xai
57	xam	xan	xao	xe	xen	xeu
58	xi	xiao	xieu	xim	xin	xo
59	xoa	xoam	xu	xui	xun	

	Ia	Iam	Ian	Oa	Oam	Oan	Ua	Uam	Uan	Ie	Iem	Ien	Oe	Oe.
m	o	o	o	o	o	o	o	o	o	mie miĕ	o	mien	o	o
p	o	o	o	o	o	o	o	o	o	pie p̓ie piĕ	o	pien p̓ien	poe pe	o
v	o	o	o	o	o	o	ua	uam v. ſup.	uan van	o	o	o	voe	o
f	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	foe fe fo	o
t ť	o	o	o	o	o	o	o	o	o	tie ťie tiĕ	o	tien ťien	o	o
l	o	liam leam	o	o	o	o	o	o	o	lie lỉ	o	lieo	o	o
o	o	oiam	o	o	o	o	o	o	o	nie nỉ	o	nieo	o	o
y	ya. v. ſup.	yam	o	o	o	o	o	o	o	ye	o	yen	o	o
j	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
g. ng.	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
κ ǩ	kia ǩia	κiam ǩiam	o	o	o	o	kua ǩua	kuam ǩuam	kuan	kie ǩi	o	κien	o	o
h	hia	hiam	o	hoa	hoam	hoan	o	o	o	hie	o	hien	o	o
ſ	o	o	o	o	o	o	o	o	o	ſie ſỉ	o	ſien	o	o
ç ç̓	cia. leg. cio	çiam ç̓iam	o	o	o	o	o	o	o	çie ç̓ie cỉ	o	çien ç̓ien	o	o
x	o	o	o	xoa	xoam	o	o	o	o	o	o	o	o	o
ch čh	o	o	o	o	choam čhoam	o	chua	chuam	o	o	o	o	o	o

NOTÆ.

1°. In Comtii Tabulam.

2°. In Bayerianam.

I°.

Quam hoc loco vitandæ prolixitatis causâ omisimus *Comtii* Tabulam, ea in plurimis jam peccarat, vel malè repetitis, vel incassum additis, vel omninò indictis.

1°. *Male repetitis*, ut *tchoua* ante *tchouam* & ante *tchouen*.

2°. *Incassum additis*, ut *niau*, quod necessariò ad *nio* aut *niao* pertinet.

3°. *Omninò indictis*, sic non habet neque *ge*, aut *je*, neque *jem*, neque *jen*, neque *jin* aut *gin*, neque *kiam*, neque *quan*, quæ tamen vocabula omninò communia.

4°. Non satis apte picta est, cum in eâdem casulâ sint *coué* & *coum*, unde Lector unum pro altero dici judicaret, quod non est.

5°. *Stiven* scriptum est pro *tsiven*, quod mendum licet, ab omnibus non discernitur.

6°. Cum sequeretur Alphabethum Gallicum, Author postponere debuisset *tsioum* τῶ *tseou*, *tsiu* *tsive* *tsiuen* τῶ *tsiou*: *tsoum* τῶ *tsui*: *tsuon* τῶ *tsiun*.

7°. Quod pronuntiationem Gallicam adoptasset, pro *houon*, *nouon*, *gouon*, scriptum oportuit per *a*, *houan*, *souan*, &c.

8°. De *m* & *n* in fine quarum *m* est quiescens, *n* sonans, monendus Lector fuit; reprehendi alia multa possent, quæ Indicem hunc *Comtianum* omninò inutilem esse commonstrent.

Sed ad *Bayerum* transimus.

1°. Lin. 4. nescimus quid sit *çoe* vel *çue*, aut *chiao* & *chien* l. 8, aut *choa* l. 9, quod tamen *chua* esse potest, aut *guo* post *go* l. 13 & 14, aut *hue* post *hiue* l. 20, aut *hun* post *hiun* l. 20, aut *yem* per *y* exaratum, cum sit *jem* l. 21, aut *yui* cum sit *jui* l. 23, & l. 58 *xiao* & *xieu*, quæ vulgò à Dictionariis absunt, & ad *xao* & *xeu* referuntur.

Has ob causas vides & à *Comtio* & à *Bayero*, vocabulorum Sinicorum, nec veram, nec justam dari enumerationem potuisse; Indicem ergo tibi novum atque ex omni parte sincerum instituo, in quo nulla amplius Litterarum confusio; pronuntiabis autem *ç* ut *ts*, *x* ut *ch* Gallicum, *ch* ut *tch* quod jam admonitus es.

ARTICULUS III.

De Lingua Sinica Tonis, si Litteris Europæis scripta fuerint Monosyllaba.

EX iis quæ jam scriptæ sunt annotationibus, id concludendum tibi, *Tonos* in ejusmodi Linguâ fuisse omninò necessarios.

De Tonis ergo loquuntur qui de Linguâ Sinicâ egêre omnes & generatim plærique, sed accuratius *Magalhanes* cap. 4. *Kirkerus Chin. illustr.* lib. 1. *Mullerus* ad *Monumentum Sinicum* pag. 5. *Bayerus* Grammaticæ Sinicæ pag. 15.

1°. *De numero Tonorum.*

Alexander de Rhodes, *Tonos* Annaniticos seu Tunquinensium numerat 6. Sinensium 5. & si *Bayero* credideris pag. 13 & 138 sunt plures, nimirum 15, sed è Dialecto *Chincheoanâ* mutuo accepit decem, qui à Sinis non agnoscuntur, & reverâ Toni non sunt, sed Tonorum affectus ad varias pronuntiationes aut lentiores aut vehementiores.

Toni ergo non sunt nisi 5, hâc figurâ - ∧ / \ ˇ eorumque officium est, ut vocem inter loquendum aut tollant aut demittant, aut æqualem continuent.

2°. *Tonorum nomina.*

Primus - vocatur	pîm	平	*æqualis*, seu *æqualitatis*	alias	上	xám
	xîm	聲	*vox*		平	pîm

aut	cīm	清	*claritatis* &		
	pīm	平	*aequalitatis*		
	xīm	聲	*vox*		
Secundus ^ dicitur & hi duo apud Sinas in unum confunduntur.	chǒ	濁	*crassitiei* &	*alias*	下 hiá
	pīm	平	*aequalitatis*		
	xīm	聲	*vox*		平 pîm
Tertius `	xàm	上	*altitudinis*		
	xīm	聲	*vox*		
Quartus /	kiú	去	*occurrentis* seu *occursûs*	Id est, vox primùm alta, postea demissior.	
	kīm	聲	*vox*		
Quintus ˇ 入	gě seu jě	入	*ingredientis* seu *ingressûs*	quae primùm mediocris, postea fortior.	
	xīm	聲	*vox*		

3°.

3°. *Virtus eorumdem Tonorum.*

Juxta *Boymum*, *Kirkerum* ac *Mullerum* toni iidem ad monosyllaba Sinica pronuntianda adhibendi tonis quinque musicis correspondent, essentque hoc ordine exponendi,

^	ut
-	re
\	mi
/	fa
˘	sol

Quia in ^ vox paulò inferior quàm in - & in \ etiam inferior quàm in /, ˘ autem rapidè ac breviùs pronuntiatum, vocem etiam altiorem poscit.

Sed 1°. Quamquam apud Sinas primus & secundus quodammodo confundantur, tamen ordo Doctorum, is est quem dedi, & inde in omnibus Dictionariis - est etiam omnium primus.

2°. Ut hæc tibi dilucidius explicentur:

In *primo* - vox fixa, & eadem esse solet.

In *secundo* ^ vox est paulò demissior, sed quasi circumflexa, ita ut crassius desinat, & ferè ad quintam.

In *tertio* \ qui non aliter quàm primus incipit, vox in pronuntiatione etiam demittitur, sed minùs quàm in secundo.

In quarto / qui quomodò secundus incipit, id est, ad quintam à primo, rursùm ac statim assurgit tono scilicet uno & sesqui.

In *quinto* ˘ qui incipiendo quartum imitatur, estque brevissimus, vox per se rapida altius quid efferre videtur.

Notis omnia hæc *Musicis* exprimi quadam tenus posse non negandum, sed Sinas ipsos tenuisculæ huic rei jam inde ab infantiâ assuetos, consulere debent Missionarii; cæteris qui in Europâ degunt Litteratis, momenti id erit non ita magni, quod tamen de exactissimâ illâ pronuntiatione dico, non de ipsâ Tonorum annotatione; nam sine hâc, in Dictionario Tonico ex latinâ scriptione characterem nôn invenires ullum: per eandem characteres vocabulo unicuique respondentes, nemo est quin inveniat statim, idque inspectis tantummodò Meditationibus Sinicis à pag. 36 ad 51.

ARTICULUS IV.

De vocum Sinicarum per tonos varietate quousque progrediatur, & quanquam una eademque vox, tonis ferè semper gaudeat plurimis, eam tamen per Sinam omnem & ubique, absque ullâ difficultate dignosci.

Toni igitur sunt 5, sed *Quæstiones* hinc nonnullæ oriuntur.

1°. Quî fieri potest ut in Provinciis tam dissitis una eademque sit vocum Sinicarum etiam Mandarinicarum pronuntiatio?

2°. Si ex variâ earumdem vocum pronuntiatione, varia etiam oriatur significatio, quomodo inter se intelligunt *Sinæ*, cum ex Tonorum differentiâ eadem significatio pendêre videatur?

3°. Positâ *Tonorum* varietate, num inde etiam *characterum* ipsorum sequetur varietas, ita ut ad rem aliquam enunciandam in hâc alio, alio in illâ utantur? hinc enim & vocum & characterum & significationum characteribus attributarum, quin confusio ac perturbatio oriretur maxima, dubitaret nemo. Sed paucis respondebo.

1°. *Tonos* in Provinciis nunquam variatos, eat inficias nullus, res enim per se cogitatu difficillima, & pro rerum cursu ac vicissitudine non credenda: quod si id inter nos atque in Galliâ, quanquam multò angustiori contingat, quomodo apud Sinas, fieri aliter posset? Itaque illæ ipsæ quas vidisti Linguæ Mandarinicæ voces: quoad *tonum* non rarò in Provinciis aliter atque aliter, verbi gratiâ apud *Fokienses* aliter quàm apud *Nankimenses*: apud *Kuamtumenses* aliter quàm apud *Pekimenses* efferuntur. Hoc primùm.

2°. Sed inde istud sequi, ut alia atque alia significatio existat, cave putes; quomodo enim, apud nos, si quis in voce *Bete*, litteram *e* graciliorem ac breviorem efferat, ita ut *Bête Bestiam*, & *Bëte Betam* confundat, qui audiunt, *Parisini* atque *Aulici*, licèt vituperent, tamen discernunt ac statim intelligunt:

interim verò Pronuntiatio Parisinorum atque Aulica inter Doctos in usu est, atque universim comprobatur una, Provincialium nihili æstimatur: sic apud Sinas *Fokienensium*, aut *Quantumensium*, pronunciatio aurem ferit malè, intellectum non fugit, undè verò? quia id ad voces omninò omnes non permanat.

3°. Res multò evidentior si ad *Characteres* attenderis, nam quod hîc mirum maximè, quique est Characterum Sinicorum intentus ab Inventore scopus, fac, loquela Provinciarum tam longinquarum sit paulò diversa, fac, hujus aut illius vocis toni à se discrepantes variis in locis fuerint, extemplo adductis characteribus evanescit difficultas hæc omnis, nam ubique & in tam vasto Imperio iidem semper, & qui *Pekimi* & *Nankimi* his aut illis lineis scripti, iidem iisdem alibi quoque comparent. At enim, si *Pekimi* & *Nankimi* hoc tono, illo apud *Chekiamenses* aut *Suchuenenses* usurpantur, in Dictionario Tonico locum certè non eundem occupabunt, non rectè id tu.

1°. In aliis omnibus Dictionariis, verbi gratiâ, in Dictionario per *claves* ordinato, characteres eo quem tenent loco cedunt nunquam.

2°. In *Tonico* ipso, ad quemnam tu ipsemet referes: eumne ad *tonum* qui Aulæ & Urbium primariarum & elegantior; an ad eum quem contemptui habent Sinæ illi ipsi qui proferunt? scilicet quanquam idiomate quisque suo gaudet ac libenter utitur, tamen qui in Provinciis ab Aulâ, atque inde ab elegantiâ remotis degunt, non eo cadunt absurditatis, ut locutionem suam Imperatoriæ atque urbaniori anteponant, hanc addiscunt potius & quantum possunt, conantur imitari; hinc est quod apud omnes populos, qui loquendi usus inter Doctos, & in Aulis Regum viget, is in Libris omnibus, ac proinde in uniuscujusque Gentis Dictionariis, non alius, reperiatur: si quod ergo vocabulum Sinicum apud Mandarinos *tono* hoc vel illo exprimi soleat, id in Dictionariis non solum indicatum est, sed suo reverâ loco invenitur, & cum per Sinam totam Studiosi & Litterati sint innumerabiles, nemo est Provinciæ etiam remotissimæ incola paulò ornatior, quin Linguam Mandarinicam ab ipsâ ferè infantiâ cognoscat.

Sed præterea, quod ad rem nostram attinet, in unoquoque Dictionariorum articulo, varii variarum Provinciarum, imò etiam variorum sæculorum toni accuratè annotantur, atque eâ de re in iisdem Dictionariis catalogi characterum sunt magni ac multiplices. Confusio igitur omninò nulla, & contra, tum propter quandam characterum æternitatem, tum propter enuntiationem vocum Sinicarum semper monosyllabicam, Lingua Mandarinica ferè immutabilis.

ARTICULUS V.

De Phrasium distinctionibus.

Distinctiones Phrasium in omni Linguâ inventæ complures, sic apud Hebræos *atnach*, *soph phasouq*, ac præterea omnis accentuum supellex, sic apud Græcos & Latinos virgula, duo puncta, punctum, sensûs ubique terminativum; quas res in *manuscriptis* quibusdam apud antiquos neglectas, *Critici* olim ac *Correctores* apponebant, *Impressores* nunc, si qui attentiores, nunquam negligunt.

In Linguâ Sinicâ multò magìs quàm in ullâ aliâ necessaria phrasium præsertim longarum distinctio, propter monosyllaborum Sinicorum indolem, cum unius naturæ omnia sint, neque à se invicem differentiam per *Casus*, *Declinationes*, atque *Inflexiones* ullam præferant.

Sed quod characteres lineis constent iis, quæ uniuscujusque formam constituant, ne *virgula*, aut *puncta* illa *Στιγμαί* unà cum aliquâ lineâ characteribus ut Philosophicè loquar; essentiali commiscerentur, circulum tantummodò addiderunt Sinæ, *majorem* sæpissimè ante phrases O, *minorem*, aut etiam *semicirculos* post phrasim ipsam jam completam hoc modo o ɔ.

Cæterum in Præfationibus sæpe omittitur distinctio omnis, & hinc interpretandi difficultas multò major.

LIBER SECUNDUS.

IN aliis Linguis ferè omnibus considerantur Nominum 1° *Qualitas*, 2° *Species*, 3° *Forma*, 4° *Genus*, 5° *Numerus*, 6° *Casus*, 7° *Gradus*.

1° *Qualitate* Nomen est vel *substantivum*, vel *adjectivum*; & substantivum dividitur in proprium & appellativum.

2°. *Specie*, vel est *primitivum*, vel *derivativum*; & hoc vel à *verbo*, vel à *nomine*.

A *verbo* formantur vulgò nomina, 1° actionis, 2° actoris, 3° professionis, 4° temporis, loci, instrumenti, 5° vehementiæ.

A *Nomine* possessiva, ut è *terrâ* terrenus; & denominativa, ut è *Lunâ*, Lunula.

3° *Formâ* sunt vel *nuda* aut *simplicia*, verbi gratiâ, quæ apud Orientales non nisi litteras radicales offerunt, vel *aucta* & quasi vestita, verbi gratiâ, quæ apud eosdem Orientales è Litteris fiunt *Heemanticis*, & apud Græcos, Latinosque in casibus Litteras finales atque additias adjungunt sibi.

4° *Genere*, sunt *masculina*, *fœminina*, *neutra*, & hic reperitur *mutio*, seu ex uno genere in aliud mutatio.

5° *Numerus*, vel est *singularis*, vel *pluralis*, ut apud Latinos, Gallos, &c. vel *singularis*, *pluralis* & *dualis*, ut apud Græcos, Hebræos, cæterosque Orientales.

6° *Casus*, sunt eorumdem nominum inflexiones, quæ apud Latinos, Græcos, antiquos Arabas, Turcas, &c. multiplices; apud Hebræos, Chaldæos, Gallos, Italos, Hispanos nullæ.

7° *Gradu*, nomina fiunt *comparativa*, *superlativa*, &c. Hæc illa omnia, queis assueti Europæi, in memoriam tibi idcircò revocantur, non quod apud Sinas, una eademque sint, aut etiam aliquid omninò simile reperiatur; nam si (quod nunc non ignoras) vocabula apud Sinas monosyllabica omninò omnia, quænam hoc inter & illud, seu unius ab alio differentia?

Attamen loquendi conditio apud cunctos mortales eadem; & sive *nomina*, sive *verba*, sive *particulæ*; ubicumque Gentium, adhibeantur ac distinguantur, necesse est, quoquomodo id fiat.

Sua ergo etiam Sinis ipsis erunt *Pronomina*, sicut apud Europæos *Primitiva*, *Possessiva*, *relativa*, *interrogativa*, *universalia*, &c. nec res habere se aliter potest. Itaque videndum nobis, quî tandem horum illorum quæ superiori Sectione vidisti monosyllaborum ope, varias cæterarum Linguarum divitias, aut æquent aut suppleant Sinæ.

Sectiones igitur hic erunt duæ.

Altera de *Nominibus* Sinarum, ad Europæum docendi modum redactis.

De eorumdem Sinarum *Pronominibus* altera.

Quæ iterùm in Articulos complures dividentur.

SECTIO PRIMA.

De Nominibus Sinicis.

ARTICULUS PRIMUS.

De Nominum qualitate.

1°.
Substantiva.

Primò alia sunt appellativa;

1°. ut gîn *homo* 人

mà *equus* 馬

xeù *manus* 手

keù *os* 口

kí *aer* 氣

2°. Interdum monosyllabo nomen constituenti additur aliud quasi expletivum: è multis autem frequentissima sunt hæc tria,

çù *filius* 子

úlh *puer* 兒

teû *caput* 頭

sic chŏ | *tabula mensa* 桌

çù | *(explet.)* 子

niù | *filia fam.* 女

úlh | *infans (expl.)* 兒

mien | *panis* 麪

teû | *(expl.)* 頭

3°. Cum ad unam eandemque rem significandam vocibus duabus utuntur quæ synonymæ, quod non raró fit, si cum primâ addi poterat τò çù expletivum, statim atque accessit secunda illa vox synonyma; illud çù extruditur.

Sic

Sic ỳ 倚 9. tr. 8. est *sedile*
çù 子

Sed cum ỳ, addi potest kiáo, quod item *sellam* aut *scamnum* significat, tum recedit çù 子 & dicitur

solùm kiáo 轎 *sedile*
ỳ 倚

Item evanescunt particulæ illæ expletivæ, cum nomini substantivo substantiam significanti, aliud substantivum præponitur quod adjectivi loco sit, ut jam disces.

2°. *Adjectiva.*

Cùm hîc nulla sint verè ac propriè dicta; fiunt tamen, aut certè nescio quid adjectivo æquipollens, duplici modo.

Primò.

Apud alias Nationes plærasque adjectivum est vel masculinum, vel fæmininum, vel neutrum; & tunc unà cum substantivo suo convenit genere, numero, casu. Apud Orientales non rarò substantiva posterius posita, adjectivorum propriè dictorum locum tenere dicuntur, quod ad Sinarum rationem ac constructionem propius accedere nemo non videt. Hîc seu apud Sinas substantiva itidem duo construuntur; & si monosyllabum qualitatem denotaturum præcesserit, adjectivi est loco, Exempli gratiâ,

haò	bonus	好
gîn,	vir,	人
ċiên	antiqui	前
vâm,	Reges,	王
siaò	parvi	小
gîn,	homines,	人
lîm	rationalis *seu* intelligens	靈
hoên,	anima animus,	魂

In his & similibus per genitivum & potest & debet exponi primum illud monosyllabum. Erit ergo *bonitatis vir*, *antiquitatis Reges*, *parvitatis homines*, *rationalitatis* seu *intelligentia animus*.

Nam post primum monosyllabum, juxta generales Sinicæ phraseos regulas, subintelligitur chī *vel* tiĕ, ut ex eo quod sequitur concludere est.

Secundò.

Ex unico monosyllabo significante, sed postpositâ una ex vocibus hisce tribus.

chī 之

的 tiě

者 chè

harum vocum priores duæ, notæ genitivi, ut infra videbis.

Altera in sermone elegantiori.

Altera in familiari.

Posterior, particula est addititia, tum ad constituenda ejusmodi adjectiva, tum ad designandum phrasium finem; ideoque vulgò appellatur *numeralis*.

(Vide sis in *Particulis*.)

Exempla hujusmodi vocabulorum adjectivorum reperire est ubique.

sic

仁	bonus	gîn
之	(expl.)	chī,
仁	bonus	gîn
的	(expl.)	tiě tȳ,
仁	bonus	gîn
者	(expl.)	chè,

Idque accidit, etiamsi monosyllaba significativa duo unà simul conjuncta fuerint, ut apud Confucium tá hiŏ 45. Lib. 5.

匠	artis	ciâm
人	homines	gîn
的	(explet.) *aut* artifices.	tiě tȳ,

Sic ergo dices:

長	largus	châm
的	(explet.)	tiě tȳ,
短	currus brevis	tuòn
的	(explet.)	tiě tȳ,
白	albus	pě
的	(explet.)	tiě tȳ,
黑	niger	hě
的	(explet.)	tiě tȳ,

ngŏ	vitiosus	惡
tiĕ tĭ,	(explet.)	的

Sed ubique, quod per te senties, particula expletiva verti potest *qui*, *quæ*, *quod*, & monosyllabum nihil aliud quàm genitivus,
largitatis qui,
brevitatis qui, &c.

Tertiò.

Quod si ex synonymis duobus compositum fuerit adjectivum, tum abesse potest tiĕ *vel* chĭ, sed subauditur semper.

Sic	fú	dives	富
	kúei		貴
	gîn,	homo *seu* homo dives	人

Quasi diceres: *divitiarum honorumque homo.*

De variis adjectivorum speciebus.

Jam in unâquâque Linguâ adjectivorum species nonnullæ;
Alia enim verbalia, alia diminutiva, alia frequentativa, &c.

1°. *De adjectivis abstractis.*

Adjectiva abstracta quæ apud Latinos desinunt in *bilis*, ut *amabilis*, *laudabilis*, apud Sinas fiunt duplici modo.
1°. Per monosyllabum

kò	可

dignus, conveniens.

Sic	kò	dignus	可
	ngái,	amore *vel* amabilis	愛
	kò	dignus	可
	gú,	odio odio habendus	惡

Vel per kò ante, & tiĕ post monosyllabum cujus intenditur significatio.

Sic	kò	dignus	可
	hén	odio odio haberi	恨
	tiĕ,	qui	的

Aut quod gallicè exprimeres:
Digne être aimé de
pro
Digne d'être aimé.
Hoc autem adjectivum, sive ante, sive post positum fuerit, perinde est.

Sic dicere licet.

Vel	kò	digna	可	vel	mù	母
	ngái	amari	愛		kò	可
	chī	quæ	之		ngái	愛
	mù,	mater	母		chī	之

Atque eodem modo.

dignus	kò	可	& homo	gîn	人
odio	hén	恨	dignus	kò	可
qui	tiĕ	的	odio	hén	恨
homo,	gîn;	人	qui	tiĕ	的

2°. De Adjectivis diminutivis.

Adjectiva diminutiva fiunt tripliciter.
1°. Per particulas diminutivas.
2°. Per vocis ex significatione suâ diminutivæ reduplicationem.
3°. Per particulas superlativas voci diminutionem significanti additas.

1°. De Particulis diminutivis.

Sunt quinque.

1°. liŏ 畧

2°. siē 些

3°. siaò 小

4°. xaò 少

5°. vì (vuî) 微

Exempli

Exempli gratiâ.

1°. Liŏ

liŏ	parvulum quid	略
hiaò	ſcire	曉
tĕ,	poteſt (*aut* ſcit.)	得

Il peut ſçavoir quelque petite choſe.
Il ſçait quelque petite choſe.

2°. ſiē

yù	da	与
ngò	mihi	我
yĕ	unam	一
ſiē	pauculam *aut* parvulam	些
mì,	orizam, *melius* orizæ pauxillum.	米
yĕ		一
ſiē		些
ûlh;		兒

Latinè, *paucum quid*, Gallicè melius, *un peu*, *un poco.*
Nam *ûlh* hic eſt tantum particula finalis & nominum expletiva.

3°. ſiaò

ſiaò	parvitatis	小
gîn,	homo,	人

&

ſiaò	parvulæ	小
kò,	convenientiæ;	可
tiĕ	(genit. expl.)	的
gîn,	homo,	人

4°. xaò ſic

xaò	pauculum	少
mì,	orizæ.	米

Sed præterea τῷ ſiē ſubjungitur,

ſic	ſiē	些
	xaò	少

5°. vì (vuî) est *tenuiter*, tenui-modo, minutè.

vuî modicum. 微

2°. *Per vocis diminutivæ reduplicationem.*

Ut apud Hebræos & alios Orientales non rara est, sic apud Sinas reduplicatio.
Et vel simpliciter repetunt, ut

liŏ parvum 略

liŏ, parvum, 略

Vel addunt tiĕ notam illam quâ adjectiva formari docuimus.

Ita

vî 微

vî 微

tiĕ, 的

minutulus quod latinè est *delicatus*, gallicè, *fort délicat.*

tuòn 短

tuòn 短

tiĕ, 的

quod esset, gallicè *petiot*, & latinè est *breviusculus*.

siaò 小

siaò 小

tiĕ, 的

parvulus

3°. *Per particulas superlativas infra exponendas articulo 7.*

Exemplum erit,

tí humilis *bas*, 低

tí 低

tĕ 得

kìn, 緊

humillimus,

& siaò, | parvus, 小

kiĕ 極

minimus,

siaò, 小

NOTA.

1° liŏ 略

non nisi cum verbo ponitur.

liŏ 畧

2° Idem liŏ ut etiam xaò 少

post se particulam tiĕ 的

non admittunt.

3° xaò 少

voces diminutionem significantes plærumque comitatur.

4° xaò 少 & siē 些

non rarò reperiuntur simul, sed siē præcedit: ut

siē 些

xaò 少

5° τὸ siē adjungitur úlh tanquam expletivum, jam dixi pag. 17.

siē 些

úlh 兒

4°. *De Adjectivis frequentativis.*

Adjectivorum *frequentativorum* formatio est *septuplex*: fiunt enim vel 1° cum châm *semper*; 常

vel 2° cum hêm 61. tr. 5. 恒

& 61. tr. 6. 恆

vel 3° cum pŏ | non 不

tuón, | cessare. 短

vel 4° cum kuón 慣

siĕ, 習

aut kuón solo.

vel 5° per reduplicationem vocis

xî *temporis* 時

Vel 6° cum particulis *totalitatis* & *universalitatis*,

chũm		眾 & 俰
pím		幷
yĕ,		一

Vel 7° cum particulis *raritatis* & *paucitatis*,

fī	non	非
châm,	diu,	常
hàn	122. tr. 3.	罕
tĕ,	modicè	得
xaò		少
tĕ,	modicè	得

EXEMPLA.

1° De châm.

interdum duplicatur,

sic châm, semper	sine	常
châm semper	intermissione	常
laî venit,	venit.	來

Interdum solum est, ut

châm	semper	常
kieù.	tempore.	久

2°. De hêm.

Quod *perseverantiam* significat, estque in Libris frequentiùs quàm in vulgari sermone, ut

hêm', perseverantia 60. tr. 2.	恒
tĕ, in virtute.	德

3°. De pŏ tuón.

pŏ	不
tuón.	㱏

Quod est *non cessare, ne point discontinuer de*

pŏ	non	不
tuón	cessat	㱏
laî,	venire.	來

4°.

4°. De kuón sie.

kuón 小 慣 siě, assuefieri,
習

vel kuón solùm, exempli gratiâ,

jŏ 若
kuón 小 慣
siě, 習

vel jŏ kuón *si assuefactus fueris.*

5°. Per reduplicationem vocis xî, sic

xî *tempore* 時
xî *tempore.* 時
id est, *sæpius.*

eodem modo dicitur.

niên *anno* 年
niên *anno.* 年
id est, *quotannis.*

yuĕ *mense* 月
yuĕ *mense.* 月
id est, *unoquoque mense.*

6°. Cum chûm, pîm, yĕ.

Exempli gratiâ.

chûm *toto* 衆
gĕ, *die,* 日
chûm *toto* 衆
niên, *anno,* 年
pîm *tota* 并
sēm, *vita;* 生
yĕ 一
sēm, 生

7°. cum fĕ châm.

Exempl.

fĕ non 非
châm semper 常
tĕ *supple* (quæ) virtus 德
çù, (explet.) 子

hàn	modicè tarò	罕	Ubi verbum est ferè expletivum, nam æquè dicere poteris,		tĕ	得
tĕ	potest	得	hàn		rarò	罕
laî	venire venit.	來	laî,		venit, *aut* venire, *supp.* solet.	來

Articulus II.

De Nominum speciebus.

1°. *Derivativa.*

HIC non eâdem ratione sunt aut esse possunt, quâ in Linguis cæteris, propter utriusque & *oris* & *oculorum*. Linguæ differentiam.

1°. Si *Primitiva* admittantur in Linguâ oris, monosyllaba erunt unius vocalis, qualia

ma	me
pa	pe
va	ve
fa	fe &c.

2°. *Derivativa* esse non possent, nisi inter monosyllaba vocalis homogeneæ, qualia

vu	vi
fu	fi
pu	pi &c.

3°. Inter monosyllaba, diphthonga & triphthonga; multa ejusmodi fuerint necesse est, aut certè non repugnat.

Sic pâi *tabula appensa* 牌

referendum fortassis

ad pí *infrà* 卑

&

pói pòei *humeri* 背

ad pŏ *os brachii* 膊

Et characteres per omnia non diversi, sed nec similes.

2°. *Nomina Actionis, Actoris, Professionis, Instrumentorum, Temporum, &c.*

1°. *Actionis.* Hîc nihil aliud quàm monosyllabum verbi infinitivum, ut in aliis Linguis *amare* & *amor*, unum idemque, *sedere* & *sessio*, *rumpere* & *fractio*, unum idemque semper significarunt:

sic

tím *determinare* & *determinatio.* 定

tēm *ascendere* & *ascensio.* 登
1. 2. 190.

2°. *Actoris.* Talia sunt tum quæ apud alias Gentes *Participia*, & ea quæ per *Participium* vertuntur.

Sic yŏ *volens* & *volentes* propr. *velle.* 欲
Confuc. Lib. 1. ϕ. 2.

xuĕ | *loquens* | 說

tiĕ, | *ibid.* §. 53. l. 3. 55. l. 1. | 的

ĉhîm *factus*, *quod actu fit.* ta hio *p.* 20. *cap.* 41. 誠

Tum quæ faciendi consuetudinem denotant.
Exempli gratiâ.

ĉiĕ *incisor.* 切

Conf. lib. 1. p. 2. §. 1.

3°. *Professionis*, id est, operarii aut artificis, hæc è pluribus monosyllabis unum, idque in fine habent quod artem ostendat: est autem,

vel 1 fû 夫

vel 2 ciām 匠

vel 3 kiā 家

vel 4 xèu 手

vel 5 gîn 人

vel 6 quomodo alia adjectiva supra, unum è tribus

chī 之

tiĕ 的

ĉhè, 者

vel 7 denique, si aliud sequatur quod nomen Artis aut Mercaturæ indicet, sine ullâ genitivi & participii notâ.

1°. *Primum* fû, *Magister ad viles Artes,*
sic

mà | equarius | 馬
| *Muletier.* |
fû, | | 夫

kiaó | Sellarius {sella homo | 轎 un porteur de chaise.
fû, | Sellio, homo | 夫

nûm | | 農
| Arator. |
fû, | | 夫

2°. *Secundum* ciām *Faber*,
sic

mŏ | ligni | 木

ciām. | incisor. *Menuisier. Charpentier.* | 匠

hiaî | calceorum | 鞋
ciām, | incisor. *Cordonnier, Savetier.* | 匠

3°. *Tertium*, kiā *domus*.
ut
hâm | *Apotheca* | 航
kiā, | *domus*, pro *Dominus*. id est, *Mercator*. | 家

4°. *Quartum*, xeù *manus*, quasi dicas ii qui manu suâ hoc vel illud opus faciunt, ut
chuên | *navis* | 舡
xeù, | *manus*, id est, *Nauta* sed hoc & anterius rariora. | 手

5°. *Quintum*, gîn *homo*, quod cum generale sit, est etiam frequens.
sic
ciām | *incisionis* | 匠
gîn. | *homo*. id est, artifex. | 人

&
ti | *radendi* | 剃
teû | *capitis* | 頭

tiĕ | (genitiv.) | 的
gîn, | *homo*. *id est*, Tonsor. | 人

6°. *Sextum*, cum notis genitivi chī, tiĕ, & cum chè, sed subintellecto gîn.
sic
çŏ | *faciendi* | 作
mai | *emptionem* | 買
mái | *venditionem*; | 賣
tiĕ, | (genitiv.) | 的

& idem erit per chī apud Litteratos. *suppl.* gîn. | 之

Sic
jû | *Litterarum* | 儒
chè, | *qui* (*Litteratus*.) *suppl.* gîn. | 者

7°. *Septimum*, nomen quod mercaturæ genus per infinitivum exprimat, sublatâ & gennivi & participii notâ, quæ tamen subintelligitur;
sic
kaī | *aperire* vel *aperiens* | 開
kù *veterum*

kù *veterum* 古

ỳ *vestium* 衣

tiēn. *Officinam.* 店

Supple tiē, *qui*, qui aperit, &c. 的

NOTA.

Comprehendi solent Artes seu Artifices omnes phrasibus his quatuor.

1° xām 商
gîn. 人
mercatores.

2° nûm 農
fū 夫
agricola.

3° çó *faciendi* 作
kūm *artem* 工
gîn *homines*, id est, *artifices.* 人

4°. jû *Litterarum* 儒
gîn. *homines*, id est, *Litterati.* 人

Et abbreviatione quâdam ita loqui amant.

sú. *Litterati*, seu *Litteratura.* 士

nûm. *Aratores*, seu *Agricolatio.* 農

kūm. *Artifices*, seu *Ars.* 工

xām. *Mercatores*, seu *Mercatura.* 商

id est, *omnes homines conditionum omnium.*

4°. *De Nominibus, loci, temporis, instrumenti.*

1°. *Loci.*

Apud Sinas nomina loci, sed præsertim *Urbium*, &c. id etiam nominis secum trahunt plærumque quod ejusdem loci qualitatem designat.

Itaque hæc ante omnia cognoscas, necesse est.

fù *Urbs primi ordinis.* 府

cheū *Urbs secundi ordinis.* 州

hiên *Urbs tertii ordinis.* 縣

guéi	*Arx.* Forteresse.	衞
miáo	*Templum.*	廟
tâm	*Aula.*	堂

Sequuntur ex rerum serie.

kiā	*Domus.*	家
fâm	*cubiculum.*	房
leû	*cubiculum altius aut interius.*	婁
tîm	*aula.*	庭
tién	*palatiolum*, pro *hospitium.*	殿
kūm	*palatium magnum.*	宮
chūm	*platea.*	衝

Itaque finalium ferè loco inserviunt nomina hæc omnia, priora præsertim in Urbium & Arcium designatione; sunt autem quædam ita generica, ut quomodo apud Hebræos & Arabas בית, sic apud Sinas, varii s addita monosyllabis varias etiam significationes indicent; ita *fâm* propriè est *cubiculum*. Sed si τῷ xû (Libris) addatur, fiet

xû	*Librorum cubiculum*, id est,	書
fâm	*Bibliotheca.*	房

Si τῷ mà (equo equis) erit *equile*, *une écurie*.

mà	*equorum*	馬
fâm	*cubiculum.*	房

Si τῷ chû (*coquere*) erit *culina*, la cuisine.

chû	*coquendi*	煮
fâm	*cubiculum.*	房

Multis ergò aliis ejusmodi additur & addi potest, quod idem de cæteris.

2°. *Temporis.*

Ignorantur hîc & radices & litteræ *heemantica*, itaque assumuntur nomina *temporis*, *mensis*, *anni* & *saculi* generalia, quæ sunt

xî	*tempus.*	時
yuě	*Luna*, *Mensis.*	月

niên	*annus.*	年
xí	*saculum.*	世

Et vulgò in fine phraseos collocantur.

3°. *De Nominibus loci.*

Sunt autem phrases quædam hîc Sinis peculiares.
Sic *post jentaculum*,

çaò	*matutinam*	早
çān	*orizam*	飡
heú	*post.*	後

Et aliæ ejusmodi.

4°. *Instrumenti.*

Sub instrumentorum nominibus continentur tum domûs, tum variarum artium utensilia; & hîc annotationes duæ principales.

1°. In multis ejusmodi nominibus, quæ etiam simplicia sunt, adhiberi monosyllabum

çù 子

qui est filius ut apud Hebræos בן *ben* in multis usurpatur.

Exempli gratiâ,

siām	*arca.*	箱
&		
siām	*arca.*	箱
çù	(expl.)	子
kím	*speculum.*	鏡
&		
kím	*speculum.*	鏡
çù	(expl.)	子

2°. Analogiam rerum hic ducem esse posse; sic, verbi gratiâ, si quo instrumento ad detergendas vestes, (*pour brosser les habits.*) si quo ad calceos detergendos, (*pour nétoyer* ou *décroter les souliers.*) utimur, nomen quoddam commune ac genericum, rei utrique designandæ inservire posse nemo non videt, dummodo è duobus monosyllabis unum, rem eam quæ agitur distinguat satis. Erit ergo

ȳ	*vestium*	衣
xoă vel xuă.	*verriculum. brosse, vergette.*	刷
&		
hiaî	*calceorum*	鞋
xoă	*verriculum. brosse, décrotoire.*	刷

5°. *De Nominibus vehementiæ.*

Nomina hæc apud Sinas locum per se habere non possunt, & fieri debent per periphrasim. Nam ut apud Hebræos rei augmentatio vel vehementia ostenditur per repetitionem, sic apud Sinas, verbi gratiâ, in tá hiŏ.

hĕ	*venerandus*,	赫
hĕ	*venerandus*, id est, *maximè vener.*	赫
xĕ	*lapidum*	右
yên	*congeries*	巖
yên	*congeries*, id est, *congeries maxima.*	巖

6°. *De Nominibus possessivis.*

Idem ferè dicendum de possessivis, nam quod in aliis Linguis possessivum dicitur, id è nomine plærumque fit, ut è terrâ terrenus, è γη γηινος, ex ארץ *arets*, ארצי *arëtsi*. Sed apud Sinas non nisi per periphrasim efficitur, quod exceptâ inversione Sinis familiari, per genitivum fieri solet, ut apud nos. Sic

sī	*occidentis*	西
sù	*Doctor*	士
lí	li	利
mà	mà	瑪
ieú	théu.	竇

Europæ Doctor Matthæus.
In his & similibus pluribus semper subauditur

gîn	人

& sæpe exprimitur.

Articulus III.

De formâ Nominum.

Forma Nominum apud varias Gentes varia: apud Hebræos, verbi gratiâ, ut dixi, vel radicales habet simplices, vel additionibus gaudet. Sic מלך *melek* simplex est, ממלכה *mämĕlăkah* augmentativum duplici modo.

Apud Sinas *monosyllabica*: distingui itidem poterunt nomina & simplicia & composita; sed ita ut aliud omnino intelligatur; *simplicia* ergo erunt quæ monosyllabi unius.

Composita quæ duorum aut plurium; itaque simplicia sunt,

sīn	*cor*	心
tĕ	*virtus*	德
kiā	*domus.*	家

Composita

Composita.

y	nomen τῶ y ỹn magni Colai Colai illustrissimi.	伊
ỹn		尹
tái	nomen	太
háo	Imperatoris	昊
fŏ	fŏ	伏
hī	hī.	羲

Præterea huc etiam pertinere videntur illæ nominum formæ quæ vel additis vel infertis monosyllabis numeralibus, seu expletivis fiunt: additis ut

çù,	filius.	子
úlh,	infans.	兒
teû,	caput.	頭

infertis ut

châm,	largus.	長
chē,	currus.	車

&c. Sunt autem apud Sinas numeralia hæc seu expletiva monosyllaba sat frequentia, & eorum Catalogum hîc texere potuissemus, nisi significationes in Dictionariis nostris accuratè annotatæ à nobis essent: en nihilominus quædam ordine ferè alphabethico.

chām,	folium, charta.	張
çēm,	acervus.	增
chē,	currus.	車
chī,	qui, cujus.	之
chín,	turma.	陣
çō,	limare.	磋
goéi,	persona.	位
kān,	canna.	竿
kēn,	radix.	根
kiēn,	prahendere.	牽

ƙeù,	*os* bouche.	口
kiēn,	*res.*	件
ƙivén,	*tabula.*	劵
ƙiū,	*periodus.*	句
ƙiûn,	*grex.*	群
pà,	*capere.*	把
ƥiĕ,	*pannus.*	疋
ƥién,	*fulcrum.*	片
puĕn,	*fundamentum.*	本
tìm,	*cumulus.*	頂
ƭiâo,	*ordinatio.*	條
vì, (ouèi)	*cauda.*	尾

Neque verò iis utuntur ad libitum, sed huic vel illi rei, hoc vel illud inservire natum. Sic

explet. chām 長

rebus duplicibus aut longis destinatum est.
Exempli gratiâ,

yĕ	*unum*	一
chām	(explet.)	長
čhì	*folium papiri.*	紙

explet. čēm 增

tabulatis & contignationibus,
Exempli gratiâ,

sān	*tria*	三
çēm	(explet.)	增
leû	*tabulata.*	蔞

explet. čhē 車

baculis & ramis arborum, rebusque trabealibus.

Exempli gratiâ,

yĕ	una	一
chē	(explet.)	車
chuên	navis.	舡

explet. chī 之

penicillis scriptoribus,
Exempli gratiâ,

sān	tres	三
chī	(explet.)	之
piĕ	penicilli.	筆

explet. chín 陣

ordinibus exercituum,
Exempli gratiâ,

pă	octo	八
chín	(explet.)	陣
pīm	milites.	兵

explet. çŏ 磋

muris & mœnibus,
Exempli gratiâ,

sān	tres	三
çŏ	(explet.)	磋
chîm	muri.	城

Cætera usus docebit, sed velim hoc mecum animadvertas.

1°. Quamvis expletiva à nobis dicantur monosyllaba ejusmodi inserta, ea tamen rei enuntiatæ addere nonnihil ut vocabulorum in illis phrasibus non omnino otiosorum loco esse dici possint, quod ex significationibus jam discis.

2°. Ad nominum formam referri etiam oportere, quæ nobis de variis adjectivorum finalibus, id est, monosyllabis, *nomen adjectivum* efformantibus prius observata.

3°. Adhiberi quidem nomina adjectiva, seu monosyllaba adjectivè sumpta, non rarò, ut

pĕ,	albus.	白
hĕ,	niger.	黑
xén,	bonus.	善
gŏ seu ngŏ,	malus.	惡

Quæ sunt etiam *albedo*, *nigredo*, *bonitas*, *malitia*.

Sed sæpissimè etiam ad majorem rei perspicuitatem, unà simul conjungi duo ejusdem ferè significationis.

Sic dicunt,

xén | *bonum* | 善

haò | *bonitas* | 好

la bonté, *la debonnaireté*.

gŏ *sen* ngŏ | *malum* | 惡

tĕ | *nequitia*. 61. tr. 11. | 慝

La méchanceté, *la scelerateße*.

Articulus IV.

De genere Nominum.

Genus determinatur duplici modo, vel ex rerum ipsarum naturâ, si, verbi gratiâ, enuntiata res masculinum vel femininum per se ipsa indicet.

Vel monosyllabo ad hanc vel illam rem aut speciem proprio ac peculiari.

1°. Ex rerum naturâ,

Exempli gratiâ,

gîn *homo*. 人

niû | *fœminitatis* | 女

gîn, | *homo*, seu *fœmina*. | 人

Ad hæc revocantur

nân | *masculus*. | 男

çù, | | 子

&

nân | *masculus*. | 男

gîn, | | 人

niû | *fœmina femella*, | 女

çù, | | 子

&

niû | *fœmina*. | 女

gîn, | | 人

chám *maritus*.

chám	*maritus.*	丈
	marita.	
fû,	*de viro & uxore.*	夫
&		
fú		婦
gîn,	*marita,* la femme.	人
çī		妻
	uxor.	
çù,		子
&		
fû		夫
	uxor.	
çī,		妻
fû	*maritus* seu *vir* & *uxor.*	夫
fú,		婦
fû	*maritus* seu *vir* & *uxor.*	夫
çī;		妻

2°. Per monoſyllabum deſignandæ ſpeciei proprium.

Sic ubi de *avibus*, *marem* indicat vox

hiûm 雄

fœminam, vox

çū	172. tr. 3.	雌
aut		
çū	172. tr. 5.	雌

Ubi de *piſcibus*, *mas* eſt

meù 牡

fœmina eſt

pìn 牝

Ubi de *quadrupedibus* & *muſcis*, *maſculum* denotat vox

kūm 公

fœminam, vox

mù 母

Sed Regulæ ejuſmodi, exceptiones patiuntur, ita ut 1°. ad *gallum* & *gallinam* indicandam uſurpetur non hiûm nec çū ſupra, ſed ad *gallum* kūm & kiŏ.

kī		鷄
	gallus.	
kūm		公

I

&		
kī		鷄
kiŏ,	*gallus.*	鮫

ad *gallinam*

kī		鷄
mù,	*gallina.*	母

Sic ad *quadrupedum* turbam, dubio procul propter vim, applicantur.

2°. Ad *canes* commonstrandas, itemque ad *porcos*, adhibeantur in masculino kù, in fœminino, quomodo in aliis, mù: dicitur ergo

Kiuèn	*canis*	犬
kù,	*mascula* pr. *vetus.*	古
Kiuèn	*canis* *fœmina.*	犬
mù,	prop. *mater.*	母
chū	*porcus.*	猪
kù;	*masculus.* pr. *vetus.*	古

chū	*porca.*	猪
mù	*fœmina*, pr. *mater.*	母

Item de mù id annotare est, quomodo de animantibus dicitur, sic de rebus ad fœminas pertinentibus quibuscumque,

Exempli gratiâ,

chù	*dominus* seu	主
gîn,	*magisterii* *homo.*	人
chù	*domina*, seu	主
mù,	*magisterii* *mater.*	母

Ad hunc locum pertinent quodammodo nomina hæc philosophica, *genus*, *differentia*, *species*, *individuum*, quæ in multis Libris reperientur: itaque hîc à Lectore cognoscenda.

Exprimuntur ergo

Genus per

tûm	同
kūm,	公

&			*Individuum* per		
tûm		同	tŏ tŭ	*solum*	獨
sim,		性	chè,	*quod.*	者
Differentia per			Sic dicunt, *conveniunt* & *differunt*		
ý	&	異	yeù	*habent*	有
ý		異	tûm,	*idem,*	同
piĕ,		別	yeù	*habent*	有
Species per					
luý		類	ý,	*differens.*	異

ARTICULUS V.

De Numeris Nominum.

NUmerus vel *Singularis*, *Dualis* nullus est. vel *Pluralis.*

kuām,	*lumen.*	光

1°. *De Singulari.*

1°. Quidquid *pluralitatis* notam non habet, *singulare* censetur. Sic

gîn,	*homo.*	人
tiēn,	*cœlum.*	天

2°. Quidquid per *unitatis* notam restringitur, necessariò singulare est. Sic

yĕ	*unus*	一
gîn,	*homo.*	人

Et idem eſt

meù, *quidam.* 某

mìn, *quiſque.* 民

2°. *De Plurali.*

Pluralis fit multipliciter, vel enim 1°. iis monoſyllabis quæ vulgò pluralitatis notæ

Sunt verò tres, ſcilicet

muên. *plures.* 們

tèm *alii.* 等

& rarius

moèi, *quique.* 每

Vel orationis ſequelâ innuitur, vel vocibus per ſe *pluralitatem inducentibus* commonſtratur, quales eæ omnes queis ineſt univerſalitas, & numerus; ſic cum latinè dicis *omnis homo*, *omnis lapis*, etſi oratio in ſingulari eſt, tamen pluralis innuitur: apud Sinas aliud majus, nam cum voces omnes non niſi monoſyllabicæ, non magis ad ſingularem quam ad pluralem reſpiciunt, & ſtatim atque hanc vel illam, ſeu ſingularis ſeu pluralis notam adjunxeris, ad hunc vel illum numerum manifeſtè reſtringuntur.

Itaque 1°. fit *pluralis* per monoſyllaba ſeu particula *mûen*, *tèm* & *moèi*.

Sic *Singularis*

vĕ, *res.* 物

Pluralis

vĕ | *res* 物

tèm | *plures.* 等

ſingularis.

gîn, *homo.* 人

pluralis.

gîn | *homines* 人

muên, | *plur.* 們

ſingularis.

ngò, *ego.* 我

plural.

ngò | *ego* 我

moeì, | *plures; propr. quiſque noſtrum.* 每

Sic *ſingul.*

ſiēn | *ante* 先

ſēm | *natus* id eſt, *magiſter*. 生

plural.

ſiēn | ante 先

ſēm | *nati.* 生

muên, | *plures*, id eſt, *magiſtri*, les maîtres. 們

& *Plural.*

& *plural.*

siēn *magistri.* 先

sēm 生

tèm, 等

2°. *Orationis sequelâ.* Sic cum agitur de rebus per se multis ac duplicibus, ut *oculis*, *auribus*, *pedibus*, *nervis*, *venis*, *unguibus*, statim pluralis intelligatur, necesse est.

3°. Per monosyllaba *pluralitatis*, quæ iterùm vel præponuntur, ut hæc septem.

chū, *omnes.* 諸

chúm, *omnes.* 衆 伙

pě, *centum.* 百

ván, *decem millia*, *omnes.* 萬

kiū, *utrique*, les uns & les autres. 俱

só sú, *numerus.* 數

kì, *aliquot.* 幾

Vel postponuntur ut hæc quatuor.

tèm, *plures*, *alii.* 等

tū, *omnes.* 都

kiaī, *omnes.* 皆

hiên, *omnes.* 咸

Nec desunt alia etiam nonnulla, quæ vide in Dictionariis meis.

Articulus VI.

De Casibus Nominum.

Apud Græcos & Latinos sunt casus nominum varii, sex.

In Linguis vulgaribus Italicâ, Gallicâ, Hispanicâ, nulli sunt, atque ex articulis tantum oritur differentia, apud Sinas casus itidem ignoti.

Itaque 1°. *Nominativus* & 2°. *Accusativus* monosyllabum simplex.

3°. *Genitivus* apud Litteratos fit per

chī 之

Et in Linguâ vulgari per

tī tiě 的

quomodo apud Slavos & alios Scythas postpositio est *ki*.

4°. Ad *Dativum*, & sæpe etiam ad *Accusativum* utuntur Particulis

yû 於

& yû 于

gallicè a, *pour*, *en faveur*; sed rarius

ỳ 以

aliquando túi 對

aliquando hô 和

aliquando yù. 與

5°. Quod si *Ablativum* volueris, habes eadem illa Dativi monosyllaba, & prætetea

tûm. 同

6°. Vocativus admittit *initio*,

yā 呀

& yā 啞

hô *sive* ô, *in fine*. 阿

dicitur ergo:

tiēn *cœlum*. 天

tiēn	*cœli*.	天
chī		之
&		
tiēn	*cœli*, &c.	天
tiě,		的

Difficultas hîc nulla. Nam ex adjunctis, si quid de hoc vel illo casu dubii, intelligitur statim. Fac, verbi gratiâ, omissam vocativi notam illam yā initio, hô in fine, extemplò in phrasi videbis,

nì 你

& ngò 我

seu pronomina primæ & secundæ personæ duo, queis oratio ad secundam personam restringatur, necesse est.

De *Ablativo* notandum etiam aliquid, quod infra melius & præsertim ex Syntaxi cognosces, *materia* ex quâ, apud Græcos & Latinos fere semper *Ablativum* postulat; aut si *Genitivus* adhibetur, additur præpositio: apud Sinas non aliter fieri id solet quàm apud Gallos; nempe substantiva usurpantur duo, quorum altero *materia*, altero *res* ipsa exprimitur; & quod materiam indicat, ponitur genitivo casu, estque ex vi syntaxeos Sinicæ prius; quod rem ipsam dicit, nominativo vel accusativo enunciatur; & est ex ejusdem syntaxeos lege posterius. Sic semper subauditur tiě aut chī. ex. v. g.

tiě tiě *ferro*, 鐵

tiě tûm *cupro*, 銅

tiě ŷn *argento*, 銀

& adjungitur nihil.

Nominis Exemplum per casus suos.

	SINGULARIS.				PLURALIS.		
Nom.	tiēn chù,	天主	Dominus	*Nom.*	tiēn chù mûen,	天主們	Domini
Gen.	tiēn chù tiĕ,	天主的	Domini	*Gen.*	tiēn chù mûen tiĕ,	天主們的	Dominorum
Dat.	yû tiēn chù,	與天主	Domino	*Dat.*	yû tiēn chù muên,	與天主們	Dominis

	Singularis.				Pluralis.		
Acc.	tiēn chû,	天主	Dominum	*Acc.*	tiēn chû muên,	天主們	Dominos
Vocat.	yā tiēn chû,	呀天主	ô Domine	*Voc.*	yā tiēn chû muên,	呀天主們	ô Domini
Abl.	tûm tiēn chû,	同天主	cum Domino.	*Abl.*	tûm tiēn chû muên,	同天主們	cum Dominis.

NOTA.

NOTA.

1°. Genitivi tĭ tiĕ 的

& chī 之

omittuntur, quoties phrasis est de rebus per se claris ac notioribus. Sic dicitur

pím	*Militum*	兵
kuōn,	*Mandarinus.*	官
ŷn	*argenti*	銀
tīm,	*clavus.*	丁
kiā	*domûs*	家
chû,	*Dominus.*	主

pro pím tiĕ kuōn | ŷn tiĕ tīm | kiā tiĕ chû, &c.

2°. Cum in phrasi genitivi reperiuntur duo,

tĭ tiĕ 的

chī 之

non nisi unum est. Sic

xí	*est*	是
pĕ	pe	比
kīm	kim	京
fú	*Gubernatoris*	夫
tiĕ	(genit. nota)	的
úlh	*puer*	兒
çù	*filius.*	子

3°. Ubi è duobus monosyllabis aliud est aliûs genitivus, aut quod idem est, in aliûs regimine esse debet: quod ab alio regitur, id semper præcedit, nunquam postponitur, alioqui sensus omninò diversus esset. Sic

kiā	est *domûs*	家
chû	*Dominus.*	主

I.

Sed effet

chû *gubernare* (*maîtriser*) 主

kiā *domum*. une ou la maison. 家

Quæ duæ significationes è diversâ constructione illicò nascuntur.

Articulus VI.

De Comparationis gradu, & quomodo exprimantur Superlativa.

Jam de *Adjectivis* tractavimus, & non nisi ex inversione apud Sinas fieri docuimus; *Comparatio* fit tantum per particulas ac periphrases; idemque de *Superlativis* dicendum.

1°. *Comparativa.*

Ad Comparativa efficienda *Particulæ* sunt tres Prima.

kēm *magis.* 更

Secunda

yéu *amplius.* 又

Tertia

quò / kuò *superare.* 過

Queis non raro additur

pì *comparare.* 比

Sed præponuntur duæ kém & yéu. Sic dicitur

1ª kém *magis* 更

haò *bonus.* seu *melior* 好

2ª yéu *amplius* 又

haò *bonus.* seu *melior.* 好

Postponitur 3ª kuò, sic dicitur

siaò *parvus* 小

kuò *superare.* seu *minor* 過

Sed præter illas tres, alias *phrases* adhibent, quarum enumeratio hæc ferè,

1°.

kuó 過

yû 於

vel

yû 逾

2°. pŏ 不 jû 如

3°. yû 於 & yuĕ 越

4°. nîm 寧 & kŏ 可

5°. hoám 況

6°. tō 多 & xaò 少

7°. yĕ ý 一 fă 發

1°. kuó yû, exempl.

我	ngò	*ego*
𢡟	çũm	*acumine*
明	mîm	*lumine illuminari*
過	kuó	*superare*
於	yû	(*ad*)
你	nì.	*te.*

Ego acumine & lumine supero te. id est, *Doctior te sum.*

2°. pŏ *non*, jû *sicut*. Sic

此	çù	*hic*
人	gîn	*homo*
不	pŏ	*non*,
如	jû	*sicut*
無	vû	*non*

sēm | *natus.* | 生

Post *non*, subauditur, *esse, existere debuisset.* pro, *melius fuisset illi homini, si natus non fuisset.*
Itaque inservit pŏ jû, quoties comparanda est res, vel magna cum majore, vel parva cum minore, &c.
Sic

ché | *hoc* | 這
kó | | 个
pŏ | *non* | 不
jû | *sicut* | 如
ná | *illud* | 那
kó | | 个
kaō | *altum.* | 高

3°. Particulæ

yû | | 𠅗
& |
yuĕ | | 越

significant per se *amplius, magis*, & repetitæ, *quo plus, eo plus.*

Sic dicitur

tā | *ille* | 他
yû | *plus* | 𠅗
haò | *bonus.* | 好

pro *melior*

Item

ngò | *ego* | 我
yû | *plus* | 𠅗
chĕ | *comedere,* | 食
yû | *plus* | 𠅗
gó | *esurire.* | 餓

Quo plus comedo, eo plus esurio.

4°.

nîm | *magis conveniens, préferable.* | 寧

unà cum

Kò | *conveniens; decorum.* | 可

idque vel separatim, vel conjunctim.

1°. Separatim.

1°. Separatim.
Sic

nîm	*melius*	寧
çù sù,	*mors,*	死
pŏ	*non*	不
Kò	*convenit*	可
pái	*revereri*	拜
pû	pu	菩
sǎ	sa *Idola.*	薩

2°. Conjunctim.
Sic

nîm	*conveniens magis,*	寧
Kò	*decorum*	可
sù,	*mori,*	死
pŏ	*non*	不
kàn	*posse audere*	敢
fán	*committere*	犯
çuí	*peccatum.*	罪

Phrases hæ frequentes satis, sed fac id attendas, si in priori parte ponatur

nîm		寧

in posteriori sequi debere

pŏ	*non*	不
Kò	*conveniens est*	可

Quod si in primâ parte posueris

nîm		寧
Kò		可

In secundâ non aliud esse posse quam

pŏ	*non*	不
kàn	*posse. non audere.*	敢

Significatio ergo generalis hæc est, *melius est, si, melius erit, si*, gallicè : *il est meilleur pour vous de, il est préférable pour vous de*, &c.

5°.

hoám 況 est *contra*, vel *magis*.

Exemplum.

ché 這
kò 个 *hoc*
hoám 況 *magis* seu *contra*
haò 好 *bonum*.

est magis, seu *aliquid magis*, &c.

hoám 況 *magis* seu *potius*
yeù 有 *habetur*.

6°.

tō 多 *multum*
&
xaò 少 *paucùm*

Sic cum exprimere volunt *amplius* & *numerum majorem*, utuntur tō ante numerum.

Exempli gratiâ,

tō 多 *amplius*
leàm 兩 *duabus*
ciên 賤 *regalibus*.

2. *Reales de plus.*

çaí 在 *est in*
hîm 行 *procedendo*
tō 多 *amplius*
çú 次 *duplici*
pú 歩 *passu*.

Gallicè, *il avance deux pas de plus.*
Eodem modo xaò *minus*.

xaò 少 *minus*
úlh 二 *duobus*
leàm 兩 *regalibus*.

Gallicè *deux réales de moins.*

7°.

yĕ 一

fă 發

&

yuĕ 越

fă 發

Exempli gratiâ:
quò magis eum impedio, eò magis venit.

ngò *ego* 我

çù *impedire* 阻

tă, *illum*, 他

yĕ *unâ* 一

yuĕ vel *superare* 越

fă *pullulatione* 發

laî *venit.* 來

8°. supereft

hô 何

hoám 況

fed cujus exempla rariora: Confule ergo Dictionaria noftra.

NOTA.

1°. Ut in comparationibus fæpe adhibetur

pì 比

fic plærumque, ubi non adeft, fubintelligi.

2°. yû 於

effe, ad, comparatione factâ cum, &c.

3°.

pŏ 不

kò 可

&

pŏ 不

tĕ 得

in comparationibus etiam ufurpari, fed ita ut fubaudiatur verbum *poffe*, *pertingere*, aut aliud hujufmodi.

4°. Comparationes propriè dictas inter duas orationis partes fieri per particulas identitatis, ut

yĕ 一

puōn 般

aut aliam quamvis, bis repetitam.

5°. Quomodo supra post tō & xaò quæ propriè positiva sunt, si numerus postponatur, fiunt quodamtenus *comparativa*, ita in iis quæ ad mensuras pertinent omnibus, magnis, parvis, curtis, longis, angustis, latis, &c. per monosyllabum adjectivè exponendum fieri *comparationem* posse, dum sequatur rei *numerus* vel quantitas. Sic

tá	*magnus*	大
yĕ	*una*	一
čiĕ	*parte.*	切

id est, *major unâ parte*, *plus grand d'un tiers.*

tuòn	*curtus*	短
sān	*tribus*	三
čūn	*pollicibus.*	寸

plus court de trois pouces.

kaō	*altus*	高
yĕ	*uno*	一
chám	*tabulato.*	長

plus haut d'un étage.

Atque hæc sunt ferè quæ de *comparativis* observari possunt.

2°. *Superlativa.*

Fiunt etiam *Superlativa* vel particulis vel periphrasibus huic usui propriis ac destinatis, quæ vel præponuntur tantum numero 8, vel tantum postponuntur numero 5, vel utriusque conditionis esse possunt numero 3.

Particulæ præpositæ 8.

Sunt 1°. chí 至

2°. civĕ 絕

3°. çùi 最

4°. háo 好

5°. tí 替

& yĕ 一

6°. tái

6°. tái 太

7°. xám 上

8°. xĕ 十 fuén fén 分

Particulæ postpositæ 5.

1°. pŏ 不 kúo 過

2°. tĕ 得 hèn 限

3°. tĕ 得 kiĕ 極

4°. tĕ 得 kìn 緊

5°. táo 道 kiĕ 極

Particulæ aliquando præpositæ, aliquando postpositæ 3.

1°. yĕ 一 tèm 等

2°. kiĕ 極

3°. çìn 盡

Exempla omnium satis frequentia.

1°. *Præpositarum* 8.

1°. chí, *supremè tres.* 至

Sic

chí | *supremè* | 至

xim. | *sanctus.* id est, *sanctissimus.* | 聖

2°.

çiuĕ (tsuĕ,) *summè* Gall. *tres.* | 絕

Sic

çiuĕ | *summè* | 絕

pĕ | *albus.* | 百

3°.

çúi, *summè* gall. *tres.* | 最

çúi | *maximè* | 最

kaō | *altus.* | 高

Hoc in scriptis usitatissimum, in familiari sermone rarissimum.

4°.

haò, *benè, maximè.* | 好

haò | *maximè* | 好

kieù | *diu* *un grand tems.* | 久

haò | *benè* | 好

kì | *aliquot* | 幾

çaō | *vicibus.* | 遭

assez grand nombre de fois.

5°.

tí | *substitutione, gradu,* seu *gradatione* | 第

yĕ, | *primâ.* | 一

tí | *gradu* | 第

yĕ | *primo* | 一

çūm | *perspicax & doctus.* | 聰

mîm, | | 明

tí | *gradu* | 第

yĕ | *primo* | 一

haò | *bonus. omnium optimus.* | 好

tí *gradu* 第
yĕ *primo* 一
tá *magnus* 大
gîn. *vir.* 人

magnorum virorum primus.

6°.

tái, *maximè* 太

tái *magnitudine summâ* 太
tō, *multus.* 多
excessif.

tái *excessivè* 太
tá *magnus.* 大

tái *excessivè* 太
siaò, *parvus.* 小

tái *excessivè* 太
haò, *bonus.* 好

7°.

xám, 上

utuntur præcipuè ad dignitates exprimendas.

Sic

xám *supra* 上
haò, *bonus,* 好

xám *supremi* 上
tèm *gradûs* 等
tiĕ, *qui.* 的

d'un dègré supérieur.

xám *suprema* 上
haò *bonitatis* 好

tiě	(explet.)	的
çieù (tſioù.)	*vinum.*	酒

du meilleur vin.

xám	*ſupremæ*	上
haò	*bonitatis*	好
tiě	(gen. expl.	的
gîn.	*vir, homo.*	人

8°.

xě (xǐ)
fuén (fén)

Sic

xě	*decem*	十
fuén	*partibus*	分
chī	*ignorans.*	痴
	&	
chī		癡

ignorantiſſimus.

xě	*decem*	十
fuén	*partibus*	分
gě	*calidus.*	熱

calidiſſimus.

xě	*decem*	十
fuén	*partibus*	分
lém	*frigidus.*	令

frigidiſſimus.

2°. *Poſtpoſitæ* 5.

1°. pǒ	*non*	不
kúo	*tranſire.*	過

ita ut nihil ultrà.

miáo	*mirus*	玅
pǒ	*non*	不
kuó	*tranſeat.*	過

ut nihil tranſeat.

2°. tě hén

2°. tĕ hén (hién.)

miaó	*mirus*	玅
	(qui)	
tĕ	*attingat*	得
hén	*terminum.*	限

admirabilis ita ut attingat ad terminum.

3°.

tĕ	*attingere*	得
kiĕ	*supremum.*	極

Sic

chīn	*verus*	眞
	(qui)	
tĕ	*attingat*	得
kiĕ	*supremum.*	極

4°.

tĕ	*attingere*	得
kìn	*cœlum.*	緊

tiēn	*Dei*	天
chù		主
kiáo	*Lex*	教
xí	*est*	是
chīn	*vera,*	眞
	(ita ut)	
tĕ	*attingat*	得
kìn.	*cœlum.*	緊

5°.

táo	*pervenire ad*	道
kiĕ	*supremum*	極
	sic	
ngŏ	*malus*	惡
táo	道 vel	到
kiĕ	*usque ad supremum.*	極

O

Particula aliquandò præ-posita, aliquandò post-posita.

1°.

yĕ *primi* 一
tèm, *ordinis.* 等

Sic

yĕ *primo* 一
tèm *ordine* 等
haò *bonus,* 好

&

haò *bonus* 好
yĕ *primo* 一
tèm *ordine.* 等

vel *primi ordinis.*

2°.

kiĕ 極
kiĕ *supremè* 極
châm *largus.* 長

&

châm *largus* 長
kiĕ, *supremè.* 極
kiĕ *supremè* 極
kaō *altus.* 高

&

kaō *altus* 高
kiĕ *supremè.* 極

Cum kiĕ 極

significet *supremè, ad summum,* & Gallicè *au plus,* eo utuntur Sinæ subsequente,

xaò 少

quod est *ad minus saltem,* sic ut dicas, *saltem per annum semel,* Gallicè *au moins une fois l'an,* dicunt

moéi *unoquoque* 每
niên. *anno.* 年

kiĕ | *supremè* | 極
xaò | *minus.* | 少

Quod fortè vertendum esset, *unaquæque anno ad minus supremum*, aut de verbo ad verbum *ad supremitatis minoritatem*; quæ phrases Sinis omninò peculiares.

3°.

çín, *omne, totum, ad finem usque.* 盡

Itaque

xuĕ | *dicere* | 說
pŏ | *non* | 不
tĕ | *attingit* | 得
çín | *omnia.* | 盡

dici omnia nequeunt.

quæ locutio ad superlativa referenda est.

De aliis quibusdam Superlativorum modis.

Quamquam hæc jam satis multa, quia tamen ex periphrasi plæraque: alias quoque usitatas comparandi formulas adjicere placet.

1°. Duplica monosyllabum adjectivum, vel unà cum tiĕ in fine, vel etiam sine tiĕ, & habebis superlativum.

kaō | *altus* | 高
kaō | *altus* | 高
tiĕ | *qui.* | 的

id est, *altissimus.*

héu | *postremus* | 後
héu. | *postremorum.* | 後

Gallicè, *le dernier des derniers.*

kò | *convenientissimus* | 可
| seu |
kò | *maximè conveniens.* | 可

2°. Fieri potest per

xín 甚

xín | *maximè* | 甚
haò. | *bonus. propriè nimis bonus.* | 好

3°. Si *Adjectivum* seu *Monosyllabum* adjectivè sumendum præposueris,

tá	*magna*	大
tĕ	*virtutis.*	德

Exemplum.

tá	*magna*	大
tĕ	*virtutis*	德
puén.	*fundamentum.*	本

principale, principalissimum, &c.

4°. Pro xĕ fuén. *de quo supra, usurpari potest.*

xĕ	*decem*	十
fām.	*partibus.*	方

Addito semper monosyllabo Adjectivum facturo.

5°. In Libris non raró adhibetur

chí	cum	至
yù		與

usque ad.

6°. Denique phrasim superlativè inservituram habes.

gîn	*ex hominum*	人
chūm	*medio*	中
tí	*ordinari* (si ex ordine capiantur)	第
yĕ	*unus*	一
tá	*magnus*	大
tiĕ	*qui.*	的

supple *erit hic* vel *ille.*

ARTICULUS VIII.

De Nominibus Numerorum.

IN unâquâque Linguâ nomina numerorum quasi segregata, & propter usûs frequentiam ferè irregularia.

Apud Sinas observanda duo,

1°. cum vocabulum omne monosyllabum sit atque hinc indeclinabile, vocabula numeris propria ejusdem cum cæteris naturæ esse oportere.

2°. Quomodo in aliia Linguis post numerum 10, ut fiat 11, 12, 13, &c. sefumi eos qui dicuntur cardinales, & quomodo post 10, ad 20 efformandum, adhibetur 2 cum o, ad 30, 3 cum o, &c. Ita etiam & præcisè eodem modo apud Sinas per characteres fieri.

yĕ. 1. 一

ùlh. 2. 二

sān. 3. 三

sú. 4. *olim.* 亖 *nunc* 四

ù (où) 5. 五

lŏ (lù) 6. 六

çiĕ (thsï) 7. 七

pă 8. 八

kieù (kioù) 9. 九

xĕ (xï) 10. 十

Post *numeros* simplices, veniunt 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, &c.

Itaque numeros hosce omnes efficit:

xĕ, 10 repetitum. 十

sic

xĕ 十 | yĕ 一 — 11.

xĕ 十 | ùlh 二 — 12.

xĕ, sān,	13, &c.	十三

Tum ad 20 resumitur, ut dixi, idem xĕ post ùlh, cum numeris cardinalibus.
Sic

ùlh xĕ,	20.	二十
ùlh xĕ yĕ,	21.	二十一
ùlh xĕ ùlh,	22.	二十二
ùlh xĕ sān,	23, &c.	二十三
sān xĕ,	30.	三十
sān xĕ yĕ,	31, &c.	三十一

& sic de cæteris.
Centum, 100, est

yĕ pĕ,	100.	一百

& sic pergunt:

pĕ yĕ,	101, &c.	百一

pĕ	102, &c.	百
ùlh.		二

Et in numeris superioribus veniunt

çiēn,	1000.	千
ván	10000.	萬
ý	100000.	億
chaó	1000000.	兆
kīm	100000000.	京
kaī	1000000000.	垓

De his ultimis videbis in Dictionario tonico

chaó, *pag.* 194.	兆

Una hîc addetur Nota, in *ordinalibus* adesse ferè semper

tí		第
tí	*primus.*	第
yĕ,		一
tí	*quartus*, &c.	第
sú,		四

Atque hæc de numeris sufficiant, quanquam generatim tractata: quæ ut in Meditationibus Sinicis innuimus, per se & à quolibet illicò divinantur.

Sed in hujus Grammaticæ fine, erit Caput de numerandi ratione singulare, ubi de variis Sinarum Cyclis, de Annis, de Mensibus, semi-Mensibus; res enim hæ omnes apud Sinas, quàm apud cæteros mortales multò majori curiositate dignæ.

SECTIO SECUNDA.

DE SINARUM PRONOMINIBUS.

IN Linguis Græcâ, Latinâ & Vulgaribus, *Pronomina* sunt.

Primitiva ego nos
tu vos
ille illi

Possessiva. meus noster
tuus vester
suus illorum

Apud Orientales sunt *affixa* seu *inseparabilia*, & mutationes nonnullas apud Hebræos, Chaldæos, Arabas patiuntur.

Sed quod Linguis omnibus commune esse potest, divisio *Pronominum* Philosophica fit triplex.

In *Personalia*.
In *Demonstrativa*.
In *Relativa*.

1°. *Personalia* autem sunt
vel *primitiva*
vel *derivativa*
idque vel primæ personæ.
vel secundæ.
vel tertiæ.

Primitiva quæ *personalia* propriè dicta, ut *ego*, *tu*, *ille*.

Derivativa, quæ *personalia* possessiva, ut *meus*, *tuus*, *suus*.

2°. *Demonstrativa*, sunt autem
vel rei propinquæ,
ut apud Latinos *hic*, *hæc*, *hoc*.
apud Græcos οὗτος, &c.
vel rei remotæ
ut *ille*.
ἐκεῖνος.

3°. *Relativa*: hac voce intelliguntur 1°. aliquando, *ille*, aut pronomen demonstrativum, quod in phrasi posteriori & aliam subsecutâ, ad substantivum antecedens refertur.

2°. Sæpissimè *qui*, *quæ*, *quod*.
Gallicè *lequel*, *laquelle*.

Et huic verè ac propriè *Relativo* adduntur apud Latinos *quisque*, *quisquam*, *quicumque*, *quivis*, *quilibet*, item interrogativa *quis*, *quæ*, *quid?* *quisnam*, *quidnam*, *quotusquisque?*

Atque hæc est solita Pronominum divisio, quæ cum à naturâ proficiscatur, sive per seipsa, sive in suis, ut vocant, modificationibus, apud Sinas eadem reperiatur necesse est.

Pronominibus etiam accensentur, *alius*, *alter*, *omnis*, *totus*, *universi*, &c. Sit ergo:

ARTICULUS PRIMUS.

De Pronominibus Personalibus Primitivis.

1°. Generatim.

	Prima Persona.			*Secunda Persona.*			*Tertia Persona.*		
Singul.	ngò.	*ego.*	我	nì.	*tu.*	你	tā.	*ille.*	他
Plural.	ngò muên.	*nos.*	我們	nì muên.	*vos.*	你們	tā muên.	*illi.*	他們

2°. In Declinatione.

	Prima Persona.			*Secunda Persona.*			*Tertia Persona.*		
Singul. Nomin.	ngò gò	*ego.*	我	nì	*tu.*	你	tā	*ille.*	他
Genit.	ngò	*mei.*	我	nì	*tui.*	你	tā	*illius.*	他
	chī.		之	chī.		之	chī		之
vel	ngò	*mei.*	我	*vel* nì	*tui.*	你	*vel* tā	*illius.*	他
	tỳ tiĕ.		的	tỳ tiĕ.		的	tỳ tiĕ.		的
Dativ.	yû	*mihi.*	于	yû	*tibi.*	于	yû	*illi.*	于
	ngò.		我	nì.		你	tā.		他
Acc. ut Nomin.	yâ	*ô*	呀	yâ	*ô*	呀	yâ	*ô*	呀
Vocat.	ngò.	*ego.*	我	nì.	*tu.*	你	tā.	*ille.*	他
Ablat.	tûm	*cum*	同	tûm	*cum*	同	tûm	*cum*	同
	ngò.	*me.*	我	nì.	*te.*	你	tā.	*illo.*	他

	Prima Persona.			Secunda Persona.			Tertia Persona.		
Plural. Nomin.	ngò muên.	*nos.*	我們	ní. muên.	*vos.*	你們	tā muên.	*illi.*	他們
Genit.	ngo muên chī. *vel* tǐ tiě.	*nostrûm.*	我們之的	nì muên. chī. *vel* tǐ tiě.	*vestrûm.*	你們之的	tā muên. chī. *vel* tǐ tiě.	*illorum.*	他們之的
Dativ.	yû ngò muên.	*nobis.*	于我們	yû nì muên.	*vobis.*	于你們	yû tā muên.	*illis.*	于他們
Acc. ut *Nomin. Vocat.*	yâ ngò muên.	*ô nos.*	呀我們	yâ nì muên.	*ô vos.*	呀你們	yâ tā muên.	*ô illi.*	呀他們

	Prima Persona.			*Secunda persona.*			*Tertia Persona.*		
Plural. Ablat.	iûm ngò muên.	*cum nobis.*	同我們	iûm nì muên.	*cum vobis.*	同你們	iûm tā muên.	*cum illis.*	同他們

NOTÆ.

Observabis 1°. pro muên, 們 ut in Nominibus, ita etiam in Pronominibus primæ & secundæ Personæ adhiberi posse tèm; 等 sed in tertiâ unum muên. 們

2°. Item pro yā, 呀 in Vocativo, usurpari posse yà. 啞

3°. *Pronomina* harum Personarum alia esse, at minus usitata, scilicet *Primò*, In primâ *Personâ* tres pro ngò gò, 我 aliquando ngû gû, 吾 aliquando yû, 予 aliquando yû, 余 quod est Litteratorum. *Vid.* Lun yu, *part. 6. fol. 3. §. 51.* Aliquando etiam usurpari xīn, *corpus.* 身 *clav. 158. tr. 1. &* Lun yu ∮. 4. aliquando chìn, 朕 quod ultimum unius est Imperatoris. Item aliud esse, nempè, pŏ pŭ, *ego.* 僕 *ego servus tuus, in Epistolis.*

gû, 愚 ego. & ego non ingeniosus in deliberationibus.

Secundò, pro

nì, 你 tu, non rarò adhiberi

ùlh, 爾 & in Plurali cum poéi esse nos,

ùlh 爾輩 poéi. nos.

Item

jù, 汝

siù, 女

jû, 如

atque etiam

jŏ, 若

sed rarissimè.

Tertiò, tertiam Personam exprimi posse per

pì, 彼 ille, & apud Litteratos, elegantiæ gratiâ, per kü vel kue, at in reciprocatione, per

çú 自 seipse, seipsum.

çú, 自 & egomet,

kì 己 ipsemet.

Cæterum illud

çú, 自

verba præcedere solitum: Exempli gratiâ:

çú, 自	seipsum	
kĭ. 欺	fallere.	

ARTICULUS II.

ARTICULUS II.

De Pronominibus Personalibus, Derivativis, possessivis, prima, secunda & tertia Persona.

POssessivum non ferè aliud quàm simplex Personale, cum notis Genitivi aut Dativi.

1°.

Sic in Singulari uniuscujusque Personæ.

Prima,

ngò	*meus, a, um.*	我
chī.	(genitiv.)	之

Secunda,

nì	*tuus, a, um.*	你
chī.	(genitiv.)	之

Tertia,

tā	*illius.*	他
chī.	(genitiv.)	之

Pluralis. Prima Persona.

ngò	*noster, a, um.*	我
muên		們
chī.	(genitiv.)	之

Secunda,

nì	*vester, a, um.*	你
muên		們
chī.	(genitiv.)	之

Tertia.

tā	*eorum.*	他
muên		們
chī.	(genitiv.)	之

2°.

Pronomen tertiæ Personæ recipr.

Kî, *suus, sua, suum.* 其

NOTÆ.

1°. Pronominibus primæ, secundæ & tertiæ Personæ,

ngò	我
chī,	之

nì		你
chī,		之
tā		他
chī,		之

Tum in Singulari, tum in Plurali additur tantum nomen rei substantivum. Sic

ngò	*mei*	我
chī	(genitiv.)	之
tĕ.	*virtus*, &c.	德

pro *virtus mea*.

2°. τῷ,

Kî.		其

reciproco, vel non additur, vel additur.

Non additur, cum Substantivum est unicum.

Sic dicitur,

Kî	*ejus vel eorum*	其
ý	*voluntas.*	意
chè.	ta hio, *pag.* 2. §. 2.	者
Kî	*ejus vel eorum*	其
lí.	*commoda.*	利

Additur, cum Substantiva sunt duo, quorum alterum in Genitivo.

Kî	*suorum*	其
çù	*filiorum*	子
chī	(genit.)	之
ngŏ.	*vitia.*	惡

ta hio, *fol.* 8. *pag.* 2. §. 2.

Articulus III.

De Pronominibus demonstrativis.

Demonstrativa sunt vel rei propinquæ, vel rei longinquæ ac remotæ, vel indifferentia.

1°. *Rei propinquæ.*

Pronomina hæc apud Sinas duo: Alterum *Litteratorum*, & est

pì, 彼

&

pì. 比 Confuc. *p.* 42. *lin.* 4.

Alterum *Vulgi*, & est,

çù, (tsè) 此

vel

ché 這

kó. 个

vel

kó 個

vel

kó. 箇

Generale hominum rerumque.

Dicunt ergo

ché	*hic*	這
gîn.	*homo.*	人

ché	*hujus*	這
gîn	*hominis*	人
tiě.	(genit.)	的

yû	(dativ.)	與
ché	*huic*	這
gîn.	*homini.*	人

Sed in *Plurali* ex illis quas supra adduximus Pluralium monosyllabis, assumunt

kì, 幾

& sæpe

kì	幾
kó.	个

vel

kó, 個

kó. 箇 vel

ita dicunt

Nominativo

ché 這
kì 幾
kó 个
gîn. 人

hic homo.

Genitivo,

ché 這
kì 幾
kó 个
gîn 人
tǐ tiĕ. 的

hujus hominis.

& sic de cæteris.

2°. *Rei longinquæ aut remotæ.*

Sunt autem præcipuè duo:

1°. *Litteratorum*,

çù. (tsee) 玆

2°. *Vulgi.*

ná. 那

&

ná 那
kó. 个

vel

kó, 個

vel

kó. 箇

Exemplum.

ná 那
kó 个
gîn. 人

ille homo.

Sed utuntur etiam quibusdam monosyllabis, nempè 3°.

fû. 夫

4°.

Kiuĕ. (Kuĕ) 厥

5°. çù.

5.

sû. 斯 69. tr. Lun yu, 5. 15. 2.

6.

chû 諸

7. vî

quod ultimum videbis in Particulis.

3°. *Indifferentia.*

Talia sunt apud Latinos *ipse*, *iste*, apud Gallos, *celui*, *celle*, *lui*, item *proprius*: eodem modo habent Sinæ kî, kí, kì, çû, ĉin, kiā, &c.

1.

kî, 其

illud quod jam vidisti.

2.

kí, 旣

3.

kì, 已

quæ tria significant idem quod *is*, *ea*, *id*. Sic

kî | *id* 其
sò | *quod* 所
pŏ pŏ | 博
chè. | *minus*. 者

4.

çû, *se*, *seipse*, de quo jam supra, sed conjunctum cum

kì, 已

5.

ĉin. *proprius*. 親

Ita dicunt:

ĉin | *propriâ* 親
xeù. | *manu*. 手

ĉin | *proprio* 親
xin. | *corpore*. 身

ipse, *lui-même en personne*.

6.

kiā, *domus*. 家

quod apud Sinas erit *idem*, *il medesimo*.

Sic

çû | *ipsius* 自
kiā. | *domus*. 家

quod est *lui-même*, aut etiam *moi-même*.

S

ngò | mei | 我
çù | ipsius | 自
kiā. | domus. | 家

egomet, moi-même.

7.

xūm, corpus. 躬

apud Litteratos, pro ipsemet.

ngò | mei | 我
kūm. | corpus. | 躬

ego ipsemet.

8.

xīn, corpus. 身

corpus, pro seipsum.

Articulus IV.

De Relativis.

Relativa sunt ferè hæc:

1°. *Qui, quæ, quod:* Relativum simplex.

2°. *Quis, quisnam:* Relativum interrogativum.

3°. *Talis, alius, aliquis, quisque, unusquisque*, Relativum genericum, restrictivum.

4°. *Omnis, unusquisque, quisquis, quicunque, quivis:* Relativum genericum universale.

1°.

Qui, quæ, quod, seu *Relativum simplex.*

Fit tribus modis.

1.

sò, 所

2.

chī, 之

3.

tiĕ. 的

1°.

De sò, *qui, quæ, &c.* 所

observabis hæc quatuor:

1°. Cum habet *antecedens*, illud immediatè sequitur,

Verbi gratiâ,

kî | id | 其
sò. | quod. | 所

2°. Cum neutraliter usurpatur, *Antecedens* in se includit.

Exemplum.

vû | non est | 無

sò	*quod* aut *id quod*	所
pǔ	*non*	不
chí.	*tangat* vel *attingat.*	至

3°. Cum in phrasi Nominativus Verbi est, Relativum Nominativo postponitur, inter Nominativum & Verbum. Exemplum, *ta hio*, ibid.

xě	*decem*	十
mǒ	*oculi*	目
sò	*quod*	所
xí.	*vident.*	視

pro *id quod decem oculi vident.*

4°. Sò non solum *Personis*, sed etiam rebus inservire, *ta hio*, pag. 28.

chī	*in*	之
kī	*illis*	其
sò	*quos*	所

çīn	*propinquos* id est, *propter propinquitatem*	親
ngái.	*amamus* aut *amant homines.*	愛

2°.

De chī.	之

In Libris Sinicis omnibus, & in omni sermone nihil frequentius quam hoc

chī	之

& tamen vix ac ne vix quidem ejus usus sat fixus ac stabilis.

1° Jam *præpositionis* instar, id vidisti,

chī	*in*	之
kī.	*illis.*	其

ubi tamen non malè fortasse verteres, *quod illa*, vel *quoad illa.*

2°. *Genitivi* notam esse pater, id quoque ex superioribus nosti, & ubique in hoc sensu reperitur.

3°. Junctum Nominibus, Adjectiva facit ferè *emphatica*: Sic

kù	*antiquitatis.*	古
chī	(not. Genit.)	之

gîn	homines	人
chī.	qui.	之

ta hio, pag. 2. §. 3. *antiqui*, quo in loco accipitur dupliciter.

4°. Cum particulæ negativæ postponitur, significat, *possibile non est*, *fieri nequit*.

Sic

vû	non	無
chī.	quod, supple *fiat*.	之

Vide *ta hio*, pag. 2. §. 2.

Ubi tamen subaudiri dicendum est verbum, imo subintelligitur etiam ejusdem verbi Nominativus.

5°. Si cum monosyllabo infinito aut indeterminato positum fuerit, illud idem monosyllabum ad præsentis, aut etiam tertiæ personæ significatiooem convertit.

Sic *ta hio*, fol. 8. §. ultimo.

yén	proverbium	諺
yeù	est, seu *datur*.	有
chī.		之

Ibidem fol. 12. pag. 2. §. 1. char. 10. 11.

tě	attingit, obtinet.	得
chī.		之

& fol. 13. §. ultimo.

xě	comedunt.	食
chī		之

& fol. 10. §. 4. char. 22.

fǎ	imitatur vel imitabitur.	法
chī,		之

6°. Sæpe versum est per *Pronomina illi, illæ, illos*, ut *ta hio* pag. 55. char. 7. & 10. sed meâ sententiâ, malè.

Superest ergo quæstio, en 10

chī,	之

acceptionibus jam sex: Quænam erit significatio generica?

Dico ego, ubicumque illud reperiris, ad hasce duas reduci posse ac debere.

1°. Ad *Genitivi* significationem, quod infinitis exemplis constat.

2°. Ad generaliorem illam quæ Latinè exprimi solet per *quoad*, *quantum ad*.

3°. In Adjectivis, & unà cum Verbis, phrasim explicari ferè ubique facillimè, si subaudiatur *gin*, quasi gallicè diceres, *alors l'homme devient susceptible de* & latinè *tunc homo is est qui*, &c. quâ in significatione fit ut vides Relativum.

3°. De tiě.

3°.

De tiĕ. 的

Idem de tiĕ ac de chī ferendum judicium est, cum sit tantùm vulgare: Sic cum dicitur

mái	*vendere*	賣
hiũn	*odores.*	燻
tiĕ	(genitiv.)	的

Un Parfumeur.
clav. 86. *tr.* 13. *Dict. tom.* 1.2. *pag.* 126. fed vid. *hiam.*
Quid aliud est quam *vendit odores* aut tĕ *qui vendere odores* (genitivus) *homo.*

II°.

Relativum Interrogativum.
Quis, quid, quomodo, quantus?
Relativa interrogativa multa sunt,
Alia nimirum de *Personis*,
Alia de *rebus*,
Alia de *modo rerum*,
Alia de *quæstionibus loci*,
Alia de *quantitate mensuræ* & *temporis.*

1°.

De *Personis.*

Sic dicunt, apud Litteratos,

xŏ. 孰

In vulgari fermone.

xuî. *quis.* 誰

xí		是
xuî.	*quis est?* quel est-il?	誰
xuî	*quis*	誰
lâi.	*venit?*	來
xuî	*cujusnam*	誰
guéi.	*causâ?*	爲

2°.

De rebus.

hô,	*quid.*	何
hô	*quod*	何
vên.	*petere.*	問

pro *quidnam petis?*

xí	*esse*	是
nà.	*quid?*	那

pro *quid est?*

&

xín	quodnam	甚
mò	negotium?	麽
xí	esse	是
nà	quenam	那
yĕ	una	一
kién.	res?	件

pro *quenam est res?*

xín	quodnam	甚
mò		麽
sŭ.	negotium?	事

3°.

De modo rerum.

Quá seu *quomodo?* dicitur tripliciter:

hô.	qualiter?	何
hô	qualiter	何
jû.	sicut?	如

&

jû	sicut	如
hô.	qualiter?	何

& responsio est

jû	ut	如
çū.	hoc.	此

hoc modo, seu *sic. ita.*

ché	hoc	這
yáṅ.	pacto.	樣
ché	hoc	這
puōn.	modo.	般

4°.

De quaestionibus loci.

Sunt vulgò quatuor, de quibus alibi; sed utuntur

lì, 裡

qui est *locus*, & respondet omnibus.
Itaque

chè *hic* 這

lì *locus*. 裡

& est, *hoc loco*, *in hunc locum*, &c.

nà *ille* 那

lì *locus*. 裡

& est etiam *illuc*, *illinc*, *illas*, pro ut hoc vel illud postulat verbum
Unde particula est

çûm, gall. *d'où?* 從

çûm *unde* 從

hô *quali* 何

laî. *venire?* 來

& subauditur persona.

5.
De quantitate mensura & temporis.

kì, *quantus*, *a*, *um*. 豈

Sic

xí *fuit seu est* 是

kì *quantum* 豈

xî. *tempus?* 時

Combien ya-t'il de tems?

kì, *quot?* combien? 幾

kì *quot* 幾

çú. *vicibus?* 次

Confucius pag. 56. lin. 3.

3.
Relativum genericum restrictivum.
Talis, alius, aliquis, quisque, unusquisque.

kó, *talis*, 个

tā, *alius*, 他

vide supra in *Primitivis*, & *ta hio* pag. 53. & alibi.

piě, *alii* 別

gîn, item *homines*. 人

seu *homines generatim*.
Conf. ta hio, *pag.* 49. *lin.* 1. & *alibi*.

xĭ, aliquis. 是

vel *sunt qui*.

propriè *esse*. Vid. *Lun yu* fol. 4. pag. 2. ℣. 3. ch. 2.

mŏ, numquid? 麽

&

xĭn *estne* 甚

mŏ. *aliquid*? 麽

Et est sæpe interrog. & in fine phrasium usurpatur. Vide supra.

kĭ 幾

aliquis.

kó, 个

Conf. pag. 53. lin. 4.

kiū, *uterque*. 俱

Conf. pag. 5. lin. 1.

moeì, *quisque*. 每

& luý. *quisque*. 類

propr. *species*.

Sic

moeì | muý *unoquoque* 每

gĕ. *die*. 日

pŏ *sine* 不

lún. *discursu*. 論

pŏ *sine* 不

kiù. *regulâ*. 拒

Gallicè, *le premier venu sans distinction*. Reciprocè *quisque* ad *quemque*; sed ad particulas pertinent, quas vide sis, quod dices etiam de

hú, *contra*. 互

contra, opponi, contraria esse.

siām, *simul*. 相

unus ad alium, inter se.

tuí, *adversus*. 對

reciprocè, *vis-à-vis*, & sunt ex sermone vulgari; hinc phrasis siām tuí, *inter se opponuntur*.

4°.

Relativum genericum universale.

Omnis, unusquisque, quicumque, quivis, &c.

1°. *Omnis*, *omnes*, *omnia*: de queis jam locuti sumus cap. 1. art. 5.

chúm, *omnes*, 衆

&

&

chúm,	*omnes.*	㑪
tū,	*omnes, omnia.*	都
chū,	*omnes.*	諸
kiāi,	*omnes.*	皆
hiāi,	*omnes.*	諧
kiū,	*omnia.*	俱
chaï,	*omnes.*	儕
pîm.	*omnes simul.*	并

pìn,	*omnes, ordo universus.*	品

Vide supra inter Nomina adjectiva, *cap. 1. art. 5.*

2°. *Unusquisque* exprimitur vel per

moèi,	*quisque,* aut *singuli.*	每

vel per

pìn,	*ordo universus.*	品

tous, & l'un après l'autre.

3°. *Quicumque, quilibet, quivis.*

fân 凡

gîn, 人

&

tán 彈

fân. 凡

Articulus VI.

Recapitulatio Pronominum, eademque apud Sinas ferè semper, iis, quas Urbanitatis *vocant, phrasibus suppleri solere.*

EN quæ ut aliis Gentibus, ita Sinis natura dictavit pronomina; sed Lector unà simul monendus nobis, quamvis in sermone vulgari, atque inter sortis infimæ homines hæc eadem, quæ vidit pronomina, in usu sint, eoque frequentissimo, tamen ab iis quorum institutio, ac proinde locutio paulò honestior, adhiberi solere, imò oportere, phrases quasdam elegantiores, nobis quidem ac moribus nostris maximè contrarias, sed in Sinâ, prorsus necessarias ac Sinarum ingenio omninò conformes: rarò igitur his vocibus utuntur, *ego, tu, ille; nos, vos, illi*: sed earumdem loco, pro suâ unusquisque

conditione, hanc vel illam phrasim adhibet; aut humilitatis, si servus; aut venerationis, si discipulus, aut pietatis, si filius, ita ut aliam atque aliam omnes, si Mandarini, si privati, si patresfamilias, si matres, si fratres, si sorores, si majores, si minores natu, si amici, si socii, si sacerdotes, si Sinæ, si ex aliâ Provinciâ, si omninò extranei; uno verbo, quemadmodum ex quibusdam supra expositis jam cognoscis, nisi intercesserit familiaritas quædam, nisi homines plebæi, iique inter se, absque ullâ aut ætatis, aut conditionis differentiâ colloquantur; statim commutatur Pronominum aut compellationum ratio. Sic

laò	*tu Domine Doctor mi*,	老
	id est,	
yê	*ô Domine Senex venerande*, sic	爺
siaò	*parvitatis*,	小
tiĕ	*ego qui*, id est, *ego servus tuus.* sic	的
muên	*januæ* supp. *tuæ*,	門
sēm	*creatio.* id est, *ego Discipulus tuus.*	生

siaò	*parvitatis*	小
	id est,	
kiaí	*meus servus.*	价
pí	*contemptionis*	敝
chú	*locus.* id est, *domus mea.*	處

Sed cum rei huic Caput in Syntaxi assignatum quoddam sit, nihil hîc addo, nisi in aliis etiam Linguis, præsertim apud Magnates id quoque factitatum. Unde enim tituli illi *Magnitudo vestra*, *vestra Excellentia*, *Eminentia vestra*, *Sanctitas vestra*; & apud Authores Ecclesiasticos *Corona vestra*, & apud Judæos כבוד מעלת תפארתך *Kebod Maàlat Tiphearetek a*, gloria Excellentiæ decoris tui; imò גדולת *Guedoulat* Magnificentiæ, & קדושת *Quedouchat* Sanctitatis.

At usus phrasium hujusce modi apud Sinas, & frequentior, & à consuetudine nostrâ multò remotior. Nec diffitendum est eosdem eâ in re fortasse longius progressos; cum hanc urbanitatem, non solùm ad res domesticas, sed etiam ad morbos & ipsam incommodorum mentionem produxerint.

LIBER TERTIUS.

DE VERBIS.

I°.

IN aliis Linguis *Verba* sunt generis multiplicis.

1°. Vel Substantiva,
Vel Substantivis æquivalentia.
2°. Vel Activa,
Vel Passiva,
Vel Neutra & intransitiva,
Vel Reciproca.
3°. Vel Simplicia & Primitiva,
Vel Derivativa.
4°. Vel Augmentativa,
Vel Diminutiva.
5°. Vel Frequentativa,
Vel Derivativa, &c.

II°.

Conjugationes sunt Activæ, Passivæ, in queis considerantur Tempora & Modi. & in utrisque Numeri Personæ. & aliquando Genus.

1°. *Tempora* ubique tria, Præteritum, Præsens, Futurum.

Modi varii pro variis *Linguis*; sed ubique etiam necessarii, Infinitivus, Imperativus, Optativus, Participium, &c.

III°.

Hebræi, Chaldæi, Arabes, Conjugationum suarum varietate, item characteristicarum additione, *significationes*, & *significationum modificationes* omnes exprimunt, atque ita illi Græcorum ac Latinorum Verborum supra indicatæ multiplicitati abundè satis faciunt; sed eâ in re (danda verbo huicce venia), singularitatea quasdam præ se fert Lingua unaquæque; scilicet

Linguæ Indorum, item Lingua Japonensis, Linguæ Tartaricæ, Thibethana, Tanguthana, Niuchana, aliæque, Lingua demum Sinica, ab iis quas vulgò discimus ac cognoscimus Linguis, omninò diversæ; attamen quod jam sumus in Nominibus ac Pronominibus executi, id etiam hîc loci conabimur, quantum in nobis erit, ut ne ab iis quæ in Europâ usurpantur Grammaticis, nisi quam rarissimè recedamus.

Hunc ergo Librum de Verbis in *Articulos* partiemur tres.

Primum, de generali Verborum Sinicorum divisione.

Secundum, de Conjugatione per tria tempora, activè & passivè.

Tertium, de Conjugatione per *modos* activè & passivè.

Quos Articulos ad majorem facilitatem sequentur *Tabulæ*.

ARTICULUS PRIMUS.

De generali Verborum divisione.

SUfficient hîc annotationes paucæ.

1°. Quod apud Sinas monosyllaba sint, ut Nomina, ita Verba, hinc etiam concludes nec derivata esse posse ulla; quamobrem omnia esse & simplicia & simplicissima.

2°. Cum Monosyllabum unumquodque propriè ac reverâ infinitum sit, atque Infinitivi loco haberi possit; hinc etiam confieri, ut neque activum sit nec passivum, nisi internâ suâ significatione, quæ à re aut rei significatione, non ab ullâ terminatione repetatur.

3°. Quoad *neutralitatem*, si de Verbis

judices, non ex *terminatione*, quippè quæ nulla sit, sed *significatione sola* quod cogit monosyllaborum *indeclinabilitas*, *Neutra* hoc modo multa esse, quæ significationem utramque & *activam* & *passivam* accipiant; idque ex Syntaxi & illâ variarum Orationis partium ordinatione pendêre, quod infra exemplis quam plurimis it confirmatum.

4°. Eandem ipsam ob causam, Verba *augmentativa* ac *diminutiva* apud Sinas non reperiri nisi ex significatione, nec nisi verba augmentationem aut diminutionem per se importent, existere aut fieri ullam posse, nisi *Particularum* auxilio, adminiculoque Adverbiorum, & sic variationem ex Verbis istiusmodi in Verborum Sinicorum conjugatione allatum iri omnino nullam.

5°. Cum apud omnes populos Verba sint *substantiva*, *auxiliaria*, *activa*, *passiva*, *neutra* seu *intransitiva*, *reflexiva*, & apud Orientales *transitiva* in secundum, in tertium, neque ullâ in Linguâ deesse possint, ea saltem quoad *significationem*, sive per se, sive per phrases ac circumlocutionem fiant: quo alibi, eodem etiam hîc modo à nobis reperiri oportere.

6°. Verba *substantiva* esse apud Sinas plurima, at præcipuè sex.

1.

xí, *esse, sum.* 是

2.

çaî, *esse in, contineri.* 在

3.

yeù, *habere, haberi.* 有

4.

guéi, (oûei.) *fieri, existere, factum esse.* 爲

5.

chîm, *factum esse.* 成

6.

tîm *esse certò.* 亭

quæ unà cum cæteris Verbis non rarò inserviant.

7°. Inter Verba *auxiliaria* numerari etiam posse,

1.

çò, *facere.* 作

2.

yaó, *velle.* 要

3.

kái, *oportet.* 該

4.

piĕ pỳ, *convenit, necesse est, decet.* 必

5.

kò, *convenit, dignum est.* 可

8°. Monosyllabum *infinitivum*, ut apud Hebræos, atque imprimis Chaldæos & Arabes, hîc necessariò Nomen Verbi esse, ita ut latinè vel per *Infinitivum*, vel per *nomen actionis* aut *passionis* exprimi queat.

Unde erit

ngái (gái) *amare, amatio, amor.* 爱

çó, *facere, factio.* 作

chī

chī *ſcire, ſcientia.* 知

xām *lædere, læſio.* 傷

kì *incipere, inceptio.* 起

xă *occidere, occiſio.* 殺

ým *vincere, victoria.* 贏

9°. *Auxiliaria* item haberi debere ea omnia quibus *primò* vel *tempora* vel *modi* verborum efformantur; ſic in *Præteritis* adhibentur tantummodo verba *rem præteritam* ac *completam* ſignificantia, ut

leaò *deſiit, jam.* 了

kuó *tranſiit.* 過

huôn (ouân) *completum eſt.* 完

In *Futuris* Verba *voluntatem ac præparationem* ſignificantia. ut

ciām *propè eſt.* 將

hoéi *paratur ad accingi ad.* 會

yaó, *deſiderare.* (jam ſupra.) 要

In *Optativis* Verba deſiderium, poſſibilitatem, timorem ne quid fiat, ſignificantia, ut

yuén *à ſe removere longè.* 遠

yuén, *odio habere.* 怨

pā *timere ne.* 巴

item

tĕ *attingere, conſequi.* 得

In *Imperativis* Verba præceptionem, invitationem, aut prohibitionem, ſignificantia, ut

ćiĕ *præcipere, jubere.* 且

ćim, *rogare, invitare.* 請

hieū *cavere, prohibere ne.* 休

2°. Vel conſtituuntur phraſes quædam peculiares; nam, ut apud Latinos, verba illa ferè communia, *afficere lætitiâ, mærore: amore, odio proſequi, præditus*, &c. ita apud Sinas multa ſunt quaſi ſervilia; nimirùm

chŏ *efficere ut* 着

chuèn	*contra ire, contra.*	轉
fám	*solvere, dimittere.*	放
kàn	*audere.*	敢
kién,	*videre.*	見
kì	*incipere.*	起
kíao	*vocare.*	呌
kiaò	*docere, cogere ad.*	教
kiú	*abire.*	去
laî	*ire, venire.*	來
pà	*capere.*	把

tà	*percutere.*	打
tĕ	*attingere.* (*suprà*)	得
taò, &		到
taò	*pervenire.*	倒
táo	*loqui, dicere.*	道

& alia quædam quæ in Dictionariis reperies.

10°. *Reciproca* fieri posse, si, ut apud Gallos *Pronomina*, præsertim tertiæ Personæ, adjunxeris, nempè

çù,		自
& kì.		已
çù	*seipsum*	自
kiaò.	*strangulare.*	縊

His positis, sit nunc

ARTICULUS II.

De Conjugatione per tria Tempora, Activè & Passivè.

Prima Pars.

COgnito semel Infinitivo, seu Verbi Monosyllabo, fiunt per *additionem Particularum* quarumdam, & *Verborum* supra jam indicatorum, Tempora tria;

Nempè 1. Præteritum.
2. Præsens.
3. Futurum.

Quæ hîc tibi Orientalium more, qui antiquissimus, & juxta naturæ ipsius ordinem explicabuntur.

I°.

Præteritum.

Additur tantùm Monosyllabo, idque in fine Particula seu Verbum

leaò, *desii*, vel *jam factum*. 了

hoc modo,

ngò	*ego*	我
kì	*incipere*	起
leaò.	*desii.* (nota præt.)	了

id est, *cœpi.*

ngò	*ego*	我
çò	*facere*	作
leaò.	*desii.* (nota præt.)	了

id est, *feci.*

ngò	*ego*	我
chī	*scire*	知
leaò.	*desii.* (nota præt.)	了

id est, *scivi.*

II°.

Præsens.

Fit Particulâ

kīn *nunc*, 今

Pronomini postpositâ, sed præpositâ τῷ Verbi monosyllabo: sic

ngò	*ego*	我
kīn	*nunc*	今
kì.	*incipere.*	起

id est, *incipio.*

ngò	*ego*	我
kīn	*nunc*	今
çò.	*facere.*	作

id est, *facio.*

ngò	*ego*	我
kīn	*nunc*	今
chī.	*scire.*	知

id est, *scio.*

III°.

Futurum.

Futurum post Pronomen & ante monosyllabum Verbi, inserit verbum seu particulam ciām, *accingere se ad.* sic

ngò	*ego*	我
ciām	*accingo me ad*	將
kì.	*incipere.*	起

hoc est, *incipiam.*

ngò	*ego.*	我
ciām	*accingo me ad*	將
çò.	*facere.*	作

hoc est, *faciam.*

ngò	*ego*	我
ciām	*accingo me ad*	將
chī.	*scire.*	知

hoc est, *sciam,*

NOTÆ

In tria Tempora,

Et Particulæ in unoquoque usitatæ.

1°. In *Præteritum.*

Præteriti *Particulæ* sunt,

leaò,	1°. *perfici, jam, finiri.*	了

quam jam vidisti.

ỳ,	2°. *jam, olim.*	已
kuó,	3°. *transire.*	過

4°.

4°.

yeù, *habere* *haberi.* 有

6°.

ỳ *jam* *olim* 已

cêm, *completum esse.* 曾

6°.

kĭ, *hactenus.* 及

7°.

kīm, *certum esse.* 經

8°.

huôn *perfectum esse.* 完
vel (vuôn, in quibusdam Provinciis, sed idem character.)

At his omnibus non utendum promiscuè.

Primò, Observa generatim, harumce quas vides *Particularum* significationem esse eam quæ rem præteritam designet; significare eas *desiit*, *jam*, *transiit*, *habitum est*, *jam completum est*, *hactenus*, *certum est*, *transactum est*; atque inde esse quod in Præteritis usurpentur.

Secundò,

leaò *desiit*, *jam.* 了

esse omniu n frequentissimam.

Tertiò,

ỳ *jam*, *olim.* 已

haberi Litteratorum, id est, à Litteratis sæpe solum exprimi.

Quartò,

yeù, *haberi.* 有

rarum esse; attamen, quomodo in Linguis vulgaribus Verbum *habeo* aliquando inservire.

Quintò, particulas easdem sæpe unà plures simul adhiberi.

Cæterùm attentè animadvertendam esse earum inter se collationem, quæ ex sequentibus fiet evidens.

Itaque si dixeris, verbi gratiâ, *ego scivi*, modis hisce omnibus uti poteris.

1.

ngò *ego* 我
chī *scire* 知
leaò *jam.* 了

2.

ngò *ego* 我
ỳ *jam* 已
chī *scire* 知
leaò. *finitum.* 了

3.

ngò *ego* 我

yeù	*habeo habui*	有
chī	*ſcire*	知
leaò.	*jam.*	了

4.

ngò	*ego*	我
chī	*ſcire*	知
kuò	*tranſiit*	過
leaò.	*jam.*	了

5.

ngò	*ego*	我
ỳ	*jam*	已
cēm	*adhuc*	曾
chī	*ſcire*	知

kuò	*tranſiit*	過
leaò.	*olim finitum.*	了

6.

ngò	*ego*	我
ỳ	*jam*	已
kīm	*certum*	經
chī	*ſcire*	知
kì	*hactenus*	及
leaò.	*finitum.*	了

Sed intellige etiam, quod brevitatem ac ſententias ament Sinæ, ex his locutionibus breviſſimas elegantiores haberi, longiores non niſi è vulgari ſermone exiſtimari, ac ferè contemnendas.

2°. *In Præſens.*

Primò, Pro

kīn. 今

particulâ, quæ eſt *nunc*, dici poſſe

jû *ficut* 如

kīn. *nunc.* 今

quod ejusdem est significationis.

2°. Verbum seu monosyllabum Verbi in præsenti indicari, cum Particula aliorum temporum adest nulla.

3°. Locutiones ejusmodi suspensas, atque indeterminatas, in usu esse, atque amari, quod majestatis præ se ferant nescio quid.

3°. *In Futurum.*

Primò. Pro

çiām, *accingere se,* 將

atque in ejus locum assumitur sæpe

hóei, *congregari, parari ad.* 會

2°. Interdum etiam utuntur monosyllabo

yáo, *volo, velle,* 要

quod monosyllabo Verbi anteponatur, necesse est, neque à Futuris Linguarum multarum vulgarium abludit.

3°. Quod si post easdem particulas, quæ Futuri propriæ sunt,

ciām, *accingere se,* 將

&

hoéi, *congregari, parare ad,* 會

Futuri propinqui,

yaó *volo velle* 要

verò Futuri indeterminati, quod si inquam, additum fuerit monosyllabum

leaò *jam finitum.* 了

in fine phraseos, Futura quasi præterita, atque ut Grammaticè loquar, Subjunctiva efficiat, *Gallicè, j'aurai fait, j'aurai commencé,* &c.

4°. Verba etsi indefinitè posita, de Futuro, ut sentis, intelliguntur, si phrasis de Futuro sit, ut *cras ego facere, anno venturo ego facere:* necessariò erunt, *cras faciam, anno venturo faciam.*

SECUNDA PARS.

Quomodo apud Sinas Passiva fiant Tempora eadem tria.

Observanda hîc multa.

1°. Verba sunt, ut apud alias Gentes, quam plurima, quæ per se, & in se, significationem passivam contineant; Talia Verba

Incedere,
sedere,
dormire,
vigilare,
stupere, &c.

hæc illa ipsa apud Sinas eadem.

kín, *appropinquare.* 近

Lun yu, *fol. 6. p. 2. §. 1.*

paò, *saturari, se saouler.* 飽

ibid. *fol. 2.*

guéi, *vocari.* 謂

ibid. *26. & ubique.*

chūm, *triftem effe.* 忡

Monofyllaba hæc omnia & alia ejufmodi per fe manifeftè paffiva femper habebuntur.

2°. Monofyllaba Sinica cum fint activa plæraque, imò activa illicò exiftimanda fint, fi activam fignificationem non dedignentur aut repudient, quidquid ab aliis Gentibus paffivè enuntiatur, id vulgò mutatâ in activam oratione paffivâ, activè exprimunt Sinæ; fic *Petrus à Paulo amatur*, dicunt potius, *Paulus amat Petrum.*
cohoneftatus ab omni civitate eft, dicunt: *civitas eum cohoneftavit omnis.*

3°. Licet monofyllaba fignificationem habeant activam, tamen ex his ipfis effici paffiva poffe, fi adjungantur Verba *auxiliaria paffiva*, qualia funt

chîm, *fieri*, *effici.* 成

& xí, *effe.* 是

Sed tunc non effe nifi phrafim per participium paffivum, unâ cum Verbo fubftantivo, aut ejufdem conditionis efformatam.

Sic

ngò | *ego* 我
xí | *effe* 是
nì | *(à) te* 你
ngái | *amari.* 愛

tĭ tiẽ. | (not. gen.) 的

à te amor, je fuis aimé de toi.

4°. Monofyllabum fignificarionis paffivæ per *tempora tria*, quo monofyllabum activæ, eodem præcisè modo, & iifdem omninò particulis conjugari.

Sic *Præteritum.*

ngò | *ego* 我
chîm | *factus.* 成
leaò. | (præt. not.) 了

ego effectus fum.
Je fuis devenu.

ngò | *ego* 我
ç̌aò | *occurrens* 過
leaò. | (præt. not.) 了

ego occurrens factus fum.
Je me fuis rencontré, &c.

Itaque de cæteris legendum tantummodo *activum.*

5°. Conjunctionem Verbi verè ac propriè paffivi agnofci, tantum dupliciter. *Vel* 1°. ex particulâ

pí | *à* 被

feu *partic. paffivi.*

quod

quod pí, *primò*, poſt pronomen perſonæ patientis ponitur.

Secundò, ante perſonam agentem immediatè.

Tertiò, Ita ut ſequatur monoſyllabum per ſe actívum, ſed tunc propter pí, paſſivè accipiendum : hoc igitur ordine quem obſervabis ſemper.

ta	*ille*	他
pí	*à*	被
nì	*tu*	你
tà.	*percuſſus eſt.*	打

Vel 2°. Ex Verbis

xí	*eſſe*,	是
chîm	*factum eſſe*,	成
& guéi	*facere & fieri.*	爲

Conjugatio Paſſiva utraque per Verba paſſivæ ſignificationis.

1°. *Præteritum.*

ngò	*ego*	我
ỳ	*jam*	已
pí	(nota paſſ.)	被
ngái	*amare*	愛
leaò.	*finitum eſt.*	了

id eſt, *amatus ſum.*
J'ai été aimé.

ngò	*ego*	我
xí	*eſſe*	是
ngái	*amare*, *amatus*	愛
tĭ tiĕ.	*qui* (nota paſſ.)	的
leaò.	*finitum.*	了

& *ſubaudito* xí.

nì	*tu*	你
kiĕ	*edere*	吃
çúi	*inebriari.*	醉

leaò.	(not. præt.)	了

tu ne belluatus & inebriatus es?

2°. *Præsens.*

ngò	*ego*	我
kīn	*nunc*	今
pí	(nota pass.)	被
ngaí	*amari.*	愛

ego amor, je suis aimé.
item

ngò	*ego*	我
xí	*esse* *sum*	是
ngái	*amare, amatus*	愛
tĭ tiĕ,	*qui.* (not. genit.)	的

ego amor, je suis aimé.

3°. *Futurum.*

ngò	*ego*	我
ciām	(not. futur.)	將
pí	(not. pass.)	被
ngái.	*amare. amari.*	愛

amabor, je serai aimé.

ngò	*ego*	我
ciām	*ero* (seu not. fut.)	將
pí.	*à*	被
pe to lo,	*pe t ro,*	
ngâi,	*amare, amari.*	愛

amabor je serai aimé
à Petro. de Pierre.

NOTÆ.

1°. *In Præteritum.*

Multis in locis ubi deest

pí		被
si adest		
guéi,	*factus est,*	爲

idem erit sensus, & phrasis passivè intelligenda: sic

sēm	*creatus*	生
guêi	*fuit*	爲
gîn	*homo.*	人

homo factus est.

2°. *Generatim.*

Impersonalia fieri possunt, si Verbo antepositum fuerit Relativum

sò, 所

& sequatur

tĭ tiĕ. 的

Exemplum, *completum est*, on a achevé.

sò	*quod* &c.	所
huôn	*completum*	完
tĭ tiĕ.	(nota gen.)	的

quasi subintelligeretur post

sò 所

ý huôn (quod *ad complendum* erat) huôn tiĕ *completum est*: Sed hæc ad *Participia* attinent.

ARTICULUS III.

De variis Verborum modis, 1°. Activis, 2°. Passivis.

Prima Pars. Modi Activi.

IN aliis omnibus Linguis, præsertim vulgaribus, è Temporibus illis tribus *Præterito*, *Præsenti*, *Futuro*, pendet *Modorum* cognitio, quì Modi eam ob caussam ab antiquissimis absunt Hebraicâ, Chaldaicâ, Ethiopicâ, veteres itidem Arabes, neque *Imperfecta*, nec *plusquam perfecta* agnoscunt.

Quemadmodum igitur apud Hebræos, quid sit Subjunctivus, omninò ignoratur, nec nisi ex sensûs sequelâ, cognoscitur, & sicut apud Latinos, & sæpè apud Græcos confunduntur Optativus cum Imperfecto Subjunctivi, & Modi quidam alii, atque etiam Infinitivi.

Ita apud Sinas, cum monosyllabum Verbi unum semper idemque sit, & ad Tempora & modos Temporum ambiguum remaneat, nisi hâc vel illâ particulâ, hâc vel illâ phrasi restringatur.

Exponendum nobis hoc loco, quî modi illi fiant. Supersunt igitur

1°. Imperfectus.
2°. Plusquam Perfectus.
3°. Imperativus.
4°. Optativus.
5°. Participium.
6°. Modi Infinitivorum.

1°. *De Imperfecto.*

Apud Sinas nihil aliud est quam periphrasis, & fit monosyllabis.

1°. vel

xî,	*tempore τῶ.*	時

2°. vel

xî	*temporis*	時
čiě.	*articulo.*	切

3°. vel

ná	*illius*	那
xî	*temporis*	時
čiě.	*articulo.*	切

4°. vel

ná	*illud*	那
xî	*tempus*	時
héu	*quod*	後

5°. vel

çaî	*τῶ esse in*	在
xî	*temporis*	時
čiě.	*articulo.*	切

NOTA.

Addunt quidam.

ná xî kién.

xién	est *medio intervallo.*	間

Exempla.

1.

ngò	*τῶ mei*	我
ngái	*amare*	愛
nì	*te*	你
xî.	*tempore.*	時

dum ego amabam te.

2. idem.

ngò	*τῶ mei*	我
ngái	*amare*	愛

nì

nì	*te*	你
xî	*temporis*	時
ciĕ.	*articulo.*	切

3. idem.

ngò	*tū mei*	我
ngái	*amare*	愛
nì	*te*	你
ná	*illud*	那
xî	*tempus*	時
heú.	*post.*	後

4. idem.

ngò	*tū mei*	我
çái	*esse in*	在
rgái	*amare*	愛
nì	*te*	你
xî	*temporis*	時
ciĕ.	*articulo.*	切

NOTA.

1°. Poteſt

ná	*illud*	那
xî	*tempus*	時
héu	*poſt*	後

Pronomini poſtpoſitum, monoſyllabe Verbi præponi, hoc modo :

ngò	*ego.*	我
ná	*illud*	那
xî	*tempus*	時

héu	*poſt.*	後
Kì.	*incipere.*	起

hoc eſt, *incipiebam.*

2°. Ex his conſequitur, ultimum hunc unum, verè Imperfectum haberi poſſe, & in omnibus per particulas fieri omnia.

3°. In vulgari ſermone dicunt

ċiĕ	*articulo*	切
ná	*illius*	那
xî	*temporis*	時
ngò	*ego*	我
yeù.	*habere.*	有

pro, *quo tempore habebam, quum habebam.*

2°. *De Pluſquamperfecto.*

In omnibus Linguis Pluſquamperfectum eſt quodammodo Perfecti Imperfectum; atque hinc eſt quod in plæriſque etiam *finales* præ ſe ferat, ſi non eaſdem, at ſimiles.

Sic apud Latinos *am*, *amabam*, *amaveram*, vel *amâram.*

Sic apud Græcos in Paſſivis *μν*: inde eſt itidem quod apud Arabes, ex Præteritoperfecto fiat, quomodo Imperfectum ex Futuro-Præſenti.

Ita quoque apud nos *j'aimois*, *j'avois aimé*, ſyllaba enim hæc *ois* ſimilitudinem huc importat.

Sinæ igitur eandem formandi rationem ſecuti, ſi *Imperfectum* ſuum, unà cum eâ quæ *Imperfectum* conſtituit Particulâ, ſumpſerint, ac *Præteriti* particulam ſuperinduxerint, id eſt, *leào*, ut Præteritum quoddam anterius efforment, *pluſquam-Perfectum* habent, quâ ex re in Pluſquamperfecto, utrumque & Perfectum & Imperfectum maniſeſtè contineri concludes.

Erit igitur exemplum,

ngò	*ego*	我
ỳ	*jam*	已
Kì	*incipere*	起
leaò.	*finitum.* (*ſeu* not. præt.)	了

ſeu *inceperam.*

ngò	*ego*	我
ỳ	*jam*	已
çǒ	*facere*	作
leaò.	*finitum.* (*ſeu* not. præt.)	了

ſeu *feceram.*

cæterum fieri poteſt etiam modis aliis quatuor.

1°. Si monofyllaba duo

huôn	*completum*	完
leaò.	*finitum.*	了

2°. Si hæc monofyllaba duo.

kuò	*tranfiit*	過
leaò.	*finitus.*	了

Sic 1.

ngò	*ego*	我
Kì	*incipere*	起
huôn	*completum*	完
leaò.	*finitum.*	了

2.

ngò	*ego*	我
Kì	*incipere*	起
kuò	*tranfitum*	過
leaò.	*finitum.*	了

3°. Si unà cum iifdem monofyllabis adjunxeris

ỳ	*jam,*	已

fed monofyllabo Verbi præpofitum.

4°. Si præterea, quæ temporis particulæ *Præterito-Imperfecto* infervierunt, eafdem hîc quoque adjeceris.

3.

ngò	*ego*	我
ỳ	*jam*	已
Kì	*incipere*	起
kuò	*tranfire* *tranfiit*	過
leaò.	*finire.* *finitum.*	了

id eft, *incœperam.*

4.

ngò	*ego*	我
ná	*illius*	那
xî	*temporis.*	時

ỳ | *jam* | 已
Kì | *incipere* | 起
kuò | *transire transiit.* | 過
leaò. | *finire finivit.* | 了

Idem erit utrobique, si

huôn *completum*, 完

aut

kuò *transire*, *transiit.* 過

posueris.

Sed fac, sicut hic monosyllaba inter se collata vides, ita etiam semper ordinentur.

3°. *De Optativo*,

Optativum suum formant Sinæ tribus modis.

1°. Si Verbum

yuén, 願

quod est *desidero*, *cupio*, usurparint.

sic

ngò | *ego* | 我
yuén | *cupere* vel *cuperem* | 願
kì. | *incipere.* | 起

seu *libenter inciperem.*

ngò | *ego* | 我
yuén | *vellem* | 願
chī. | *scire.* | 知

id est, *scirem libenter.*

2°. Assumpto monosyllabo

pā, *timere*, *vereri*, 巴

cum

pō *vel* pù | *non* | 不
tě. | *attingit.* | 得

Et addito Verbi monosyllabo: Sic

pā | *timere* | 巴
pō | *non* | 不
tě | *attingit* | 得

Kì, *incipere.*

Ki | *incipere.* | 起

id est, *libenter inciperem.*
Non video quidquam quod mihi impedimento sit ne incipiam, &c.
3°. Aliquando cum iisdem

pŏ | *non* | 不
tĕ | *attingit.* | 得

adhibito Verbo

hén, *odisse*, haïr. 恨

hoc modo,

ngò | *ego* vel *me* | 我
hén | *odisse* | 恨
pŏ | *non* | 不
tĕ | *attingit* | 得
Ki | *incipere.* | 起

Sensus est, *τὸ incipere, res est, quam odio habere nequeo, non debeo.*
Itaque Gallicè, *je voudrois commencer, je voudrois aller*, &c. propter summam Sinarum verecundiam atque humanitatem aliter non dicuntur quam bis vocibus, *cupio* vel *cuperem id facere, non timendum, nihil pertimescendum mihi videtur si* hoc *fecerim*, id, *si fecero, odisse me nemo debet.*

4°. *De Imperativo.*

Sinæ vix ac ne vix quidem imperando alloquuntur quemquam, neque id apud eos videris nisi in subditos, nisi in homines abjectos, ac plebia infimæ; itaque Imperativus honestatis ac comitatis plenus. Est autem ut apud Turças & Persas duplex, aut *jubens*,
aut *prohibens.*

1°. *Imperativus jubens.*

Jubens 1°. est sæpissimè monosyllabum infinitivum:
Sic

cò | *sedere* & *sede.* | 坐

2°. Fieri potest per ciĕ, particulam concessionis antepositam, *sit, fiat.*
Sic

ciĕ | *incipiat*, | 且
Ki. | quod est personarum omnium. | 起

3°. Ferè semper fit, præpositâ itidem particulâ invitativâ

cìm, *quæso.* 請

Sic

cìm | *quæso* | 請
Ki. | *incipere.* | 起

pro, *incipe quæso.*
gallicè, *commencez, s'il vous plaît; faites-moi la grace de commencer.*

4°. Aliquando tamen monosyllabo Verbi subjicitur Kì, hoc ipsum quod in Paradigma sumpsi; sic dicam *cape*,

ná	*capere*	拏
Kì.	*incipere*, vel *incipe* (*cape.*)	起
kaï	*aperire*	開
Kì.	*incipe*, (*aperi.*)	起

2°. *Imperativus prohibens.*

Prohibens efficitur particulis;

1°. vŭ	*non*, *ne*,	勿
2°. vû, *ne* apud Litteratos.		毋
3°. & vû,		无
4°. mŏ,	*ne*,	莫
& mŏ,	ne,	沒
5°. hieû,	*cave*.	休
6°. pŏ,	*ne*	不
yáo.	*cupias*, *velis*.	要
7°. hieû	*cave*	休
yáo.	*cupere*.	要

sed frequentiores ultimæ tres. Sic ergo dices,

mŏ	*non*	莫
çó.	*facere*.	作

cave facias.

hieû	*non*	休
Kì.	*incipere*.	起

cave incipias.

hieû	*cave*	休
xuĕ.	*dixeris*.	說

ne dicas.

pŏ	*non*	不
yaó	*cupere*	要
ço.	*facere.*	作

ne feceris.

hieū	*cave*	休
yaó	*cupere*	要
ço.	*facere.*	作

cave feceris,

NOTA

De Imperativo prohibente.

Cum ex orationis consecutione satis intelligitur prohibitio, illud quod in oratione jam expressum est verbum, fit inutile; & satis est si dixeris

pŏ	*non*	不
yáo	*cupere.*	要

Tamen interdum exprimitur ac repetitur, præsertim in *interrogationibus*: sic cum dixeris,

mŏ	*ne*	莫
ço.	*faciam?*	作
	faciam ne?	

Respondetur:

pŏ	*non*	不
yáo.	*cupere.*	要

id est, *non cupio, facias. faciendum non est.*

5°. *De Participio.*

Participium ut in omnibus Linguis cum nomine convenit, quod jam in capite de Nominibus vidisti, & Particulis nomini communibus efficitur.

verbi gratiâ.

chī,	*qui,*	之
tiĕ,	*qui,*	的
ĕ chè,	*qui.*	者

Sic

kì	*incipere*	起
chī.	*qui.* vel (genit. nota.)	之

Incipiens.

çŏ	*facere*	作
chī.	*qui.*	之

faciens.

chī	*scire*	知
chī.	*qui.*	之

sciens.

REGULÆ.

1°.

Omne monosyllabum Verbi, quod alii Verbi monosyllabo postponitur, vulgò censetur *Participium.*

2°.

Particula *Participii* usitatior

chè,	*qui,*	者

3°.

Cum Participium esse possit,
vel Præsentis,
vel Futuri.
Participium *Præsentis* intelligitur, si uni Verbi monosyllabo addatur chè.

exempli gratiâ.

ngaî	*amare*	愛
chè.	*qui.*	者

amans.

ngaî	*amare*	愛
tiĕ.	*qui.*	的

amans.

Participium *Futuri*, si præponatur una è Futuri particulis.

ciām,	*prope est*	將
hoéi,	*accingi ad paratur ad*	會
yaó.	*desiderare*	要

Exempla.

fân,	*quicumque.*	凡
yaó	*debet,*	要
ngaî	*amare*	愛
chè.	*qui.*	者

id est, *amaturus est.*

fân	*quicumque*	凡
hoéi	*debet parat se ad*	會

kiû, *ire*

kiū	*ire, abire*	去
tiĕ	(genit.)	的
gîn.	*homo.*	人

id est, *abiturus est.*

4°.

Participia cùm nomina sint, quomodo *nomina*, declinantur per particulas.

Nom. & *Acc.*

Genit.

chī 之

vel

tiĕ. 的

Dat.

yû. 于

Vocat.

yā. 呀

Ablat.

tûm. 同

& in plurali,

muên 們

vel

tèm. 等

NOTÆ.

De aliis Activi modis quorum facta mentio non est.

Quod si nunc quæsieris quî Sinæ, tum *Subjunctivum* & varios ejus modos, tum varia *Infinitivorum* genera; verbi gratiâ, *Gerundia*, *Futura Infinitivi* in *rus*, in *dus*, &c. factitent?

Respondeo, apud Hebræos, Chaldæos, Arabas, Æthiopas, &c. deesse omnia hæc, imò necessaria non esse, cum per *Præpositiones* ac *Particulas* activè & passivè nullo negotio resolvantur; nonne in Linguis illis Orientalibus, quæ omnium pulcherrimæ, & *αναλογικωτατα* supplentur illæ eædem rerum conditiones, atque ut philosophicè loquar, *modificationes* solis litteris בכלם *Baclam.*

Idem executi Sinæ & ubique, *præpositionibus* ac *postpositionibus.*

SECUNDA PARS.

Modi Passivi.

1°. *Imperfectus.*

Absque Particulâ.

çiĕ	*articulo*	切
ná	*illius*	那
xî	*temporis*	時
ngò	*ego*	我
pí	(nota pass.)	被

ngái.	*amare.*	愛

id est, *amabar.*
J'étois aimé.

Cum Particulâ.

nì	*tu*	你
pí	(not. paff.)	被
fiēn	*Magistro*	先
sēm		生
sò	*quod*	所
ngái	*amare*	愛
tiĕ	(genit. not.)	的
xî	*temporis*	時
ciĕ.	*articulo.*	切

id eft, *cum amaberis.*
vel quo temporis articulo amaberis.

2°. *Plusquam-Perfectus.*

ciĕ	*articulo*	切
nà	*illius*	那
xî	*temporis*	時
ngò	*ego*	我
ỳ	*jam*	已
pí	(nota paff.)	被
ngái	*amare*	愛
kuó	*transire*	過
leaò.	*finire.*	了

amatus eram vel *fueram.*
J'avois été aimé.

&

ngò	*ego*	我
pí	(nota paff.)	被

ngái	*amare*	愛
huôn	*perfici*	完
leaò.	*finire.*	了

amatus fueram.
J'avois été aimé.

3°. *Optativus.*

Idem cum Activo, sed additâ Passivi particulâ.

pā	*timere*	巴
pŏ	*non*	不
tĕ	*attingit*	得
ngò	*ego*	我
pí.	(not. pass.)	被
ngái.	*amare.*	愛

utinam amarer.

4°. *Imperativus.*

Propriè nullus est, & exprimitur per circumlocutiones, & *monosyllaba desiderii* ac voluntatis, ut

yuén.	*cupere.*	願
yaó	& *cupere.*	要

5°. *De Participio.*

Fit etiam particulâ

pí.	*à*	被

sic

tā	*ille*	他
pí	*à*	被
nì	*te*	你
tà.	*percussus.*	打

Interdum cum

sò	*qui quod.*	所

ante monosyllabum Verbi,

sò	*quod*	所
ngaí.	*amare.*	愛

id est, *amatus.*

interdum cum

guêi goêi *fieri facere.* 爲

ante idem monosyllabum, &

tiĕ 的

in fine, verbi gratiâ.

goêi *cfactus* 爲

hiŏ *sciens scientia* 學

tiĕ *qui.* 的

id est, *Eruditus.*

Nota in modos passivos.

Nihil hic nisi ad *Participia.*

1°. Cum monosyllabum

pí, 被

ut vides, ex activis faciat passiva.

Participium habetur & est *monosyllabum Verbi* post pí, vel mediatè, ut supra.

pí 被

kaó. 告 *accusatus.*

pí 被

lu. 擄 *incarceratus.*

Vel immediatè, si post pí sequatur persona à quâ proficiscitur actio.

2°. adduntur non rarò particulæ

tiĕ *qui, cujus.* 的

&

chè, idem. 者

& nonnunquam

gîn, *homo.* 人

etiam sine

pí, *à* 被

Et tunc præcedit Verbum, & idem est quod in Nominibus adjectivis jam vidisti:

exemplum.

ngò *ego* 我

kiáo *eruditionis* 教

tiĕ (genit.) 的

gîn. *homo.* 人

3°. Inseri potest monosyllabum relativum

sò *qui, quem.* 所

ante Verbi monosyllabum, & tunc passivè quidem exponitur phrasis, sed propriè est activa.

Sic

Sic

xén	*boni*	善
gîn	*viri*	人
xí	*sunt, esse*	是
tiēn	*Cœli*	天
chù	Deus *Dominus*	主
sò	*quod*	所
ngái	*amare* (*amans amat*)	愛
tiĕ	(not. adject.)	的

id est, *Boni viri à Deo amantur.*
Ubi ngái propriè activum est, & sò in accusativo.
Neque aliter in hac phrasi.

ván	*decem millia omnes*	萬
vĕ	*res*	物
xí	*sunt*	是

tiēn	*Cœli*	天
chù	Deus *Dominus*	主
sò	*id quod*	所
guêi	*facere fecit.*	爲
tiĕ	(not. adject.)	的

id est, *omnes res à Deo facta sunt.*
propriè, *omnes res sunt id cujus Deus factor.*
Quod si verba activè acciperes, prima phrasis esset,
Boni viri sunt Dei cœli quod amatum.
& secunda esset,
Omnes res sunt cœli Dei quod factum.
Ita autem vertere potes quod Verba æque *Activa* & *Passiva*.

4°. Quidquid Galli exprimunt per Participia in *able*, Latini per *bilis* aut *dus, da, dum.*
Id Sinæ, ut in Activo jam insinuavi, per præpositiones faciunt.
Sic ta hio *fol.* 12. *pag.* 2. §. 3.

vû	*non est*	無
ỳ	*ad*	以
guêi	*fieri*	爲

Dd

paò	*pretiosum.*	寶

id est, *nihil quod fiat, faciat pretiosum.*
rien d'estimable.

Lun yu *fol.* 5. §. 1. (*pag.* mihi 20. 21. 22.)

Kò	*convenit*	可
guéi	*dici*	謂
hiáo.	*obedientem.*	孝

id est, *debet judicari obediens.*
obediens dicendus est.

Item.

Kò	*dignus*	可
yuén.	*odio haberi.*	怨

id est, *dignus qui odio habeatur.*
gallicè, *haissable.*

Kò	*dignus*	可
xĕ.	*edi.*	食

comestibilis, esculentus.
gallicè, *mangeable.*

Atque hæc sunt quæ de Linguæ Sinicæ verbis exponenda videbantur, nisi enim aut Particulas conjugationi inservire solitas, aut monosyllaba eorum quæ *Auxiliaria* vocant Verborum antea cognosceres, quomodo è phrasibus extricare te unquam posses? Sed de iis, quæ nunc addentur *Tabulis*, fac id quoque animadvertas, è multis illis hujus aut illius temporis *Particulis*, hoc loco non nisi vulgatiores, ad unum quodque tempus adhibitas, neque enim aliter fieri potuisse perspicuum est: itaque sicubi nunc hæseris, nihil aliud tunc agendum tibi, nisi ut ad illud ipsum tempus antea tibi expositum recursus à te fiat, quod facillimum.

Præterea (quod ad Syntaxim tamen pertinet) scito id rarò eventurum, ideò quia Particulas ejusmodi, plærumque omittunt Sinæ; nimirum, cum semel incœpta Oratio est, atque ex iis quæ jam præcesserunt dictis, aut tempora aut personæ constant satis, pergunt deinceps; nec distinctiones easdem necessarias tunc putant, quæ revera ferè inutiles. Quod si Oratio paulò sublimior, quemadmodum apud Latinos, Græcos, Hebræos, ex *Conjunctionum* ac colligationum prætermissione, phrasis exurgere solet vehementior, sublimiorque; sic apud Sinas, remotis temporum ac personarum notis: quam sæpè id omne apud *Confucium* aliosque Authores probatissimos?

CONJUGATIONIS TABULA.

ACTIVUS.

Futurum.				*Præſens.*				*Præteritum.*				
amabo.	*ego*	ngò	我	amo.	*ego*	ngò	我	amavi.	*ego*	ngò	我	Prima perſona ſingularis.
	accingo me ad	ciām	將		*nunc*	kīn	今		*amare*	ngái	愛	
	amare.	ngái.	愛		*amare*	ngái	愛		*deſii.*	leaò.	了	
amabimus.	*ego*	ngò	我	amamus.	*ego*	ngò	我	amavimus.	*ego*	ngò	我	Prima perſona pluralis.
	(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們	
	accingo me ad	ciām	將		*nunc*	kīn	今		*amare*	ngái	愛	
	amare	ngái.	愛		*amare*	ngái.	愛		*deſii.*	leaò.	了	
amabis.	*tu*	nì	你	amas.	*tu*	nì	你	amaviſti.	*tu*	nì	你	Secunda perſona ſingularis.
	accingis te ad	ciām	將		*nunc*	kīn	今		*amare*	ngái	愛	
	amare	ngái	愛		*amare*	ngái.	愛		*deſiis.*	leào.	了	
amabitis.	*tu*	nì	你	amatis.	*tu*	nì	你	amaviſtis.	*tu*	nì	你	Secunda perſona plur.
	(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們	

ACTIVUS.

	Futurum.				*Præsens.*				*Præteritum.*				
amabitis.	*accingis te ad* *amare*	ciām ngái.	將 愛	amatis.	*nunc* *amare*	kīn ngái.	今 愛	amavistis.	*amare* *desiis.*	ngái leaò.	愛 了	secunda pers. plural.
amabit.	*ille* *accingit se ad* *amare*	tā ciām ngái.	他 將 愛	amat.	*ille* *nunc* *amare*	tā kīn ngái.	他 今 愛	amavit.	*ille* *amare* *desiit.*	tā ngái leaò.	他 愛 了	Tertia persona singularis.
amabunt.	*ille* (pl.) *accingit se ad* *amare*	tā muên ciām ngái.	他 們 將 愛	amant.	*ille* (pl.) *nunc* *amare*	tā muên kīn ngái.	他 們 今 愛	amaverunt.	*ille* (pl.) *amare* *desiit.*	tā muên ngái leào.	他 們 愛 了	Tertia persona pluralis.

MODI.

	Optativum.				*Plusquamperfectum.*				*Imperfectum.*			
utinam amarem. vel	*ego* *optare*	ngò yúen	我 願	amaveram.	*ego* *jam*	ngò ỳ	我 已	amabam.	*ego* *jam*	ngò ỳ	我 已	prima persona sing.

MODI.

Optativus.				Plusquamperfectus.				Imperfectus.				
optarem amare.	amare	ngái.	愛	amaveram.	amare finire.	ngái leaò.	愛了	amabam.	amare	ngái.	愛	Prima perf. sing.
utinam amaremus, *vel* optaremus amare.	ego (pl.) optare amare	ngò muên yúen ngái.	我們願愛	amaveramus.	ego (pl.) jam amare finire.	ngò muên ỳ ngái leaò.	我們已愛了	amabamus.	ego (pl.) jam amare	ngò muên ỳ ngái.	我們已愛	prima persona pluralis.
utinam amares, *vel* optares amare.	tu optare amare	nì yûen ngái.	你願愛	amaveras.	tu jam amare finire.	nì ỳ ngái leaò.	你已愛了	amabas.	tu jam amare	nì ỳ ngái.	你已愛	secunda persona singularis.

MODI.

Persona	*Imperfectus.*				*Plusquamperfectus.*				*Optativus.*			
secunda persona pluralis.	amabamus.	你們已愛	nì muên ỳ ngái.	*tu* (pl.) *jam amare*	amaveratis.	你們已愛了	nì muên ỳ ngái leaò.	*tu* (pl.) *jam amare finire.*	utinam amaretis, *vel* optaretis amare.	你們願愛	nì muên yúen ngái.	*tu* (pl.) *optare amare*
tertia persona singularis.	amabat.	他已愛	tā ỳ ngái.	*ille jam amare*	amaverat.	他已愛了	tā ỳ ngái leaò.	*ille jam amare finire.*	utinam amaret, *vel* optaret amare.	他願愛	tā yúen ngái.	*ille optare amare*
tertia persona pluralis.	amabant.	他們	tā muên	*ille* (pl.)	amaverant.	他們	tā muên	*ille* (pl.)	utinam amarent.	他們	tā muên	*ille* (pl.)

MODI.

Imperfectus.			Plusquamperfectus.			Optativus.		
已	ỳ	jam	已	ỳ	jam	願	yúen	optare
愛	ngái	amare	愛	ngái	amare	愛	ngái.	amare.
			了	leaò.	finire.			
Tertia persona pluralis. amabant.			amaverant.			vel optarent amare.		

Optativus Secundus.

Singularis.

Tertia persona. Optarem amare.			Secunda persona. Optares amare.			Tertia persona. Optaret amare.		
我	ngò	ego	你	nì	tu	他	tā	ille
巴	pā	timere	巴	pā	timere	巴	pā	timere
不	pŏ	non	不	pŏ	non	不	pŏ	non
得	tĕ	posse	得	tĕ	posse	得	tĕ	posse
愛	ngái.	amare	愛	ngái.	amare	愛	ngái	amare

Pluralis.

Prima persona. optaremus amare.			Secunda persona. optaretis amare.			Tertia persona. optarent amare.		
我	ngò	ego	你	nì	tu	他	tā	ille
們	muên	(pl.)	們	muên	(pl.)	們	muên	(pl.)
巴	pā	timere	巴	pā	timere	巴	pā	timere
不	pŏ	non	不	pŏ	non	不	pŏ	non

Optativus Secundus.

optarent amare.			
	posse	tě	得
	amare	ngái	愛

optaretis amare.			
	posse	tě	得
	amare	ngái.	愛

optaremus amare.			
	posse	tě	得
	amare	ngái.	愛

PASSIVUS.

Futurum. *Presens.* *Praeteritum.*

Prima persona singularis.

amabor.			
	ego	ngò	我
	accingo me ad	çiām	將
	(not. pass.)	pí	被
	amari	ngái.	愛

amor.			
	ego	ngò	我
	nunc	kīn	今
	(not. pass.)	pí	被
	amari	ngái.	愛

amatus sum.			
	ego	ngò	我
	jam	ỳ	已
	(not. pass.)	pí	被
	amari	ngái	愛
	desii.	leaò.	了

Prima persona pluralis.

amabimur.			
	ego	ngò	我
	(pl.)	muên	們
	accingo me ad	ciām	將
	(not. pass.)	pí	被

amamur.			
	ego	ngò	我
	(pl.)	muên	們
	nunc	kīn	今
	(not. pass.)	pí	被

amati sumus.			
	ego	ngò	我
	(pl.)	muên	們
	jam	ỳ	已
	(not. pass.)	pí	被

PASSIVUS.

Persona	Futurum.				Præsens.				Præteritum.			
Prima perſona pluralis.	amabimur.	*amari.*	ngái.	愛	amamur.	*amari.*	ngái.	愛	amati ſumus.	*amari.*	ngái	愛
										finire.	leaò.	了
ſecunda perſona ſingularis.	amaberis.	*tu*	nì	你	amaris.	*tu*	nì	你	amatus es.	*tu*	nì	你
		accingis te ad	çiām	將		*nunc*	kīn	今		*jam*	ỳ	已
		(not. paſſ.)	pí	被		(not. paſſ.)	pí	被		(not. paſſ.)	pí	被
		amari.	ngái.	愛		*amari.*	ngái.	愛		*amari*	ngái	愛
										finire.	leaò.	了
ſecunda perſona pluralis.	amabimini.	*tu*	nì	你	amamini.	*tu*	nì	你	amati eſtis.	*tu*	nì	你
		(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們
		accingis te ad	çiām	將		*nunc*	kīn	今		*jam*	ỳ	已
		(not. paſſ.)	pí	被		(not. paſſ.)	pí	被		(not. paſſ.)	pí	被

PASSIVUS.

Futurum.				Præsens.				Preteritum.				
amabimini.	*amari.*	ngái.	愛	amamini.	*amari.*	ngái.	愛	amati estis.	*amari*	ngái	愛	Secunda pers. plur.
									finire.	leaò.	了	
amabitur.	*ille*	tā	他	amatur.	*ille*	tā	他	amatus est.	*ille*	tā	他	Tertia persona singularis.
	accingit se ad	çiām	將		*nunc*	kīn	今		*jam*	ỳ	已	
	(not. pass.)	pí	被		(not. pass.)	pí	被		(not. pass.)	pí	被	
	amari.	ngái.	愛		*amari.*	ngái.	愛		*amari*	ngái.	愛	
									finire.	leaò.	了	
amabuntur.	*ille*	tā	他	amantur.	*ille*	tā	他	amati sunt.	*ille*	tā	他	Tertia persona pluralis.
	(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們	
	accingit se ad	çiām	將		*nunc*	kīn	今		*jam*	ỳ	已	
	(not. pass.)	pí	被		(not. pass.)	pí	被		(not. pass.)	pí	被	

PASSIVUS.

Tertia pers. plural.

	Præteritum.			*Præsens.*			*Futurum.*		
	愛	ngái.	*amari*	愛	ngái.	*amari.*	愛	ngái.	*amari.*
	了	leaò.	*finire.*						
	amati sunt.			amantur.			amabuntur.		

MODI.

Prima persona singularis.

Imperfectus.			*Plusquamperfectus.*			*Optativus.*		
切	čiĕ	*articulo*	切	čiĕ	*articulo*	切	čiĕ	*articulo*
那	ná	*illius*	那	ná	*illius*	那	ná	*illius*
時	xî	*temporis*	時	xî	*temporis*	時	xî	*temporis*
我	ngò	*ego*	我	ngò	*ego*	我	ngò	*ego*
			已	ỳ	*jam*	願	yuén	*velle*
被	pí	(not. pass.)	被	pí	(not. pass.)	被	pí	(not. pass.)
愛	ngái.	*amari.*	愛	ngái.	*amari*	愛	ngái.	*amari.*
			過	kuó	*transire*			
			了	leaò.	*finire.*			
amatus eram.			amatus eram.			optarem amari.		

MODI.

Prima persona pluralis.

Imperfectus. — amati eramus.

切	čiě	*articulo*
那	ná	*illius*
時	xî	*temporis*
我	ngó	*ego*
們	muên	(pl.)
被	pí	(not. paff.)
愛	ngái.	*amare.*

Plusquamperfectus. — amati eramus.

切	čiě	*articulo*
那	ná	*illius*
時	xî	*temporis*
我	ngò	*ego*
們	muên	(pl.)
已	ỳ	*jam*
被	pí	(not. paff.)
愛	ngái	*amare*
過	kuó	*transire*
了	leaò.	*finire.*

Optativus. — utinam amaremur, *vel* optaremus amari.

切	čiě	*articulo*
那	ná	*illius*
時	xî	*temporis*
我	ngò	*ego*
們	muên	(pl.)
願	yuén	*optare*
被	pí	(not. paff.)
愛	ngái.	*amare.*

secunda perf. fing.

amabaris.

切	čiě	*articulo*
那	ná	*illius*

amatus eras.

切	čiě	*articulo*
那	ná	*illius*

utinam amareris.

切	čiě	*articulo*
那	ná	*illius*

MODI.

Optativus.

Secunda persona singularis: utinam amaretis, *vel* optares amari.

temporis	xî	時
tu	nì	你
optare	yuén	願
(not. pass.)	pí	被
amari.	ngái.	愛

Secunda persona pluralis: utinam amaremini, *vel* optaretis amari.

articulo	ċiĕ	切
illius	ná	那
temporis	xî	時
tu	nì	你

Plusquamperfectus.

Secunda persona singularis: amatus eras.

temporis	xî	時
tu	nì	你
jam	ỳ	已
(not. pass.)	pi	被
amare	ngái	愛
transire	kuó	過
finire.	leaò.	了

Secunda persona pluralis: amati eratis.

articulo	ċiĕ	切
illius	ná	那
temporis	xî	時
tu	nì	你

Imperfectus.

Secunda persona singularis: amabaris.

temporis	xî	時
tu	nì	你
(not. pass.)	pí	被
amari.	ngái.	愛

Secunda persona pluralis: amabamini.

articulo	ċiĕ	切
illius	ná	那
temporis	xî	時
tu	nì	你

MODI.

Optativus.			*Plusquamperfectus.*			*Imperfectus.*		
(pl.)	muên	們	(pl.)	muên	們	(pl.)	muên	們
optare	yuén	願	*jam*	ỳ	已			
(not. paſſ.)	pí	被	(not. paſſ.)	pí	被	(not. paſſ.)	pí	被
amari.	ngái	愛	*amari*	ngái	愛	*amari.*	ngái.	愛
			tranſire	kuó	過			
			finire.	leaò.	了			
utinam amaremini, *vel* optaretis amari.			amati eratis.			amabamini.		

ſecunda perſona pluralis.

Optativus.			*Plusquamperfectus.*			*Imperfectus.*		
articulo	čiě	切	*articulo*	čiě	切	*articulo*	čiě	切
illius	ná	那	*illius*	ná	那	*illius*	ná	那
temporis	xî	時	*temporis*	xî	時	*temporis*	xî	時
ille	tă	他	*ille*	tă	他	*ille*	tă	他
optare	yuén	願	*jam*	ỳ	已			
(not. paſſ.)	pí	被	(not. paſſ.)	pí	被	(not. paſſ.)	pí	被
utinam amaretur, *vel* optaret amari.			amatus erat.			amabatur.		

tertia perſona ſingularis.

MODI.

Optativus.

tertia persona singularis. — utinam amaretur.

amare	ngái.	愛

Tertia persona pluralis. — utinam amarentur, *vel* optarent amari.

articulo	čiĕ	切
illius	ná	那
temporis	xî	時
ille	tā	他
(pl.)	muên	們
optare	yuén	願
(not. pass.)	pí	被
amare.	ngái.	愛

Plusquamperfectus.

tertia persona singularis. — amatus erat.

amare	ngái.	愛
transire	kuó	過
finire.	leaò.	了

Tertia persona pluralis. — amati erant.

articulo	čiĕ	切
illius	ná	那
temporis	xî	時
ille	tā	他
(pl.)	muĕn	們
jam	ỳ	已
(not. pass.)	pí	被
amare	ngái	愛
transire	kuó	過
finire.	leaò.	了

Imperfectus.

tertia persona singularis. — amabatur.

amare	ngái.	愛

Tertia persona pluralis. — amabantur.

articulo	čiĕ	切
illius	ná	那
temporis	xî	時
ille	tā	他
(pl.)	muên	們
(not. pass.)	pí	被
amare.	ngái.	愛

NOTÆ.

in Verba eorumque affectiones generatim.

Quæ de Verbis huc usque scripsimus, ea fieri solent, ut plurimum, neque aliter conjugantur, si plenè efferas, nec subaudias quidquam; sed consideranda tamen hîc nonnulla, quæ è Sinarum ingenio, potiusquàm ex rei naturâ fluunt.

I°. *De Verbo substantivo.*

Quidquid enunciant, id ab ipsis vulgò graviter ac quàm brevissimè dici, unde est, quod non solùm cum Verbo substantivo, sed etiam cum cæteris non raro *particulas* omittant, quascumque non judicarint omninò necessarias: itaque (quod fit etjam apud Latinos, Græcos, Hebræos) Verbum substantivum subauditur sæpissimè, *Petrus sapiens*, pro *Petrus est sapiens*, *urbs longinqua* pro *urbs est longinqua*; norunt autem omnes, *hinc* quidem phrases ejusmodi ambiguas, quia adjectivum cum substantivo conjungi potest, ut *Deus sanctus*, absque affirmatione aut negatione ullâ: *illinc* easdem enunciationes, sono vocis, aut gestu facillimè distingui si loquaris, si prudenter ac scitè legeris, discerni non difficile.

II°. *De Verborum activorum & passivorum Particulis.*

Sive hoc sive illud verbi tempus usurpent, *Particulas* ejusdem temporis *constitutivas* ac *distinctivas* quandoque negligunt, præsertim cum tempus ex antecedentibus, sive in sermone, sive in oratione non ignoratur, atque inde non raro id accidit quod Viatores ac Missionarii in Libris suis annotarunt, apud Sinas, si quis, postquam Oratio jam incœpta est, aut tardius venerit: queis de rebus disserat Orator, aut generatim collocutor, ab illo non statim, nec nisi post phrases complures intelligi; quæ res & vera est, nec mira tamen, si quidem apud nos etiam ipsos perquam frequens.

Quapropter 1°. remoto omni kīn *nunc*, verbum unum cum *pronomine* erit, *præsentis* temporis: ngò ngái *ego amare*, *ego amo*; nì ngái *tu amas*, tā ngái *ille amat*, ngò muên ngái *nos amamus*, nì muên ngái *vos amatis*, tā muên ngái *illi amant*.

2°. Itidem à *Præterito*, aberunt Præteritorum *Particulæ*, si non omnes, certè hæc aut illa, v. g. aut ỳ, aut leaò, aut kuó, aut yeù, quarum characteres vide supra.

3°. In *Futuris* desiderabitur čiām, &c.

4°. Hinc etiam exurgunt variæ illæ locutiones, quas Græci & Latini & nos ipsi ascitis ad verbum unumquodque modorum terminationibus efformamus. *j'aimai, que j'aime, que j'aimasse, j'eusse aimé, que j'eusse aimé, quand j'aurois aimé. quand j'aimerois* ou *quoique j'aimasse, quoiqu'il aimât, afin qu'il aime.*

5°. Idem erit judicium de *Gerundiis*; nam *amandi*, *docendi*, &c. quod ad *participia* omnino vergat, fit quidem adhibitâ genitivi notâ tiĕ; sed *amando*, *docendo* quæ ad dativum & ablativum referuntur, non indicantur nisi per ỳ & goéi: sic

ỳ	*ad*	以
hîm,	*ambulandum.*	行
goéi	*ad*	爲
hiŏ.	*discendum.*	學

III°. *De Verborum idem significantium duplicatione.*

Annotandum quoque aliud, quod tamen ad Syntaxim potius pertinet, Verba apud Sinas, *Particulis* non mutatis, sed ad utrumque relatis, adhiberi sæpissimè duo, idque elegantiæ haberi non minimæ; quod si ergo dicere voluerint *penetrare*, non dicent tantummodo

tūm	*penetrare.*	通

sed addent

teú,		透

hispanicè *trapassar.*

LIBER IV.

LIBER QUARTUS.

DE LINGUÆ SINICÆ PARTICULIS.

IN omnibus Linguis, præsertim vulgaribus, distinguuntur hoc loco,

1°. *Adverbia.*
2°. *Præpositiones* aut *Postpositiones.*
3°. *Conjunctiones.*
4°. *Interjectiones.*

Ab Orientalibus tamen confundi vulgo solent generali *Particularum* nomine, & apud Græcos ipsos, Grammaticæ sunt nonnullæ in queis partem orationis unam tantum constituant, hic nos observabimus duo.

Primò quidem ex naturæ ipsius ductu, ut apud Gentes alias omnes, ita apud Sinas eundem *Particularum* numerum esse oportere; alioqui quo tandem pacto id indicarent quod nos philosophicè dicimus, *Terminum à quo*, *terminum ad quem* & appellant rectè sane Grammatici, varias *locorum* quæstiones, *ubi*, *unde*, *quo*, *quà*, &c?.

Judicium de *Conjunctionibus* ferendum, idem omninò est, Populus sub sole nullus, aut ejusmodi locutionum expers, aut qui carere iisdem possit. Separationes phrasium inter homines prorsus necessariæ, queis sine, seipsi inter loquendum nullo modo intelligerent. Itaque quomodo apud Græcos & Latinos *conjunctiones* aliæ reverà *conjunctivæ*, aliæ propriè *disjunctivæ*, huc enim contribui solent quæ generis sunt ejusdem, itemque aliæ *concessivæ*, *adversativæ* aliæ vel *causativæ*, vel *conclusivæ*, vel *conditionales*, sic etiam apud Sinas reperientur.

Quod ad *Interjectiones* attinet, 1°. appendices quædam sunt humanæ infirmitatis, quæ ubique Gentium vel eædem vel non prorsus diversa. *Ridemus* enim omnes, *admiramur*, *indignamur*, *gemimus*, *ploramus*.

2°. Si ad Sinas oculos converteris, ubi tam magnificè decorantur funera, ubi tandiu deflentur ab omnibus Patres, Matres, Fratres natu majores, &c. Si ea legeris quæ aut *Semedo* de funeribus Sinarum generatim pag. 108. 115. 123. aut *Magalhanes* edit. itidem gallicæ pag. 58. 59. aut Viatores Arabes à Renaudoto editi pag. 27. & 28. aliique Authores, præsertim Missionarii, de mortuorum cultu scripserunt: *Interjectiones* illic multò plures quam apud nos esse debere judicabis confestim.

Deinde verò id mihi prætereundum non est, sicut apud Græcos Authores, Homerum v. g. ipsosque Oratores, Demosthenem, Isocratem, &c. particulæ quædam *expletivæ* habentur, atque ad ornatum solummodo faciunt, ita apud Sinas non deesse Particulas ejusmodi quæ ad decorem atque orationis ornamenta potius quam ad sensum pertineant.

Hasce easdem Particulas, 1°. *numerales* vulgò nuncupamus, scilicet vel quod ad Orationis numerum atque amplitudinem conferant, vel quod numerus dici possint, atque ad rerum significationem non nisi inutiles. 2°. Dividunt plærumque Grammatici in *medias* & *finales* aut *terminativas*. Quæ in medio ponuntur, eæ haberi solent tantummodo *expletivæ*, quæ in fine phrasium, *expletivæ* etiam sunt, sed præterea *distinctivæ*, bis enim à se invicem distinguntur phrases ac periodi.

Itaque Liber hic quartus in Sectiones dividetur duas: *alteram* de Particulis *communibus*, *alteram* de Particulis *numeralibus* quæ brevissima, Erunt ergo Sectionis *prioris* Articuli hice novem.

Posterioris de Numeralibus *Articuli* non nisi tres.

SECTIO PRIMA.

ARTICULUS PRIMUS.

De Particulis Affirmationis.

AFFIRMATIO est cum dicimus, *ita*, *sic*, *verè*, &c. Gallicè *oui*, *assurément*, *certainement*, *sans doute*. Sed Sinæ respondent sæpissimè per *verba substantiva*. Itaque 1°. de re, quæ *est* simpliciter, respondent

xì *est*, 是

verbi gratiâ, *bonus ne est?* respondent xì, aut etiam

haò, *supple* xì: 好

2°. De re quæ *in* hoc vel illo *loco* fuerit, dicent

çaí, *est in*, gallicè, *il y est*. 在

3°. Quod si de *possessione* agatur, responsio fit per verbum yeú, verbi gratiâ, *habetne aurum*, respondetur

yeú, *habet*. 有

4°. In asseveratione nudâ usurpatur

çú gên, *certè*, 自然

gallicè, *assurément*.

aut

kuò gên, *certè*, 果然

vel *profectò*, *ita est*, *sic*.

5°. Affirmatio non omnimoda & quodammodo ratiocinantis, est

kiŏ, *reipsâ*, *enimvero*. 去

Quæ est etiam *modificationis* & *ordinis* particula.

6°. In hujusmodi phrasi, *ita esse puto*, gallicè, *Je crois que oui*, non aliud dicitur nisi *ego credo*, vel *credere*, *ita esse*, vel *esse in*.

7°. *Equidem*, *profectò*, exprimuntur etiam per

naì, *equidem*. 乃

mîm, *clarè*. 明

pĕ, *lucidè*. 白

8°. Respondetur etiam ejusdem verbi repetitione, quod apud omnes Gentes vulgatissimum.

ARTICULUS II.

De Particulis Negationis.

I°. *De Negatione simplici.*

NEgatio autem duplex, simplex & absoluta.

Itaque Negationi simplici inserviunt particulæ sequentes.

1°. pǒ, pŭ & pú

pǒ *non* 不

quod uno charactere, licet accentus habere possit duos, exprimitur. Nimirum

pǒ, *non*, 不

Sic

pǒ *non* 不

laî. *venit.* 來

pǒ *non* (est) 不

pĕ. *albus.* 白

2°.

mǒ *non*, 莫

& aliquando *nondum* præsertim ante yeù: hoc enim ferè conjungitur cum verbis illis tribus.

xí *esse* 是

çai *esse in*, 在

yeù *habere*, *haberi.* 有

Et est etiam prohibitivum; sic

mǒ *ne* 莫

xuĕ. *dixeris.* 說

3°.

vû *non*, 無

quod per *sine* reddi potest, aut impossibilitatem quandam significat. Sic

vû *non est* 無

gîn. *homo qui.* 人

4°.

vû *nonne.* 亡

quæ etiam prohibitiva apud Antiquos.

5°. vŭ | *ne* | 勿

6°. vû | *ne* prohibitiva. | 毋

7°. vû | *ne*. | 无

8°. & 9°.
fĕ *vel* foĕ | *non*, *non eſt*. | 弗 咈
idem quod vû.

10°. & 11°.
fi & fi | *non eſt*. | 非 匪
verbum enim ſubſtantivum continet.

12°.
feù, *non?* idque interrogando. | 否

13°. vî *nondum*. | 未

14°. vî cēm | *nondum perfecit*. | 未曾

15°. hoân. *potius*. | 還

16°. pŏ cêm | *non*. | 不曾

17°. vî hoân | *nondum*. | 未還

18°. pŏ vâm | *non habere*. | 不亡

19°. vám | *non habere*, *non magnificare*. | 罔

20°. mì, | *non*, *negatio*. | 靡

21°. pŏ tĕ | *non poteſt*. | 不得

22°. pŏ repetito post tĕ.

pŏ	*non*	不
tĕ	*potest*	得
pŏ.	*non.*	不

cui additur verbum id de cujus significatione agitur.

De

pŏ	*ne*	不
yaô,	*cupias,*	要

dictum est *Lib.* 3. in Verbis, ad Imperativum.

Nunc ut negatio absoluta fiat, adduntur tantum hæ particulæ.

1°.

civĕ, *perficere*, achever, 絕

perfectè, gallicè *absolument*.

2°.

civên, *totaliter*, *omnimodè*. 全

3°.

tou (tou) *omnino*. 都

4°.

ván, *mille millies*, en toute occasion, 萬

5°.

ciên	*ante*	前
ván,	*millies,*	萬

id est, *absolutè*, (diceres *millies*, aut *sexcenties*.)

6°.

tím	*determinare,*	定
tím,	*determinare.*	定

NOTÆ.

Negamus aut repudiamus aliquid modis quamplurimis, sed his ferè tribus: nimirum, dicitur tantum, aut *non*, *non est*, *non venit*, *non faciet*, &c. aut *nullomodo*, *nunquam*, cum res absolutè rejicitur, aut hæsitanter aut dubiè r hoc fieri non posset, non convenit. In negatione simplici, *priores* illæ Particulæ adhibendæ: In negatione absolutâ, atque omninò repudiante conjungendæ *posteriores*: at negationes sunt mediæ, quæ, eam quâ de agitur rem, non rejiciunt prorsus, neque omninò admittunt; quod apud Sinas, quemadmodum apud alias Gentes accidit. Prætereа Negationes dantur *Prohibitivæ*, ut jam ex Imperativis Verborum nosti.

I°. *De Negatione simplici.*

1°. Pŏ *Non.*

Sic

pŏ	*non*	不
laî.	*venit.*	來

pŏ	*non*	不
pĕ	*albus.*	白

& suppleri potest verbum substantivum.

2°.

mŏ,	*non,*	莫

hoc ferè conjungitur cum tribus verbis.

xí,	*esse, est.*	是
çaí,	*esse in.*	在
yeù,	*habere, haberi.*	有

Exemplum.

mŏ	*non*	莫
yeù	*est*	有
gîn	*homo.*	人
	(qui)	
laî.	*venerit.*	來

Idem erit cum xí *esse*, & çaí *esse in*, & subaudiendum *Relativum.*
Ponitur etiam solum, ac sine verbis substantivis; sed subaudiuntur:

Sic

mŏ	*non*	莫
laî.	*venit.*	來

Il n'est point venu.

mŏ	*non*	莫
chú.	*locus.*	處

supple *est.*
Il n'y a point de place.

Præterea Verbo substantivo eleganter postponitur, idque ante adjectivum. verbi gratiâ.

kién	*beneficium*	件
xí	*esse*	是
mŏ	*non*	莫
tá.	*magnum.*	大

adde *sicut.*
Il n'y a point de si grand bienfait que quand, &c.

mŏ	*nondum*	莫
yeù	*habet*	有

96 | *facere.* | 作

Il n'a pas encore fait.

3°.

vû | *non,* | 無

non est, nihil est, in Libris usitatius.
Exempli gratiâ.

vû | *non* (est) | 無
sò | *quod* | 所
pŏ | *non* | 不
chī. | *sciat.* | 知

id est, *nihil est quod nesciat.*

vû | *non* (est) | 無
gîn | *homo* (qui) | 人
pŏ | *non* | 不
kiŭ. | *veniat.* | 去

Il n'y a point d'homme qui ne vienne.
Inter phrases hasce differentia hæc est, quod *gîn* aut aliud nomen quodvis *nominativus* fit, neque ullum post se *relativum* requirat, dum *sò*, quod relativum est, tum pronominis in se relativi, tum pronominis antecedenti correspondentis, vices sustinet; itaque in vû sò pŏ chī, relativum sò est *ea res quam*, ut apud Latinos *quod*, non rarò est *id quod*, *ea res quæ* vel *quam*. Jam si *negationes* hæ duæ

vû, | *non,* | 無
pŏ, | *non,* | 不

se invicem subsequantur; *prior* ita exponenda est ut aliquid expectet, aut post se subaudiat; *posterior* ad verbum ei immediatè subjectum pertinet.
Exempli gratiâ.

vû | *non,* | 無
pŏ | *non* | 不
kiŭ | *ire* | 去
chī | (not. gen.) | 之
lì. | *ratio.* | 理

Vides hîc sensum alium esse non posse præter hunc:
non, *non eundi ratio* (*est* vel *esset*) & vû, conjungendum cum lì pŏ kiù chī esse, *vû non ire*: & eodem modo dices:

vû, | *non*, 無
pŏ | *non* 不
chùn | *concedere* 准
chî | (not. gen.) 之
lì. | *ratio.* 理

non esset ratio, non concedendi: si non concederet, rationi consentaneum non foret.

4°.

vû, *non, ne.* 亡

5°.

vŭ vŏ vuŏ. 勿

6°. item

vû. 毋

& 7°.

vû: 无

sunt plærumque *prohibitivæ* tantummodo, & quarta nonnisi apud Veteres invenitur; usûsque non est frequentis.

sic

vŏ | *ne* 勿
laî. | *veneris.* 來

significant tamen etiam (præsertim ultimum) *non est, non habetur*, il n'y a.

8°. & 9°.

fĕ vel fŏ vel foĕ 弗

& foĕ, 咈

idem est quod vû, & character uterque in Libris frequentior.

10°. & 11°.

fî *non est*, 非

& fì, *non est*, 匪

sic

fî | *non est* 非
chàm, | *semper*, 常

non est vulgare, il n'est point ordinaire.

fî | *non est* 非
lì. | *humanitatis*, 禮

Il n'est

Il n'est point de la civilité de

Prius, commune, & in Libris, & in vulgari sermone; sed observa ſi verbo ſubſtantivo

xí *eſſe* 是

præponi non poſſe, at non rarò poſtponitur: dicitur ergo

xí | *eſt* 是
fi. | *non*, 非

il n'y a point.
imo ſæpe etiam ſubauditur, ſic

fi | *non* 非
laî | *venit* 來
tiě. | *qui.* 的

non vertas, *non venit*, ſed *non eſt qui venit.*

12°.

feù, *nonne?* 否

utuntur tum cum interrogant.

13°.

vi, *nondum.* 未

ſic

vî | *nondum* 未
laî. | *venit.* 來

hinc unà cum ċêm *perficit* & hoân *contra.*

14°. vî ċêm,

ſic

vî | *nondum* 未
ċêm | *perfecit* 嘗
ċhě. | *comedere.* 食

15°. hoân vî,

ſic

hoân | *certè* 還
vî. | *nondum* 未
cín. | *intravit.* 進

16°. pǒ ċêm *nondum*, propriè *non perfectum.*

17°. hoân pǒ, propriè *antea non.* Hæ periphraſes quatuor, ut vides, exponendæ ſunt *nondum.*

18°. 19°. & 20°. rariores ſunt.

Sed ut nihil frequentius quam pǒ, ita pǒ tě etiam duplex eſt, pǒ tě & pǒ tě pǒ, de quo addendum nonnihil.

Si quid de pǒ ipſo præmiſerimus; ac *primò* quidem, dum pǒ tono quinto communiſſimum, pú tono quarto, quamvis ejuſdem characteris, majus quid-

dam sonat, & in oratione elegantiori usurpatur.

Deinde in phrasibus non semper verbo præponitur, sed ei nomini vel adjectivo vel adverbio, quod rem negatam continet, sic non dicitur,

pŏ	chĕ	tŏ,
non	*comedit*	*multum.*

Sed

chĕ	*comedit*	食
pŏ	*non*	不
tŏ.	*multum.*	多

il mange non beaucoup.

Quia res ea quam negas est, *comestionis multitudo*, seu, ut philosophicè loquar, *esca quantitas*.

Eodem modo

non festinanter ivit.

çeù	*ivit*	走
pŏ	*non*	不
Kuái.	*festinè.*	快

il a marché non vite.

pro eo quod gallicè diceres,

il n'a point marché vite.

Idem annotandum de *Verbo*, si res negata ad Verbum spectat.

Exemplum.

ngò	*ego*	我
pŏ	*non*	不
lâi.	*veni.*	來

quia id quod negatur nihil aliud est quàm *me venisse.*

Tertiò, Negatio personæ aut rei agenti semper subsequitur; sic non dices:

non gallus cantat,

sed

kī	*gallus*	鷄
pŏ	*non*	不
mîm.	*cantat.*	鳴

Quartò, jam si dicere volueris, *gallus qui non cantat*, cum phrasis τῦ *cantare* adjectiva fiat, tunc phrasi toti præponitur negatio.

Exemplum.

pŏ	*non*	不
mîm	*cantans*	鳴
tiĕ	(not. gen.)	的
kī.	*gallus.*	鷄

quasi efferres *non cantor est gallus*; nam fit mîm tiĕ quasi participium.

Sic N. *non studet.*

pŏ	N. *non*	不
tŏ	*legit*	讀
xû	*librum.*	書

N. *non est studiosus.*

pŏ	N. *non*	不
tŏ	*lector*	讀
xû	*librorum.*	書
tiĕ.	(not. gen.)	的

id est, *non est legens libros*, aut *lector librorum.*
Nunc venio ad

pŏ	*non*	不
tĕ.	*posse.*	得

ex annotatione secundâ supra, pŏ cum eâ dictione construitur in quam cadit *negatio*, ita hoc loco cum

tĕ *posse*, 得

hoc, *verbum* sit, ac præter id verbum cujus actio aut passio negatur, negatio eidem

tŏ *posse* 得

adjungatur necesse est.
Exempli gratiâ, *venire non potest*, ita ordinabis ut latinè,

laî	*venire*	來
pŏ	*non*	不
tĕ.	*potest.*	得

gallicè, *venir il ne le peut.*
quid enim negatur? non *τὸ venire*, sed veniendi potestas.

Cæterum inversio hîc elegans, quod si efferres pŏ tĕ laî esset ac videretur Sinis enunciatio misera. Repetitur etiam non inelegañter pŏ post tĕ. Exemplum. *non venire non potest*, dices:

pŏ	*non*	不
tĕ	*potest*	得
pŏ	*non*	不
laî.	*venire.*	來

gallicè, *il ne peut s'exempter de venir.*

pŏ	*non*	不

tĕ	*poteſt*	得
pŏ	*non*	不
xí.	*eſſe.*	是

gallicè, *il ne peut pas ne point être*, &c.

Quintò, fit præterea *negatio* ex *interrogatione*, atque *inflexione* vocis ſolâ, ut ſi latinè diceres *unde habet*, *unde venit?* Itaque

nà	*quo*	那
	(ex)	
laî	*loco*	來
yeù.	*habet.*	有

ſi nihil addideris, idem eſt quod, *nihil habet quidquam.*

II°. *De Negatione omnimodâ & abſolutà.*

Difficultas hic nulla, & adjiciendæ tantummodo eæ, quas legiſti *Particulæ*, civĕ, civên, tū, ván, çiēn ván, tím tím, & ſi qua eſt ejuſmodi, quæ *abſolutionem* ac *totalitatem* ſignificet.

ſic

civĕ	*perfectè*	絕
pŏ	*non*	不
yaó	*volo*	要

çó.	*facere.*	作

ſupple *eum*, *omninò nolo faciat*, aut *facias*; nam Perſona ſupplenda eſt.

civên	*omninò*	全
pŏ	*non*	不
laî.	*venire.*	來

quæ phraſis eſt temporum omnium.

Il n'eſt abſolument point venu.
Abſolument il ne viendra point.

tū	*totaliter*	都
pŏ	*non*	不
Kēn.	*quæſivit.*	肯

nullo modo quæſivit.

ván	10 *millies*	萬
&	(&)	
çiēn	*ante*	前
ván	*decem millia*	萬

pŏ *non*

pŏ	*non*	不
yaò	*velle*	要
chŭ.	*egredi.*	出

id est, *nunquam omninò egredi in animo est mihi.*

tím	*certò*	定
tím	*certò*	定
mŏ	*non*	莫
yeù.	*haberi.*	有

id est, *certissimè non habetur, non est*: il n'a point, *vel*, il n'y a point certainement.

Ex illis omnibus Particulis nulla

ry	tū,	都

usitatior, & semper præcedit verbum, at nominibus postponitur, quam rem, id est, priorem aut posteriorem locum de omnibus universalitatis monosyllabis in Syntaxi & capitibus sequentibus accuratè observatam reperies. Vide interim inter Pronomina, supra pag. 76. & 77.

2°.

In Negatione per Interrogationem.

Inserviunt hîc monosyllaba hæc,

1°.

feù	*num?*	否

2°.

hû	*cur? quorsum?*	乎

3°.

mò	*num?*	麽

4°.

pŏ pŭ	*non?*	不不

5°.

pŏ	*non*	不
çèm.	*jam?*	怎
çèm		怎
mò.	*quomodo?*	麽

6°.

hŏ	*quomodo?*	曷

7°.

hŏ	*cur non?*	盍

8°.

hô	*quomodo?*	嗑

Exempla nonnulla addenda sunt.

1°.

nì	*tu*	你
çó	*facere*	作
leaò	*jam*	了
feù?	*num?*	否

fecisti-ne tu jam?

2°.

tā	*ille*	他
muên	(not. plur.)	們
laî	*venire*	來
hû.	*num?*	乎

an illi venerunt?

3°.

nì	*tu*	你
xuí	*dormire*	睡
leaò	*jam*	了
mŏ?	*num?*	麽

jam-ne dormisti?

4°.

pŏ	*non?* gallicè *ou non?*	不

ita ut semper inter monosyllaba duo intersit, in quæ cadit interrogatio negativa: sic

Kèm	*petere?*	肯
pŏ	*non*	不
Kèm.	*petere?*	肯

gallicè, *demandez-vous, ou non?* aliter,

nì	*tu*	你
Kèm	*petere?*	肯
pŏ	*an non*	不

çèm ?	*absolutè ?*	怎

num absolutè petis ?

Non desunt interrogationes de *modo*; sic si dicere volueris *itane est an non?* fit hujusmodi locutio ex fi negatione & xí verbo substantivo :

sic

xí.	*est*	是
fi	*non ?*	非

seu *est ne, an non? est?*

aut

xí	*est ne ?*	是
pŏ	*an non*	不
xí.	*est ?*	是

& fi mò in fine posito.

xí	*est*	是
fi	*ne*	非
mò.	*non ?*	麽

item.

yeù	*habetur ?*	有
mò	*an non*	麽
yeù.	*habetur ?*	有

n'y a-t'il pas ?

ponitur etiam mò yeù unà cum aliis verbis :

sic

laî	*venire*	來
leaò	*finitum*	了
mò	*non*	麽
yeù.	*habetur?*	有

id est, *num venit an non ?* sed phrasis est minus elegans.

III°

Particulæ interrogationibus propriæ.

1°. *Cum de rei causâ ac modo agitur.*

Particulæ hîc etiam multæ.

1°. gān çái | 2°. gān yèn | 3°. hŏ | 4°. hô | 5°. hô jû

6°. hô guêi | 7°. hô ýn | 8°. hô kú | 9°. çêm mò | 10°. çem mò yám

11°. xĭ nă | 12°. xín mò | 13°. goéi xín mò

quas nunc sigillatim adscribemus.

1°.

gān 安 *num?* çāi. 哉

& 2°.

gān 安 *num?* yèn. 焉

in Libris tantùm & apud Litteratos reperiuntur, significantque, *num?* est-ce que?

çāi 哉

autem solum in fine phraseos ponitur, sed ita ut præcedat aliqua ex his quæ sequuntur particulis; nimirum

hô 何

vel

kì 豈

vel

hî 奚

vel

û 烏

vel

gān 安

supra; *vel*

hû 乎

vel

yè 也

vel

yû 與

quæ omnes particulæ etiam sine

çāi 哉

interrogationi inserviunt, verbi gratiâ,

kì *qui, quomodò?* &c. 豈

Sed vulgò præcedit earum, quas hìc posui, una, queis addes,

û *quomodò?* 惡

xǒ *quis?* 孰

hǒ *cur non?* 盍

quare non? pourquoi non?

hǒ

3°.

hŏ	*quomodo & cur?*	曷

4°.

hô	*quantum?*	何
hô	*quantus*	何
tá.	*est?*	大

combien est-il grand?

5°.

hô	*quomodo?*	何
jû.		如

quo pacto? sic

hô	*quomodo*	何
jû		如
xām	*percussisti*	傷
tā.	*eum?*	他

quomodo eum percussisti? de verbo ad verbum: *qui sicut*, ubi *sicut* expletivum.

6°.

hô	*cur*	何
goéi.	*facere?*	爲

cur? propriè *cur facere?* ut quidam gallicè, *pourquoi faire avez-vous*, &c.

7°.

hô	何
ÿn.	因

cur, quam ob causam?

8°.

hô	何
kú	故

quamobrem? quam ob causam?

sic dicimus hô goéi, *vel* hô ÿn, *vel* hô kú.

pŏ	*non*	不
nién	*recitare*	念
kīm.	*preces?*	經

cur non oras, recitas orationes tuas?

9°.

cêm		怎
	quomodo ?	
mò.	comment ?	莫

cêm		怎
	quomodo	
mò		莫
çó	*fieri*	作
tě.	*poteſt ?*	得

idem erit quod ſequitur :

10°.

cêm	*quo*	怎
mò	*nam*	莫
yám.	*modo ?*	樣

quo rerum genere, yám eſt *genus*, *modus*, mò expletivum non eſt prorſus, ſed interrogationem facit.

Dices ergo etiam : cêm mò yám çó tě, *quomodo poſſibile eſt, quî fieri poteſt, quî fit ut ?*

11°.

xí	*eſt*	是
nà.	*quis ?*	那

pro *quiſnam eſt ?* vide inter Pronomina.

12°.

xín		甚
	quam ob cauſam ?	
mò		麽

idem eſt quod hô kú *ſupra.* dicunt etiam,

xín	*quæ*	甚
mò	*nam*	麽
yuên	*originis*	原
kú.	*cauſa ?*	故

quænam eſt cauſa ? nam yuên kú eſt *cauſa originalis.* Neque alia eſt phraſis.

13°.

goéi	*facere*	爲
xín	*quæ*	甚
mò	*nam*	麽

ſubauditur yuên kú.

Unde etiam goéi xín mò yuên кú, *quamnam ob causam & rationem?*

NOTA.

Quoad ordinem, adjicienda hoc loco observatio, in eam interrogationem quæ numero quinto posita est, scilicet

hô 何 jû. 如 *quomodo?*

nam phrasi præponi ac postponi potest: Si dixeris, verbi gratiâ, *quomodo eum percussisti?* idque per admirationem, tunc præponenda est; sed si idipsum inquirendo tantum dixeris, tunc postponi potest. Itaque sic tunc temporis loqui amant, priori modo.

hô 何 jû 如 *quomodo*

xâm 傷 *percussisti*

tā 他 *eum?*

quomodo eum percussisti?
at posteriori.

xâm 傷 *percutere*

tā 他 *eum*

hô 何 jû. 如 *quomodo?*

quomodo eum percussisti?

2°. Cum de *quantitate* agitur, adhibentur hîc,

1°.

kì 幾 *quot? combien? quantum?*

& 2°.

kì 幾 *quantum*

kó. 箇 *hoc?*

3°.

kì 幾 *quàm*

tō. 多 *multum?*

4°.

kì 幾 *qualis*

puēn. 本 *fundamenti?*

aut simpliciter *quantum?* nam puēn hîc expletivum est.

NOTA.

Primùm, ubi de *quantitate discretâ* loquimur, & quâ de re agitur, ea res

peculiarem sibi particulam non habet, ei semper adjungi solere

xó *hoc* 箇

Deinde ubi de *quantitate continuâ*, requiri

tō 多

3°. *Cum de Tempore agitur.*

Interrogatio de *Tempore* fit modis quatuor.

1°. Per

kì *quantum*, *quanta*, &c. 幾

2°. Per

xín 甚
mò 麽

3°. Per

xín 甚
ná 那

4°. Per

tō 多

cui sæpe adjungitur

xaò 少

Exempla horum omnium frequentia.

1°.

kì *quot* 幾
niên *anni?* 年

kì *quot* 幾
yuĕ *menses?* 月

kì *quot* 幾
kó *ha* 个
xí *sunt* 是
xîn *horæ?* 辰

2°.

xín *quale* 甚
mò *nam* 麽
xî *tempus* 時
heú *post?* 後

gallicè, *en quel tems?*

kì	*quali*	幾
mò	*num*	麽
xîn	*horâ?*	辰

gallicè, *à quelle heure?*

3°.

xîn	*quali*	甚
nà	*hoc*	那
xî	*tempore?*	時

vel

xîn	*quali*	甚
nà	*hoc.*	那
yĕ	*uno*	一
xî	*tempore.*	時

quonam tempore?

4°.

kì	*quali*	幾

tŏ	*multum*	多
châm	*longo*	長
kieù.	*tempore?*	久

quanto tempore? *en beaucoup de tems?* Dicitur etiam:

tŏ	*multo*	多
xaò	*parvo*	少
kieù.	*tempore?*	久

quasi efferres:
an multo aut brevi tempore?
Atque hi varii *Negationum* modi *generales, simplices, absoluti, per interrogationem*, &c. in quibus regnant præcipuè,

pŏ	*non*	不
fî	*non*	非
vû	*non*	無
mŏ	*non*	莫

ARTICULUS III.

De Quantitate.

PARTICULÆ *Quantitatis* ſunt quantum, tantum, *autant que*, quot, ſatis, tot, tantum, valdè, multum, parum, gallicè *gueres*, nimis, paucum, minus quam oporteat, exigui aut parvi (ſupple) pretii, paulò minùs, paulò plus, paulum, pluſquam, uſque ad, ſemel, bis, ter, &c.

1°. *Quantum* combien, apud Sinas dicitur

tō	*multum*	多
xaò,	*parum?*	少

quaſi interrogando, *multum ne an parum?* ſic

tō	*multum*	多
xaò	*parum*	少
ŷn	*pecuniæ.*	銀
ςù.	(explet.)	子

quantum eſt pecunia?
combien y a-t'il d'argent?
ſed apud Litteratos exprimitur per

kì	*quis, quid,*	幾
hô.	*qualis, quale,*	何

2°. Satis in vulgari.

kiéu	*adjuvare*	救
leaò.	*jam*	了

at in Libris,

ςŏ	*pes* ſeu *ſufficientia.*	足
ỳ.	*ad*	以

Il y a pied & ſuffiſance pour

3°. *tantum.*

ché	*hoc*	這
yám	*modo*	樣
tō.	*multum.*	多

4°. valdè, maximè, *au plus haut degré?*

tá	*altè*	大
tĕ.	*attingere*	得

kìn. | *pondus.* | 緊

quasi diceres, *aliè ita ut attingat pondus.* apud Litteratos est vulgò

tá | *altè* | 大

gên. | (explet.) | 然

id est, *grandement*; nam character τῦ gên videtur expletivè positum, quod alibi frequens.

5°. *Multum* beaucoup.

tō, *multum.* 多

sed ubi de pretio, seu *multi*, seu *carè* cherement, *pretiosè*, scilicet

kuéi, *carè*, 貴

dicitur etiam

kaō | *alto* | 高

kiá. | *valore.* | 價

gallicè *à haut prix.*
& vice versâ & iisdem characteribus
kiá
kaō.

6°. Parum, *gueres*, fit dupliciter, vel per

xaò *parvè*, 少

vel hac periphrasi,

pǔ | *non* | 不

tō. | *multum.* | 多

7°. *Parvi*, gallicè, *à vil prix*, *à bon marché*, utuntur

cjén, *contemnere*, 賤

contemptim, chose vile.

8°. *minus*, trop peu,

tái | *nimis* | 太

xaò. | *parum.* | 少

9°. *Paulò plus*, un peu plus,

tō | *multum* | 多

siē. | *parum.* | 些

quasi diceres, *multum & adhuc parum.* quod redditur etiam

kèm | *plus* | 更

tō | *multum* | 多

siē. | *parum.* | 些

dicitur quoque

mŏ | *non* | 莫

siē. | *parum.* | 些

quasi diceres, *non adhuc paululum?*

10°. *Paululum*, tant soit peu.

yĕ | *unum* | 一

siē | *parum* | 些

siē. | *parum.* | 些

11°. *Quantum, tanquam*,

jû, *quantum.* 如

idque si cum nomine posueris,

jû | *quantum* | 如

nì. | *tu.* | 你

vel *sicut tu.*

12°. *Plusquam*, sic *plusquam tu.*

kuó | *transgredi* | 過

yû | *usque ad* | 逾

nì. | *te.* | 你

quod est, *transire ultra te.*

13°. *Usque ad.*

chí | *advenire* | 至

yû. | *ad* | 于

14°. *Semel*, sive *unâ vice.*

yĕ | *unâ* | 一

çaō. | *vice.* | 遭

quasi *uno occursu.*

Apud Litteratos dicitur:

yĕ | *uno* | 一

çù. | *ordine.* | 次

& *unâquaque vice*, est

moèi | *unâquaque* | 每

çù. | *vice.* | 次

gallicè, *chaque fois.*

bis, deux fois, apud Litteratos, leàm çù.

leàm | *duabus* | 兩
çû. | *vicibus.* | 次

deux fois.

inter populum.

leàm | *duobus* | 兩
çaô. | *occurfibus.* | 遭

fic multis vicibus erit :

tŏ | *multis* | 多
çû. | *vicibus.* | 次

&

tŏ | *multis* | 多
çaô. | *occurfibus.* | 遭

item

lúi | *fpeciebus* | 類

&

çû. | *vicibus.* | 次

&

tŏ | *multis* | 多
pién. | *occafionibus.* | 便

çaô igitur eft occurfus *rencontre*, occurrere, & çû ordo *rang*.

14°. *Tantum ut* exprimitur perlphrafticè hoc modo.

Tu *tantum pofuifti vini ut*, dicunt : Tu *ponere tranfire vinum ufque ad*, & fic de cæteris.

Articulus IV.

De Conditionalibus.

Particulæ conditionales apud Sinas multæ, eæque generis duplicis, *fimplices* nimirum & *compofita*.

1°. *De conditionalibus fimplicibus, feu unius monofyllabi.*

Simplices funt tantummodo quatuor. 1°. *Si.* 2°. *Pofito quod*, gallicè, *en cas que*. 3°. *Abfit.* 4°. *Procul dubio quod.*

1°. *Si.*

jŏ, | *haberi*, | 若

&

yeù, | *haberi.* | 有

id eft, *pofito quod.*

2°. *Pofito quod*, en cas que.

yû, | 於

hoc autem differt à fequentibus.

yû *ab* 于

yû, primo tono, quæ est accusativi nota. 于

yû secundo tono, quod est apud Litteratos *ego*. 予

yû tertio tono quod est *dare*, sed tum cum inferiori dat superior. 予

yû quarto tono, 與

præsentem se sistere, alicui rei adesse.

Sed videsis Dictionaria nostra.

3°. *Absit* quod fit per particulam prohibitivam

hieū, 休

relege supra, quæ de *Imperativo prohibente* annotavi.

4°. *Procul dubio quod.*

piĕ, *dubitare* 別

scilicet Imperfectis, Subjunctivis anteponitur, usurpaturque in dubiis, sed non sine spe, & unà cum exspectatione aut potius rei possibilitate.

Exemplum.

piĕ	*dubitanter*	別
gîn	*homines*	人

pŏ	*non*	不
kēm.	*quærerent.*	肯

gallicè efferres in phrasi, *quod si quæreres tu*; & in *arrangement fortasse alii non ideò quærerent.*

2°.

De conditionalibus compositis, vel monosyllaborum duorum.

Sunt autem multoplures, ut apud Latinos *etsi*, *quamvis*, *quod si*, *verbi gratiâ*, *verbi causâ*, *dubio procul non*, & similia. Erunt ergo :

1°. *quamvis*, gallicè, *quand même.*

sui	*quamvis*	雖
gên.	(explet.)	然

2°. *tametsi*, quod idem est.

sui	*tametsi* &	雖
kí.	*posito quod.*	既

3°. *si accideret ut*, posé le cas que, *si esset.*

jŏ	*si*	若
xí.	*esset.*	是

4°. *dato quod*, supposé que, *admisso quod esset.*

kí	*dato*	既
xí.	*esse.*	是

5°. *supposito, licet falsò, quod.*

kiá	*falso*	假
jû.	*ut.*	如

6°. *verbi gratiâ*, par exemple.

pí	*exemplum*	譬
jû.	*sicut.*	如

7°. *comparationis causâ.*

pì	*comparari*	比
yû.	*ad.*	于

8°. Dicitur quoque hoc ultimum, *la chose étant ainsi.*

pì	*comparationis*	比
fām.	*parte.*	方

NOTA.

Particulas hasce omnes Verbo præponi oportere, sed esse quasdam quæ nominibus aut pronominibus postponi queant. Exemplum prioris.

jŏ	*si*	若
tā	*ille*	他
laî	*venire,*	來
ngò	*ego*	我
cieū	*ire*	就
kiú.	*statim.*	去

si venerit, ibo statim, gallicè, *si lui venir, moi sur le champ aller.*

Posterioris exemplum.

nì	*tu*	你
kí	*posito quod*	既
kiaó	*legis*	教
chūm.	(in) *medio fueris.* &c.	中

Articulus V.

De Modificationibus, aut Particulis modificativis.

Norunt omnes, eas quas modificationis vocant Particulas, per omnem ferè orationem quasi discurrere: itaque si quas hîc repereris quæ in aliis quoque Articulis jam visæ, mirum id tibi nullo modo esse debet. Quænam autem? hæ scilicet.

1. Ut, quemadmodum, sicut, *de même que.*
2. forte an, fortasse, *item* fortè, *par hasard.*
3. ferè, quasi, *à peu près comme.*
4. tantùm, *aut* ita, *aut* sic, *aut* adeò, in comparationibus v. g. *adeo magnus ut*, &c.
5. quin etiam, præterea.
6. neque plus neque minus, gallicè, *ni plus, ni moins.* Sinæ vertunt *aqui*, de la même façon.
7. Quomodo, quâ ratione, quemadmodum *interrogativè.*
8. ut maximè, *vel* maximè, & ut minimum, *vel* minimè, gallicè, *pour le plus, pour le moins.*
9. in dies melius, gallicè, *de mieux en mieux.*
10. certatim, gallicè, *à l'envi.*
11. quamvis, etsi, *quoique.*
12. ideo quod, cum, gallicè, *puisque.*
13. quia, propterea quod.
14. uno verbo, ut verbo dicam.
15. quapropter, *c'est pourquoi.*
16. convenienter, decorè, *convenablement, selon la bienséance.*
17. inconsideratè, *en étourdi*, & *sans réflexion.*
18. ergo, etenim, *donc.*

Quæ nunc sigillatim repetenda, & characteribus Sinicis exponenda.

1°. ut, quemadmodum.

jû 如

& aliter dicitur per

ûlh & 而

per

yè & 也

per

yě & 亦

per

yě	*uno*	一
yám.	*modo.*	樣

2°. forte an, fortasse, forte.

kùm	*timere*	恐
pá.	*timere*	怕

Apud Litteratos & in Libris usurpatur alterutrum tantummodo; sed *forte*, seu *par hasard*, est

geù	*idem*	偶
jên.	*etiam.*	然

phrasim

phrasim vulgò præcedit,

geù *idem* 偶
jên. *etiam.* 然
yû *transiit* 踰
chŏ *occurrit.* 着
tă. *ipsi.* 他

id est, *fortè occurrit ipsi.*

dicitur etiam

hoân *fortè.* 還

fortè, par hasard, *per accidens.*
Hispan. *por ventura.*
3°. ferè, *à peu près*, quasi.
Utuntur hac periphrasi:
abesse, seu *abest non multum.*

châ *abest* 差
pŏ *non* 不
tō. *multum.* 多

4°. *tam*, *adeo*, *ita*, ante adjectivum ut hæc exprimant, periphrasim quoque adhibent. Remittendus es ad nomina in capite de *Comparativis*, ubi habes

kēm *plus*, *magis.* 更
yéu *iterum*, *etiam.* 有
yéu *iterum.* 又
yeû *magis.* 尤

5°. Quin etiam, præterea.

hoân *magis* 況
yeù *haberi.* 有

item

yéu *magis*, *etiam.* 又

item

lím *ultrà.* 另

&

lím *ultra* 另
vái. *foras.* 外

6°. *neque plus neque minus*, gallicè, *ni plus ni moins*, quod est eodem modo sinicè.

yĕ	*uno*	一
puōn.	*modo.*	般

Sæpe etiam pro subjectâ materiâ vertitur phrasis, & dicitur,

kuām	*lux*	光
kuām.	*lux*	光

vel

chím	*justitia*	正
chím.	*justitia.*	正

vel

kān	*dulcedo*	甘
kān.	*dulcedo.*	甘

quæ locutiones huic aut illi interrogationi accommodantur.

7°. *quomodo*, *quâ ratione*? usurpatur,

vel

hî *quî?* 奚

vel

ŏ ŭ, *quî factum?* 惡

vel

kiaó.	*vocari.*	教
kiaō.	*vocari.*	交
kiaó.	*vocari.*	呌

de verbo ad verbum posteriora hæc tria sunt *vocare*, quasi dicerent : *vocarine possunt ea quæ dicis?* Priora duo de *modo* & ratione, sed alterum generatim, nempè hî, alterum in calamitatibus, nempè ŏ seu ŭ, ita ut sit quî *tantum scelus*, *calamitas tanta!*

Respondetur autem huic interrogationi,

vel

ché	*hoc*	這
yâm.	*modo.*	樣

vel

kŏ	*unoquoque*	各
yâm	*modo.*	樣

vel

pĕ	*centum*	百
puōn.	*modis.*	般

id est, *omnibus modis*, *omnimodè*. ut apud Latinos, *modis sexcentis*.

8°. *ut maximè*, *ut minimè*,
gallicè, pour *le plus*, pour *le moins*,
ita exprimuntur ut dicas, *ut maximè*.

chí | *usque ad* | 至
tō. | *multum.* | 多

ut minimè, *ad minimum*.

chí | *usque ad* | 至
xaò. | *parum.* | 少

9°. *in dies melius*, gallicè, *de mieux en mieux*, vertitur,

çán | *adjuvando se* | 贊
çán | *adjuvando se* | 贊
haò | *bonum* | 好
leaò. | (nota præteriti.) | 了

10°. certatim, *à l'envi*, vel ut apud majores nostros, *à qui mieux mieux*.

siām | *simul* | 相
saí. | *comparari.* | 賽

11°. *quamvis*, quod etiam habes in *conditionalibus* supra.

suī | *quanquam* | 雖
jên gên. | (explet.) | 然

aut etiam in Libris solùm.

suī. | *etsi.* | 雖

item.

çûm | *generatim* | 從
gên jên. | (explet.) | 然

jên itaque ferè expletivum, dicitur etiam

pién, | *potius.* | 便

quod est gallicè, *au reste*; de verbo ad verbum, *quod si ad commoditatem respexeris*.

12°. *cum*, puisque. (vide in *conditionalibus*.)

kí | *quia*, *quod si.* | 旣
gên jên. | (explet.) | 然

kí est *posito*, *supposito quod*, & usurpatur aliquando unum.

13°. quia, propterea quod, id est, διὰ τὸ ποιεῖσθαι.

ȳn	*quia*	因
guêi.	*factum.*	爲

& apud Litteratos,

kaí,	*etenim.*	蓋

14°. *uno verbo*, ut breviter dicam,

çùm	*ſummatim*	總
xuĕ.	*loquendo.*	說

15°. *quapropter*, c'eſt pourquoi.

xí	*eſt*	是
kú.	*ratio, cauſa.*	故

Exprimitur etiam per

sò	*quod*	所
y.	*ad.*	以

16°. *convenienter*, juxta id quod decet.

kaī	*decet*	該

tām	*conſentaneum rationi*	當
kaī.	*decet.*	該

& ſimpſiciter kaī gên.

kaī, *convenit, oportet, decet.*

dicitur etiam unum.

tām.	*rationi conveniens.*	當

item tono quarto & aſpirato.

kí	*& ſimul*	曁
gên jên.	(explet.)	然

ſed eſt, *conjunctim fieri debet, convenitque.* &

tām	*conveniens*	當
gên.	(explet.)	然

hinc phraſis,

tām	*convenit*	當
hîm	*puniri*	刑
kaī	(qui) *dignus*	該

hîm *puniri.*

hîm	*puniri*	刑
chè.	(not. partic.	者

kaï hîm chè, *is qui panâ dignus.*

17°. Inconſideratè, *en étourdi.*

ngeù	*inconſultò.*	偶
jên.	(explet.)	然

& *conſideratè*, id eſt, *attentè.*

kiŏ	*ſenſu*	覺
tĕ.	*obtinere* *τῦ obtinend'.*	得

kiŏ eſt *ſentire*, vide in Dictiom.

kiŏ *ſenſûs*
hoên. *anima.*

ſeu *anima ſenſitiva.*
Sed

kiŏ	*negligere*, *non quarere de.*	却

eſt etiam *abſque ullâ æſtimatione*,
item *reverâ.*

18°. *ergo*, *etenim*, *etiam.*

ciĕ.	gall. *donc.*	即

Hæc Particula ſignificat quoque,
illicò, *ſtatim*,
& cum

guéi, *opponere ſe : quare?*	爲

Addenda hic Conſenſûs *ac* Repugnantiæ *Particula.*

Apud Latinos *Conſenſus* exprimitur per, libenter, optimè, rectè, ſuaviter, conſultò. *Repugnantia* per, ſed, at, contra, tamen.

I°.

Part. Conſenſûs.

1°. *Libenter.*

Locutiones hîc multæ.

kān	*dulciter*	甘
gên.	(explet.)	然
kān	*dulci*	甘
sīn.	*corde.*	心
kān	*dulci*	甘
yuén.	*velle.*	願

dicitur etiam

suî	ad *voluntatis* *voluptatis*	隨
pién.	*dispositionem.*	便
suî	ad *voluntatis*	隨
ý.	*intentionem.*	意
çûm	*ex*	從
pién.	*dispositione.*	便
çûm	*ex*	從
ý.	*intentione.*	意

gên est expletivum, ut alibi ferè semper.

2°. Consultò, *à dessein.*

kú	*causâ*	故
ý.	*intentione,*	意

kú est hìc, *causante intentione.*

II°.

Repugnantia.

Dum huic aut illi rei aliquid opponimus, utimur

1°.

naì	*sed, contra,*	乃

2°.

tán	*sed.*	但

3°.

chí	*contra.*	啻

Articulus VI.

De Temporis, Ordinis, Loci, Sitûs Præpositionibus & Postpositionibus.

I°.

AD *Tempus* pertinent, 1. olim, 2. antiquitùs, 3. illo tempore, 4. jam, 5. nuper, 6. dies sunt tres, 7. nudius tertius, 8. heri, 9. hodie, 10. nunc, 11. mox, *dans un moment*, 12. mox, *il n'y a qu'un moment*, 13. cras, 14. postridie, *après demain*, 15. diebus ab hinc tribus, 16. brevi, *dans peu de tems*, *incessamment*, 17. indefinenter, *sans cesse*, 18. subitò, 19. statim, illicò, 20. in posterùm, *désormais*, 21. in futurum, *à l'avenir*, postea, 22. alternis, gallicè, *tantôt*, quod de anteriori & de posteriori tempore, 23. tardò, 24. sæpè, 25. aliquando, *quelquefois*, 26. unâquâque vice, 27. nunquam, quod de præterito & de futuro, 28. semper, 29. serò, *tard*, 30. citò, *bientôt*, *promptement*, 31. tunc & cum *alors*, 32. jam tum, *dèslors*, 33. abhinc,

dèt, ab vel ex, *depuis*, 34. rursùm, denuò, *derechef*, *de nouveau*, 35. etiam, *encore*, 36. dum; *cependant*, *pendant ce tems-là*, 37. statim atque, *d'abord que*, *aussi tôt que*, 38. nondum, 39. quantum temporis, 40. ut plurimùm, *ordinairement*, 41. initio, *au commencement*, 42. tempestivè, *à tems*, *tout à propos*.

II°.

Ad Ordinem.

1. Antea, ante, anteriùs, gallicè, *avant*, *devant*, *auparavant*, 2°. postea, post, *après*, *ensuite*, deinde, 3. tandem, demùm, 4. unâ serie, *à la file*, *une file*, 5. simul, 6. per vices, vicissim, 7. hoc modo; 8. aliter, alio modo, 9. aut, vel, & contra.

III°.

Ad Locum & Situm.

1. Ante & coram, 2. de, ex, 3. propter, 4. per, 5. ad, gallicè, *à*, 6. contra, *en opposition à*, 7. propè, 8. trans, *au-delà*, 9. in, adversùm, 10. super *au-dessus*, 11. inter, in medio, 12. infra, fubter, 13. versus, 14. post, 15. inter, 16. intra, 17. intus, 18. ad finem, 19. super, 20. extra.

IV°.

Ad Situm.

1. Ubi, 2. unde, 3. ultra, 4. citra, 5. adversùm, *vis-à-vis*, è regione, 6. propius, 7. circa, 8. inter, 9. extra, 10. per, *à travers*, 11. per, *par le moyen*, *au moyen de*, 12. fine, absque, 13. unâ cum, 14. apud.

PARAGRAPHUS I.

De Tempore.

1°. *Olim*, autrefois.

ỳ	*in*	以
çiên.	*præterito.*	前

tempore præterito.

dicitur etiam

hiám	*præterito*	曏
xî.	*tempore.*	時

itémque

kieú	*veteri*	舊
xî.	*tempore.*	時

& in Libris omittitur xî.

2°. *Antiquitùs.*

kù	*veteri*	古
xî.	*tempore.*	時
xám	*superiori*	上
kù.	*antiquitate.*	古
çiên	*priori*	前
kù.	*antiquitate.*	古

Adduntur etiam voces xám kù. & çiên kù.

duo monosyllaba

xî | *temporis* 時
çiĕ. | *articulo* 切
vel
ciĕ | *occasione* 即

itaque hæ phrases exoriuntur :

xâm kù xî çiĕ. | ciên kù xî çiĕ.

quæ ejusdem omninò significationis.

3°. illo tempore, *dans ce tems-là.*

ná | *illud* 那
xî | *tempus* 時
héu. | *post* 後
item
çiĕ | *tunc & articulo ipso* 卽
xî. | *temporis.* 時

4°. jam, *déja.*

cêm jam. 曾

ut vidisti, est *præteriti* nota.

5°. nuper, *dernierement.*

pú | *non* 不
kiéu. | *diuturno.* 九
supple *tempore.*

6°. dies sunt tres, *il y a trois jours.*

tá | *magni* 大
çiên | *antea* 前
gĕ. | *die.* 日

7°. nudius tertius, *avant hier.*

çiên | *antea* 前
gĕ. | *die.* 日

8°. heri, *hier.*

çŏ | *præterito* 昨
gĕ. | *die.* 日

& in Libris tantummodo

çŏ *præterito.* 昨

supplendum est *die.*

9°. hodie,

kīn	*præsenti*	今
gĕ.	*die* vel *sole.*	日

utuntur autem aliis phrasibus ut plurimum, quæ elegantiores habitæ.

nimirùm

kīn	*præsenti*	今
tán.	*manè.*	旦
kīn	*præsenti*	今
cheú.	*die solemni.*	晝
kīn	*præsenti*	今
chaó.	*regno.*	朝

chéu propriè *diem longum* & *diem* ac *noctem* unà significat.

10°. nunc, *à present.*

jû	*ut*	如
kīn	*nunc*	今

exprimitur quoque per

ûlh	*&*	而
kīn	*nunc.*	今

per

hién	*apparentem*	見
xí.	*esse.*	是

& per

kīn	*nunc*	今
xí.	*esse.*	是

notabis autem τῷ jû kīn, si persona in phrasi scripta non sit, phrasim semper incipere; si scripta, τὸ jû kīn sequi.

11°. mox, *tout à l'heure*, *dans un moment*, de futuro.

ciĕ	*statim*	即
kĕ.	*momento*	刻

quarto de hora.

considerandа igitur sunt hæc tria ciĕ
Primum çiĕ

est *dissecare*, *dividere*. 切

secundum çiĕ

statim, dans le moment. 即

tertium çiĕ

quod est *tum*, *tunc*, & propriè articulum significat. 節

Et hinc supra in *Verbis* ad Imperfecta habes

ciĕ, 切

sed fieri solet, idque elegantius, per ciĕ ultimum sine aspiratione.

ná	*illius*	那
xî	*temporis*	時
ciĕ.	*articulo.*	節

Vide supra Verborum Imperfecta. Cæterum, in hâc Particulâ, apud eruditos prius monosyllabum evanescit, retento priori ciĕ.

80

ciĕ	*momento*	節
kó.	*hoc*	箇

sumitur pro *rogo te*, cum addito nempè, etiam atque etiam.

12° statim, *tout à l'heure*, *il n'y a qu'un instant*, de re præterita.

çaî *statim.* 纔

13°. cras, *demain.*

mîm	*claro*	明
gĕ.	*die:*	日

id est, *cum dies sequens illuxerit.*

14°. postridie, *après demain.*

heú	*post*	後
gĕ.	*die.*	日

15°. tribus ab hinc diebus, *dans trois jours.*

tá	*magni*	大
heú	*post*	後
gĕ.	*die.*	日

vide suprà n° sexto.

16°. brevi, *bientôt*, *dans peu de tems.*

cieú *illicò*, 就

hispanicè, *luego.* *à l'heure même.* item

çaò, *brevi.* *demain.* 早

dans peu.

item

yĕ	unum	一
xî	tempus	時
kiēn.	ante	間

item

yĕ	unius	一
kĕ	momenti	刻
ciéu.	instanti.	就

utuntur etiam Futuri particulâ

çiám	præsto esse ad.	將

17°. incessanter, gallicè, *sans cesser.*

xî	tempore	時
xî.	tempore,	時

&

pŭ	non	不
tím.	determinato.	定

indeterminatim.

18°. subitò, *soudain.*

hŏ	instanti	忽
gên.	(explet.)	然

hŏ cum hoc charactere est alicujus rei *decem millesima pars.*

item

yaò	breviter	突
gên.	(explet.)	然

&

çŏ	finire	坐
gên.	(explet.)	然

&

çâm	urgeri	倉
gên.	(explet.)	然

19°. illicò, confestim, *sur le champ.*

utuntur

ciĕ	statim	卽
kĕ.	momento.	刻

quod habes supra n° undecimo.

item
cič *momenti* 卽
xî. *tempore.* 時

item
cič *momento* 卽
lič lĭ *abeunte & sublato.* 立

item
cič *momento* 卽
guêi. *facto.* 爲

20°. in posterum, *désormais, par la suite.*

ỳ *in* 以
heú. *posterum.* 後

vel
çûm *ex* 從
kīn *nunc* 今
ỳ *in* 以

heú. *posterum.* 後

21°. postea, post hac, *à l'avenir.*

heú *postea* 後
laî. *venire.* 來

22°. *nunc*, pro eo quod gallicè dicimus *tantôt*, sed est triplex.

Aliud est cum de *Praeterito.*
Aliud cum de *Futuro.*
Aliud cum de *rebus alternis* usurpatur.

a de *Praeterito*, est

çaî, *anterius.* 纔

b de *Futuro.*

çiám, *quod praesto est, & brevi eveniet.* 將

estque, ut vidisti, *Futuri* nota.
& dicitur etiam

cieú. 就

item
pú *non* 不
kieù. *diu.* 久

c in rebus

c in rebus *alternantibus* adhibetur phrasis repetita.

yeù	*est*	有
xî	*tempus*	時

sic *nunc stans*, *nunc sedens*.

yeù	est *est*	有
xî	*tempus*	時
çàn.	(quo) *stat.*	站
yeù	*est*	有
xî	*tempus*	時
çò	(quo) *sedet.*	坐

sed rei enumerandæ modi alii duo, nimirùm per

hoč *vel* 或

vel per

ûlh *&* 而

d

çó	*sedet*	坐
yĕ	*uno*	一
hoč.	*sive.*	或
çán	*stat*	站
yĕ	*uno*	一
hoč.	*sive.*	或
çó	*sedet*	坐
ûlh	*&*	而
çán.	*stat.*	站
çán	*stat*	站
ûlh	*&*	而
çó.	*sedet.*	坐

23°. *rarò*, fit dupliciter.
In Libris,

hī *rarò*. 希

vel

hàn, *rarò*, 罕

in fermone vulgari
hī
hán.
unà fimul & iifdem characteribus.
funt etiam periphrafes duæ quæ idem exprimant.

xaò *parum* 少
tĕ *ita ut poffe* 得
kīn. *arceri*. 緊

&

xaò *parum* 少
tĕ *ita ut poffe* 得
yeù. *haberi*. 有

kīn hoc loco *arctum*, gallicè *preffé*, & in eàdem phrafi pro

tĕ, *poffe* 得

ufurpatur etiam

tiĕ (genitivi nota) 的

kiĕ & kī *celeriter*, 亟

quod diftingues à

kī. *fummò*. 極

24°. fæpe, *fouvent* & *ordinairement*.
fæpe eft

châm, *femper* 常

fæpius, vel ut gallicè *ordinairement*, repetito eodem charactere
châm
châm
cæterum, ordinarius, vulgaris, ordinariè, eft

sŏ *aliàs* sū. 俗

in Libris & apud eruditos dicitur tantum

châm 常

apud vulgus dicunt
vel

moeì *quæque* 每
çū. *vice*. 次

vel

moeì *quæque* 每
moeì. *quæque*. 每

vel

luỳ | *specie* 類
çú. | *vice.* 次

vel

luỳ | *specie* 類
luỳ. | *specie.* 類

25°. aliquando, *quelquefois.*

yeù | *est* 有
xî. | *tempus.* 時

& in Libris xî tantum.
item alternatim *tour à tour*, seu per vices,

lûn *rotatim.* 輪

&

siám | *simul* 相
lûn. | *rotatim* 輪

& in Libris xî tantum.
26°. unaquaque vice, *chaque fois.*

moeì | *quaque* 每

yĕ | *unâ* 一
çú. | *vice.* 次

In Libris usurpatur tantum vel monosyllabum

moeì *quisque* 每

vel monosyllabum

luỳ *species.* 類

27°. *nunquam*, sed *nunquam* est vel *præteriti*, vel *futuri.*

a præteriti,

çûm | *à* 從
laî. | *venire.* 來

à tempore quo venit. ex quo.

Et apud Litteratos tantummodo

çûm 從

b Futuri.

çaí | *est in* 在
pú. | *non* 不

vel

chūm | *finire* 終

pú. | *non* 不

28°. *semper*, idem quod supra n°. 24, *sæpe*; nam dicitur

çhâm *ordinariè* 常

& præterea

xî. *tempore* 時

Vide etiam n°. 39. *ut plurimùm*, & in Dictionario

yùm, *æternum in ævum* 永

29°. *tardè*, *serò*,

gán, *obscuritas.* 暗

la nuit serrée, hinc *versus noctem.*

gán | *obscuritatis* 暗

teû. | *caput.* 頭

çai | *tò esse in* 在

gán. | *obscuritate.* 暗

çai | *tò esse in* 在

hĕ. | *nocte obscurâ.* 黑

gallicè *il est tard.*

chî | *tardè* 遲

leaò. | *venit.* 了

tardavit & *tardè venit.*

30°. citò, celeriter, promptè.

Kuai *citò*, 快

sŏ sŏ *de improviso.* 速

sŏ, hoc charactere generatim est *celeritas.* Vide supra n°. 24.

31°. tum, tunc & cum.

tunc, *alors*, generatim.

çaî, *tunc.* 纔

vel

ná | *illo* 那

xî. | *tempore.* 時

tunc

tunc de tempore anteriori,

fām *tunc* 方
hisp. *por esso*
&
fām | *tunc* 方
çāi. | *instanti.* 纔

tunc, *alors*, post illud tempus.

nà | *illud* 那
xî | *tempus* 時
heú. | *post.* 後

dicitur etiam
kém. *magis* 亘

b. tum, *lorsque*, fit periphrasi, hoc modo: *cum venerunt ille.*

xí | *fuerunt* 是
lâi | *venerunt* 來
xî. | *quando vel tempore.* 時

scilicet, *quo tempore venerunt.*

32°. jam tum, *desiors*, utuntur iisdem

xî | *tempore* 時
&
heú. | *post* 後

33°. *ex*, *ut ex illo* (supple *tempore.*) *dès & depuis.*

item
çú *ab.* 自
vel
çûm.. *ex* 從
item
yeû. *inde* 由

34°. iterum, *derechef.*

çái. *rursus* 再
item
çai | *iterum* 再
kiú. | *ire.* 去

kiú hoc charactere est *ire*, *aller*, mener.
35°. etiam, *encore.*

hoân, *etiam* 還

36°. dum, *pendant que*, *cependant*, adhibetur idem monosyllabum

xî *tempore.* 時

hoc modo, *dum apud te eram.*

çái *τῦ esse in* 在
nì *tui* 你
kiā *domo* 家
tiĕ (not. gen.) 的
xî *tempore.* 時

tempore τῦ esse me in domô tuâ.
37°. statim atque, *d'abord que.*
item statim, *d'abord.*

yĕ *uno* 一
&
yĕ. *uno* 亦

ponitur in principio phrasеos

yĕ *uno* 一
& in fine.
xî *tempore* 時

sic, statim atque veni, *aussi-tôt que j'arrive.*

yĕ *τῦ statim* 一
taó *adveniendi* 到
vel *adveniendi* 倒
tiĕ (not. genit.) 的
xî. *tempore.* 時

quasi gallicè diceres, *premier, arriver de, du tems.*
38°. nondum, *pas encore.*

hoân *antea* 還
vĭ. *nondum.* 未
vel
vĭ *nondum* 未
cêm. *perfectum.* 曾

39°. quantum temporis, *combien de tems.*

tō *quantum propr. multum* 多

kieù. | *diu.* | 久

ſic eſt apud Confuc. in tá hiŏ & alibi. Sed videntur Sinæ ſegere interrogativè.

40°. ut plurimùm, *ordinairement*, *pour la plus grande partie.*

tá | *magnâ* | 大

Kaí. | *generalitate* | 概

vel

Kaí | *generalitate.* (ſimpliciter) | 槩

itdem in tá hiŏ.

Kì | *incipiendi* | 起

teû. | *capite.* | 頭

vel

çiên | *anterioritatis* | 前

teû. | *capite.* | 頭

& vulgò poſtponuntur.

42°. tempeſtivè, opportunè, *à tems*, *à propos.*

vel

xî | *tempore* | 時

xî. | *tempore.* | 時

vel

pién | *preſto* | 便

xí. | *eſſe.* | 是

vel

cén | *uſurpare* | 僣

kiáo. | *ſellam.* | 轎

de verbo ad verbùm, *uſurper chaiſe*, quæ ſententia eſt proverbialis.

Paragraphus II.

De Ordine, ſeu *Ordinis Particulis.*

1°. Antea, ante, anterius, gallicè, *avant*, &c.

çiên | *antea.* | 前

ſiēn | *ante*, | 先

gallicè, *devant.*

ỳ | *in* | 以

çiên. | *anteriori.* | 前

gallicè, *auparavant.*

2°. post, postea.

hĕu | *post* | 後

laî. | *venire.* | 來

vel simpliciter héu.
aliquando

huôn *finire.* 完

3°. *a* *Postremò*, apud Litteratos,

kím *perfici.* 罄

dicitur etiam

kím, *postremò*, 竟

hisp. *finalmente.*
b *tandem*, *demum*, interrog.

Kiŏ *tandem?* 却

4°. *a* *serie*, *unâ serie.*

siām | *simul* | 相

chuén. | *inserere.* | 串

enfiler.
b *una series*, gallicè, *une file.*

yĕ | *una* | 一

chuén. | *series.* | 串

5°. *c* *simul*, *unà simul*, *conjunctim.*

kúm *simul.* 共

6°. *a* *per vices*, tour à tour,
alternatim.

siām | *simul* | 相

tí. | *mutare.* | 替

&

siām | *simul* | 相

lûn. | *rotari.* | 輪

vide in Particulis Temporis n°. 25.
b *per bina*, de deux en deux.

túi *correspondere.* 對

c *par*, une paire.

xoām *par* 雙

7°. *hoc modo*, de cette façon là.

ché | *iste* | 這

yĕ *uno*

yĕ	uno	一
hiám.	collo.	項
	vel	
ché	illius	這
tèm.	modi.	等

item ché yĕ tèm.

8°. aliter, alio modo.

piĕ	alterius	別
yám.	modi.	樣

9°. vel, aut, ou.

hoân	contra	還
xí.	est.	是

PARAGRAPHUS III.

De Loci Particulis.

Loci hujusce erunt *Prepositiones* ac *Postpositiones* plæræque, eæ præfertim quæ *Loci* ut vocant quæstiones constituunt. *Prepositiones* autem 9. *Postpositiones* 10.

I°. *Prepositiones 9.*

1. *de*, *ex*.

çûm	de	從

Sic

çûm	de	從
tiēn.	cælis.	天

2. *propter*, *pro.*

goéi	pro	爲

Sic

goéi	pro	爲
çù	mortuis	死
chè.	(adj. part.)	者

3. *per*, *in*.

ȳn	in	因

Sic

ȳn	in	因
ngò	mei	我
mîm.	nomine.	名

4. *ad*, item *à*, *quantum ad.*

yû ù	*ad*	與于
	&	
yû	*à*	于
	&	
yû	*quantum ad*	於

& est etiam dativi nota.

5. *contra*, *opposito*, *opponi.*

kĕ	*contra*	克
	&	
kĕ	*contra*	尅
	Sic	
kĕ	*contra*	尅
gaó.	*superbiam.*	璈

6. *propè.*

kín	*propè*	近
	Sic	
kín	*propè*	近
chîm.	*muros.*	城

7. *trans*, au-de-là, & *per*, au-dessus en comparaison de

kuó	*trans*	過
	Sic	
kuó	*trans*	過
hŏ.	*viam.*	河

8. *contra*, *versus*, *coram.*

tuí	*coram*	對
	vel	
tuí	*versus*	對
xān.	*montem.*	山
	item.	
tuí	*contra*	對
nì.	*te.*	你

9. idem quod kuó.

xím	*supra*	勝

propriè, *vincere in bello*, *in ludo.*

Sic

xím — *supra* — 勝

tā — *caeteros* — 他

xím — *sanctos sanctitatis* — 聖

gîn. — *viros.* — 人

II°. *Postpositiones* 10.

1. *ante & coram.*

çiên — *ante* — 前

Sic

tiēn — *caeli* — 天

chù — *Domini* — 主

taî — *tribunal* — 擡

çiên. — *ante.* — 前

devant le tribunal de Dieu.

2. *inter, au milieu de.*

chūm — *inter* — 中

Sic

gîn — *homines* — 人

chūm. — *inter.* — 中

3. *sub, subter.*

hiá — *sub* — 下

Sic

tiēn — *caelo* — 天

hiá. — *sub.* — 下

4. *versus.*

hiám — *versus* — 向

Sic

tūm — *orientem* — 東

hiám. — *versus.* — 向

5. *post*, après, depuis.

héu — *post* — 後

Sic

tí — *terram* — 地

heú. — *post.* — 後

6. *inter*, entre, parmi.

kiēn *inter* 間

Sic

gîn *homines* 人

kiēn. *inter* 間

7. *intus*, *intra*, au-dedans.

lì *intùs* 裡

Sic

sīn *cor* 心

lì. *intra.* 裡

8. *in*, *interius*, *intra.*

nuí *intro.* au dedans. 內

Sic

sīn *corde* 心

nuí. *in* 內

9. *ad finem*, au bout de, est cujuslibet rei extremum.

piēn *ad finem* 邊

Sic

niên *anni* 年

piēn. *ad finem.* 邊

au bout de l'an.
sub anni finem.

10. *latus*, *ora*, *extra*, *extus.*

vái. *extra.* 外

Sic

ĉiîm *muros* 城

vái. *extra.* 外

En omnes omninò *Præpositiones* & *Postpositiones.*

Sed præterea considerandæ tibi loci & sitûs *Particulæ*, quatenus *præpositiones* aut *postpositiones* non sunt.

Itaque addantur necesse est;

1°. *hic*, dicitur vulgò

ché *hoc* 這

lì. *loco.* 裡

& apud Litteratos,

çù *isto* 此

chú. *loco.* 處

2°. *illic*

2°. *illic*, gallicè *là*, eandem ob causam est vulgò

nà | *illo* 那

lì. | *loco.* 裡

sed apud Litteratos tantummodo,

chú loco, 處

& dicunt etiam

pí *loco.* 庀

propr. *hoc.*

3°. *prope*, *non longe.*

kín | *prope* 近

ché | *hunc* 這

lì. | *locum.* 裡

& *prope*, simpliciter & absolutè, est

kín *prope.* 近

4°. *longè*, *procul.*

yuèn *longè.* 遠

procul, *maximè*, *longissimè à*,

dicitur

xě | *decem* 十

fuēn. | *partibus.* 分

& elegantius

xín 申

quod est *multiplicare*: itemque apud Litteratos,

çuí | *multum* 最

chí. | supr. *gradu.* 至

çuí hoc charactere est *superlativum* quid.

5°. *ante*, devant, par devant.

siēn *ante* 先

item

siēn | *ante* 先

mién. | *faciem.* 面

mién, hoc est, *facies*, *superficies*, usurpatur etiam

mién | *faciem* 面

çiên. | *ante.* 前

6°. *post*, *à tergo*.

heú *post* 後

item

heú | *post* 後
laî. | *venire*. 來

&

heú | *à tergo* 後
mién. | *faciei*. 面

7°. *intus*, au dedans.

lì | *intus* 裡
mién. | *faciem*. 面

quæ phrasis propriè est *loci facies*, *loci interioris indicatio*.

8°. *extra*, *extus*.

vaí *extrà*. 外

&

vaí | *extra* 外
mién. | *faciem*. 面

9°. *supra*, en dessus.

xám *supra*. 上

&

xám | *supra* 上
mién. | *faciem*. 面

&

xám | *supra* 上
teû. | 頭

quod ultimum est ut scis *caput*.

10°. *infra*, en dessous.

hía *infra*. 下

&

hiá | *infra* 下
mién. | *faciem*. 面

aut

hiá | *infra* 下
teû. | *caput*. 頭

item

tí	*pedes animal.*	蹄
hiá.	*infrà.*	下

hinc phrases

çai	*esse in*	在
xám	*alto*	上
mién.	*loco.*	面

&

çai	*esse in*	在
hiá	*depressò*	下
mién.	*loco.*	面

être en haut, être en bas.
11°. *versus.*

hiám	*versus*	向

vide supra inter *postpositiones.*
12°. *alibi*, ailleurs.

piĕ	*alio*	别
chú.	*loco.*	處

piĕ est *alius, separatus.*
13°. *ubique*, partout.

kŏ	*unoquoque*	各
chú.	*loco.*	處

fit etiam repetitione.

chú	*loco*	處
chú.	*loco.*	處

14°. *nullibi.*

pŏ	*non*	不
chú.	*loco.*	處

pro, *nullo in loco.*

15°. *huc, hinc*, &c. de ce côté-ci.
ex hac parte, vel *in hanc partem.*

ché	*hanc*	這
yĕ	*partem*	一
piēn.	*in*	偏

16°. *illuc*, *illinc*, &c. *ex illâ parte*, vel *in illam partem*.

ná	*illam*	那
yĕ	*partem*	一
pien.	*in*.	偏

17°. *usque ad*.

taò	*usque ad*.	到
	&	
taò	*usque ad*.	倒

18°. *in locum*, *loco*, à la place de.

chuèn	*loco*.	轉

Paragraphus IV.

De Situs Particulis.

Connexionem ac similitudinem maximam habent *loci* & *situs* Particulæ, & sæpe confunduntur; sed tamen dividi ac separari à cæteris possunt nonnullæ, quæ de *situ* propriè usurpantur, v. g. 1. *ibi*. 2. *unde* seu *ex quo loco*. 3. *trans*, *ultrà*. 4. *citrà*. 5. *è regione*. 6. *propè*, *propinquè*. 7. *circum*, *circa*. 8. *inter*. 9. *foràs*, *extra*. 10. *per*, à travers. 11. *per*, par, avec, par le moyen de. 12. *sine*, *absque*. 13. *cum*, *unà cum*. 14. *apud*.

Ad *situm* spectant hæ omnes Particulæ, licèt quædam nonnisi Præpositiones ac Postpositiones habeantur.

1°. *ibi*, *illo loco*.

ná	*illo*	那
lì.	*loco*.	裡
	vel	
lì	*loco*.	裡

2°. *unde*.

çûm	*unde*	從
ná	*illo*	那
lì.	*loco*.	裡

propriè *ex illo loco*, sed est etiam *ex quo*. Exemp.

nì	*tu*	你
çûm	*ex*	從
ná	*quo*	那
lì	*loco*	裡
laî.	*venire*.	來

omittitur vulgò, vel omitti potest pronomen.

In Libris

In Libris ita efferres.

ulh	*tu*	爾
çûm	*ex*	從
hô	*quo*	何
laî.	*venire?*	來

3°. *ultra*, *trans*, ſi ſolum diceres.
Sic

ná	*ille*	那
yĕ	*uno*	一
piēn.	*latere.*	偏

gallicè, *de ce côté-là.*
4°. *citrà*, de ce côté-ci.

ché	*hoc*	這
yĕ	*uno*	一
piēn.	*latere.*	偏

vel ſolummodo
ché *hoc*
piēn. *latere.* abſque yĕ.

5°. *è regione*, vis à-vis.

ťuí	*oppoſitâ*	對
mién.	*facie.*	面

vel

ťuí	*oppoſito*	對
ťeû.	*capite.*	頭

hoc ultimum de perſonis dicitur.
6°. *propè*, *propinquè*, gallicè, *joignant*, *auprès.*

kĕ	*diſtante* vel *ſeparante*	隔
piĕ.	*pariete.*	壁

quaſi id velles
quod muro tantum ſeparatur.
7°. *circa*, *circum*, *circiter.*

chă	*deficere*	差
pŏ	*non*	不
tō.	*multum.*	多

8°. *intra*, *inter.*

kiēn	*inter.*	間

sic vulgò

kiēn | *inter* | 間
çaí. | *esse.* | 在

esse inter.
& in Libris kiēn tantum.
9°. *extrà*, dehors, en dehors.
eâdem ratione,

çaí | *esse* | 在
vaí. | *extra.* | 外

10°. *per*, à travers.

kīm | *pertransire* | 經
kuó. | *transire ultra.* | 過

11°. *per*, *cum*, avec, par le moyen de.

ỳ | *cum.* | 以

12°. *absque*, *sine*, sans employer.

vû | *sine.* | 無

vide *negationes* supra.
13°. *cum*, *simul*, avec, en compagnie de

tûm | *simul.* | 同
pím | *cum.* | 倂
kiaī | *simul.* | 偕
yù | *cum.* | 與

14°. *apud*, chez, dans la maison de.

kiā | *domûs* | 家
lì. | *intus.* | 裡

Articulus VII.

De Conjunctione, *sub quâ intelligetur etiam* Disjunctio.

Conjunctiones, ut dixi, *Particulæ* ex omnes appellantur quæ phrasium sese invicem sequentium colligationi inserviunt, quod fieri potest per *Conjunctionem simplicem*, per *illationem*, per *contrarietatem*, modisque aliis quàm plurimis: utuntur vulgò Sinæ monosyllabis septem.

Nimirum

1. ûlh | *&*, *atque* | 而
2. yě | *etiam* | 亦

3. yè *item* 也

4. yèu *haberi* 有

5. kiě *pervenire ad, ligare, jungere.* 及

6. pim *simul* 并

7. yeù *amplius* 又

Sed inter hasce Particulas differentia intercedit nonnulla; sunt enim quæ cum *Nominibus*, sunt quæ cum *Verbis*, & in mediis phrasibus, sunt quæ tantummodo cum *Præpositionibus* conjungi possint: Notabis ergo hæc,

1°.

De ûlh *&, atque* 而

Præpositiones conjungit, non *nomina*, habeturque elegantior, & Libris fermè reservatur.

2°.

De yě *etiam* 亦

idem dicendum, in Libris est, quam in sermone frequentior.

3°.

De yè *item* 也

non solùm conjungit & voces & phrases, sed plærumque primæ aut secundæ phraseos voci postponitur:

Sic

ngò *ego* 我

Kiù. *vado.* 去

tā *ipse* 他

yè *quoque item* 也

Kiú. *venit.* 去

4°.

De yeú *haberi* 有

propriè est verbum *habere*, *haberi* tono tertio, sed tono quarto significat, *& etiam, iterum, ultra*, & usurpatur in numeris cum aliquid abundat.

5°.

De kiě *pervenire ad,* 及

colligat *nomina* non *Præpositiones*.

sic

fú *Pater* 父

kiě *&* 及

çù. *Filius.* 子

id est, *junctis filio.*

6°.

De pím *fimul* 并

nominibus quoque interponitur, fic
Petrus & Joannes,
Petolo pím Jŏ han.

7°.

De yeù *amplius* 又

fignificatio ejus eft, *iterum*, gallicè, *de plus*, *quin etiam*, *quod*, in Dictionariis vulgò ufurpatur; & habes fupra. Jam Conjunctionum loco effe poffint,

8. yû *dare* *fup. inferiori* pour *fuperiorem*. 于

9. hô *concordem effe*. 和

10. tûm *cum* 同

11. & kúm *unà fimul* 共

quæ ablativos faciunt, & *Disjunctiones* æquè vocabuntur.

12. hoĕ *vel* 或

13. & hoĕ *aut* 或

chè (explet.) 者

quæ apud Sinas ut apud omnes Gentes repetuntur, non rarò cum Verbis fubftantivis.

14. hoĕ *five* 或

xí. *fit*, &c. 是

Sed aliæ etiam numerantur, nimirum

15. chì *unicè*, *tantummodò*. 只

16. & chì *unicè* 只

pĭ. *timendum*. 怕

fortaffis tamen, id eft, *timendum fortafsè tamen*.

17. chì *propriè*. 止

18. tán, *fed*, mais. 但

poft quod non rarò præcedentes duæ

chí *unicè* 只

& chì. *propriè* 止

19. Kiŏ *utique* 却

xuĕ. *dicendum*. 說

jam dicendum nobis.

20. yé chè.

20. yè 也

chè. 者

non 1°. sed 2°. & 3°. phraseos loco positæ, sunt illatio quædam, quasi diceres *après cela*, *ainsi donc*, *quand*.

21. yû 與

dicitur copula &, sed propriè est *cum*, *unà cum*, aliàs est numeralis, aut finalis, aut admirationis, aut interrogans; sed cum interrogat, non rarò scribitur.

yû 歟

22. yēn *quomodo?* 焉

phraseos interrogantis initio, quasi esset *an?* & in fine est *aque*, vel numeralis tantùm. *Vide infra section de num. art.* 3.

23. gên, *certè*, 然

utique, *suaviter*, *sans répugnance*, cum cæteras sequitur, plærumque est expletiva, ut jam vidisti.

çhĕ 則

est conjunctio paulò fortior quàm

ûlh, 而

& significat *ergo*, *igitur*.
in secundâ phraseos parte vertenda est *certè*, *profectò*, cum quâdam illatione.

25. ciè 且

particula copulstiva inter ejusdem phraseos partes duas, præsertim inter duo adjectiva, sic *dives*, & *ideo honoratus*, &c.
aliàs

çhy, 卽

atque illis, quas vides, conjunctionibus aut disjunctionibus, addi aliæ multæ possent; scilicet,

26. *Quamvis*. 27. *tamen*. 28. *ut*, afin que. 29. *cum*, puisque. 30. *quapropter*. 31. *si*, *si quidem*, &c. sed has ultimas jam habes supra inter *particulas conditionales* ac *modificativas*.

ARTICULUS VIII.

De Interjectione.

INterjectiones vulgò sunt, 1. vocantis, 2. sperantis, 3. desperantis, 4. admirantis & laudantis, & cum admiratione exclamantis, 5. indignantis, 6. ridentis, 7. prohibentis, 8. querentis, dolentis, gementis, plorantis, flentis, ejulantis: hæ propter luctum & funera apud Sinas plurimæ, sed vitandæ prolixitatis causâ, non nisi quasdam hîc, easque vulgatiores ac præcipuas attingemus, cæteras è Dictionariis nostris petes. Erunt ergo:

1°. *Vocantis & hortantis.*

1. hô 阿

& yā 呼

hô latinè redditur per *heus*, yā est simplex vocativi nota *ô*.

2. seú 嗾

vox vocantis canem.

3. çaī 哉

quod est etiam *admirantis* infra n. 6.

4. uǒ 兀

heus, gallicè, *allons*, *allons*.

2°. *Sperantis* & *exspectantis*.

exspectantis non intrantis.

hoeî 徊

3°. *Desperantis & exclamantis.*

ū ō 嗚

4°. *Admirantis & laudantis.*

yū *ô quàm.* 與

& yū, 於

quod tunc legitur ū phraseos initio.

admirantis & exclamantis.

çaī *ô quàm!* 哉

admirantis, nec quidquid dici potest, proferentis. Vox in Canticis usurpari solita.

hī 兮

admirantis & commiserentis.

hū 乎

in fine.

avertentis, admirantis & obstupescentis.

yá 訝

& yā 呀

&

hō 呼

yā 阿

5°. *Indignantis & irascentis & graviter irati.*

heù 呴

item *vox irascentis.*

çă 咋

6°. *Ridentis.*

tĭ vox *ridentis.* 咥

hī est *ridere.* 僖

ŷ vox *contemnentis.* 猗

pí item 倣

úlh item 爾

& ùlh 耳

particulæ *contemptûs* in fine.

7°. *Prohibentis.*

hŏ clamor *prohibentis.* 喝

8°. *Querentis.*

çiē *questûs* vox. 嗟

9°. *Suspirantis.*

gaī *heu* 唉

chī *ah* 唧

& kaì *idem* 嘅

hī *idem* 唏

hiû *idem* 吁

ŷ *idem* 猗

çiè *idem* 唶

ý *idem* 噫

hieū *idem* 咻

10°. *Dolentis.*

çeû *heu* 愁

siĕ *idem* 惜

11°. *Gementis* vox est

xīn 呻

& est species quædam *gemitûs.* la cho kiam.

lí 淚

Articulus IX.

De Adverbiis.

QUæ Adverbiorum genera cognoſcant Sinæ, non facilè dictu, cum eorum monoſyllaba, à *verborum* imo ut vidiſti *nominum* monoſyllabis non differant, tamen habeant quædam neceſſe eſt.

Sunt autem ſimplicia nonnulla, ſed plærumque monoſyllaba ſunt ad ſignificationem adverbialem, hujus aut illius Particulæ vi, reſtricta ac determinata, quæ particula eſt

vel

tĭ liĕ . (not. gen.) 的

vel

gên 然

vel

yēn 焉

vel

ûlh. 而

Admittentur ergo à nobis Adverbia generis quadruplicis.

1°. Alia quæ monoſyllabum unicum repræſentent.

2°. Alia quæ per ejuſdem monoſyllabi repetitionem efficiantur, quod in aliis etiam Linguis haud rarum.

3°. Alia quæ uno monoſyllabo ſuo contenta, particulam quaſi expletivam aſciſcant.

4°. Alia demum quæ monoſyllabis conſtent duobus, ad unam eandemque ſignificationem producendam, quomodo apud Græcos adverdia è præpoſitione compoſita, aut particulæ è pluribus conflatæ, quales multæ ſunt.

Adverte interea, *Adverbium* unumquodque, ordine ferè alphabetico latinè adduci tibi.

Paragraphus Primus.

De Adverbiis primi generis, ſeu ſimplicibus.

Sic

kién *apertè.* 見

kuò *certè profectò.* 果

y *congruè convenienter.* conformément. 衣

hoēn *confusè.* 唔

kiŭ *crudeliter.* 酷

cieú *confeſtim.* 就

ſur le champ. Vide ſupra.

hoân *etiam* encore. 還

hàn *extraordinariè.* 罕

lûn *viciſſim;* 倫

aut *per vices.*

çùm *generatim.*

çùm	*generatim.*	總	
	vide *denique*, *summatim.*		
lièn	*idem*, *eodem modo.*	連	
kīn	*nunc* presentement.	今	
yeú	*plus* *amplius.*	又	
chîm	*perfectè.*	成	
xīn	*profundè.*	深	
chì	*solummodò.*	只	
kìn	*strictè*, serré.	緊	
kūm	*vanè*, *vacuè.*	空	

P A R A G R A P H U S II.

De Adverbiis generis secundi, iis scilicet quæ per ejusdem monosyllabi repetitionem fiunt.

Hæc apud Sinas multò frequentiora, undè commemoratis quibusdam tantùm, de cæteris ad Dictionaria te nostra remissum scito. Præterea inter Particulas superiores nonnulla jam dedimus.

pîm		平
pîm.	*æqualiter.*	平
chĕ	*directè.*	直
chĕ.	droitement. avec droiture.	直
kuaí		快
kuaí.	*festinanter.*	快
mán	*quietè*,	慢
mán.	à loisir, en repos, peu à peu.	慢
cién	& *multoties*,	荐
cién.	à plusieurs fois.	荐
feû	*superficie tenus*,	浮
feû.	superficiellement. & feû solùm.	浮

luón	*turbidè*, · *turbulentè*,	亂
luón.	à l'étourdie, avec trouble.	亂
tiēn	*idem.* avec taò, *sin piez ny cabeça.* sans pieds ni tête.	顛
tiēn.		顛
xî	*temp:stivè*,	時
xî.	à propos, à tems propre.	時

vide supra.
xî xî significat etiam *omni tempore.*
& à pronunciatione pendet differentia.

chú	*ubique*,	處
chú.	partout.	處

PARAGRAPHUS III.

De Adverbiis tertii generis.

Scilicet quæ uno monosyllabo ad significationem contenta, particulam expletivam assumunt.
Fiunt hæc *Adverbia*,
1°. per

tiē (not. genit.) 的

Sic

hoēn	*confusè*,	唔
tiē.		的
feû	*superficie tenus.*	浮
feû		浮
tiē.		的

Sed hæc non adeo communia, ac præterea naturam ådjectivorum induere videntur, quomodo apud Poetas dicitur *suave ridens*, *turbidum sonans*, &c..

2°. Per

gên, 然

cujus loco adest aliquando

yēn, 焉

sed ratò.
multa sunt ejusdem modi.
Sic

tuón	*determinatim*	斷
gên.	*quidem.*	然

gallicè, *en tout cas.*
quidquid evenerit,
pr. *pour couper court.*

kú | *causâ* | 故
gên. | *quidem.* | 然

sans doute que, par bonne raison, il est clair que.

çú | *à se* | 自
gên. | *quidem.* | 然

naturellement, de soi-même.

kuò | *certè* | 果
gên. | *quidem.* | 然

equidem.

hím | *feliciter* | 幸
gên. | *quidem.* | 然

par bonheur.

yeù | *forte* | 偶
gên. | *quidem.* | 然

kaí | *jucundè* joyeusement. | 慨
gên. | *alacriter.*

huōn | *idem.* | 歡
gên.

pŏ | *non* | 不
gên. | (ita) | 然

non quidem, cum res ita non sit, nunquam.

piĕ | *oportere* | 必
gên. | *quidem.* | 然

par force, forcément,

piĕ | *oportere* | 必
tím. | *determinatè.* | 定

idem quod *necessario, determinatum.*

3°. Per

ùlh | vulgò *tu*, sed hic expl. | 爾

Sic

chŏ | *confidenter* | 卓
ùlh. | (expl.) | 爾

		&	
liŭ *vel* sŭ sŏ	*subitò*		率
ùlh	(expl.)		爾

		&	
ý	*conformiter.*		意
xî.			時

PARAGRAPHUS IV.

De Adverbiis *monosyllaborum duorum diversorum, è quis tamen significatio exurgat una.*

Inter hæc *Adverbia* non numerabuntur à me, neque ea quæ ex uno monosyllabo rem significante, ex altero *numerali* fiunt, qualia essent:

kì	*antiquitùs.*	起
teù.		頭
	&	
ciên	*antiquitùs.*	前
teù.		頭

nam kì est *incipere*, & ciên *anteriùs*. unde kì est *τὸ incipere*, seu *incipiendi* teù *capite*. (suppl. *in*)
ciên *anterioris* (suppl. *temporis*)
teù. *capite*.

Neque alia quàm plurima quæ ex monosyllabo aliquo & præpositione aut postpositione componuntur, qualia sunt,

xî	*conformiter.*	時
yám.		樣

Nam videt statim Lector, cum xî sit *tempus*, voces duas yám & ý esse, alteram *modo*, aut *ratione*, nimirum yám, alteram, *juxta* & *cogitationem*, nempe ý.
Et eodem modo dices,

kiēn	*firmâ*	堅
ý.	*intentione.*	意

gallicè, *dans la resolution de.*

tím	*determinatâ*	定
ý.	*cogitatione.*	意
tím	*determinato*	定
sīn.	*corde.*	心

De his etiam, aliisque ejusmodi, si quam significationem habeat utraque pars, resciveris, phrasim illicò intelliges, ac præterea in Dictionariis nostris exponuntur.

Sed ea, hoc loco, notes velim quæ è duobus monosyllabis facta, aut reverà adverbiascunt, aut potius in aliis Linguis non nisi per Adverbia explicari queunt, licèt hic similitudinem quamdam

dam statim offerant Linguæ ferè omnes, si non unam tantum, sed multas simul consideraris; sic gallicè habentur *Adverbia*, *auparavant*, *clairement*, *convenablement*, *conformément*, *confusément*, *continuellement*, *cruellement*, *ci-devant*, *directement*, *expressément*, *forcément*, *grossierement*, *humblement*, *jamais*, *justement*, *injustement*, *ouvertement*, *ouy*, *outre*, *parfaitement*, *promptement*, *proprement*, *seulement*, *soudain*, *soudainement*, *superficiellement*, *subtilement*, *tranquillement*, &c. atque ex unâ finali satis cognoscuntur, & latinè quæcunque sunt in *è*, in *um*, in *iter*, in *ìs*, aut etiam in *ò*, Adverbia existimantur; imò significatio eorum ex terminativâ eruitur statim; sed apud Sinas, propter illam istam ejusdem monosyllabi extensionem, quâ fit idem *Nomen*, *Verbum*, *Adverbium*, difficilius cognoscuntur; nec multùm interesset si quæ *Adverbia* censentur, ea infinitivè efferres, sed huic expressionum, vocumque permixtioni assueti non sumus.

Itaque, in iis, queis de ago, phrasibus monosyllaborum duorum, ita intelligendum unumquodque ut per infinitivam significationem Adverbia compones.

Sic est

kaī | *convenire* | 該

tām. | *decere*, | 黨

sed supplendum aut τῷ aut κατὰ, & explicanda sunt *convenienter*, *decenter*.

Sic est

hoēn | *confundere* | 昏

châm. | *cooperire*. | 藏

& exponendum quasi diceres *confusè*, *re confusè tectâ*, ita ut distinctè non appareat.

Sic est

çâm | *cooperire* | 障

paó. | *crudelitatem*. | 暴

crudeliter, seu *crudelitatem cooperiendo*.

Sic est

Kiēn | *humilem esse* | 謙

kūm. | *honorare Superiores*. | 恭

id est, *humiliter*.

Sic

hì | *jucundare se* | 喜

huōn. | *delectari*. | 歡

& vice versâ huōn hì.

jucundè & cum delectatione.

Sic *justè* non aliter exprimitur quam per

kūm | *justum esse* | 公

pîm. | *æqualem esse*. | 平

æquè & æqualiter.

alias

kūm | *justâ* | 公

taó. | *lege*. | 道

Sic

yuên	principii originis	元
vî.	caudâ.	微

id eſt, ſubtiliter ac profundè.

Sic

çūm	principali	宗
yūm.	quietudine.	雍

id eſt, tranquillè.

N O T A.

Adverbia hæc, ut vides, ex duabus ideis in unam eamdemque rem, aut ſignificationem coaleſcentibus exurgunt; ac proinde quouſque ideæ ejuſmodi progredi vel conjungi poſſunt, eo uſque etiam illa ipſa adverbia multiplicari nemo non videt. Hinc apud Sinas non ſolùm rara non ſunt, ſed etiam affectantur.

Dices ergo eandem ob cauſam:

kīn	nunc	今
kiĕ.	promptè.	急

en diligence, promptement.

ſiām	alternatim	相
lūn.	ordinibus.	倫

alternativement.

tū	omnibus	都
pŏ.	non:	不

pro nullo modo.

piĕ	neceſſariò	必
tím.	determinare.	定

coactè, forcément.

piĕ	neceſſariò	必
kím.	indomitè.	勁
idem		
çiĕ	quietè	寂
mán.	paulatim.	漫

gallicè, paiſiblement, à loiſir.

xám		上
hiá.		下

ubivis, gallicè, deſſus & deſſous, & partout, denuò vel iterùm.

Non deſunt, ut dixi, alia ejuſmodi *Adverbia* multa quæ hîc enumerare neceſſe non eſt, cum in Dictionariis meis omnia, loco quæque ſuo compareant; ſed reverà ac propriè infinitiva ſunt, adverbialiter in alias Linguas transfundenda.

SECTIO SECUNDA.

De Particulis Numeralibus, seu expletivis Nominum.

NUMERALES seu expletivæ Particulæ, quænam sint ac dicantur, habes supra pag. 121. Itemque Sectionis hujus divisionem in Articulos tres. Itaque

ARTICULUS PRIMUS.

De Numeralibus, seu expletivis Nominum.

QUÆCUMQUE ad principalem nominis significationem non pertinent vocabula, ea ferè inter Particulas expletivas reponi possunt, quod supra ex Nominum Sectione jam cognoscis.

Itaque &

çù 子

&

ûlh 兒

aut etiam in Adjectivis

chī 之

tiĕ 的

&

chè 者

Inter expletivas quodammodo essent, at hoc loco intelligitur aliud; nimirum voces quædam huic aut illi rerum generi quodammodo addictæ.

Sic 1°.

chām *longus* 長

rerum est duplicium nota.

yĕ *una* 一

chām (*longa* expl.) 長

chì *papyrus.* 紙

une feuille de papier.

2°.

çêm *tabulatum.* 增

contignationum nota.

sān *tria* 三

çêm (*contabulationes* expl.) 增

leù. | *ædificia.* | 婁

3°.

çhē | *currus.* | 車

baculorum, *ramorum*, *trabium*, *navium* nota.
Sic

ў | *una* | 一

çhē | (*currus* expl.) | 車

chuên. | *navis.* | 舡

4°.

chin | *turma.* | 陣

turmarum, *legionum*, *militum* nota.
Sic

pǎ | *octo* | 八

chin | (*turma* expl.) | 陣

pīn. | *milites.* | 兵

gallicè *huit soldats.*
5°.

çǒ | *cadere*, *limare*, tailler. | 磋

turrium, & *arcium*, & *murorum* nota.
Sic

sān | *tres* | 三

çǒ | (*cadere* expl.) | 磋

chîn. | *muri.* | 城

Ne exempla longiora fint, dicam paucis
6°.

guéi | *thronus*, | 位

& *persona*, est personarum, hominumque virtute conspicuorum.
7°.

kān | *canna*, | 竿

est *arundinum*, ligne, bâton de ligne à pêcher.
8°.

kēn | *fundamentum*, *stirps.* | 根

est *arborum.*
9°.

kiēn | *tollere manu è terrâ.* | 牽

est *scarabæorum*, *vaccarum*, *ovium*, *caprarum*, id est, *animalium cornutorum.*
10°.

kién | *res*, *possessio.* | 件

est *vestimentorum.*
11°.

kivèn | | 券

est, *fasciculorum*, *onerumque.*
12°.

12°.

kiú *verba* paroles 句

Sic

kî *hæc* 其

kiú (*verba* expl.) 句

hoá. *loquela.* 話

13°.

kiûn 群

est *stabulorum*, præcipuè *ovilium*, *caprilium*, &c.

14°.

lìm 領

est *vestimentorum.*

15°.

pá *capere.* 把

est *ferarum*, *facium*, *ignium.*

16°.

pàn *asser* 版

est *asserum*, des planches, *lammarum*, &c.

17°.

piĕ *colligatio* attelage. 轡

est *equorum.*

18°.

piĕn *differentia* 釆

est *compositionum* & *elegantia.*

19°.

puèn *fundamentum* 本

est *litterarum.*
Si quæ sunt aliæ, in Dictionariis expositæ reperientur.

ARTICULUS II.

De Numeralibus seu expletivis Verborum.

PARTICULAS Verborum *expletivas*, Sinæ Verba quædam nominant, quæ cæterorum Verborum quasi socia, non quod ex significationis parte, otiosa omninò sint, sed quod significationem phraseos intentam ac principalem, non nisi augeant, atque ut scholasticè loquar, modificent: his autem in Verbis ea hîc à me numerabuntur, si quæ conjugationum formationi inservierunt præter unum aut alterum, idque ideo quod alias etiam significationes induant. Sed cùm ad analogiam revocare soleamus omnia, istud quoque à te notatum velim, illa ipsa eadem verba, si res penitùs inspiciatur, quamquam ferè superflua videantur, tamen in phrasi, habitâ significationum ratione, omninò inutilia dici non posse. Certè ad elegantiam, apud Sinas faciunt maximè, ita ut omitti nequeant.

Sunt autem talia præcipuè 14.

1°.

chŏ *conari*, tâcher de, se hazarder de, *jubere.* 着

2°.

chŭ *egredi.* 出

3°.
kàn *audere.* 敢

4°.
kiaó *docere.* 教

5°.
kiaō *contrahere.* 交

6°.
kiáo *clamare.* 呌

7°.
kién *videre.* 見

8°.
kiú *abire.* 去

9°.
laî *venire.* 來

10°.
pà *capere, accipere.* 把

11°.
tà *percutere* frapper, *verberare.* 打

12°.
tái *expectare.* 待

13°.
táo *ratiocinari,* vulgò *loqui.* 道

14°.
tě *posse, obtinere.* 得

1°. chŏ *conari,* & *adjungere se.* 着

Usus ejus varius ac ferè incertus, sed propriè est, *efficere ut*, s'efforcer de, s'intriguer pour, & nominibus & verbis semper postponitur.

2°. chŭ chŏ *egredi.* 出

Non rarò jungitur cum laî, & unâ serie ponitur, aliquando etiam separatur; sed chŭ præcedit, & sæpe exponitur, *egredi sæpe*, *efferri sæpe*, *accersi* aut *produci.*

3°. kàn *audere,* 敢

significatio ejus est *confidentia.*
Sic

pŏ *non* 不

kàn. *audeo.* 敢

auderem.

in salutationibus *non auderem*, *non facerem unquam*, *Domine*, item fieri non potest, *la bienséance ne le permettroit pas*, sed exponitur etiam per *existimo*, & suppletur *dicere*, gallicè, *j'oserois presque dire*, *je pense*, præsertim si sequatur

ciéu *citiùs*, 就

de quo vide fupra.
4°. kiao, & funt tres

kiaó *docere*. 教

adigere ad, interrog. *quomodo?*

5°. kiaō *contrahere*, 交

inter fe unire, *conjungi*, *efficit ut*, *vis ut?*

6°. kiáo *clamare*, 叫

cantare, *vocare*, interrogativè, *me vocas ad?* & fic *quomodo?*

7°. kién *videre*; 見

fed ut de oculis, ita etiam de animo & cogitatione ufurpatur, ita ut non rarò fit *attendere*, imo de ipfis auribus, quomodo apud Hebræos eft *videbant voces*, &c. item quia Verbum eft activum & tranfitivum, fignificat etiam *manifeftare*; præterea quomodo inter plebeculam, gallicè non rarò dicunt, *voyons voir*, pro eo quod eft *eamus vifum*, ita apud Sinas aliquando unà cum

kién, *videre* 見

adhibent

kàn, *videre* 看

cujus eadem fignificatio,

kán *videndo* 看
pŏ *non* 不
kién. *videre*. 見

de verbo ad verbum, *videre non video*, pro *non video*.

8°. kiú, *abire*, s'en aller, *pergere*. 去

9°. laî *venire*. 來

Verba hæc duo, apud Sinas non aliter quàm apud multos alios Orientales, fignificant, 1°. *itionem* ac *reditionem*, 2°. *tergiverfationem* ac *vacillationem*, nimirum μεταφ ρικῶς, 3°. *inceptionem* laî, 4°. *defertionem* ac *derelictionem* kiú; laî ergo de rebus futuris aut faciendis ufurpatur, kiú de præteritis ac jam factis; fed phrafis obfcura non erit, fi verbum phrafews utrumque expofueris; itaque

nâ *capere* 拿
laî. *venire*. 來

eft *cape* & *affer mihi* aut *ad nos*, ficut arabicè dicimus, *venit cum illâ re*, pro *illam rem attulit*.

& contra

nâ	*capere*	拿
kiù.	*abire.*	去

esse debet, & est reverâ *aufer.* eandemque ob causam laî de re ad quam pervenimus, & kiù eâ de re à quâ abimus, & longe sumus, & egredimur. Proinde de rei *possibilitate* aut *impossibilitate* exponitur: uti gallicè dicimus, *apprendre cela? il n'y tient pas, il ne sortira pas de là*, quod esset, *id ipsi impossibile est*, est & locutio non infrequens.

yuên	*à profundo*	元
laî.	*venire.*	來

&

yuên	*à profundo*	原
laî.	*venire.*	來

quasi diceres, *mais dans le fond*, in membris ejusdem phraseos oppositis.

10°.

pà	*accipere*	把

prendre *accipere* & *apprehendere*, item *habere*, gallicè, *prendre pour*, hoc verbum vel rei enuntiandæ anteponitur, idque ita ut aliud verbum subsequatur sine copulâ: vel omninò versus phraseos finem amandatur.

Notabis hic quoque verbum hoc charactere ferè idem *ið* pà 巴

à

pà	把

non admodum differre, & sæpe alterum cum altero confundi.
Sic dicitur in optativo.

pà	*prehendere*	把
pŏ	*non*	不
tĕ.	*posse, obtinet.*	得

&

pà	*timere*	巴
pŏ	*non*	不
tĕ.	*posse.*	得

utinam, plût au ciel que.
est etiam numeralis nominum, ut vidisti supra n°. 15.

11°.

tà	*percutere.*	打

Verbis *percussionem, accumulationem, nodum, somnum, ronchos, lusum, strepitum, plausum*, aliaque multa, sed *percussioni* propria significantibus, in eadem phrasi additur. Respondet ferè gallico nostro *faire*, ut cum dicimus, *faire façonner, faire rouler*, & cum nominibus, in varias etiam significationes transformatur.

Sic

Sic

tà	*percutere*	打
xuì.	*aquam.*	水

&

tà	*percutere*	打
cieù.	*vinum.*	酒

haurire aquam, haurire vinum.
Vide Dictionaria nostra.

12°.

tái *expectare.* 待

item *s'attendre à, devoir s'attendre à, esperer qu'avant peu.*
Hæc est prima ejus significatio, è quâ pendent cæteræ; quæ consequens, nimirum excipere hospitem, Mandarinum, amicum; si addatur

yaó *velle.* 要

duplicatur phraseos emphasis, & tunc erit, *eâ audaciâ est ut velit*, &c. Et si anteponatur

Kiŏ *citò, citiùs,* 却

de re jamjam faciendâ dicetur, ita ut

Kiŏ	*citius*	却
tái.	*exspectando.*	待

non aliud sit quàm, *dum res parabatur, dum res illicò futura exspectabatur*, au moment que la chose alloit se faire.

13°.

taó est *ratiocinari loqui.* 道

populariter & metaphoricè; nam propriè est *via trita*; unde etiam alia metaphora, *lex, norma*, & in vulgari illâ significatione, sed additur aliis quibusdam verbis, absque ullâ copulâ;

Sic

vén	*rogare*	問
taó.	*loqui.*	道

interrogavit, de verbo ad verbum, *quæsivit, locutus est.*
Ubi taó nihil ferè addit, sed socium se commonstrat verbi rem jam significantis, videtur autem ad ea verba restringi quæ de *locutione* agunt.
Præterea phrasis est frequens,

nân	*difficile*	難
taó.	*dictu.*	道

quæ aut simpliciter, aut interrogativè sumi potest.
Simpliciter, & tunc est, *res verisimilis non videtur; res ea est, cui vix ac ne vix quidem credam.*
Interrogativè, & tunc est, *an ea res hac ut fieri possit? gallicè, est-il possible? est-il convenable que?*
At hujus modi interrogationem claudunt per monosyllaba alia duo, ut sequitur.

pŏ	*non*	不
ĉhîm.	*factum.*	成

quasi ita loquaris, *fieri ne id, atque accidere potest? non fit profectò*, &c.

Et hoc

pŭ	*non*	不
ĉhîm.	*factum.*	成

Alibi sæpe reperitur, tametsi non præcesserit

taŏ	*loqui.*	道

quoties nimirum res per se horribilis ac detestanda.

Cæterum cum taó sit *via*, & metaphoricè *vita* ac *mores*.

taó	est *via*	道
lì.	*ratio.*	理

& hinc *doctrina*, *id quod* ex doctrinâ *agendum*.

14°.

tĕ	*obtinere posse.*	得

De hoc verbo jam multa, sive in Verbis, sive inter Particulas, sed cum variè admodùm usurpetur, quærenda ac detegenda, ac memoriæ accuratissimè commendanda primitiva ejus significatio; nimirùm 1°. *potest*, 2°. *fieri potest*, 3°. *obtinet*, ac propriè *τὸ* Hebræorum יכול *yakol* in quo victoriæ significatio quædam inclusa reperitur. 4°. alibi *ita ut*, quæ significatio cum adjectivis frequentissima.

Annotabis tantum hæc, *primò*, si cum verbo solo positum fuerit, verbum esse vel *simplex*, vel unâ cum *negatione*; si *simplex*, tĕ præcedens, vertendum semper aut *ita ut*, aut *obtinet*: at tĕ postpositum non aliud esse quàm, *potest*, *fieri potest*, sed si *unâ cum negatione*, negationem in id verbi cadere, quod eidem negationi postponitur, non vice versâ: exempla rei utriusque ubique occurrunt; & ideo observanda, quod alioqui ambiguitas & amphibologia sæpe maxima orietur:

dicetur ergo,

laî	*venire*	來
tĕ.	*potest.*	得

&

laî	*venire*	來
pŏ	*non*	不
tĕ.	*potest.*	得

alterum est, *venire potest*, gallicè, *venir, il le peut, cela est possible.* Alterum, *venire non potest*, res ei possibilis non est, *eam non habet*, *non obtinet*: atque eodem modo si dixeris,

pŏ	*non*	不
tĕ	*potest*	得

xuĕ. | *dicere.* | 說

negatio ad tĕ, non ad xuĕ refertur. Sed aliud erit si negatio verbum præcesserit: ita verbi gratiâ,

pŏ | *non* | 不

laî | *venire* | 來

tĕ. | *potest.* | 得

est, *non venire*, *potest*, gallicè, *ne pas venir*, *il le peut fere bien*, *il en est le maître*; & cum de rebus sive virtute, seu mente acquirendis loquimur, inertiam ac rei impossibilitatem importat.

Sic

tūm | *percipere* | 通

pŏ | *non* | 不

tĕ. | *potest.* | 得

est, *percipere*, *non potest*, gallicè, *comprendre il ne le peut pas*:

Sed si efferas,

pŏ | *non* | 不

tūm | *percipere* | 通

tĕ. | *potest.* | 得

erit, *non percipere*, *obtinet*, id est, *eâ de re ambigua nihil*, *percipere id animo*, *nunquam poterit*, *tam obtusus est*; gallicè, *ne point concevoir*, *on peut compter que c'est ce qu'il tiendra*.

Eodem ergo recidit locutio hæc quo præcedentes.

Quod si sequatur vel verbum, vel substantivum, vel etiam particula, tunc τὸ tĕ activè accipi manifestum est, eaque non nisi ejusdem tanquam verbi activi casum esse oportere.

Sic.

tĕ | 得

ý. | 意

quod interpretantur, *contentus est*, nihil aliud est quàm *obtinet intentum*, seu *voluntatem suam*.

pŏ | *non* | 不

tĕ | *posse.* | 得

ỳ. | (nota præt.) | 已

quod vertunt,
non possum me continere.
de verbo ad verbum est:
non obtineo ultrà, τὸ *ultrà*,
res est quam ultrà retinere nequeo.

Articulus III.

De Numeralibus seu Expletivis Orationis.

Non hìc agitur de iis Particulis, quæ cum ad phrafeæs significationem faciant, correlationem seu correspondentiam inter se commonstrant, ita ut hæc in primâ phraseæs parte posita, illam in secundâ ex Orationis vi ac consequentiâ exspectet ac exigat.

Particulæ Orationis *Numerales* seu *Expletivæ*, eæ haberi debent quæ vel initio phraseæ solummodo, vel in phraseæs redditione, seu secundâ parte tantum, vel in fine, idque absque ullâ relatione adhibentur, non quod omninò inutiles sint (pertinent enim ad elegantiam, imò sæpe ad sensum) sed quod tota sensûs ac significationum coagmentatio ab eis non pendeat; (quæ res in omnibus ferè Linguis non incognita) aut certè elegantiæ ac meræ transitiones existimari possint. Atque hinc per se exurgunt Paragraphi tres, sed quartus addetur de conjunctione earumdem Particularum.

Paragraphus Primus.

De Numeralibus Orationis, Phraseæ initio usurpari solitis.

In principio phraseæ reperiuntur,

1°.

çiè *jam* item *amplius* 且

gallicè diceres, *d'abord, pour commencer. & de plus.* 2°.

yuên *à profundo* 元

laî *venire.* 來

dans le fond.

3°.

yuèn *à longinquo.* 遠

præcipuè bis repetitum; *quantum ex longinquo conjectari licet.*

4°.

kàn *audere.* 敢

diceres ferè, jam supra habes.

5°.

pŏ *non* 不

kî *determinare.* 期

usurpantur in iis de quorum eventu commoti ac stupefacti sumus, quasi diceres, *quo id modo factum, definire nequeo.*

6°.

kím *denique.* 竟

cæterùm, certè, quidem, denique, propria significatio est ultima hæc.

7°.

kiŏ *revera.* 却

gallicè, *réellement.*

8°.

kiŏ *verius* 却

xuĕ *dicere.* 說

ut verum dicam, ut dicam id quod est.

9°.

9°.

kuòn | *attendere* 管

çìm. | *quæso.* 情

vertitur per *putarem*, *je croirois que*, sed de verbo ad verbum, *ad id cogitandum invitarem te.*

10°.

tō | *multum* 多

kuòn. | *attendere.* 管

quod magis hîc cogitandum.

11°.

xuî | *quisnam* 誰

sìam. | *cogitasset unquam?* 想

PARAGRAPHUS II.

De Numeralibus Orationis, per phrases & in medio interfusis.

Ex harum numero esse aut dici possent Particulæ ac Locutiones quædam Orationis in hanc vel illam partem molliter atque honestè inflexivæ, quales apud Sinas multæ.

verbi gratiâ:

1°.

chín *pariòn.* 甚

quod ante Verbum & sine interrogatione ironicè vertes per *parum*, *parvulum*, gallicè, *un peu*, ut, *cela me paroît un peu ridicule*, correspondet Particulis superlativis.

2°.

hieū *absit.* 休

quæ est Imperativi prohibentis.

3°.

yaó *velle.* 要

4°.

yè *etiam*, sed explet. 也

& 5°.

yě *quoque*, sed explet. 亦

ambo, *etiam*, *&*, *quoque*, gallicè, *&*, *même*, *& avec cela.*

6°.

mǒ | *non* 莫

yaó. | *velle.* 要

nolis, gallicè, *n'allez pas vouloir*, *vous imaginer qu'il faut*, idem mǒ, si sequatur

jǒ *si* 若

hanc phrasim totam continet, *nihil melius quàm si.*

7°.

piĕ *distingue ac separa.* 別

gallicè, *songez bien à reposite.*

8°.

piĕ *distingue* 別

yaó. *velle.* 要

id est, *noli*, gallicè, *n'allez pas vouloir, ni vous imaginer que.*

Addi possent,

1. çaí *tandem* 再

& 2. çaí *demum.* 纔

quæ duo vertenda per *enfin*, & *à la fin.*

3 cĕ *oro te* & 則

kó. *quaso.* 箇

4. çiè *sit quaso.* 且

5. cieú. *potius*, *citius.* 就

quod Verba se præcedentia ad Imperfectum substantivum aut futurum incertum & conditionale convertit.

6. chì *tantummodo*, 只

id est, *unicè propterea quod.*

7. chì *solummodo* 只

kuòn. *irritare.* 管

volo tantum sis, &c.

8. yeú *adhuc* 又

etiam, *amplius.*

9. yeú *iterùm.* 又

laî. 來

10 Kiŏ *caterum.* 却

au reste, quod semper anteponitur.

11. liên *quidem.* 連

& in negationibus licet anteponatur, *ne quidem.*

12. naí *tolerare.* 奈

13. naí *patientiam habere.* 耐

quæ eodem cadunt.

14. pién *quoad.* 便

quod de futuro non expectato dicitur, & significat *quoad*, *à l'égard de*, *pour ce qui est de*, *id profectò fieri posset*, *ut*,

Hæc & alia ejusmodi inter Particulas Orationis Numerales non malè reponerentur, quod reipsâ fundamentales ejusdem partes non constituuat, sed tamen quia significationi saltem huc & illuc quasi contorquendæ inserviunt, non habenda omnino expletiva; fac nihilominus cætera è Dictionariis petas.

PARAGRAPHUS III.

De expletivis Orationis omnino finalibus ac terminativis.

Particulæ quæ in fine ponuntur & habentur omnino expletivæ, hæ sunt:

1. çaī *profectò*, 哉

aut merè expletivum, *Lun yu pag.* 35. & *pag.* 41.

2. hī *certè* 兮

quasi pausa in fine Periodorum.

3. hō *vel* hā *ah*, 呵

propriè Vocativi nota, quod scribitur etiam

ō 阿

4. hû (explet.) 乎

finalis vulgatissima, tum in fine periodorum, tum in fine phrafeos.

5. yè, explet. 也

quod significat *&*, *atque*, & in fine merè expletivum est, sed post phrases nonnisi pausa.

6. yè *etiam* 也

hā. *ô* 呵

7. yè *etiam?* 邪

in fine sæpe interrogat.

8. yè *etiam.* 耶

idem cum præcedente, & sæpe postponitur

ñ yè. *&* 也

9. yên *quoque* 焉

in fine periodi non rarò, est etiam rei & actionis modificativum, id quod gallice dicimus *un peu*, *qu'il voye un peu*, *on peut dire que*; sed phrafeos initio interrogativum (supra) præsertim si sequatur

tě *posse.* 得

10 yû *certè*: *num?* 與

pausa in fine periodorum (*Lun yu pag.* 62.) & aliquando etiam ornatûs causâ in ipsâ phrasi (*Lun yu pag.* mihi 65.) itemque aliquando interrogat: vide supra.

11. ỳ *demum*, fed explet. 矣

paufa itidem quæ aliàs eft.

12 ỳ *reverà*, fed explet. 已

ỳ. *etiam*, explet. 矣

Lun yu pag. 52. & alibi.

13. lì *certè*, 哩

eft *certè*, *profectò*.

14. nà *ille*, fed hìc explet. 那

quod fubftantivo poftpofitum in exclamationibus particulæ vocantis locum tenet.

15. ûlh explet. 耳

propriè *auris*, & fæpè diminutionem quandam indicat.

16 ûlh explet. 兒

propriè *filius*.

17. ùlh explet. 爾

propriè *tu*. Hæ tres non rarò præcedentes habent,

aut

yûn, 云

aut

yên. *ut*, fed hìc explet. 焉

PARAGRAPHUS IV.

De Conjunctione Particularum expletivarum finalium, cum plures unà fimul in fine phrafeos collocantur.

Particulas, præfertim hafce ultimas quæ expletivæ, multas unà fimul conjungi & poffe & folere, id verò obfervandum accuratiffimè, fed nec promifcuè fieri.

Scilicet aliæ præcedunt, fequuntur aliæ, quamquam in utroque ordine eædem non rarò repetantur. Itaque

Primus ordo eft 11, in quo Particularum conjunctarum fpectatur prior.

1°. chè, hinc *fex*. 1 chè çaî, 2 chè hû, 3 chè yè, 4 chè yê, 5 chè yè, 6 chè ûlh.

2°. gên, hinc *feptem*. 1 gên cè, 2 gên cië, 3 gên hî, 4 gên hû, 5. gên yè, 6 gên ỳ, 7 gên ûlh.

3°. hî, hinc *tres*. 1 hî çaî, 2. hî hû, 3 hî hû.

4°. hô, hinc *tres*. 1 hô çaî, 2 hô hî, 3 hô jù.

5°. hû, hinc *quatuor*. 1 hû çaî, 2 hû gên, 3 hû ûlh, 4 hû xû.

6°. yè, hinc *fex*. 1 yè çaî, 2 yè chè, 3 yè fû, 4 yè yê, 5 yè yû, 6 yè ỳ.

7°. ỳ, hinc *tres*. 1 ỳ çaî, 2 ỳ fû, 3 ỳ hû.

8°. ỳ, hinc *tres*. 1 ỳ hû, 2 ỳ yè, 3 ỳ ỳ.

9°. yûn, hinc *tres*. 1 yûn hô, 2 yûn hû, 3 yûn ûlh.

10° ngô *pron*. û. hinc ngô hû.

11°. gû ngû *pron*. û, hinc etiam ngû hû.

Secundus ordo eft 4, in quo ad pofteriorem attenditur.

1°. çaî, hinc *quinque*. 1 hî çaî, 2 hô çaî, 3 hû çaî, 4 yè çaî, 5 yên çaî.

2°. hû, hinc *fex*. 1 xû hû, 2 chî hû, 3 hû hû, 4 kî hû, 5 ngû ù hû, 6 ngû û hû.

3°. ûlh, hinc *duo*. 1 gên ûlh, 2 yû ûlh.

4°. ûlh, hinc yên ûlh.

Quas omnes, licèt in fuperioribus pofitas, finicè legas hîc & ordine quamque

quamque suo necesse est, ut ubique à te illicò secernantur phrases sinicæ, quarum distinctio difficillima, præsertim in Præfationibus, in queis puncta & separationes nullæ. Itaque

Primus Ordo, undecim.

I°.

chè. 者

1. chè 者
çaï. 哉

2. chè 者
hû. 乎

3. chè 者
yê. 邪

4. chè 者
yê. 耶

5. chè 者
yè. 也

6. chè 者
ûlh. 而

II°.

gên. 然

1. gên 然
cĕ. 則

2. gên 然
çiè. 且

3. gên 然
hî. 兮

4. gên 然

乎 hû.
然 5. gên
亦 yĕ.
然 6. gên
矣 y.
然 7. gên
而 ûlh.

III°.

兮 hî
兮 1. hî
哉 çaî.
兮 2. hî
乎 hû.

夫 fû.
兮 3. hî
乎 hû.

IV°.

何 hô
何 1. hô
哉 çaî.
何 2. hô
兮 hî
何 3. hô
如 jû.
乎 hû

V°.

1. hû 乎
çaî. 哉

2. hû 乎
gên. 然

3. hû 乎
ûlh. 耳

4. hû 乎
xû. 庶

VI°.

yè 也

1. yè 也
çaî. 哉

2. yè 也
chè. 者

3. yè 也
fû. 夫

4. yè 也
yê. 邪

5. yè 也
yû. 與

6. yè 也
y. 已

VII°.

y 矣

1. 矣哉 ỳ çaï.

2. 矣夫 ỳ fû.

3. 矣乎 ỳ hû.

VIII°.

已 ỳ

1. 已乎 ỳ hû.

2. 已也 ỳ yè.

3. 已矣 ỳ ỳ.

IX°.

云 yûn

1. 云何 yûn hô.

2. 云胡 yûn hû

3. 云耳 yûn ùlh.

X°.

惡 ù vel ngŏ

1. ngŏ

1. ngŏ 惡
hû. 乎

X I°.

û 嗚
1. û 嗚
hû. 呼

Ubi in ultimo hû additur *oris clavis*, unde evadit interjectio.

Secundus ordo est quatuor.

I°.

çaî 哉
1. hî 兮
çaî. 哉
2. hô 何
çaî. 哉
3. hû 乎
çaî. 哉
4. yè 也
çaî. 哉
5. yên 焉
çaî. 哉

II°.

hû 乎
1. xû 庶
hû. 乎
2. chî. 之
hû. 乎

3. hû 乎
hû 乎

4. kī 幾
hû 乎

5. û vel ngŏ 惡
hû 乎

6. û 嗚
hû 乎

III°.

ûlh 而
1. gên 然
ûlh 而

2. yû 與
ûlh 而

IV°.

ùlh 耳
1. yên 焉
ùlh 耳

NOTA.

Cum hæc eadem variarum particularum consociatio libera, atque ad libitum ab unoquoque Authore facta fuisse videatur, nonnullæ profectò adhuc reperirentur ejusmodi; sed in his id tantum annotandum tibi, à Scholastis ita acceptas quasdam, id est, pro *numeralibus* ac *terminativis expletivis*, quæ tamen peculiarem in hâc vel illâ phrasi significationem per se aut habebant, aut habere poterant.

Quomodo enim apud Authores nostros loca sunt nonnulla vexatissima, de queis ambigent, concertabuntque diu Commentatores; sic apud Sinas, & omnino apud omnes Gentes, præsertim cum Libri antiquitate sunt remotissimâ, ne mirum istud tibi, si phrases inventæ aliquando fuerint difficiles atque intricatissimæ; quod tamen ratum.

LIBER QUINTUS.

DE SYNTAXI.

Cui adduntur *Cycli* & *Exercitatio.*

E LIBRIS quatuor præcedentibus generatim, sed præcipuè ex iis quæ in *Comparativa*, in quædam *Pronomina*, in *Modos* Verborum, in *Præpositiones* ac *Postpositiones*, traditæ à me tibi sunt observationibus, Syntaxeωs jam ferè tenes partem non exiguam.

Addetur tamen de eâdem *Syntaxi* ac *Constructione* Liber singularis, idque multas ob causas.

1°. Quomodo apud cæteras Gentes, ita apud Sinas, Nomen cum Verbo, Verbum cum Nomine, aut Particulis, aut Adverbiis conjungendum est, &c. Illud autem propriè Syntaxis.

2°. Phrases aliæ aliis elegantiores; cognoscendum igitur, quidnam orationem Sinicam constituat, quænam Sinicæ orationis figuræ frequentissimæ.

3°. Cum ex humano genere omni Sinæ, Selecta quædam gens, ob mores à primâ ferè origine jam constitutos, servatosque, & propter officia mutuo exhibenda, Libris quibusdam ritualibus ab initio descripta, per totum orbem omnino famosi habiti sint, de illâ agendi ratione apud ipsos quasi religiosâ & cæremoniali quî taceremus?

4°. Apud Sinas, ut in fine Nominum diximus, numeratio duplex, altera per *sifras* seu characteres *sifris* nostris correspondentes; altera per *cyclos*, qui proinde hîc explicandi.

5°. Post Syntaxim, ut regulæ à Grammaticis allatæ confirmentur, adjici Exercitatio quædam solet paginarum paucarum; neque hanc ego ipsam rem negligi à me posse existimavi.

Erunt ergo Libri hujusce ultimi Sectiones quinque, quàm fieri poterit brevissimæ.

Prima, De *Syntaxi* propriè dictâ.

Secunda, De *Orationis* elegantiâ purâ ac figurativâ.

Tertia, De Sinarum urbanitate.

Quarta, De numeris, mensuris, ponderibus.

Quinta, Exercitatio Grammatica.

Jam Sectionum harumce unaquæque in Articulos subdividetur.

Prima in quinque.

Primus erit *Syntaxis* Nominum.

Secundus, *Syntaxis* Pronominum.

Tertius, *Syntaxis* Verborum.

Quartus, *Syntaxis* Particularum significantium.

Quintus, *Syntaxis* numeralium.

Secunda in duos.

Primus, De *Orationis* Sinicæ elegantiâ purâ ac simplici.

Secundus, De elegantiâ figurativâ.

Tertia in quinque.

Primus, de Phrasibus urbanitatis erga parentes, cognatos, propinquos, vicinos, extraneos.

Secundus, De urbanitatis Phrasibus erga Magistros, Mandarinosque.

Tertius, De iis nominibus, queis compellantur Mandarinorum propinqui.

Quartus, recapitulatio de Pronominibus generatim.

Quintus, De visitationibus.

Quarta in quatuor.

Primus, De numeris simpl. & cardin.

Secundus, De numeris ordin.

Tertius, De numeratione per cyclos, ubi horæ, dies, hebdomades, menses, tempestates, anni.

Quinta in tres.

Primus, Textus è *Lûn yù*.

Secundus, Eorumdem Textuum expositio per partes.

Tertius, De Poëticâ Sinicâ generatim.

SECTIO PRIMA.

De Syntaxi propriè dictâ.

Articulus Primus.

De Syntaxi Nominum.

Regula Prima.

De duobus Substantivis in eodem casu.

QUOTIES reperiuntur substantiva duo in eodem casu, sive in Nominativo fuerint, sive in Accusativo, (idem enim est, quomodo in aliis Linguis:) conjunctio vel exprimitur, vel subauditur ad libitum; sed sæpius omittitur, lûn yú, fol. 10.

kiuèn	*canes*	犬
mà.	*equi.*	馬

tá hiŏ pag. 60.

kī	*gallinas*	雞
tûn.	*porcellos.*	豚

& infra

meû	*boves*	牛
yâm.	*oves.*	羊

Lûn yú fol. 10.

fú	*pater*	父
mù.	*mater.*	母

Lûn yú fol. 4.

chû	*præcipuum* (supple *est*)	主
chūm	*synceritas*	忠
sín.	*fides.*	信

Vide etiam Lûn yú fol. 5. pag. 1 1. 5. 1. char. 6. 8. fol. 6. pag. 2. char. 16. 17.

Idem observabitur in *Adjectivis*, id est, in iis *Substantivis*, quæ sibi invicem connexa, atque in eodem casu consequentia Adjectivorum loco erunt, aut Adjectivorum significationem induent. Sic Lûn yú fol. 6. pag. 1. §. 1.

siaò	*res parva*	小
tá.	*res magna.*	大

Regula II.

De duobus Substantivis, quorum alterum in Nominativo vel Accusativo, alterum in Genitivo.

Qui casus apud Sinas Genitivus censetur; is præcedit semper, ita ut *Dei amor* dicatur, non *amor Dei*, & quod nomen prius, id non rarò adjective sumitur. Sic ta hio pag. 48.

nân	*meridiei*	南
xān.	*mons,*	山
xám	*altiorum* id est *cœli*	上
tí.	*Imperator.*	帝
çù	*rè çù*	楚
kuĕ.	*regnum.*	國
kuĕ	*regni*	國
kiā.	*domus.*	家

In his Genitivi omnes adjectivè reddi possunt, *mons meridionalis*, *supremus Imperator*, *Domus Regia*, &c.

NOTA I.

Tametsi inter duo substantiva Genitivi nota intercesserit, tamen explicationem esse, atque esse debere eandem. tá hiŏ pag. 46. fol. 11. p. 11. §. 2.

mîn	*populi*	民
chī	(genit. nota)	之
fú	*pater*	父
mù.	*mater.*	母

lûn yù fol. 5. p. 2.

fú	*patris*	父
chī	(gen. not.)	之
taó.	*institutum.*	道

ibid. fol. 1. p. 2, §. 3.

gîn	*pietatis*	仁
chī	(gen. not.)	之
puèn.	*fundamentum.*	本

NOTA II.

Ex dictis, sive Libro 1°. sive supra de *substantivis* adjectivè sumendis patet, quotiescumque reperta fuerint substantiva duo; *prius*, *genitivum* censeri, & adjectivè accipi; *posterius*, esse *verè substantivum*.

Itaque

non est

ngŏ	*malus*	*malitia*	惡
		sed	
gîn.	*homo*.	*homo*.	人

Et sic de cæteris.
Quod si præcesserit

gîn,	*homo*	人

& secutum fuerit

ngŏ,	*malus*	惡

tunc sensus omnino alius, & gîn quidem *homo* erit, sed ngŏ propositionis subjectum, ita ut fiat *homo est malus*.

Regula III.

Cum apud Sinas monosyllabum idem & nomen & verbum esse possit, aliquando quod hîc nomen fuit, id ipsum illîc verbi significationem accipit, rarius tamen & præcipuè in philosophicis. Sic

tiēn	est	*cælum*	天
tí		*terra*;	地

sed si hæc monosyllaba repetam, tunc *prius* Verbum erit, *posterius* quoque Nomen.

Verbi gratiâ.

tiēn	天
tiēn.	天
tí	地
tí.	地

Significatio *posterioris* erit vel *cælum* vel *terra*; *prioris* verò vel *cælifacere*, *cælum reddere* aut *efficere*, *constituere in ratione cæli*; vel *terrificare*, *considerare terram quatenus terra est*.

alias

tiēn	*cælo*	天
tiēn.	*cælo*	天

ut dixi, idem quod

gĕ		日
	quotidie.	
gĕ.		日

Regula IV.

Sunt quædam nomina quasi generalia, queis si addas alterum, significatio illicò varia efficitur. Cæterum istud ipsum semper analogicè, quale est apud Hebræos יד *yad*, Græcos χειρ χειρημα, Latinos *manus*, *animus*, &c. quæ varia pro variis locis dicunt.

Sic ergo sunt apud Sinas,

xeù	*manus*	手
sīn	*cor*	心
Keù	*os*	口
Kí	*spiritus animus.*	氣

I°.

xeù	*manus*,	手

ex xeù, quod jam insinuavi Lib. 1°. ea ferè denominata quæcumque aut res manu faciendas, aut ipsos etiam operarios, aut etiam artem ipsam & aptitudinem, atque habilitatem significant.

Inde ergo

laò	*senis*	老
xeù.	*manus.*	手

id est, *Artifex peritissimus.*

pām	*adjumenti*	帮
xeù.	*manus.*	手

id est, *adjutor.*

lúm	*irridendi*	弄
xeù.	*manus.*	手

id est, *irrisor* & *irridendi facultas.*

xuì	*aquarum*	水
xeù.	*manus.*	手

id est, *nauta.*

paó	*tormenti*	砲
xeù.	*manus.*	手

explosor, id est, *un canonier.*

xū	*librorum*	書
xeù.	*manus.*	手

scriba, gallicè, *un copiste.*
Sæpe etiam de manu seu turmâ exponitur, nec raro de iis quæ per manum, ac dextrè fiunt; & tunc anteponitur, estque vel substantivum in genitivo, vel infinitivum nomine in verbum converso. Vide Dictionaria nostra in xeù.

II°.

sīn	*cor.*	心

sumitur pro *corde*, *animo*, *voluntate*, *amore*, *amicitiâ intimâ*, *desiderio*, *attentione animi*, *diligentiâ*, *sollicitudine*, *curis*, *laboribus*; & interdum ei addunt

teû *caput*, 頭

quod de corde intimo dicitur.
Hinc

ngò	*ô mei*	我
tỳ tiě	(expl.)	的
sīn	*cor*	心
kān.	*jecur.*	肝

ô mon cher cœur!

III°.

Keù *os* bouche, 口

est tantum *os*, *bucca*, sed transfertur, idque non solùm ad *sitim*, ad *bibitionem*, ad *deglutitionem*, ad *digestionem*, ad *vomitum*, sed etiam ad *eloquentiam*, ad *garrulitatem*, ad *jactantiam*, ac præcipuè ad *maledicta*, ad *jurgia*, & quod gallicè vocamus *gueulées*.

Præterea quomodo apud nos fluviis, portubus, ac rebus spatiosis adaptatur *os* unde *ostium*, ita etiam apud Sinas de *fluviis*, de *fretis*, de *navibus*, de *faucibus montium*, de *jumentis*, de *tigribus*, de *suibus* dicitur. Itidem τοῦ keù verbo tantum addito formantur adjectiva. Sic

lí	*lucri*	利
Keù.	*os.*	口

mordax, maledicus.
qui gagne de gueule.

châm	*longitudinis longus*	長
Keù.	*os.*	口

garrulus, *gueule de longueur.*

tû	*veneni*	毒
Keù.	*os.*	口

venenatum os.
gueule envenimée.

Vide alia multa in Dictionariis nostris.

IV°.

Kí *aer.* 氣

est *vapor*, *halitus*, *aer*, & usurpatur. 1. De *vento*, 2. de *animâ* & *animo*, 3. de animæ imo & corporis *affectibus*, humoribus præcipuè, *irâ*, *furore*, *Zelo*, sive in bonam, sive in malam partem. 4. De *tempore* ac *temperie*, ac proinde de *anni tempestatibus*.

Hinc generatim

tiēn	*cæli*	天
Kí.	*aer.*	氣

est *tempus*.

yûn

yûn	*nubium*	雲
ký.	*aer.*	氣

nubes, *des nuages*, *un tems nuageux*, *nébuleux.*

tí	*terra*	地
kí.	*aer.*	氣

clima, *un tel ou un tel climat.*

hiuĕ	*sanguinis*	血
kí.	*aer.*	氣

sanguinis dispositio.

Alia ejusmodi multa sunt, de queis te ad Dictionaria remittimus.

Articulus II.

De Syntaxi Pronominum.

Constructio hæc *Nominis cum Pronomine* fieri posset.

Vel cum *Pronomine personali, ego, tu, ille, talis,* &c.

Vel cum *Possessivis, meus, tuus, suus.*

Vel cum *Relativis, qui, quæ, quod.*

1°. Cum *Personali*, constructio hæc est, ut *Pronomen* præcedat, non sequatur; diceretur ergo, *ego Confucius*, non *Confucius ego*; imo *Confucius ego* propositio esset. *Ego sum Confucius*, cæterum apud Sinas hujusmodi phrases directæ apud ingenuos ac doctos usûs sunt ferè nullius, ut ex dicendis infra intelliges.

2°. Cum *possessivis*, Græcos quodammodo imitantur, ut jam è secundo Libro cognoscis. Itaque *amor meus* est μοῦ ἔρως, *opinio mea*, *mei opinio*, ita ut pronomen sit prius, postea veniat Genitivi nota, tum res exprimenda consequatur. Vide in *Pronominibus.*

3°. De *Relativis* nihil ferè addendum, scis enim

sò,	*quod,*	所

pronomini postponi, ita ut dicatur:

ngò	*ego*	我
sò	*quod*	所
xuĕ.	*dico.*	說

pro *quod ego dico.*

Sed observa primùm nominibus præponi

kì	*aliquot*	幾
chúm	*omnes*	衆

sū	*omnes*	帥
chû	*omnes*	諸
chú	*omnes*	庶
ſú ſŏ	*multi, numerus*	數
ċin	*proprius.*	親

Deinde poſtponi

kiaī	*omnes*	皆
kiū	*omnes*	俱
tū	*omnes*	都
hiên	*omnes*	咸

Itemque tres *pluralis* notas.

muên	們
tèm	等

moeì		每

&

kì	*ipſe*	己
ná	*ille*	那
ché	*iſte*	這
çù	*iſte*	此

Tertiò inferi

kó	個
kó	箇
kó	个

ſæpiſſimè poſt

yĕ	一

aliquando ſola.

Quartò denique

kī	其

tanquam genitivum,

&

çú 自

aut

çû kì 自己

ei quo regitur casui anteponi solere, ac reddi *hujus*. Vide ergo pronom. p. 64.

Additio de primâ personâ.

1°. Quod tributariorum est.

kuà *vacuitatis* 寡
gîn. *homo.* 人

&

kuà *vacuitatis* 寡
gîn. *pietas.* 仁

pro (*ego*)

2°. Quod senum est, (*ego*)

laò 老
fû. 夫

3°. Quod subditi usurpant, (*ego*)

chîn 臣

4°. Quod discipuli, (*ego*)

muên 門
sēm. 生

5°. *Talis*, (ego)

meù 某

ne dicant *ego*.

Additio de secundâ personâ.

Vulgò apud homines, quæ secundam personam exprimant compellationes sunt multæ, *fili mi*, *filii mei*, *amice mi*, *amici mei*, *magistri mei*, *domini mei*, eas Sinæ omnes usurpant.

Sic

siaò *filioli* 小
çù. *mei.* 子

gallicè, *mes petits enfans.*

fû *magistri* 夫
çù. *mei.* 子

çŏ | *pedes* 足
hiá. | *fubter.* 下

Domine, id eſt, *tu ad cujus pedes ſto*, *ſub cujus pedibus ſum & eſſe volo.*
Sic cum Imperatorem alloquuntur, dicunt

pí | *gradus* 陛
hiá. | *ſubter.* 下

quæ phraſis ἐλλειπτικὴ, pro, *ô Majeſtas quæ palatium habes, ſub cujus gradibus humilitas mea eſſe poſſet aut deberet.*
Vide infra *urbanitatis phraſes*, quarum plæræque ad ſecundam perſonam referuntur.

Ad ſecundam quoque perſonam pertinent.

1°.

xí 是

quod ut noſti, ſignificat *eſſe*, *exiſtere*. ſed juxta Grammaticos inſervit etiam pronominis loco, & redditur per *hic hæc hoc.*

Erit ergo

xí | *hoc* 是
ỳ. | *propter.* 以

ſeu *propterea.*

yû | *in* 於
xí. | *hoc* 是

in hoc loco, in hoc tempore.
Imo (quod omnino abuſus eſt) pro xí *eſſe*, id eſt, de verbo ſubſtantivo.
Ad idem pronomen efformandum utuntur aliquando

τῷ xî *tempore*, 時

quod toni aliûs.

2°.

fû 夫

nonnullis viſum eſt pronomen *ille qui*, *ii qui*, ſed nihil eſt aliud quam hebraicùm בעל *baál.*
At quod hîc agitur, in conſtructione non mutant quidquam.

Additio.

1°. *De Relativo*

chī *qui quæ quod.* 之

ita uſurpatur ab Authoribus, ita ab Interpretibus exponitur, ut aliquando ſit pro *is ea id*, quaſi eſſet

kî, 其

aliquando pro verbo *tranſire ad*, *accedere*, nonnunquam etiam pro

chè 者

manifeſtò

manifestò ponatur, nimirum post nomina & substantiva & adjectiva.

2°. De

chè, 者

hoc Pronomen initio post Nomen ita apponitur, ut,

yè 也

præcedat, yè chè, in fine ita collocatur ut yè sequatur chè yè

chè 者

yè 也

3°. *De omnibus Nominibus ac Pronominibus, ac præsertim de tertia persona;* Regula.

tā *ille* 他

&

ché, *hic* 這

aut etiam Nomina, non rarò ita initio usurpantur, quasi sola essent, nec sequenti phrasi, quæ tamen eorum phrasis est, adhærerent: hæc constructio apud omnes Orientales frequens. *Petrus, gladius erat in manu ejus:* quod est, *Petrus gladium in manu habebat*, aut, *quoad Petrum, gladius erat in manu ejus.*

4°. *De Pronominibus multitudinis.*

Ad majores numeros enuntiandos, Sinæ vocabula habent alia multa, quorum præcipua sunt.

1°.

çiēn *omnes uno ore.* 僉

2°.

vû *nihil* 無

pŏ. *non.* 不

&

mŏ *non est* (qui) 莫

pŏ. *non.* 不

3°.

mîn *populus, multitudo.* 民

4°.

Kiûn, *grex; greges omnes*, 群

& de omnibus id dicunt.

Vide in 1°. Libro magnorum numerorum nomina
çiēn
ván
chaó
ỳ

numerant prætèrea maria, 4. partes mundi, 4 flumina, 9 entia, &c.

ARTICULUS III.

De Syntaxi Verborum.

Regula prima.

VERBUM substantivum hic, quomodo in aliis Linguis, eundem casum & ante se & post se habet, quod dextrè intelligendum.
Nam

xí *esse*, 是

&

gueî *esse* aut *fieri*, 爲

hanc & illum phrases locum occupare possunt; sed cum copula sint, ubique censentur media. Exempla innumerabilia.

Regula secunda.

Cum monosyllaba Sinica significatione utraque & activâ & passivâ gaudeant, activè sumitur verbum, quoties Nominativus præcedit; neque adest passivi nota

pí. 被

Regula tertia.

Etsi verbum præcessisset & secutus illud fuisset nominativus, dummodo absit eadem passivi nota, erit etiam tunc activè explicandum. Inversio enim facta emphaseos gratiâ, & hoc non infrequens.

Regula quarta.

Verba servilia & quasi numeralia, significationem, si sola sint, servant eam quæ ipsis propria.
Itaque tunc significant

haò *bonum esse*. 好

kàn *audere*. 敢

kì *incipere* 起

kiĕ *comedere*. 吃

kién *videre*. 見

kiú *abire*. 去

laî *venire*. 來

pà *capere*. 把

tà *verberare*. 打

tĕ *habere*, *obtinere posse*. 得

taí *expectare*. 待

Aliàs & cum aliis verbis, ea ad hanc vel illam significationis modificationem contorquent.

Sic

haò 好

exponitur vulgò *bene*, *melius*, *optimè*, *dulciter*, *abundanter*, *amanter*, *amare*, aimer.

kàn *dicere ausim.* 敢

vel *quod si auderem*, *opinarer ego*, *putarem libentius*, *fuerit id procul dubio.*

Kì *incipere*, 起

gallicè, *se mettre en train*, *en devoir de*, & sæpe adjungitur

laî. *venire* 來

kiĕ *comedere*, 吃

deglutire ad res per se malas & incommodas trahitur; hinc

comedere timorem.

comedere verbera, &c.

kién *videre.* 見

de aliis etiam rebus quàm de oculis, sed præsertim de *intellectu*, de *intentione*, de *opinatione.*

Sic

kién *videre* 見

xă. *occisionem.* 殺

seu *τὸ necari*, ut apud Hebræos *videre mortem.*

Præterea, quod jam annotatum, τῷ kién in eàdem phrasi additur.

Kán *videre*, 看

qui certè pleonasmus est.

kiú *abire* 去

&

laî, *venire* 來

non rarò eunt simul.

Kiú *abire* 去

laî, *venire* 來

& idem significant, *aller.*

sæpe alterum in priori phraseωs [illegible], in posteriori alterum; item adhibentur sæpissimè cum

Kì *incipere*, 起

Vide supra;

cum

chŏ *seu* chŭ *egredi*, 出

separatim itidem & conjunctim, & cum verbis aliis quàm plurimis.

pà 把

non solùm est *capere* & *accipere*, item *habere*, *producere*, sed cum alio verbo

idem ferè significat quod kì *cœpit*, *il se mit à*, & pro *accipere rem ita ut ad alium statum transvehatur*.

tà *verberare* 打

verbum est frequentissimum, & non solùm de *instrumentis* dicitur, de *pugnis*, de *monetâ*, de *fabrefactis*, de *lapidibus*, sed etiam de *nodis*, de *viâ* & *catervis*, de *ludis*, de *ronchis*, de *ornatu* & *subtilitate*, ut apud nos *taper & retaper*, de *itione*, de *verrendis ædibus*, de *hauriendis aquis*, de *venatione*, de *canâ* & *prandio*, de *depradatione*: uno verbo, de *omni tentatione* ac *sollicitatione* usurpatur.

taí, 待

præter expectandi, & tractandi significationem, si τῷ taí addideris.

yaó *velle*, 要

de rebus audacibus ac temerariis, eâ de re quæ spem omnem superare nata, dicetur gallicè, *s'attendre*, *avoir dans la tête de*, *être obstiné à*, *s'y acharner*.

tĕ *obtinere*, 得

de hoc tĕ jam habes multa, sive in *Verbis* ad optativum, sive in *Particulis* sed ad Syntaxim hîc revocatur, quia est usûs multiplicis.

Regula quinta.

In plærisque phrasibus *Verbo Adverbium* anteponitur; & cum in aliquâ phrasi reperiuntur *Verba* duo, *Adverbium* si quod est, ei verbo præponitur in quod cadit ejusdem adverbii significatio.

Sic 1°.

kuaí	*celeriter*	快
çeù.	*currere.*	走

2°. *vade & dic ei statim.* dicunt:

nì	*tu*	你
kiú	*abire*	去
cieú	*cito*	就
xuĕ.	*dicere.*	說

3°. Et si duó sint.

mán	*leniter*	漫
mán	*leniter*	漫
chĕ.	*comedere.*	食

Regula sexta.

Si

tĕ 得

advenerit, mutatur *Verbi* & *Adverbii* sedes, & tĕ interseritur.

Sic

Sic

çeù	*currere*	走
tě	*posse ita ut*	得
kuaí.	*celeriter.*	快
chĕ	*comedere*	食
tě	*posse ita ut*	得
mán.	*leniter.*	漫

Regula septima.

Cum in phrasi sunt tria, verbum, negatio & adverbium; si negatio in adverbium, non in verbum, ceciderit, præponi debet verbum, & adverbium verbo & rei negatæ interseri.
Sic pro, *non it celeriter*, dicendum; *it non celeriter.*

çeù	*it*	走
pŏ	*non*	不
kuaí.	*celeriter.*	快

Sic pro, *non tardè venit*, dices: *venit non tardè.*

laî	*venit*	來
pŏ	*non*	不
chî.	*tardè.*	遲

Regula octava.

Ea quæ *itionem* ac *reditionem* significant verba, nominibus aut præpositionibus, aut etiam aliis verbis motum indicantibus, postponuntur; sed verba illa possunt præcedere.
Sic dicunt 1°.

ngò	*ego*	我
xān	*montem*	山
xám	*supra, ad*	上
kiú.	*abeo.*	去

2°.

nà	*ex quo*	那
lì	*loco* (seu *unde*)	裡
kiú.	*venit.*	去

3°.

nà	(*ad*) *quem*	那
lì	*locum*	裡
laî.	*vadis?*	來

4°.

vàm	*ire, is*	往
nà	(in) *quem*	那
lì	*locum*	裡
kiú.	*pergere, abire?*	去

Regula nona.

Verbo activo seu regente posito, si accusativus etiam in regimine sequatur, *genitivo* postponitur *accusativus*, juxta secundam nominum regulam *supra*.

Sic *Legi Librum ejus*.

ngò	*ego*	我
tŏ	*legi*	讀
tā	*ejus*	他
tiĕ	(not. gen.)	的
xū.	*librum.*	書

gallicè, *j'ai lû de lui le livre.*
latinè, [illegible], *legi ejus librum.*

Regula decima.

Si in eâdem phrasi reperiri unà debeant *accusativus* & *dativus*, ut elegans sit, *accusativus dativo* postponatur, necesse est.

Sic dicitur

ngò	*ego*	我
yù	*dedi*	與
nì	*tibi*	你
yĕ	*unum*	一
puên	(expl.)	本
xū.	*librum.*	書

Regula undecima.

Cum phrasis eadem nominativum, accusativum & ablativum, ejusque præpositionem aut postpositionem continet, *nominativus verbo*, *accusativus ablativo* præponitur, nisi *ablativus* ad eandem actionem cum *nominativo*

concurrat, tunc enim *nominativo* immediatè conjungitur.

Sic *ire te cum eo jubeo.*

1°.

ngò	*ego*	我
mim	*præcipio*	命
nì	*tibi*	你
tûm	*cum*	同
iā	*eo, illo*	他
kiú.	*vadas, abeas.*	去

2°. *tecum gallinam hanc comedam.*

Dices

ngò,	*ego*	我
tûm	*cum*	同
nì	*te*	你
hoéi	*debeo, socius ero ad*	會
chĕ	*comedere*	食
ché	*hanc*	這
kó	*istam*	个
kī	*gallinam.*	鷄
mù	*(matrem)*	母

ARTICULUS IV.

De Syntaxi Particularum significantium.

CUM supra de *Particulis* Tractatio scripta sit amplissima, hîc non nisi paucæ observationes.

1°. De *simplicibus Particulis*; quæ Conditionales, Causales, Adversativæ, &c. phrasim inchoant semper, nunquam terminant, imo nunquam inseruntur, præter

jŏ	*si*	若

quod secundo loco esse potest.

2°. De *Præpositionibus* ac *Postpositionibus*, hæ si solæ sint, adverbiascunt.

3°. De *Transitionibus*, vidisti plæraſque; ſunt ſcilicet,

çiè	*jam*	且
kím	*denique*	竟
pŭ	*non.*	不
kî.		其
yuên	*(ad) originem*	元
laî.	*venire.*	來

gall. *au fond.*

Tranſitio ſemper initio ponitur, rarò poſt primum phraſeos verbum.

4°. E cæteris notandæ hîc præſertim, 1°. ex quæ repetitionem invehunt, 2°. ex quæ alias comitantur; fiet autem ordine alphabethico: & Particulas appellabimus generatim & *ſimplices*, ſeu unius monoſyllabi, & *duplices*, id eſt, quæ monoſyllabis conſtant duobus.

1°.

De iis Particulis quæ repetuntur.

1°.

yĕ y 一

cum ſemel exprimitur, ſignificat vel *unum*, vel *totum*, vel *pauculum*, ſed cum repetitur, ſi unâ ſerie, yĕ yĕ ſignificat *ſigillatim*, *per partes*, gallicè, *un à un*, ſi verbo aut nomine repetitis, reddi debet per *ſive*, *ſive*; *nunc*, *nunc*; *ex hâc parte*, *ex illâ*. Sed repetitur cum fă, cum piēn, cum teû, cum mién.

yĕ	*uno*	一
fă.	*impetu.*	發
yĕ	*uno*	一
piēn	*latere.*	邊
yĕ	*uno*	一
teû	*capite.*	頭
yĕ	*uno*	一
mién.	*vultu.*	面
yĕ	*etiam*	一
ſiē.	*paululum.*	些

même un peu, *ne minimum quidem.* Verti poſſunt ſimpliciter, ſed alterum rem tantum *enunciat*, alterum rem *auget.*

haò *benè*

hào	*bene*	好
hào	*bonum*	好
tỷ	(not. gen.)	的

varia significat, nimirum, *mitius quaeso, moderate obsecro.*

2°. *De iis Particulis quae alias comitantur.*

1. cĕ	*igitur*	則
kó.	*hoc.*	箇

sic exprimunt *rogo te, quaeso.*

2. chì	*duntaxat*	只
xì.	*est.*	是

aut generatim *tantum.*

3. chì	*tantummodo*	只
haò.	*bonum.*	好

supple *si* ante *tantummodo*, & significat *hoc fere est.*

4. chì	*tantummodo*	只
kuòn.	*disponi.*	管

id est, *id tantummodo bene tibi erit, si*; aut sequitur infinitivus.

5. chì	*duntaxat*	只
pá.	*timendum.*	怕

id est, *fortassis tamen.*

6. chì	*duntaxat*	只
tĕ.	*obtinere.*	得

id est, *non amplius*, aut *non minus, non aliter facere potuerunt, quam*, &c.

7. çiè		且

Imperativi nota est, ut scis.

çiè	*invitare*	且
chì.	*tantum.*	只

id est, *at, verùm.*

8. cieú | *citius, potius.* | 就
xí. | *esse.* | 是

Sed sensus est, *quamvis supponeres, pone etiam quod*, &c. & sequitur vulgò

yè | *&* | 也

quod vertendum *tamen*, & gallicè, *avec cela, malgré cela.*

9. cieú | *citius, potius* | 就
siâm. | *videri.* | 像

id est, *videretur potius*, il sembleroit plûtôt.

10. hoân | *adhuc* | 還
hoân. | *adhuc.* | 還

sed repetitum in utrâque phraseos parte, exponitur *an, nec ne?* & sæpe alterum subauditur.

11. hoân | *fortè* | 還
xí. | *erit.* | 是

peut-être arrivera-t'il que.

12. yè | *adhuc* | 也
yeù. | *habere.* | 有

præter hoc etiam, gallicè, *& avec cela.*

13. yè | *&* | 也
pŏ. | *non.* | 不

ne id quidem, idque & positivè & per interrogationem; & si in duabus phraseos partibus repetas, *neque hoc, neque illud.*

& aliquando

yĕ | *&* | 亦
pŏ. | *non.* | 不

14. yè | *adhuc* | 也
xí. | *est.* | 是

gallicè, *on peut ajouter à cela que*, & aliâ significatione, *cela est même* v. g. *dangereux.*

yeú | | 又

yeú. | . | 又

in primâ phraseos parte, in secundâ, nec rarò in tertiâ, & sæpius etiam si rerum enumeratio fiat : præterea in primo, secundo & tertio phraseos membro, non semper eundem locum obtinet.

16. yû | *an* | 與

yû. | *an non?* | 與

an in primâ phraseos parte, *an*, vel *an non?* in secundâ.

17. Kiŏ *est* 却

sed certè, sed potiùs, mais certainement, mais il y a toute apparence que. Ponitur nunc in primâ, nunc in secundâ parte phraseos.

18. Et dicitur etiam.

Kiŏ | *potius* | 却

xí. | *esse.* | 是

vel

Kiŏ | *potius* | 却

yeú. | *haberi.* | 又

vel

Kiŏ | *potius* | 却

yè. | *etiam.* | 也

quæ eódem redeunt.

taò | *usque* | 到

&

taò | *usque* | 倒

yè. | *etiam.* | 也

utique, cela est passable, jusque-là encore, bon. Item, *atqui contra*, au contraire à present, idem quod

chuèn. *revolvi revolvere.* 轉

&

taò | *usque* | 到

taò. | *usque* | 到

d'un côté : de l'autre.

19. kiaó, *docere* 教

aut kiaó *docere* 呌

vel kiaŏ *conjungi* 交

abusivè idem quod præcedentes, & vertitur *quomodo?* sed propriè sunt, *cogis me ad, cogisne me ad? jubes* aut *jubesne?* sequitur vulgò infinitivus.

20. kŏ | *convenit* 可

kŏ. | *convenit.* 可

id est, *eo ipso momento.*

21. leaò *an absolutum est*, supple *petis?* 了

leaò | *absolutum est.* 了

leaò. | (not. præt.) 了

leaò | *finitus, absolutus est* 了

tĕ. | *obtinere. ita ut* 得

est vir eximius, item *absolutio*, *obtinere*, *magnitudo animi*, *vis eximia.*

22. mŏ *non* 莫

sæpe post se habet aliam Particulam, nempe

jŏ *si* 若

& tunc mŏ jŏ ita exponendum est, *quomodo, si inter* mŏ & jŏ *esset quam, non aliud, non melius quam si*, &c.

mŏ | *non* 莫

xuĕ. | *dicendum.* 說

& sequitur *at* vel *sed*, itaque respondet τῷ *non solum*. & huic phrasi, *neque id dicas tantummodò.*

nân | *difficile* 難

taó. | *dictu.* 道

sæpe solum est, sed sæpe etiam post se habet.

pŏ | *non* 不

chîm. | *factum.* 成

cum obstupescimus aut admiramur: gallicè, *cela n'est pas possible.*

25. pién 便

vel in primâ parte phrase s, & sequitur

& sequitur

yè 也

item
26. pién 便

xí. 是

quamvis, quand même, au reste, cependant se pourroit-il faire que?

27. siê 些

ûlh. 兒

paululum, le moins du monde.

28. mŏ *non* 沒

siê. *parum.* 些

pas le moins du monde. Vide supra mŏ n°. 22. & 23.

29. siê *paululum* 些

chîn *quid* 甚

mŏ. *num?* 沒

un peu, qu'est-ce que c'est?

30. suî *quamvis*, in primâ phraseos parte. 雖

& yè *etiam.* in secundâ, exponitur *tamen*, aut potius subauditur *tamen*, & est tantum *etiam*. 也

31. tăn *sed* 但

chì. *tantum.* 只

32. xĕ 什

quare?

mò. 麽

ARTICULUS V.

De Syntaxi Numeralium.

NUmerales suprà ferè omnes descriptæ, sunt-ne autem omninò inutiles? In oratione quietem atque interspirationem indicant, nec parum faciunt ad elegantiam ac venustatem.

Iis verò ita utuntur Sinæ, ut vel unam eamque solam quæ aliquando repetitur, vel duas quod sæpissime fit, vel etiam tres quod rariùs, adhibeant; sed quamvis interdum mediæ ipsi orationi interferantur, tamen plærumque non usurpantur nisi in fine, aut commatum, aut phraseos totius seu periodorum.

1°. Quæ solæ, eas jam habuisti supra.

2°. Quæ incedunt binæ, eas hîc tibi apponam serie quâdam facillimâ.

3°. De Particulis trinè aut etiam quaternè procedentibus, addetur tantum notula, nam de ejusmodi Sinæ ipsi Interpretes dissensêre.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

De Numeralibus solitariis, id est, iis quæ reperiuntur sola.

Sunt, ut scis,

1. çaî 哉

2. fû 夫

3. gên 然

4. hû 乎

5. yê 邪

6. yê 耶

7. yè 也

8. ỳ 矣

9. ỳ 已

10. yên 焉

11. jŏ 若

12. yû 與

13. yû 如

14. yûn 云

15. ûlh 而

16. ùlh 耳

& ùlh 爾

17. ùlh 爾

Cætera, si quæ sunt, è superioribus repetes.

PARAGRAPHUS II.

De Numeralibus combinatis, sive inter se subsequentibus.

Hîc cum significatio absit, non attendetur nisi ad combinationem; atqui necessario duplex est. Alia enim vulgò *præpositiva*, alia *postpositiva*, quæ utraque unà simul tradimus.

1°. *Vulgò Præpositiva.*

Sunt tredecim.

1. chè
2. ciĕ
3. chû
4. gên

5. hǒ
6. hû
7. yò
8. yên
9. ý
10. ý *alio char.*
11. yûn
12. û
13. û *alio char.*

1°. chè 者
chè 者
çai. 哉
chè 者
hû. 乎
chè 者
yê. 耶
chè 者
yě. 邪
chè 者
ûlh 而

2°. çiè 且
çiè 且
yû. 如
3°. chú. 庶
chú 庶
hû. 乎
4°. gên 然
gên 然
cě. 則
gên 然
ciě. 且

gên	然
yè.	也
gên	然
yĕ.	亦
gên	然
hû.	乎
gên	然
ỳ.	矣
gên	然
ûlh.	而
5°. hô	何
hô	何
çai.	哉
hô	何
jû.	如
hô	何
ỳ.	夫
6°. hû	乎
hû	乎
çai.	哉
hû	乎
ùlh.	耳

7°. yè

7° 也 yè

也哉 yè çai.

也夫 yè fû.

也已 yè y.

也邪 yè yê.

也與 yè yû.

也者 yè chè.

8° 焉 yên

焉哉 yên çai.

焉耳 yên ùlh.

9° 矣 y

矣哉 y çai.

矣夫 y fû.

10°. ỳ 已
ỳ 已
hû 乎
ỳ 已
ỳ. 矣

11°. yûn 云
yûn 云
hô 何
yûn 云
hû 胡
yûn 云
ùlh 耳

12°. ū 惡
ū 惡
hû 乎

13°. ū 嗚
ū 嗚
hû 呼

2°. *Vulgo Postpositivæ sunt*,

1. çaì	7. hu
2. ce	8. ye
3. cie	9. y
4. fu	10. yu
5. gen	11. ju
6. ho	12. ulh

quorum characteres commonstrati tibi. Hæc saltem frequentissima, quod è præcedenti Tabellâ patet.

Et observabis 1°. quanquam multa sint quæ nunc priorem, nunc posteriorem locum occupent, tamen omnia haberi non posse reciproca.

2°. Addendum hic

hî 兮

vocem lamentabilem esse in Canticis præsertim usurpari solitam.

Paragraphus III.

De Numeralium multorum concertatione.

Rarò accidit, nonnunquam tamen ut in fine phraseos *Particulæ* adsint tres. Verbi gratiâ.

yè 也
yû 與
çaï. 哉

& aliquando

ý 已
ý 矣

fû 夫

aut etiam

ý 已
ý 矣
hû. 乎

Sed de his, ut dixi, non consentiunt Sinarum Grammatici; imo, cum monosyllabum unumquodque esse possit *Verbum*, *Nomen*, *Particula significativa*, ejusmodi Particulas Verbi significatione donant quidam, & eam quæ Numeralibus vulgatis anteponitur, Verbi habent loco.

SECTIO SECUNDA.

De Orationis Sinicæ elegantiâ simplici & figurativâ.

PER se adnascuntur hîc Articuli duo.

Quorum *alter* ad eam elegantiam quæ in simplici verborum ordinatione conspicitur, *alter* ad Figuras orationi elegantiori ac ἐμφατικῶς conscribendæ necessarias, pertinet.

Itaque

Articulus Primus.

De Elegantiâ purâ.

SCribendi genera apud Sinas duo esse, eaque à se invicem longe distantia, id verò primum omnium rescias necesse est, alterum nempe *vulgare*, quod nec suâ ipsum amænitate caret, alterum quod *litterarium* diceres, apud gentem summo in pretio, si Authores antiquos imitari, & quasi exscribere didiceris.

Utrumque comparandum tibi. 1°, *Genus recentius*, sed commixtio est quædam duplex; nam aut Lingua est Mandarinica vulgaris, ea scilicet quam in sermone quotidiano adhibent, aut idioma ex duobus quasi conflatum: altero apud Sinas plebeios hodiernos Pekimenses, Nankimenses, &c. usitato; altero apud doctos & eruditos, Litteratos nempe & Magistratus, imo & Aulicos recepto: quomodo enim aliter fieret, aut factum est unquam? in hâc ipsâ urbe Lutetiâ (& Romæ olim Athenisque res eadem) diversâ ferè Linguâ utuntur docti & indocti: inter se optimè intelligunt, fateor. At qui scribunt, si poeticè; verba non rarò antiqua aut merè poetica usurpant; si prosaicè, certè locutiones paulò sublimiores atque à familiari sermone multum remotas adsciscunt, quas cæteri, si intelligunt, in ore tamen non habent.

2°. *Antiquum* scribendi genus quod Librorum est apud Sinas tanti factorum, gravitatis plenum est, sententiosum, ac proinde concisum atque orientale, & id quod tibi *Prophetici* offerat nescio quid. unde multo difficilius. Ut enim apud Græcos Æschylus Homero difficilior, Sophocles facilior quam Æschylus, Euripides adhuc planior Sophocle: & si ad Oratores te conferas, Isocrate multò gravior Demosthenes. Sic apud Sinas, Authores sunt infiniti, & scripta ac compositiones graduum plurimorum.

His ita positis, delectum habendum esse Librorum nemo non videt; hinc à *Confucio*, à cæteris Gentis Sinicæ politioribus Scriptoribus longè arcentur plærique, idne enimverò sapienter? me quidem judice nequaquam; scilicet à facilioribus ad difficiliores procedendum tibi: rectè: sed statim ad Lun yu te accinges totumque Confucium? Salebræ quædam sunt, non nego, sed generatim, nec textus ita obscurus, & commentarii simplici quâdam elegantiâ commendabiles; quid si id tu mecum cogitaris, moralia illic omnia, de Regno, de Regibus, de Subditis, de rebus vitæ communioribus? Nunc si Linguas jam plures cognoveris, dicam audacter, orationem Sinicam à Græcâ, Latinâque non prorsus alienam agnosces brevi. Nonne hominum *locutio* eadem fere ubique? *Inversio* illa phrasium, eadem quæ apud Latinos? Usus *præpositionum* ac *postpositionum* idem qui apud Græcos, apud Homerum, cæterosque Epicos Poetas. *Regimina* fiunt per præpositiones. *Adverbia* à verbo vix recedunt, & ubi non eadem? superant *locutiones* quædam Sinicæ Genti omnino peculiares, istud è moribus, qui ex historiâ discendi tibi.

Quod si tamen propter illam Historiæ, Religionis, Theologiæ nostræ convenientiam, Libros à Missionariis Christianis conscriptos evolvere in animo habueris, quia & *cogitandi* & *eloquendi* modus tibi propior; Scito illic &

& esse quam plurimos, eosque rerum Philosophicarum, Mathematicarum, Theologicarum posttlere gravissimos & plærosque à nostris quoad res, à Doctoribus & Litteratis Sinis quoad stylum compositos. (aliter enim à gente omnino doctâ ac politâ respuerentur) In queis proinde eadem fere quæ *τῶν* kim, & Librorum maximorum elegantia. Jam verò ad *Elegantiam* hanc cognoscendam via facillima tibi; adverte autem, 1°. Cave, *usum* nescio quem *Doctrinæ* huic nostræ prætuleris. 2°. Fac ex *Meditationibus* nostris Sinicis *Claves*, Dictionariorum *lectionem*, Linguæ *Analogiam*, uno verbo fac ex hâc nostrâ Grammaticâ varias Linguæ partes, & totum Particularum & Syntaxeos tractatum condiscas.

Alioquin per annorum multorum spatia progressus facies levissimos, quod Nostris non paucis accidit qui apud Sinas, sed *ἀγραμματοι*, *Usum* quidem Linguæ oris Sinicæ nonnullum sibi comparatunt: in Libris verò legendis planè hospites remansêre, quod experti attestamur. Dum si me audieris, mirum quantum è brevi quidem, sed docto ac Philosophico labore in Linguâ philosophicè inventâ, sis ipse facilitatis inventurus.

Neque hîc, quosnam Sinarum Libros præcipuè lectos à te oporteat, interroges, ad Catalogum te Grammaticæ huic subsequentem remittimus, in quo ne erres, imo ut seligas ipse, ita Authores à me indicati, ut unà simul de eorumdem stylo monerem nonnihil: scito tamen, eum illum qui à Sinis tantopere laudatur, *stylum antiquum* vocari

kù	*antiqua*	古
vên.	*elegantia.*	文

Item *compositiones Rhetoricas* maxime tersas haberi, quæ nuncupentur

xí	世
vên.	文

quasi diceres, *sæculi*, seu *temporis præsentis compositiones*, eas nimitum, quæ ad examina selectæ: & extare ejusmodi etiam *collectiones* quasdam, de quibus alibi.

Præterea Authores elegantes, & eos qui styli pulchritudine ac decore nobiles, appellari

çaî	才
çù.	子

Denique cum Litteræ ac modus scribendi politior à Sinis factus maximi, omni tempore sit, elapsum esse ab annis fere ter mille, sæculum nullum, in quo Authores non repetti sint elegantissimi. Sic in antiquitate remotissimâ Sctiptores

τῶν kim	經

& Confucius, & çem çù, & mêm çù, & qui Librum taó tě kím composuit, &c.

Sic posterioribus sù ma ciên & chu hi, aliique numero non pauci; sed vide Catalogum.

Articulus II.

De Elegantiâ figurativâ.

Tradenda tibi hoc loco duo.

1°. Quænam apud Sinas *Figurarum* species.

2°. Quænam Phrases figurativæ.

1°. *Tropos* & *Figuras* nulla Gens non usurpavit ; imo generis ejusdem. Itaque, sunt etiam Sinis Tropi sui, Figuræ suæ.

Tropi vulgò *metaphora*, *metonymia*, *synecdoche*, *ironia*, queis à Fabio adduntur *metalepsis*, *antonomasia*, *catachesis*, *hyperbole*, *allegoria*, &c. De queis vide *Rhetores*.

Figuræ, Græcis σχήματα, multò plures, suntque & rerum & verborum.

Verborum quidem, quales lusus in verbis ejusdem soni, quamvis non ejusdem significationis : quales eorumdem verborum in principio & fine phraseos repetitiones. Altera à Græcis ἀναφορά, altera ἐπιφορά dicta ; & in medio phrasis est ἀναδίπλωσις ; qualia ὁμοιόπτωτα & syllabarum similiter cadentium reditus, aut consonantiæ.

Rerum, quales *comparatio*, *antithesis*, *occupatio*, *subjectio*, *confessio*, *concessio*, *communicatio* ; queis adjungentur *distributio*, *gradatio*, διατύπωσις, seu *repræsentatio*, *exclamatio*, *reticentia*, *apostrophe*, *sermocinatio*, seu προσωποποιΐα, *interrogatio*, aliæque quam plurimæ. Fac ergo id tu cogites, cum apud Sinas *Elegantia* dictionis atque *Eloquentia* semper facta sit maximi, hæc itidem atque apud Græcos, Latinosque reperiri omnia. Hinc exemplum tibi adducetur nullum, quia infinita & passim. Sed observabis tamen nonnihil de *repetitione* & *comparatione*.

Jam de phrasibus Figurarum, & accentibus, si quæras, neque in figuris, phrasi qualibet utuntur promiscuè, neque in monosyllabis accentu quolibet.

1°. Ex numero characterum seu monosyllaborum cum æstimentur phrases ; ideo si *exclamationem* exceperis, ad figuram requiruntur syllabarum saltem *trium*, aut *quatuor*, aut *quinque* ; quæ *quatuor* sunt etiam usitatissimæ. Nonnullæ tamen sunt *trium*, Nonnullæ *quinque*, imo aliquando *sex*. Nec vituperantur : quod si ad *septem*, ad *octo*, ad *novem*, ad *decem* asceoderint, quis eas figuris ineptas esse debere non illico judicet ? Non quod phrases eas omnino rejiciendas velim, varietas enim orationi insit necesse est, sed quantum in nobis est, phrases ejusmodi repudiamus, illamque tam laudabilem in scriptis varietatem è phrasibus *trium*, *quatuor*, aut *quinque*, aut saltem *sex* conantur Sinæ adsciscere, idque non solum apud Confucium & in Libris antiquioribus, sed etiam in omnibus ferè Commentariis ; quod illico animadvertes.

2°. Accentus non ubique omnis admittetur : nonne apud Græcos, Latinosque, sive Oratores, sive Poëtas, aut numeri aut versus, ex hac vel illâ quantitate expendûntur ? Ita ut hunc locum spondeus, illum dactylus occupare natus sit ; periodusque aut versus non quovis, sed hoc vel illo pede finiatur ? Ita ergo Sinæ & ad sonum sæpe ὁμοιόπτωτον, unde consonantia, & plærumque ad accentum etiam, unde orationis rythmus, attendunt maximè, hinc tametsi in oratione neglectiori ac minus compta sæpe reperiantur monosyllaba ejusdem accentûs tria aut quatuor, tamen in oratione tersâ ac politâ pateretur nemo, quâ de re monitum te oportuit.

SECTIO TERTIA.

De Sinarum Urbanitate.

SUB cœlo gens nulla est in quâ non commemoretur Sinarum urbanitas, & revera summa semper fuit, & si philosophicè loquendum sit, fortasse nimia.

Elucet verò præsertim in casu duplici, vel cum *Patrem*, *Matrem*, *Fratres Majores* & *Minores*, vel *Propinquos*, vel *Vicinos*, *Magistros & Magistratus* offendunt aut conveniunt, vel generatim in *consultationibus* ac *visitationibus*, etiam erga homines ejusdem ordinis.

Inde, ut vides Articuli exurgerent duo.

Alter, de *Parentibus*, *Cognatis*, *Magistris*, *Magistratibus*, &c.

Alter, de *visitationibus*, *occursibus*, & *conviviis*.

Sed quod in hisce omnibus eadem monosyllaba & iidem characteres recurrerent multoties, quod necesse, atque ex hac eorumdem variis in locis positione confusionis oriretur oonnihil: alio ordine procedendum fuit, qui multò faciliot. Fac ergo id primùm advertas à Sinis, cum de se ac suis loquuntur, locutiones adhiberi humilitatis plenas: cum de aliorum rebus, quicumque sint, usurpari honorificas: his positis, ut multò levius fit memoriæ tuæ onus, *monosyllabum* idem uno eodemque loco *repetendum* pluries & *Phrases* per se similes & variis io locis redituras exhibeo tibi statim.

Sunt ergo monosyllaba hæc:

1°. Hoorifica quinque:

1. lìm	*nobilis*	令
2. kueí	*honorificus*	貴
3. çūn	*pretiosus*	尊
4. kaō	*magnus*	高
5. goéi	*persona*	位

2°. Indifferentia quatuor.

1. kiā	*domus*	家
2. siē	*nurus*	媳
3. xé	*domus*	舍
4. siēn	*antea*	先

3°. Contemptiva quatuor.

1. siaó	*parvus*	小
2. pí	*contemptibilis*	敝
3. çién	*vilis*	賤

4. hân	*frigidus*	寒	Alia quædam erunt, ſed pauca, & ſi hîc repetitiones videris, *Rebus* tribues, non *Methodo*.

Articulus Primus.

De Phraſibus Urbanitatis erga Parentes, Cognatos, Propinquos, Vicinos, Extraneos, &c.

Phraſes honorificæ.

1°.

Per lîm, quod eſt *perſonarum* tantum.

lîm	*nobilis*	令
çūn.	*pretioſus.*	尊

id eſt, *pater tuus*, *mater tua*. vel *tua mater*. alias

taí	*magnus*	太
kūm.	*honoratus.*	公

ſeu *Mandarinus*. vel

laò.	*ſenex*	老
çūn	*pretioſus*	尊
ūm.	*avus.*	翁

& inter amicos.

laò	*ſenex*	老
pĕ.	*marchio.*	伯

&

laò	*ſenex*	老
pĕ	*marchio*	伯
kūm.	*Mandarinus.*	公
lîm	*nobilis*	令
xeù	*longæ vitæ*	壽
tâm.	*aula.*	堂

lîm *nobili*

lîm	*nobilis*	令
tâm.	*aula.*	堂

id est, *mater tua.*
alias

laò	*senex*	老
fû	*domina*	夫
gîn.	*vir.*	人

&

laò	*senex*	老
pĕ	*marchio*	伯
mù.	*mater.*	母

lîm	*nobilis*	令
lâm.	*Mandarinus urbis tertii ordinis.*	郎

filius.
Monsieur votre fils.

alias

lîm	*nobilis*	令
kūm	*Mandarinorum.*	公
çù.	*filius.*	子

tá	*magnus*	大
siām		相
kūm.	*filius (tuus.)*	公

id est, *Primogenitus.*

lîm	*nobilis*	令
gaí.	*amor.*	愛

filia,
Mademoiselle votre fille.

dicitur etiam.

lîm	*pretiosi*	令
gaí.	*amoris*	愛

ſiaò	*parva*	小
çiè.	*ſoror.*	姐

aut

lìm	*pretioſum*	令
çiēn	10000	千
kīn.	*aurum.*	金

lìm	*nobilis*	令
	(*qui*)	
ciēn.	*antea.*	前

Monſieur votre ayeul.

lìm	*nobilis*	令
çūn	*pretioſus*	尊
uōm. (ōm.)	*avus.*	翁

Monſieur votre ayeul.

lìm	*nobilis*	令

çù	*filiorum*	子
mù.	*mater.*	母

avia,
Madame votre ayeule.

lìm	*nobilis*	令
hiūm.	*frater* (tuus) *major.*	兄

frater tuus major.
Monſieur votre aîné.

lìm	*nobilis*	令
tí.	*frater* (tuus) *minor.*	弟

frater tuus minor.
Monſieur votre cadet.

lìm	*nobilis*	令
çiè	*ſoror major*	姐
	&	
moéi.	*ſoror minor.*	妹

ſorores, major & minor.
ſorores tuæ.
Meſdemoiſelles vos ſœurs.

lìm	*nobilis*	令
fū	*domina*	夫
gîn.	*vir.*	人

alias

laò	*senex*	老
fū	*domina*	夫
gîn.	*vir.*	人

alias

çūn	*nobilitatis*	尊
fū	*domina*	夫
gîn.	*vir.*	人

uxor tua.

lìm	*nobilis*	令
yŏ	*magni montis*	岳

chàm.	*venerandus senex.*	丈

socer (tuus.)
Monsieur votre beau-pere.

alias

chàm	*venerandus senex*	丈
gîn.	*homo.*	人

alias

yŏ.	*magni montis*	岳
fū.	*dominus.*	夫

lìm	*nobilis*	令
yŏ	*magni montis*	岳
mù.	*mater.*	母

id est, *socrus (tua, mea.)*
alias

chàm	*veneranda senex*	丈
mù.	*mater.*	母

lìm	*nobilis*	令
pĕ	*marchio.*	伯

magnus patruus (tuus.)
Monsieur votre grand Oncle.

lìm	*nobilis*	令
xŏ.	*patruus minor.*	叔

L'Oncle paternel, frere cadet de votre pere.
Monsieur votre Oncle.

lìm	*nobilis*	令
mù	*matris*	母
kieù.	*fratres.*	舅

nobilis matris (materni) avunculi (tui.)
Les Oncles du côté de la mere.
alias

mù	*matris (mea)*	母
kieû.	*fratres.*	舅

lìm	*nobiles*	令
ŷ	*avuncula*	姨
niâm.	*Domina (tua.)*	娘

Les Tantes du côté de la mere.
Mesdames vos Tantes.

lìm	*nobilis*	令
pĕ.	*patrua*	伯
mù.	*mater.*	母

Madame votre Tante femme du frere aîné de votre pere.

lìm	*nobilis*	令
xŏ	*patrui minoris*	叔
xìn.	*uxor.*	嬸

Madame votre Tante femme du frere cadet de votre pere.

xŏ	*frater minor patris.*	叔

lìm *nobilis*

lím	*nobilis*	令
saò.	*saò.*	嫂

* Belle-Sœur aînée.
id est,
Uxor fratris mei majoris.

lím	*nobilis*	令
tí	tí	弟
siĕ.	siĕ.	媳

Belle-Sœur cadette.
id est,
Uxor fratris mei minoris.

lím	*nobilis*	令
chím.	*casta* (*tua.*)	貞

Madame votre Epouse.
quasi diceres,
venerabilis casta tua.

lím	*nobiles*	令
çīn.	*cognati* (*tui.*)	親

Messieurs vos Parens.

lím	*nobilium*	令
çīn	*cognatorum*	親
kiā.	*domus.*	家

Messieurs vos deux Beaux-Peres.

lím	*nobiles*	令
chĕ.	*consobrini* (*tui.*)	姪

Messieurs vos Cousins, du côté des Meres.

lím	*nobiles*	令
sūn.	*nepotes* (*tui.*)	孫

Messieurs vos Petits-Fils, du côté de vos Filles.

lím	*nobiles*	令
sūn	*nepotes*	孫
niù.	*filiæ.*	女

Mesdemoiselles vos Petites Filles, du côté de vos Filles.

lim	*nobilis*	令
kūm	*gubernans*	公
kiā.	*domum (tuam.)*	家

Votre Maître d'Hôtel.
Venerabilis domûs suæ promuscondus.

lim	*nobiles*	令
kiái.	*servi.*	价

Vos Valets.
Venerabiles Servi tui.

lim	*nobiles*	令
tû	*servi*	徒
ti.	*obedientes tibi.*	娣

Circumlocutio est pro
Messieurs vos Disciples.

Hi loquendi modi in usu omnes, quoties ad eos sermo dirigitur qui Mandarini non fuerint; & *lim*, ut vides, ad solas *personas*, non ad *res*, spectat.

2°. Per

kuéi	*pretiosus*	貴

de *rebus* dicitur quæ ejus sint quîcum nobis sermo est.

kuéi	*pretiosa*	貴
pām.	*dominatio tua.*	邦

locus in quo regnas.
votre canton, le canton, le petit Royaume que vous gouvernez.

kuéi	*pretiosum*	貴
kuĕ.	*regnum (tuum.)*	國

votre Royaume.

kuéi	*pretiosum*	貴
sim.	*nomen tuum.*	姓

kuéi	*pretiosa*	貴
sēm.	*provincia (tua.)* id est,	生

Provinciâ in quâ natus es.

kuéi	*pretiosa*	貴
fù.	*urbs. (urbs tua.)*	府

kuéi *pretiosus* 貴
hién. *pagus.* 縣
(*pagus tuus.*)

kuéi *pretiosus* 貴
chú. *locus.* 處
(*locus tuus.*)

kuéi *pretiosum* 貴
tì. *corpus.* 體
(*corpus tuum.*)

kuéi *pretiosi* 貴
mŏ. *oculi.* 目
(*oculi tui.*)

kuéi *pretiosa* 貴
xeù. *manus.* 手
(*manus tua.*)

kuéi *pretiosus* 貴
yám. *morbus.* 恙
(*infirmitas tua.*)

kuéi *pretiosa* 貴
kiā. *domus.* 家
(*domus tua.*)

kuéi *pretiosum* 貴
yû. *hospitium.* 寓
votre Auberge.

kuéi *pretiosa* 貴
kēm. *ætas.* 庚
votre âge.
kēm, hoc character est littera *Cycli* ad annos enumerandos usurpari solita, & dicitur juvenibus.

ĉìm *purum* 請
ĉhūn. *ver.* 春
votre âge à vous jeunes gens.

kuéi	*pretiosus*	貴
yeù.	*amicus.*	友

id est, *amicus tuus.*
vel

kuéi	*pretiosus*	貴
túm	*eorumdem*	同
niên.	*annorum.*	年

id est, *æqualis tuus.*

3ᵉ. Per

çūn	*nobilis.*	尊
çūn	*nobilis*	尊
sím.	*natura, qualitas.*	姓

votre qualité.
alias

xám	*altitudinis*	上
sím.	*nomen.*	姓

id est, *nomen tuum generatim.*

fām	*honoris*	芳
mîm.	*nomen.*	名

tuum nomen proprium.
dicitur etiam

kaō	*altitudinis*	高
mîm.	*nomen.*	名

alias

kuéi	*pretiosum*	貴
sím.	*nomen.*	姓

aut

tá	*magnum*	大
haó.	*nomen honorificum.*	號

tuum nomen honorificum.
alias

kaō	*altitudinis*	高
sím.	*nomen.*	姓

votre nom.

tá *magnum*

tá | *magnum* | 大
çó. | *facere.* | 作
&
kiā | *multum* | 佳
çó. | *facere.* | 作

id est, *tuus vultus.*

tá | *magna* | 大
pič. | *penna.* | 筆

ton pinceau.

çūn | *nobilis* | 尊
haó. | *notatio.* | 號

id est, *insignia tua.*
vos armes.

çūn | *nobilis* | 尊
piaò. | *institutio* (*tua.*) | 表

votre éducation.

çūn | *nobilis* | 尊
chŏ. | *cognatio.* | 着

id est, *cognatio tua.*
votre parenté.
chŏ est *adjungere se.*

çūn | *nobile* | 尊
mîm. | *imperium* (*tuum.*) | 名

votre commandement.

çūn | *nobilis* | 尊
mà. | *equus.* | 馬

votre cheval.

çūn | *nobilitatis* | 尊
chím. | *rectitudo.* | 正

çūn | *nobilitatis* & | 尊
kiuén. | *cognatio.* | 眷

çūn *nobilis* 尊

fū *adjuvantis vel adjutorii* 夫

gîn. *homo.* 人

gallicè phrases hæ tres, *Madame votre Epouse.*

Uno verbo, nomine suo compellatur nemo, nemo unquam directè interrogatur, fit tamen hoc nonnunquam, si post

çūn *nobilis* 尊

addideris *hoéi.* *favor*

4°. Per

kaō *altus.* 高

Hoc monosyllabo utuntur tum, cum homines vel ætate, vel virtute, vel generatim loco ac ministerio superiores, alloquuntur & compellant:

sic

kaō *alta* 高

xeú. *ætas, longævitas.* 壽

xéu, hoc character est *ætas annorum* 60 *vel circiter.*

kaō *alta* 高

mîm *claritatis* 明

gú. *intellectus.* 悟

id est, *Ingenium tuum.*

kaō *alta* 高

xeù. *manus.* 手

id est, *manus tua*,

kaō *altum* 高

mîm. *nomen* 名

seu *nomen tuum honorificum.*

kaō *magna* 高

mîm. *lux.* 朋

id est, *tu*, ô Magister! ô Mandarine

pro quo dicitur etiam, ut

laò *senex* 老

châm. *venerandus* 丈

&

hiūm | *frater major* | 兄
chám. | (*latus, largus*) | 長

&

çŭ | *pedes (tuos)* | 足
hià. | *subter* | 下

&

xám | *altitudinem (tuam)* | 上
hià. | *subter* | 下

&

kuōn | *judicii* | 官
gîn. | *homo* | 人

&

châm | *magnus* | 長
kuōn. | *judex* | 官

Hæc omnia secundam personam exprimunt *tu*.
Et sic de cæteris.

5°. Per

goéi | *persona, dignitas.* | 位

Hoc monosyllabum ad eos nominandos usurpatur qui eorum sunt, vel ad eos pertinent quibuscum sermo est, imo ad personam ipsam secundam.

Sic

Quot sunt tibi Filii?

kì | *quot* | 幾
goéi | *persona, digna persona* | 位
lím | *honorandi* | 令
lâm. | *filii (tui ?)* | 郎

leàm | *duæ* | 兩
goéi | *personæ, dignæ personæ* | 位
hiūm | *frater major* | 兄
| *&* |
tí. | *frater minor.* | 弟

aliquando personam ipsam secundam indicant.

Sic

ùlh	*vos duæ*	二
goéi.	*perſona.*	位

Sed ad eos etiam extenditur qui abſentes, unde eſt & ſecundæ & tertiæ perſonæ.

2°. *Indifferentia, quatuor.*

1°.

kiā	*domus.*	家

Sic

kiā	*domûs*	家
fú.	*dominus.*	夫

id eſt, *pater meus.*

kiā	*domûs*	家
chù.	*herus.*	主

reſpectu famulorum.

kiā	*domûs*	家
kiūn.	*princeps.*	君

id eſt, *pater meus.*

kiā	*domûs*	家
çūn.	*venerabilis.*	尊

ideſt, *pater meus.*

kiā	*domûs*	家
yên. *vel* niên	*ſeverus.*	嚴

ita etiam, *pater meus.*

kiā	*domûs*	家
mù.	*mater.*	母

id eſt, *mater mea.*

kiā	*domûs*	家
kūm.	*gubernator.*	公

id eſt, *avus meus.*

kiā	*domûs*	家
çû	*bonitas*	慈
pì.	(*mortua.*)	妣

avia mea.

kiā *domûs*

kiā | *domûs* 家

hiūm. | *frater major.* 兄

id eſt, *frater meus major.*

kiā | *domûs* 家

chè. | *ſoror major.* 姐

id eſt, *ſoror mea major.*

kiā | *domûs* 家

pĕ. | *patruus.* 伯

id eſt, *patruus meus, patris mei frater major.*

kiā | *domûs* 家

xŏ. | *patruus minor.* 叔

id eſt, *patruus meus, patris mei frater minor.*

kiā | *domûs* 家

mù | *matris* 母

kieú. | *avunculus.* 舅

id eſt, *avunculus meus, qui ex parte matris.*

Aliquando, ſed rariſſimè, habetur in fine. Sic

laò | *ſenex* 老

gîn | *hominum* 人

kiā. | *domus.* 家

id eſt, *venerande ſenex.*

2°.

ſiē | *nurus, ſponſa nova.* 媳

Cum Cognati remotiores ſunt, pro kiā, adhibetur ſiē: Sic

ſiē | 媳

tí. | 弟

frater meus minor.

ſiē | 媳

chĕ. | 侄

vel

chě 姪

consobrinus meus.

siě 媳

sí. 壻

vel

sí 婿

gener meus.

siě 媳

cīn. 親

cognatus meus.
Mon Cousin.

3°.

xé *frater meus minor.* 舍

hinc

xé 舍

tí. 弟

frater meus minor.

xé 舍

chě. 侄

cognatus meus minor, seu *remotus.*
mon petit Cousin.

4°.

siēn *antea.* 先

Utuntur cum de defunctis agitur, ut apud nos *Défunt* & *Feu*; sed de filiis, de filiabus, de cognatis non dicitur: Loqueris ergo sic

siēn *antea* 先

fú. *pater.* 父

Défunt mon Pere.
Dicitur etiam.

siēn *antea* 先

kiūn. *princeps.* 君

&

siēn *antea* 先

yēn. *severus.* 儼

ſiēn	*antea*	先
mù.	*mater.*	母

Défunt ma Mere.
alias

ſiēn	*antea*	先
çû.	*bonitas.*	慈
ſiēn	*antea*	先
hiūm.	*frater meus major.*	兄
ſiēn	*antea*	先
tí.	*frater meus minor.*	弟

3°. *Contemptiva, quatuor.*
1°.

ſiaò	*parvus.*	小
ſiaò	*parvi.*	小
tiĕ.		的

les petits, les inferieurs.

ſiaò	*parvitatis*	小
ûlh.	*filius.*	兒

id eſt, *filius meus.*
Dicitur etiam.

ſiaò	*parvitatis*	小
Kivèn.	*canis.*	犬
ſiaò	*parvitatis*	小
niù.	*fœmina.*	女

id eſt, *filia mea.*

ſiaò	*parvitatis*	小
sím.	*nomen.*	姓

id eſt, *nomen meum.*

ſiaò	*parvitatis*	小
yâm.	*morbus.*	恙

ma maladie.

siaò	*parvitatis*	小
tí.	*frater minor.*	弟

id est, *ego*,
sed in tertiâ personâ dicitur.

2°.

pí	*contemptibilis, vilis.*	敝

Sic

pí	*contemptibilis*	敝
ĉhú.	*locus.*	處

pro *locus meus.*

pí	*contemptibilis*	敝
sèm.	*provincia.*	省

pro *mea provincia.*

pí	*contemptibilis*	敝
chí.	*gubernatio.*	治

pro *gubernatio mea.*

pí	*contemptibile*	敝
kuĕ.	*regnum.*	國

pro *regnum meum.*

pí	*contemptibilis*	敝
ĉū.	*magister.*	士

id est, *magister meus*,
qui præ tuo, vel tuis profectò,
dubio procul, contemni potest.

pí	*contemptibilis*	敝
jù	*lactis*	乳
mù.	*mater.*	母

gallicè, *ma mere de lait.*

pí	*vilis*	敝
hiām	*patria* vel *populi*	鄉
ĉīn.	*propinquus,*	親

id est, *ejusdem mecum patria contribulis.*
mon compatriote.

pí *vilis*

pí	*vilis*	僻
lìn.	*vicinus.*	鄰

pro *vicinus meus.*

pí	*vilis*	僻
yeù.	*amicus.*	友

id eſt, *amicus meus.*

pí	*contemptibilis*	僻
fâm.	*domus.*	房

id eſt, *domus mea.*
vel *uxor mea.*

pí	*contemptibilis*	僻
çiě.	*concubina.*	妾

ma concubine.

pí	*vilis*	僻
chě.	*dignitas.*	職

ma Dignité, ma Charge.

pí	*contemptibilis, vilis*	僻
tâm.	*aula.*	堂

pro *aula mea.*
mon Egliſe.
ita dicunt Miſſionarii, non
hân *frigida*
tâm. *aula.*

3°.

ciên	*vilis.*	賤

Sic

cién	*vilis*	賤
yâm.	*morbus.*	恙

pro *morbus meus.*

cién	*vile*	賤
tì.	*corpus.*	體

pro *corpus meum.*

cién	*vilis*	賤
fâm.	*caſa.*	房

pro *uxor mea.*

V uu

ciên	*vile*	賤
mîm	*nomen*	名

pro *nomen meum*.

4°.

hân	*frigidus*.	寒

Sic

hân	*frigida*	寒
kiā.	*domus*.	家

pro *domus mea*.

NOTÆ.

Ex iis quæ jam dicta, concludere id tu potes, 1°. in secundâ personâ, imo sæpe de tertiâ, sed in secundæ præsentiâ regnare.

lîm	*nobilis*	令
kuéi	*honorificus*	貴
çūn	*pretiosus*	尊
kaō	*magnus*	高

&

guéi	*persona*	位

Sed præsertim priora quatuor, quia *honoris* ac *venerationis* plena, quod in Sinis omnibus comitatem atque urbanitatem ostendit maximam.

2°. Ad primam, secundam & tertiam adhiberi posse indifferentia quatuor.

kiā	*domus*	家
siê	*nurus*	媳
xé	*domus*	舍
siēn	*antea*	先

At sequentia tria,

siaò	*parvus*	小
pí	*contemptibilis*	敝
ciên	*vilis*	賤

quæ contemptum Personæ includunt, ad primæ personæ *Pronomina* omninò restringi, quia de se humiliter sentire hominis est probi, sinceri, ac cæteros cohonestantis: sed de Parentibus, Cognatisque, & aliis vulgaribus satis.

ARTICULUS II.

De Urbanitatis Phrasibus erga Magistros, Mandarinosque, &c.

1°.

De iis Nominibus quibus compellantur Mandarini.

MANDARINI sedentes appellantur

laò		老
yè.		爺

quasi diceres, ô *Senex Domine!*

Provinciæ Mandarinus.

puén	*principalis*	本
taó.	*doctrina* seu *lex.*	道

Gubernator Urbis alicujus, quæ ordinis primi.

puèn	*principalis*	本
fù.	*urbis.*	府

Gubernator Urbis, quæ ordinis tertii.

puèn	*principalis*	本
hién	*pagi.*	縣

Scriptores, (*les Greffiers ou Notaires*) etiam Apparitores (*les Huissiers*) coram Mandarinis vocantur

siaò	*vilis*	小
tiě	(explet.)	的

Viceroy, item Præfecti castrorum, item Quæstionum Judex, (*le Lieutenant Criminel*) dicuntur vulgo,

tá	*magnus*	大
laò	*senex*	老
yè.	*dominus.*	爺

Urbium Gubernatores compellantur

laò	*senex*	老
yè.	*dominus.*	爺

&

laò | *ſenex* | 老
tá | *magnus* | 大
gîn. | *vir.* | 人

qui ſunt

hiŏ | *litteraturæ* | 學
kuōn. | *Mandarinus.* | 官

vel Litterati cum Gradibus vocari poſſunt

laò | *ſenex* | 老
ſiēn | *antea* | 先
ſeēm. | *natus.* | 生

vel ſimpliciter ut ſupra

laò *ſenex*
yê. *dominus.*

Mandarini Armorum, ſeu Militares, qualis eſt

çùm | *generalis* | 總
pîm. | *militum.* | 兵

&

ço çán | *reſplendens* | 燦
ciám. | *capitaneus.* | 將

qui ſecundus eſt.

Nominari poſſunt ut ſupra

laò *ſenex*
yê. *dominus.*

item

laò | *ſenex* | 老
chín | *turmarum* | 陳
taî. | *magnas.* | 臺

& ſi minor eſt

ciám | *capitaneus* | 將
taî. | *magnas.* | 臺

Qui Mandarinorum poteſtatem habent, ſive fuerint, ſive non; item licet nec Litterati, nec Doctores ſint, vocari poſſunt

cūn *pretioſus*
taî. *magnas.*
vel
laò *ſenex*
cūn *pretioſus*
taî. *magnas.*

Reguli

Reguli dicuntur

vâm	*rex*	王
yê.	*dominus.*	爺

Duces dicuntur

kūm	*gubernans*	公
yê.	*dominus.*	爺

Nuncupationes vulgatissimæ

tá *magnus*
laò *senex*
yê. *dominus.*

supra. &

siām	*reciprocè, simul*	相
kūm.	*gubernans.*	公

Uno verbo adhibentur eleganter in aliis Linguis plærisque Pronomina, ut in Linguâ Græcâ & Latinâ vides, in queis frequentius nihil; apud Sinas removentur omninò, quia nihil urbanitati magis contrarium.

Articulus III.

De iis Nominibus queis compellantur Mandarinorum simplicium aut minorum Propinqui.

Pater tuus, (ô Mandarine!)

taí	*magnus*	太
yê.	*Dominus.*	爺

Filius tuus.

kūm	*venerandus*	公
çū.	*filius.*	子

&

siām	*reciprocè, simul*	相
kūm.	*gubernans.*	公

Mater tua, (ô Mandarine!)

laò	*senex*	老
taí	*magna*	太
niâm.	*Domina.*	娘

Madame votre Mere.

Xxx

nai	*domina*	妳
nai.	*domina.*	妳

Senõra.
uxor tua.
Madame votre Epouſe.

Si Mandarinus ſit dignitate præſtantior, ut Vicerex, &c. dicitur

tá	*magna*	大
laò	*ſenex*	老
yê.	*domina.*	爺

Et ſi de ejus Matre loquaris, dices:

laò	*ſenex*	老
tai.	*maxima.*	太

Si de uxore,
Madame votre Epouſe.

tai	*magna*	太
tai.	*magna.*	太

De Filio majore.

tá	*magna*	大
xŏ.	*dignitatis ab Imperatore conceſſa.*	淑

&

tá	*magnus*
ſiãm	*ſimul*
kũm.	*gubernans.*

De Filio minore.

úl	*ſecundaria.*	二
xŏ.	*dignitatis.*	淑

De Avo.
Avus tuus, (*ô Mandarine.*)
Monſieur votre Ayeul.

tai	*maximè*	太
kũm.	*honorandus.*	公

Avia tua.

tai	*maximorum*	太
çù	*filiorum*	子
mù.	*mater.*	母

De Filiabus.

sia ò	*parva*	小
ciè.	*filia.*	姐

De Fratribus Uxoris.
Fratres Dominæ Uxoris tuæ.

kieú	*frater (uxoris tuæ)*	舅
yê.	*dominus.*	爺

De Patruo.
Patruus tuus major.

pě	*patruus*	伯
yê.	*dominus.*	爺

De Concubinis.
Prima Concubina tua.

úlh	*secunda*	二
niâm.	*fœmina.*	娘

Secunda tua Concubina.

sān	*tertia*	三
yê.	*domina.*	爺

De priore Fratre, dicunt.

úlh	*secundus*	二
yê.	*dominus.*	爺

De posteriore.

sān	*tertius*	三
yê.	*dominus.*	爺

De cæteris Uxoribus.

niâm	*fœmina.*	娘

De Nuru Filii majoris.

tá	*magni,*	大
xŏ	*fratris*	叔
xìn.	*uxor.*	嬸

De Nuru Filii minoris.

úlh	*secundi*	二
xŏ	*fratris*	叔
xìn.	*uxor.*	嬸

& sic de cæteris.

Noverca. *Madame votre Belle-Mere.*

taí	*magna*	太
naì.	*domina.*	妳

Promus-condus Mandarini vocatur

tá	*magna*	大
xŏ.	*dignitatis*	淑

à Mandarino concessæ,
&

siām	*reciprocè, simul*	相
kūm.	*gubernans,*	公

Omnes hæ ultimæ voces ita Mandarinorum propriæ sunt, ut ad nullum alium transferantur.

NOTA & ADDITIO.

De Pronominibus, præsertim secundæ personæ.

Ex superioribus didicisti,

nì	*tu,*	你

Pronomen secundæ Personæ usurpari quidem inter infimos; & si plebeculam alloquantur; sed erga cæteros & apud nobiles fieri quodammodo inutile. Supplendum tamen fuit; itaque quoties sermo ad aliquem dirigitur, hinc utuntur,

ТӰ hiūm *frater major meus,* 兄

& in tertiâ personâ loquuntur: illinc se correlativè nominant

tí	*fratrem minorem;*	弟

itidem in tertiâ personâ.

Sed in locum eorumdem hiūm & tí, ejusdem urbanitatis gratiâ, alia quædam Dignitatis nomina substituunt, idque, ut decor observetur, qualia esse possunt apud nos *Monsieur*, *Messire*, *Votre Grandeur*, *Votre Eminence*; & compellationes ejus variæ.

Si quis senem convenerit, dicit:

laò	*senex*	老
hiūm.	*frater (mi) major.*	兄

Si quis Litteratum, dicit:

sieú	*libertatis*	秀
çaî.	*& industria, seu scientia (vir.)*	才

id est,
ô tu qui examina jam superasti omnia.
vel

kiēn	*examinatus*	監
sēm.	(præt. partic.)	生

Poterit

Poterit etiam hîc dicere :

laò *senex*
hiūm. *frater major.*
&
siām *simul*
kūm. *gubernans.*

vide supra.
Sese semper vocabit

siaò	*parvulus*	小
tí.	*frater (tuus) minor.*	弟

Quod si sermonem habueris.
cum

kiū	*exultationis*	舉
gîn.	*homine.*	人

vel cum

cín	*admissionis ingressûs*	進
çù.	*filio.*	子

vel cum

hiŏ	*litteraturæ*	學
kuón.	*Mandarino.*	貫

vel

官

vel cum

kūm	*venerando*	公
sēm.	*nato.*	生

Vocare eos poteris

laò	*senex*	老
siēn	*antea*	先
sēm.	*natus.*	生

Missionarii seipsos nominant,

hiŏ	*litteraturæ*	學
sēm.	*natos.*	生

Denique Domûs potentis ac præclaræ,
Servi ipsi nuncupantur,

hièn	*claritatis*	顯
kí.	*animæ.*	氣

Articulus IV.

RECAPITULATIO.

De Pronominibus generatim.

Cum de Pronominibus agerem Libro primo, Lectorem huc remisi, ideo quod directis Pronominibus rarò utuntur Sinæ. Vides ergo reverà nunc, à Sinis, maximis urbanitatis observatoribus usurpari ferè nunquam, neque *ego*, neque *tu*, neque etiam *ille*. Quod si quando factum fuerit, tum verò ne vox per se rudis & minus urbana videatur, epitheto rem quasi infringente emolliunt, *ego peccator*, *ego stupidus*, &c. Sed quid substituunt? characteres ferè omnes omittam, quia supra.

Paragraphus Primus.

De primâ Personâ, seu ego, *& Possessivis* meus, mea, meum.

Pronomen ipsum *ngò*, ex ore Sinarum vix prodest, nisi in sermone omninò familiari & inter plebeios. At suam iterum loquendi rationem ex suo quisque statu, gradu, conditione sumit.
Habentur *ego* varia:

1°. *Ego* omnium vulgatissimum.
per siaò.

siaò	siaò	siaò	siaò	siaò	siaò
sēm	kō	ùlh	tí	tiĕ	kuōn

2°. *Ego* minus vulgare & Litteratorum.
per sēm.

hiŏ	vân	xû
sēm	sēm	sēm

3°. *Ego* Mandarinorum solorum.

hià	pī	puên	puên
kuōn	chí	fú	hién

4°. *Ego* inferiorum.

çaî	çaî	laò	laò	laò
hiá	vì	fú	hân	chû

5°. *Ego* exterorum.

yvên	lîn	yvên
gîn	gîn	chīn

6°. *Ego* Christianorum.
erga Confessores.

çuî
gîn

7°. *Ego* Reorum.
coram Mandarinis.

fán
gìn

8°. *Ego* Bonziorum.

siaò	pîn
sēm	taó

& Bonziarum.

pîn
kū

9°. *Ego* Mulierum
generatim.

nû	nû	čiĕ	siaò
	kiā		

Si *Senes.*

laò
kīn

& cum irascuntur & superbè loquuntur

laò
niâm

Monosyllaborum istorum characteres ferè omnes vidisti.
Restant numero 1°.

kō *potentia*. 可

úlh *secundaria* 二

kuōn, *Mandarinus* 官

quod de Mandarinis dicitur.
Numero 2°.

vàn *serò* 晚

qui serò discipulus fui.
&

xū *librorum discipulus*, 書

quæ locutio rarior, quia superbiæ habere videtur nonnihil.
Numero 3°.

pī	*vilis abjecta*	卑
chí.	*consonantia.*	職

id est, *ego Mandarinus vester, qui pejus quam deberem, rogo vos.*

Numero 4°.
çaí est verbum substantivum, ante quod subauditur *qui* relativum, &

vì est *cauda*, 微

qui sum inferiorum Litteratorum cauda.
hàn est *frigidus*, ut supra,

chü 拙

&

yû 愚

significant *stupidus*, sed ultimum etiam ponitur solum.

Numero 5°.

yuèn est *externus*, 遠

&

lîn *vicinus.* 鄰

Missionarii olim se vocarunt lîn, nunc yuên, & coram Imperatore,

yuên	*extranei*	遠
chîn.	*vassalli.*	臣

Numero 6°.

çuí est *peccatum*; 罪

hinc çuí gîn, *ego homo peccator.*

Numero 7°.

fán *crimen.* 犯

unde fàn gîn, *ego reus.*

sēm *Monachus.* 僧

quasi diceres,
homo ex congregatione ac cœnobio.

Numero 8°.

pîn | *ex pauperum* 貧
taó. | *lege.* 道

eodem modo.

pîn | *ex pauperibus* 貧
kû. | *patrua.* 姑

kû, est *tante du côté de pere.* ego Bonzia.

Numero 9°.
Mulieres de seipsis dicunt.

nû *serva* 奴

&

nû | *mancipans* 奴
kiā. | *domui.* 家

ego ancilla tua. imo etiam

ciē 妾

quod vulgo *concubinam*,

tunc verò (nempè in salutationibus) *Mulierem submissam* significat.
Utuntur etiam his phrasibus Mulieres vetulæ.

laò | *vetula* 老
xīn. | *corpus.* 身

id est, *ego vetula corpore.*

&

laò | *senex* 老
niâm. | *domina.* 娘

id est, *ego Domina vestra jam senex.* Sic in priori phrasi laò est *contemptûs*, in posteriori est *venerationis senectuti* debitæ. Præterea nonnunquam accidit ut Mulieres seipsæ vocent,

siaò *parva*
siĕ sí *nurus*
fú. *maritata.*

Etiam si nurus non sint, neque etiam juvenes.

Possessiva meus, mea, meum

Nunquam exprimuntur nisi per monosyllaba aut generalia, & indifferentia, aut contemptiva.
Et hinc etiam

kiā fú | kiā çūn | kiā kiūn

item

kiā | *domûs* 家
hiá. | *inferior.* 下

pro *uxor mea.*

vel

vel

çién	*contemptibile*	賤
núy.	*interius.*	內

vel

pí	*contemptibilis*	敝
fâm.	*domus.*	房

pro *uxor mea.*

xé	*domus*	舍
chĭ vel chĕ	*cognata*	姪
nìu.	*fœmina.*	女

cætera usu discentur.

Paragraphus II.

De secundâ Personâ, seu tu, *& possessivis* tuus, tua, tuum.

Ad secundam Personam referuntur superiora plæraque, & enunciata etiam varia *tu Patrum*, *Matrum*, *Fratrum*, *Sororum*, *Generorum*, item *Magistrorum* & *Magistratuum*, & quidquid ad cognationem hominum sive Plebeiorum, sive Mandarinorum spectat.

Jam vidisti

siēn	sēm	
laò	siēn	sēm
laò	yê	
tá	laò	yê
tá	gîn	
laò	tá	gîn &c.

addes

fū	*herus*	夫
çù.	(explet.)	子

&

laò
fū
çù.

Quod Discipuli de suis Magistris dicunt, neque hoc ultimum temerè usurpandum.

Addes

laò	*senex*	老
sū.	*magister.*	師

quo nomine Missionarii à Sinis appellantur.

Addes Officiorum ipsorum nomina.
Sic de Exercitûs Præfectis.

çūm	*ô generalis*	宗
yê.	*domine.*	爺

ô Generalis Militiæ Dux.

çiām	*ô vicerex* vel *suprema militia*	將
kiūn.	*dux.*	軍

ô Generalis Militiæ.

fú	ô pater	父
mù.	& mater.	母

id eſt, ô Gubernator Urbis.

kūm ô civitatis
çū gubernator.

quaſi diceres, ô ave veneranda.
& de Fœminis Bonziis.

ô kū	patrua.	故
çū	avia.	祖
ô mà	mater	媽
mà.	mater.	媽

ut apud nos *Maman.*
Addes de fraternitate.
kō ô frater mi.
tá kō ô magne frater mi.
kō kō ô frater mi.
laò hiūm ô frater mi major.
gîn hiūm ô optime frater mi major,
laò xí hiūm, &c. majoris ætatis,
& frater mi major.
Jam de Fratribus minoribus dicunt :

hiên	ô ſapiens	賢
tí.	frater mi minor.	弟

&

hiên	ſapiens	賢
kí.	compater.	契

Compere.
& de Matre adoptivâ.

kān	ſicca	乾
niâm.	domina	娘

& vulgò de Litteratis.

laò
ſiām
kūm.

Poſſeſſiva tuus, tua, tuum.

Uxor tua dicitur non ſolùm

çūn
tá
gîn.
vel
laò
fú
gîn.
aut
çūn
fú
gîn.

Sed etiam

paò	pretioſa	寶
kiuén.	propinquitatis.	眷

paò eſt *pretioſus*, kiuén *propinquitas.*

& de Monialibus usurpatur quoque

paò	*pretiosum*	寶
ngān.	*claustrum.*	菴

ton Cloître.

PARAGRAPHUS III.

De tertiâ Personâ.
Suus, sua, suum.

Præceptum hic nullum esse potest: nam quæ de personâ absente dicuntur, liberiora sunt: tamen ubique reverentia hominum habetur summa, quod cave oblivisscaris. Ex iis enim, quæ vidisti, omnibus; Sinam unumquemque id maximè attendere consequitur, ut offendat neminem quod per pronomina nuda omnino fieret.

ARTICULUS V.

De Visitationibus.

URBANITAS illa Sinarum propria, ac cæteris Gentibus ferè incognita, non solum in compellationibus consistit, sed & in visitationibus & in iis, quæ sequuntur, conviviis eminet maximè, & ita necessaria judicatur, ut qui in ejusmodi deliquerit, urbanitatis expers, ac barbariei nescio cujus consors ac particeps existimari soleat. Quamobrem seriò discendæ sunt ab extraneis ceremoniæ hujusmodi, quæ apud Sinas semper observantur, nec mutantur unquam; ac præterea in eorum Libris summè commendantur: unde hîc Paragraphi erunt plurimi.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

De Visitationum Papyro.

Cum visitant Sinæ, non conveniunt statim, sed papyrum relinquunt vocatum

tiĕ	*papyrus.*	帖

vel

paí	*adorationis ac prostrationis*	拜
tiĕ.	*papyrus.*	帖

quod tiĕ est etiam invitationum, vide infra.

Et quia de omnibus Sinarum cæremoniis loqui vel inutile vel longius, de extraneorum visitationibus, quales sunt Missionarii, agam unicè.

Itaque fac, visitentur Magistratus sive

pú	*tribunalis*	部
yuĕn.	*origo.*	元

sive

çiám	*militum*	將
kiūn.	*vicerex, dux.*	軍

sive

tý	*promovere, promotionis*	督
tŏ.	*præses.*	提

fcribes

sī	*Occidentis*	西
jû.	*litteratus.*	儒

Quod fi Magiftratus fint, poft illud

sī
jû,

adjungi poteft,

kiû	*indefinenter incumbens*	据
taó.	*legi.*	道

vel

taó	*legum*	道
yê.	*domine.*	爺

vel

kūm	*gubernator.*	公

Si ad Gubernatores (*aux Gouverneurs des Villes de Province*) accedas, tunc idem

sī	*Occidentis*	西
jû.	*litteratus.*	儒

& fi jam eos videris,

addetur

kiā	*domûs* (*tuæ*)	家
xí	(*qui*) *eft*	是
kiaó	*obedientiæ*	教
tí.	*frater minor.*	弟

vel

kiaó	*obedientiæ*	教
sēm.	*natus* (*difcipulus*) *tuus.*	生

Quod fi Magiftros, & Doctores, &

mŏ	*paftor*	牧
kuōn.	*judex.*	官

tum fcribes vel

tūm	*penetrans*	通
kiā	*domum*	家
xí	(*qui*) *eft*	是

kiaó tí.

kiaó	*documentorum*	教
tí.	*frater minor.*	弟

vel

kiaó	*documentorum*	教
sēm.	*natus.* (discipulus tuus)	生

& postea *talis N.*

Denique si Christianos visitaris, inscriptio papyri erit

tūm	*penetrans*	通
kiā	*domum*	家
xí	(qui) *est*	是
hiaó	*obedientia*	孝
tí.	*frater minor.*	弟

vel tantummodò

hoéi	*societatis*	會

tí.	*frater minor.*	弟

& nomen *talis.*

Quod si duabus litteris

sī	*occidentis*	西
jû.	*litterato.*	儒

uti volueris, scribi poterunt characteres duo

yuên	*originis*	源
sī.	*occidentalis.*	西

cum Vicereges convenies, tunc usurpabis, non

xeù	*manus*	手
puén.	*propria libellum.*	本

sed tantummodo

çivên	*perfectum*	全
tiĕ.	tiĕ.	帖

Denique characteres ejusmodi parvi & exigui erunt, non magni aut largi, id enim superbiæ atque arrogantiæ videretur. Infra agemus de tiĕ *convivorum* Paragrapho

PARAGRAPHUS II.

De locutionibus inter visitandum usitatis.

Verba urbanitatis in visitationibus usitata sunt vel generalia vel particularia.
De generalibus Paragrapho primo.
Sunt hic præcipue quinque.

1°. çim	*invitare.*	請
2°. lím.	*nobilis.*	令
3°. kién	*videre.*	見
4°. laò	*laborare,* (se donner la peine de)	勞
5°. mûm	*gratia.*	蒙

1°. çim.

Dominum Mandarinum rogo, veniat, venire dignetur, vellem enim unà cum ipso colloqui, *parce que je voudrois avoir l'honneur de lui parler.*

çim	*invito*	請
laò	*senem*	老
yê	*dominum*	爺
xuĕ	*dicere* (*ut dicam*)	說
hóa.	*verbum.*	話

Rogo te Domine intres.
Je supplie Monsieur d'entrer.

çim	*invito*	請
cín.	*ingredi.*	進

Rogo te, Domine, præcedas.
Je supplie, Monsieur, d'aller devant.
Rogo Dominum aspici se finat.

çim	*invito*	請
kién.	*videri.*	見

Domine cubitum veni.
Monsieur je vous supplie de venir vous reposer.

çim	*invito*	請
xuí.	*dormire.* *dormitum eat.*	睡

Dominum rogo me doceat.
Je supplie Monsieur de m'apprendre.

çîm	*invito*	請
kiaó.	*docere.* (*ut doceas*)	教

Uno verbo, quoties aliquid à Majore ac Superiore petitur, toties usurpatur hoc

çîm.	*invitare.*	請

2°. De

lîm.	*nobilis* vel *pretiosus.*	令

Cum aliquid ab eo accipis qui faciendus plurimi, aut quem plurimi facis, tum utêre monosyllabo

lîm.	*nobilis.*	令

Et quod hîc accuratè notandum, idem monosyllabum adhiberi potest unicum. Sic

lîm	*pretiosa*	令
mím.	*mandata.*	命

id est, *accipio libens quæ mihi das mandata.*

lîm	*pretiosa*	令
kiaó.	*doctrina.*	教

id est, *accipio libens doctrinam tuam.*

lîm	*pretiosa*	令
sié.	*gratia.*	謝

Ago tibi gratias.
Itaque cum Christiani baptisantur, dicunt

lîm	*pretiosa*	令
xím	*sancta*	聖
xuì.	*aqua.*	水

quod est, *Baptismum accipere.*
Et cum Scriptores (*les Greffiers*) Mandata à Mandarinis (Judicibus) accipiunt, id dicitur

lîm	*pretiosa*	令
vên	*perceptionis*	聞
xû.	*scriptura.*	書

3°. De

kién.	*videre.*	見

Eâ voce utuntur cum Magistratûs ira sedenda est, aut cum ab eo aliquid enixè quidem at humiliter atque obsecrando petunt.

Sic

kién	*videre*	見
xú.	*ignoscere.*	恕

Te etiam atque etiam rogo illi ignoscas.

kién	*videre*	見
ngaí.	*amare.*	愛

rogo cum ames.

yeù	*haberi*	有
xín	*an*	甚
mò	*quid*	磨
kién	*videre*	見
kiáo.	*doceri*	教

id est, *quid est quod dicturus es t bi ? eumne audies ?*

4°. L'aô.

tō	*multum*	多

laô.	*laborare.*	勞

Hoc ferè idem est cum phrasi nostrâ gallicâ.
Monsieur, c'est trop de peine pour vous, ne vous donnez pas cette peine-là, je vous en supplie; Monsieur, je vous suis infiniment obligé de la peine que vous voulez bien prendre; vous prenez trop de peine, &c.

5°.

mûm.	*gratia.*	蒙

Phrases non absimiles.

tō	*multa*	多
mûm.	*gratia.*	蒙

Je vous rends de très-humbles actions de graces.

kàn	*audere*	敢
siė.	*gratias.* supp. *agere.*	謝

permettez que je vous remercie, Monsieur

kàn	*audere*	敢
mú.	*cogitare amicè de*	慕

Je ne puis regarder cela, Monsieur, que comme un effet de la plus tendre amitié.
His tribus aguntur gratias generatim, sed

fed cognofcendæ etiam locutiones hæ.

PARAGRAPHUS III.

De Particularibus, quæ propriè variæ phrafiunculæ.

1°. ciên
fiēn.

Cum vifitanti itur obviam, eumque rogamus ut locum fibi debitum feligat, dicimus

ciên	*locus fuperior*	僭
fiēn.	*antea.*	先

2°. Kí kàn, &c.

Refpondet is qui vifitat, & phrafibus his quatuor utitur.

Kì	*quomodo*	豈
kàn.	*audere.*	敢
	vel	
pǒ	*non*	不
kàn	*audere.*	敢
	vel	
Kì	*quomodo*	豈
yeù.	*habebitur.*	有

çù	*hoc*	此
lì.	*ratio?*	里

id eft, *abfit ego id ut fumam mihi. abfit ut id aufim unquam, Domine.*

3°. Rìm chaò.

Id dicunt, cum femet excufant de longiori colloquio.

Rìm	*paululum temporis*	顷
chaò.	*tumultus.*	炒

ce fera pour vous un petit rompement de tête.

tŏ	*multum*	多
yên	*loquendi*	言
kú	*caufa*	故
ùlh.	*etiam.*	而

id volunt primâ phrafi quod efferremus. *Monfieur, je vous ai fans doute trop fait parler. Je vous aurai peut-être trop fatigué.* Et fecundâ excufant. Cæterum, quæ diceremus, erant multa.

4°.

Si vifitor & vifitanti velim dicere, defatigationem factam ipfi nimiam.

Bbbb

Monsieur, je vous ai donné trop de peine, je vous ai causé beaucoup de fatigue.

dicam, vel

laó	*præferre,*	勞
kiá	*onus.*	駕

præferre me, quod me præferas & anteponas, onus est mihi.

vel

yeù	*fuit*	有
laó.	*antepositio.*	勞

Monsieur, il y a là une bonté & une preference pour moi qui me fait peine.

vel

fân	*molestia*	煩
laó.	*antepositio.*	勞

scilicet idem est character τῦ laô *laboris* secundo tono, & τῦ laó *preferentia* tono quarto.

5°. mièn laò. pǒ kàn.

Cum aliquem visito, & venit statim ut sedile verrat scopâ, ubi sedeam, illico etiam id dico:

mièn	*parce*	免
laó.	*antepositionem.*	勞

Ne me donnez pas cette marque de preference, Monsieur, s'il vous plaît.

pǒ	*non*	不
kàn.	*erit.*	敢

gallicè, *Monsieur, cela ne se doit pas,* &c.

6°. ćim chuèn, &c.

Post visitationem, si ad januam usque & ultra nos prosequatur visitatus, tunc hæc proferemus:

vel

ćim	*roge*	請
chuèn.	*revertaris.*	轉

vel

ćim	*roge*	請
hoéi.	*revertaris.*	回

vel

lieû	*reservare*	遛
pú.	*ire.*	怖

aut

lieû	*reservare*	留
pú.	*ire.*	步

Ne te defatiges, Domine.
gallicè diceres, *Monsieur, faites-moi la grace de ne pas aller plus loin, rentrez chez vous, je vous en supplie.*

7°. súm taó mién, &c.

Responsio est ejus qui prosequitur :

súm	*prosequi*	送
taò	*usque ad*	倒
muên.	*januam ostium.*	門

vel

súm	*prosequi*	送
taó	*lex :*	道
mién.	*parce.*	免

reducere, reconducere, revertentem hospitem prosequi.
Prima phrasis. *J'aurai l'honneur de vous accompagner jusqu'à la porte seulement.*
Secunda phrasis. *Monsieur, je dois sçavoir mon devoir, qui est de reconduire des personnes de votre merite.*
Quod si, qui abit, lecticâ vel equo venerit, herus, aut qui eum prosequitur, ei dicet :

heú	*post*	後
ĉhím.	*adaptare te.*	稱

id est, *manebo hic dum in equum, vel in lecticam ascenderis, & te, ut necesse est, composueris.*

8°. ĉim leaò.

Quod si obstinatus sit ac resistat, quem prosequimur, alter alteri hæc dicit Sina

ĉim	*invito :*	請
leaò.	*defatigatio (fuerit.)*	了

Sed Tartari

kiû	*lassitudo*	劬
leaò.	*defatigatio (fuerit.)*	了

istud est, seipsum fatigare.

9°. ĉim kuòn. ĉim pièn.

Cum propter nimium calorem dicit herus, *afferat quis chlamides nostras*, utuntur hoc loquendi modo.

ĉim	*invito :*	請
kuòn.	*cingamus.*	筦

Cingulum sumere. *Ceignons-nous.*

vel

çìm	*invito*	請
piên.	*fallere cooperiendo.*	騙

fallere calorem sese operiendo. quod est, *sufficit si cingulum sumpserimus, si nos amplius cooperiendo, calorem fefellerimus.* id est, *hoc non necessarium, Domine, ut chlamides afferantur.*

10°. tĕ tĕ laî fúm paí.

Unicè ad te salutandum venio, Domine.

tĕ	*solummodo*	特
tĕ	*solummodo*	特
laî	*venire*	來
fúm	*offerre*	奉
paí.	*prostrationem.*	拜

Hæc est allocutio eorum qui visitatum eunt, idque eo ipso in loco ubi visitatio fit: & respondet herus:

kieù	*torquere*	糾
vî.	*tantummodo.*	惟

id est, *nolo, tam ampla prostratio fiat, sufficit inclinatio.*
Et si visitator Mandarinus fuerit.

kieù	*torquere:*	糾
niàm.	*molestia.*	仰

id est, *averte à me rem hanc mihi molestam.*

vel dicit:

laó kiá.

vel

yeù laò

ut supra n°. 9.

quod si lectica jam parata, herus dicit:

çìm	*rogo*	請
xám.	*sedeas.*	上

sedeat Dominus, nempe *in lecticâ.*

11°.

Jam si extraneus repugnet, nec sedere velit, herus addit:

Kŏ	*linquere*	刳
hoĕ.	*perturbare.*	或

quod est, *linquere ceremonias omnes,* id est, *absit, quæso, ab hâc nimia & incommodâ urbanitate.*

xám *super*

xám	*ſuper*	上
çó	*ſedere*	坐
kaī	*convenit*	該
jên gên.	*tandem.*	然

id eſt, *avec tout cela, il faut enfin vous aſſeoir.*
Domine, nihil æquum magis quam ut ſedeas, quia vice hâc primâ, ſeu primum te video.

Quod ſi extraneus Mandarinus fuerit, aut Vir aliquis gravis, dum ſalutat, & facit

paí,	*ſalutare*	拜

dici poteſt:

kūm	*Palatii*	宮
hì	*gaudium*	喜
laò	*ſenex*	老
yê	*Domine*	爺
ſiām	*ſimul*	相
lĕ	*obligari*,	扐
yén	*convivam Regium*	燕
chī	(not. genit.)	之
chî	*retineri retardare*	遲
kieù	*tempore*,	久
mú	*amicè cogitare*	慕
tá	*magnam*	大
tĕ.	*virtutem.*	德

Senſus eſt, *ô ſenex, gaudium palatii, debeo tibi plurimùm quod tu conviva Regius paululum retardaris, & ita bene & amicè de me cogitare volueris vir tantarum virtutum.*

13°. çìm xén.

De flabello, gallicè, *éventail.*
Cum dicitur, *ſume flabellum quo te refrigeres*, locutio eſt:

çìm	*invito*	請
xén.	*flabellum (ſumas.)*	扇

14°. çìm pán.

Tum dicitur, cum aliquem rogamus hoc vel illud inſpiciat,

çìm	*quaſo*	請
pán.	*aſpice.*	盼

& reſponſio eſt,

fúm	*offerre*	奉
mím.	*mandatum.*	命

Je vais vous ſervir.

15°. fúm xám vàn ſúm.

Phraſi huic reſpondet quâ dicimus, *mittam profectò*: Je ne manquerai pas de lui envoyer.

fúm	*offero*	奉
xám	*ſupra*	上
vàn	*mittere*	晚
ſúm.	*præſentare.*	送

16°. mûm gín.

favebis mihi: Vous me ferez plaiſir.

mûm	*mereri*	蒙
gín.	*recognoſci.*	認

quaſi gallicè diceres:

C'eſt un bienfait qui meritera toute ma reconnoiſſance.

17°. çìm çó.

çìm	*quaſo*	請
çó.	*ſedere.*	坐

Faites-moi la grace de vous aſſeoir.

18°. xĕ ŷm. & xĕ çiĕ.

xĕ	*peccavi defui*	失
ŷm.	*accurrere ad te excipiendum.*	迎
xĕ	*defui*	失
çiĕ.	*recipere te.*	接

id eſt, *non egreſſus ſum ut te exciperem, condones quaſo, excuſa quaſo.*

J'ai fait une faute en n'accourant point comme je le devois.

J'ai manqué en ne vous recevant pas comme il faut.

19°. xĕ lì.

xĕ	*defui*	失
lì.	*urbanitati.*	禮

eâ in re urbanitatem perdidi, officio meo defui.
J'ai manqué à la politesse.

20°. Kī mán.

Kī	*occasio*	機
mán.	*optima erat eamque omisi.*	慢

quasi diceres: *Non egi satis juxta reverentiam tibi debitam.*
J'ai perdu une belle occasion de vous marquer le respect qui vous étoit dû.

21°. paí tĕ chū.

paí	*adorare*	拜
tĕ	*virtutum*	德
chū.	*Dominum.*	主

id est, *tardè venio ut manum tibi deosculer.*

22°. pìn mím.

pìn	*petere*	禀
mím.	*mandatum.*	命

veniam peto à te.
Je demande à Monsieur la permission.

23°. kaó kiā. & kaó Ku.

kaó	*ut relinquam*	誥
kiā.	*domum. (permitte.)*	家
kaó.	*roga ut relinquam*	誥
Kù.	*urbem.*	助

Je viens prendre congé de Monsieur.

24°. çú heú.

çú	*adjuvare*	助
heú.	*postea.*	後
&		
heú.	*postea.*	后

Rogo ut adjuves postea.
In clementiâ tuâ spem pono omnem.

25°. çūn çaî.

çūn	*honorande*	尊
çaî.	*quod in te est.*	才

faciat Dominus quod ipsi visum fuerit.
Que Monsieur fasse ce qu'il jugera à propos.

26°. çim siēn.

çim	*invito*	請
siēn.	*antea.*	先

præcedat quæso, & anteeat Dominus. Que Monsieur me fasse la grace de passer le premier.

PARAGRAPHUS IV.

	De	
çŏ	*faciendâ*	作
yĕ.	*urbanitate.* (civilité.)	揖

id est, *caremoniis, præcipuè in salutatione usitatis.*

Cæremoniæ *τῷ*

çŏ	*facere*	作
yĕ.	*urbanitatem.*	揖
	vocantur	
lì	*caremoniarum*	禮
maó.	*dispositio.*	貌

& prima salutatio hospitis qui hero occurrit, dicitur

kūm	*honorare*	恭
xeù.	*manibus.*	手

1°.

Danda ubique dextera hospiti, & extraneo, præsertim si est in dignitate constitutus.

2°.

In Provinciis meridionalibus ea lex est, ut uno & altero passu abscedas longius.

3°.

In Provinciis borealibus extraneus ad latus sinistrum reponitur.

4°.

In toto Imperio, cum de *itione* & *processione* agitur, *læva* est honoris latus.

5°.

Cum ab extraneo visitor, & à me ad dextrum latus reponitur, qui mos est Provinciarum australium, ut fiat

τὸ çŏ	*facere*	作
yĕ.	*urbanitatem.* (civilité.)	揖

6°.

Si, quod solet, procubuero in genua, & recusarit herus; respondeo illi:

lì	*justa est*	理
tām.	*obligatio urbanitatis.*	當

7°.

7°.

Quod si dixerit mihi,

pĕ	*septentrio*	北
lì.	*urbanitas.*	禮

Respondere ipsi debeo,

nân	*meridies*	南
lì.	*urbanitas.*	禮

8°.

Quod si ad dexteram ire noluerit, posteaquam coram ipso ego feci τò çò yĕ, id est, eum eâ de re rogavi, dico ipsi:

hoeî	*reverti*,	回
lì.	*urbanitas.*	禮

Et si omnino perstiterit, neque ad alterum latus transire voluerit, repeto alteram de çò yĕ obsecrationem, & tunc acceptum ab eo censetur.

9°.

In extranei adventu, ad januam aut portam descendere herus debet, seseque ad dexteram sistere, ac dicere çím, & tunc unà cum ipso ita incedere, ut eum sublevet.

10°.

Quod si qua janua est, repetit herus τò çím, neque unquam ingreditur prior.

11°.

Cum ad tîm 廳

sive *Aulam* pervenerunt, dexterâ extranei procedit herus, ante eum transit, humeris non conversis, & tunc fit

τò çò	*facere*	作
yĕ.	*urbanitatem.*	揖

& alter alteri, quas legisti, allocutiones profert.

12°.

Si visitatio prima non sit, cum beneficia visitator in herum jam aliqua contulit, hero, dum ipse τò çò yĕ facit, verba hæc pronuncianda:

tŏ	*multum*	多
siê.	*tibi debeo.*	謝

vel

tō	*multum*	多
mûm.	*tibi debeo gratias.*	蒙

gratias ago ego tibi, propter beneficia in me tua.

quod non omittendum, etiamsi multò ante accepta sint.

13°.

Si quo herum beneficio ego affecerim, & gratias ideo egerit mihi, respondendum à me est:

lì	*urbanitas*	禮
kīm	*levis*,	輕
çîm	*voluntas*	情
	&	
ý	*intentio*	意
chúm.	*æstimanda.*	重

id est, *munus parvulum est, sed voluntas magna si pendas.*
Nam chúm tono 3°. & hoc charactere est *æstimare.*
Alter respondebit tantum :

pŏ	*non*	不
ý.	*voluntas.*	意

pauculum est, nec secundum voluntatem meam.

14°.

Si ad me visitandum Mandarinus venerit, descendam ad portam seu ostium, dicamque :

vel

tō	*multas*	多
mûm	*debeo tibi gratias*	蒙

Kuām	*quod ad me dirigas*	匡
kiàm.	*loqui*, seu *verbum.*	講
	vel	
tō	*multum*	多
mûm	*tibi debeo gratias*	蒙
çú	*quod adjuves*	助
kú.	*& me aspicias quasi pro alio.*	顧

& sensus est phraseos prioris :
quod mecum colloqui digneris.
posterioris :
quod ita me visitando voluptatem mihi afferas summam, meque quamvis indignum invisas, cum alio introire posses.

15°.

Cum magnum Mandarinum visito, & ab eo mihi petendum aliquid, ita loqui possum.

yvèn	*extraneus*	遠
gîn	*homo*	人
kieù	*novem*	九

vàn	*millia*	萬
lì	*stadiorum, leucarum*	里
kiū	*habitans*	居
liù	*loca distantia*	旅
vaí	*extra*	外
vû	*non (est)*	無
sò	*quem*	所
kaò	*magni faciam*	考
jû	*ut*	如
kīn	*nunc.*	今
laò	*senem*	老
yê	*Dominum*	爺

chaó	*clamare*	召
kú	*ut adjuves*	助
yuèn	*extraneus*	遠
gîn	*homo*	人
piě	*necesse est*	必
xí	*esse*	是
laò	*ô senex*	老
yê	*Domine*	爺
tiě	*ut demittas se*	跌
kūm	*Mandarini* id est, *tuâ*	公
tě.	*sapientiâ.*	德

id est, *extraneus ego, qui à 9000 leucis huc advenerim, extra (in orbe universo) non est quisquam quem tanti ducam quanti te, ô Domine senex, nunc in te spes meas*

omnes posui, certus te mihi futurum propitium, & usque ad me demissuram sese sapientiam tuam.
Queis dictis, statim aperiendum, quænam petitio tua.

16°.

Cum

tsó çŏ	*facere*	作
yĕ	*urbanitatem.*	揖

factum est, illico sedem ejusdem loci superiorem, & ad latus dextrum positam, scopâ verrit herus; etsi extraneus Mandarinus fuerit, aut quoquo modo nobilis, eandem istam sedem in medio

tŷ tim	*Aula.*	廳

constituit. Tum unum

çŏ	*facere*	作
yĕ	*urbanitatem.*	揖

versus eandem facit, ad quam ipse quoque extraneus çŏ yĕ alterum, quod nihil aliud est quam inclinatio corporis, quæ vocatur

ĉham	*prolongare*	長
gĕ.	*reverentiam.*	喏

cum verbis honorificis.
Sed tum hæc effert herus.

Kì	*quomo lo*	豈
kàn.	*auderem?*	敢

vel

mièn	*excusare*	免
laò.	*molestiam.*	勞

Atqui ex alterâ parte, eam quæ ad lævam est sedem, tollit extraneus, idemque omnino facit, & tum demum sermocinantur, sed ita ut ab eo, ad quod discutiendum venit, negotio, nunquam incipiat extraneus.

17°.

Cum ĉhà, alias apud Fokienenses (thè), allata potio est, ambabus manibus sumunt; nam unâ tantummanu rem prehendere, inurbanum: tumsit aliud çŏ yĕ, & herus dicit

Kì	*quomodo*	豈
kàn.	*auderem?*	敢

bibitque ĉhà paululum & paulatim. Cum bibit aliquis, tum loquitur nemo. Cum bibitum est, tum manu etiam utrâque in mensâ reponitur scyphus; & si æstus fuerit, flabellum capit herus, quod antequam aperuerit, extraneum alloquitur his verbis:

ĉim	*quæso*	請
xén.	*flabellum.*	扇

supple *afferant.*

Tum

Tum flabello fensim ac paulatim extenfo, fefe jncundè ventilant, agitare atque totum feftinè extendere flabellum, inurbanitatis effet, multo magis fi crus cruri imponeres; ita ut in fede erectum contineri oporteat & junctis pedibus: inurbanum quoque haberetur, fi aut manus aut pedes huc illuc jactares, vel altâ voce loquerere, vel celeriter. Hæcque omnia facienda tibi, & quietè, & graviter.

18°.

Si potio

châ	thè	茶

allata altera fuerit, tunc non fit çŏ yĕ amplius, fed tantum quædam capitis inclinatio; at fcyphum è mensâ nunquam nifi poft extraneum herus tolleret.

19°.

Cum furgit extraneus, furgit etiam herus fiftitque fe ad lævam, vaditque extraneo pofterior, paffu faltem uno, & cum januam eundo reperiunt, ftat herus, dicitque extraneo

ćìm	*invito.*	請

ut incedat prior, qui vulgò refpondet

pŏ	*non*	不
kàn.	*audere.*	敢

Statim atque ad oftium accefferunt, illud ad contrarium latus tenet herus, & adverfus eam ipfam viam quam ingreffurus eft extraneus, & inter fe hæc verba proferunt

ćìm	*invito*	請
leaò.	*factum.*	了

Jam verò fi equo vel lecticâ venerit extraneus, & in cohortem penetrare ipfi liceat, id omninò eum rogat herus, & cum proficifcitur, tum dicunt

ćìm	*invito*	請
leaò.	*factum.*	了

id eft, *factum id oportuit.*

20°.

Si, qui vel Mandarinus, vel nobilis ad me vifitandum venit, eum ego viciffim convenire voluero, tum cum eum vifito, çŏ yĕ facto, hoc ipfi dicere poffum

ćiên	*antea*	前
gĕ	*die*	日
mûm	*gratias*	蒙
laò	*ô fenex*	老
yê.	*Domine.*	爺

vel

laò	*ô senex*	老
siēn	*antea*	先
sēm	*formate, nate,*	生
siēn	*atomus*	纖
xí.	*est.*	是

id est, *rerum Magister antique, quâ de re locuturus sum, res est nihili, nec qua te fatigatura sit.*

21°.

Quod si eum non invenero, eique fortè ivero obviam, ita loqui fas.

ciēn	*antea*	前
gĕ	*die,*	日
fūm	*offerre*	奉
paí	*prostrationem salutationem Sinicam*	拜
taí	*ô suprema*	太

kiā	*domus*	家
kūm	*Mandarinus*	公
chū	*exire, exivit?*	出
	&	
pŏ	*non*	不
yú.	*prævenire (me?*	預

sensus est, *heri, Domine, ad te ivi, ut te salutarem : ô magne vir, qui factum est ut egrediaris domo, & te ego jam summo mane non prævenerim?*

22°.

Si idem vir, cum me adiret, non invenerit, & postea occurrerimus, ei hæc dicere queo.

laò	*ô senex*	老
yĕ	*Domine;* si Mandarinus	爺
çū	*perdidit*	恣
kú	*attentionem*	顧
hiŏ	*scientia*	學

sēm	*natus (¹ diſcipulus tuus)*	生
pō	*non*	不
çaí	*eſſe in (eras)*	在
kiā	*domo (domi)*	家
lì	*ratio , juſtitia (juſtum eſt ut)*	理
xē	*demittendi te (te dimittas)*	失
ŷm	*ad recipendum hoſpitem, (hic)*	迎
tě	*tantummodo*	特
çuí.	*peccatum.*	罪

(fuit quod non ſatis opportunè ad te domum tuam iverim.)

23°.

Si ad viſitandum ivero , cum ſurgo , dicere etiam queo : (Vide Paragrapho ſecundo n°. 27.)

kaó	*relinquam domum hanc &*	誥

kiá.	*abeam meam.*	嫁

vel

ſié	*gratias ago propter*	謝
châ.	*the.*	茶
kaī	*oportebat*	該
gē	*hodie*	日
çaí	*eſſe*	在
laî	*iviſſe*	來
lìm	*pretioſam*	令
kiā.	*domum.*	家

24°.

Si qui domo meâ egreditur extraneus mihi dixerit ,

ſié	*gratias ago propter*	謝
châ.	*the.*	茶

Respondeo ipsi

ςū	*vile, grossum*	粗
châ.	*thee.*	茶

25°.

Si à Mandarino invitatus, recusavero, & ab hâc ipsâ die pecuniam mihi miserit, pecuniam recipere teneor, & gratias ipsi agere, misso confestim libello

tán	*cordis humilis*	澹
tiĕ.	*τὸ* tiĕ.	帖

26°.

Congratulatio fit verbis hisce duobus.

Kím	*congaudere*	慶
hó.	*congratulor*	賀

féliciter de, congratulor de

Sed cui fit, & ipsi non dicuntur: at

kūm	*justum*	公
hì.	*gaudium.*	喜

quæ lætitiam quandam insinuant.

27°.

Si quis me visitaturus, *τὸ* tiĕ attulerit, etiamsi nobilis non sit, revisere eum teneor.

Paragraphus V.

De cæremoniis quibusdam, præcipuè convivialibus, & locutionibus in convivio præsertim usurpandis.

Invitatio, ut jam vidisti, fit per

tiĕ.	*papyrus,*	帖

Sed 1°. tiĕ est duplex,

tán	*humilitatis*	澹
tiĕ.	*papyrus.*	帖

&

civên	*perfectæ invitationis*	全
tiĕ.	*papyrus.*	帖

Quodnam, quânam occasione mittendum; res est ferè arbitrii tui: relege tamen Paragraphum primum sub finem.

2°.

Qui *invitantis* tiĕ attulit, is *invitatorum* tiĕ accipere non debet, sed eum domum *invitantis* affert alius, & eorum qui *invitati* sunt servus.

3°.

Affertur *τὸ* châ 茶

potio, ut supra.

4°.

4°.

Cum surgit herus, surgunt omnes convivæ.

5°.

Cum ad me affertur scyphus aut vas, fit mihi vel me versus, unum

çŏ	*facere*	作
yĕ.	*urbanitatem.*	揖

ut suprà, & dico:

pŏ	*non*	不
kàn	*auderem.*	敢

6°.

Ubi sederunt omnes, dici potest

siaò	*parvi*	小
tí	*fratris minoris*	弟
goéi	*causa*	爲
vaí	*extranei*	外
kuĕ	*Regni*	國

tiĕ	(not. gen.)	的
gîn	*hominis* (supp. *hoc fit*)	人
hîm	*peragravit*	行
lì	*loca*	理
kūm	*vacuus*	空
tān	& *simplex*,	單
tŏ	*solummodo*	獨
kieû	*rogare*	求
laò	*ô senex*	老
yê	*Domine*	爺
haì	*mare*	海
hân.	*frigidum.*	寒

id est, *quoad me qui extraneus sum, peragravi loca hæc omnia libens, imo vacuus, & sine ullis impedimentis; solummodo eà mente ut te, Domine, interrogarem, mare frigidum pertransivi.*

7°.

Item, ubi sederunt omnes, Servus (*un Pagnou un Valet*) dicit:

çìm	*quaso*	請
ciĕn.	*dissecare.*	剪

id est, *potestis nunc carnes dissecare.*

Et bibere incipiunt, caputque demittunt, quod est urbanitatis, & herus hospiti dicit,

çìm	*quaso*	請
kān.	*bibere.*	乾

id est, *quaso, bibe totum.*

Colliguntur *Bacilli*, queis in manu positis caput demittitur, quod est etiam urbanitatis.

Datur *Comœdia*, & sese excusat herus, dicitque

chím	*verè*	正
chím	*verè*	正
pŏ	*non*	不
hiaò	*scire, intelligere*	曉
tĕ.	*obtinet.*	得

id est, *hospites rectè (oblectare) non intelligo satis.*

Post secundum scyphum, definita censetur mensa prior.

8°.

Transitur deinde in alterum tîm, id est, in alteram *Aulam*, mingitur, si opus est, sedetur, sermocinantur, manus lavantur, postea revertuntur. Tum extranei servus *crumenas* affert quatuor, in queis nummi aliquot, & dicit

En Coquo
En Pocillatoribus
En Comædis
En Symphoniacis.

Additur etiam, ad eum qui τὸ tiĕ attulit remunerandum.

Et postridie mittitur aliud tiĕ, gratiarum agendarum causâ, iis qui venerunt omnibus.

9°.

Si invitatio à Mandarino facta non sit, neque adfuerint nec Comædi, nec Symphoniaci, absunt etiam *sacculi* & *crumena*, dantur tamen si libuerit. Quod si convivii initio, herus dicet:

mŏ	*non*	莫
yeù	*habetur*	有
çâî.	*industria (Comadorum.)*	才

Respondetur :

pìn	*ordo est & differentia*	品
vĕ.	*rerum,*	物

10°.

Quod si servus attulerit

çivên	*perfectum (invitationis)*	全
tiĕ.	*papyrum.*	帖

Invito etiam per çivên tiĕ.

si allatus fuerit

tán	*humilitatis*	澹
tiĕ.	*papyrus.*	帖

invito etiam per tán tiĕ.

11°.

Jam, ut dixi, quando invitatio fieri debeat per çivên tiĕ. quando per tán tiĕ, eâ de re, à nemine regula dari certa potest.

Alia de Sinarum urbanitate adjici hîc possent, eaque quàm plurima, sed ad hunc vel alium Grammaticæ Librum, ac præcepta in his quinque Libris contenta, nihil est quod non reducatur. Itaque finis hoc loco esset, ni *Cyclos*, hoc est, varios *Numerationum* modos, & *Exercitationem* essemus polliciti.

SECTIO QUARTA.

De Numeratione, Mensuris & Ponderibus.

CUM post *Nomina* de *Numeris* actum est, ea tantum attuli quæ ad Numeros Cardinales attinebant 1. 2. 3. 4. &c. idque brevissimè, ne qui Librum aliquem Sinicum inspiceret, paginarum ipsarum ordinem, quod sæpe accidit, ignoraret.

Sed hîc quidquid *Numerorum* est exequemur, in quibus *Mensurarum* etiam cæterarum & *Ponderum* facienda mentio, quomodo nimirum & *res vendibiles* & *spatia* quæcumque metiantur Sinæ; item, quibusnam utantur *Ponderibus*.

Erunt ergo hîc Articuli quatuor.

Primus, De Numeris simplicibus & cardinalibus 1. 2. 3.

Secundus, De Numeris ordinalibus *primus, secundus, tertius*.

Tertius, de numeratione *Horarum*, *Dierum*, *Septimanarum*, *Mensium*, *Tempestatum*, *Annorum*, *Sæculorum*.

Quartus, de *Locorum*, itemque *rerum* sive *aridarum*, sive *liquidarum* mensuratione ac ponderibus.

ARTICULUS PRIMUS.

Numeri Simplices seu Cardinales.

CHARACTERES Numerorum simplicium habes *pag.* 57. supra, necnisi voces latinè scriptas repetam. Sunt ergo

1 yě
2 úlh *vel* leàm
3 sān
4 sú (ſſeé)
5 ù (où)
6 lŏ (loŭ)
7 ćiĕ
8 pă
9 kieù
10 xĕ

Et hinc

11 xĕ yĕ
12 xĕ úlh
13 xĕ sān

& usque ad 20.

20 úlh xĕ
21 úlh xĕ yĕ
22 úlh xĕ úlh

Itaque ut dicas 21, assumis primùm úlh, id est, 2. deinde numerum simplicem 1. 2. 3. usque ad 9.

30 sān xĕ

Et sic de cæteris usque ad 100. exclusivè.

100 yĕ pĕ
200 úlh pĕ

Et ita usque ad 1000. exclusivè etiam, scilicet minori numero semper præposito.

1000 (*un mil*) yĕ ciēn
2000 (*deux mil*) úlh ciēn

Atque eodem modo usque ad 10000. exclusivè.

Jam 10000. decem millia, est yĕ ván
20000 úlh ván
usque ad 100000 xĕ ván decies decem millia.
úlh xĕ ván *bis* decies decem millia.
vigesies decem millia.

& ita usque ad millionem exclusivè.

millio (hispanicè, id est, parvorum millionum) yĕ pĕ ván.

Lusitanicè, id est, magnorum millionum. yĕ ciēn ván

Milliones duo úlh pĕ ván
úlh ciēn ván

milliaria millionum ván ván

innumerabiles

Innumerabiles

vû	*non*	無
sú	*numerus*	數
tiĕ.	(explet.)	的

Addes hîc quæ pag. 50.

poſt 1000 çiēn
10000 váo
ſunt 100000 ý
1000000 chaó
10000000 kīm
1000000000 kaī,

quorum characteres illinc repetere etiam poteris.

NOTÆ.

1°.

In his quos vidiſti numeris, cum veniunt 2, verbi gratiâ, 12. 22. 32. &c.

vũ	leàm	兩
nunquam,		
vũ	úlh	二
ſemper utuntur.		

dicunt igitur ſemper
xĕ úlh 12
úlh xĕ 20
úlh xĕ úlh 22
san xĕ úlh 32.
nunquam verò
xĕ leàm 12
leàm xĕ 20, &c.

2°.

A 20. ad 29. numerationis ratio duplex:
Prima, ea quam vidiſti.
Secunda, quæ fit uoà cum

nién	*viginti*	廿

ſic

nién	*viginti*	廿
yĕ.	*unus.*	一

21.

nién	*viginti*	廿
úlh.	*duo.*	二

22.

nién	*viginti*	廿
pă.	*octo.*	八

28.

Atque hîc ſecundus modus frequentiſſimus eſt, cùm de dierum Lunarium numeratione agitur.

3°.

Cum dicere volunt 104. uſus eſt vulgatior, ut particulam

tō	*multum*	多

aut particulam

lím	*adhuc*	另

ſcribas, v. g.

yĕ	*unum*	一
pĕ	*centum*	百

lim	*adhuc* vel	另
tō	*multum*,	多
sú	*quatuor*	四
kó.	(explet.)	个

4°.

Item pro 110. ita loquuntur *centum & decem*, gallicè, *un cent & une dixaine.*

yĕ	*unum*	一
pĕ	*centum*	百
yĕ	*unum*	一
xĕ	*decem*	十
kó.	(explet.)	个

5°.

Cum numeros duos ponunt alternatim, verbi gratiâ, 6. vel 7. numeros eosdem exprimunt unâ eâdemque serie, & absque ullâ dubitationis particulâ: Itaque *tres* vel *quatuor* erunt

sān	*tres*,	三
sú	*quatuor*	四
kó.	(explet.)	个

Sed hæc eadem phrasis inter 9. & 10. locum habere non potest, quia

kieù	*novem*,	九
xĕ	*decem*	十
kó.	(explet.)	个

esset 90. Atque eandem ob causam construi tunc debent numeri unà cum disjunctivâ & particulâ

chè 者 quæ est expletiva nominum adjectivorum. Sic

hoĕ	*vel*	或
chè	(explet.)	者
kieù	*novem*	九

kó.	(explet.)	个
hoĕ	*vel*	或
chè	(explet.)	者
xĕ	*decem*	十
kó.	(explet.)	个

6°.

Numerorum nomina semper præcedunt.

Exemp.

sān	*tres*	三
çiĕ.	*Articuli.*	切
lŏ	*sex*	六
piĕ.	*equi.*	轡
kieù	*novem*	九

chím.	*Turmæ.*	陣

7°.

Inter nomen *numerorum* & nomen in quod idem *numerorum* nomen cadit, sæpissimè inferitur particula expletiva *numeralis*, scilicet

kó (explet. numerorum) 个

si eadem res *Numeralem* sibi propriam & addictam non habeat, alia verò si qua illi rei propria est.

Sic dicitur :

sú	*quatuor*	四
kó	(explet.)	个
gîn.	*homines.*	人

quia propriam numeralem non habet homo. Sed dicitur :

lŏ	*sex*	六
puèn	(explet.)	本
xū.	*Libri.*	書

quia puèn est numeralis *Librorum* propria, quæ numeralium constructio apud Sinas tam necessaria est, quod jam ex Articulo *Expletivorum* nosti, ut eâ neglectâ & sublatâ, tollatur etiam orà-

tionis proprietas & elegantia omnis.

Sic dices.

lŏ	*fex*	六
kó	(explet.)	个
yuĕ	*luna.*	月

quod eft, *menfes fex.*

Sed dicendum

lŏ	*fex*	六
yuĕ.	*luna.*	月

pro *fexta luna.*

Omiffâ expletivâ; ne confundantur phrafes. Eodem modo habebis

sú	*quatuor*	四
kó	(explet.)	箇
ciên.	*lamina.*	錢

&

sú	*quatuor*	四
cien.	*denaria.*	錢

quatre piéces d'or, d'argent, de cuivre.

ita quoque erit

yĕ	*unum*	一
liĕ.	*granum.* (orizæ)	粒

&

yĕ	*una*	一
kó	(explet.)	箇
mì.	*oriza.*	米

quod idem eft. Uno verbo, ex Libris id obfervabis, cum unius ejufdemque numeri nomina funt duo, verbi gratiâ, úlh & leàm, iis nominibus Sinas non uti promifcuè, fed alterum hîc, id eft, cum tali monofyllabo, alterum illic, feu cum alio tali ufurpari folere.

Sic dicunt per leàm.

leàm	*duæ*	兩
chī	*rami* (explet.)	支
chŏ.	*candela.*	蜀

& dicendum eft per úlh.

úlh	*duo*	二
kuèn.	*onera.*	梱

deux fardeaux.

kuèn hoc, *onus* eft generatim, & præterea *onerum numeralis.*

ARTICULUS II.

De Numeris ordinalibus.

NUMERI qui vocantur ordinales *primus, secundus, tertius, quartus,* &c. fiunt statim ac fine ullâ difficultate per particulam

tí	*numerus ordinalis.*	第

Sic

xí	*esse*	是
kiaî	*omnium*	皆
tí	(numer. ord.)	第
yĕ	*primum*	一
kó	(explet.)	个
gîn	*hominem*	人
cieú	*profectò*	就
xí	*fuit*	是
yā	yā *A*	丫

tām.	tām *damus.*	當

Adamus fuit omnino omnium hominum primus.

NOTÆ.

1°.

Aliquando pro

tí	*numerus ordinalis,*	第

assumitur

ſeû	*caput.*	頭

Exemplum.

çūm	*generatim*	宗
tû	*discipulorum*	徒
ſeû	*caput*	頭
yĕ	*primum*	一
kó,	(explet.)	个
	vel etiam	
kó	(explet.)	個

2°.

Cum numerantur Lunæ, *prima*, *secunda*, *tertia*, &c, omittitur particula

tí *numerus ordinalis.* 弟

Exemplum.
Revertetur Luna sexta.

lŏ	*sex*, id est, *sexta*	六
yuĕ	*Luna*	月

çaí	*redibit*	載
hoeí.	*revertetur.*	回

Hìc τῦ tí *omissio* eadem cum τῆ kó omissione suprà, aut simplicius constructio est Orientalis: *sex Lunæ*, & *transibunt Lunæ sex*, & *revertentur*, quod in hoc exemplo mallem. Cum Lingua Sinica omnis monosyllabica sit, atque eam ob causam Orientalibus sit proxima, exceptâ inversione, quæ Latinis & Græcis familiarior, non mirum si aliquando phrases ejusmodi reperias.

ARTICULUS III.

De Numeratione Horarum, Dierum, Septimanarum, Mensium, Tempestatum, Annorum, Sæculorum; atque ante hæc omnia, de Cyclis apud Sinas ad omnes ferè Numerationes necessariis.

RES hìc declarandæ quàm plurimæ, sed præcipuè *illa septem*, quæ in titulo comparent. Dividetur ergo hic *Articulus* in varios *Paragraphos*. Sed ante omnia Cyclos, faciendum est, intelligas, primum *denarium*, secundum *duodenarium*, tertium *sexagenarium*. Queis tribus explicatis, eosdem Paragraphos subjungemus statim.

CYCLI DUO

1. *Denarius.*

	Sinicè.	Persicè. Ex Oulugh-Beghi tabulis.	
1.	kiă	κa	כא
2.	yĕ	pi	בי
3.	pìm	pin	בין
4.	tîm	tin	חין
5.	meú	waw	וו
6.	kì	ki	כי
7.	kèm	ken	כן
8.	sîn	sin	סן
9.	gîn	jem	נם
10.	kuèi	koui	כוי

2. *Duodenarius.*

	Sinicè.	Persicè. Ex Oulugh-B.ghi tabulis.	
1.	çû	zeh	זח
2.	cheù	jiou	ביו
3.	ŷn	ym	ים
4.	maò	mâou	מאו
5.	xîn	jin	בן
6.	sú	siz	צז
7.	ù, gù	ou	וו
8.	vî	vi	וי
9.	xîn	schiñ	שן
10.	yeù	you	יוו
11.	sиŏ	soú	סו
12.	haí	khai	חאי

NOTA.

1° In *Hebraicis*. Litteram ב respondere τῳ *pa* persicæ, seu *ba* punctis tribus notato. Litteram ג idem valere ac *za*, tribus punctis notatam, quæ apud Persas est *ja*.

2°. In *Persicis*. Reperiri *pi* pro *ye* quod *pa* Persicè, sumpta sit pro *ya*, & *noun* pro *mim*. Exempli gratiâ, *pin* pro *pim*, *tin* pro *tim*, *ken* pro *kem*, *ym* pro *yn*, *jem* pro *gin*, *ouanou* pro *men*, propter similitudinem in figurâ litterarum *vav* & *mim*, *siz* pro *sn* eandem ob causam.

1. *Denarius.*		
1	kiă	甲
2	yĕ	乙
3	pìm	丙
4	tīm	丁
5	meú	戊
6	kì	己
7	kèm	庚
8	sīn	辛
9	gîn	壬
10	kueì	癸

2. *Duodenarius.*		
1	çù	子
2	cheù	丑
3	ŷn	寅
4	maò	卯
5	xîn	辰
6	sú	巳
7	ù, gù	午
8	vî	未
9	xīn	申
10	yeù	酉
11	siŏ, siŭ	戌
12	haì	亥

NOTÆ IN CYCLOS HOSCE DUOS.

1°. Misceantur hi Cycli & conjungantur, exurget numerus 60, qui verò? hoc modo scilicet,

1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10

“ Huc usque manent impermisti, sed repetatur Cyclus denarius, & tunc è denario

kiă	1	甲
	&	
yĕ	2	乙

jungantur cum τῷ duodenarii.

siŏ	11	戌
	&	
haì	12	亥

si secutus fueris, ita ut porrò misceantur, venies tandem ad
kueì ex denario
& haì ex duodenario,
unde exurgent 60, quia erunt loco 60°.

Sed Cyclus ipse *compositus*, id est, *Sexagenarius* exhibendus tibi, quod fiet columnis denariis sex quas videsis Tabellâ hîc appositâ.

Columna prima.					*Columna ſecunda.*					
1	甲	kiă	çû	子	11	甲	kiă	ſiŭ ſiŭ	戌	21
2	乙	yĕ	cheù	丑	12	乙	yĕ	haí	亥	22
3	丙	pìm	ŷn	寅	13	丙	pìm	çû	子	23
4	丁	tīm	maò	卯	14	丁	tīm	cheù	丑	24
5	戊	meú	xîn	辰	15	戊	meú	ŷn	寅	25
6	己	kì	ſû	巳	16	己	kì	maò	卯	26
7	庚	kēm	gù, ù	午	17	庚	kēm	xîn	辰	27
8	辛	sīn	ví	未	18	辛	sīn	ſû.	巳	28
9	壬	gîn	xīn	申	19	壬	gîn	ù	午	29
10	癸	kueì	yeù	酉	20	癸	kueí	ví	未	30

NOTÆ IN CYCLUM SEXAGENARIUM.

1°. Prima pars primæ columnæ vocatur *Cyclus anni*, additis duobus characteribus ſequentibus qui, è ſecundâ columnâ deſumantur, neceſſe eſt.

kiă
yĕ
pìm
tīm, &c.

2°. Secunda pars ejuſdem columnæ dicitur *Cyclus horarum*, ſi eodem modo characteres etiam duo, ſiŭ & haí, è ſecundâ itidem columnâ extrahantur.

3°. Ex hâc Tabulâ patet *Cyclum Denarium* eundem eſſe ſemper, id eſt, repetitum eſſe ſexies; contra verò *Cyclum Duodenarium*; ideo quia numerus 12. reperitur quinquies in numero 60, cum neceſſariò repetantur prima

Paragraphus Primus.

De Horis.

Horæ, ut jam innuebam, ex primæ columnæ secundâ parte diriguntur, id eſt, per çù
chèu, &c.

Sunt ergo apud Sinas per totum *noctis & diei* ſpatium *Horæ* ſolummodo 12. *Horam* ergo apud ipſos 1. æquivalere 2. noſtris perſpicuum eſt. Præterea à nocte incipiunt, & *Cyclus Horarum* hic eſt.

Prima eſt ab 11 ad 1 incluſivè.	1	子	çù	xî	時
Secunda à 1 ad 3 incluſivè.	2	丑	chèu	xî	時
Tertia à 3 ad 5 matutinam.	3	寅	ŷm	xî	時
Quarta à 5 ad 7 matutinam.	4	卯	maò	xî	時
Quinta à 7 ad 9 matutinam.	5	辰	xîn	xî	時
Sexta à 9 ad 11 matutinam.	6	巳	sù	xî	時
Septima à 11 ad 1 pomeridianam.	7	午	ù	xî	時
Octava à 1 ad 3 pomeridianam.	8	未	ví	xî	時
Nona à 3 ad 5 pomeridianam.	9	申	xîn	xî	時
Decima à 5 ad 7 veſpertinam.	10	酉	yeù	xî	時

undecima à 7 vesp. ad 9 vespertinam. 11 戌 siŏ xî 時

duodecima à 9 ad 11 vespertinam. 12 亥 haí xî 時

PARAGRAPHUS II.

De Horarum earumdem Partibus.

Ex iis quæ vides, *Cyclo horarum* cognito, sciendum etiam est, unamquamque apud Sinas in tres partes dividi, & partes easdem in minores adhuc, & hæ partes tres sunt,

Primò, initium horæ.
Secundò, medium horæ.
Tertiò, finis horæ.

1°. *Initium* est semi horæ, & vocatur

çù 子

&

puèn. 本

2°. *Medium*, in quod desinit apud nos hora, & vocatur

chūm. 中

3°. *Finis*, id est, tempus quo jam cessatura est, & vocatur

mŏ, mŭ. 末

Partes minores quæ *quadrantibus* & *minutis* nostris quasi correspondent, dicuntur aliæ

kĕ, 刻

quadrantes (8)

aliæ

fuēn, 分

(15) *minuta*. aliæ *secunda*.

xaō. 稍

PARAGRAPHUS III.

De Diebus.

Nihil hîc singulare, & *Dies* eum ordinem sequuntur quem in *Mense*, seu *Lunâ* tenent, 1. 2. 3. 4. &c.

Dies autem, ejusque partes, varia quoque sortiuntur nomina. Itaque *Dies* generatim est

tiēn. 天

metaphoricè, cum tiēn sit *Cælum*. vel

gĕ 日

çù. 子

gĕ propriè *Dies*.
Mane, *vel* matutinum tempus.

çaò. 早

Serò, vel tempus vespertinum.

ván. 晚

Dies & Nox unà simul.

çheú 晝
yé. 夜

De *vigiliis noctis* vid. Magal. p. 150.

Jam alia divisio est in *media*, tempus *matutinum medium* vocatur.

puón 半
xám 上
gù, ù. 午

Tempus *meridianum medium*, *seu* meridies, est

ù, gù 午
xám. 上

vel

chim 正
ù, gù. 午

vel

ù, gù 午
chù. 主

Tempus *post meridianum medium.*

hiá 下
ù, gù. 午

aut

Tempus *vespertinum medium* iterum.

Tempus *nocturnum medium.*

puón 半
yé. 夜

vel

çù 卒
chím. 正

çù est finitum *achevé.*

PARAGRAPHUS IV.

De Hebdomade.

Hebdomas Judæorum quodammodo est, sed antiquior, & fortè primorum Babyloniorum. Hebdomadem, Sinæ Ethnici ignorant, Christiani propter Festa indies partiti sunt septem.

1°. Dies *Dominica* dicitur

chû		主
gĕ.		日

2°. Dies *Lunæ.*

chû		主
úlh.		二

3°. Dies *Martis.*

chû		主
sān.		三

4°. Dies *Mercurii.*

chû		主
sú.		四

5°. Dies *Jovis.*

chû		主
ù.		五

6°. Dies *Veneris.*

chû		主
lŏ		六

7°. Dies *Saturni.*

chû		主
ciĕ.		七

In aliquibus tamen locis appellantur,
1°. Dies *Dominica.*

chû	*dies*	主
gĕ.	*Dominicus.*	日

2°. Dies *Lunæ.*

chû	*dies*	主
yĕ.	*primus* post Dominicum.	一

3°. Dies *Martis.*

chû	*dies*	主
úlh.	*secundus* post Dominicum.	二

& ita

& ita usque ad diem Saturni.
Itidem in aliis locis vocari solent,
Dies Veneris.

tùm	*dolorosa*	痛
kú	*mortis.*	故
gĕ	*dies.*	日

id est, *Passionis dies.*
Dies Saturni, *seu* Sabbati.

xím	*sancta*	聖
mù	*Matris*	母
gĕ.	*dies.*	日

id est, *Virginis.*
Jam Dies Festus appellatur.

chēn	*venerabilium*	瞻
lì	*caremoniarum*	禮
gĕ.	*dies.*	日

Sed, cum de mysterii alicujus, aut alicujus Divi Festo agitur, quanquam potest exprimi gĕ, tamen necesse non est, exprimatur.

Sic dicunt.

fŏ	*beata*	福
huŏ	*vita*	活
chēn	*venerabiles*	瞻
lì.	*caremonia.*	禮

PARAGRAPHUS V.

De mensibus Sinarum & Luna affectibus.

Unusquisque annus Lunis ac proinde Mensibus 12. Dies addendi aliquot, unde tertio quoque anno *intercalatio*, & per annos quinque intercalationes duæ, scilicet unius Mensis.
Sunt Menses vel Lunæ dierum 30.
& vocantur

tá	*magna*	大
yuĕ.	*luna.*	月
	&	
tá	*magna*	大
chím.	*recta* (vel) *rectitudo.*	正
chĭn	*ad pronosticandum.* pronostiquer.	讖

Sunt Menses vel Lunæ dierum 29, & dicuntur

siaò	*parva*	小
yuĕ.	*luna.*	月

&

siaò	*parva*	小
chín.	*pronosticatio.*	識

Luna omnium prima est Luna Februarii, & nuncupatur

chím	*recta*	正
yuĕ.	*luna.*	月
	secunda.	
úlh		二
yuĕ.		月
	tertia.	
sān.		三
yuĕ.		月

& *duodecima.*

xĕ		十
úlh		二
yuĕ.		月
	&	
lă		臘
yuĕ.		月

propter quoddam *sacrificium* tunc fieri solitum.

Affectus Lunæ.

1°. Lunæ renovatio, gallicè, *la nouvelle Lune.*

sŏ hoéi, &

hoéi	*obscuritatis*	晦
sŏ.	*prima dies.*	朔
	aut	
yuĕ	*Luna*	月
hoéi.	*obscura.*	晦

id est, 30. *dierum.*

sŏ solum est primus dies Lunæ.

2°. Lunæ conjunctio.

yuĕ		月
sŏ.		朔

3°.

yuĕ	*Luna*	月
hivên.	*adhuc obscura.*	玄

Premier Quartier.

xám	*supra*	上
hivên.	*obscura.*	玄

Second Quartier.

yuĕ	*Luna*	月
vám.	*oppositio.*	望

Troisiéme Quartier.

hiá	*infra*	下
hiven.	*obscura.*	玄

A primâ Lunæ ad decimam, nomini numerationis præponitur monosyllabum çū, aliàs çŏ, aliàs

sū & sŏ *initium* 初

Exemplum, Lunæ tertia. (*trois de Lune.*)

çū, çŏ	初
sān.	三

Lunæ decima, (*dix de Lune.*)

çū	初
xĕ.	十

Alia est etiam numerandi ratio, à primâ die ad decimam dicitur.

çū		初
xĕ		十
kiēn.	*intra.*	間

vel

çū	初

xĕ		十
piēn.	*intra.*	扁
	vel	
vaí	*extra.*	外
hién, *aliàs* hén.	*terminum*	限

quod significat *intra dies* 10.
A die 10 ad 20, dicunt,

xám	*suprema*	上
siûn.	*decas.*	旬

A 20 ad 30.

hiá	*inferior*	下
siûn.	*decas.*	旬

Denique Lunæ *Eclypses* appellantur

yuĕ	*Lunam*	月
xĕ.	*vorari.*	食

INTERCALATIO.

Per annos 19, qui est Cyclus Lunaris, ut ad idem punctum revertatur, intercalationes fiunt 7, eæque hoc ordine, 3°. 6°. 9°. 11°. 14°. 17° 19°.
Anno 3°. intercalatur Luna 9ª.
anno 6°. 6ª.
anno 9°. 3ª.
anno 11°. 4ª.
anno 15°. 5ª.
anno 17°. 6ª.
anno 19°. 7ª. id est, anno 19°. bis sumitur Luna 7ª.
Intercalaris, Sinicè

jûn	*Bissextilis*	閏

PARAGRAPHUS VI.

De Tempestatibus. Saisons. Temperadas.

E Lunis seu Mensibus construuntur Anni *tempestates* quatuor, à Sinis appellatæ

kí.		季
	Prima.	
chûn	*ver,*	春

Februarius, Martius, Aprilis.
Secunda.

hiá	*æstas,*	夏

Mayus, Junius, Julius.
Tertia.

cieû	*Autumnus,*	秋

Augustus, September, October.
Quarta.

tûm	*Hyems.*	冬

November, December, Januarius.
Sed

Sed in tres quoque partes distribuitur unaquæque Tempestas.
1. Initium.
2. medium.
3. finem.

1°. *Ver.*

Veris initium dicitur *prima Tempestas.*

mûm *vel* mém	*initium*	孟
ĉhūn.	*Veris.*	春

Medium, *secunda Tempestas.*

chūm	*medium*	中
çhūn.	*Veris.*	春

Finis, *tertia Tempestas.*

xí	*finis*	既
ĉhūn.	*Veris.*	春

2°. *Æstas.*

Æstatis initium, dicitur *quarta Tempestas.*

mûm *vel* mém	*initium*	孟
hiá.	*Æstatis.*	夏

Medium, *quinta Tempestas.*

chūm	*medium*	中
hiá.	*Æstatis.*	夏

Finis, *sexta Tempestas.*

kí	*finis*	既
hiá.	*Æstatis.*	夏

3°. *Autumnus.*

Autumni initium, dicitur *septima Tempestas.*

mûm *vel* mém	*initium*	孟
ĉieū.	*Autumni.*	秋

Medium, *octava Tempestas.*

chūm	*medium*	中
ĉeū.	*Autumni.*	秋

Finis, *nona Tempestas.*

kí	*finis*	既

ćieū.	*Autumni.*	秋

4°. *Hyems.*

Hyemis initium, dicitur *decima Tempestas.*

múm	*initium*	孟
túm.	*Hyemis.*	冬

Medium, *undecima Tempestas.*

chũm	*medium*	中
túm.	*Hiemis.*	冬

Finis, *duodecima Tempestas.*

kí	*finis*	旣
túm.	*Hyemis.*	冬

Atque hinc exurgit annus, & ipsa etiam sæculorum computatio.

PARAGRAPHUS VII.

De Annis, ac proinde Sæculis.

Anni à Sinis appellantur

niên		年
çaí		載

Et observanda hîc duo; nam aut annos tot, verbi gratiâ, 4. 10. 15. numeramus aut annos sæculorum complurium.

1°. Si *annos* numeres *paucos*, non aliter quàm res aliæ omnes numerantur.

sān	*tres*	三
niên.	*anni.*	年
sū	*quatuor*	四
niên.	*anni.*	年
úlh	2	二
xĕ	10	十
niên.	*anni.* id est, 20.	年

atque eodem modo.

sān	*tres*	三
çaí.	*anni.*	載

2°. Jam si *magnum annorum numerum* supputaris, verbi gratiâ, 100. 200. 2000. 20000. 30400. &c. tum verò illuc *Cyclum sexagenarium* adduces. De quo proinde nonnulla adhuc addenda sunt, majoris declarationis & elucidationis causâ. Cyclus ergo Ille magnus ex aliis duobus, *annuo* & *horali*, ut vidisti, compositus est, idque factum, quod in *oris Linguâ*, monosyllaba duo conjuncta sint, unum à primâ columnæ lineâ, ex secundâ secundæ alterum; in *Linguâ oculorum* itidem characteres duo, illis iisdem monosyllabis correspondentes.

Prima ergo junctio est,

kiă 甲

çù. 子

Secunda,

yĕ 乙

cheù. 丑

Et ita de cæteris usque ad

kuéi 癸

haì. 亥

Si columnæ *Cycli* per 12 procederent, cum pro columnis 6 exurgerent tantum 5, in *primâ* numeratione annorum, seu per duos Cyclos, *annuum* & *horalem* conjunctos, superessent monosyllaba duo, scilicet

kiă 甲

yĕ. 乙

Eandem ob causam in *secundâ* numeratione per 12, superabundarent 4. nempe

kiă 甲

yĕ. 乙

pìm 丙

tìm. 丁

atque hinc in *tertiâ* superarent 6.

kiă 甲

yĕ. 乙

pìm 丙

tìm. 丁

meú 戊

kì 己

In *quartâ* itidem essent 8.
In *quintâ* reliqua forent 10. &c.

Sic post *quintam* columnam peractam cum inciperet denuò Cyclus, redirent omnia in eundem statum, quia tunc monosyllabum ultimum, aut quod idem est, character ultimus ex 10 characteribus annum constituentibus unà cum horarum ultimâ coincideret, ac proinde reduceretur kueì haì, & his duobus compleretur annorum *Cyclus*. Sed si memoriæ mandare volueris, eâ illâ ratione quam indicavi, facilius nihil. Fac nimirum cifrarum 11 & 12, 21 & 22, 31 & 32, 41 & 42, 51 & 52 correlationem, animo infigas tuo, monosyllabis kiă çù semper correspondentium; & difficultatem omninò omnem sustuleris, sic præstat commixtio per columnas 6.

Atque hæc sunt quæ de Cyclis exponenda habebamus.

Sed tamen accipe annorum & mensium intercalandorum, alteriusque per *animalia* annorum *denominationis* tabulas.

I°.

Ex Annis Cycli 19.

Annus	I.	est	mensium	12
	II.		mensium	12
	III.		mensium	13
			intercalaris nonus.	
	IV.		mensium	12
	V.		mensium	13
			embolimaus 2.	
	VI.		mensium	12
			intercalaris 6.	
	VII.		mensium	12
	VIII.		mensium	13
	IX.		mensium	12
			intercalaris 3.	
	X.		mensium	13
	XI.		mensium	12
			intercalaris 4.	
	XII.		mensium	12
	XIII.		mensium	13
	XIV.		mensium	12
			intercalaris 5.	
	XV.		mensium	13
	XVI.		mensium	12
	XVII.		mensium	12
			intercalaris 6.	
	XVIII.		mensium	13
	XIX.		mensium	12
			intercalaris septimus,	
			id est, bis sumitur Luna 7.	

II°.

De Annorum denominatione per Animalia.

1	xù	*Mus.*	鼠
2	nieù	*Bos*	牛
3	hù	*Tigris.*	虎
4	tú	*Lepus.*	兎
5	lûm	*Draco.*	龍
6	xě	*Serpens.*	蛇
7	mà	*Equus.*	馬
8	yâm	*Ovis.*	羊
9	heû	*Simia.*	猴
10	xi	*Gallina.*	鷄
11	keù	*Canis.*	狗
12	chû	*Porcus.*	

12 chû. *Porcus.* 猪

Annus 1740 est *Simia*, cui respondet è Cyclo sexagenario 33. seu *pim xin.*

NOTÆ.

1°. Cyclus ille Annorum per *Animalium nomina* jam diu ex Ulugbeigo traditus est. Fuit ergo in usu non solùm apud Sinas, sed etiam apud antiquos Tartaros, apud Juguræos, & fortasse per omnem Indiam. Vide ergo Ulugbeigum, Hydam, Alfraganum à Golio editum, Lacrosium in Historiâ *Genghischanis*, &c.

2°. Ex ultimis hisce paginis velim cognoscas, non solùm in Ulugbeigo peccata esse multa Sinicæ Linguæ ignoratione sed neque ea plæraque ab Interpretibus, hactenus corrigi potuisse: quæ cum non sint hujus loci, ad Dictionaria, aliaque Opera Sinica te remissum sciro, ut & omnia quæ de hâc rerum cælestium, aut potius è Cælo pendentium materiâ: quàm multa enim dici à nobis possent, verbi gratiâ, de vên, de ván, de cië Ri, de lì chìm, de *Signis cælestibus*, &c? sed longiores essemus.

ARTICULUS IV.

De Locorum, rerumque aliarum Mensuris ac Ponderibus.

MENSURÆ vel ad spatia & loca, vel ad res latas, longas & profundas; vel denique ad res aridas & liquidas pertinent.

Pondera sunt quidem speciei aliûs, sed generis ejusdem; atque ideo etiam ad commercium referuntur: hinc hujus Articuli Paragraphi duo.

Primus, De locorum atque intervallorum mensuratione: item, de rebus ex latitudine, longitudine, profunditate dimetiendis. Tales illic primùm milliaria, leucæ, stadia; deinde digiti, palmæ, cubiti, brachia, ulnæ Persicæ, &c. quas ad res tertiò spectat etiam capacitas, unde mensuræ cavæ.

Secundò, De ponderibus, librâ, &c.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

De Mensuris locorum longis, latis & profundis.

1°. *Agrorum dimensiones antiquæ.*

Ad Agrorum divisiones inservierunt olim,

meù *jugerum* 畆

passuum 100. habet 10

fuēn 分

10

lì 厘

10

haô. 毫

portio minima.

fù 府

jugera 100. seu unius patrisfamiliæ portio.

vǒ 沃

terra fertilis & irrigata, ex tribus fù.

Series una jugerum quadratorum.

cīm 旌

unum cīm, sive novem quadrata, singula ex 100. jugeribus, & comprehendentia unum stadium, sive lì.

yĕ *vel* niĕ *villa*, bourg. 鄰

constat ex 4. cīm.

Kieū 垃

ex 4. yĕ. quartos de sementeras. *un quartier de terre.*

xím 勝

ex 4. Kieū. *lieu éminent.*

hién 縣

ex 4. xím.

tù 土

ex 4. hién

tù 土

est unus terræ tractus, seu quadratum, cujus singula latera spatium stadiorum 32 continebant.

Apud Sinas hodiernos jugerum unum in 10. partes æquales seu fuēn distribuitur. &

fuēn, 分

hæc pars subdividitur in decem lì,

unum lì 里

in decem haò.

hinc lì 里

varium, & aliud in magnis, aliud in parvis mensuris.

2°. *Mensuræ spatiorum generales.*

Mensurantur spatio,
1°. per

chàn *pare* 棧

continet 8. pú.
2°. per

pú 舖

continet 10. lì, seu iter diurnum.
3°. per

lì 里

continet milliare, seu stadium Sinicum, seu 360. pú passus.
4°. per

pú 步

continet 5 chĕ, vel juxta Martinium 6.
5°. per

chĕ *ulna, cubitus* 尺

&

çhâm, 丈

cont ine 10 çún.

6°. per

çūn 寸

aliàs çuēn, çén, continet 10 fuēn.

7°. per

fuēn 分

continet 10 lì, infra.

8°. per

lì 厘

continet 10 haô.

9°. per

haô *atomus, pilus.* 毫

continet 10 çū.

10°. per

çū *aliàs* çù, *filum fericum.* 兹

continet 10 hǒ.

11°. per

hǒ, hū *incogitanter* 忽

quæ menfura omnium *minima*, quafi *punctum*, hifpanicè *rayas*, *rafgos*. gallicè; *un trait de plume.*

fû 扶

quatuor digitorum manûs extenfæ menfura.

Jam cubiti genera tria.

1°.

tá | *magnus* 大

chě. | *cubitus.* 尺

2°.

kuōn | *Mandarinorum* 官

chě. | *cubitus.* 尺

3°.

fiaò | *parvus* 小

chě. | *cubitus.* 尺

Præterea eft

chám 丈

quod continet 10 chě, five cubitos.

piě, *aliàs* pǐ. 疋

menfura quadruplo major quàm chě.

3°. *Menfura aridorum.*

1. sǒ 粟

3. grana, orizæ, v. g.

2. kuēi 圭

10 grana (propr.) *petite tablette, tranchoir.*

3. çŏ 撮

100 grana, *seu* pugillus, *une poignée.*

4. xā 紗

1000 grana, *foye fort déliée.*

5. xŏ 勺

10000 grana.

6. hĕ 斛

100000 grana, mensura orizæ.

7. xim 升

decies hŏ, *seu* 100000 grana, id est, *libra*, *mensura diurna Mercenarii.*

8. teù 斗

decies xim.

9. hŏ 斛

quinquies teù.

10. fù 釜

unum teù & 4. xim

11. xĕ 石

10 teù, *seu* centum libræ, *le poids d'un Crocheteur*, aliàs vocatur hæc mensura,

tān 擔

hoc est, *quod humeris gestari potest.*

12. yù 庾

16 teù.

13. chùm 鐘

3 xĕ, & 4 teù.

14. pìm 秉

8 xĕ.

Unum xĕ, si appendatur, contínet 120 libras pondo Sinicas, quandoque 130 lö.

PARAGRAPHUS II.

De Ponderibus.

Pondera majora & frequentiora.

1. kīn 斤

16 leàm, libra unciarum 16.

2. leàm 兩

10 ciēn, seu uncia. Vide ciēn infra.

Pondera minora.

3. chîn *pulvis.* 塵

Pondus omnium minimum.

4. xā *arena*

4. xā *arena* 沙

continens 10 chin.

5. siēn *atomus* 纖

continens 10 xā.

6. vî *res minutissima.* 微

continens 10 siēn.

7. hoè. 忽

continens 10 vî.

8. çū 兹

continens 10 hoè.

9. haô 毫

continens 10 çū.

10. lî 厘

millesima pars argentei Sinici.

continens 10 haô.

11. fuēn 分

pars divisibilis.
continens 10 lî.

12. çiên *denarium.* 錢

continens 10 fuēn.

SECTIO QUINTA.

Exercitatio Grammatica.

QUæ ad explicandum quemlibet cujuslibet Linguæ Textum pertinent, ea vel è communi (ut aiunt) sensu, vel è Grammaticâ ejus, cujus Textus explicandus est Linguæ, pendeant, necesse est. *Sensus communis* hominum esse debet omnium, sed eruditorum præsertim, atque horum, in omni re ad veram sermonum aut Orationis intelligentiam spectante, requiritur industris nonnulla, & major quo vel *Scriptura* erit à Nostris remotior, vel diversarum Orationis partium *Distinctiones*, minori positæ fuerint numero. Sed difficultates Textuum aut Orationum sunt omnino quatuor.

Prima, è Scripturâ.

Secunda, è neglectâ phrasium distinctione.

Tertia, ex Vocabulorum ambiguitate.

Quarta, ex Orationis ipsius constructione.

I°. *E Scripturâ.*

Sic apud Hebræos, Chaldæos, Syros, Arabes, Persas, Turcas, Textus punctis instructus clarior: obscurior, si absuerit *punctuatio*; atque istud est quod in plærisque harum Gentium Libris experimur, etiamsi impressi fuerint. Porro apud Sinas characteres primâ fronte horridi, sed tamen & per *Claves* & per *pronunciationes* ἀναλογικωτέρας, ut è *Meditationibus* nostris Sinicis patet. *Inquisitio* enim Characterum, si *Claves* didiceris, non operosa admodum. *Pronunciatio* verò, ea, quæ per figurarum è *Clavibus* sejunctarum & seorsim consideratarum identitatem, memoriæ imprimatur facillimè.

II° *E neglectis phrasium distinctionibus.*

A Librorum quidem Præfationibus, quippe stylo ut plurimum grandiori exaratis, absunt sæpissime *Distinctiones*, sed neque hoc generale est & in ipsis Libris accuratè scribuntur, ita tamen ut per *punctum* aut *virgulam*, minores phrasium distinctiones: per figuram o, majores sive sensuum aut commatum, indicentur. Quia verò si quid eleganter scriptum, phrases sæpe numero breves, sufficit hujusmodi separatio, levis licet.

III°. *Ex Vocabulorum ambiguitate.*

In Linguis omnibus reperiuntur ortæ ex vocum similitudine ἀμφιβολίαι, si ad sonos tantum attenderis; cæteris, quæ quidem in hoc orbe usitatæ, ad cognitionem nostram pervenerunt, præstat Sinica, quod, ex se & per semet incommodum omnino videatur, necesse est; sed enim si qua in vocibus, id est, in vocabulis per se spectatis, reperiatur ambiguitas aut identitas; cave interea, oblitus *Tonorum* fueris, & tene semper istud, Linguam Sinicam duplicem, alteram *oris*, quæ ambiguitatum non exsors, *oculorum* alteram, quæ omnium distinctissima.

IV°. *Ex orationis ipsius constructione.*

Fons hic genuinus in Linguis, difficultatum fermè omnium; & si plærosque audias, *constructio Sinica* intricatior quam ut à nobis Europæis ediscatur: verùm, fac id animum induxeris tuum, eos hoc loco non audiri oportere; qui apud Sinas commorati licet, Linguam vix ac ne vix quidem norunt ipsi suam, aliarum ac præsertim *Eruditarum* ut loqui amant, omnino rudes, atque horum infinitus est numerus: contra ego, idque affirmo sciens, *constructionem Sinicam* à peritis Linguarum repertam iri simplicissimam, & exceptâ eâ, cui ex Linguæ Latinæ præceptis omnes assuevimus *inversione*, facillimam. Hæc in antecessum à me tibi dicta sunto, quæ ita se habere ex quovis Textu per temet ipse percipies. Quamobrem Articuli hîc tantummodo tres.

Art. 1. τοῦ Lún Yû initium; ad quod Initium Paragraphi tres.

1°. Textus è Lún yû merè Sinicus.

2°. Ejusdem Textûs *lectio* & *interpretatio*.

3°. *Characterum* per Dictionaria *inquisitio* ac *declaratio*.

Art. 2. *Textus Sinicus nudus*, in eorum gratiam qui sese ipsi exercitare in animo habuerint.

Art. 3. *Annotatio* de *Poësi* Sinicâ, & variis Versuum & Poëmatum generibus: Tractatum de eâ singularem cum Odis τοῦ Xi xim, deinceps, si Deus vitam concesserit, edere constituimus. Erimus ergo hîc quàm, fieri potuerit, brevissimi.

ARTICULUS PRIMUS.

Textus è Lún yù.

論語

十卷

子 1 曰 2 學 3 而 4 時 5 習 6 之 7 ○ 不 8

亦 9 說 10 乎 11 ○ 有 12 朋 13 自 14 遠 15 方 16

來 17 不 18 亦 19 樂 20 乎 21 ○ 人 22 不 23 知 24

而 25 不 26 慍 27 ○ 不 28 亦 29 君 30 子 31 乎 32 ○

有 33 子 34 曰 35 其 36 爲 37 人 38 也 39 孝 40

弟 41 而 42 好 43 犯 44 上 45 者 46 鮮 47 矣 48 ○

不 49 好 50 犯 51 上 52 ○ 而 53 好 54 作 55 亂 56

者 57 ○ 未 58 之 59 有 60 也 61 ○ 君 62 子 63 務 64 ○

本 65 本 66 立 67 而 68 道 69 生 70 ○ 孝 71 弟 72

也 73 ○ 者 74 其 75 爲 76 仁 77 之 78 本 79 與 80 ○

大	*magna* ſive *Majorum*	1°. tá
學	*ſcientia.*	hiŏ.

Principibus

Ea hoc loci omitto omnia, quæ de Lún yú partitione dici poſſent : ſatis fuerit, ſi, quænam ſit, hunc inter & cæteros Libros Claſſicos differentia, non ignores.

Cum ad vitam hominum rectè & honeſtè conſtituendam colliment toti, & idcircò privati uniuſcujuſque, ſive Rex aut Imperator ſit, ſive è plebe & quilibet, officia dirigant ;

Principibus iisque, qui populos gubernare nati, viris, morum ex illâ unicuique homini insitâ rationis vi ac dote confirmandorum præcepta proponit, juxta Axioma,

Regis ad exemplum, &c.

quod certum est, unde populorum emendatio.

2°. chûm	id est, *medium*	中
yûm.	*ordinarium*, aut *sempiternum*.	庸

Cum virtus in Medio consistat, Excessumque ex illo medio omnem accuratè declinet, *auream* illam *mediocritatem* àb Horatio, atque ante Horatium à maximis Philosophis commendatam, per totum Librum inculcat assiduè.

3°. Lí	*Officiorum*	禮
kí.	*memoria*, sive *de Officiis*.	記

De iis omnino omnibus differit, quæ in omni vitâ ab hominibus agi, gerique necesse est.

4°. In quo igitur differentia τῷ Lûn yǘ sita? de Officiis itidem, atque omnibus Scientiæ moralis præceptis disceptat: sed per Axiomata, variasque Philosophorum Sententias & exempla; unde Titulus: *Disputationum & ratiocinantium Sermones*; cætera repete ex eo, qui sequetur, Catalogo. His ita præmissis,

Paragraphus Primus.

Characterum Lectio.

Lún	*Ratiocinantium*
yǘ	*Sermones*,
xĕ	*decem*
kiuèn.	*Capitum.*

Folio 1. *pag.* 1. §. 1.

1.	çù		*Confucius*
2.	yuĕ		*ait*
3.	hiŏ		*scire*
4.	ûlh		*&*
5.	xî		*assiduè*
6.	siĕ		*exercitare se*
7.	chī	O	(explet.)
8.	pú		*non*
9.	yĕ		*etiam*
10.	yuĕ		*delectari*
11.	hū	O	(explet.)?

pag. 1. §. 2.

12.	yeù		*habere*
13.	pûm		*amicos*
14.	çù		*è*
15.	yuèn		*longinquitatis*
16.	fām		*regione*
17.	laî	O	*adventantes*,
18.	pú		*non*
19.	yĕ		*etiam*
20.	lŏ		*lætari*
21.	hū	O	(explet.)?

pag. 2. §. 1.

22.	gîn		*homines*
23.	pú		*non*
24.	chī		*scire* (aliquem)
25.	ûlh		*&*
26.	pú		*non*
27.	yún	O	*indignari*, (eundem)
28.	pú		*non*
29.	yĕ		*etiam*
30.	kiūn		*Principis*
31.	çù		*filii*
32.	hū	O	(explet.)?

pag. 2. §. 2.

33.	yeù		*YEU*
34.	çù		*ÇU*
35.	yuĕ		*dicebat*:
36.	kî		*quempiam*
37.	guêi		*esse*
38.	gîn		*hominem*,
39.	yè	•	(explet.)
40.	hiaó		*obtemperare*,
41.	tí		*venerari senes*:
42.	ûlh		*&*
43.	haó		*gaudere*
44.	fàn		*adversari*

O o o o

45.	xám		*Magistratibus*
46.	chè		(explet.)
47.	ſièn		*rarum.*
48.	ỳ	O	(explet.)
49.	pú		*non*
50.	hsó		*gaudere*
51.	ſān		*adverſari*
52.	xám	O	*Magistratibus*,
51.	ûlh		*&*
54.	baó		*gaudere*
55.	çó		*facere*
56.	luón		*turbationem*,
57.	ché	O	(explet.)
58.	vî		*nondum*
59.	chī		(explet.)
60.	yeù		*fuit.*
61.	yĕ	* O	(explet.)
62.	kiūn		*Principis*
63.	çù		*filius*
64.	vú	O	*studet*
65.	puèn		*principali*,
66.	puèn		*principali*
67.	liĕ		*bene conſtituto*
68.	ûlh		*&* (*mox*)
69.	taó		*lex*,
70.	sēm	O	*creatur*
71.	biaó		*obedientia*, (&)
72.	tí		*obſervantia erga fratres majores*;
73.	yè	O	(explet.)
74.	cbè		*hac*
75.	kī		*illa*
76.	guêi		*fiunt*
77.	gîn		*pietatis*
78.	cbī		(explet.)
79.	puèn		*principale*
80.	yû	O	*fundamentum.*

Paaagraphus II.

Charactērum inquiſitio, *& per Dictionaria declaratio.*

In *Meditationibus Sinicis* Artem hominibus noſtris omnino novam, eamque magnificentiſſimam & certiſſimam tradidi ego princeps reſolvendorum analyticè Characterum Sinicorum. Ars ea tenenda tibi tota, ſi quid unquam ſinicè intelligere volueris: hìc autem ad eam te manu ducam denuò; ſed omiſſis Diſſertationibus, quas conſulea.

Quatuor, quæ agenda, reperiantur oportet.

1°. Clavis Charsctēris.
2°. Pronunciatio Charsctēris.
3°. Tonus Characteris.
4°. Significatio Characteris.

Neceſſaria ſunt hæc omnia, at quomodo procedes?

I°. *Clavis*

Niſi Clavem noveris, eandemque à corpore, ut ita dicam, characteris ſui diſtinxeris, quaſcumque tentàris inveſtigationes, eris fruſtra ſemper: quin etiam quoad *ſignificationem*, quâ de re nondum agitur, eam nunquam aſſequêre. Recurrendum igitur erit ad *Meditationes noſtras Sinicas*, ibi enim ſunt explicatæ Claves à pag. 89. ad pag. 112. & præterea nullibi: ideoque in Dictionariis noſtris accurate repetentur.

Atqui repertâ ſemel *Clavi* (ſed ea conditione, ſi, omiſſis Clavis ipſius lineamentis, ejus quam in charactere invenies figuræ, lineamenta cætera numeraria, alioqui res non cederet tibi.) Repertâ, inquam, *clavi* characterem jam dimidium habebis, & eum rerum ordinem tenebis, è quo *ſignificatio* philoſophicè egreſſura, ſicut ex numero quarto infra cognoſces. Quærea verò *Clavem* vel ex Indice Dictionarii Tonici juxta Clavium ordinem diſpoſito, vel è Chím çú tūm, aliiſque ejuſmodi Lexicis.

I I°. *Pronunciatio Charactēris.*

Apertæ à me tibi ad *pronunciationem* januæ complures.

1°. Reperto per *clavem* charactere, in iis, quæ per claves ſunt, Dictionariis, v. g. in Chím çú tūm & aliis; ſunt ubique *characteres alii duo*, ut plurimùm noti, quorum *prior conſonam* characteris pronunciandi, *poſterior* ejuſdem characteris *vocalem* continet; & vulgò additur *tertius* è vulgarioribus etiam, qui per ſemet & in ſe uno ſolus, eandem pronunciationem exhibeat. Et ſi fortè, quæ in *Meditationibus Sinicis* dicta ſunt, de Vocalibus & Conſonis Doctorum Sinarum, ea inter ſe combinare aſſueveris, Dictionaria ejuſmodi evolves facillimè, præſertim poſteaquam eorum, quæ ſub unâquaque conſonâ ſunt, vocabulorum, catalogos & ſeries viſitaris. Hoc enim *Arcanum* à ſæculo Europæis

abſconditum. Aliâ etiam viâ progredi liberum tibi, in tomis duobus primis Dictionarii Tonici, characteres qui in Chím çú tûm omnes, & eodem *Clavium ordine* diſpoſiti, & infra unumquemque characterem, *characteres alii duo*, queis ad varias Dictionarii Tonici Sectiones remittitur Lector; ex his duobus characteribus ſi Sectionis hujus vel illius ab Authore per litteram cyclicam indicatæ *primum* characterem conſulueris, præter ſuam ipſius *conſonam*, *vocalem* in ejus ſectione per reliquas omnes conſonas regnaturam præbebit tibi. Atque ideo à me in *Meditationibus Sinicis* vocatus eſt Sectionis *Præfectus*; ſi *ſecundum*, non infra, ſed ad latus poſitum, non ſolummodo eum in eâdem Sectione, ſed in capite multorum aliorum characterum, & eoſdem à ſe denominantem reperies, quamobrem à me vocatus eſt *anteſignanus*. *Sectio* à me unaquæque, unuſquiſque *Præfectus*, unuſquiſque *Anteſignanus*, appellari nomine quiſque ſuo; habentur ergo à te *characteres Sinici* omnino *omnes* pronunciati; quam ob cauſam. neque in hoc textu, neque in ullo Libro Sinico character remanſit ullus, cujus pronunciationem non habeas illico. Periculum poſcis? Fiet confeſtim.

Lûn. Quære Medit. Sinic. pag. 49. V. 2. ſect. 8. *Præfectus* eſt ergo, & comparet in Dictionario Tonico eod. Tono. V. 2. pag. 225. Quod ſi eundem characterem per indicem ejuſdem Dictionarii, aut per Chím çú tûm inquiſieris; differentia hæc erit, quod qui in Dictionarii Tonici Indice *characteres duo* infra poſiti, nonniſi ad Dictionarii Tonici Sectionem remittant, ſed, qui in Chím çú tûm per claves itidem ordinato, ſubjecti ſunt *characteres* itidem *duo*, diſſecti per ciĕ, id eſt, *fiſſionem*, pronunciationem ipſam inſinuent, priore, ut dixi, *conſonam*, poſteriore *vocalem* indigitante. Si enim è priore monoſyllabo primam litteram ſumas quæ ſemper *conſona*, ſi è poſteriore ſecundam quæ ſemper *vocalis*, exiſtit id, quod quæris, aliud monoſyllabum.

Hac de re, neceſſe eſt, relegas Meditationum Sinicarum quidquid ad *conſonas* & *vocales* pertinet: exemplum vero hujus ipſius monoſyllabi erit ſatis.

Lûn, 論

in clavi 149, in characteribus linearum 8. in Indice Dictionarii Tonici nihil habet, quia eſt unus Præfectorum; ſed in Chím çú tûm ſequuntur characteres duo

龍

云

quorum prior eſt Lûm *Serpens*, à quo deſumes L conſonam, poſterior eſt yûn, à quo deſumenda vocalis *un*; ex duobus igitur conjunctis exiſtet *Lun*: additur tertius character, qui *eandem pronunciationem* unâ ſolus complectitur, nimirum

倫

licet alio tono, quem characterem etiam in Dictionario tonico intra eum, qui characteri Lún impoſitus, *circulum* videre eſt.

III°. *Characteris Tonus.*

Etiam ſi *clavem* & *pronunciationem* inveneris, profeceris nihil, detegendus quoque characteris explicandi *tonus*, nam hâc in re toto cœlo differt Sinicæ à cæteris Linguis natura; cum enim ſub *eâdem pronunciatione*, & ſub *eodem* etiam *tono* (quod è Dictionario præſertim tonico evidens eſt) adduci poſſent characteres quàm plurimi, ac ſæpe characteribus 20, vel 30, vel 50, vel 100, correſpondeat idem *vocabulum* latinè ſcriptum, etiam eodem tono inſignitum: *Ambiguitatem* hinc oriri maximam patet generatim, quia 1°. idem vocabulum, ſi accentu deſtitutum ſit, ad quemvis è tonis quinque pertinere æqualiter poteſt, ac proinde ad 400 aut 500 referri. 2°. Et ſi tono ſuo rectè

inscriptum est, de characteribus etiam vel 10, vel 20, vel 60, æquè etiam intelligetur. Quæ *ambiguitas* summa, (quod non negandum) nobis Europæis & ex nostris Litteris tolletur nunquam, nisi adsit *character* Sinicus, atque is ipse, quem quærimus, non alius. Quomodo autem fiet? statim & facillimè, idque per *characteris clavem*. Soni igitur ambigui esse possunt dupliciter. *Primâ vice*, quoties monosyllabum Sinicum sine accentu est, *ambiguitas* tunc *maxima*. *Alterâ vice*, quoties certo quodam accentu notatum est, *ambiguitas* tunc *restricta* existimatur, quia ad certum etiam characterum numerum, sed multò minorem attinet. Atqui inter eosdem 3, 4, 10, 20, 30, 40, (eos, qui latinè expressi, eundem accentum possident characteres,) si exhibitus semel fuerit is, qui investigatur, *character*, hunc ipsum *clavis* est extemplo & certò indicatura. Exemplum simul unà omnium est. 1°. *Lun* latinè scriptum, ad omnes omninò characteres *Lun* revocabitur.

Sed *Lun* 1°. Tono nullum est.
Lun 2°. Tono V. 2. pag. 191. sunt 18.
Lun 3°. Tono V. 2. pag. 225. sunt 3.
Lun 4°. & 5°. Tono nullum est.

Itaque *Lun*, si absque accentu, *ambiguum* est, & ad 18 *characteres* referetur: sed invenietur is interdum character, ut jam dixi, qui ad 100, 200, 300, 400.

Suppono iterum Lún, ut revera est, tono 3°. insignitum; ad *tres* tantum *characteres* restringitur ambiguitas omnis; quæro Lún in Dictionario tonico, *characteres* video *tres*, in *uno* tantum reperio *clavem* 149, atque confestim elucescit *vocabuli* quæsiti *significatio*; nam 149 clavis est, *Sermonum*, *disputationumque*.

IV°. *Characteris significatio*.

Clavium Sinicarum præcipua dos est, quod, si te characteris *significationem* totam non edoceat, indicet saltem ac veluti commonstret; sumatur unum aut alterum Exemplum tibi, è textu ipso nostro evidentissimum. charact. 2. & 8. habes yuĕ; & primo loco yuĕ est *dicere*, secundo loco est yuĕ *delectari*, unde verò differentia?

曰

yuĕ quod est vocabulum 2, clavis ipsa est *dicendi* numero 73. Vide *Meditationes Sinicas* pag. 97. yuĕ quod est vocabulum octavum, est è clavi 159, quæ *Sermonum & confabulationum* clavis est. Itaque quoad *pronunciationem* monosyllabum unum idemque est, quia utrobique de *Sermone ac verbis* agitur; quoad *significationem* verò, cum significatio è charactere omnino diverso repetenda sit, quanquam rea haberi queat ejusdem generis, differunt maximè; nam yuĕ posterius non *loqui* simpliciter significat, sed *delectari sermonibus*. unde id tu? propter id, quod characteris

兑

corpus, ut ita loquar, constituit, nam figura nuda, est *ridere*, *gaudere*; si clavem sermonum adjeceris, fit *Sermonibus alicujus gaudere & delectari*.

Si ergo quærere & scire characteres, non hujusce tantum loci, sed omnium omnino Librorum Sinicorum; aperoi tibi viam, & nisi textus quosvis hâc ipsâ viâ intellexeris, cave temet verâ pollere unquam intelligentiâ putes, & fac à *scientiâ usum* distinguas semper. *Usus* cæcus est, incolarum est, ignarorum licet, non doctorum; quod hic tradidi ignorant plærique Sinæ, certè ignoravêre *Nostri* hactenus; sed Doctores & Mandarini eximii scivere & sciunt omnes, aut ex suis ipsorum Libris scire debuere.

In hoc ergo textu, cum vocabulorum omnium *significationem* ex versione teneas, *significationum inquisitionem* omnem omittendam arbitror, nisi si quid de *analogiâ* annotandum tibi postea venerit. *Claves* verò indicandæ tibi, maximam partem, idque faciam juxta ordinem & numeros.

1°. *Tituli characteres quatuor*.

1. Lún *ratiocinari*, clav. sermonum ac disputationum. *Medit. Sin.* p. 105.

2. yú *sermones*, ex eadem clavi linea 7.

3. xĕ *decem*

3. xĕ *decem*, clavia eſt ipſa 24, quæ *numeri decimi* & perſectionia omnis.

4. kiuén *Caput* ſeu *Sectio*, ab Interpretibus exponitur, ſed quomodo apud Hebræoa שער & apud Arabes באב *portam* aut *januam* ſignificat; ſic kiuén primitus fuit *janua*, ſecundum quoſdam Interpretea: at kiuèn tono tertio eſt *glomerare*, *in orbem volvere*, ità è tertio tono ad quartum tranſire potuit, ſervatâ antiquâ illâ ſignificatione, eſſetque volumen, *un rouleau*, ad clav. 26. char. 18.

2°. *Textûs Characteres.*

1. çù, ſic indicatur Confucius, nominibus Sina unuſquiſque gaudet plurimis. Confucius aliter vocatus eſt nomine vulgari & domeſtico Kieū Colliculus, & cognomen fuit *chum ni*. çù eſt terminativa *τȣ̃* nominis Kùm fū çù, character eſt clavis ipſa *filius*, clavia *filiorum*.

2. yuĕ *ait*, clavis eſt *dicendi*, numero 71. ſupra.

3. hiŏ *ſcire*, ſcientiæ & ſapientum imitationi operam dare, & metaphoricè *collegium*, character eſt compoſitua ex illâ eâdem clavi *filiorum*, quia eorum eſt *diſcere*: vide clavem eandem 39. lin. 7-14.

4. ûlh, *&*, *conjunctio* vulgatiſſima, clavia eſt 126. *rerum* aliquo inſtrumento invicem *colligatarum*.

5. kî propriè *tempus*, *tempora*, ſignificat etiam *per omnia tempora*, *horis omnibus*, è clavi 72. lin. 6. quæ clavia eſt *Solis*, *Diei* & *Lucis*; compoſitio autem characteris qui partium trium, ea eſt, quæ *Solem* exhibeat, *terras* lumine ſuo *menſurantem*.

6. ſiĕ *exercitare ſe*, *rei alicui aſſuefacere*, *conſueſcere*, character eſt ex clavi 121. lin. 5. quæ eſt *plumarum* ac *pilorum* in avibus naſcentium: metaphora ergo eſt ab avibus deſumpta, ad volandum ſemet excitantibua.

7. chī, hîc eſt expletivum, vide in Grammaticâ inter Pronomina relativa è clavi 4. tract. 3-4.

8. pú, particula negativa *non*, eſt etiam è tono quinto pŭ vel pŏ, ſed ſermonis eſt familiaris, & in rebus gravioribus dicitur pú tono quarto, eſt è primâ clavi; ſed ex tribus componitur, quomodo autem? compoſitio eſt ex primâ *unitatis*, quam vide; ex 33. & 25. quaſi dicerea *unio curva & ſubruta*, id eſt, *repugnantia* aut *negatio*.

9. yĕ ỹ *etiam*, item *particula* è clavi 8. tr. 4. quaſi *eodem capite*. Vide Grammaticam *ſuprà* pag. 179. inter conjunctionea.

10. yuĕ *delectari*, ex clav. 149. tract. 7. vide in tituli characteribua.

11. hû, *particula* eſt *expletiva*, ſed quæ ſæpe *interrogationi* inſerviat, vide Grammat. ſupra pag. 203. eſt è clavi 4. tract. 3-4. *analogia* è vocia inflexione deſumitur, tono eſt ſecundo & cum clavi *oris* tono primo, eſt *halitum ſumere* ac *reſpirare*; compoſitio eſt è primis clavibua. Vide Diction. character. antiquorum.

12. yeù *habere*, propriè *ferre in humeris*, reperitur in clave 73. tract. 1. quæ eſt *Luna*, propter rationem aſtrologicam & figuræ ſimilitudinem; nam propriè è clave *carnis* 130 eſſe debuit. vide cbím çú tūm in clavi 73.

13. pŭm *amici*, clavis eſt eadem *carnis*, quaſi diceres *caro duplex*; hinc eluceſcit *analogia*, reperies in 73. tr. 3-4. eâdem quâ ad præcedentem attuli ratione.

14. çù, *particula* & *prapoſitio*, ex *ab*, clavis *independentia* 132. tr. 1. Vide ſupra Grammat. pag. 165.

15. yvèn *longinquitas*, *longinquus*; hunc characterem ad clavem *itionis* & & *itinerum* referri oportere manifeſtum eſt, ergo clavis 162. tr. 10. char. 18.

16. fām *regio*, *pars*, *tractûs*, eſt clavis ipſa 70. proptiè eſt *regio quadrata*.

17. laî *venire*, *advenire*, clav. 9. tr. 16. clavia diſtinctu non facilis, & proinde *analogia* per clavem obſcurior; *clavem*, ſi per lineamenta quæſieris, ſunt 8. Numera ergo lineaa, ſi de clave dubitaris, & in *Indice* inter characterea linearum 8. reperies ſtatim. Quoad *analogiam* compoſitus eſt character, & *fortuitum* hominum adventantium *occurſum* ſignificat.

18. pú, *negatio* eſt, vide Grammaticam pag. 123. & ſupra n°. 8. è clav. 1.

19. yĕ, *etiam* particula, vide ſupra n°. 9.

20. lŏ *latari* & *muſica*, idem quod yŏ & eodem charactere, è clavi lignorum videlicet, è quibua fiunt inſtrumenta muſica. vide clav. 75. tr. 11.

21. hû, *explet.* jam habes ſupra n°. 11.

22. gîn *homo*, eſt clavis 9. figurativa è *capite & pedibus*.

Pppp

23. pû, jam explicatus est n°. 8.

24. chī *scire*, è clavi 111. tr. 1-4. charact. est compositus è clavi 111. quæ clavis *jocularndi* & *ad scopum collimandi*, & clavi 30. quæ *oris*; significat ergo primitùs *præcipere* ore; & secundariò *scientiâ præcipiendi præditum esse*.

25. ûlh, vid. n°. 4.

26. pú *non* vel *nonne*, vid. n°. 8.

27. yún propriè *indignari*, *tristari*, character compositus est, 1. clavis est *cordis* 61. *tristari* autem & *indignari* ad clavem cordis pertinent, est enim παθῶν seu *passionum* omnium. 2. yún quod est characteris corpus, *vehementiam* omnem *iram*que significat; unde per clavem 186. *odorum*, *odor vehemens* tono primo, per clavem *ignis* 76. *ardor ignis vehementis*, per clavem *aeris* 84. *prima aeris vehementia*, *virtus aeris primitivi*, & *chaos*, seu *rerum principium*, corpus hoc ipsum characteris compositum quoque ex clavi 118. quæ est clavis *utensilium*, & clavi 114. quæ clavis *pernicitatis* & *velocitatis*, quasi diceres, *utensilia cordis omnia agitari*, *aerem per odores moveri omnem*.

28. pú, *negatio*, vide n. 8. & 26.

29. yĕ, *particula* additionis & conjunctiva, vide n. 9.

30. & 31. kiūn çū *vir perfectus*, apud Sinas frequentissima, *Principis filius*; çū *filium* jam habes n. 1. è clavi 39. quæ *filiorum* & *propagationis* clavis est; kiūn est è clavi *oris* 30. tr. 4. *analogia* autem est difficilis & referri potest ad clavem 58. clavem *porcorum*, *pilorum porcinorum*, & hinc *legum penicillis* scriptarum ut sit; appellatur hoc modo *Princeps*, *vir sanctus*, &c.

32. hû, *explet.* vide supra n. 11. & 21.

33. & 34. yeù & çū, yeù est nomen viri, vide supra n. 12. & çū n. 1.

35. yuĕ, vide n. 2.

36. kì *is*, *quipiam*, est *pronomen* è clavi 12. tr. 6. & significat etiam sæpissimè *suus sua*, & *analogia* est è *colligatione* & *simultaneitate* desumpta.

37. guéi *esse* & *fieri*, è clavi 87. tr. 6-8. quæ clavis *unguium*, cætera characteria lineamenta ad *ignem* & *incendia* ex imitatione referuntur, unde unà cum clavi *hominis* 9. tr. 12. *fictitia*.

38. gîn *homo*, è clavi 9. vide supra n. 22.

39. yè, differt à particulâ n. 9. 19. & 31. estque sæpenumero *expletiva* & *finalis*, toni est tertii, atque è clavi 5. *rerum curvè* & ab aliis *colligatim effluentium*.

40. hiaó, è clavi 39. tr. 4. *obedientia* & *metus filialis*, character compositus è 39. *filio* & 125. *sene*; *filii* apud Sinas ita dicuntur pii in parentes, si ad mortem usque eis obedíverint.

41. tí *prosequi majores natu*, scribitur diversimodè, sed est è clavi 57. *arcuum*, tr. 4-5. *analogia* est è clavi 12. *simultaneitatis*, clavi 4. *curvitatis*, & clavi 57. *arcûs* desumpta, idque metaphoricè, ut fratrum minorum in fratrem majorem observantia, apud Sinas unicè præcepta innuatur, atque inde familiarum omnium coadunatio; scribitur autem cum *lunulâ*, si in oratione, ut hoc loco, *formam verbi* induerit.

42. ûlh, vide n. 4.

43. haó *gaudere*, hîc per *lunulam*; compositio est characterum duorum, quorum unus est *mulierum*, id est, *uxorum*; alter est *filiorum* clavis; itaque metaphora hîc duplex, significatio primitiva est *uxor* & *filius* simul, secundaria est *gaudere*, *gaudium*, hinc nasci solitum; tertia, *expressio bonitatis*; itaque idem character est *gaudere*, & *bonus*, *bonitas* tono tertio, & *amare* tono quarto; est autem è clavi 38. tr. 3. quæ clavis est *mulierum*, quia *filium* præcedit *uxor*.

44. fàn *adversari*, è cl. 94. tr. 2. character est composituа è clavi 95. quæ *canum* est, & rerum ad *canes* pertinentium, ut *adlatrare*, *resistere furibus*, & clave 26. quæ est clavis *cadendi*, *secandi*, *discerpendi*; hinc ergo *analogia*.

45. xām, in genere, *quidquid est altum*, *supra*, *ascendere*, è clavi 1. patet *analogia*, & character contrarius etiam è primâ clavi, est *infra*, & *descendere*, & *inferiores*.

46. chè, expletiva est, & *nomina adjectiva* constituit, ut è Libro secundo discere est; est è clavi 125. tr. 4. quæ est *senectutis*, & metaphoricè *œconomiæ* & *gubernationis*; character est compositus, & significat *tendere ad*, & propriè *dirigere verbis*, *ostendere* quæ sit unius ad alterum relatio: è clavi 125. quæ *senum*, & clavi 73. *dicendi*, cui addere potes clavem 3. *apicis* & *dominationis*.

47. sièn *rarum*, *novum*, è clav. 195. tr. 6. cæterum character compositus ex yû *piscibus* & yâm *ovibus* quæ *animalia*, si unà reperiantur, planè novum & rarissimum habetur; hinc *notio novi-*

tatis : clavis *ovium & caprarum* est 123.

48. ỳ *expletiva*, vide Grammaticam pag. 204. dicitur vulgò *particula finalis* nihil significans, estque reverà ejusmodi, ut requiem unam indicare videatur, sed cum sit clavis 111. tr. 1. quæ *jaculationis* est & *scoporum attingendorum*, phrases non solùm terminat, sed quandam etiam approbationem, & animum dictâ de re contentum innuit; character compositus è clavi 111. & è clavi 28. *rerum angularium* & *separatarum*.

49. pú, *negatio* eadem quæ supra n. 26. 23. 8. vide n. 8.

50. haó *gaudere*, vide n. 43.

51. fàn *adversari*, vide o. 44.

52. xám supra *Magistratus*, vide n. 45.

53. ûlh &, *conjunctio*, vide n. 4. 25. 44. è clavi 126.

54. haó *gaudere*, vide n. 43. & 50.

55. çó *facere*, est è clavi 9. tr. 5. verbum est frequentissimum, sicut apud omnes Nationes, & character est compositus ex eâdem *hominis* clavi 9. & chá, quod in clavi 4. reperire est n. 7. & interpretantur *incipere*; sed chá ipsum compositum est, & quamquam è primis characterum figuris, significat *per se, emanare, repentè* : hæ autem significationes *primitiva* & profundiores alio loco examinandæ, commentarium enim ampliorem requirunt.

56. luòn *turbare*, è clavi 5. tr. 10. propriè secuodùm Sinas *non gubernatus*; sed character est compositus è clavibus multis, 1°. è suâ clavi quæ est *curvatura, effluxionis* & *deperditionis*, 2°. ex 87. quæ *unguium* & rerum *unguibus* aut similiter fissarum, 3°. clavi 13. quæ est *rerum undique coopertarum*, 4°. clavi 36. quæ est *sequela*, 5°. clavi 49. quæ clavis *nihili* & *rei desinentis* antiquo modo scripta, 6°. si addideris *antiqui* & *vetusti* & *senectute labascentis* characterem; ex clavi *oris* quæ est 30. habebis *navem fissam, vetustam & curvatam, quæ undique cooperiri tenebris capta & ad nihilum, & deperditionem suam ruit, & inutiliter gubernatur.* Character ergo est maximè compositus; sed nunc non nisi ex aotiquis Libris usurpatur.

57. chè, *explet.* vide quæ dicta ad n. 46.

58. ví *nondum*, ex clavi 75. quæ est *lignorum* & *arborum*, clavis præsto est, sed causa significationia obscura, metaphora est ab *arboribus viridantioribus* & *non maturis*.

59. chī, *explet. relativum* est. vide Grammat. in Pronom. & supra n. 7.

60. yeù *habitum est*, vide n. 12.

61. yë; explet. vide n. 9. & 19.

62. kiûn *Princeps*, vide n. 30.

63. çù *filius*, vide n. 31.

64. vú *summopere studere, totum esse in*, propriè *totis armis irruere in*, clavis est 19. *roboris* & *fortitudinis*, patet analogia *sequi arma* & *fortitudinem suam*.

65. & 66. puèn *principale, fundamentale*, clavis est 75. tr. 1. *arbor est* aut *lignum subtus roboratum*.

67. lie͂ *constitutum* & *stabilitum*, clavis est ipsa 117. propriè est *erectus, ad cœlum sublatus*, unde ad mortuorum *ἀποθέωσιν* usurpatur.

68. ûlh &, conjunctio, vide n. 4. 25. &c.

69. taó, *lex, officiorum via, mores, ex lege* & *ex rationis præscripto instituti*; clavis est 156. *currendi, festinandi* : figura ejus clavis est duplex, vid. Medit. Sin. pag. 106. & 71. characteris altera pars est è clavi 171. quæ est *capitis*, & *rerum ad caput pertinentium*. Quære ergo in clavi 106. tr. 9. char. 3.

70. sēm *creari, creatio*, clavis est ipsa 100. è clavi 32. *terra*, è clavi 1. *per natus*, & 4. *curvitatis*, ut videtur primitus facta.

71. hiaó *obedientia*, vide n. 40.

72. tí *observantia erga majores natu*, vide n. 41.

73. yè explet. vide n. 39.

74. chè *particula* expletiva & adjectivorum : vide n. 46.

75 kí *is ea id*, vide n. 36.

76. guéi *operum, operari*, vid. n. 37.

77. gîn *pectus*, propriè *humanitas*; *analogia*, est *humanitas duplex* seu perfecta.

78. chī, *explet.* vide n. 59.

79. puèn, vide n. 65.

80. yû, una è *partic. explet. fin.* vid. Gramm. p. 205. est è cl. 134. tr. 8. qoæ cl. est *mortariorum & contundendi commiscendique*, unde & præpositio est *cum, in, ad*; ioservit etiam interrogationibus, & vertitur *num?* reperitur tono 3. *dare* & tono 4. *assistere*, quæ significationes sunt *confusionis, commixtionis & commercii*.

Atque hoc modo characteres tibi quærendi omnes, 1°. per *clavem* & in Dictionario secundùm clavium ordinem distriboto, 2°. per *pronunciationes*, si pronunciationem tenueris. Cæterum simul atque edita Dictionaria nostra fuerint, plana tibi erunt omnia utrobique.

Articulus II.

Textus nudus ex eodem Lún yú.

子曰。巧言。令色。鮮矣仁。曾
子曰。吾日三。省吾身。爲人
謀而不忠乎。與朋友交而
不信乎傳不習乎。子曰道
千乘之國敬事而信節用

而愛人使民以時。子曰。弟子
入則孝。出則弟謹而信。汎愛
衆。而親仁行有餘力。則以學
文。子夏曰賢賢易色事父母
能竭其力事君能致其身與

朋友交言而有
信雖曰未學吾
必謂之學矣子。
曰君子不重則
不威學則不固。

Textum hunc nudum proponere eâ mente volui, ut, quo temet ipse exerceres, suppeditaretur tibi: cum præcedentem in eodem Libro immediatè sequatur, sitque materies eadem, nimirum de *observantiâ* fratrum inter se, de *Principibus*, de *obedientiâ* subditorum; si, quâ te duxi, hâc ipsâ eâdem viâ perrexeris, dextrè progredietur explicatio omnis tua. Jam verò, simul atque impressa Dictionaria mea fuerint, propositis tibi *clavibus*, habitâ *linearum* numerandarum ratione, adjunctis latinè *significationibus*, quî difficultates superarent ullæ? Addatur ergo

Articulus III.

Annotationes de Poësi & variis Poëmatum generibus.

POëticæ juxta diversas Gentes omnino etiam diversæ, neque verò omnes arbitreris iisdem vel *Poëmatibus*, vel generibus *Versuum* uti & gaudere; interea Populus tam barbarus nullus, quin & lætetur cantibus, & figuris orationis oblectetur, & rerum gestarum, virtutisque commemoratione alliciatur nudâ licet, atque ipsâ etiam actionum repræsentatione commoveatur; Quod enim apud Hebræos, Græcos, Latinos factitatum, id cave extra ordinem putes, & mirum esse cuiquam posse; ex naturâ enim fluit totum.

Habe ergo tibi Paragraphos tantummodò tres.

1°. De *Consonantiis*, gallicè *Rimes*: vocabulum est à ῥυθμὸς (quod apud Græcos aliud est) derivatum, at significationis nunc haud obscuræ. Consonantiæ igitur apud Sinas, sicut apud nos usitatæ, eorum Poësim constituunt.

2°. Sed quænam Consonantiarum inter se commixtio? inde enim est *Stropharum* structura omnis.

3°. De naturâ *Poëmatum* agendum nobis : quodnam est scilicet, istud illud ingenium, ut ita loqui amant, quod apud Sinas in variis *Poematibus* potissimum regnat ?

PARAGRAPHUS PRIMUS.

De Consonantiis generatim.

Consonantias Sinicæ Poësi familiares quis dubio locus, cum ex consonantiis componatur Lingua tota ? Sed consonantiæ Sinarum generis, ut apud nos, triplicis; *neglecta* aliæ, aliæ *tolerata*, aliæ *perfecta*.

Hâc de re præsto est regula : *neglecta* erunt duobus modis.

1°. Si vocali quidem desinant eâdem, consona verò diversa sit,

verbi gratiâ, si *lan* cum *tan*
si *mum* cum *nam*
si *guei* cum *luei*

associata fuerint, nonne id negligentiæ vertetur ?

2°. Etiamsi vocabula eadem omnino fuerint, quoad *consonas* & *vocales*; vitium aliud esse potest, nempe *Toni*, si diversus, obstat enim veræ & omnimodæ *consonantia*.

Tolerata ac *tolerabiles* dicuntur, modo itidem duplici; nam 1°. cum *vocalis* sit eadem necessariò, *consona* si diversa, vitium invehet, non illicitum quidem, sed quod minus patiantur aures delicatiores.

2°. *Vocalis* sæpe non diversa, sed solutior, neque ea, quæ præcedenti aut consequenti exactè respondeat, verbi gratiâ, si *luei* præpositum fuerit, aut postpositum *lui*, aut aliud quid.

Perfecta ergo censentur, & censeantur, oportet, eæ *consonantia*, quæ ad amussim sibi invicem correspondent, quoad tria unà simul, nimirum *vocalem*, quæ prior hîc spectatur, *consonam* quæ posterior, & *tonum* qui hîc *observantiæ* & *sonoritatis*, si ita loqui fas est, cumulus.

Hinc etiam, quæ sit Poëticarum, ut vocant, *licentiarum* natura & origo, augurari facile potes; liberior enim versus vulgò, vel quia *vocalem* non per omnia eandem exhibet, vel quia *consona* omnino diversa est, vel quia *tonum* præ se fert non similem.

Atque ut hæc intelligas omnia, inde etiam accidit sæpissimè ut *tonos* vocabulorum suorum confunderent Sinæ ipsi Doctores, & alii alio tono efferrent, quorum cunctorum exempla è Sinarum Poëmatibus, & in eo, quem polliceor Tractatu, allata & declarata videre erit.

PARAGRAPHUS II.

De Consonantiarum inter se commixtione.

Disceptatio hic esse non potest ulla, si quis varia Europeanarum Gentium Poëmata excusserit : quid enim ? nonne in *Odis* præsertim, & in *Tragædiis* aut *Comadiis* nostris, diversitatem annotare est infinitam stropharum, commixta res hactenus uniuscujusque arbitratu, & ficta & reficta cuncta.

Exlegem se & liberrimum duxit Poëta unusquisque; itaque admittendum omninò est, quod post Hoangium edidit in *Memoriis Academicis* tomo 2. pag. 536. clarissimus vir, ac mihi amicitiâ semper conjunctissimus *Freretus*, 1°. Linguam Sinicam, etsi auribus Europæis aliquando asperior videatur, non modo *temporibus*, *brevitate* & *longitudine*, sed etiam *vocis* per tonos *elevatione* & *depressione* maximè variari, atque inde harmoniæ exurgere nonnihil, quod non cognoscunt Gentes cæteræ.

2°. *Versus* esse posse syllabarum numero impari, ut 5. aut 7. aut 9. eosdemque consonantiis currere.

3°. *Strophas* vulgò componi solere pari numero, vel 4. vel 6. vel 8. vel 10. vel etiam 12. versuum.

4°. Intermisceri diversimodè generatim Rhythmos (*les Rimes*), sed in primo & ultimo versu poni eosdem.

Ibi definitur *numerus* Rhythmorum, ita ut in strophe versuum 4. versus 1. & 4. 2. & 3. consonent.

2°. In strophâ versuum 6. versus 1. 4. & 6. concordent, 2. cum 3. societatem ineat, & 5. liber sit.

3°. In strophâ versuum 8. similiter exeant 1. 4. 5. 8. & 2. cum 3. 6. cum 7. eandem consonantiam præbeat.

4°. In strophâ versuum 10. consonent 1. 4. 10, concordet 2. cum 3. 5. cum 8. & 6. cum 7; restat 9. qui liber.

5°. Tandem in strophâ 12. in versibus 1. 4. 9. 12. conveniat Rhythmus

& tum 2. cum 3.
5. cum 8.
6. cum 7.
10. cum 11.

Jam si Regulas ejusmodi accuratè perpenderis, nihil illic Sinis peculiare animadvertes, præter illam versûs liberi

loco antepenultimo infertionem, quæ etiam apud quofdam aliarum Gentium Poëtas non rara.

Adduxit & Freretus ex Hoamgio fpecimina duo, alterum è xt kim defumptum; alterum è Fabellâ quâdam Sinicâ, ubi de *Salice*, quæ lege *Memor. Acad.* tom. 6. pag. 436. jam allatâ, & apud *Bayerum* tom. 1. pag. 127. fed litteris funt tantum latinis. Præterea adjecit *Bayerus* ex tá hiö alia item duo, verficulos nempe characterum trium. At hæc illa quam paucula funt! eam quidem ob caufam magnis illis viris debemus plurimùm, verumenimverò Lectorem curiofum inftigant tantummodo, exftimulantque.

Paragraphus III.

De Poëmatum Sinicorum naturâ.

Cum hominibus ferè omnibus innatus quidam Poëfeos amor fit; hinc locutiones poëticæ in pretio femper, hinc Odæ, hinc Epigrammata, hinc variæ cantationum fpecies, atque ab his dubio procul inceperunt prima Poëticæ elementa: num Ἐπωδαὶ primùm inventæ, aut Tragœdiæ, aut Comœdiæ? apud Græcos quidem genera Poëmatum fere omnia, fed hæc, an non temporum fucceffu, ad id quod vidimus culmen pervenerant: at primùm erant narrationes hujus vel illius facti breves, rudefque, neque ipfâ *Homeri* ætate carmina tam terfa quàm temporibus poft fecutis (nam de magnitudine Poëmatum hîc non agitur, fed tantum de verfificationis elegantiâ.) Quis antiqua *Francorum* carmina non rideat? quis ad veterum *Saliorum* verfus non exhorrefcat? Ita verò fe res habuit apud omnes omnino Gentes: quo quæque nata gens eft fæculo, eo ipfo barbarie vix ac ne vix quidem femotâ, non depofitâ, canere incœpit, fed quofnam verfus? quocumque tandem modo tornati effent; unde juxta eruditos omnes profâ oratione *Poëfis* prior apud Græcos, nonne orationis *foluta* origo certa, *ftricta*, prorfus incerta, propter antiquitatem?

Jam verò apud Sinas, qui effet factum, ut, quæ *Natio* à rerum primordiis, difciplinarum fermè cunctarum ornamentis decorata, & inde apud vicinos undequaque populos omni ævo celebrata, Rofcida illa divinæ artis mella, Nomadibus omnibus & Libycis & Americanis guftata ignorare potuiffet? Fuêre igitur, & à temporibus quafi fempiternis fuêre *Sinis*, non ludi folùm fui, ut aliis Gentibus: verùm etiam quæ *Populo*, omnibus artibus, fcientiis omnibus ornatiffimo conveniebant maximè; Mufica & Poëtica Muficæ filia Princeps.

1°. *Mufica*, ô tu quifquis es?

Lector, vis primâ repetens ab origine pergam,

Et vacat Annales noftrorum audire laborum?

id eft, aut ipfa Sinarum annofa volumina, non Vatum, fed Philofophorum, Mathematicorumque, aut noftra inde, innumerabilibus vigiliis extracta, Dictionaria Hiftorica & Geographica?

Ante diem claufo componat vefper Olympo,

quàm omnes tibi *Reges*, omnes tantæ Monarchiæ *Imperatores* amatores Muficæ, Muficos ipfos appellem!

Sed præfto huc aderit qui pro nobis refpondeat, *Cupletius*, Scientiæ Sinicæ Libro 2. pag. 83.

Ufum verò Mufices, uti perpetuus China fuit, fic & effe antiquiffimum, vel ex eo poteft intelligi, quod

fò 伏

hî 羲

primus Gentis Sinicæ Conditor, primus quoque fuerit Mufices Magifter, & alter planè Orpheus Gentis fuæ: quippe qui, rudes & agreftes homines voce fidibufque pertraxit è fylvis fuis ac montibus: & fuavitate cantûs illectos, paulatim ad humanitatem, ac civilem vitæ focietatem perduxit, & promifcuam, vagamque libidinem conjugiorum vinculo conftrinxit. Itaque Mufica ipfius

fû 扶

lâi 來

eft

est dicta, propterea quod invitatrix fuisset hominum, ut ad eam sponte accederent, qui tam praeclarè ipsis opitularetur; sed & ipsa Sinarum Lingua 320. circiter vocibus monosyllabis constans, quid aliud videri potest, quàm perpetua quadam tot accentuum in singulis vocibus harmonicâ varietate concinnata Musica? Sed & aliis populi Principibus suum singulis Musica studium, suus amor fuit: extant enim propria Musica nomina, quae ab Auctoribus fuit Imperatorum celeberrimis unaquaque sortita fuit; & omnis quidem Sinensium ingenio accommodata, lenis est ac placida, mutua pacis & concordia blanda conciliatrix, si penultimam tamen excipias, quae, ut Authorem habuit

vên 文

vâm 王

tertiae familiae conditorem & bellicosum, tota sui Authoris plena est, Martemque & arma spirat; sed hanc quoque ob causam pacifico Litterarum ordini, ipsique adeo Confucio, non usquequaque accepta.

2°. Ubi tanto honori fuit Musica, Poëticam ibi neglectam esse suspicio? Jam tum certè elaborabantur *Odae*, primum Poëmatum genus; habetur etiam nunc

xi	*Odarum*	詩
kîm	*Liber.*	經

antiquissimus & *Canonicorum* tertius, qui totus ad Xám & ad Cheù, id est, ad tertiam & quartam Familiam pertinet; ab hinc scilicet *Tragœdias*, *Comœdias*, *Tragicocomœdias* in usu apud Sinas semper fuisse, ita ut & apud Magnates privatim & publicè ad populum actae sint, aganturque, quis est qui nesciat? Facta quoque omni aetate *Poëmata* longiora, & quod multò difficilius est, nonnulla existunt consonantiarum earumdem. Haec autem omnia cum non nisi peculiari, & satis amplo etiam opere comprehendi à me possent, cum Syntaxis Poëseos eadem omnino sit, nec nisi *sublimiori* quodam dicendi *genere* differat *Oratio Poëtica*, cum sua etiam Poëtis Sinensibus *Fabula* reperiatur, quae ante discenda est atque ex *Historiis* quâ veris quâ fictis extrahenda: hoc loco (nam Artes non confundendae unquam.) ea, quae ad Grammaticam ipsam attinent, praecepta, accuratè arbitramur explicata, caetera aliàs. Nunc ad eum, quem promisimus *Catalogum*, tempus est, transeamus.

FINIS GRAMMATICÆ.

CATALOGUS

LIBRORUM

BIBLIOTHECÆ REGIÆ

SINICORUM.

PRÆFATIO.

HIC loci, post Catalogum Regiæ Bibliothecæ jam impressum, quæstio exurget dubio procul: an non inutilis esse nunc debet, Catalogi ejusdem quasi repetitio? nequaquam, idque multis de causis.

1°. Primum quidem Bibliothecæ Regiæ Catalogus pretio carius quam ut eum possideat quivis; idcircone empturus est quisquam, ut illam Librorum Sinicorum cognitionem adipiscatur?

2°. Deinde verò, inter volumina magnitudine immensa, qualis futurus est ille Librorum tot à se invicem & Linguis & rebus toto cælo diversorum Catalogus, quomodo non delitesceret particula ejusmodi, tam neglecta hucusque, & plærisque ad characteres & Linguam Sinicam non initiatis visu ipso horrida?

3°. Postea si quoad Linguas cæteras, Hebraïcam puta, Syriacam, Arabicam, characteres à manuscriptorum notitiis abesse conquesti sunt Litterati plurimi, absit, putent unquam, aut Orientalium characteribus caruisse Galliam, aut quod in Catalogis omnino similibus, eosdem adhibuerunt Batavi, Angli, Germani, *Nostrates* id non potuisse, à quibus profecta Linguarum Orientalium prima cognitio est, quorum sunt prima Polyglotta, inter quos vixêre Stephani, Vitræusque, & alii complures. In hoc Regno non usque huc defuêre Linguarum Orientalium periti, quibus committeretur Catalogi hujus *exemplarium* correctio, absit, inquam, istud existimetur: at, si quorum operâ usus esse poterat, ii hoc tempore inutiles facti, subita hæc exceptio est, fuit tantum Catalogus: atqui ad distinguendos Codices, omnino necessarius non est character Hebraïcus, Syriacus, Arabicus, quia ex adjectis Linguarum illarum verbis, Latino licet charactere tituli uniuscujusque sensum percipere possunt eruditi, atque istud in Catalogo satis. Sed quî tandem ejusmodi querelas in Libris Sinicis retundere esset? *Absque characteribus* Tituli omnes ambigui, monosyllaba omnia & *tono* & *pronunciatione* æquivoca, characteres ipsi etiam vocibus sæpe 10, sæpe 20, sæpe 30, aut 35, aut 40, aut 50 correspondentes? ita se rem habere, nunquis est hodie, qui ignoret? Sume ergo Titulum quemlibet, nisi adjunctum *characterem* habueris, non intelliges unquam, quod è nostris Meditationibus Sinicis, è superiori Grammaticâ, ex omnibus Missionariorum Libris, satis superque manifestum.

Quamobrem, suffecerit ad indicandum Libri uniuscujusque Hebraïci, Syriaci, Chaldæi, Rabbinici, Copthici, Persici, Indici, Tartarici titulus, quamquam res aliter magnificentior: at de *Linguâ Sinicâ*, de *Librorum Sinicorum* titulis, cave in animum id induxeris tuum, propter perpetuam illam *vocum* characteribus destitutarum *ambiguitatem*: Ratio hæc nequaquam tulerit.

Quæ cum ita sint, iis, qui absente me, inscio me, hujusce mei

Librorum Sinicorum Catalogi manuſcriptum impreſſioni tradiderunt, Viris doctiſſimis ſane & mei amantiſſimis debentur, fateor, à me grates, quod mihi, uti ſciunt autumaruntque, graviſſimis ſtudiis occupatiſſimo pepercerint, atque ſummo eo, cui tamen à pueritiâ aſſuefactus ſum, foliorum emendandorum labore liberarint.

4°. Sed quod ante augurabar, & attentè admonueram, hinc effectum, ut ſchedæ omnes, ſummâ diligentiâ primùm à me conſcriptæ, malè dehinc tranſcriptæ, pejus poſt hac impreſſæ, tandem inemendatæ prodierint.

5°. Tacebo, id quod tamen capitale eſt, abbreviationis prætextu, interpolata quædam, nonnulla etiam in alienum ſenſum detorta, truncata multa, de queis unde quererer, cum bono animo ſint, ab amicis, atque ut me ſublevarent, perpetratæ; hanc nihilominus ipſam eandem ob cauſam, & quod characteribus omnino neceſſariis deſtituerentur, & quod mendæ ſubeſſent numero quàm plurimæ; edi à me denuo catalogum hunc oportere Litterati omnes cenſuerunt, atque id etiam præ cæteris magnus ac ſapientiſſimus Regni Adminiſter, bonarum artium, Avis, Atavisque potens Protector D. DE MAUREPAS.

6°. Præterea jamjam è multis Dictionariis à me tandiu & tam impensè elaboratis imprimenda brevi ſunt, ad minimum duo: Dictionarium id, *quod per tonos* eſt *alterum*, *alterum quod per claves* ordinatur. (nam de Latino Sinico, de Gallico Sinico, de Hiſtorico, Geographico, aut Latino-Sinico, aut Gallico-Sinico, aliàs cogitabimus.)

At *ſignificationum* omnium fundus Libri: Librorum cognoſcendi *Authores*, Operum cognoſcenda *nomina*, & ad hoc omne, qui ad indigitandum Librorum numerum ſolummodo ſatis eſt, quàm inutilis charactere Europæo Catalogus! aut ipſa Sinica ſtudia nulla erunt, aut Sinicis characteribus aſſueſcendum. Jam verò non fruſtranei labores noſtri, Regis maximi mandato, juſſuque ſuſcepti. Quænam, quanta, quàm vaſta ſeſe offerunt rerum ſpatia, apud Gentem ſtudioſiſſimam Hiſtoriæ, Poeſeos, Philoſophiæ, Artiumque univerſarum amatricem, perveſtigatricemque! Sic autem tam multiplici Scriptorum Sinarum eruditione obſtupefactus, atque unà ſimul tam frequénti eorumdem characterum, earumdem phraſium uſu fretus & contentus Lector, Dictionariorum Authori laborem exemptum ſentiet earum, quas appellitant *citationum allegationum*que: ſed nihilominus ad unumquemque characterem, & in Dictionario clavium *claves*, & in Dictionario monoſyllaborum tonico *paginas*, & ſi quis in aliquo Authore *character*, ſi qua in aliquo *Scriptore* characteris alicujus *ſignificatio* peculiaris, eundem characterem aut Scriptorem, hæc verò omnia, ut nemo non annotanda perſentiſcet, ſic ſuo quodque loco ſumus, idque diligenter indicaturi.

Quapropter hæc, quam facturus ſum, Librorum Sinenſium commemoratio neceſſariò iterata, utilitatem eſt Reipublicæ Litterariæ allatura maximam.

1°. *Catalogum* Bibliothecæ Regiæ, eâ, quâ caret, accuratione donabit, hinc enim, eos qui non adjecti ſunt, *accentus* repono, idque exactè & ad amuſſim, illinc eam, quæ monoſyllaba Sinica nu-

da Latinis scripta litteris consequitur, *ambiguitatem*, additis *characteribus*, tollo omnem.

2°. Qui *Catalogus* in errores de Linguâ Sinicâ non parvos induceret, ut cum aliquo fructu legi possit, id verò efficio hodie, quod evidens.

3°. Quæ omissa sunt atque abbreviata, ea quidem à mero Catalogo abesse poterant, id concedo lubens, sed adesse etiam: *Notitia* longæ nimium: at quot Arabicæ longiores? Hîc verò, quomodò existimabuntur *[illegible]*? & Grammaticæ Sinicæ postponuntur & præcedunt Dictionaria Sinica: illa verò *eruditio*, quæ tam latè patet, quæ tam novarum, quæ tantarum rerum parens, tempus est, tandem etiam extollat caput.

Sed perpensis attentè omnibus, illum ipsum Regiæ Bibliothecæ Catalogi ordinem, hoc non amplius servaturi sumus loco: Illîc Librorum in Bibliothecam Regiam illatorum tempora, non unam ob causam, & propter *tempora* ipsa, & propter *studiorum Sinicorum* progressum indicavimus, (aliunde in alienas manus inciderant schedæ nostræ, & cùm separatæ, separabilesque essent, quin juxta materiarum ordinem sejungerentur, impedimento fuimus nulli.) Hîc secundùm rerum seriem, famæ securi, & explicatis explicandis, eundem libentissimè disponemus.

Atque ut prioris illînc *per tempora dispositionis* rationem teneas, hoc tibi sciendum arbitramur, quamquam jam inde à sæculis duobus in Sinam commigrassent Missionarii quamplurimi, nondum tamen in Europam, saltem ad Bibliothecam Regiam allatum ullum Authorum Sinensium opus fuisse.

Ante annum 1647. Libros Sinicos habebat Bibliotheca Regia tantummodo quatuor, eosque *Mazarinaos.*

Anno 1697. Maii 27. & Jun. 2. alios numero 49. intulit *Bouvetus*, cum è Sinâ reverteretur.

Anno 1720. mense Octobri, ad Regem Lud. XIV. attulit R. P. *Fontenayus* volumina magna *duodecim*, Sinicè & Tartaricè scripta, aut potius Tartarica solummodo, Sinicis perpaucis, ad indicandos Librorum conversorum titulos intermixtis.

Ex variis *Cupletii* Societatis Jesu Socii, *Pici* doctissimi viri in Collegio Mazarinæo Bibliothecarii, illustrissimi Germanorum in Litteraturâ Herois *Leibnitii* aliorumque Epistolis, vulgatum est, allatos à *Cupletio* è Sinâ, & in Bibliothecam Regiam illatos Libros complures, sive Sinicos, sive Tartaricos, sed hallucinati Scriptores illi cuncti; & fallitur etiam Præfationis in *Ægidii Menagii* Etymologias Gallicas Author, dum à Cupletio Dictionarium Latino-Sinicum in Bibliothecâ Regiâ relictum refert: Dictionarium quidem Sinico-Latinum, cum è Sinâ in Galliam rediret secum attulisse *Cupletium*, qui mos est Missionariorum, res omnino verisimilis. Sed quid accidit? edito Parisiis Confucio, id est, Libris Confucii tribus, Ta hio, Chum yum & Lun yu Latinè tantummodo, Sinicos etiam, quos adjungi volebat, characteres imprimi in Galliâ non posse animadvertit: in Belgium proinde, Germaniamque profectus est, & illud ipsum Dictionarium, aliosque Libros, quos alioqui Bibliothecæ Regiæ sese consecraturos non semel promiserat, abstulit secum, & illîc in aliquo Societatis suæ cænobio

reliquit; quâ de re Lectores, necesse erat, monerentur: ne tantis Authoribus decepti, errasse nos in Bibliothecæ Regiæ Catalogo opinentur.

His ergo ita præmissis, Articulos præcedentis Catalogi, quorum omissa *divisio* est, ita eramus dispertiti, ut essent numero sex, & indicaremus.

1°. Quosnam ad annum 1711. primitus habuerit, sive ex Mazarinæâ, sive à *Bouveto*, *Fontenayo* ejusque Sociis allatos.

2°. Quosnam ab illustrissimo viro *Paulo Bignonio*, etiam antequam Regiæ Bibliothecæ præficeretur, anno 1716. usui nostro consecratos, & postea in Regiis numeratos, acceperit.

3°. Quosnam anno 1720. agente me *Stephano Fourmontio*, Regio Arabicæ Linguæ Professore, Academico & Bibliothecæ Regiæ Interprete, è Bibliothecâ suâ ad Bibliothecam Regiam coornandam, Regi, promptissimis omnes animis, nunquam satis laudandi dederint *Externarum Missionum Presbyteri*.

4°. Quosnam novo Catalogo ad Sinas, Regis jussu, & ejusdem summi viri Pauli *Bignonii* curâ, per eundem me *Fourmontium* missò, conquisierit anno 1722. & anno 1723. advexerit tunc Societatis Jesu Sacerdos ac Missionarius, nunc Claudiopoleos Episcopus ill. D. *Fouquet*.

5°. Quosnam *Premarus* acceptis anno 1727. ab ill. D. *Bignonio* & eodem *Fourmontio* Litteris, Regis jussu emerit, atque ad Bibliothecam Regiam destinarit.

6°. Quosnam demum annis sequentibus 1730. 1731. 1732. è suis ipsius Libris, *dono* ad Ill. D. *Bignonium*, & ad eundem me *Fourmontium* miserit? hoc ultimum, ex variis ejusdem *Premari* Epistolis constat, in primo Catalogo omissis, at hîc, non unam ob causam insertis, patebit evidenter.

Nunc neglecto illo *temporum*, queis Libri *advenerunt*, ordine, ita juxta materiam unamquamque disponemus:

Ut *Primo*, Grammatici, id est, Dictionaristæ præcedant (quia ab iis incipienda rerum Sinicarum studia) ac Philologici.

Secundo, sequantur Geographici.

Tertio, Historici & Annales illi famosi.

Quarto, appareant Libri Classici & Canonici.

Quinto, exserantur Libri Morales, de Jure, Officiisque.

Sexto, Theologici, Sectarum variarum, ac præcipue à Christianis compositi.

Septimo, postea accedant Libri Philosophici.

Octavo, Medici.

Nono, Mathematici.

Decimo, Artium cæterarum.

CATALOGUS

CATALOGUS
LIBRORUM
BIBLIOTHECÆ REGIÆ
SINICORUM.

GRAMMATICI. I.

Cat. Bibl. Reg. n. 48. *p.* 378.

çú 字

lúy, 彙 id est, *collectio characterum.*

Dictionarium est characterum Sinicorum non omnino omnium, sed plærorumque, & eorum qui in usu apud Sinas frequentissimo. Authori nomen erat

múy 梅

ýn, 誕

& impressum est Imperante Kām hī.

Dispositio hujus Dictionarii ea est de quâ jam in *Meditationibus Sinicis* pag. 123. Primo tomo adsunt 1°. *Præfationes* tres, in queis multa de characterum naturâ, item de antiquis Litteratis, & præterea, id maximè inculcat, quanti fieri debeat characterum scientia, id quod in primâ *Præfatione* præsertim reperies. In secundâ, de variis characterum accidentibus disserit Author, ac primùm quidem, de *Pronuntiatione*, tum de ipso characteris uniuscujusque corpore, item de diversis characterum generibus, alii enim *vulgares*, qui in cursivâ scripturâ, alii in Libris præcipuè adhibendi, alii itidem hoc vel illo modo exarari possunt, alii ab antiquis Scriptoribus usurpati, neque amplius nisi inter Litteratos noti, quæ omnia nisi distincta à te fuerint, Libros sæpe non intelliges.

2°. Sequitur Dictionarii totius divisio.

3°. Tum apparent claves 214. & si qua est, quæ duplici charactere scribatur, id quoque admonetur Lector.

4°. Postea, quod apud Sinas magni fit, *clavium scribendarum* habes methodum, à quo scilicet lineamento inci-

pias, quodnam *secundo*, quodnam *tertio*, & sic deinceps scribendum tibi, quæ nisi accuratè noveris, characteres à re nunquam rectè scribentur, nunquam facilè in Dictionario reperientur. Itaque illic, characterum quamplurium afferuntur tibi exempla, & *lineæ* illæ omnes separatim adducuntur, quâ ex methodo, ea deinde oritur facilitas, ut characteres omnino omnes postea statim dissecare possis, & ad prima sua lineamenta revocare, quod ad evolvenda omnia Dictionaria, ea præsertim, quæ clavium ordinem sequuntur, maximè necessarium.

5°. Venit characterum quorumdam *vulgariter* scriptorum, aut scribi in quibusdam Libris solitorum Catalogus, quomodo enim apud nos verba quædam sunt usus *popularis*, v. g. comici, quæ in stylo sublimiori toleranda non sunt, item quomodo quædam *antiquata* censentur, neque à nobis nunc nisi in Poësi eâque familiari usurpantur, à Tragædiâ autem aut Oratione Rhetoricâ omnino exulant, ita apud Sinas characteres non promiscuè adhibentur.

6°. Succedit characterum omnino *abrogatorum* Catalogus, quos iis, in quibus reperiuntur Libris, relinquunt; eos nimirum explicant in Commentariis sicubi occurrant, sed in suâ ipsi oratione, hac tempestate non admittunt.

7°. Eâ in re, ne peccet Lector, aut Sinicæ Linguæ Studiosus, additur enumeratio quædam characterum apud antiquos simul & recentiores *communium*, subjunctâ nihilominus eâ, quæ in usu nunc est, figurâ.

8°. In hoc nostro Dictionario, quæ pars in aliis, post clavium 214. figuras statim apponitur, scilicet de hâc vel illâ figurâ clavium duplici aut triplici; ea pars, inquam, hîc apparet, quodammodo à Clavibus remotior; sed neque id importunè tamen, propter eum qui sequitur Articulum.

9°. Nam vides ordine, & sub suâ quemque clavi characteres eos, qui propter earum, è quibus compositi sunt, *clavium multiplicitatem*, in hâc vel illâ clavi quæri possent, & tamen in Dictionario ad hanc vel illam clavem, non ad aliam referuntur: res autem hæc, quam necessaria, in Dictionariis ejusmodi amplissimis? nam nisi veram characteris quærendi *clavem* reverà teneas, dies in quærendo charactere consumeres sæpe non paucos; quapropter cognoscendæ tibi sunt eæ, ad quas rectà ire possis.

Atque hæc tibi offert tomus Dictionarii hujus primus.

Tomo secundo sunt,

1°. Præfatio nova, in quâ de reperiendorum *sonorum*, *tonorum*que arte illâ ipsâ admirabili, quæ tibi à me primò est in *Meditationibus Sinicis* exposita à capite 11. pag. 52. & alibi.

2° Characteres *Vocalium*, id est, characteres ii, queis *Vocales* apud Sinarum Magistros ex condicto solent repræsentari: scilicet Linguam nullam absque *vocalibus*, absque *consonarum* mentione cognosci atque addisci posse, quidquid animo tibi finxeris, intelligis extemplo. Itaque habent Sinæ, quomodo Gentes aliæ omnes, & *Vocales* & *Consonas*; sed hæc inter cæteras Nationes ac Sinas differentia est, quod præter suos, eosque cunctos *repræsentativos* characteres, in Linguâ suâ agnoscant nihil: si *a*, si *e*, si *i*, si *o*, si *u*, quæras, littera hujusmodi nulla prorsus: si *p*, si *v*, si *f*, si *m*, &c. in omni omnino Litteraturâ Sinicâ, nullam ejusmodi consonam reverà invenies; sed interim loquuntur, docent, discunt, labia habent, dentes, palatum, guttur habent, queis loquantur: loqui nequeunt, quin easdem aut *vocales* aut *consonas* efferant, & quod amplius est, in Gente doctâ & docendi cupidâ, nihil docere, hominem nullum erudire possunt, quin de iisdem *vocalibus*, iisdem *consonis* disserant. Nec tegendum, at non habent ullas: falsum est, inquam, & habeant necesse est, quod ni *veras*, certè *fictitias* ac *supposititias* habebunt. Quam id igitur mirum esse debet in Grammaticâ *Premari*, amici mei, viri profectò doctissimi totâ; in Grammaticâ R. P. *Varonis*, in iis quas adhuc vidi omnibus, *Vocalium* & *Consonarum* Sinicarum mentionem fieri nullam, quasi à Sinis, Gente omninò ingeniosâ; & Linguæ suæ, saltem inter suos propagandæ curiosissimâ, nihil in hujusmodi rebus inventum unquam quidquam esset?

Quàm absurdum, eam ipsam rem à quibusdam *Missionariis* supponi, qui à Sinâ ad nos advecti, non ita pridem, id absque ullo rubore audacter asseverabant! Videlicet Scholas ipsas Sinarum non adierant, in quibus quod mihi de iisdem *Vocalibus* aut *Consonis* loquenti statim confessus est Illustrissimus D. D. *de Montigni*, earum rerum Doctrinâ in Sinarum Collegiis esse frequentius nihil, quod cur à *Missionariis* huc usque neglectum esset, nunquam animo conce-

piſſe ſe, cum *Uſum* tantummodo Linguæ Sinicæ, id eſt, characterum, ſibi aſſumerent Miſſionarii, ſcientiam Sinis omnino reliquerint, è quâ tamen profectus multò major, faciliorque.

Sed redeamus, non ſolum & *vocales* & *conſonas* cognoſcunt, habentque Doctores Sinæ, ex *ſuppoſitione* tamen, & quales character hieroglyphicus poteſt, ſed etiam Dictionarium ferè nullum eſt, in quo non fiat 1°. *vocalium* & *conſonarum* illarum enumeratio. 2°. Diſtinctio earumdem per *organa*, preciſè atque eodem prorſus modo, quomodo ab *Hebrais*, à *Chaldæis*, ab *Arabibus* facta eſt, quod à me cum in *Meditationibus Sinicis pag.* 55. annotatum ſit, ſuperſedendum hîc mihi; ſed neque id taceri omnino decuit, cum Mûy ýn, ſeu hujus Dictionarii Author, & alii tot, doctrinam hanc perpetuò & voluminibus id integris, inculcent.

Hîc nimirum poſtquam tomo hoc ſecundo, mentionem tantum de *conſonarum ſonis*, per Præfationem injeciſſet, datis poſtea characteribus *vocalium*, id eſt, unicuique *vocali* inſervientibus, reſumit *pag.* 4. & ſequentibus, idque omne juxta *conſonarum* ordinem, quidquid characterum ad hanc vel illam *vocalem* pertinet. Sic cum prima *conſona* ſit *k*, ſtatim ſubeſt ſeries vocum per *k*, ſed additâ primâ *vocali um*, unde fit *kum*, & quia ſecunda *conſona* ſit *t*, ſubeſt ſeries vocum per *t*, & additâ eâdem primâ *vocali*, unde fit *tum*, &c. quod uſque ad paginam 39. exequitur, Tabulis ubique ad ſeriem *vocalium* ſuarum conformatis; dico *ſuarum*; nam cum *characteres*, ut annotavimus, huic vel illi vocali efficiendæ idonei, merè ſuppoſititii ſint, ideoque alii ab aliis Grammaticis aſſumi queant: Mûy ýn, neque eaſdem omnino quas alii *conſonas*, neque eaſdem fere ubique *vocales* adhibet; ſed quid refert, ut dixi, ſi potentiâ & uſu eaſdem? Si eaſdem, propter unam eandemque Grammaticorum Sinarum de utriſque doctrinam? Cauſa autem cur multiplicentur & *conſonæ* & *vocales*, non alia eſt, quam *variarum ſerierum* inſtruendarum, propter tantam characterum multitudinem, neceſſitas.

4°. Denique, cum per illos *Indices*, characterum nonnullorum emicet ſimilitudo, additur ab Authore Catalogus quidam *characterum non eorumdem, ſed ferè ſimilium*; & cum id non ſolùm ad *duos*, ſed etiam ad *tres*, ad *quatuor*, ad *ſex* characteres ſpectare poſſit, adducuntur multorum inter ſe *ſimilium* exempla; præterea illic etiam characteres quidam inter ſe, qui ſenſim ac ſine ſenſu *ex unâ figura in aliam*, *ex unâ ſignificatione in aliam* commutati.

Jam tertio tomo & cæteris uſque ad decimum-quartum *characteres* omnes, ſed ſub *clavi* unuſquiſque ſuâ, comparent unâ cum çiĕ, id eſt, characteribus duobus; quorum hic uſus eſt, ut *è priori conſonam*, *vocalem è poſteriori* elicias, quæ pronunciatio deinde alio itidem ejuſdem pronunciationis totalis, uno tantum charactere exponitur: idem denique character explicandus in hoc Dictionario toto, & *majori* ſemper *ſcripturâ* exaratus eſt, & additâ *unâ & aliâ ſignificatione*, eâque principali & notiſſimâ declaratur; remotis interim ſignificationibus aliis multis aut ſecundariis, aut metaphoricis, quas vel in Chím çû tûm, vel in magno Dictionario Çú goêi reperire eſt, ut poſtea videbis. Cæterum id etiam addendum ſuper, eos, qui à nobis primò ſculpti ſunt, characteres, ex hoc Dictionario ſculpi incepiſſe, & Dictionario per *claves* edendo inſervituros.

Eſt itaque voluminum quatuor-decim.

I I.

Cat. Bibliot. Reg. n. 52. *pag.* 399.

çû
luý *vel* guéi.
aut amplius,

yvên	懸
kîn	金
çû	字
luý *vel* guéi.	彙

Id eſt, *Dictionarium vocatum* çû luý,

vel çû guêi, *tom.* 14. *ab* yuên kīn *editum.* Idem propriè Dictionarium eſt, de quo in Catalogo Bibliothecæ Regiæ ad Cod. Regios n. 48. Sed editio alia, voluminum itidem 14. & multo majori & nitidiori charactere; idque ita, ut primi etiam duo, non niſi præparatorii ſint, & & in rebus ed Grammaticam pertinentibus toti. Novam inde *notitiam* neceſſariam non putares, et omneſne Editionem utramque poſſidebunt? Sed ne tibi tædio ſit, *Annotationibus* etiem novie cumulatum dabo. Itaque præmiſſis eodem modo *Præfationibus*, ubi de generali characterum cognitione, de *xin* ſeu *tonis*, de characterum inveſtigatione: tranſitur ad *claves:clavium* duplici eut triplici charactere præditerum characteres, vel *duplices* vel *triplices*., principali characteri ſupponuntur, & notantur accuratè omnes Dictionarii poſtea ſecuturi *Sectiones*: quod fit, ut Sinæ ſolent, per *Cycli* characteres.

Jem quod repeti ſæpius debet, venit earumdem *clavium* ſcribendarum modus: diſpeſcit Autbor *clavis* uniuſcujuſque pertes, & poſtea eaſdem denuo jungit; ab eâ incipit quæ prior ſcribenda, ab ea pergit quæ deinde ſcribenda: Si quis ergo tractetulum bunc rectè calluerit, rectè etiam primò *claves* omnes ſcribet. Poſtea characteres Sinici omnes nonniſi *clavium repetitio*: ita clevibus ſemel rectè ſcriptis, & per ſuas omnes pertes diſſectis, omnem etiam compoſitionem non ſolùm earumdem clavium, ſed cunctorum characterum percalleamus, neceſſe eſt. Hæc Dictionarii pers vocatur

yún 運

piĕ, 筆

movere penicillum, ſeu *penicilli motio*, quomodo movendus ſit penicillus ad hunc vel illum cbaracterem ſcribendum. Sic enim diſcitur 1°. quomodo *clavium pars* unaquæque, 2°. quomodo *clavium jam conjunctarum* partes in unoquoque charactere ſcribantur; unde exurgit numerus partium in diſſectione cognoſcendarum, quâ ſine fruſtrà eſſes. Alius qui ſequitur Tractetus, inſcribitur

çûm 從

kú, 古

quaſi diceres, *characterum originatio*, ſeu *characterum vulgarium ad ſuam originem reductio*: poſiti hîc characteres duo, *prior* cherecterem exbibet, qualis in Libris rectè exaratis ſcribi ſolet ac debet, *alter* ſeu *poſterior* eo modo depingitur quomodo antee negligentius ſcriptus eſt, & *ſcriptura* bæc habetur nunc *vulgatior*, neque in Libris eccuratius impreſſis reperitur; eſt igitur ſcriptura non obſoleta prorſus, non entiquata, ſed *neglectior*.

Sed ut dignoſci queant qui revera antiquati, additur tractetus alius, inſcriptus,

çûn 遵

xî, 時

id eſt, *blandiendi tempus*, ſeu characteres ii, qui epud antiquos Sinas, in ſcripturâ faciliori & neglectâ uſitati fuere, & in uſu non ſunt amplius, ſed temen quorum uſus ad oſtentationem condonatur.

Subjungitur elius tractatus, ſeu potiùs Cetalogus, kú kīn tūm yúm, id eſt, eorum characterum, quorum *uſus*, licèt *abrogatorum*, permanſit, ſed ita ut, in alios tamen ſcripru faciliores poſtea inventos mutati ſint. Ad unumquemque igitur cberecterem *antiquum* additur kú *antiquitus*, ad *recentiorem* additur kīn, *nunc* ſive *hoc tempore*: & inſpecto utroque charactere quid concluditur? priorem ideo *neglectum* quod ſcriptio ejus longior ec difficilior, poſteriorem *aſcitum*, quia penicillo alacriori opus ſuit.

Sed neque bæc ſatis, Index habetur novus, illarum, de quibus jam egimus, *clavium* duplicium ac triplicium, & dicitur

kién çû,

kièn 檢

çú 字

characteres truncati, his verbis intelliguntur *figuræ clavium* duplices vel triplices: ratio, in compositione crescunt interdum characteres, tunc figura clavis vera & simplex, fieret crassior, largiorque, in ejusdem ergo clavis integræ locum, ad compositionis facilitatem abbreviantur truncatione, in alias mutantur clavis primariæ lineamenta: at omnibusne accidit? nequaquam: sed iis tantum, quas in *Meditationibus* nostris *Sinicis* multiplici figurâ donatas vides, scilicet 9. 18. 26. 43. 47. 58. 60. 64. 65. 71. 78. 85. 86. 93. 94. 95. 122. 130. 140. 146. 162. 163. 168. 170.

Denique in eodem Dictionarii volumine apparent characteres ii & magno numero; quid enim fiet, nempe, si clavis ambigua, si inventu per se difficilis? hoc loco, quod in ejusmodi per claves Dictionariis momenti est maximi, scito per totum quidem Dictionarium ex numero *linearum* quæri debere characteres, sed in Dictionario ipso inter eas *lineas* non numerari *clavem*, seu clavis ipsius *lineas*, at in hoc tractatu, seu Catalogo characterum præliminari, numerandas esse *lineas omnes*, id est, tum lineas clavium, tum cæteras; causa autem perspicua: in Dictionario ipso statim eminet *clavis*, *clavi* inventâ, seu charactere per clavem invento, nihil quærendum est tibi, character ipse propterea ex *numero linearum* discernendus, remotâ *clavi*: in hoc autem Catalogo, quinam habentur characteres, nisi characteres, quos ob earum ex quibus componuntur *clavium multiplicitatem*, ac proinde *ambiguitatem*, quo in loco Dictionarii existant, nescis? Inde igitur factum, ut in hunc Catalogum cooferrentur characteres, inventu non faciles, & quorum causâ Lector hærere cogitur. Inter legendum, hunc vel illum characterem inveniſti, propter multas è quibus componitur claves, ad quamnam referendus sit, ignoras, ad hunc ipsum indicem recurrendum tibi. Quid tum? numerandæ characteris *lineæ cunctæ*, adeundum ad characteres linearum totidem; inter eos, si reipsa difficilis, eum illic reperies dubio procul.

Jam verò ex à te non rectè numerabuntur, nisi tractatum de *lineis claves* componentibus attentè legeris; si res à te omissa fuerit, in ambages te est & difficultates æternas projectura; atque hinc est, quod è Missionariis, si qui Dictionariis assueti brevioribus, & doctrinâ Sinarum Grammaticâ destituti, labores tot vulgò experiantur: quod si hoc dicendum de quibusdam post annos triginta illic exactos in Europam reversis, de iis, qui illuc pertransierunt tantummodo, idque cursim, quid putas, nisi eos esse omnino ἀμαθοδευτῶν? quin, *Premarus* ipse amicus meus, hæc, quæ commemoro, omnia, aut usu characterum vulgarium contentus, aut malâ Missionariorum prædecessorum consuetudine abreptus omiserat. Cur? non nisi Dictionaria ab Europæis collecta, & juxta ordinem Alphabethi, ac proinde malè digesta, consulere assueverat. Atque hæc sunt in primo hujus Dictionarii volumine.

In *secundo* alia multa, quæ hactenus Europæis ignota: scilicet traditur illic *vocalium* ac *consonarum* Sinicarum, id est, characterum, ad hoc *suppositorum*, atque inservientium, atque ideo in Scholis Sinicis usitatissimorum cognitio.

1°. Præfatio *eam in rem* non longa, sed luculenta, in quâ de *consonis* 36. postea de *vocalium* naturâ agitur; illic etiam, quod res ferebat ac volebat, de cië, hoc est, *vocalis* ac *consona* distinctione ac separatione Author differit.

Tum sese offerunt *vocales*, hoc est, characteres vocalibus indicandis destinati: Relege *Meditationes Sinicas*.

Postquam eas omnes enumeravit, usum earum commonstrat, adductis per totum ferè volumen, idque summo ordine, characteribus ex earumdem *vocalium* pronuntiatione legendis. Alium quoque *Tractatum* aggreditur, de *consonarum* pronuntiatione, & quod mirum, iisdem, juxta organa, cæterorum Orientalium more, dispositis, *characteres* subdit innumerabiles, inde iterum cognoscendos.

Et ne qua oriatur characterum confusio, Tractatui illi Grammatico toti ac quasi coronidem, imponit *Indicem* quendam longissimum *characterum* Linguæ Sinicæ *similium*, ac distinguendo-

rum tamen, in quo Indice toto, cum characteres sint duo, & ad comparstionem instituendam *linea* supponantur *duæ*; prior ad *priorem* characterem, posterior ad *posteriorem* exponendum, à te referstur necesse est.

III.

Cat. Bibliot. Reg. n. 52. p. 380.

çû 字

luý 彙

pù, 補

hoc est, *supplementum ad* çû luý: cum charsacterum Sinicorum numerus infinitus prope sit, mirum esse debet nemini, quod edita *supplementa* fuerint, præsertim Dictionarii çû luý, *alias* çû goéi, in quo characteres quosdam deesse suprà significavimus.

Scriptores sunt innumerabiles, neque ab Authoribus Dictionariorum, quantùcumque fuerint diligentiâ, consuli omnes omnino possunt. Id quoque à nobis animadversum, *novos* subinde inventos esse charscteres, quos, si juxta lŏ xû, seu *regulas condendorum characterum* ab Antiquis traditas, formatos Sinæ cæteri viderint, adoptant statim: eodem ferè modo, quo apud nos, si qua vox nova, & hactenus insudita, in usum nihilominus transeat frequentem fatis, illico à nobis accipitur, & in Dictionaria nostra introducitur. Quot in omnibus aut Dictionstiis aut vocabulariis sunt ejusmodi, non solùm, quæ à Doctis, sed etiam, quæ sb infimâ Plebe nuper usurpata, inter Academicos invitos licet, tandem *vulgares* fiunt, & sæpe in orationes etiam à populi intellectu remotas, sensim ac sine sensu admittuntur?

Idem ergo fit apud Sinas, unde postea hæc *supplementa*.

Reperiuntur hîc tria, *primùm* quidem *characteres* quidam jsm diu *noti*, sed quibus accessit *nova* & antea incognita *significatio*. 2°. Deinde *characteres* aut in aliquo Libro, unde nondum eruti fuerant, *reperti*, aut *nuper* ab aliquo Scriptore *efformati*. 3°. Aliud quoque est, idque non rarum, si quis charácter, antea hujus vel illius *toni*, deinceps, quæ Linguarum aliarum omnium indoles aboleri nunquam potuit, *alio* quam antea *tono* pronunciari cæperit.

Id verò, sic discernetur: in aliis, quæ *clavium* ordinem sequuntur, Dictionariis, ea est pronuntiationis inveniendæ ratio, si additis infra duobus characteribus per çiĕ, id est, per *dissectionem*, *ex altero consonam*, *ex altero vocalem* desumas; item post aliam dictionem, sequitur adhuc alius character, isque satis notus, cui inest, es, quam in charactere explicando quæris, pronuntiatio; hoc eodem modo, in *supplemento* adsunt, vel character

yéu *amplius*, 又

quod de *novâ* significatione additur, vel characteres illi quatuor, aut potius quinque, quorum in primo habes *consonam*, in secundo *vocalem*, in tertio

çiĕ, 切

id est, *dissectionis indicium*, in quarto

ŷn, 音

id est, *sonum*, quasi dicas, *sonat ergo* per çiĕ seu dissectionem, &c. 5°. denique characterem ejusdem *pronunciationis*. Omnia hæc etiam exemplo & appositis charscteribus in *Meditationibus Sinicis*, pag. 126. confirmatum invenies, ubi de hoc præcisè *supplemento*: collectum verò est à Doctore

gû 吳

gîn 任

chîn, 臣

idque Kām hī Imperante volum. 12. 1.

I V.

Cat. Biblioth. Reg. n. 52. *pag.* 399.

Liber inscriptus

çū 字

luý 彙

pù, 補

Supplementum ad Dictionarium çū luý, Dictionarium est idem, atque ad ea supplenda, quæ in çū luý desunt, hoc *notitia* præcedenti additamentum accipe. *Præfatio* duplex, *prior* ad τὸ çū luý commendationem, in quâ dicit Author additos à se 4595 *characteres*; *posterior* de characteribus generalius, in quâ de Historicis xĕ sān kím vocatis, de veria κím, de lŏ xû, de characterum xîm & çiĕ, de characterum dissectione ac lectione, fusè agit.

Postea ostendunt se *claves* omnes unà cum *duplicibus* ac *triplicibus figuris*, quotquot habent; tum subjicitur numerus eorum, qui unicuique clavi *additi* sunt, aut in unaquaque clavi *denuò expositi* sunt, characterum.

Tum incipit Liber, & ad unamquamque clavem fiunt duo, 1°. supplentur characteres *novi*, 2°. *ad characteres* in çū luý expositos, adduntur *significationes novæ*. Editus est anno Kām hī quinto, vol. 5.

V.

Cat. Biblioth. Reg. n. 49. *pag.* 379.

chîm 正

çū 字

tūm, 通

id est, *recta penetratio*, seu *cognitio characterum*. Dictionarium hoc illud est, de quo in *Meditationibus*, *pag.* item 123. hujus expositio, ut dixi, amplissima, Authore mêu κivēn bû *vel* hô. Inter eos, qui apud Regem erant primitus, Libros, erat imperfectus, tomorum est vulgò 36. aut etiam 40. si aliter compingatur, nec nisi 20. allati fuerant; sed postea ex *Missionariorum Extraneorum* Bibliothecâ, in Bibliothecam Regiam illatum est exemplar integrum. ex eo igitur notitia.

Dictionarii hujus apud Sinas vulgatissimi editiones multæ, & in plærisque hæc videbis.

1°. Tomo primo sunt *Præfationes* quàmplurimæ, in quibus & de characterum origine ac propagatione, & de lŏ xû, seu *characterum efformandorum modis sex*, apud antiquos memoratis, & de animosâ quâdam ab Imperatore hûm vû susceptâ, & morum, & Litteratorum, Litterarumque correctione ac reformatione, & de antiquis & novis characteribus, eorumque alteratione agunt Authores, imo de çiĕ, de ўn, de yún, de xím, aliisque *vocabulis* ad Grammaticam pertinentibus, quæ in *Meditationibus Sinicis* legere potes; item de *characteribus*, sive *sublimioris*, sive *infimi styli*, aliisque ejusmodi rebus, quæ res ad Litteraturam & characterum cognitionem faciunt omnes.

Postea sequitur in *unâ* ex ultimis editionibus *Alphabethum quoddam Tartaricum*, ad quasdam voces Sinicas accomodatum, ut inde Gentis utriusque, & Tartaræ, & Sinicæ, in iisdem nunc

rectis ab annis amplius centum degenerium, *ſoni* ac *pronuntiatio* extent quodammodo atque elucefcant; in *aliâ* prima characterum *lineamenta*, unde quis incipere debeat, in quo lineamento deſinere, ſeu, quod idem, *clavium ſcribendarum methodus*.

Tum verò (quæ res mihi mira) adducuntur *Authores Grammatici*, ii, è quibus *notas* in Dictionarium ſuum tranſtulit Author, quique unicè de *Linguâ* & *rebus* ad Linguæ Grammaticam attinentibus tractarunt. Sed enim è *titulis* id conſtat, & apprimè conſiderandum nobis eſt. In aliis enim de xím, ſeu *tonis*, in aliis de çiĕ, ſeu *characteris* ad rectam pronuntiationem *diſſectione*, in aliis de ŷn, ſeu *ſono* & *vocali*, in aliis de yún, ſeu *conſonantiarum* expreſſione, in aliis de *ſtylo leviori*, ſeu ſiaó xuĕ, in aliis de *ſtylo magnifico*, in aliis de *antiquorum*, in aliis de *recentiorum quoad pronuntiationem differentiâ*, in aliis de hujus aut illius *Provinciæ accentu*: uno verbo, numerantur illîc Tractatus de Grammaticâ 138. à diverſis Authoribus elaborati; (malè 188. impreſſum in *Meditationibus Sinicis pag.* 128. 3. in 8. commutato.) quæ cuncta repeto hîc, & ideo affero: hinc, ut Gentem Sinicam Linguæ ſuæ & Characterum ſuorum cultricem eſſe, in eamque expoliendam, amplificandamque ſummopere incubuiſſe diſcas, illinc, ut infelicitatem noſtram deplorem, quorum ad manus opera ejuſmodi de tam antiquâ Linguâ & characteribus tam eximiis, nunquam ullius Miſſionarii diligentiâ pervenerunt; imo in Sinâ ipſâ, id mihi totum neglexiſſe videntur Authores noſtri. Nam ſi *Premari* amici mei, harum Litterarum curioſiſſimi, Grammaticam totam perlegeris, *Eloquentiæ* quidem Sinicæ, ejus præſertim, quæ in antiquis Libris elucet, magnæ, ut vult, & reverà admirandæ, meminit non ſemel, ſed *Grammatici* tantum *unius*, ejuſque fortuitò inventi mentionem facit, imo Litteris à me datis, *viſos à ſe nullos*, Linguam Sinicam a plæriſque uſu tantummodo diſci, aſſeverat, quod quomodo interpretarer, fateor mi Lector, neſciſſe me diu, eâque in re contra id quod videbam, ab optimo tamen doctiſſimoque viro prolatâ, tortum me nonnihil, ita ut cum ſenex eſſet, atque in exilio, pietatis ac Religionis cauſâ, jam dudum tolerato, Libris forſan careret, hæc in verba prolabi potuiſſe exiſtimarem: aut id demum factum, quod, quæ in Dictionariis ſuis enunciata tam clarè erant, ea non animadvertiſſet (neque enim id apud Miſſionarios rarum) quia Dictionaria ab antiquis Miſſionariis è Sinico verſa legunt, Sinica ipſa non attingunt plærumque: res enimverò per ſe non patet? Dictionaria ac Grammaticas Miſſionariorum vidimus, & videre apud nos eſt, ea ibi omnia prætermittuntur; itidem, cum inter eos, qui ad nos annis ſuperioribus è Sinâ redierunt, licèt ab annis viginti aut triginta apud Sinas permanſiſſent, reperti ſint, qui Linguæ oris, ſeu loquelæ Mandarinicæ aſſuefacti, & in eâ etiam exercitati, eadem hæc Dictionariorum Sinicorum à Sinis publicatorum præcepta omnino ignorarent: quid dicendum eſt amplius? aut quid cogitandum tibi? Huic illi Authorum Catalogo ſuccedunt Claves 214. & quæ ad *Clavium duplicium* ac *triplicium* figuram pertinent, ea in ipſo textu inſerta invenies.

2°. Nunc Tomo ſecundo eadem habes, quæ in çŭ luŷ *aut* çŭ goéi, nimirum quos *charactêres antiquaverit* apud Sinas *uſus*, quos retinuerit. Item *Tractatum, juxta Clavium ſeriem*, valde longum, de *characterum* ad ſuas claves reducendorum *ambiguitate*. Item quomodo inter ſe diſtingui poſſint, qui *figurâ ſimiles*.

Tandem poſt Tomos illos duos veniunt *Characteres* ipſi omnes, *juxta* earumdem *clavium* 214. *ordinem*, iique ampliſſimâ *ſignificationum* ſerie conferti.

Sed quod hîc animadvertendum maximè, adeſt etiam in chím çŭ tūm, quod in cæteris plæriſque Dictionariis non invenires, *veterum* ſcilicet, & eorum qui in *titulis* tantum comparent *Characterum* delineatio, quos non raro è xuĕ vên, de quo infra, aliquando etiam ex ſe, ac cogitatis ſuis exponit Author. Liber eſt, ut dixi, volum. 36.

V I.

Cat. Bibliot. Reg. n. 51. *pag.* 380.

haì 海

ŷiēn chaô çūm,

p'iēn 篇

châô 朝

çûm, 宗

id est, *origo Aulæ*, seu *Regia laterum maris*; quod si châô sine clavi lectum, per clavem *aquæ* legeretur, vertendum esset *origo æstûs variorum maris laterum*, seu potius *maris latera & origo æstûs*, quod fortè Author in mente habuit: comparatur scilicet characterum Sinicæ Linguæ cognitio, lata & omnimoda, qualis in hoc Dictionario traditur, immensitati marium omnium toti, quæ & pisces omnes, & quidquid injectum fuerit, non solum continet, sed absorbet.

Scilicet habentur hîc & *verba* & *nomina* omnium omnino *Scientiarum*, *Artium*, *hominum illustrium*, *plantarum*, *animalium*, *locorum*, *mineralium*, &c. idque juxta rei uniuscujusque ordinem. Author dicitur chîm gìn, aliàs chîm gîn sý, qui cum esset inter Doctores vir magni nominis & propter summam eruditionem, Sinis omnibus venerandus: præterea apud Imperatores Familiæ tá mîn, non solum in honore esset, verum etiam constitutus ab Imperatore Historicus Regius; per omnem vitam, quidquid longissimis & assiduis studiis undique colligere potuerat, quod ad Linguæ Sinicæ, & abundantiam & elegantiam conferret, sub finem vitæ in hoc Dictionarium tandem contribuit, atque hâc in re, eos, qui præcesserant, omnes superavit.

In Meditationibus Sinicis pag. 124. & 125. eam dedi hujus Dictionarii notitiam, quæ esset fatis, sed neque ea quæ illic habes omnino repetenda hic duco, nec nova quædam omittenda, quæ rescias, utile est.

Dictionarium haî piēn à Missionariis in Sinâ visum, nec semel, quis dubitet? at tradita de eo paucissima, & à *Semedone*, non nisi nominatum est, *Mullero*, ut dixi, cæterisque forte nec inspectum quidem.

Opus est eo majus atque in quinque ejus voluminibus eò vastius, quod impressio compactior sit, & lineæ confertiores, item quod characterum potius *Index* & *Catalogus*, quàm *expositio* haberi debeat.

In Præfatione de ú kîn, & antiquis Libris Classicis agitur, quæ prima Dictionarii materia, rum de aliis operibus, è quibus *characteres* desumptos oportuit.

Postea ad Hûm vù, ejusque in Libris undique colligendis, & *characteribus* rectius efformandis diligentiam: pauca adduntur de Authore, Dictionarii ac Tituli causâ, cujus Tituli verba separatim exponuntur.

Incipit ergo statim *Dictionarium*, non quoad voces aut characteres, nam sine arte & scientiâ, quónam tenderet, qui *characterum* Sinicorum originem, naturam, artificium admirabile, significationes demum vellet ob oculos Lectori ponere?

Itaque Dissertationem *primò* habes de lŏ xû, *sex* iis *modis*, quibus accipiuntur aut exponuntur *characteres*; Sinæ enim, cur hanc vel illam significationem, non aliam, hic talis & hujus figuræ *character* nobis offerat, causas vel rationes invenêre sex, quæ sunt, verbi gratiâ, *similitudo rerum* in characteribus unicis ac simplicibus: *sensus* ex *duobus* vel *tribus* characteribus conjunctis, necessariò, sed per ratiocinationem exoriens, &c. quæ res cum à nobis alibi delibatæ sunt, tum verò Dictionariorum nostrorum initio fusè explicabuntur. Post hæc, quod jam Lector verum esse non dubitabit, tractatur de *vocalibus*, earumque numero, de *tonis*, eorumque varietate ac distinctione, de *consonis*, earumque per hoc vel illud *organum* pronuntiatione: sequuntur variæ characterum species, quales in xuĕ vên, &c.

Cæterum Tomi primi initio, *divisio* est Dictionarii totius, & Capitum toto Libro secuturorum Titulus, idque usque ad paginam 72. Omnia præcedit *natura* quædam *repræsentatio* generalis, ut inde Lector materiem operis ferè totam mente præcipiat & complectatur.

Posteaquam igitur è lŏ xû, id est, *sex illis* characterum exponendorum *modis*, exempla nonnulla protulit, qualia habes in *Meditationibus Sinicis* pag. 86.

& ſequentibus: poſteaquam alia multa addidit de *accentibus*, de *geſtibus* ad rectam pronuntiationem adhibendis, de quibuſdam characterum quorumdam abbreviationibus, de *orbis* partibus, *ventis*que, de *conſonarum* uſu ad componendos *characterum* ejuſdem pronuntiationis *Indices*, vocabularium illud exhibet quod hîc è *Meditationibus Sinicis* tranſcribendum tibi. Quàm rectè autem id Author, qui cum naturam ferè totam, in omnibus Linguæ Sinicæ characteribus expreſſam, eſſet tibi deſcripturus, ejus etiam tibi delineationem oſtendere primùm voluit!

Sectiones ergo Vocabularii ſunt omnino undecim.

Prima, de *Cælo*, *Sole*, *Lunâ*, *Ventis*, *Tonitru*, *Pluviâ*, *Igne* ac *Meteoris* generatim.

Secunda, de *tempore*, *anno*, *menſe*, variis *anni* & *menſium* partibus.

Tertia, de *Terrâ*, & quidquid ad *terram* ſpectat; itaque de *diverſis locis*, de *homine*, de *diverſis hominum ſtatibus*, de *ſonis*, quod, pro locorum varietate, alii atque alii ſint, de *coloribus*, quod rerum è *terrâ*, aut ſaltem ex *cælo* & *terrâ* ſimul prodeuntium ferè ſint.

Quarta, de *inſtrumentis* & *utenſilibus*, de *armis* igitur, *ponderibus*, *menſuris*, *poculis*, *navibus*, *curribus*, *carpentis*, *plauſtris*que, *thronis*, *cathedris*, *ſedilibus* generatim, quot ad unamquamque Artem exercendam inſtrumenta neceſſaria; ita ut in Gentibus civilibus *Linguam* plærumque *novam*, eamque copioſiſſimam efficiant.

Quinta, de *corpore* ejuſque membris, *capite*, *capillis*, *fronte*, *oculis*, *naſo*, *ore*, *mento*, *collo*, *pectore*, *ventre*, &c.

Sexta, de *floribus* & *arboribus*, quot hoc loco ſpecies tum *florum*, *fructiferarum*, *glandiferarum*, &c!

Septima eſt de *ædificiis*, de *cibo* & *potu*, de *avibus* & *brutis* quibus vulgo aut deſumitur, aut conficitur, aut ſaltem præparatur.

Octava, *Cyclum*, *ſortes*, *Litteraturam* complectitur, ac proinde res Philoſophicas, Moralia, Phyſica, Chymica, & quidquid ſive in vegetalibus, ſive in mineralibus ad Phyſicam ſpectat.

Nona agit de variis hominum negotiis, quâ in re, Gentis *Leges*, *Edicta* Imperatorum, Fori & Mercaturæ *Officia*, Magiſtratuum *Jura* ſubintelligunt.

Decima continet *veſtimenta*, item è quibus confieri ſoleant, *numeros* & numerandi rationem omnem, ac præterea *adjectiva* ſeu *epitheta*, unà cum eorum *contrariis*, ſeu oppoſitis.

Undecima additur, quæ ad naturam quidem non pertinet; ſed apud Sinas admodum neceſſaria eſt, ſcilicet *enumeratio characterum* quorumdam *rariorum* ac difficiliorum, qui in Libris apud Sinas frequentibus,

verbi gratiâ,

in ſû xū
in yĕ kīm
in xī kīm
in xū kīm
* in lì kí
in chūn cieū
in ſiaò hiŏ

reperiuntur, ac Lectoribus negotium ſemper faceſſunt.

In hoc magno Dictionario mira ubique Doctrina, unde *notitia characterum* Sinicorum omnium acquiratur, quæ poteſt maxima; expendit nimirum varias eorum compoſitiones.

1°. Ex *duobus iiſdem*, ſed quorum unus *ſupra* alterum poſitus.

2°. Ex *duobus* quidem *ſimilibus*, ſed quorum alter *juxta* alterum, & à latere.

3°. è *tribus ſimilibus*.

4°. Ex *quatuor ſimilibus*.

5°. Qui ex *duobus* aut *quatuor*, quos inter, *alius* inſertus deorſum.

6°. Qui ex *quatuor ſimilibus*, & *quarto* in medium per latera introducto.

Hæc, ut in *Meditationibus Sinicis*, *p.* 125. dixi, & curioſa admodum, & ſic utilia ad characterum compoſitionem cognoſcendam, ut nihil ſupra: & is apud Sinas omnino barbarus, qui ignoret; inter Sinas etiam litteratos magnus, qui accuratè legerit ac poſſideat.

A *pag.* 21. ad 121. numerantur *characteres* 11. qui *variis ſonis* prolati, varia ſignificant; ſed hîc, ut annotavi,

1°. Ordo quidam peculiaris eſt, *Characteribus*: ita eos enumerat, ut *ſeriem* promat, non eandem quam aut çū guéi, aut chīm çū tūm; quanquam enim per *lineas*, ſeu *linearum* numerum enumeret, alio tamen ordine opus fuit, quod eos plærumque characteres afferat, quæ ejuſdem *clavis* non ſunt.

2°. Cum ejus *vocabularium* ex *rerum naturâ* concinnatum ſit, Dictionarium cæterorum *ſeriem* ſequi omnino non potuit; repræſentat igitur primo loco characteres è charactere *cæli* compoſitos, deinde qui è charactere *Solis*, tum qui è charactere *lunæ*, poſtea qui è charactere *venti*, & ſic deinceps, tomo ſecun-

do, tomo tertio, tomo quarto, uſque ad *pag.* 47.

Poſtea quam ea, quæ ad vocabularii ordinem ſpectant, expoſuit omnia, tum ad characteres Librorum *Canonicorum* & *Claſſicorum* accedit, 1. ta hio. 2. chum yum. 3. lun yu. 4. mem çu. 5. yĕ kīm. 6. xī kīm. 7. xū kīm. 8. lì kí. 9. chūn cieū. 10. ſiaò biŏ.

Tomo quarto characteres proſequitur Author eos, qui inter ſe *ſimiles*: 1°. *generatim* à pag. 42. 2°. *ſpeciatim*, ad finem uſque Libri.

Tomo quinto habentur characteres *ejuſdem pronuntiationis*, ſed alio prorſus ordine, quam in çū guéi.

Cæterum quicumque ea, quæ nos in *Meditationibus Sinicis* præcepta poſuimus, rectè calluerit: is *characteres* in haì pīēn, illic expoſitos, ex utriuſque Libri collatione, illicò eſt, idque nullo negotio pronuntiaturus.

Hoc tamen annotavi tibi, atque iterum obſervo, *tonos* in utroque Dictionario, non ſemper & ubique eoſdem; quæ differentia in Dictionariis Sinicis omnibus à me reperta eſt; nam cum character idem quoad diverſas ſignificationes, diverſos etiam accentus capiat, neque ab eâdem ſignificatione ſemper incipiant variorum Dictionariorum Authores, accidit etiam, licet rarò, ut qui characteres in hoc vel illo Dictionario, *toni* ſunt, verbi gratiâ, *tertii*, iidem ab alio Authore *ſecundi* aut *quarti toni* eſſe videantur, quod tamen eodem recidit, cum in orationis ſuæ decurſu, eos omnes *tonos* juxta *ſignificationum* varietatem exponant.

Hoc ergo illud eſt, famoſum haì pīēn *mare immenſum characterum Sinicorum*, non eâdem quidem facilitate quâ cætera *Dictionaria*, ſed & multò amplius, & ad ſcientiam characterum pleniſſimam multò accommodatius: quanquam enim *ſignificationes* ubique non apponantur, neque eædem quæ in chím çū tūm, aut çū goéi, nec *tot*, nec plærumque *metaphorica* afferantur, tamen & *pronuntiationes* adduntur, quod percommodum, idque ex *Regulis* à me alibi allatis, & *ſignificatio* ea, quæ ſimplex eſt, & è quâ cæteras exſculpere non difficile; at præterea, toties in ſcenam revertuntur, tot modis hinc atque hinc ſub oculos reducuntur *characteres* Sinici, ut eos, eorumque combinationes omnes diſcas vel invitus.

VII.

Cat. Biblio. Reg. n. 50. *pag.* 379.

hiû 許

xí 氏

xuĕ 說

vên 文

alias.

hiû 許

xín 愼

id eſt, *Familia* hû *orationes.* Dictionarium eſt characterum *antiquorum* ſeu *antiquatorum.*

Eundem apud Gentem unam ſcribendi modum ſemper viguiſſe, id verò nunquam repertum: ſic apud Hebræos, Chaldæos, Arabes, alia atque alia ſcriptura extitit pro temporibus, & idem apud Romanos, apud Græcos, apud Gallos factitatum, quanto magis ſi à Provinciâ ad Provinciam tranſieris: atqui Europam totam æquat Sina. Itaque ab unâ Provinciâ ad aliam varietas in legendo, in ſcribendo ſemper nonnulla, & hinc eſt quod, quæ verba in hâc Sinæ Provinciâ hunc vel illum accentum habent, eadem in aliâ atque aliâ, alium itidem atque alium patiantur. Atque idem tibi de variis ætatibus prædicandum. Sed ii, de queis in xuĕ vên agitur *characteres*, non ſolùm à vulgatis admodum diverſi, verum etiam, niſi attenderes maximè, alii prorſus vide-

renrur, quod de *Japonicis* ac *Tunquinicis* fere dicendum : at cum ad eruditionem ſerviant, & in titulis *Sepulchrorum* aut *Lapidum*, in *ſigillis*, aliiſque ejuſmodi *ſcripturis* non tarò uſurpentur; Xuĕ vên Liber eſt pretioſiſſimus, ac primùm quidem, ſcias neceſſe à Philoſopho ſcriptum eſſe, nomine hù yú κŏ, idque Imperante hó tí τῦ hán chaô, *ſeu* Familiæ hán, Imperatore 17°. ſæculo Chriſti 1°. Sed ſæculo 10°. cum regnaret Familia ſúm, Commentariis illuſtratum eſſe ab alio Doctore, nempe ſû hivên, impreſſum autem denuo, Imperante ſièn kì, Familiæ tá mîm 15°. anno ejus 7°. Chriſti autem 1622°. Sed cum *characteres vetuſtiſſimos*, & eos etiam, qui à çâm hiĕ, Imperante hoâm tĭ, inventi fuerant (hoâm tí autem à fŏ hĭ, fuit decimus, 2704 aut circiter ante natum Chriſtum) contineat xuĕ vên: Licet in *Medit. Sin.* identidem à me ſit, prout ſe dedit occaſio, appellatum, tamen materiem ejuſdem deſignavi, potius quam declaravi, quod eam ob cauſam nunc faciendum.

Itaque præponitur τῦ xuĕ vên Præfario longa ſatis, in eâ autem de characterum numero ac figurâ multa lectu digna proferuntur, 1°. verbi gratia, affert Author exempla tum *characterum* olim *ſine ullâ tribunalium*, id eſt, clavium *notâ* uſurpatorum, tum *characterum* nunc lineamentis *oneratorum*, cum antea multò ſimpliciores eſſent, unde ſtatim formatio cbaracterum ejuſque progreſſus cognoſcitur.

2°. Libris eâ de re nominatis, è characteribus *Titulorum* ſeligit quoſdam, ſed ita ut ſnb unoquoque apponatur çiĕ, *characteres* illi *duo*, ex quibus oritur pronuntiatio.

3°. Cum exempla characterum naturalium ea ſint, è quibus figuræ antiquiſſimæ primò deſignatæ ſunt; exempla eorum nonnulla allegat, 1°. *Artium*, 2°. *Herbarum*, 3°. *Ventorum*, 4°. *Inſectorum*, 5°. *Serpentium*, idque generatim.

4°. Tum ad *artes*, reſque arte factas procedit, atque eodem modo ad cætera, ita ut *Clavium* ordinem partim ſequatur, partim derelinquat; ſed neque id ineptè facit, nam juxta Præfationem (quod etiam in *Meditationibus Sinicis*, ad haì piēn obſervavi, & infra itidem obſervabo) antiquitus *ordo tribunalium* alius eſſe potuit; de alio ſaltem, eoque renuiori, atque in particulas minores, ac multò plurea diſtincto aut diſtinguendo cogitatum fuit ſæpius; ſed cum, quænam unicuique illarum particulæ attribuenda ſignificatio eſſet, id verò dictu non facilè videretur, à *primis illis natura & linearum* Sinicarum *notionibus*, ad eum qui nunc eſt 214. tribunalium numerum devenêre *Grammatici* ferè omnea. Ex opere *Bayeri*, id fermè conjiciendum relinquitur, nimirum eos, à quibus Dictionariolum habuit, Miſſionarios, de *minutioribus* quibuſdam *tribunalium partibus*, quaſi hoc vel illud ſignificarent, cogitaſſe; & cave illud credas ignarorum eſſe, aut leviter meditantium; Ex xuĕ vên, characterum Sinicorum inventores maximos viros ac ſapientiſſimos fuiſſe, conſtat ſatis, & juxta *Premarum* nemo eſt, qui primam characterum analogiam Authore noſtro accuratius introſpexerit. involucrum eſt 1. vol. 6.

VIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 76. pag. 425.

hiuên 懸

kin 金

ςú 字

luý. 彙

Dictionarium idem quod inter Regios; n°. 48. & Miſſion. n°. 52. (nam vulgatiſſimum) Authore muý tān, ſeu muý ýn, qui ſub ·ú, tà mîm Dynaſtia invol. 2. vol. 14.

IX.

I X.

Cat. Bibliot. Reg. n. 78. pag. 426.

chím
çū
tūm.

Non repetam quæ dixi ad *Codices Regios* n°. 49. addam tantùm Authorem vocari

leaó 廖

pě 百

çū, 子

& varias hujus Libri editiones factas, alias characterum elegantiâ pulcherrimas, alias negligentiâ viles. vol. 40.

X.

Cat. Biblioth. Reg. n. 77. pag. 425.

pín 品

çū 字

ciēn 箋

Dictionarium nempe illud maximum, cujus descriptionem habes in *Meditationibus Sinicis*, quod, juxta nos, quamquam ordine nondum optimo, tamen eo est, quem natura quasi commonstrarit, & tam facili ac fecundum sensûs communis, atque Analogiæ characterum Sinicorum Leges, ut à quovis homine prudenti ac docto Europæo divinari ac perspici queat, apud Sinas autem præstantius antea nihil, pars enim hujus Dictionarii triplex est.

Prima ex Tractatibus characterum naturam insinuantibus, *Claves* simplices, ac multiplices docentibus, characteres clavium ambiguarum ostendentibus, &c.

Secunda, ex omnium omnino *characterum*, juxta *clavium* 214. ordinem Catalogo, quæ pars est voluminum duorum magnorum, nec à çū luý, *aut* chím çū tūm illic propriè differt.

Tertia, ex iisdem characteribus omnibus per *Sectiones* ac *Tonos* posita, sed juxta *pronuntiationum* ac *tonorum* similitudinem, ita ut *sectiones* sint totidem quot *Toni*, ac totidem *divisiones* quot *monosyllaba*, hâc vel illâ pronunciatione; unde fit, ut qui *simili pronuntiatione* sunt characteres, ii in uno eodemque loco sint, ac præterea, ut, quorum partes lineis clavium exceptis sunt *similes*, atque eam ob causam unà simul comparere debent, (hinc enim pendet atque aperitur characterum, aut potius characterum inventoris artificium ac sapientia) ii, inquam, characteres, etiam unà cum suis contributibus ac similibus repræsententur.

Hujus Dictionarii à me nunc çū gueí, propter primam ejus partem, nunc pín çū ciēn, quæ vulgaris appellatio est, vocati, dotes profectò eximiæ sunt, cum non solùm ad pronuntiationes monosyllaborum Sinicorum omnium, sed etiam ad consonantias in *Poesi* ac *Versibus* conficiendis reperiendas manifestò inserviant. Author tanti operis nominabatur yú vên çū, & involucr. solet esse 1. sed vol. est 9. quorum duo, *Præfationes* & *Catalogum* characterum ex çū goéi & chím çū tūm: alii septem, eorumdem catalogum ex *pronuntiationum* ac *tonorum* ordine exhibent. Ordo tamen inter consonantias alius est in aliâ editione. Vide *Med. Sin. p.* 50. & seq.

X I.

Cat. Biblioth. Reg. n. 79. pag. 426.

Kām 康

hī 熙

çú 字

tièn, 典

id est, magna τῷ Kām hī, seu Imperatoris Kām hī jussu; procurata collectio.

Cum Litterarum gloriam ed summum quemdem gredum noo solum effectesset, sed laboribus doctis ac leboriosis justè acquisiisser, quod omnis generis Monumenta, sive ejus jussu, sive ex ejus ipsius compositione impressa contesteotur, Dictionarium quoque, ut erudirionis cujusvis ermamenrerium quoddem, id extare voluit, ex quo cheracter quivis Sinicus statim depromeretur: curavit ergo à Doctoribus & Manderinis quibusvie, sed præsertim Litterarum femâ illustrissimis, ex omnibus omnino Litteraturæ monumentis congregarentur quicumque, à quocumque Authore, ad regnum usque suum usurpeti characteres essent, quos postea collectioni huic à se epperatæ, accuratissimè ioseri jussit.

Continet ergo eos hoc τῷ doctissimi Imperatoris Dictionarium in iovol. 4. vol. 40. sed de singulis ejus partibus vid. *Med. Sinic.* cap. 17. p. 124. Monitum te sufficier, quæcumque ed cbaracterum sive legendorum *facilitatem*, sive iotelligendorum *regulas* cooferre potuit, ee ex omnibus omninò & *Dictionariis* contribute, & *Libris* collecta: *unde nil majus*, nam hai pién, de quo inter Regios n°. 51. quanquam maximum, tamen non rentum cheracterum numerum, nec tem varies discendi methodos exhiber, scilicet, quæ postea à Doctoribus *reperta*, eut *breviores*, eut etiam unà cum emplitudine ac longitudine *faciliores*, eas omnes in hoc eruditi Imperatoris Dictionario reperies congregetas.

XII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 20. *pag.* 430.

Kām
hī
çú
tièn.

id est, magno τῷ Kām hī, seu Imperatoris Kām hī jussu procurata collectio. idem & quod supra, totidem voluminum, nempe 40.

XIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 80. *pag.* 426.

çú 字

hiŏ 學

cīn 津

leâm, 梁

id est, *Porta Draconis Pons*, *ad characterum scientiam*; metephora est è Sinarum *Fabulis* desumpta ed difficultatem rerum indicandam, seu potius, ut difficultetes eh eliquo superatæ dicantur: revera Liber est totus de *characteribus*, *laxis*, *contortis*, *truncatis*, ac generatim liberè ac sine debito linearum numero scriptis, qui propterea & scriptu & lectu difficillimi, quales non rarò in *Præfationibus*, quales plærumque in *signis*, to veteribus *monumentis*, in *cippis* quibusdem, in chuĕ vên, item, ut diximus, lo chīm çú tûm, post cheracterum vulgarium & rectorum explicationem. Author hujus Operis per se intricetissimi, jû jú guéi. Cæterum unâ cum unoquoque cherectere oeglecto ac libero & sine veris lineis scripto, ad latus charecterem vulgariorem ascribir, ut saltem è vulgatioris visu, difficilior ac rarior cognoscatur. invol. 1. vol. 4.

XIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 25 *p.* 430.

çhuèo 篆

çû 字

luý 彙

mŏ, 目

id est, *characterum antiquorum varia species ac conspectus.*

Idem Liber est, qui in Catalogo Regio, *pag.* 427. n. 84. & *pag.* 430. n. 25. sed editio non eadem.

Hæc ad me ac pro me, quia in Bibliothecâ Regiâ deesse judicabat *Premarus*, missa est anno 1732.

In hoc Dictionario, collecti sunt ii omnes modi, queis unquam scripti sunt characteres Sinici.

Observatur autem ordo τῶν pú, id est, *Tribunalium* aut *Clavium.*

Character vulgaris, & qui nunc in usu quadrato continetur.

Tum afferuntur scriptiones variæ, olim usitatæ, quarum in capite apparent eæ, quæ in xuĕ vên, postea adduntur scriptiones, præsertim characterum currentium, queis subjungitur significatio. Voluminum est 12.

X V.

Cat. Bibliot. Reg. n. 85. *pag.* 427.

Liber inscriptus

çhuèn 傳

çû 字

çaò 草

xû, 書

id est, *Littera* çaò, sive *Herbarum*, id est, ab herbarum similitudine desumptæ: de litteris seu characteribus ab herbarum & plantarum imagine ac similitudine, mutuò acceptis, agitur apud Kirkerum in Chinâ illustratâ Lib. 5.

Tales sunt qui in hoc Dictionario repræsentantur, *characteres* Sinici omnium fere *antiquissimi.* vol. 1.

X V I.

Cat. Bibliot. Reg. n. 55. *p.* 400.

çiēn 千

çû 字

vên 文

chû 註

kiai, 解

id est, *Litteratorum in characteres mille Commentariolus & expositio.*

Characteres sunt undecunque extracti, communes tamen, quorum latè ac distinctè scriptorum, datur supernè *explicatio* brevis, ex re aliquâ aut alio charactere notiori, aut etiam è characteris attributo notionem inculcante.

Author, ex Præfatione fuisse videtur, non Sina, sed Missionarius, quod tamen non affirmamus. Præfatio id ferè insinuat. Vol. 1.

XVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 54. *p.* 400.

sú 四

yên 言

çă 雜

çū, 字

id est, *characteres mixti vocum quatuor.*

Libellus est sat malè sculptus, in quo phrases multæ, aut potius miscellaneæ, *characterum quatuor*, quales apud Sinas infinitæ. Sunt autem quorumdam characterum communiorum. vol. 1.

XVIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 83. *p.* 417.

hiŭ
xí
xuĕ
vên.

Dictionarium est characterum antiquorum, Authore hiŭ xí. invol. 1. vol. 6. Sed vide supra n°. 7°.

XIX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 53. *p.* 381.

sī 西

jû 儒

ùlh 耳

mŏ 目

çū 資

id est, *quod apud Occidentis Litteratos, aurium & oculorum est officium*; (supple *in Litteraturâ*,) seu *quod vulgò in Litteraturâ observant Litterati Europæi, cum Litteris dant operam.*

Hic Liber eò tendit, ut Sinis cognitio tradatur, non *Grammatica* qualis apud Europæos est totius, sed ejus tantum partis, quâ *consonarum* ac *vocalium* inter se conjunctio fieri solet in Linguis omnibus Europæorum, atque etiam Asiaticorum ad Sinæ Occidentem positorum, ut sunt Hebræi, Arabes, Persæ, imo Indi plærique; sed eos nondum noverant hujus Operis Authores, quod cum sit à Societatis Jesu Patribus conscriptum, & iis præcipuè qui Mari Sinam petiverant, Linguarumque Indicarum notitiam adhuc nullam haberent, ad Linguas Europæas tantum respexerunt: Litteræ illic Latinæ, sculptæ in Libri principio comparent, juxtà apponuntur characteres quidam Sinici, quæ iisdem correspondeant: tum sequuntur nonnulla ad Grammaticam spectantia, sed quæ tantummodo Sinicè exponantur. Opus est igitur generatim & Sinis & nostris, eam ob causam, parum utile. volumen est 1.

XX.

Cat. Bibl. Reg. n. 27. *p.* 431.
Liber Manuscriptus, cui Titulus,

lŏ 六

xū, 書

id est,

id est, *De si modis quibus characteres suos composuêre, aut componere hodie possunt Sine.*

Tractatus hic à Premaro ipso scriptus est in formam Dialogi, & illic characterum Sinicorum analogiam ex ipsâ earum, quæ characterem constituunt, linearum consideratione conatur elicere; quâ de re nihil hîc addemus, nisi, id ab antiquorum Sinarum mente proficisci potuisse, hactenus mihi visum non verisimile, Prophetæ non erant. vol. 1.

XXI.

Cat. Biblio. Reg. n. 66. pag. 382.

hân	*han*	翰
lîn	*lin*	林
chûm	*duplex*	重
kaò:	*examen*:	攷
ý	*sensus*	義
	&	
yûn	*consonantia*	韻
liŭ	*leges.*	律

id est, *characterum ejusdem pronuntiationis Indices, à Collegio & Doctoribus hân lîn redacti.*

Pars est Dictionarii, hinc per *pronuntiationes* seu *consonantias* ordinati, illinc per *tribunalia* in eâdem paginâ oblati, ita ut in supremâ paginâ, & sonos eosdem, & eos, qui iisdem sonis donantur, characteres habeas: in inferiori hanc vel illam *clavem*, additis linearum numeris; & in hoc codice offerunt se *claves cannarum & arborum*; ita Dictionarium hoc ad τὸ haì pièn, simul & τὸ iûm vên, de quo postea, imitationem factum esse videtur, de haì pièn certum est, ex hoc ipso codice, iûm vên quid sit, videbis postea. vol. 1.

XXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 45. p. 378.

mûm	蒙
hiŏ	學
fă,	法

id est, *via seu modus quo characteres à pueris disci possunt.*

Rudimentum quoddam est, sed merè Sinicum, præterea absque ullâ methodo, cum omnia illic usui dentur, & qui characteres in tá hiŏ, aut aliis Libris antiquis difficiles Authori visi sunt, ii tantummodo adducantur. Qui docendi modus, nonnisi ignaris, atque omnem characterum Sinicorum scientiam respuentibus, convenire unquam potest. Author dicitur chām hêm, atque editio facta sub Kām hí. vol. 1.

XXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 84. p. 427.

Liber inscriptus,

chuèn	篆
çú	字

luý. *collectio* 彙

id est, *characterum* čhuèn *antiquorum*, vulgò čhuèn *vocatorum*, *collectio*.

Hic etiam de veterum Sinarum *contortis* quibusdam ac neglectis characteribus agitur, & Author Libri *tam guei fu*, regnante Kām hī. *Primùm* Præfatio est de horumce characterum naturâ & origine. *Deinde* juxta cæterorum Dictionariorum ordinem adsunt claves 214. *tertiò*, Per totum postea Librum comparent characteres explicandi, aut potius monstrandi. In hoc enim Author incumbit, non, ut hujus vel illius characteris significationes declaret; sed ut, qui in çù goéi, vel çù luý, characteres inveniuntur, eosdem hoc vel illo modò ab antiquis scriptos fuisse indicet, qui characteres postea in alio Dictionario quærendi. invol. 1. vol. 6.

XXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 81. p. 426.

chĭ *collectio* 摭

kù *antiqua* 古

&

ŷ *obliterata* 遺

vên. *Litteratura.* 文

Dictionarium etiam aliud de *antiquis* characteribus, in quo & character antiquus & qui nunc in usu, vulgò ostenduntur. Author *chu men guei*.

XXV.

Cat. Bib. Reg. n. 82. p. 426.

Liber inscriptus,

chím *recta* 正

yùn *consonantiarum* 韻

tūm, *penetratio* 通

id est, *modus comprehendorum characterum optimus*.

Dictionarium hoc opus est, & de eo ut & de alio simili mentionem feci *Med. Sin. pag.* 126. 127. *&* 141. Sed utrumque, etsi ad Grammaticam & Linguæ cognitionem pertinet, tamen ad versuum condendorum methodum propriè accommodatum est. invol. 1. vol. 8.

XXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 26. p. 430.

Liber inscriptus.

Liber sine inscriptione, in quo folia sunt scripturarum fere omnium Sinicarum, quales nempe in variis, quorum mentionem feci, Dictionariis, ac præterea scripturæ Arabicæ species, non antiquissimæ, quæ *Kuphica*, sed Mauritaniæ, quæ *Kuphica* apud Africanos successit. Hic Liber itidem ad me è Sinâ missus. vol. 1.

FABULÆ ET ROMANENSES.

XXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 21. p. 430.

Liber inscriptus,

xān *montium* 山

hai *marium* 海

kīm. Liber. 經

Liber est *de maribus & montibus*, in quo multa, ut videntur, fabulosa certè & obscura; hinc, quæ à Poëtis in Poëmatibus plærumque usurpantur, omnia fere desumpta, Commentarii in xān hai kīm multi, Author ipse antiquus, & nunc ignotus, Interpretes ù gin tĕ him, & kuò pû, hîc textus unus. vol. 1.

XXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 8. *p.* 384.

Liber inscriptus,

haò 好

kiéu 逑

chuén, 傳

id est, *Historia fabulosa* τῦ haò kiéu.

Libellus est stylo siaó xuĕ, seu sermons familiari scriptus, ex eorum genere, qui apud nos *Romans* appellitantur, formæ *in*-8°.

Hic autem annotandum tibi, partes eorum, quos *Fabulas* dico, libellorum, quique Historiolæ sunt de hoc, vel illo, aut puero, aut etiam Heroe, quem per varia rerum discrimina huc illuc trahunt, partes, inquam, illas, non aliter quam

hoêi, 回

indigitari, ita ut, quotiescunque characterem hoêi videris, toties Librum ejusmodi, vel *Comœdiam*, vel certè *Fabulam* absque dubio nuncupare possis.

Voluminum est nunc duorum, seu duorum hoêi; sed esse deberent plura.

XXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 9. *p.* 385.

yŏ 玉

kiaô 嬌

liĕ li. 梨

id est, *Pera* τῦ yŏ kiaô, Authoris sic vocati; aliàs hæc Fabula dicitur, *Fabula* τῶν sān çaí çù, trium poëtarum: elegantiæ autem est apud Sinas exaltatæ, & maximo in pretio. volum. 6.

XXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 14. *p.* 394.

Opus omnino idem, sed alio etiam Titulo:

sān 三

çaí 才

çù, 子

Poëta tres. vol. hoêi 2.

XXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 10. *p.* 385.

pîm 平

xān 山

lēm 冷

yèn. 燕 *aliàs*

sú 四

çaî 才

çù, 子

id est, pīm, xām, lēm, yèn, *seu* quatuor Poëtæ sic nominati: est etiam *Fabella* styli siaò xuĕ, volum. 4.

XXXII.

Cat. Biblioth. Reg. n. 11. *pag.* 385.

yà 雅

mí, 謎

id est, *vû* yà mì *Historia fabulosa*. Est enim ex eorum genere quæ nos *Romans* dicimus. Sed per Dialogos & personas, quomodo sunt Comœdiæ. vol. 1.

XXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 13. *p.* 394.

Liber fabulosus inscriptus,

pĕ 拍

gán. 案

Videtur esse *Fabula* quædam sat longa, cum habeatur kivēn 19. itaque est imperfectus, & vol. 1.

XXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 22. *p.* 430.

Liber inscriptus,

yvên 元

gîn 人

çă. 雜

kĭ kiĕ 劇

pĕ 百

chùm, 種

id est, *Historia ludicra, aut Tragicocomædiæ centum; quæ sub Dynastiâ τῶν* yvên *actæ.* Sunt autem in partes divisæ quatuor, quæ vocantur taò.
Primus taò Fabulas habet 22.
Secundus complectitur 25.
In *tertio* sunt 26.
In *quarto* continentur 27.

Initio

Initio voluminis primi Index est modorum, seu ejus cantûs, quo unaquaque Tragicocomædia (cantilenæ scilicet actibus insertæ) cantillantur.

Sequitur ibidem pictura multiplex, nimirum quali decorari oportet unamquamque. involucr. sunt 4. vol. 40.

XXXV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 23. *pag.* 430.

Liber inscriptus,

sı 西

siām 厢

kı. 記

&

pî 琵

pă 琶

kı, 記

id est, *Historiola* τῦ sı siām, *Historiola*; seu *Historia comica* τῦ pî pă; sunt Authorum nomina.

Sı siām est volum. 3. & pî pă 3. etiam, in uno, eodemque involucro.

GEOGRAPHIA.

XXXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 35. p. 376.

kuàm 廣

yû 輿

kí, 記

Id est, *Lata Terræ descriptio*, seu *Geographia*.

Hoc Libro continetur Provinciarum Sinici Imperii 15. descriptio amplissima, itemque Regnorum vicinorum omnium, sive Imperatori Sinæ vectigalia pendant, sive libera sint, quod factum, quia olim Imperio subjecta fuere cuncta. Libri Author lŏ ým yâm, qui cum sub yûm lŏ *tài* tá mîm tertio viveret, Geographiam & uniuscujusque Urbis ac Provinciæ statum, quomodo tunc fuit, tradidit accuratissimè: inde est quod in tomo sexto, posteaquam Provincias tres

kuàm 廣

sī 西

yûn 雲

nân, 南

&

kuéi 貴

cheū 州

commonstravit, multa habeat, præcipuè de

tūm 東

kìm, 京

Cochinchinâ, vicinisque aliis Regnis, opusque sit, eam ob causam, curiosissimum, volum. 6.

XXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 36. p. 376.

kuàm
yû
kí.

Vide characteres supra n°. 36. & est ampla terræ, hoc est, Sinæ totius *descriptio*: eadem est Geogrsphia, sed aucta & correcta, ac denuo, at negligentius impressa, Imperante Kām hī. Volumina 8. sunt, sed ultimum è Sinâ allatum non est. Itaque volum. 7.

XXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 1. p. 391.

yú 御

chí 製
tá 大
mîm 明
yĕ 一
tùm 統
chí. 志

Id eſt, *Regentis magnificè, & magna omnia facientis*, *tûm* tá mîm *Monarchia mens, ſeu proſpectus, aut Hiſtoria Geographica.*

Hæc eſt ampla illa & univerſa Sinæ Geographia, qualem ſummâ curâ elaboratam, atque ab illuſtribus Collegii hàn lîn Præfectis comprobatam habere voluerunt Familiæ tá mîm Imperatores magnanimi. Scito *characteres hoſce* duos yü chì, de Imperatoriâ Majeſtate & rebus Imperatorum juſſu factis vulgo uſurpari. In lucem verò edita eſt, Imperante tiēn xún, anno ejus quinto, Lunâ quintâ, die decimâ ſextâ: tiēn xún idem, qui alias ým çūm, ejuſdem Dynaſtiæ octavus. Vide *Reflexions critiques* lib. 3. pag. 457.

Cæterum hæc eadem ipſa eſt, quam, ut Sinæ, eorumque Imperium in compendio ſaltem cognoſci poſſent, abbreviavit *Martinius*, babemuſque apud *Thevenotium* tomo 3. ſed cognoſcenda eſt accuratius, ideoque cum nos eam in *Dictionario noſtro Geographico Hiſtorico* totam ferè exſcripſerimus, idque nonſolum Latinis Litteris, ut *Martinius*, ſed etiam Sinicis characteribus; idemque Liber, & *Geographiam* omnem, & univerſam fere *Hiſtoriam*, tum Regnorum, tum Imperatorum, tum denique virorum, locorumque, atque aliarum rerum infinitarum contineat, quæ ad illuſtrandam Sinam conferunt maximè, non abs re erit, ſi operis ejuſdem notionem paulò ampliorem tradiderimus, ejuſque *methodum*, quam latè pateat, quam exactè tamen progrediatur, attentè conſideremus.

At primùm quidem tomo 1°. præcedunt *Præfationes*, ut fieri ſolet, multiplices, atque in his Geographiæ hujus ratio redditur, id eſt, 1°. diligentiæ à multis Imperatoribus ad Geographiam Imperii Sinici noſcendam adhibitæ. 2°. Variarum Imperii aut deſcriptionum, aut Hiſtoriarum, è quibus hauriri poterant cognitiones Geographicæ. 3°. Quorumdam, qui Geographiæ operam antea dederant, Authorum. 4°. Tabularum quarumdam ab aliis Authoribus exſculptarum. 5°. Multorum, qui de Geographiâ ipſâ, ac Terræ menſuris, Sinæque ipſius in varias partes & Regna diviſione, conſcripti erant, tractatuum.

Deinde ad vulgarem, quæ jam à primis temporibus facta eſt, Imperii diſtributionem tranſit in Provincias 15. atque eas illic appellat omnes. 1. kuàm tūm. 2. xān tūm. 3. hô nân. 4. xān sī. 5. xén sī. 6. chĕ kiām. 7. kiām sī. 8. hû kuàm. 9. sú chuēn. 10. fŏ kién. 11. kuàm tūm. 12. kuàm sī. 13. yûn nân. 14. kuéi cheū. 15. adjunges pĕ kīm, ſeu pĕ chĕ lì, in quâ kīm sù, id eſt, *Aula Regia*; unde apud Marcum Paulum Venetum Urbs *Quinſai*; & cum Terra Sinenſium tota trifariam diviſa ſit, non omiſſis ibidem *tsìe* pám, quæ ſunt magnæ Regnorum partes, nec Regnis ipſis, licet in Præfationibus non indicentur: poſtea diſtinguit totam in fù, quæ Urbes ſunt Provinciarum primariæ, ſeu *primi ordinis*, in cheū, quæ ſecundariæ, ſeu *ſecundi ordinis*, in hién, quæ *ordinis tertii*, & fù addit eſſe numero 170.

cheū 234.
hién 1116.

Præterea ſunt chīn, id eſt, Pagi innumerabiles, quorum multi Urbibus etiam maximis, ſi habitantium multitudinem ſpectares, facile anteferrentur; ſed inter Urbes non habentur, quod Urbi alicui ſubjecti ſemper fuerint, & Magiſtratibus careant hujus vel illius Dignitatis.

Postquam Author ad Provincias ipsas accessit, nomine uniuscujusque indicato, omnes fũ, id est, Urbes primi ordinis enumerat:

1. sub pĕ kĩm.
2. sub nân kĩm, *hodie* kiãm nân.
3. sub xān sĩ.
4. sub xān tũm.
5. sub hô nân.
6. sub xén sĩ.
7. sub chĕ kiãm.
8. sub kiãm sĩ.
9. sub hù kuãm.
10. sub fú chuēn.
11. sub fŏ kién.
12. sub kuàm tũm.
13. sub kuãm sĩ.
14. sub yûn nân.
15. sub kueĩ cheū.

Quem tibi ordinem ideo adduco, ut discas Sinæ Provincias alias aliis semper habitas superiores. Vide hoc loco *Magalhanis* divisionem pag. 40. quæ eadem cum nostrâ est, ubi etiam *Provinciam* leaò tũm, quæ non est è 15. Sinicis, sub xān tũm cumparere, optimè & juxta Geographum nostrum annotavit.

Quod si *Cupletium* & *Martinium* adieris pag. 105. alium quoque ordinem reperies, quem, unde talem habuerint, nescimus: habuerunt scilicet ab aliquo Geographo recentiori.

Inter yûn nân & kueí cheū multæ insunt earum Urbium, quæ vocantur *Bellica*, item *Arces*.

Post eandem Provinciam adducuntur, quæ appellant Sinæ *exteriora & Barbarorum loca*, ut niũ chĕ, gĕ puēn kuĕ, seu *Regnum Japonicum*, & alia numero 63. quorum nomina Geographis nostris non admodum cognita.

Hæc, quæ vidisti, omnia generalia sunt, & omnibus omnino Provinciis conveniunt, ita ut jam de unâquaque habeas fũ, seu *Urbes* primi ordinis, quo in Catalogo, ne fallaris, animadvertendum id tibi, quasdam *primi ordinis* vocari cheū, nimirum ex frequenti Populorum usu.

Sequitur nunc Liber ipse, in quo, quid Author ubique efficiat, audi.

Primò, de Provinciâ unâquaque tractat generaliori quodam sermone, ubi de situ Provinciæ, de primis Incolis, de primis Provinciæ & Incolarum nominibus, de mutatione unius nominis in aliud, sub hoc vel illo Imperatore, ac sæpe de ejusdem mutationis causâ, præterea si quid in hâc vel illâ Provinciâ eximii & singularis, id statim annotat, verbi gratiâ, *Flumen*, *Fluvium*, *Lacum* aut *Stagna*, item, si quod *Templum* in Provinciâ, ob Populorum frequentiam, famosum; si qui *Mons*, aut longè facer, aut ob *Sepulchra* illustris; si qua *Telluris*, aut *Soli* proprietas, per totam Provinciam; si quid in *Ædificiis* notabile, ut in Provinciâ *Pekimensi Murus Sinicus*; si quid ad *Literatos*, si quid ad *Militares* pertinet.

Tum ad primariam *Urbem* descendit, de quâ à primis Monarchiæ Fundatoribus disserit; sic, verbi gratiâ, de Urbe pĕkĩm ab hoâm tí ad hûm vù Historiam pertexit, ejusque occasione, enumeratis denuò, quæ antiquitus illic fuerunt, *Regnis*, indicat etiam, in quibus Provinciæ Urbibus, *Aula* eorumdem Regnorum fuerint, quas deinde, ut *Pekimi* habitarent, neglexêre aut Reges aut Imperatores. Sed cum in Indice generali Urbes primi ordinis jam commemorarit, hîc superest nihil, nisi, ut sub unâquaque *τὰς* hièn designet, quod diligenter facit.

Jam si quis Lector hîc, inter illas, quas habemus Geographiæ Tabellas, aut Mappas, verbi gratiâ, *Martinii Atlantis*, *Duhaldii*, aliorumque, & eam, quâ de nunc ago, Geographi Sinæ descriptionem, quærat quid intersit; sciat id à me, necesse est 1°. apud eos, præter *Urbes* magnas & *montes* quosdam maximos, nihil indicari sibi: quam obstupescet igitur, cum hîc, sive in eâdem Provinciâ *Pekimensi* apud Geographum Sinam, per decem paginas, *montium* 99. vel 100. non solùm mentionem ac descriptionem brevem factam esse, sed & distantias ab hâc vel illâ Urbe indicatas, numeratasque, & situm ad *Orientem* vel *Occidentem*, &c. & culturam ac fructus illic nasci idoneos, didicerit? & ita montibus succedere, *rupes* ac *scopulos*, & loca omnia prærupta, *valles*, *convalles*, *voragines*, *præcipitia*, *lacus*, *paludes*, *flumina*, *fluvios*, *rivos*, *fontes*, *puteos*, item *sylvas*, *lucos*, *campos*, *planities*; sed quod multò magis, adduntur *Ædificia* omnia publica, velut *Collegia*, quæ in hâc unâ Provinciâ numero 24, item Mandarinorum *Hospitia*, quæ numero ultra 40, *Pontes* qui numero 12. *Aulæ* mortuis destinatæ, quæ ubique; quid si, quæ de *Historiâ Rerum* per unamquamque dynastiam, per prima tempora, per xãm, per cheū, per çĩn, cæterasque deinceps Imperatorum Familias? sic habes & *Geographiam* totam,

tam, & de *Historiâ*, quodcunque ad hanc vel illam Urbem, ad hoc vel illud Templum aut Collegium spectat, imo si quid ad hominem quempiam famosum, aut inter Chinas magni nominis, vel ob sanctitatem, vel ob virtutem bellicam, vel ob Litterarum gloriam, id breviter narratum sibi est, imo si quis inter Genios notus; *mutationes* que sub hâc vel illâ Dynastiâ allatæ, illîc ex ipso Dynastiarum ordine commemorantur omnes, quod Author eodem modo per totum Librum, id est, per volumina 49. exequitur. Sunt autem tituli plærique in paginarum capitibus, si eos exceperis, qui Dynastiarum successiones indicant, & ideo sæpe adducuntur, ut, quod in Provinciâ peculiare, sub hâc vel illâ Dynastiâ fuit, oculis tuis subjiciatur illico.

Tomi ergo ita distributi, ut *Urbs* & *Provincia* pě kīm contineat 4. in tres partes divisos.

Provincia nân kīm sequentes septem, id est, 4. 5. 6. 7. 8. 9. & 10. complectatur.

Provinciam xān sī exponant Tomus 11. & 12.

Provinciam xān tūm 13. 14. & 15. sed in hoc 15. describatur, ut jam dixi, *Regio* leaò tūm.

Provincia hô nân tomos 16. 17 18. & partem tomi 19. tepleat, quod ex malâ compacturâ contigit, numeri enim denuo incipiunt post paginam 19. 38. & tunc se offert *Provincia* xen sī, de quâ etiam tomi 21. 22. ita, ut tom. 19. per dimidium.

Tomum 20. tom. 21. tom. 22. totum occupet una eadem *Provincia* xēn sī.

Postea in tomo 23. 24. 25. 26. reperitur chě kiām, quæ *Provincia* etiam latissima.

Provincia kiām sī, consecrantur tomi 27. 28. 29. 30. 31.

Provincia bū kuām tomi 32. 33. 34. 35. 36. 37.

Jam *Provincia* sū chuèn in tomis 38. 39. 40. 41. per partes, quomodo cæteræ, describitur.

De *Provinciâ* kuàm tūm tractant tomi 44. 45. 46. & 47. ferè ad dimidium.

Superfunt yûn nân & kueī cheù, quarum altera, id est, yûn nân in fine tomi 47. & tomo 48. usque ad pag. 41. delinearur; altera, nempe kueī cheū, tomo eodem 48. post pag. 41. idque cifris mutatis usque ad finem ejusdem tomi 48.

Denique tomus ultimus, seu 49. *Gentibus*, *extra*, *sed prope* Sinam positis, addicitur totus, quod aliter fieri non potuit; (nam quædam olim Imperatoribus Sinis subjecta, quædam sponte dedita, quædam armis Sinensium identidem debellata.) *Præfationes* Authoris plæræque, eruditione quâdam Historicâ refertæ, & ideo legendæ, quod Imperatores Bellicosos ferè omnes appellet, eorumque prælia saltem indicet.

T. 49. *pag.* 11. describitur Imperium gě puēn, sive *Japonicum*, & varia ejus Regna.

Pag. 23. de Regno sī fān, seu *Thebetano*, agitur.

Et sic ibidem breviter exponuntur quæ ad populos, uti Sinæ vocant, Barbaros pertinent, de quibus nonnulla Martinius in Præfatione, atque hoc illud est τῶν τά μὶν tempore, eorumque jussu, compositum opus Geographico-Historicum, magnificum profectò, lectu dignissimum, & si totam Sinam, ejusque *Locos*, *Urbes*, *Regna*, *mutationes*, *magnos Viros*, *Fœminas illustres*, *Virgines sanctas*, &c. cognoscere in animo habeas, cæteris illis, quas hucusque vidimus, Geographicis descriptionibus longè anteponendum, cum in his Sina, non nisi per partes, easque admodum exiles, compareat, ex hoc nostro Libro plenissima & admirabilis Imperii totius cognitio hauriatur. Addendam tamen, judicamus, quam è neotericis Authoribus excerpsit Cupletius, legimusque nos ipsi sexcenties enumerationem rerum Sinicarum compendiosam, eam nimirum, quæ sub finem Editionis Confucianæ, & brevem Sinæ totius imaginem, è Tabulis Geographicis, ad nos missis, repræsentat. Hæc est autem, in toto Sinarum Imperio,

Flumina navigabilia & *Lacus* celebriores numerari 1472

Pontes celebriores, 331

Montes præ aliis memorabiles, 2099

Turres & *Arcus triumphales*, aliaque id genus *Ædificia*, Regibus Virisque illustribus erecta, 1159

Bibliotheca item celebres, Librisque illustrissimæ, 272

Gymnasia sapientiæ, seu *Academia*, Magistro Imperii *Confucio* erectæ innumerabiles: totidem enim erectæ, quotquot Urbes sunt & Civitates, imo in pagis complures invenias, ut Geographiâ hâc nostrâ liquidum.

Bacchalaureorum numerus (cum *Sin-*

dioforum ſit infinitus) aſſurgit circiter ad capita, 90000

Avita Templa, ſeu potius *illuſtres Aulæ* Majoribus aut Benemeritis, ad perpetuam Familiæ memoriam erectæ, 709

Mauſolæa Architecturâ ſuâ apud Poſteros commendata, 688

Viri, ſeu virtute, ſeu factis Heroicis illuſtres, Libris ac Metris celebrati, 3636

Fœminæ virtutibus ob virginitatem conſtanter ſervatam, itemque ob fidem maritalem prædicatæ, 208

Palatia Regulorum ſunt, 32

Sed quæ ſingulis ubique Præfectis aſſignata, pro cujuſque gradu & dignitate, idque impenſis publicis, 32167

Idolorum Templa præ reliquis, vel ob magnificentiam, vel propter conficta Idolorum miracula, 480

Templa minora ac *Fana* omnino innumerabilia. *Bonzii* in utriſque Templis habitantes, ac Regiis diplomatibus donati, 350000

Bonzii abſque diplomate, atque ex mendicitate viventes, multò plures.

Bonzii celebres in ſolâ Regiâ Pekimenſi, 10668

Bonzii uxorati, & diplomate Regio inſtructi, 5022

Omnium utriuſque Sectæ *Bonziorum*, ſeu *Sacrificulorum* numerus incredibilis, & paſſim creditur prope accedere ad 1000000

Mahumetani qui 700 ab hinc annis Sinam ingreſſi, creduntur *millionem* excedere, 1000000

Pauperes, *Senes*, *Invalidi*, quibus olim ſua aſſignabantur domicilia, & qui ab omni ævo, in ſingulis *Urbibus* & *Civitatibus*, annonâ Regiâ aluntur, tot ſunt, ut nihil dum certi licuerit cognoſcere.

Templa Deo vero dicata, præter *Sacella*, ante ultimas perſecutiones, aut *Cupletii* tempore, erant circiter 240

Chriſtianorum numerus, anno 1681. jam erat 260000

Quod ſi *Provincias* 15. & *Metropoles* conſideraris, itemque in *Civitatibus Familias*, in *Familiis Viros*, exurgit immenſum neſcio quid,

Martinii tempore erant:

115 *Metropoles.*

1312 *Civitates*. 2 & 3 ordinis, omiſſis *Pagis.*

10128789 *Familiæ.*

58916783 *Viri.*

Differentia eſt inter *Martinium* & *Magalhanem* magna, & *Magalhanes* majorem *Urbium* & *Civitatum* ponit quam *Martinius*, quod *Magalhanes* annumerat quaſdam particularium Principum Imperatori Sinæ non parentium, & ab eo titulum duntaxat accipientium.

(Ex *Urbes* ac *Civitates* inter Montes ſitæ in quatuor Provinciis sū chuēn, kuéi cheū, yún nân, kuām ſi;) item quod annumeret Urbes, & Oppida Regionis leaó tūm, quæ à Sinis, in particularibus tantum Catalogis recenſentur, dum *Martinius* eas tantum ſcripſit, ex quorum diſtrictu Imperatori vectigal penditur.

Itaque juxta *Magalhanem*,

Loca partìm *civica*, partìm *militaria*, ſed muris cincta, 4402

Loca *civica*, 2045

Nimirum *Metropoles*, ſeu fū, 175

Civitates 2 ordinis, ſeu cheū, 274

Civitates 3 ordinis, ſeu hién, 1388

Hoſpitia Regia dicta yĕ, 209

Hoſpitia inferioris ordinis, ſeu chín, 103

Hoſpitia Regia, ſed abſque muris pro *Præfectis*, *Curſoribus*, aliiſque ex *Aulâ* Regio ſumptu iter facientibus, yĕ, *vel* chín, *vel* yĕ chin dicta, ſunt 1145

Familiæ in toto Imperio recenſitæ, 11502872

Virorum numerus, capita, 59788364

Inter loca *Militaria*, *Arces* 1 ordinis kuān dictæ, 627

Arces 2 ordinis, guéi dictæ, 567

Arces 3 ordinis, sò dictæ, 311

Arces 4 ordinis, chín dictæ, 300

Arces 5 ordinis, paó dictæ, 150

Arces 6 ordinis, pù dictæ, 100

Arces 7 ordinis, chaí dictæ, 300

Murus Sinam ab utrâque Tartariâ ſeparans, complectitur & leaò tūm, & Provincias tres pĕ kīm, xān sī, xēn sī, ab ortu ad occaſum, leucas Luſitanas circiter 400, juxta *Magalhanem*: juxta *Martinium* per milliaria Germanica 300, quorum in uno gradu 15, quod conſideratis flexibus, & montium circuitibus leucarum eſt 500.

Jam ſi ad numerum hominum obſtupueris, diſce eo tanto numero non comprehendi

1. *Parvulos* ante annum ætatis 20.
2. Quicumque è Regio nati ſanguine.
3. *Miniſtros* Regios.
4. Nec *Præfectos*, neque *Ex-Præfectos*.
5. *Milites.*
6. *Baccalaureos.*
7. *Licentiatos.*
8. *Doctores.*

9. *Bonzios* utriusque fectæ.
10. *Mendicos.*
11. Eos omnes, qui in navibus ac super flumina habitant, numero infinitos.

Hæc tibi omnia hoc loco exscribere visum est, duabus de causis; *primum* quidem, ut lectâ τοῦ tá mîm Geographiâ, quales hæ ipsæ eædem rès tunc temporis fuerint, cognoscas; dein, ut quantum ab eo tempore progressum fecerint, quantumque in dies crescat illud Imperium, omnium profectò, si non maximum, certè populosissimum, & eâ majestate, quam nullibi fere invenire sit. Voluminum est, ut dixi, 49.

XXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 1. p. 391.

Liber Manuscriptus inscriptus,

leàm 兩
kìm 京
xě 十
sān 三
sìm 省
kiūn 郡
sě. 色

Aularum duarum (Pekimi scilicet & Nankimi) *&* 13 *Provinciarum Territorii examinata pictura.*

Opus est Geographicum, in cujus fine comparent varia vicinorum populorum Regna. vol. 1.

LX.

Cat. Biblioth. Reg. n. 1. pag. 391.

Liber inscriptus

gîn 人
kím 鏡
yâm 陽
çieū, 秋

id est, *hominum speculi clarus Autumnus*, sive *pulcher Autumnus*, *in quo rerum humanarum fructus omnes*, *tanquam in speculo perspiciuntur.*

Præfationes sunt quæ Authorem, propter summam eruditionem commendent quàm plurimæ, eæque, saltem complures, variis scripturarum, seu characterum generibus, quod non immeritò factum; nam opus hoc immensæ cujusdam ac stupendæ lectionis; scilicet, quæ ad Imperii *gubernationem*, quæ ad omnes Provinciæ uniuscujusque *Magistratus*, quæ ad *hanc vel illam artem* in unâquâque Provinciâ usitatam, quæ ad *vectigalia* illinc percepta, quæ ad *viros* aut *fœminas* in unâquâque Urbe illustres; illa, inquam, & similia omnia, non fusè quidem narrat, sed breviter expendit ac delineat. Author kīn tě, vide in fine Præfationis ultimæ.

Post *Præfationem* ultimam sequuntur *Indices* multi, sed præsertim eorum queis usus est Author Librorum & Auctorum fat magnus; sunt nimi um opera 656, ex quibus opus à se consarcinatum dicit Scriptor.

Postea rerum in Libro contentarum summaria itidem copiosissima: continet

ergo 1°. narratiunculis non ita prolixis, 2°. figuris ac picturis, Historiam Sinarum ferè totam, & voluminum est 13. kivèn 21.

XLI.

Cat. Bibl. Reg. n. 3. p. 39.

Liber inscriptus,

kuàm 廣

hoâm 皇

yû 輿

kaò, 考

id est, *examen Libri, cujus* titulus kuàm hoâm yû *Rheda Imperatoris lata.*

Opus est Geographicum, longè utillimum. Sunt illic, licet brevius, quæcunque ad unamquamque Provinciam, ad unamquamque hujus & illius Provinciæ Urbem cognoscendam pertinent. additæ fuut locorum distantiæ, & loca ea, quà transeundum ab uno ad alium locum, exactissimè indicantur, præterea Urbium Fundatores, & si quid illic factum illustrius. Non desunt *Mappæ*, Urbium saltem, & secundi ordinis. Sunt tantum volum. 2.

XLII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 4. pag. 329.

Liber inscriptus,

fô 福

cheû 州

fù 府

chí, 志

id est, *descriptio Urbis* fù *seu* fô cheû. Liber imperfectus, & pars amplioris decima-quarta. 1. vol.

XLIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 5. p. 392.

Liber inscriptus,

tá 大

mîm 明

hoèi 會

tièn, 典

id est, *codices & collectiones de iis omnibus quæ ad* tá mîm *pertinent.*

Cum Familia hæc Sinica & maxima & illustrissima fuerit, Historiam *Tamingarum*, nemo est, quin admirabilem esse judicet, & revera est. Continetur ergo hîc duobus involucris, voluminibus 10. & Magistratus omnes, *Urbium* Sinæ totius omnium statum, imo varios status repræsentat.

HISTORIA.

HISTORIA.

XLIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 1. p. 367.

Annales Sinici inſcripti,

çū	*adjuvantis*	資
chí	*gubernationem*	治
túm	*ſpeculi*	通
kién	*principia.*	鑑
kām		綱
mŏ.		目

hoc eſt, *principia, ſeu quæ primò diſcenda ſunt, & ſpeculi inſtar eſſe poterunt ad dirigendam Republica, ſeu Miniſterii publici gubernationem.*

Hic Liber longe ampliſſimus, eſtque voluminum 120. Gentis autem totius, non omnem (Annales enim ſunt Dynaſtiarum particularium plærarumque) ſed generalem Imperii Sinenſis Hiſtoriam continet, eam nimirum, quæ à Tribunalibus, idque authoritate publicâ, & olim profecta eſt, & hodie etiamnum conſcribitur. Authores Annalium innumerabiles, ſi eos numeres, à quibus per per varia ſæcula collectæ ſunt, ſed Editores, ſeu Authores Annalium hodiernarum ſunt præſertim quinque:

1°.	sū	司
	mà	馬
	kuām.	光
2°.	chū	朱
	vên	文
	kūm.	公
3°.	kīn	金
	gîn	仁
	xān.	山
4°.	xām	上
	lú, ló.	路

5°.

nân 南

hiên. 軒

Itaque collectio est ab infinitis per varia sæcula Authoribus orta, & ab illis quinque, in variis etiam sæculis compilata.

1°. Author primus sū mà kuām, qui hanc, quam nunc exhibent Sinæ, compilationem inchoavit, in vivis fuit sub Dynastiâ sûm, sæculo Christi 10°. & ab eo est, quod nomen nunc præferant çū chí tûm kién, Annales, cum antea, non nisi kí, id est, *Memoria*, aut alio quovis nomine insignirentur: cæterum ab anno τῦ gueī liē vām 1°. incipiunt qui Dynastiæ τῶν cheū, Rex seu Imperator fuit trigesimus, idque annis ante Christum natum supra vigesimum octavum quadringentis; perduxit autem usque ad annum τῦ xí çūm ultimum, id est, usque ad secundum & ultimum τῶν heú cheū Imperatorem, annis à Christo 951. quod intervallum est annorum 1379.

2°. Author secundus, chū vên kūm, vir ætatis suæ celeberrimus, annis postea circiter 300. sed sub eâdem etiam τῶν sūm Dynastiâ, *primum* quidem Annalium eorumdem titulo addidit characteres duos kām mŏ, quorum significatio est *oculus præcipuus*, seu de verbo ad verbum, *principalitatis oculus*. Deinde verò, quod illâ additione indicabat, opus idem & commentariis & annotationibus quibusdam moralibus & citationibus, seu antiquiorum Authorum testimoniis exornavit. De kām mŏ, v. Dict.

3°. Tertius Author, kīn gìn xān nomine, vixit initio τῶν yuên, Familiæ primæ *Tartaræ*, sæculo Christi 14°. & cum tempora vetustiora propter quandam Historiarum antiquarum dispersionem negligi posse animadverteret, Annales Imperii Sinici antiquissimos, id est, rerum ab yaô anno 1°. annis ante Christum 2353. ad gueí liē vām annum primum, unde sū mà kuām inceperat, gestarum, serie continuâ, per annos 1930. repræsentavit.

4°. Author quartus xàm lú *vel* lŏ, quod idem est, ab anno τῦ chìm hoá 12°. Christi scilicet 1465. ejusdemque Imperatoria jussu, eosdem Annales continuavit per annos 408. usque ad annum τῦ xùn tí decimum, ultimumque *Ivenidarum*, quod est anni post Christum 1368.

5°. Author quintus nân hiên, qui sæculo 16°. medio vitam degebat, ac proinde sub iisdem tá mîm: is Scriptor Annales auxit, supplevitque ex antiquis Authoribus ipsa Imperii initia, remotisque fabulosis temporibus, à *Fo hi*, primo Gentis non suspecto Fundatore, ad id ætatis, ex quo kīn gìn xān inceperat, nempe annum τῦ yaô primum.

Sic Annales Sinici, quales hi, (nam semper continuantur) ab anno ante Christum 2951. ad annum Christi 1368. perducti sunt per annos 4313. etsi varii sint hîc Chronologi. Quoad hanc editionem. Impressus Liber est, regnante hâc Familiâ tá ćîm, seu Tartarâ secundâ, sub xún chí τῦ kām hī patre.

Et si eorumdem Scriptorum successionem, per omnia ferè sæcula non interruptam, habere vis, resumendi tibi ordine retrogrado, qualem dedi in eo Libro, quem gallicè inscripsi: *Réflexions Critiques sur les Histoires des anciens Peuples*, *liv.* 3. *pag.* 428.

chām kiū hŏ,
chām kiū chím,
yuên leaò fān,
xám lú,
sū mà kuām,
chū vên kūm,
kīn gìn xān,
hoâm fū mì,
puón kú,
sū mà cién,
sū mà tān.

Item qui inter sū mà ćiên, & sū mà kuām, ejusdem Familiæ fuit, ac Librum sŏ ýn composuit sū mà chîn.

Cæterum de *Annalium* Sinicorum authoritate, quidquid cogitarint homines nostri, certum est apud Sinas summo in pretio haberi, tanquam Libros *fidei indubitatæ*, à summis Authoribus, idque Imperatorum jussu & Tribunalis ad hoc instituti curâ conscribi solitos, qui mos Gentis ab yaô usque, nec sine maximo traditionis quasi æternæ pondere in totâ Sinâ repetitur. Neque verò hi illi, quos vidisti Scriptores, *Authores* Annalium

Sinicorum, fed tantummodo *Collectores* ducendi & appellandi, cum illud, de quo locutus fum, Tribunal nunquam non extiterit, fimul etque Sinæ in Imperium concefferunt, quod certiffimè annis poft diluvium non multis factum eft, ut ii etiem fateri fempar coacti, qui hiftorica cæterarum Gentium monuments in dubium aufi ravocare. Liber eft in 12. involucris, & volum. 120.

XLV.

Cat. Bibl. Reg. n. 2. p. 368.

Liber infcriptus,

kù *antiqua* vel *antiquorum* 古

vên *litteratura* *litteratorum* 文

yuên *abyffi* 淵

kién. *fpeculum.* 鑑

Cum apud Sinas, qui imperant, aut Reges funt, eut varias Imperii Provincias gubernant, Imperatores, Reges, Proreges, Miniftri omnes, femper fint, effeque debeant docti: nec nifi tsles, ftudiifque ec doctrinâ omoino imbuti, ad regendam Rempublicem edmittantur; quod hîc, ubi de Regum fectis, dictifque ac fententiis agitur, *Reges* ac *Litterati* eodem modo appellentur, eorumqua mores ec cogitationes permifceentur, mirum effa non poteft cuiquam. Itaque Litteratorum antiquorum nomine & in hoc Libro & ferè ubique veniunt, non ii modò, qui apud cæteras Gentes, *Litterati* dicuntur, fed quod Lectorem femel monitum volumus, *Magnates & Imperatores* ipfi: hîc igitur Liber, qui apud Sinas, viros politicos & Reipublicæ adminiftretioni mirè eddictos fit maximi, & fummâ curâ, iteque infinitâ quâdam charactarum pulchritudine editue eft, ita ut *Vestunios* in Galliâ peregrinantes, & illuftriffimum quemque Typographum, in sdmirationem ac divinum ftuporem traxerit; fimile quidquam, eb *Europæis* nunquam impreffum, aut etiem imprimi poffe confeffos, & quod reverâ eft Virorum maximorum hic facta, illic Sententies Orationefque ftylo antiquo, id eft, elegantiffimo complectitur.

Scriptus eft autem fæculo 17°. regnante *tçī* tá mîm Femiliâ, Sinicarum 21ª. Authore fú kiên hiŏ, qui tunc Doctor Sinæ, famâ celeberrimus, & impreffus enno Chrifti 1685. *vū* kām hī 24, aftque vulgo in involucris 4. voluminum 24.

XLVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 3. p. 368.

Liber infcriptus,

lī, liě 歷

sù 史

kām 綱

kién 鑑

pù, 補

id eft, *Supplementum ad fpeculum univerfale*, feu *Annales Sinicos*.

Kelendarii modo præter *Annales*, ut jem iofinuavi, exiftunt apud Sinss monumenta Hiftoriæ Sinicæ quamplurima; hæc enim eft *Annales* inter & cæteros Libros hiftoricos differentia, quod Libri in Hiftoriam à quocumque Doctore confcribi poffint; (quæ res apud nos, apud Latinos, epud Græcos factitata)

ſed Annales publici, aut Imperii ipſius, non niſi à Tribunalibus, atque Imperatoriâ authoritate proficiſcantur. Quam ob cauſam, apud

leaò 了

fân, 凡

ſic enim appellatur Author, reperies hæc duo: *Primùm* quidem, Annalium Magnorum abbreviationem ac compendium. *Deinde* verò facta quædam præcipua ac ſingularia, virorum in Imperio, vel rerum geſtarum famâ ac virtutibus Bellicis Illuſtriſſimorum, vel pietate ac regiminis ſcientiâ maximè commendatorum.

Vixit autem Scriptor ſæculo 15°. regnante tá mîm familiâ, & appellatur ſæpe uên leaò fân, ejuſque ſupplementum, non niſi ſub ejuſdem ſæculi finem impreſſum eſt. Volumina non ita ſpiſſa, ita ut involucrorum ſit duorum tantummodo, ſed continet vol. 36.

XLVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 4. pag. 368.

Liber inſcriptus,

túm 通

kién 鑑

chĕ 直

kiaì, 解

id eſt, *tŭ* tūm kién *expoſitio litteralis.* *Annales* primùm tūm kién appellatos diximus, poſtea à chū vên kūm titulo veteri additas voces xām mŏ. Hic Liber, eorumdem Annalium *abbreviatio* etiam eſt, eaque à celebri Doctore Commentariis illuſtrata, cujus nomen chām kiū chím: fuit autem chām kiū chím, hinc *tŭ* vân liĕ, unius ex tá mîm familiâ, illinc Imperii totius Adminiſter. At ſæculo 16 ferè medio, annis poſt circiter 80. chām kiā hū, cum è Litteratis ipſe eſſet, Sinicos eoſdem Annales auxit. Quæ igitur ſub eâdem tá mîm familiâ geſta fuerant per annos fere 276. ea non ſolùm Litteris mandavit, ſed etiam explicatione litterali illuſtravit: continetque hic Liber 1°. *Annalium* Imperii totius, id eſt, eorum quæ Familiam tá mîm præceſſerunt, *abbreviationem*: deinde, *eorum*, quæ ſub eâdem Familiâ facta, *enarrationem*: 3°. *Expoſitiones* in ea omnia, præſertim in antiquiora, litterales; definitque in anno Chriſti 1647. Sic quæ per annos circiter 4609. evenère, ea in hoc opere aptè diſpoſita, atque eleganter conſcripta legere eſt: quod opus, cum non ſemel impreſſum jam eſſet, prodiit denuò regnante xún chí *tŭ* kām hî patre. Eſt autem in 3. involucris, & volumi-num 16.

XLVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 5. p. 369.

Liber inſcriptus,

chūn 春

cieū, 秋

id eſt, *Ver & Autumnus.*

Titulus eſt Principatûs Lù, *Annalium* ab ipſo kūm fú çù, id eſt, primario Sinarum Philoſopho *Confucio* conſcriptorum.

Hic Liber pretii apud Sinas ſummi, & propter ejuſdem Philoſophi, à Litteratis in magnâ veneratione habiti authoritatem, inter ſacros tantum non repoſitus, Hiſtoriam repræſentat, præcipuè *Regni* lù, aliquando etiam, pro ut ſe dedit occaſio, Imperii ipſius, idque per

per annos tantum 242. ſcilicet in Regno lù natus erat *Confucius*, ibique cum eſſet è familiâ quâdam honoratiſſimâ, quæque apud Sinas etiamnum Principatum quemdam obtinet, Patriæ ſuæ regendæ ac bonis moribus informandæ per multos annos operam dedit Vir Philoſophus: tandem abdicato miniſterio jam ſenex, & Litteris ac Diſcipulis unicè addictus, rerum ante ſe geſtarum Hiſtoriam, Politicis cogitationibus quamplurimis ornatam atque interſperſam voluit poſteritati relinquere, idque eſt in cæterorum Annalium modum executus, ita ut res ad ſuum unaquæque tempus referretur. Quod ſi nunc tituli rationem à me quæſieris, non alia fortè videbitur, quàm hæc, Bella in Sinâ, aliiſque Zonarum calidarum locis, Vere præſertim & Autumno fieri, non aliis tempeſtatibus, propter æſtûs ac frigoris incommoditatem ſolere.

Jam, ea, in quâ idem hic Liber habetur reverentia, inde orta eſt procul dubio, 1°. quod de regendo Imperio Sententias reverà admirabiles complectatur, Regumque, & optimorum virtutes, ac malorum vitia graphicè depingat; ita ut ex hoc Libro, tanquam è ſpeculo, quid quiſque in ſe habeat Princeps aut pulchritudinis aut deformitatis, perſpiciat ſtatim, ac proinde diſcat, quid faciendum ſibi, quid vitandum.

2°. Quod quidquid à *Confucio* ſcriptum eſt, ſummâ id veneratione ſuſpiciant; & reipſâ nihil unquam quidquam apud cæteras Gentes, ſi Veteris ac Novi Teſtamenti Moralia exceperis, tantâ prudentiâ exaratum, quantâ id omne quod à Confucio ſcriptum legimus. Cæterum cum apud Sinas Libri ſint *Canonici* quinque, vulgò ù kìm, eodem ferè loco habetur τò chūn ciēu, ac sù xū, ſeu Libri illi, quorum tres à *Cupletio* editi, ita ut vulgò *Canonici* Libri ſex eſſe dicantur. Commentaria in hunc Librum ſcripta ſunt à multis Philoſophis quamplurima, & in hujus Præfatione Hiſtoriolam hanc invenies, cum çîn chì hoâm Libros omnes comburi juſſiſſet, exemplar uniuſcujuſque, & huſce Libri, & aliorum multorum ab uno è Confucii nepotibus, in vetuſtâ quâdam maceriâ abſconditum fuiſſe, nec niſi Imperante hán Familiâ, annis ante Chriſtum 209. repertum: eum autem hoéi tí, qui tunc præerat, Imperatorem id ſtatim præcepiſſe, ut editione eorumdem Librorum adornatâ, toti Imperio diſtribuerentur, atque inde Litteraturam apud Sinas ab çîn chì hoâm tyranni ætate, quaſi intermortuam, reſſuſcitatam ac redintegratam. Quin per quædam temporum intervalla, & regnantibus quibuſdam Regibus atque Imperatoribus, vel otium, vel ædificandi libidinem Studiis ac Philoſophiæ, qualis eſt hominum natura, anteponentibus; eclipſes quaſdam interdum paſſa ſit Litteratura Sinica, id verò non diffitendum. At *incendia illa* Librorum, ac Studiorum extinctionem, non è rebus eſſe abſurdis atque omnino impoſſibilibus, licet hæc dictitata ſint, atque à multis ineptè credantur, quis crediderit niſi qui res humanas, quo ſe modo habuerint, oblitus omnino ſit? *Gens humana ruit in vetitum*, Libros abolere voluerit quis? quamquam Rex, quanquam Imperator etiam potentiſſimus, ſatis eſt ſuperque, ut frequentius exſcribantur, atque attentius conſerventur. Philoſophos apud Sinas à çîn chì hoâm vexatos, in exilium miſſos, tormenta perpeſſos, bonis ſuis omnibus, ac proinde Libris privatos, accipiam id lubens: imo vetera quædam monumenta, hujuſmodi temporibus igni tradita eſſe, atque exemplaria eorum non pauca periiſſe non negandum, cum id non rarò factum ſit; ſed *Libros omnes*, quod inſinuant, Libros eos, quorum jam per Imperium vaſtiſſimum, jam *Tum kimi*, jam *Cochinchinæ*, jam apud *Japones*, jam denique in Sinæ deſertis quibuſdam inacceſſis, exemplaria longè latèque diſtracta fuerant, Libros, inquam, tam multos, apud Gentem Litteraturæ adeo deditam, Litteraturæ adeo amatricem, Majorum ſuorum adeo veneratricem, vel extingui, vel etiam exulaſſe potuiſſe, ſac mihi credas, res aſt per ſe abſurdiſſima, & Diſſertatione ego Academicâ Fabulam eſſe putidam demonſtravi. *Japones* Litteraturam omnem Sinicam amplexi ſunt, Hiſtoriam Sinarum omnem, & à Sinis antiquis habuêre, & in Scholis ſuis, non aliter ac Sinæ ipſi, legêre, leguntque etiamnum: At ſi *Kempferum* legeris, cum de çîn chì hoâm loquuntur, ſilentium apud ipſos de Librorum incendio altiſſimum.

Hæc autem hoc loco per tranſennam & ex Præfationis minus ſanæ occaſione dicta ſint.

Eorum, qui in chūn ciēu Commentarios conſcripſerunt, Philoſophorum, quanquam hodie etiam componantur,

ultimus famâ celebris fuit hûm múm lûm, qui sub tá mîm vixit, imperante tiēn kì, ejusdem Dynastiæ decimo-sexto. Liber hic involucrorum est 2. volum. 12.

XLIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 6. p. 369.

chûm 重
tím, 訂
chūn 春
cieū, 秋
çò 左
chuên, 傳
kiú 句
kiaì, 解

hoc est, *expositio verborum, genuinum* τῶ chūn cieū *sensum justè determinantium.* Alia est editio eorumdem *Confucii* Annalium, quæ primùm à Doctore quodam chū sīn appellato procurata est, sæculo 10. cum regnaret Familia súm. Deinde verò, imperante xún chí, magno τῶ kām hī patre denuò impressa est. Involucrum est unum, volumina verò quinque.

L.

Cat. Biblioth. Reg. n. 63. pag. 382.

Liber imperfectus, cujus inscriptio,

chūn 春
cieū, 秋

Ver & Autumnus. Pars est Libri à Confucio, de Regno lú scripti, & sic appellati. Vide supra. Est autem Commentariis ornata. 1. vol.

LI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 2. pag. 384.

çū
chí
tûm
kién
kām
mŏ.

habes supra characteres n°. 44.

Historia Sinica universalis, aut *Annales Sinici*, de verbo ad verbum, *adjuvantis gubernationem speculi principia*, seu quæ primò ab hominibus Rempublicam administrandam suscepturis discenda sunt, ut ipsis sæculorum priorum exempla, speculi loco inservire possint.

Liber hic, idem qui n°. 44. Itaque illic vide, volum. est 120.

LII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 3. pag. 384.

sŭ, sŏ 續
çū 資

chí, 治
tūm 通
kién, 鑑
kām 綱
mŏ. 目

Additio ad speculum, seu *principia speculi*, quæ ad gubernationem atque administrationem rerum dirigendam necessaria sunt, comparata: iidem omnino Annales sunt; sed in quibusdam locis Commentario illustrati, & id, qui initio Tituli est character, indicat satis: nihil enim aliud est, quàm *addere* aut *supplere*. Vide clavem 120. tr. 15. & Dictionar. çù guéi tom. V. 10 *pag.* 170. 1. volumen.

LIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 4. *p.* 384.

Liber inscriptus

chūn 春
cieū 秋
tá 大
civên. 全

Libri à Confucio scripti, & chūn cieū, seu *Veris* & *Autumni* titulo editi, magna collectio. Cum de hoc Libro inter Regios, jam fusè egerim, nihil hic addendum mihi existimo, nisi editionem esse pulcherrimam, Commentariis utique munitam litteralibus, & eodem, quo sū xí, sermone, id est, facili, atque ex aliis Confucii Libris desumpto; præterea editionem eandem esse, id est, Imperatoris jussu procuratam. Volumina sunt 13. & debuêre esse 15. sed desunt primus & secundus.

LIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 5 *p.* 384.

Liber inscriptus,

xoām 雙
yû 魚
civě 湜
yvên, 原

id est, τῶ xoām yû *collectionum fons*: quis xoām yû? nondum deteximus.

Notæ sunt, ac propriè de Chronologiâ Sinicâ Disceptationes.

Liber pessimè exaratus, & eam ob causam, ferè ubique lectu difficillimus. vol. 1.

LV.

Cat. Bibl. Reg. n. 6. *p.* 384.

Liber inscriptus,

lûn 綸

ýn 音

chî 持

tièn, 典

id eſt, *Collectio* ſeu *Codex*, *ubi ſumitur ſenſus rotationis* (*Temporum.*) Ita appellant Libros *Almanachicos*, ſeu *Kalendaria.* Volum. 1.

L V I.

Cat. Bibliot. Reg. n. 7. p. 384.

Liber folii unius, ſed longiſſimi, inſcriptus,

taí 太

xám 上

sān 三

yuên 元

sān 三

pìn 品

sān 三

kuōn 官

fă 法

paò. 寶

Magiſtratuum ſuperiorum, id eſt, *trium* yuên, *trium* pìn, *trium* kuōn *vocatorum ordo pretioſus.*

Agitur hîc de eo, quem inter ſe, & unà cum Imperatore egreſſi, ſervant Mandarini ordine, & ita pingitur eorum quaſi proceſſio. 1. volumen, gallicè *Rouleau.*

L V I I.

Cat. Bibl. Reg. n. 7. p. 392.

vên 文

hién 獻

tūm 通

kaò, 考

id eſt, *Examen generale* (*rerum Sinicarum*) *Litteratis oblatum.*

Hic

Hic Liber apud Sinas nominatissimus, & tomorum 100. ea ferè omnia complectitur, quibus Sinæ in Studiis suis, ad rerum gubernationem semper tendentibus, dant operam.

Primò, Imperatoris jussu denuò impressus est, ut in fronte annotatum.

Deinde, Præfationibus est ornatus numero 25. à 25. Authoribus & Litteratis, & iis ipsis, qui Historiarum Authores fuerunt, Scriptoribus: itaque cave *approbationum* eas loco æstimaris. *Dissertationes* sunt, omnes in hanc vel illam materiem, tum in Libris ipsorum, tum in hoc ipso tractatam, ita ut post eam, quæ prima omnium est, & de novâ editione agit, in quâ tamen eruditio etiam elucet, quod constat variis Confucii & aliorum Authorum citationibus, cæteræ omnes ad hanc vel illam rem elucidandam conspirent.

in secundâ ergo Præfatione, quæ est Authoris, ac proinde ad opus propriè pertinet, de Annalium Scriptoribus loquitur, & appellat sú mà kūam ejusque Historiam tūm kién, item 17. Historicos, qui hîc nominantur, & de quibus aliàs à nobis facta mentio: Item varias Historiarum collectiones, vel tién, vel xû nomine, quarum ætates ac tempora expendit. Postquam ergo in 25. illis Dissertationibus, de præcipuis Historiæ Sinicæ Authoribus egit, divisionem Operis hujusce totius subjungit, quæ est kivēn 247.

Multa igitur habet, 1°. de Historiâ Sinarum, ejusque authenticis, & per totum Imperium celebratis Scriptoribus, & cum diversis iidem Scriptores temporibus extiterint, eorum nomina, & exaratarum ab ipsis Historiarum, aut collectionum titulos indicare non habet satis, sed quæ à *posterioribus*, *priorum* elaboratæ sunt reprehensiones *criticæ*, eas etiam addit super, & plærumque abbreviandi causâ verborum sensum indicat, non raro etiam verba eorum ipsa affert, atque ut lectu digna judices, quæ profectò ad justam Historiæ Sinicæ cognitionem omnino necessaria, scito hæc per kivēn, id est, Tractatus 52. excurrere.

Inde transit ad varia Imperii, ac præsertim Regiæ Urbis Tribunalia, quorum divisio alibi data est in sex.

1°.	lí pú.	*Officiorum publicorum* *Tribunal.*
2°.	hú pú.	*Subsidiorum* *Tribunal.*
3°.	lì pú.	*Rituum* *Tribunal.*
4°.	pīm pú.	*Militiæ* *Tribunal.*
5°.	hîm pú.	*Scelerum* *Tribunal.*
6°.	kūm pú.	*Artium* *Tribunal.* vid. Dict. in pú.

Sed ordo hîc paulò alius, & ponit Author:

1. Historiæ Tribunal.
2. Subsidiorum Tribunal.
3. Cæremoniarum, *seu* Rituum Tribunal.
4. Militiæ Tribunal.
5. Criminum Tribunal.
6. Artium Tribunal.

Et addit

7. Tribunal sìm *Reparationum.*

Quorum nuncupat Præsides. *Primùm*, xí lâm, &c.

Postea de Collegio hán lîn, ejusque Officiis ac Præsidibus agit.

Hinc ad *Militares* ascendit (kivēn 59.)

Kivēn 91. de *Imperatore*, ejusque *Aulâ* & *Aulæ officiis* differit.

Et cum *Religio* ubique in honore semper fuerit, (kivēn 91. & sequentibus) de *Templis*, eorumque ornatu & Ministris mentionem habet, imo de iis, quæ & mane & per diem facere debet Imperator.

Postea ad ejus Filios ac Principes transit. ibique de Regulis ac Regibus tributariis, & in Aulâ vivere solitis, loquitur.

Sequitur *Musica*, cujus harmoniam, tempora ac loca describit, à kivēn 128. usque ad 131. & inde ad 148.

Tandem (kivēn 149.) *Militiam*, ejusque & genera, & officia, & ordinem, & supplicia depingit.

Quo facto, ad Libros ac Litteraturam se accingit. Differit scilicet,

De yĕ kīm (kivēn 175. & 176.)
De xû kīm (kivēn 177.)
De xí kīm (kivēn 178. 179.)
De lí kí (kivēn 180. 181.)
De chūn ciēu (kivēn 182. 183.)
De lún yú & mêm çù (kivēn 184.

Quos Libros, in varios, ut fieri solet, Paragraphos dispertitur.

Tum de hiaó kīm, *seu* de obedientiâ & liberorum institutione. (kivēn 185.)
De yŏ kīm, *seu* de Musicâ (kivēn 186. &c.

Quæ etiam *educationis* pars, cum etiam inter legendum Orientalium, omnium

more cantillent Sinæ, & corpus huc illuc versent.

Collectis ac commemoratis Libris aliis quamplurimis, annotat nonnihil de *Astronomia*. Vide kivēn 281. Sic de *Solis*, *Lunæ* & *Stellarum* affectionibus, v. g. *Eclipsibus* tractat (à kivēn 282. usque ad 295.) & earumdem *Tempora* indicat, sub hoc vel illo Imperatore.

Denique ad *Elementa* delapsus (kivēn 296. ad 301.) non solùm de *aquâ*, *terra*, *igne*, *aere*, *ligno*, 5. Philosophorum Sinarum elementis, orationem instituit; sed & de variis eorumdem elementorum Appendicibus, quales sunt v. g. *herbæ*, *arbores*, *lapides*, *metalla*, *flores*, &c. *montes*, *colles*, *rupes*, *fluenta*, *tonitrua*, *grando*, *pluvia*, *venti*, *Bestiæ*, *Insecta*, *Aves*.

Sed ne quid Lectoribus desit ad legendos Authores Sinicos, de antiquâ & novâ Geographiâ multa & curiosa congerit, ac prætereà, quæcumque in Historiis fabulosis reperiuntur, sive de *Gigantibus*, sive de *Fœminarum* Regnis, sive de *Hominibus Pygmæis*, aut hoc vel alio modo deformatis, sive de *montibus* ac *rupibus igneis*, uno verbo, de *Gentibus*, aut *Urbibus*, aut *Regnis* quæ nunquam extitêre, sed à Poëtis Sinis, in Versibus aut Poëmatibus commemorantur, ea omnia Author summâ curâ & labore indefesso, in hoc præstantissimo opere contribuit, atque hinc opus ejus, ferum ad Sinam & Scriptores Sinicos pertinentium, quasi *πανσοφια*. Est autem sic ordinata ejus methodus, ut quæ hic illic legit, tum in Annalibus, tum in Libris Canonicis, Classicis, aut aliûs generis cujuslibet, ea ed eos, in quibus accidêre, annos referat, v. g. ubi de *igne*, Illatisque ab *igne* infortuniis agitur, ubi de *aquâ* & *aqua* inundationibus, illic & varias *aquarum*, *marium*, *fluminum*, *lacuum*, &c. inundationes, & diversa diversis temporibus facta incendia, non solùm commemoret, sed eum Historiæ locum, ex quo illud hausit, appellet, annumque hujus aut illius Impetatoris, hujus aut illius Dynastiæ indigitet, qui ejus ordo ferè ubique est observatus. Est autem vol. 100.

LVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 1. p. 427.

Liber inscriptus,

yû 御
chí 製
pĕ 百
kiā. 家

Nomina Familiarum Sinicarum ab ipso Imperatore in ordinem digesta. volum. 1. parvulum. pĕ est 100.

LIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 1. pag. 412.

Liber inscriptus,

çû 資
chí 治
tûm 通
kién, 鑑

id est, *Speculum universale, in quo repræsentantur magnorum Virorum res gesta, unde disci potest ars regnandi.* Vide primùm, quæ annotavimus supra n°. 44. dici posset Imperii Sinici Historia generalis. Illa enim est in quam facta deinceps commentaria.

Cùm hîc Historiæ Sinicæ totius monumenta sint ampliora, id est, & Annales, quales in superioribus à nobis descripti sunt, perfectissimi, & præterea, ferè quæcumque ad eosdem Annales illustrandos facere possunt, ex omnibus Authoribus summâ curâ collecta, non abs re erit, novam hanc Messem ob oculos Lectorum proponere, ut, quàm industrios operarios requirat, animo tandem aliquo percipiant, itemque, quantam hinc & factorum & exemplorum cognitionem, sint in posterum comparaturi Europæi, si quando intellecta, ac penitius cognita hæc eadem monumenta fuerint.

Adest ergo omnium prima Historia generalis, eo quem vides titulo; sed hîc, ut in superioribus tituli sunt tres:

1. çû chí tūm kién.
2. çû chí tūm kién kām mǒ chím piēn, de quo infra n°. 62. est.
3. sŭ vel sŏ çû chí tūm kién kām mǒ.

Sed hic tantum de primo agitur, & est volum 128. invol. 13.

LX.

Cat. Bibl. Reg. n. 8. p. 393.

Liber inscriptus,

çû
chí
tūm
kién.

Habes characteres supra n°. 59.

Hoc est, *Speculum commune* seu *universale ad fulciendam gubernationem.*

Hic çû est *innuti*, & chí *gubernatio*, primi Annales sunt, quales à sū mà kūam scriptæ fuerant, atque incipiunt ab anno primo τ8 guēi liě vâm Imperatore, τᾶϛ cheū 30. ante Christum 428. & continuantur usque ad annos τŭ xí çūm, qui familiæ τᾶϛ heú cheū, secundus & ultimus, anno post Christum 951. unde intervallum est annorum 1379. quod in Libri antecedentis Præfationibus accuratè annotatum; sed releges quæ n°. 44. dicta. De numero voluminum, vide supra n°. 59.

X L I.

Cat. Bibl. Reg. n. 9. p. 393.

Liber inscriptus,

çû
chí
tûm
kién
kām
mǒ.

Habes characteres supra n°. 44. p. 377.

id est, *Speculi universalis ad fulciendam* seu *adjuvandam gubernationem ordinatio*, seu *repræsentatio.*

De numero voluminum vide n°. 44. supra. lin. 15.

LXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 3. p. 413.

Liber inscriptus,

çû 資
chí 治
tūm 通
kién 鑑
kām 綱
mǒ 目
chím 正

piēn. 編

Et

sū, sō
çū
chí
tūm
kién
kām
mŏ.

Partes sunt Annalium, altera in quâ de ordine eventuum, ac Chronologiâ disseritur. invol. 1. vol. 8°.

Altera in quâ rei novæ ac prætermissæ adducuntur. invol. 3. vol. 30.

LXIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 4. pag. 413.

Liber inscriptus,

tūm 通
kién 鑑
kí 記
sú. 事

rū tūm kién, seu *Historia Chronica*, quæ eo tantum tendunt, ut res gestas, ad suum unamquamque tempus revocent; unde alium etiam titulum præ se ferunt, nempe mîm kí, elucidationes. Impressus regnante xún chí *rū* kām hí decessore. invol. 2. vol. 20.

LXIV.

Cat. Bib. Reg. n. 2. p. 412.

Liber inscriptus,

çiēn 前
piēn 編
çū 資
chí 治
tūm 通
kién, 鑑

id est, *ad partium interiorum eventus*, aut *res gestas*, *speculum.*

Id est, de rebus antiquitùs gestis, & temporibus Historiæ tūm kién vocatæ initia antecedentibus, speculum itidem administrationi accommodatum.

Author ergo, ut alibi diximus, kîn gîn xān, Ivenidarum ætate, & Annales per annos 1930. eos nempe qui ab yaô ad guēi liĕ vâm lapsi erant, unâ serie contexit. Invol. 1. volum. 10.

LXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 11. p. 394.

Liber inscriptus,

tūm 通
kién 鑑

xĕ, xí

xě, xī 釋

vên 文

pién 辯

gú, 誤

id est, *quomodo explicent Litterati varia in Annalibus deficientia.*

Sunt hic volumina tria, in quibus vel multi Annalium defectus supplentur, vel quædam non satis explicata, traduntur enucleatius. Si horumce Articulorum 8. 9. 10. 11. volumina quæsieris, sunt, ut dixi n°. 6. vol. 410.

NUnc corpus quoddam est Historiæ Sinicæ, quod dicitur niên yĕ sù, id est, Historici 21.

Vidisti autem ea Historiæ monumenta quæ generalia sunt, & tempora Sinicæ Gentis ferè omnia complectuntur: fuimusque hîc breviores, ideo quia de Annalibus sigillatim, idque amplissimè ad Regios & Bignonianos Codices diximus.

Præcesserunt igitur opera quinque magna, nunc per ordinem cætera indicabimus, ac primùm quidem de sù kī, id est, *Memoriis Historicorum* agendum est.

XLVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 6. p. 413.

Liber inscriptus,

sù 史

kī, 記

id est, *Memoria Historica.*

Historia hæc de tribus Familiis prioribus tractat, nempe de hiá chaô, de xām *aliàs* ŷn chaô, de cheū chaô.

De Familiâ hiá, quam per annos 441. ab anno ante Æram vulgarem 2207. regnasse didicimus.

De Familiâ xām, *seu* ŷn, quæ per annos 664. id est, ab anno ante Christum 1766. ad annum 1123. duravit.

De Familiâ cheū, quæ per annos 874. id est, ab anno ante Christum 1122. ad annum 249. principatum tenuit.

Incipit ergo ab hoâm tí quidem, sed τῶ yaô *Diluvium* supponit, ejusdemque inundationes describit.

Author est sū má ciēn, cujus stylum & elegantiam prædicant Sinæ; sed additi postea Commentarii à sū má chīm, qui ad sŏ hī usque ascendit, ac proinde τῶν hoâm tí, xaò haó, chuēn kiŏ, tí kŏ, yaô & xún monumenta admittit.

Adsunt autem, quæ ad *Cycli* ab hoâm tí inventi confirmationem pertinent, omnia, eaque fusè exposita. Involucr. 2, volumina 14.

LXVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 7. p. 413.

Liber inscriptus,

çhiēn 前

hán 漢

xū 書

Hic Liber tractat de Familiâ quintâ, seu hán chaô, quæ regnavit per annos 425. ab anno 206. ante æram vulgarem, ad annum ejusdem æræ 219. Vocatur autem Historia τῶν çhiēn hán, id est, τῶν hán anteriorum, idque propter τοὺς heú hán, quos videbis postea inter ù taí, post annum Christi 906.

Impressio eadem, quæ in Historiâ τῶν cheū; sed hæc ubique notis illustrata est

characteres minutiori.

Author puón kú, qui scripsit, Dynastiã *τῶν* hán Orientalium regnante, anno post Christum 100. involucr. 3. voluminum 22.

j'ay eu entre les mains l'exemplaire qui est a la bibliotheque du Roy, et comme il est tres imparfait, je suis bien aise d'en mettre icy une note a la marge, afin de s'en servir en temps et lieu.

1° il manque au commencement de tous les livres deux feuillets entiers, ce qui fait quatre pages d'impression. il n'y a que le seul livre 37e auquel la premiere feuille manque encore. il y a eu une grande negligence de la part de ceux qui ont acheté ce livre, et bien de la mauvaise foy du coté du libraire, cela doit servir de leçon pour les achats que l'on voudroit faire dans la suite.

2° Le livre 30e qui n'a en tout que quatre feuilles d'impression, manque par consequent d'une moitié toute entiere.

3° Le livre 34e qui n'a que trois feuilles d'impressions, n'a aussi que la derniere, qui n'est encore qu'une seule page.

4° Livre 37e le second feuillet qui est de plus dans celuici que dans les autres est transporé apres le troisieme feuillet. et le feuillet 6e manque tout entier.

5° Livre manque encore du 4e feuillet et le 5e feuillet y est double.

6° dans le 1er tome il manque au moins la derniere feuille de la table. ce que je reconnois par ce qu'elle finit au livre 84e, et je trouve le livre 68e qui manque aussi des deux premiers feuillets.

LXVIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 8. *pag.* 414.

Liber inscriptus,

sān 三

kuĕ 國

xû. 書

Historia trium Regnorum, scilicet *τοῖς* háo, prioribus extinctis aut deturbatis, post annum Christi 219. Imperium in partes divisum est tres, Regna igitur fuerunt 3. sed quorum maximum *Septentrionale*. Inde est, quod Liber in tres etiam partes distributus sit, quarum prima est, de

guĕi, 魏

secunda de

vû, ú, gú, 吳

tertia de

gîn *vel* chŏ. 蜀

De guĕi sunt kivĕn 30. de ú *vel* gú 20. de chŏ *vel* gîn 15.

Author appellatur chîm xeù, qui vixit sub cín anterioribus, post annum Christi 264. involucr. 1. vol. 10.

LXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 9. *p.* 414.

Liber inscriptus,

cín 晉

chaô. 朝

Totus est de cín chaô, eorum ergo Imperatorum Familiã, qui ab anno Christi 265. ad annum 419. nec confundendi sunt cum cín illis qui *τῶν* cheû successores fuerant, alio enim charactere scribuntur: unde priores ab Authoribus Europæis vulgò per *z* cin, posteriores per *y* scribi solent.

Author hujus Historiæ îam taí çûm, nimirum quod apud Sinas vulgare, Dynastiæ *τῶν* îam secundus Fondator, vixit ergo anno Christi 627.

Cæterum Liber eodem titulo gaudet, qua cæteri ferè omnes, & vocatur cín xû; est autem voluminum plurimorum, nempe involucr. 3. volum. 26.

LXX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 10. *p.* 414.

Liber inscriptus,

sûm 宋

xû. 書

Res gesta à sûm *Imperatoribus*: sunt autem ii septem, qui è Familiâ sûm priori, nempe ab anno Christi 419. & per annos 59. regnavêre.

Differt autem ab aliâ illâ Historiâ quæ inscribitur etiam sûm xû, & est sûm posteriorum. Involucra 2. volumina 20.

LXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 11. p. 414.

Liber inscriptus,

pĕ 比

çhî, çî 齊

xû, 書

id est, *res gestæ Pekimi ab Imperatoribus çî Septentrionalibus*, scilicet per annos 23. quos duravit çî chaô, ab anno Christi 479. ad annum 501. (inter parvum sûm chaô & leâm chaô anni 502.) Author sŏ çû hién, qui vixit regnante Familiâ tâm. Invol. 1. vol. 8.

LXXII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 12. pag. 414.

Liber inscriptus,

nân 南

çî 齊

xû, 書

id est, *res gestæ Nankimi ab Imperatoribus çî Meridionalibus*. Eodem tempore, Author quoque idem. Invol. 1. vol. 8.

LXXIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 13. pag. 414.

Liber inscriptus,

leâm 梁

chîn 陳

xû, 書

seu *Historia rerum à τοῖς* leâm, *& à τοῖς* chîn *gestarum.*

Imperatores leâm vocati, quæ est Familia decima, regnarunt per annos 55. ab anno Christi 500. aut 502. ad annum 555.

Eos autem secuti & concomitati sunt, qui è Familiâ chîn, ita ut eorum anni non computentur, & in annis 24. τῶ vên tí, è τοῖς leâm secundi, comprehendantur.

Author tiaô sû lièn, qui nonnisi Familiâ tâm regnante scripsit. Invol. 1. vol. 13.

LXXIV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 14. p. 414.

Liber inscriptus,

pĕ 北

sù. 史

Historia Septentrionalis, id est, res gestæ *Pekimi*, cum Imperio diviso sederent illic Imperatores *Nankimensium* adversarii, quod factum est præsertim τῶν leâm & chîn temporibus. Multa etiam adducuntur, quæ ad peculiarem Urbis *Pekimi* Historiam pertineant.

Author

lì 李

yên 延

xeû, 壽

& scripsit sub Imperatoribus lâm. in-vol. 3. volum. 26.

LXXV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 15. pag. 414.

Liber inscriptus

nân 南

sù. 史

Historia Meridionalis. nân hîc intelligitur, & de *Meridie*, & *de Nankimo*, quæ Urbs Regia Meridionalis. Est etiam hæc Historia illorum eorumdem temporum, quæ à çî chaô ad tâm chaô transacta sunt, nempe ab anno Christi 419. ad annum 618. Sic volumen primum est de çî, volumen secundum de chîn, & sic de cæteris, & vocantur çî puên kì, chîn puên kì, seu *Historia peculiaris τῶν* chîn; cætera ejusdem Libri volumina titulum præ se ferunt alium, nempe liĕ chuén, quasi diceres *Commentarius rerum dispositivus*, & Dissertationes sunt in omnem ætatis illius Historiam, in quâ proinde Genealogiæ quàmplurimæ, & summa rerum gestarum cognitio. Volumen ultimum totum est de Insulâ haì nân.

Author vixit post annum Christi 618. sub Dynastiâ tâm, & vocabatur lì yên xeû, idem qui supra. Involucra sunt 2. volum. 15.

LXXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 16. p. 415.

Liber inscriptus,

suî 隋

xû. 書

Norunt, qui Historiam Sinicam legunt, Imperatores suî, τοὺς leâm & chîn successisse, annis post Christum 581, nec plures quam tres regnasse vên tí, yâm tí, kûm tí. Historia tamen est longa satis; atque eodem modo procedit, quo cæteræ præcedentes, ita ut 1°. Historia τῶν suî posita sit, postea sequatur Commentarius & Genealogiæ.

Author guéi chîm vocatus, & degebat sub τῶν tâm Dynastiâ. Involucr. 2. volum. 16.

LXXVII.

Cat. Biblioth. Reg. n. 17. pag. 415.

Liber inscriptus,

tâm 唐

xû, 書

id est, *Historia τῶν* tâm.

Dynastia hæc ab anno Christi 618. ad annum 906. per annos 289. regnavit. In primo volumine, quod fieri solet, Imperatorum ejus omnium series genealogica exhibetur, itidem in fine, eorumdem Imperatorum anni ostenduntur ac conciliantur omnes. Author ngeû yâm sieú, qui vixit regnante Familiâ súm. Invol. 4. vol. 43.

LXXVIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 18. pag. 415.

Liber inscriptus,

à taì.

ù 五

tái. 代

Per ù tái, seu *Magnates quinque*, intelliguntur ii, qui post Familiam τῶν tâm Imperium rexerunt: sunt autem,

1. heú leâm
2. heú ſâm
3. heû cýn
4. heú hán
5. heú cheū

idque per annos 53, ab anno Christi 906. ad annum 959. Unde sentis veteres illas Domos oondum destructas: hîc autem fiunt etiam duo, 1°. Adsunt uniuscujusque Familiæ monumenta & Historiæ, 2°. adduntur rerum gestarum dispositio & quasi coocordia.

Initium capitur à τοῖς leâm, per cap. 5. tum sequuntur heú ſâm per capita 2. postea cýn, quorum aān kuĕ præcessit cýn chaô per cap. 2. succedunt heú hán per cap. 1. deinde habentur heú cheū per cap. 1. quæ omnia titulum præ se ferunt puèn kī.

In Commentario eadem repetuntur, sed multò uberiora, & unà cum geoealogiis amplissimis.

Veniunt ergo 1. Familiæ leâm series, quæ est personarum 19.

2. Familis τῶν heú ſâm, quæ est personarum 39.

3. Familis τῶν cýn, quæ est 18.

4. Familis τῶν heú hán, quæ est 5.

5. Familia τῶν heú cheū, quæ est 19.

Et adduntur qui postea fuerunt ioter *subditos* seu *Vasallos*, & miscellanea de iisdem Familiis plurima.

Author hujus Historiæ idem, qui Historiam τῶν tâm concinnavit,

ngeū 歐

yâm 陽

sieū, 修

& τῶν sūm Imperatorum temporibus scripsit. In vol. 1. vol. 7.

LXXIX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 19. p. 415.

heú 後

hán 漢

xû, 書

id est, *Historia τῶν* hán *posteriorum; cum generali τῶν* ú taí *nomine.*

Indicantur Dynastiæ illæ quinque: qui heú hán dicti, non nisi unum Imperatorem vulgò exhibent; sed plærique, illius turbulentæ ætatis Imperatores, unà simul regnarunt, dum series temporum ab hoc aut illo desumpta est; itaque in ordine Imperatorum Sinensium hîc designatur tantum kaō çû; sed in hoc de τοῖς heú hán volumine nominantur septem, quām vū tí, çúm hiaó mîm, &c. postea cum Domus τῶν hân magna semper fuisset, atque inter nobiles ferè prima, & tunc in Imperio existerent fœminæ quædam fortes, quod præsertim duris in rebus accidere solet: adducuntur etiam Imperatrices quindecim, quarum memorantur facta: tum sequuntur res numero infinitæ Historicæ ac Geographicæ, quas inter de Eclipsi Lunæ tum observatâ, mentio fit.

Author hujus Historiæ fán hôa, & partes, sicut eæ, quæ præcesserunt, habet duas, 1°. tí kī Imperatorum res gestas, & propriè Historiam. 2°. liĕ chuén, seu in eandem Historiam Commentarios, & rerum inter se conciliationem. Vixit autem fán hôa sub τοῖς sūm anterioribus, post annum Christi 420. Notæ & Scholia ubique inter-

ſperſa, Authorem habent kaó ,ú primum τοῦ iâm chaô Imperatorem. Cæterum involucra ſunt 2. volum. 18.

LXXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 20. p. 415.

Liber inſcriptus,

cheū 周

xū, 書

qui propriè τῶν heú cheū; ad eos Imperatores ſpectat, qui ex antiquâ τῶν priorum cheū Familiâ, anno Chriſti circiter 351. Inter ù taſ folium etiam ipſi recuperarunt.

Deſcendebant autem, juxta Authorem, non ſolùm à veteribus cheū, quorum Fundator vù vâm, ſed ab ipſo xîn nûm, cujus nomen apud Sinas immortale, & ab ipſius fō hī temporibus venerandum. Hîc igitur genealogiæ ſunt temporum ferè omnium ampliſſimæ; ſed cum de ætatibus agatur remotiſſimis, nec ſine quâdam dubitatione hæc à quibuſdam admittantur, in cæteris Hiſtoricorum Libris, conciliatio & concordia ad finem remittitur. Hîc unicuique capiti, eodem tamen titulo liĕ chuèn inſeruntur Notæ criticæ ac Diſſertationes.

Author hujus Hiſtoriæ vixit, regnantibus τοῖς ſúm, poſt annum Chriſti 960. & vocabatur lín kuā tĕ fuēn.

Sunt autem invol. 1. vol. 8.

LXXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 21. p. 416.

Liber inſcriptus,

hûm 弘

kièn 簡

lŭ. 錄

Rerum Hiſtoriæ Sinicæ appenſarum, & adjungendarum ſelecta deſcriptio.

Scilicet cum ſub τῶν tá mîm finem, Libri Hiſtorici quam plurimi, ſubito incendio combuſti eſſent, timuerunt Imperatores, ne quid Hiſtoriæ univerſæ noceret ejuſmodi incendium, & ſtatim, ut damnum reſarciretur, nominati ab ipſis quidam Viri eruditi è Sinis Doctoribus, qui Hiſtorias deperditas hinc inde colligerent, ac compendio quodam traderent, ita ut hoc opus Dynaſtias novem repræſentet, nimirum τοῖς ú taí, τοῖς ſúm, τοῖς leaó, τοῖς kīn; unde hoc opere Hiſtoriæ Sinicæ acceſſit ſupplementum maximum: auctæ enim priores ſex, poſteriores duæ additæ, quæ duæ, non niſi obiter deſcriptæ illuc uſque fuerant. Opus ergo eſt, & longè maximum & ſummè neceſſarium, cum ea addat de leaô & kīn, id eſt, de Altunchanis, de Ginguiſchanidis, aliiſque ejuſmodi Tartaris, quæ Hiſtorici noſtri attigêre paululùm, & tu alibi, eâ, quâ oportet abundantiâ, fruſtra requireres.

In primo volumine, quod ſolet, genealogiæ ſunt Regnorum illorum omnium ampliſſimæ & exactiſſimæ. Author

chaó 郘

kīm 經

pām. 邦

Vid. Præf. 3. Impreſſio verò procurata anno τοῦ kām hī 27.

Invol. ſunt 7. volum. 64.

LXXXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 22. p. 416.

Liber inſcriptus,

sŏ 續

hûm 弘

kièn 簡

lŭ, 錄

id est, *Additiones ad Librum* hûm kièn lŭ; sed aliud nomen præ se ferunt, scilicet,

yuên 元

sù 史

luý 類

piēn, 編

id est, *Rerum in Historiâ τῶν* yuên *inæqualium ac difficilium ordinatio.*

Sciunt nunc omnes post *Ginguiskani* mortem, ipsi successisse *Cublaikanum*, eumque à Sinis appellati *ho pi lie*, & ejusdem *ho pi lie*, seu *Kublai* ætate, cum nempe Bella, unà cum Sinis, præsertim *Namkimensibus* gereret, ad ea loca accessisse Marcum Paulum Venetum. Itaque cum seditione tunc bellisque, propter Tartarorum irruptionem ferverent omnia, essentque apud Sinas, hinc Imperatores Sinenses ipsi, illinc *Ginguiskani* successores, & qui τῷ *Kublai* opitulabantur, & præterea domûs τῶν kīn altas jam radices illic egisset; non abs re est, quod titulum ejusmodi Libro suo præfixerit hujus Historiæ Author Sina, cui nomen,

sin 進

vâm. 皇

Continet autem Tomus primus (videbis etiam penultimum) Regum seu Imperatorum Tartarorum Genealogias ac Successiones. Invol. 2. vol. 16.

LXXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 23. p. 416.

Liber inscriptus,

hoâm 皇

mîm 明

sù 史

kaí, 概

id est, *Radius, quo Historia τῶν* hoâm mîm *modii mensurantur atque æquantur.* Sensus est, Historiam Imperatorum taí mîm Familiæ immensam esse, & ad hanc tamen mensuram breviari & redigi posse. Uno verbo erit, *Historia τῶν* tá mîm *compendiosè proposita*: reverâ hîc res gestæ Imperatorum hujus Familiæ omnium, ab hûm vù, ad ultimum usque breviter exhibentur, quorum Catalogus voluminis primi partem conti-

net, cætera Historiam complectuntur. sed nota, eum quem vides titulum, non nisi generalem esse & opus totum, idque unum, ex Authoris mente, in partes divisum esse quinque; unde Libri exurgunt etiam quinque.

Primus ergo inscriptus est, hoâm mîm sú kaí, in primæ partis capite; sed titulus inferior est,

hoâm 皇

mîm 明

tá 大

chím 政

kí, 記

Id est, τῶν hoâm mîm, *Imperatorum* mîm *magnarum rerum gestarum*, seu *rerum Regiè ac magnificè gestarum memoria*, seu *Historia* in hoc rerum Militiæ ac domi gestarum, narratio simplex ac ferè nuda. Et tamen Liber est sat ponderosus. Invol. 1. sed volum. 12.

LXXXIV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 24. pag. 417.

Titulum præfert ejusmodi,

hoâm 皇

mîm 明

tá 大

hiún 訓

kí, 記

id est, *Leges ab Imperatoribus*, *Dynastia* mîm *Viris*, *latæ*; nam vocis hiún hæc significatio propria, ut *viris* non *fœminis* adaptetur. Est igitur quasi Codex Legum per omne τῶν mîm tempus latarum, nec recedit Author ab eodem Regnorum ordine; unde hic novus, idemque *Imperatorum* Catalogus; sed quod maximè observandum, quæ ad Libros ac Litteraturam, si fas ita loqui, pertinent, ea cæteris ubique anteposita videre est, ita ut ab ipsis etiam Imperatoribus, non solùm hi aut illi Libri, sed hujus aut illius Operis Præfationes emanasse dicantur.

Liber est invol. 1. volum. 7.

LXXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 25 p. 417.

Libri titulus est,

hoâm 皇

mîm 明

tá 大

sú 事

kí

kí, 記

id est, *Operum à magnificentissimâ τῶν tá mîm Dynastiâ factorum aut constructorum Historia.* Hîc quæ per omnes Sinici Imperii Provincias, regnantibus tá mîm, facta, constructa, stabilita, reædificata sunt, quæ ad *Canales*, ad *flumina*, ad *fluvios*, ad *fontes*, ad *lacus*, ad *Hospitia* Mandarinorum, ad *Arces* Militum, ad *Urbes* Bellicas, ad *Collegia*, &c. attinent, ea omnia breviter collecta leges. Adest autem rerum Libro contentarum Index in primo volumine, invol. 2. volum. 22.

LXXXVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 26. pag. 417.

Liber inscriptus,

hoâm 皇

mîm 明

kaī 開

kuĕ 國

chîn 臣

chuén, 傳

id est, *Commentatio Historica, in quâ ostenditur, quomodo Vassallos & Regna extranea aperuerint*, id est, *aggressi occuparint Dynastiæ* m`m *magni Imperatores.* Hîc agitur de Bellis à mîm gestis, sive internis, ut *Vassalli* ad obedientiam redigerentur, sive externis, ut *Hostes* debellarent. Præcedit hîc *Ducum* ac *Vassallorum* enumeratio amplissima, est autem invol. 1. vol. 6.

LXXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 27. p. 417.

Liber inscriptus,

hoâm 皇

mîm 明

sún 遜

kuĕ 國

chîn 臣

chuén, 傳

id est, *Commentatio Historica, in quâ monstratur, quomodo Regna quadam & Vassalli quidam, magnifica τῶν* mîm *Dynastiæ, per se ipsi, nullo cogente ac libentissimè obedientiam jurarint ac præstiterint.*

Pars hæc eodem involucro contenta est, sed tomos continet tantummodo duos.

Atque hæc est rerum ab *hûm vú* & sequentibus Imperatoribus gestarum abbreviatio.

Author unus è summis Mandarinis, volum. 2.

LXXXVIII.

Cat. Bib. Reg. n. 12. p. 394.

Liber inscriptus,

sān 三

kuĕ 國

chí, 志

id est, *Conatus trium Regnorum*, gallicè, *Les entreprises des trois Royaumes.*

Historia ejus temporis, quod duravit sān kuĕ, scilicet inter hán chaô, quod permanserat 425. annis, & cýn chaô, quod duravit annos 155.

Fuit enim Regnum illud triplex, per annos 45. ab hién tí morte, seu anno Christi 190. usque ad mortem heú ti, seu annum Christi 264.

Vide *Reflexions Critiques*, *pag.* 446. item notam ibidem pag. 423. & 455.

In hoc Libro, Historiam Regnorum Trium, claritatis causâ, præcedit Genealogia Principum, seu Magnatum de Imperio contendentium. Est autem Liber volum. 21.

LXXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 10. *p.* 395.

Liber inscriptus,

sūm 宋

yuên 元

tūm 通

kién. 鑑

Iidem Annales sunt, qui hæc tomo titulum hunc præferunt, idque propterea quod de Familiâ sūm illic agant, quasi diceres τῶν Imperatorum è Familiâ sūm. Ante hos tomos adest 1°. nova Præfatio. 2°. Oratio satis longa de Historiis & Historicis præcedentibus, in quâ sunt plurima lectu dignissima, atque inter cætera, effatum illud apud Sinas vulgatissimum, Imperium Sinicum, non alio & alio modo, ut alia Regna, administratum unquam, sed ab initio iisdem semper usum legibus. 3°. Postea Index est Imperatorum ejusdem Familiæ sūm omnium, scilicet à taí çhù, usque ad tí pím.

Sequuntur autem in eodem Indice Imperatores *Ginguiskanida*, quorum primus non ipse *Ginguiskan*, quem Sinæ nondum agnoverant, sed xí çù, *aliàs* taí çù, *aliàs* iterum hŏ pí liĕ, apud nos *Cublai*, usque ad ultimum eorumdem *Ginguiskanidarum* xún tí;sic titulus,nonnisi decimum-nonum chaô, seu Familiam sūm promittit; sed Liber ipse vigesimam quoque Familiam τῶν yuen, *seu* Ginguiskani posteros complectitur: hæc verò omnia proponuntur chronologicas, ita ut, ad Imperatoris uniuscujusque nomen apponantur anni, imò ad anni uniuscujusque facta, hic vel ille mensis indicetur.

Editio hæc, quæ non omnino nitida, annum præfert τῶ iiĕn lì, *aliàs* hi çūm, Familiæ tá mîm decimi-sexti, annum pîm ým, id est, tertium. involucr. 3. vol. 30.

XC.

Cat. Bibl. Reg. n. 5. *p.* 413.

Liber inscriptus,

sūm
yuên
tūm
kién.

Adsunt characteres n°. præcedenti.

Historia Imperatorum è Familiis sūm & yuên. sūm per annos 320. ab anno Christi 960. ad annum 1279. yuên seu

Ginguischamidarum per annos 88. ab anno Christi 1280. ad annum 1367. pertinet etiam ad Annales, eisque vulgò subjungitur.

Author fuit xaò kiā xān, idque regnante *τα̃ν* mîm Familiâ. Involucr. 3. volum. 30.

XCI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 28. *p.* 417.

Liber inscriptus,

tā 大
mîm 明
hoeî 會
tién, 典

quasi diceres, *Codices, queis omnia ad Imperatorum è Familiâ* tá mîm *pertinentia continentur.*

Jam inter Codices Missionatiorum Extraneorum vidisti, qui eundem titulum præ se ferret, n°. 5. quod erat vol. 10. sed nihili est, si cum hoc, de quo nunc agimus Libro, contuleris. Opus enim est vastissimum, in quo habes quidquid à magnis illis Imperatoribus factum & imperatum, Leges eorum omnes quo tempore, quam ob causam, latæ, si quæ in 15. Provinciis factæ mutationes, si qua Templa ædificata, item Tribunalium omnium ordinem, Urbium omnium, præsertim *Pekini* & *Nankini*, politiam quoad Magistratus & summa Tribunalia, quicunque non solum in iisdem Urbibus, sed etiam per omne Imperium Magistratum exercuerint, quicumque Militiæ per omnes Urbes ac Provincias Præfecti: uno verbo, omnes omnino Magistratus, omnium omnino Urbium 1. 2. 3. ordinis, imo & Pagorum & Arcium singularium; itidem enumerationes Templorum, Collegiorum, Sacerdotum, & quod sequitur, earum, quæ in Sinâ Regiâ authoritate nituntur, Religionum, cultus, observationes, ipsas etiam ad unumquemque Deum Orationes, denique Litteratorum omnium nomina ac lucubrationes; ita ut in nullâ unquam Gente tanta, tamque accurata rerum ferè omnium descriptio facta sit.

Est autem involucr. 8. voluminum magnorum atque *in folio* 60.

XCII.

Cat. Bibl. Reg. n. 29. *p.* 418.

Liber inscriptus,

ván 萬
sím 姓
tùm 統
pù, 譜

id est, *Omnium cognominum Epitome & Liber Genealogicus.*

Ad Historiam quoque pertinet hoc opus, quod Sinarum ferè omnium Genealogias complectitur, magnorum quidem Virorum, præcipuè nomen, vitamque, quanquam breviusculè repræsentat, idque in omnibus facultatibus, Litteratorum scilicet, Imperatorum, Ducum, Artificum illustrium, ac Poëtarum, Musicorum, Architectorum, Fabrorum, &c. & sic de sō hī, niû vâ, & de sān țaí, seu tribus primis Familiis hiá xām & cheū, de *τα̃ν* cheū & cȳn prosapiâ; sed his non contentus Author, nominum etiam combinationes maximè usitatas, idque & temporum omnium, & in variis Provinciis per characteres & characterum inter se conjunctiones, imo sæpe per varios tonos expendit.

Ordo idem per omnes Libri partes, præterquam in primâ, ubi est Virorum celeberrimorum enumeratio; nam in cæteris, nomina saltem per primum characterem, non raro per duos charactères similia exhibentur, ita ut Dictionarii Historici loco esse possit. Indicat verò sub nomine viri uniuscujusque, Patriam, sæpe Parentes, aut Cognatos, si famosi fuerint, opera atque ætatem, id est, sæculum, imo in quibus divisum Imperium fuit temporibus, ubinam, & quonam regnante, vixerit.

Autbor liĕ taí vś vàm : Liber pessimè impressus. invol. 4. vol. 40.

XCIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 3. pag. 417.

Liber inscriptus

kù 古

kuă 刮

nìù 女

chuên, 傳

id est, *Fæminarum aut Mulierum illustrium Vita & commemoratio.*

Præfationes sunt quam plurimæ, ac de Fœminis, earumque virtutibus omnes, sed plæræque *characteres* exhibent variarum *scripturarum*, illarum dico *vetustarum*, quas nonnisi in Dictionariis difficillimis reperire est. Authorem id ad ostentationem fecisse nemo non judicabit. Tractat autem de Mulieribus illustribus fermè ad 130, quarum laudes ita persequitur, ut ad unamquamque imagines etiam rerum ab ipsâ factarum adducat.

Involucr. est 1. volum. 4.

XCIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 30. p. 418.

Liber inscriptus,

kuĕ 國

yú 語

kuĕ 國

çĕ, 策

id est, *Sermones de Regno, Regni Liber.* Ita vulgò hujus Operis titulus concipitur; sed in fronte additur,

pâm 旁

yún 訓

tŏ, tŭ 讀

puên, 本

id est, *unà cum expositione laterali & additionibus singularibus.*

Libelli sunt antiquissimi, ejusque Authores ignorantur; certum est sub *ræ̃* hán Dynastiâ jam tum extitisse, imò *antiquos* tunc temporis creditos, quum sub iisdem hán à liẹú hiàm revisi ac recogniti sint.

Agunt

Agunt hi Libri de Imperio & Imperii rectè administrandi modo, quem exemplis ex antiquâ Historiâ desumptis politicè confirmant.

Editio hæc, kām hī regnante, procurata est, anno ejus 24. Involucr. 1. volum. 3.

XCV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 14. *p.* 428.

Liber inscriptus,

lŏ, lū 六

chīn 臣

chù 註

vên 文

fuèn. 選

Et brevius.

vên 文

fuèn, 選

id est, *Numerus*, seu *Collectio variorum Eloquentiæ Operum*, quæ inter sex Vassallos edita, τῶν leâm ætate. Author fuit, aut potius Collector, qui Familiæ leâm, hæres Regius fuit

chaō 昭

mîm 明

taí 太

çù. 子

Præfationes Libri sunt multæ, in queis de totâ collectione, ac præcipuè de Scriptoribus agitur; sunt verò & Editorum complurium, & Principis, seu τῶ chaō mîm ipsius; postea sequitur eorumdem Scriptorum enumeratio exactissima, quos Author in Poëtas, Philosophos, Politicos, &c. dispertitur. Ut in partes suas distingueretur Oratio unaquæque aut unumquodque Poema, additæ sunt in plærisque notæ commatum.

Facta Editio sub ván liě, & invol. 2. sed volum. 20. eorumque & magnorum & spissorum.

XCVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 2. *pag.* 427.

Liber inscriptus,

ngheū 歐

yâm 陽

sieū 修

vên 文

ciĕ, 集

id eſt, *Collectio Scriptorum elegantium*, τῶ gheū yâm ſieū; Hiſtoriam compoſuit τῶν tâm & ù taſ, vivebat autem imperantibus ſūm poſt annum Chriſti 960. Author eſt κριτικώτατος, de antiquis kīm, & multis aliis Authoribus loquitur ſæpiſſimè, ac præterea elegantiâ eſt ſummâ. Invol. 2. panni admirabilis, volum. 24.

LIBRI APUD SINAS SACRI,

aliàs Canonici, aliàs Classici.

ANTEQUAM de hisce Libris, quinam sint, à quonam scripti, & cujusnam ætatis videantur, aperiam; docendom est, quinam eorum ordo sit, & quænam uoiuscujusque generatim materies. Discat ergo Lector Libros Sinarum *Canonicos* aut *Classicos* numerari vulgò quinque tantum, sed à plærisque Authoribus, propter reverentiam Confucio semper habitam, addi huic eidem Canoni *rór* chūn ciēn solere, reverà tamen ooo esse nisi quinque, atque ideo vocari ù kīm, quod est *Libri quinque.*

Sunt autem, ac nuncupantur hoc ordine,

1 yĕ
kīm,
2 xū
kīm,
3 xī
kīm,
4 lì
kí,
5 sū
xū,

quarum appellationum significatio hæc est,

1. yĕ
kīm,

Combinationum, seu *permutationum Liber*, quod in sequentibus latius exponetur tibi.

2 xū
kīm,

quasi diceres, *Librorum*, seu *memoralium Liber*, est autem chronicus, aut melius *Liber ex aliis excerptus*, neque enim aliud hoc nomine voluerunt.

3 xī
kīm,

Carminum Liber, quod veteres *Odas*, & *Carmina* de veterrimis Sinæ Imperatoribus, item de aliis quibusdam magnis Viris, Reginisque illustribus, imo & de Populorum moribus decantatas contineat.

4 lì
kí,

Liber Rituum ac Ceremoniarum, in quo de variis Sinarum Ritibus, eorumque ratione, sive apud Imperatores & in Palatiis, sive apud privatos, atque in populis conversandi; nam apud Sinas, noo modo suo quivis, neque ad arbitrium suum vivit, sed juxta mores, à primis Gentis Authoribus sancitos: neque ulla gens *Traditionum* suarum hâc in re, & ferè in omoibus tenacior.

Veniunt nunc,

5 sū
xū,

seu *Libri quatuor*, in quibus inest moralis quædam Philosophia, non illa quidem disputatrix, ac litigatoria, quæ inter Græcos, Arabes, Majores nostros Scholasticos viguit, sed prudentiæ ac sapientiæ uoicæ, & amatrix & sectatrix, ita ut per principia quædam, è sensu communi eruta incipiat, in sectaria, ad animi ac corporis directiooem & consormationem, hoc est, hominem à ferino cultu & ineptitudine, ad mores humanos atque intelligentiam retrahendum pertineotia, desinat. Talis est hujus Philosophiæ Sinicæ ratio, à nostrâ omnino aliena. Atque hæc illa ediscenda tibi, antequam ad Libros ipsos amplius cognoscendos accederes.

XCVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 7. p. 370.

Liber inscriptus,

yĕ, ÿ 易

kīm 經

civên 全

chì, 旨

id est, τῦ yĕ kīm, seu *Libri combinationum ampla & totalis expositio.*

Hic Liber inter Libros Canonicos primus, Authorem, ut traditio Sinarum est, antiquissimum Monarchiæ Sinicæ Fundatorem babet fŏ hī, atque in principio combinationes linearum exhibet 64. de quibus multa multi sibi, tum inter Sinas, tum inter nostros confinxêre.

1°. Certum est, aut saltem videtur, quæ est Gentis totius ab Avis, Atavisque, & quasi à mundi Sinici exordio, consensio, Librum tunc exaratum, cum Litteræ adbuc nullæ essent, ne bieroglyphicæ quidem, unde manifestò rerum ferè antiquissimus.

2°. Quid per hasce *lineas* ab Authore fŏ hī designatum omnino fuerit, id verò vix ac ne vix quidem divinatur, alii ergo de naturâ ejusque formatione ac combinationibus cogitavêre, quasi Author non nisi rerum creatarum, vel *mutuos nexus, societatesque*, vel *dissociationes* ac *pugnas* boc ænigmate indicasset, neque aliud describere in animo babuisset, quam quod *Cælo, Terræ, Homini*, quæ *tria* Sinis Philosophis maximè considerantur, solitum accidere: alii ad moralia, & Reipublicæ administrationem traxêre, quod cogiratu difficile satis, aut sensus admodum profundos contineret. Suot etiam, qui ad *Magiam* nescio quam, ac *prophetandi artem* respicere arbitrentur, indeque & *sortes*, & omnium bumanæ vitæ *actionum rationem* deducant, quæ apud Sinas turba plurima.

Homines ferè cunctos *divinationi* cuidam per sortes dirigendæ addictos, res est per Authores antiquos frequentissima,eaque non apudOrientales&Persas solùm, sed etiam apud Græcos, Latinosque: eundem ergo bunc morem apud Sinas vigere, qui Idololatriæ tenebris etiamoum offuscati, aut etiam in hâc eâdem Gente ab omni memoriâ vigere potuisse, nemo ioficias ierit; at eum in finem inventas à fŏ hī *lineas* Libri yĕ kīm, ex abusu quanquam per Sinam vulgatissimo, cave inferendum omnino judices, quemadmodum enim Alcorani ope ioter Mahummedanos: Veteris Testamenti variarumque Mosis aut Davidis sectionum auxilio apud Judæos: item per ignorantiæ sæcula, ex sacris novi Instrumenti paginis, eventus rerum, variasque bominum fortunas, prædici posse,multi arbitrati sunt; imo in eosdem Libros, in eundem usum Annotationes ac Commentarios quidam conscripserunt; sic apud Sinas *lineas* τῦ yĕ kīm, eo consilio inventas, ut divinationes, ac rerum futurarum prædictiones fierent, si qui dixerint: item quamquam inter Commentatores etiam ii compareant, qui de *Sortibus*, ac simili rerum ariolatione tractavêre: tamen, ne ob id quidem decidendum quidquam existimem. Adderem ego, quot in usus, Homeri & Virgilii Poëmata à veteribus aut illustrata, aut detorta? Jam verò Librum yĕ kīm, ante jacta Sinici Imperii fundamenta, scriptum, item à Patriarchis nostris, verbi gratiâ, Henocho concinnatum, quomodo nonnulli putârunt, id verò in aoimum inducere quis potuerit? Quæ ab antiquis Authoribus mandata memoriæ, & quemadmodum, ex quovis in Virgilium aut Homerum commentario ethnico licet, atque ethnicis notis referto quidquid sani est; item, sicut ex antiquis Pbilosopbis, licet huic ætati fere odiosis, licèt systemata minus colligata offerentibus, quidquid à ratione consequentis,istud sine ullâ dubitatione haurimus: ita etiamè Libro yĕ kīm, ejusque Commentariis, adoptanda, quæ ad Pbysicam spectaot, suntque & numero complura & ingeniosè excogitata: repudianda, quæ ad *sortes*, *artem*que illam *divinandi* superstitiosam collimare invenientur. De *Physicâ* dicuntur ŷo & yâm *frigus* & *calor*, rerum principia, seu, ut Cuplerius tradir pag. 42. *imperfectum* & *perfectum*, ut cætera hujusmodi, item de *sortibus* suni pă kuā, 8. *sortes*, & variæ extant ad hanc artem descriptæ tabellæ; sed redeundum nobis, Libellus hic, à fo hī exaratus dicitur, annis, ut perhibent, ante Christum 2961. figuras ejus 64. multis post sæculis conatus est explicare Imperator vên vâm; sed fecit breviter adeoque perobscurè: at filius ejusdem Imperatoris cheū kūm latiori quodam Commentario easdem illustravit; cum autem à Siois, eæ figuræ tanquam Imperatoris antiquissimi simul ac sapientissimi monumentum, abstrusius licet ac procul dubio à quibusdam etiam Philosopbis non semel attentatum, summâ curâ semper coofervatæ sint, atque etiamnum summo in pretio habeantur: *Confucius notis* quoque suis eas adornare voluit. Sed,quò tendebat Philosophi ingenium,

nium, plæraque de moribus ritè conformandis, hominequе ad virtutem deducendo exposuit, & quas hinc inde, sive de Cælo, ejúsque Domino, sive de tempestatibus per eundem Dominum, ad certum finem incessanter directis; interspersit Sententias, quas de *tonitru*, *ventis*, *pluviis*, *montibus*, *speluncis*, *fluviis*, ac cæteris ejusmodi Naturæ appendicibus, in eodem Commentario adjunxit, eæ semper ad rerum humanarum gubernationem tendunt, reciduntque.

At non eodem modo, saltem ubique, recentioribus Commentatoribus, iis præsertim qui Familiâ sûm imperante vixerunt, atque ad naturam referebant omnia, tractatus est hic Liber: plæraque enim illîc ad Physicam relata; unde Liber Physicis & Naturæ Indagatoribus pretiosissimus. Quod si quis de ipsâ *linearum* formâ conqueratur, quæ non nisi *lineæ*, aliæ longæ, aliæ breviores, aliæ unicæ, aliæ duplices, aliæ integræ, aliæ sectæ; item de figuris 8. apud Sinas vocatis,

ꝁiên	quæ designat	*Cælum*
tuí	quæ	*Aquas montium*
lî	quæ	*Ignem*
chín	quæ	*Tonitrua*
siuèn	quæ	*Ventos*
ꝁàn	quæ	*Aquam*
kén	quæ	*Montes*
ꝁuēn	quæ	*Terram*

Cùm toto Libro yĕ kīm, ejusque Commentariis profundius nihil, nihil quoque hîc mirum, etiam ex humanæ Gentis indole. Sciat 1°. Quæ antiquissima, ea ferè magni facere solet ac libentius amplexari. 2°. considerandus etiam veterum Magistrorum mos. Nam quæ de naturâ, ejusque partibus statuebant Philosophi, idque in Gentibus plærisque, ea simul involucris quibusdam vix ac ne vix quidem retegendis occultabant, sic quæ de Philosophiâ, ac naturâ, Theologiâque sublimiori cogitabant Hebræi, Chaldæique, ea inter se & in Scholis tantum agitabant; quod certum est item de Ægyptiis, & veteri Pythagoreorum, Ægyptios hâc in re imitantium Scholâ: quæ vulgatiora & populis ad Historiæ suæ cognitionem omnino necessaria, edebant in publicum; cætera diligentissimè occultabant. 3°. Ex ipsâ principiorum 2. ac figurarum 8. nuncupatione, unde postea 64. unaquæque iterum nomine suo à Doctis appellata, Naturam evidenter totam, ac proinde, eam quam nos dicimus *Physicam* exurgere, & revera quæ ad mundi systema, ad *Solem*, *Lunam*, *Astra*, *Meteora*, &c. pertinent, ea ferè omnia figurarum illarum 8. occasione deduci atque explicari. Sæculo Christi 13. à celeberrimo Doctore chū vên kūm Commentario quodam uberiori illustratus est yĕ kīm. Editio autem hæc curata est, regnante ꝁām hī, anno ejus 7°. quæ invol. 1. volum. 3.

XCVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 8. *p.* 370.

Liber inscriptus,

yĕ, ỹ 易

kīm 經

çiĕ, çỹ 直

kiái. 解

In yĕ kīm, seu *Librum combinationum*; *variorum Commentarii.* Alia est editio Libri Canonici ejusdem; additi autem in hâc editione Commentarii Authorum duorum, alter supra, alter infra paginas; qui infra, is Authorem habet Philosophum vām sú kueī, qui infra, est à Philosopho ċhîm moĕi compositus.

Vivebat autem Philosophus uterque sæculi 16. initio, & sub finem Familiæ tá mîm, & Liber impressus anno 1623. imperante vân liĕ, ejusdem Familiæ ultimo. Invol. 1. vol. 5.

XCIX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 9. *pag.* 370.

Liber inscriptus,

yě 易

kīm 經

gě 日

kiàm, 講

id eſt, *τũ* yě kīm *expoſitio diurnalis*. Editio hæc propter impreſſionem magnifica & admirabilis, & á Doctoribus Collegii hán lîn, regnante kām hī, Commentario ornata; ſed cum vulgò ſit voluminum 16. deſunt 8. ac ſuperſunt 8. vol.

C.

Cat. Bibliot. Reg. n. 16. p. 394.

Liber inſcriptus,

yě 易

kīm 經

mûm 蒙

ỳn, 引

id eſt, *Introductio ad res occultas τũ* yě kīm.

Explicatio eſt rerum arcanarum in variis yě kīm *lineis* contentarum.

Editio charactere currenti, neque admodum eleganti. volum. 12.

CI.

Cat. Bibl. Reg. n. 19. p. 395.

Liber inſcriptus,

gě 日

kiàm 講

yě 易

kīm 經

kiaì 解

ỳ, 義

id eſt, *Diurnalis expoſitionis τũ* yě kīm *Commentarius & ſenſus.*

Relege quæ ſupra annotavimus nº. 97. de yě kīm, ejuſque ſenſu & Commentatoribus.

Hìc volumina ſunt 9.

CII.

Cat. Bibl. Reg. n. 17. p. 394.

Liber inſcriptus,

yû 御

chí 製

gĕ 日
kiàm 講
yĕ 易
kīm 經
kiaí 解
ý, 義

hoc est, *Sensus τῶ* yĕ kīm, *ad explicationem quotidianam magnificentissimi imperatoris jussu datus.* yú chí, ut alibi dictum, vel de Libris ad usum Imperatoris dicitur, vel de Libris Imperatoris jussu & authoritate publicatis. Est autem impressus anno kām hī 22. continetque Commentarios in yĕ kīm amplissimos. Volum. 7.

CIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 18. *p.* 395.

Item alius, impressione nitidissimâ, in quo idem gĕ kiàm, 2. volumina, quæ sunt lûn yú, & mêm çū.

CIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 6. *p.* 428.

Liber inscriptus,

yú 御

chí 製
cheū 周
yĕ 易
çĕ 折
chūm 中

id est, cheū yĕ, seu yĕ kīm τοῦ cheū, *à Typographiâ Imperiali*, *unà cum annotationibus.* Editio est magnificentissima à R. Patre *Premare*, in honoris ac grati animi memoriam illustrissimo Viro Johanni-Paulo *Bignon*, Bibliothecario Regio, missa, quamvis τῶ yĕ kīm Commentarii in Bibliothecâ Regiâ multi jam haberentur. *Charta* est multò majoris quam Editiones cæteræ, *characterum*, quales ferè sunt in magno tá mîm hoéi tiēn. *Indicationes* Commentariorum, characteribus albis in fundo nigro, *textus* characteribus maximis; uno verbo, nitidissima ac pulcherrima omnia, ita tamen ut ad kú vên, qui inter Regios n°. 2. nondum attingat, cum illic characteres omnes sint chím, id est, *recti*, hîc omnes sint *proni*, atque ad scripturam accedant propius. Iovol. est 2. panni serici ornatissimorum, volum. 10.

CV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 59. *p.* 422.

Liber inscriptus,

yĕ 易

kīm 經

tá 大

civên, 全

id est, *tū* yĕ kīm, seu *Libri mutationum & combinationum*, itemque *Commentariorum in eundem Librum exaratorum magna collectio.* De yĕ kīm non dicendum amplius, cum de eo supra, n°. 97. 98. & 99. egerimus satis.

Editio hæc à Collegii *hán lîn* Mandarinis procurata est, *Kam hi* jubente, atque inspectore.

Titulus generalis est ú kīm tá civên, *tūi* ú kīm *magna collectio*, & revera in primâ Præfatione ejusdem mentio fit, tanquam secundæ commentariorum à chū çŭ aliàs chū hī Scriptorum editionis.

Sed hoc ideo factum, quia yĕ kīm in capite esse solet; quod autem dicatur cheū yĕ, allusio est ad yĕ kīm, tanquam ab antiquissimâ Familiâ cheū traditum, cum in yĕ kīm commentarios ediderit cheū kūm.

Commentarios habuit sub sūm, *vòu hu gan tīm* & *hu chim kum*; sub mîm, xū húm yŏ; sub iisdem mîm, *yam xi kiao*, *lien yuen van*, *cham çin chum*.

Sub cîm, seu Dynastiâ hodiernâ, *vam hum chen*, qui figuras yĕ kīm explicare conatus est. Item *ho kim* qui Doctores, *tū hán lin*, Ministro *li kuam ti* facti duce, invol. 1. vol. 12. Videbis alibi horumce nominum characteres.

CVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 58. pag. 422.

Liber inscriptus,

cheū 周

yĕ 易

tĕ 折

chūm, 中

id est, *tū* yĕ cheū, (yĕ à cheū *traditi*, *media compensata*, id est, *sufficientibus commentariis repleta & illustrata.*

Commentarius amplissimus in ultimis *tū* kām hī annis elaboratus, idque à Doctoribus Collegii hán lîn, & Præside magno cŏ laò, seu primo Ministro lì kuám tí.

Textus yĕ kīm eminet & litteris majoribus impressus est; Commentarii minori quidem charactere, & litterâ quasi pendente ac suspensâ, sed perspicuâ satis, & quæ lineas characteris uniuscujusque omnes repræsentet optimè; commentatio ubique triplex, & quadratis nigris, litterâ albâ indicata. Invol. 1. vol. 12.

CVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 10. pag. 370.

Liber inscriptus,

xū 書

kīm 經

tá 大

civên, 全

id est,

id est, *magna & totalis* τῦ xû kīm *collectio*.

Liber xû kīm de iis tractat potissimum, quæ à tempore Imperatorum yaô & xún, usque ad chîm vâm, & tutorem ejus cheū kūm, per Legislatores mandata sunt: Legislatores dico, neque enim est Historia hujus aut illius sæculi; sed ut alibi ostendi, *Réflexions Critiques sur les Histoires des anciens Peuples*, *liv.* 3. *chap.* 21. item in Dissertatione gallicâ *de Annalibus Sinarum*, excerpta sunt tantummodo ex *Annalibus* tunc temporis, per tribunal historicum, jam inde ab yaô institutum continuatis. Reperies ergo 1°. Librum xû kīm in libellos divisum esse *sex*; 2°. Moralem quodammodo magis quàm Historicum esse, & inde consiliis ac monitis, de *Agriculturâ*, de Reipublicæ *gubernatione*, de *Artibus*, earumque *inventione* refertum, scilicet τῦ yaô Imperatoris ac Legislatoris sapientissimi gesta, per annos ferè 100. quia ad regendum Imperium, atque edocendos Magistratus plæraque spectant, non sine notis ubique politicis repræsentat. Multa de xún, ac præsertim de magno yü narrat, is enim ille est yü, quem perpetuò in ore ac scriptis habent Geographi Sinæ, cujus industriâ usi erant yaô & xún, cum diluvium apud Sinas, sub yaô maximum extitisset, qui aquis ejusdem Diluvii in mare, summâ arte derivatis, Agriculturæ in Provinciis compluribus intermortuæ, loca tandem sicca præstitit, qui stellarum in cælo, & in unâquaque cæli parte fixarum, cognitione satis jam perfectâ, *divisionem Imperii* ferè immensi, in Provincias quindecim primus terminavit; atque hæc in duobus prioribus τῦ xû kīm Libellis, non sine tantæ antiquitatis veneratione legere est. Agit Liber tertius de secundâ Familiâ xām, *aliàs* ŷn chaô dictâ, de impii kiĕ primæ Familiæ ultimi *ejectione*, quod annis ante Christum 1766. aut circiter factum est, de cŏ laó chūm hoéi, ejusque ad chím tām & τῦ chím tām nepotem taí kiā, directis *præceptis*, ut de ŷ ŷn nominis apud Sinas sempiterni viro. Tum sequitur *Oratio* Imperatoris puôn kēm, ejusdem Familiæ 17. ad populos τῦ hoâm hŏ fluminis inundationibus molestatos, in quâ uniuscujusque, ex antiquo illo Legislatorum concionandi more, Officia & Privatorum, & Magistratuum refricantur, item magnorum virorum *fu yue* colai, Principis *vi çu ki*, atque aliûs colai *çu y*, documenta præclarissima. Quæ Libellis posterioribus tribus habentur, ea ad Familiam çheū, seu tertiam, pertinent omnia; comparet ergo illic & *vù vâm*, hujus Familiæ conditor, qui Sinas sibi tunc nuper subjectos, orationibus nonnullis ad vitam rectè ac beatè ducendam adhortatur, & *cheu kum* Princeps, ac Regulus *ki çù*, alter Imperatoris vù vâm Frater, ac Tutor τῦ chîm vâm, vir propter integritatem ac sapientiam commendatissimus, alter ob virtutem *Corea* Rex creatus. Hæc atque alia quædam in xû kīm enarrata, ex Annalibus illorum temporum desumpta, quis non videt, cum præceptiones sint meræ, nec vel Imperatorum se invicem consequentium, res gestas indicent; sed ad hunc vel illum, pro ut exemplo suo, aut ad virtutem colendam, aut ad vitium declinandum idonei visi sunt, manifestè referantur?

Cæterum in eodem Libro mentio quoque fit eclipseos cujusdam, antiquis illis temporibus observatæ; de quâ, itemque aliis rebus Mathematicis, videsis *Cupletium*, *Soucietum* ac *Gaubilium*.

Commentariis autem illustratus est xû kīm ab Authoribus plurimis, inter quos celebres sunt kūm ngān kuĕ, unus è *Confucii* nepotibus, isque imperante apud Sinas kuām vù tí, ex Familiâ hán, & chām pŏ seu pŭ, sæculo 15. dum Imperium teneret Familia tá mîm. Hîc autem primùm quidem antiquos τῦ kūm ngān kuĕ præcedentis commentarios denuò edidit, deinde etiam addidit suos, atque hinc est quod editionem suam inscripserit tá ćivên.

Involucra hîc sunt duo tantum, sed volumina 12.

CVIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 60. pag. 423.

Liber inscriptus,

xû
kīm
tá
ćivên.

Habes characteres n°. antecedenti.

Id est, τῦ xû kīm *magna collectio*, à Collegio

hán 翰

lîn, 林

idque authoritate Regiâ, & sub ᴛᴀ̃ı̈ tá mim, procurata, quod indicatur hic & alibi multoties charactere

hoâm; 黃

sed denuo edita sub kām hī.

Adsunt autem Præfationes complures, in quibus de antiquissimis temporibus agitur, nempe de primis Imperii Sinici Habitatoribus, de vetustissimis Scriptoribus, &c. tum ad cheū xūm, atque illius ætatis Doctores descenditur, quos excipiunt alii innumerabiles. Postea loquuntur Authores de Philosophis *Confucio*, *Mencio*, de iis qui sub hán vixêre Doctis; tum multa addunt de chú hì, & iis, qui sub sûm degebant, Scriptoribus.

Præfationibus succedit *Catalogus* ferè immensus, eorum, qui in xû kīm commentati sunt, Authorum, & præterea additur ᴛᴠ̃ hoâm tí genealogia, & mappæ aliæ quàm plurimæ, sive orbis, qualis tunc concipiebatur, sive variorum instrumentorum, à primis illis Sinis repertorum. Sed vide quæ de xû kīm aonotavi n°. præcedenti.

Invol. 1. vol. 10.

C IX.

Cat. Biblioth. Reg. n. 11. *pag.* 371.

Liber inscriptus;

xû 書

kīm 經

cĭ 集

chuên, 傳

id est, *varii in* xû kīm *Commentarii.*

Hi Commentarii Authorem habuêre Doctorem çaì chìn; vixit autem çaì chìn, imperante Familiâ sûm, & anno ᴛᴠ̃ nîm çûm ejusdem Familiæ 13. circa annum Christi 1190. impressusque est annis postea sat multis, nempe sub finem Familiæ 21. tá mîm, idque sæculi 17. initio, invol. 1. vol. 4.

C X.

Cat. Bibliot. Reg. n. 21. *p.* 371.

Liber inscriptus,

xû 書

kīm 經

chím 正

kiaì, 解

id est, ᴛᴠ̃ xû kīm *recta expositio.*

Editio hæc Commentariis illustrata est duobus; prior, opus est Doctoris inter Sinas notissimi & maximi kùm ngān kuĕ; posterior, à Doctore chuēn sūn concinnatus, ita ut in prioris commentarios ubique noras interferat suas; unde exurgit Commentarius ferè triplex.

Impressus est anno Imperatoris kām hī 24. Itaque Christi 1689.

Involucr. 1. vol. 8.

CXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 12. *p.* 385.

Liber inscriptus,

xím 尚

xû 書

kīm 經

tá 大

ćiuên. 全

Xû kīm *Commentariis multorum Philosophorum eximiis illustratus.*

Liber est Sinarum Canonicus, ut scis, & secundus; judicarunt plærique, quod antea annotavi, xû kīm Annalium Sinicorum πρωτοτυπον esse, sed falsum id ego, & supra, & peculiari dissertatione demonstravi, imo ex Annalibus antiquorum temporum excerptum constat.

Editio hæc pulcherrima, & adornata est, ac correcta à Mandarinis. Primum volumen totum in figuras insumitur earum rerum, quæ ab antiquis hominibus Sinis inventæ: Sunt autem omnia volumina 12. Vide supra n°. 107.

CXII.

Cat. Bib. Reg. n. 13. *p.* 371.

Liber inscriptus,

xī 詩

kīm, 經

Hoc est, *Odarum* seu *Versuum Liber.* De eo hîc etiam dicendum paulò generalius; primùm quidem Librum hunc antiquissimum esse constat; pertinet enim totus ad Regna xām chaô, aliàs yn chaô, & ad cheû chaô, id est, ad tertiam & quartam Familiam Imperatoriam, quas in Sinâ non præcessêre, nisi Familia hiâ & 6. Gentis Fundatores.

Deinde, sciendum tamen ad Familiam cheû referri Odas plærasque.

Cæterum, cum jam antea Imperium in multas partes divisum esset, ac sub uno eodemque Imperatore Regna existerent plurima, cuncta nihilominus è Sinis constantia; illic mores conspicias, Gentis ejusdem & Provinciarum Imperii vetustissimi omnium, multaque legas, quæ ut est, semperque fuit Sinarum ingenium, ad virtutis laudem, graviter dicta, summâ quâdam veneratione semper amplectentur Sinæ; inserta autem, lapsu temporum, spuria nonnulla, atque Odas, temporum priscorum gravitate non sat dignas, non diffitentur Interpretes, imo Fabulas Genealogiarum non verisimiles, quod nimiâ in Reges ac Magnatea adulatione factum opinantur. Odæ numerantur 300. & quoniam *trecentorum illorum Poematiorum doctrinam totam eo dumtaxat reduci statuebat Confucius*, ne quid pravum aut turpe cogitetur, inde judicavit Cupletius apocrypha illic inesse multa: reperiri enim impura quædam, quædam non satis pia in *Cœlum* & *Deum*, à quibus prisca Odarum monumenta, eo Confucii testimonio adductus, omnino abhorruisse existimat; sed pace magni Viri, id etiam affirmare possumus, severitatem hîc comparere nimis scrupulosam, cum in Poëtis ex bonorum, malorumque permixtâ mentione, exempla ducantur eadem; atque ex vitiis aptè descriptis, atque etiam ineptè laudatis, ut ab iisdem Poëtis, apud omnes Gentes factitatum, virtus una eademque semper veneranda non tarò elucescat.

Authores harum Poëseωr illustrissimi plærique; fuêre enim & *Imperatores*, & *Reginæ*, & *Ministri* celebres, sic nonnullæ, Imperatorum vên vâm, vû vâm, ćhim vâm, & ejus, quem jam

multoties appellavimus, cheū kūm nominibus, inscriptæ sunt; quæ res prooter solitam virorum Principum apud Sinas eruditionem omninò veritati consentanea; sic nonnullæ etiam & à *Reginis*, & pro *Reginis* concinnatæ, quales fuêre vên vâm & vū vâm conjuges, fœminæ doctæ ac virtutis cultrices.

Quod ad *Versuum* texturam, ac tam veterem *Poëticam* attinet, cum præter ea, quæ in Grammaticâ nostrâ summatim attigimus, tractatum de Poësi peculiarem emittere animus sit, hoc loco id tantummodo annotandum nobis.

1°. Species *Carminum* varias esse nimirum sex. 2°. Carmina plæraque è paucis syllabis, ac proinde characteribus composita. 3°. Ita distributum esse Librum xī kīm, ut quasi ex materiæ ordine digestus sit. 4°. sicut apud Orientales cæteros, Hebræos, Arabas, Persas, *phrasim* in multis *metaphoricam*, ita in plurimis etiam inveniri, 5°. inde ortam summam quandam *obscuritatem* quam Sinæ *Commentariis*, *Notis*que dissipare semper conati, 6°. atque hinc esse etiam profectò, quòd editiones hujus Libri multas, easque alias aliis auctiores publicatas.

Liber hic Commentarium habet Authoris celeberrimi chū vên kūm, estque denuo impressus, imperante tá mīm Familiâ, ineunte sæculo Christi 16. Involucrum est 1. volum. 4.

CXIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 14. *pag.* 371.

Liber inscriptus

kién 監

puèn 本

xī 詩

kīm, 經

id est, *Liber* xī kīm, *è Typographiâ Imperiali*, *quæ vocatur* kién puèn.

Editio est in Urbe pě kīm, Imperatoris Kām hī jussu procurata, anno Christi 1685. Kām hī 24. Involucrum 1. vol. 4.

CXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 61. *p.* 423.

Liber inscriptus,

xī 詩

kīm 經

tá 大

civên, 全

id est, *Odarum Libri Collectio magna*; seu *quæ Commentarios etiam repræsentat.*

Præfationes sunt multorum Authorum, quos inter chū hī.

Figuræ sunt rerum, de queis Odæ loquuntur, mirabilium.

Catalogi sunt, & eorum qui in xī kīm scripserunt Authorum, & eorum, de queis Oda unaquæque exponitur, Imperatorum.

Textus Libri ubique eminet, sed est absque ullâ virgulâ, ut & Commentarius, quod valde incommodum. Editio tamen Kām hī tempore. Involucrum 1. volum. 10.

CXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 13. *p.* 385.

Liber inscriptus,

xī 詩

chuēn tá civên.

chuēn 傳

tá 大

ćivên, 全

id est, *Versuum & illustrium in Versus seu Odas Commentariorum magna Collectio.*

Videbis 1°. quæ annotavimus n°. 112, 113, ubi Authores illorum Poëmatiorum nosti Imperatores, Imperatrices, Reges, Reginas, Administros Imperii, &c. quod si de Poësi curam habueris, consules *Grammaticam* nostram sub finem.

Moneo tamen editionem hanc, & amplissimam esse, & Commentariis amplissimis coornatam, idque ita ut Commentarii nunc litterales sint, & quasi interlineares, nunc per omnem Historiam divagentur, quo Poëseos sensus dilucidior fiat; unde in legendis ejusmodi *annotationibus*, fructus non nisi maximus, sive ad Poësim cognoscendam; hæc enim, licet vetusta, apud Sinas veneratione quâdam acceptissima, sive ad Historiam; nam hujus aut illius Versûs occasione, quæ ad Heroum facta, quæ ad virtutem, quæ ad Imperii gubernationem, ex omnibus omninò Authoribus, ex omnium temporum Historiis, exempla referuntur infinita. Volumina sunt ejusmodi 16.

CXVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 15. pag. 372.

Liber inscriptus,

lì 禮

kí, 記

çí 集

xuě, 說

hoc est, *Varii discursus in Librum Rituum*, seu *Officiorum.*

De lì kí Libro, Sinici Canonis quarto, animadvertenda quædam, 1°. Eum Libris constare decem, quorum collectio ex variis priscorum Sinarum monumentis facta. 2°. *Confucio* vulgò tribui, quod tamen incertum est. 3°. Cum vulgò è traditione Antiquorum, in omnibus mores suos componant Sinæ: illic agi, non solùm de variis Religionibus, ac proin de Sacrificiis, de Templis, de Sacerdotibus, de Funeribus, de Aulis Defunctorum & privatis & publicis, quo apparatu, vel Imperatores, vel Reges, vel Magistratus, in suâ quisque Urbe, aut sacrificare, aut munera sua obire oporteat; sed etiam de officiis Liberorum erga parentes, Parentum erga Liberos, Subditorum erga Magistratus, Reges aut Imperatores, Magistratuum, Regum atque Imperatorum erga Populos, Discipulorum erga Magistros, ac vice versâ; deinde Conjugum, Amicorum, Hospitum, imo de re Militari, de Musicâ, ac de infinitis Artibus, ita ut omnia humanæ vitæ munera complectatur.

Cæterum post Confucium nonnulla eidem addita, non diffitentur Sinæ ipsi; & quod quædam imperfecta videant, ad famosum idem *ç̄ŭ* xî hoâm tì incendium recurrunt: cur autem, nisi vel à Confucio, vel generatim à Majoribus suis, nihil nisi perfectissimum profectum esse arbitrantur? Authorem *ç̄ŭ* lì kì præcipuum statuunt, *vòr* cheū kūm, Regis vên vâm Filium, Regis vù vâm Fratrem, Patruum ac Tutorem Regis chîm vâm, qui cheū kūm etiam Regni lù Princeps; sed præterea à Confucio auctum ac locupletatum volunt.

Ab eo tempore lapsa res, seu vitæ regendæ cura, ad Philosophos Confucii sectatores, quorum unus chîm haô, imperante Familiâ sūm, sæculo Christi duodecimo, Librum hunc lì kí edidit; sed impressus est denuò anno 1685. sub Kām hi. Continet in vol. 2. vol. 10.

Mmmmm

CXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 16. p. 372.

Liber inſcriptus,

lì
kí
cï, ciĕ
xuĕ,

Habes characteres n°. præcedenti.

Id eſt, *In Librum* lì kí, ſeu *Rituum & Officiorum Commentarius ad manum.*

Editio alia τῦ lì kí unà cum Notis & Commentariis Doctoris vân ým kuel; hic autem florebat Imperantibus tá mîm, ejuſque opus impreſſum eſt anno Chriſti 1626. τῦ çûm chīm anno 4. Involucr. eſt 1. volum. 4.

CXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 14. pag. 385.

Liber inſcriptus,

lì 禮
kí 記
xuĕ 說
ý 義

Senſus Orationum, ſeu *Sermonum* τῦ lì kí, ſeu *Cæremonialis*, aut quod idem eſt, *Liber Rituum explicatus.*

Repetantur hîc, quæ de lì kí dicta ſunt n°. 116. & 117. neceſſe non eſt; ſcito id tu tantummodo, editionem hîc aliam eſſe, anno kām hī 14. publicatam, in quâ tomus primus, ſed ſeparatus, *Præfationes* de Officiis quàm plurimis continet, ubi multa de cheū kūm, & antiquis Sinarum Sapientibus.

Poſt Præfationes ſequitur Index materiarum in lì kí contentarum.

In cæteris tomis, Liber ipſe, nec ſine Commentariis luculentis, & volumina debent eſſe 16. Sed reperiuntur tantum 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. Et habentur 10. 11. 12. 13. 14. 15. Cum ergo 16. eſſe debeant, ſunt tantùm 15. deeſt 9.

CXIX.

Cat. Biblior. Reg. n. 62. p. 423.

Liber inſcriptus,

lì 禮
kí 記
tá 大
çivên. 全

Et interius.

lì 禮
kí 記
ciĕ 集
xuĕ 說

tá 大

čivên, 全

id est, *Magna τῶ* lì κí, seu *Libri de Ritibus collectio, unà cum distinctione Orationum.* Author hujus editionis vocabatur chím baò.

De lì κí vide quæ annotavimus n°. 116. & 117.

Adsunt hìc Commentatorum, rerum, editionum Indices. invol. 1. vol. 16.

CXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 27. p. 372.

Liber inscriptus,

sú 四

xû, 書

id est, *Libri quatuor.*

Hi sunt, Libri quatuor, quos vulgò Confucii Libros appellamus. Vidisti huc usque, quid sentiendum de yĕ kīm, de xū κīm, de xī kīm, de lì kí; si addatur sú xû, erunt qui vulgò vocantur ú kīm, id est, quinque Libri; nam quod aliquando dicantur lŏ kīm, inde est, quod, ut diximus, chûn čieû non raro adjungatur.

Commendantur autem hi quatuor Libri, non solùm quod, quidquid in præcedentibus prudentiæ ac sapientiæ est, graphicè repræsentent, sed etiam, quod ad *Doctoratus* Sinici Gradus, ac proinde ad Magistratum apud Sinas admittatur nemo, nisi & ex illis unum colluerit, quem ipsi ad arbitrium suum seligunt, & hunc à capite ad calcem totum didicerit, ac memoriter teneat.

Dicunt tamen vulgò ideo nominari Libros quatuor, quia à Philosophis 4. editi, qui sunt *Confucius*, *kum fu çu*, primus Author, *çu çu*, aliàs *se sius*, *Confucii* Nepos, *çem çu*, ex aliâ Familiâ Philosophus, *mem çu τῶ çu çu*, iisdem *Confucii* Nepotis Discipulus: Ut ergo partes hasce quatuor cognoscas,

Prima, quæ omninò *Confucii* nuncupatur tá hiŏ, *magna* seu *magnitudinis scientia*, quod alii *Magnatum*, alii *Adultorum* scientiam vertunt; quod si *Adultorum*, id nempe est, eorum qui *Ratione* suâ jam uti possunt; hic enim est Libri scopus, ut ex illo nobis innato lumine, inter homines per libidinum ac cupiditatum impetum sæpius obfuscato, animum ad se, ac proinde ad statum, homine ratiocinante dignum reducat, indeque, tanquam è fonte, varia ejus officia, non quoad animum tantummodo, sed etiam quoad corpus, cujus dispositio ex animi statu pendet, absque difficultate aut ullâ repugnantiâ deriventur. Hæc autem non fiunt, nisi per Sententias gravitatis plenas, & aliquando etiam veterum Librorum, aut Historiarum authoritate suffultas.

Tá verò per Magnates malè converti cave credideris, namque etsi ad omnes homines rationi conformandos dirigatur Philosophi Oratio, tamen ad Magistratus ac Reges præcipuè spectat, quod ex bonis Superiorum moribus, populos etiam ad meliorem frugem retrahi ubique insinuet. Liber est profectò brevis, si molem, sed si Majestatem quandam Philosophicam spectes, admirabilis. Hæc autem pars τῶν sú xû est omninò *Confucii*, ut dixi.

Secunda, quæ çù çù τῶ cēm çû, est chûm yûm, & est & tractat iterum de hominum *officio*, sed scopus ex ipsâ ejus denominatione judicandus; nam chûm signat *medium*, & yûm *usum*, *officiumque*; est ergo Liber de illo *medio*, quod tantopere inculcavit Aristoteles, de aureâ illâ *mediocritate* quam suadet Horatius, aut de eo, quod Terentius in Proverbium convertit, ut *ne quid nimis.* Sed juxta Interpretes, quod tamen expendemus aliquando κριτικωτερῶς, in hâc parte desunt non pauca, & supersunt tantum Libri longioris fragmenta. Adjudicatur etiam *Confucio.*

Pars tertia, seu lún yù, seu *ratiocinantium colloquia*, aut *sermones*: in hoc nimirum Libro, sermocinantur inter se Philosophi, & multa de virtutibus, de vitiis disserunt, disputantque, sed bre-

viter, ac Sententiis quibusdam ponderosis, non longo orationum circuitu, nec per argumentationem scholasticam, hæc enim & quidquid ad ratiocinationem pertinet, quodammodo supponunt Sinæ, in plærisque operibus Philosophicis, ac per exempla & Historias sæpissimè docent: illic ergo de multis aliis Philosophis, non de Confucio solùm agitur, sed Heros tamen ubique *Confucius*, sive de virtutum exercitatione, sive de vitiorum culpatione ac fugâ, sive etiam de bonis ac malis Magistratibus, Regibus, Imperatoribus, seu denique de Reipublicæ gubernatione, exempla afferantur. Quæ omnia mêm çù collegit, ita ut sæpe Philosophorum antiquorum sermones ac verba, qualis fuit apud Orientales docendi mos, non rarò etiam ex eorum operibus excerpta quædam, memoriæ tradat. Hujus Libri *phrasis* nitidior ac simplicior quam priorum, ideoque ab incipientibus assiduè atque accuratè legatur, necesse est, ut & mêm çù, de quo nunc agendum.

Quarta pars igitur, cujus Author hic mêm çù, oratione itidem eleganti, (nam Confucium eloquentiâ vicit) *Moralis* etiam tota est, & si ad molem spectes, reliquas tres una æquat, scriptaque est annis post Confucium 100. τὸν mêm çù autem Discipulum τοῦ çú çù, Confucii nepotis, fuisse diximus, inde Doctrinam ubique eandem esse conjicis.

Et reverâ una eademque est, & à Sinis Doctoribus ita adoptata, ut ex his Libris, quos ideo *Classicos* vocant, ea depromantur omnia, quæ ad Gradus *Baccalaureatûs*, *Licentiatûs* & *Doctoratûs* consequendos, inserviant, quod nec mirum esse cuiquam debet, propter summam hujus Philosophi elegantiam ac subtilitatem.

Illinc etiam profecta cæterorum Sinicæ Gentis Scriptorum, tum veterum, tum recentiorum opera tot; sunt enim, fiuntque quotidie in hos eosdemque Libros numero infinita. Itaque Commentariis longe doctissimis illustrati olim prodiere, & à chū vên kūm & à multis aliis Philosophis, inter quos fuit chām κiaō chím Regni Administer ac Præceptor τοῦ ván liĕ, Familiæ tá mîm ultimi, quod in hâc editione conspicere est, eo scilicet consilio procuratâ, ut hujus Imperatoris tum *minoris* studia atque institutionem adjuvaret.

Est autem involucr. 2. vol. 12.

CXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 16. p. 386.

Liber inscriptus,

gĕ 日

kiàm 講

sú 四

xū 書

kiai 解

ý, 義

id est, *Sensus explanatorius* τοῦ sū xū *quatuor Librorum, ad explicationes quotidianas*, editus anno Kam hī 16.

In Principio *Præfationis* sunt duo characteres yú chí, quibus Imperatorum felicitas & magna in regnando virtus indicatur: id vulgò apponitur, cum Imperatorum jussu vel Liber, vel Editio publicatur. Vide supra n°. 1.

Præfatio hæc est magnifica, de antiquis Philosophis, eorumque doctrinâ ac virtutibus, de tá biŏ, chūm yūm, lún yù, mêm çù; contendit etiam Author, additis τοῖς ú kīm, seu aliis quinque Libris Canonicis, Legem ac Doctrinam Sinarum totam componi.

Tum adsunt Doctorum tum *Pekimensium*, tum *Nankimensium* Approbationes & signa.

Postea in tá biŏ incipit *Paraphrasis*, quæ facilis & quasi sermone familiari, certè ex aliis eorumdem Librorum locis desumptus

desumptus hic sermo, & methodo omnino commoda, atque à paragrapho ad Paragraphum progreditur. Vide numerum 120. ubi hujus editionis occasione, de Libro generatim locuti sumus. Cæterum volumina sunt 26. desunt tamen 3. 12. 13. 14. 16. 18. 22.

CXXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 22. p. 395.

Liber inscriptus,

sīn 新
p'uón 判
fuēn 分
chām 章
fuēn 分
çiě 節
sú 四
xū 書
chím 正
vén 文

id est, sú xū, seu *Confucii Librorum apta & recta compositio, partibus eorum & paragraphis, novo quodam modo & judicio collocatis.*

Habetur hujusmodi tá hiŏ tantum, idque characteribus male exaratis. Vol. 1.

CXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 23. p. 395.

Liber inscriptus,

cēm 增
pù 補
sú 四
xū 書
kiàm 講
ý 意
yĕ 一
kién 見

nêm 能

— 一

kiài, 解

id est, *Additiones & Supplementa ad Librum* sú xû kiàm, *ita ut uno intuitu intelligi sensus possit.*

Sunt autem Libri Confucii tá hiŏ, lûn yú, mêm çù, character est minutior, sed nitidus, & commentarius facilis; sed desunt aliquot volumina, & sunt hic 10.

CXXIV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 66. p. 424.

Liber inscriptus,

sú 四

xû 書

chū 朱

çù 子

ý 異

tûm 同

tiâo 條

pién, 辯

id est, *Librorum quatuor loca differentia & similia*, à chū hí *notata & conciliata.* tiâo pién propriè numerus præfixus.

Est ergo editio Librorum Confucii & mêm çù, unà cum concordiâ à chū vên kūm, seu chū hī concinnata, cujus Procurator

lì 李

poeî 裴

lîn, 裕

chū çù, ut sæpe dixi, vivebat sub τῶν súm Dynastiâ: facta est Imperante Kām hī, anno ejus 44.

Invol. 2. quorum prius Libros tá hiŏ & chūm yūm, posterius mêm çù tantum, & deest lûn yù. vol. 14.

CXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 25. p. 395.

Liber inscriptus,

tá 大

hiŏ 學

chim 正

vên, 文

id eſt, yū tá hiŏ *primi Libri Confuciani apta compoſitio.*

Apud Sinas inolevit opinio vetus, quæ Fabula, Libros olim incenſos, idque illi incendio attributum, quod frequenti tranſcriptioni apud nos & verè datur; itaque reperti ſunt multi, qui Paragraphorum Confucianorum ordinem quaſi interverſum repararent. Hinc illi Tituli. vol. 1. parvulum, & ſat malè exaratum.

CXXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 67. p. 424.

Liber inſcriptus,

chām 張

kŏ 閣

laó 勞

chĕ 直

kiaì, 解

id eſt, *τὰ Colao cham textûs Librorum 4. explicatio ſincera.*

Author ergo hujus explicationis

chām 張

kiū 居

chím, 正

qui primus Regni Adminiſter, Imperantibus mîm.

In primo volumine eſt tá hiŏ
in ſecundo chūm yūn.
In 3. 4. 5. 6. 7. 8. lún yù.
In 9. & cæteris mêm çù.

Invol. 2. vol. 16.

CXXVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 63. pag. 423.

Liber inſcriptus,

chūn 春

cieū 秋

tá 大

civên, 全

Id eſt, *Libri à Confucio editi, & Veris atque Autumni nomine inſcripti, collectio magna*, ſive *unà cum variorum Commentariis.*

Quid ſit chūn cieū, habes ſupra n°. 48. inter Libros Hiſtoricos, quod reverâ de Hiſtoriâ agat.

Hic eo ordine poſuimus, in quo à Sinis vulgo ponitur, editus eſt ſub kām hī, & interpres eſt fūm mûm sūm.

Eſt autem in primo volumine *Index* rerum ampliſſimus, imo diſſectio & ordinatio *chronologica*, unà cum *Mappâ geographicâ* eorum, queis de, in chūn cieū agitur, locorum. Eſt involucr. 2. vol. 8.

CXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 13. *p.* 429.

Liber inscriptus,

čhūn 春
cieū 秋
çò 左
čhuên; 傳

id est, *Ver & Autumnus*, seu opus *Confucii* ita vocatum, unà *cum Annotationibus & Commentariis à latere positis.* Commentarii sunt variorum, ac præcipuè κúm ÿn tã. invol. 2. vol. 24.

CXXIX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 14. *p.* 429.

Liber inscriptus,

čhūn 春
cieū 秋
kŭ 穀
leâm 梁
chuên 傳
ùlh 爾
yà 雅

id est, čhūn cieū, *unà cum annotationibus* τῦ kŭ leâm, supra n°. 48. 49. 50. Invol. est unius & vol. 6. sed quibus subjungitur ejusdem τῦ xě sān ultimum opus, quod vocavimus ùlh yà, & Dictionarium est antiquum. ejusdem cum superiori involucri, & vol. 2.

CXXX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 15. *p.* 429.

Liber inscriptus,

čhūn 春
cieū 秋
κūm 公
yâm 羊
čhuên. 傳

Alius est commentarius in čhūn cieū. invol. 1. vol. 10.

CXXXI.

CXXXI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 16. pag. 429.

Liber inscriptus,

mém 孟

çù, 子

lún 論

yù, 語

&

hiaò 孝

kīm, 經

id est, *Liber* τῷ mém çù, *Liber* lún yù, & *Liber* hiaò kīm, ejusdem editionis, & unà simul compacti, seu in eodem involucro.
Mém çù est voluminum 6.
Lún yù est voluminum 4.
Hiaò kīm est voluminis 1.

CXXXII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 68. pag. 424.

Liber inscriptus

kūm 孔

xí 氏

kiā 家

yù. 語

De Familiâ & Domo Confucii, Oratio, seu *de Confucio, ejusque verbis & apophtegmatibus*. Liber, quo vita Confucii tota, licèt breviter, ac præterea ejus Scientia Moralis, imò etiam de elementis ac naturâ opiniones. Involucrum 1. volum. 4.

CXXXIII.

Cat. Biblioth. Reg. n. 20. pag. 395.

Liber inscriptus,

ù 五

kīm 經

pâm 旁

hiún. 訓

id est, *Commentarius lateralis* τῶν ù kīm, seu *quinque Librorum*.

Notæ sunt marginales ad unumquemque Librum Canonicum; scilicet ad yě kīm, xū kīm, xī kīm, lì kí, sū xù & chūn cieū.

De quibus vide supra numeris 97. 106. 112. 116. 120.

Sunt ergo hîc ad yě kīm volumina 2.
Ad xū kīm volumen 1.
Ad xī kīm volumina 2.
Ad chūn cieū volumina 2.
Ad lì kí volumina 5.

Ooooo

CXXXIV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 21. pag. 395.

Liber inscriptus,

Xû kīm, lì kí, xī kīm & chŭn cieū, itidem pām hiún, unà cum marginali, seu potius laterali commentario.
Sunt autem volumina
xû kīm 2.
xī kīm 1.
lì kí 3.
chŭn cieū 2.
Itaque vol. 8. nam desunt & yĕ xīm & sū xû hujus editionis.

CXXXV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 15. pag. 386.

Liber inscriptus,

kīm 經

yên 筵

xĕ 直

kiaì, 解

Hoc est, *In Libros Classicos expedita & vera expositio.*

Commentarius est duplex, in tá hiŏ, chŭm yūm, lún yù & mém çù; alter est superior, inferior alter. Cæterum ex ipsius *Confucii* & *Mencii* verbis conflantur, ut solet, sed tamen minus accuratè, & minus ad verbum quam gĕ kiām: chŭm yūm est unà cum tá hiŏ in primo volumine. Liber verò impressus anno Kām hī 22. sed ita ut characteres negligentius sculpti ac pessimè exarati sint: unde mala editio. Volum. 5.

Commentaria vulgò inscripta,

xĕ 十

sān 三

kīm 經

id est, *Libri* 13. *vulgò vocati* kīm. Etsi in hunc numerum relati sint, qui propriè non Canonici, unde exurgit numerus 13. Sunt autem ita compositi: in plærisque *Commentarius* & *Paraphrasis*, interpretatio vocatur.

chú *commentarius* 註

&

sū *penetratio.* 疏

Paraphrasis dicitur

chím *rectus* 正

ý. *sensus.* 義

In ipso commentarii corpore; primus ergo est.

CXXXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 45. p. 421.

Liber inscriptus,

cheū 周

yĕ, 易

id est, yĕ τοῦ cheū, aut à cheū kūm *olim illustratus.*

Qui Liber primùm unà cum interpretatione editus à

vâm 㞟

pí, 此

sub τοῦ goéi Dynastiâ; postea etiam cum paraphrasi à

Kùm 孔

ym 穎

tă 達

regnantibus tâm. Invol. 1. vol. 6.

CXXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 46. p. 421.

Liber inscriptus,

xû 書

kīm 經

Iterum unà cum chím ý, seu paraphrasi, Authore

Kùm 孔

xí, 氏

qui sub Dynastiâ τοῦ hán vixit, & præterea cum interpretatione ejusdem Kùm ỳm tă, sub tâm factâ. Inscriptio autem est xám xū kīm, ubi xám vel abbreviatus character, pro xám chaô, & erit τοῦ xám xū kīm, quale à Dynastiâ xám traditus est, vel est pro *magnificentiâ*, & tunc erit, τῦ xū kīm editio magnifica: additur in plærisque *Commentarius* aliàs vocatus chuên. Involucrum 1. vol. 8.

CXXXVIII.

Cat. Bib. Reg. n. 47. p. 421.

Liber inscriptus,

maô 毛

xī 詩

chū 註

sū, 疏

id est, xí kīm unà cum τῦ chím xí, chū sū, seu *Commentario*, & τῦ Kùm ỳm tă, chím ý, seu *Paraphrasi* ad rectum sensum; alter sub hán, alter sub tâm scripsit. Invol. 2. vol. 20.

CXXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 48. p. 421.

Liber inscriptus,

čhūn 春

cieū, 秋

vel inscriptus čhūn cieū çŏ chuên, id est, *Liber* čhūn cieū, seu *Veris & Autumni*, cujus Author Confucius, commentariis ad marginem illustratus ab hī hī kú.

In eo etiam reperitur commentarius à kūm ȳm tă, qui sub ŧâm, & paraphrasis hī hī kú, qui sub hán. Involucr. 3. vol. 30.

CXL.

Cat. Bibl. Reg. n. 49. *p.* 421.

Liber inscriptus,

kŭ 穀

leâm 梁

kūm, 公

aliàs kú leâm.

Opus aliud, etiam in eundem čhūn cieū, cum çú sū, seu *commentario*, & chim ȳ, seu *paraphrasi* ad sensum enucleandum. Commentarius est à fán nin çhī, & paraphrasis à

yâm 楊

sú 士

hiûn. 勛

Invol. 1. vol. 6. videtur imperfectus.

CXLI.

Cat. Bibl. Reg. n. 50. *p.* 421.

Liber inscriptus,

çhūn
cieū
xūm
yâm
chuên.

Habes characteres supra n°. 130. *Commentarius* τῶ kūm yâm in čhūn cieū. Author *Commentarii* tú xì, qui sub cýn, *paraphrastes*, kūm ým tà, qui sub tâm vixit. Invol. 1. vol. 12. vid. tú xì, n°. 152.

CXLII.

Cat. Bibl. Reg. n. 51. *p.* 421.

Liber inscriptus,

chēu 周

lì, 禮

Liber de Ritibus Sinarum antiquissimus.

Commentario & *paraphrasi* ornatus est; *Commentarius* Authorem habet chím xī, qui regnantibus hán vixit. *Paraphrasis*

kūm 公

yén 彥

sīn,

sū, 疏

qui ſub ſâm.

Impreſſio facta eſt ſub çùm chín, anno ejus 12. invol. 1. vol. 9.

CXLIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 52. *p.* 422.

Liber inſcriptus,

lì 禮

kí 記

Liber lì kí, de quo vide ſupra n°. 116. 117. unà cum *Commentaris τῦ* chím xî, hán regnantibus, & *Paraphraſi τῦ* kūm ým tà, ſub ſâm. Invol. 3. vol. 28.

CXLIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 53. *p.* 422.

Liber inſcriptus,

ý 儀

lì 禮

Commentarius eſt à chîm xî, hán regnantibus; *Paraphraſis* à

kià 賈

kūm 公

yén, 彥

ſub ſâm. Volumina 14.

CXLV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 54. *p.* 422.

Liber inſcriptus,

ùlh 爾

hiá, 雅

id eſt; ùlh hiá *ad aurium ſenſum recta pronuntiatio*: Dictionarii neſcio quid, antiquum certè, kuó pù Author, erat ſub cýn: *Paraphraſten* habuit

nâ 那

pìm, 昺

idque ſub ſūm; unde Liber vetus, ſed ordo *characterum* miſerrimus, ita ut hunc vel illum characterem & quærere & reperire difficillimum ſit, cum phraſes potius quædam explicatæ, quam verum Dictionarium aut vocabularium videatur, ac præter nullus index ſubjectus ſit. Invol. 1. vol. 4.

CXLVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 55. *p.* 422.

Liber inſcriptus,

hiaó 孝

xīm, 經

De obedientiâ filiali. Author fuit ná pìm, de quo supra, & vixit sub súm. vol. 1.

CXLVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 56. pag. 422.

Liber inscriptus,

lûn 論

yù. 語

Commentatores

hó 何

yeú 憂

sub Dynastiâ guéi, &

ná 那

pìm, 昺

sub súm, 1 vol. idem consequentis, sed vol. 4.

CXLVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 56. p. 422.

Liber inscriptus,

mém 孟

çù, 子

De quibus vide Commentatores

chaó 趙

xí, 氏

sub hán, &

sūn 孫

xĕ, 奭

sub súm.

Atque hæc sunt volumina nuncupata xĕ sān xīm, Libri 13. quod reverâ pulchra sint, charactere quidem exiguo, sed nitido satis.

CXLIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 5. p. 428.

Liber inscriptus,

cheū 周

yĕ, 易

id est, yĕ τῶν cheū, seu à cheū kūm *olim Commentario illustratus*, unà cum

notis *τσ* kūm ẏm tà, &c. est invol. 1. vol. 6.

Editio, cujus characteres non magni, sed nitidissimi, & Liber *τσr* xĕ sān kīm primus. Vide post numerum 135.

CL.

Cat. Bibliot. Reg. n. 7. p. 428.

Liber inscriptus,

xám 尚

xû, 書

id est, *Libri* xû kīm, *Editio magnifica*, quod jam observavimus ad xĕ sān, n. 137. Invol. est 1. vol. 8.

CLI.

Cat. Bibl. Reg. n. 8. p. 428.

Liber inscriptus,

maò 毛

xī 詩

chú 註

sū, 疏

id est, xī kīm *Commentarius illustratus*, Vide supra n°. 101. 102. & seq. Invol. 2. vol. 20. Editio est pulcherrima.

CLII.

Cat. Bibl. Reg. n. 9. p. 428.

Liber inscriptus,

tú 杜

xī 詩

ċivên 全

ciĕ, 集

id est, *τσ* xī kīm, seu *Libri Odarum*, omnes partes à tù, aliàs tù kūm, & lì, aliàs lì kín commentariis illustratæ, editio nova, in quâ Indices multi, tum Odarum, tum eorum, qui in easdem Odas scripserunt, Authorum, ac præterea rerum ac Personarum, de quibus in iisdem facta mentio est: additus est novus *Index* Chronologicus. Invol. 1. vol. 12.

CLIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 10. p. 428.

Liber inscriptus,

cheū 周

lì, 禮

id est, lì kīm, *τσr* cheū, cui additi Commentarii & Paraphrases, Authoribus xūm yên, &c. Vide quæ supra annotavimus in xĕ sān kìm. Invol. est 2. vol. 16.

CLIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 11. p. 429.

Liber inscriptus,

lì 禮

kí 記

chím 正

ý 義

id est, τὸ lì *verus sensus*, in quo τῷ kūm ỳm tà *Commentarii*, idem est qui supra inter xë sān. Invol. 2. vol. 24.

CLV.

Cat. Bibl. Reg. n. 29. p. 395.

Liber inscriptus,

mém 孟

çù. 子

Pars est quarta Librorum Confucianorum, sed pessimè impressa. 1. vol. cæterum idem est, qui alibi *Commentarius*.

CLVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 64. p. 382.

Liber inscriptus,

mém

çù.

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, mém çù, unà cum *Commentario* perpetuo. Liber imperfectus, vol. 1.

CLVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 65. p. 382.

Liber Classicus vulgò dictus mém çù, unà cum antiquorum Magistrorum *Commentariis*. Propriè est τὸ Libri mém çù kivên 7.

Commentarius duplex est, & duplici charactere. Vol. 1.

De Jure & Officiis.

DE JURE ET OFFICIIS.

CLVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 41. pag. 377.

Liber inscriptus,

xim 聖

yû, 語

id est, *Sancta Institutio.*

Norunt omnes, qui Historiam vel à limine salutarunt, in Orientalibus Regibus atque Imperatoribus superbiam semper summam fuisse, darique ipsis eos titulos, unde è cælo descendisse judicares: sic & olim & nunc Persidis Reges, *Solis Filii*, sic Turcarum Sultanus, *Marium ac Terrarum Dominus supremus*, quam jactantiam inter Christianos, non semel imitati etiam sumus. Itaque ab Imperatoribus Sinarum eum quoque morem assumptum, aut etiam ab initiis usitatum, eo minus mirum esse debet, quo Imperium majus, latiusque. Monarcha ergo est Imperator Sina, potentissimus, Terrarumque solus partem sane optimam ac potentissimam possidet, præterea jussa ejus irrefragabilia, & quasi unus homo esset, ita, quæ in totâ Sinâ fiunt, ad ejus unius nutum geruntur, omnia. Addemus hîc quoque id ita insitum, atque in mente repositum altius, Imperatoribus Sinarum cunctis, ut dum *Cœli Filios* à subditis appellari se non dedignantur, seipsos tamen eorumdem subditorum *Patrem*, *Matrem*que nuncupent, quod nomen vigilantiâ suâ, & summo quodam erga eosdem subditos amore, imo, quod alibi rarissimum, scriptis eo consilio Libris, cum plærique Litterati sint, meritò consecutos constat.

Inter tantos Imperatores, Kām hī maximè illustrem fuisse itidem non negant, qui per longum illud, quo regnavit temporis spatium, Sinas adiêre: illic enim non solùm Litteras florere in primis, ac per omnes Imperii partes, in summo honore esse, verùm etiam tot Litteratorum gregibus, qui ex ipsâ Imperii constitutione infiniti, fuisse sciunt cognitionum ac Scientiarum gloriâ, superiorem Imperatore tanto neminem.

Inde opera generis cujùsvis, Philosophorum, Poëtarum, Oratorum, Historicorum, Politicorum, Artificum ac Mathematicorum, &c. ejus jussu recognita, ac denuò edita innumerabilia.

Inde scripta ab ipso etiam plurima, & elegantissima & magnâ rerum ferè omnium cognitione refertissima: sed qui est illic regnandi scopus, ut singula Imperii membra, per tantum corpus munere unaquæque suo ritè fungantur; præter varias aliûs generis lucubrationes, hanc quoque institutionem adornavit, quæ summo in pretio habita est, Sinasque omnes, ad honestam vitæ rationem, brevi officiorum uniuscujusque conditionis expositione traduceret: est autem id uno hoc Libro executus.

In cujus decursu, de variis Religionum Sinicarum Sententiis cum differat, non mirabitur Lector, si quid, in Christianâ quoque Religione reprehendendum indicarit. Kām hī enim, vir profectò maximus, atque inter Philosophos etiam magnos numerandus, quamquam Religionem Christianam, inter subditos suos jam repertam non contempserit, imo laudabili quâdam patientiâ cresc ere in Imperio suo sineret, quòd ejus dogmata ad virtutem ferant omnia, nec quidquam rectæ Regnorum gubernationi obstent, tamen cultum ac Religionem Mandarinicam profiteri non cessavit, Litteratorum ipse Princeps, non omnino Christianus.

Liber est elegantissimè impressus, & volum. 1.

CLIX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 42. pag. 377.

Liber inscriptus,

siaò 小

hiŏ. 學

seu titulo ampliori.

hiaó 孝

kīm 經

siaò 小

hiŏ 學

ciĕ 集

chú, 註

id est, *Parvulorum institutio*, seu *Liber obedientiæ, in quo, quidquid ad puerorum institutionem pertinet, continetur.*

Hic autem Liber non aliud, quam collectio ex ampliori tractatu, cujus titulus vên kūm kiā lì.

Jam vidisti supra vên kūm nomen esse, quo insigniri solet chū hī, qui aliter vulgò chū vên kūm, sed quod chū hī apud Sinas, inter Philosophos habeatur ferè summus, & de omnibus Litteraturæ partibus optimè meritus sit; idcircò quæ de morali disciplinâ, & rectâ morum conformitate scripsit, ea apud eosdem Sinas semper facta sunt maximi: atqui ad capita ferè quinque omnia à Sinis Philosophis relata sunt in *Moralibus.*

Tractant igitur 1°. De *officiis Principis* erga subditos, & vice versâ, de officiis subditorum erga Principem.

2°. De *officiis Parentum* erga liberos, & liberorum erga parentes suos, quâ de materiâ apud cæteras Gentes differitur.

3°. De *officiis Viri* erga uxorem, & uxoris erga virum.

4°. De *officiis Fratrum* majorum erga fratres natu minores, quo in loco ea etiam officia enarrantur, quæ sunt *Superiorum* erga inferiores, & vice versâ, inferiorum erga superiores.

5°. De *officiis amicorum* inter se, & generatim civium, hoc est, hominum in eâdem republicâ, in eodem Imperio inter se viventium.

Hic Liber Authorem habuit chū û piĕ, sæculo Christi 13°, Imperante Familiâ súm 19. Impressus autem est sub kām hī, & volumina sunt 2.

CLX.

Cat. Bibl. Reg. n. 43. p. 377.

Liber inscriptus,

tá 大

çīm 清

liŭ, 律

id est, *Lex magnæ puritatis.*

Magnæ puritatis, seu tá çīm nomine, intelligunt eam, quæ nunc apud Sinas regnat, Familiam Tartaram: quo modo enim, qui præcessère Sinæ vocati sunt tá mîm, *magnæ claritatis*, ita qui nunc Imperium habent Tartari, dicuntur tá çīm, *magnæ puritatis.*

Hic Liber ab iis, qui Tribunali Rituum præsunt Mandarinis, conscriptus est, complectiturque varia Imperatoris xún chí & kām hī *Edicta*, & *Commentarios* ad ea stabilienda necessarios. Vol. est 6.

CLXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 17. p. 386.

Liber inscriptus,

hiaò 孝

kīm 經

yēn 衍

ý, 義

id est, ✶ hiaò kīm, seu *Libri de obedientiâ, sensus ad omnia exundans.* Hæc est enim vera vocis yēn notio.

Non repetam hoc loco, de officiis hîc agi, quæ apud Sinas habentur 5. Vide quæ annotavi ad eundem Librum n°. 159. vol. I.

CLXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 47. p. 378.

Liber inscriptus,

úl 二

xĕ 十

sŭ 四

hiaó, 孝

id est, ✶ 24. *obedientiæ.*

Fit hic mentio amplissima Antiquorum quorumdam magni nominis Virorum, qui veneratione erga Patres suos ac matres suas summâ & admirabili, toti Imperio admirationi fuerunt: explicatur, quî officia *obedientiæ* omnia Patribus ac Matribus præstiterint, quæ apud Sinas laus maxima, non solùm in singulis ac privatis hominibus, sed etiam in Magnatibus, Principibus, Imperatoribus ipsis; & hujus aut illius occasione veniunt *Historiola* à Magistris puero unicuique accuratè inculcandæ, è quibus, tanquam exemplis obedire discant: quæ virtus reipsâ per totam Sinam mirum in modum exercetur, ita ut, quod apud nos tam frequens, in Sinâ, filius patri refractarius monstri loco habeatur, & sæpius hîc *furem* aut *latronem* reperire sit, quam apud Sinas natum genitori inobsequentem. Vol. I.

CLXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 64. p. 423.

Liber inscriptus,

ý 義

lì 禮

kīm 經

chuên 傳

tōm 通

kiài, 解

id est, *Commentariorum* ý lì *explicatio generalis.*

Inter xĕ sān kīm n°. 144. habes ý lì kīm, unà cum *Paraphrasi* & *Commenta-*

rio sub hán & tâm scriptis. Hìc Commentariorum eorumdem, & aliorum postea Scriptorum enarrationes vides amplissimas, idque ex *traditionibus*, quam vim infert vox chuên hoc loco usurpata; sunt autem *Præfationes* plurimæ, in quibus de antiquâ Sinarum administratione, & variorum, quæ intra Sinam sunt, Regnorum ritibus.

Anootabis autem post vol. 6. titulum esse paulò alium, scilicet

ý 義
lì 禮
ciě 集
chuên; 傳

quasi dicas *rūs* ý lì *Sectionum & Articulorum partitio*, quæ per vol. 7. & 8. perpetua. Itaque involucri. 1. tituli 2. volum. 8.

CLXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 65. p. 424.

Liber inscriptus,

ý 義
lì 禮
kīm 經

chuên 傳
tūm 通
kiái 解
sú, sǒ, 續

id est, *Ad expositiones Commentariorum ac Traditionum in* ý lì kīm, *additiones ac supplementa.*

In hoc Libro, rerum ferè omnium, id est, omnium vitæ officiorum declaratio est, item quæ ad Religiones ac superstitiones Sinicas spectant: illic ergo leges, quæ de xám tì, de *Sole*, *Lunâ* ac *Stellis*, de variis *Terræ*, atque aliarum *Naturæ* partium Spiritibus, de *Sacrificiis* ab Imperatore Cælo ac Terræ faciendis, Sinæ & nunc & antiquitus agitarunt. Vide interim, quæ de lì kí annotavi n°. 116. 117. 118. 119. Involucra sunt 2. vol. 16.

CLXV.

Cat. Bib. Reg. n. 12. p. 429.

Liber inscriptus,

ý 義
lì, 禮

id est, *Liber* ý lì, in quo sensus *rū* lì kí aperitur, unà cum novo Commentario.

Idem est, qui impressus inter xě sān, n°. 144.
Involucrum 1. volumina 12.

CLXVI.

CLXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 44. p. 378.

Liber inſcriptus,

čin 搢

xīn 紳

pién 便

lán, 覽

id eſt, *Eorum, qui ad Mandarinatum pervenerunt & magnum cingulum, commoda & ad manum inſpectio.*

Catalogus eſt omnium omnino Mandarinorum, ſeu Imperii Sinici Magiſtratuum. Imprimuntur hujuſmodi quorannis; ſed cum ſint Libri hice è genere Almanachico, ſæpe impreſſio eſt peſſima & abominanda, & talis eſt, quæ in hoc Libro conſpicitur. Cæterum Liber eſt per ſe curioſus ſatis, cum officia ſingula, ac præterea loca aſſignet, Imperiique hinc rotius, quoad Magiſtratus & functiones Magiſtratuum menrionem faciat, eſt aurem volum. 1.

CLXVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 15. pag. 394.

Liber inſcriptus,

tŏ 鐸

xū 書

hiún 訓

kiaì, 解

id eſt, *Expoſitio & explicatio rerum campanâ (dignarum.)* Senſus eſt, *earum rerum, ob quas ad Limen Regium accedere poſſunt Sinæ.*

Sciunt omnes negotia, vel potius ſcelera quædam eſſe, quorum causâ adirum ad ſe Reges ſubditis ſuis permittunt; ſic apud Sinas, à ſubjectorum ſuorum conſpectu non refugit Imperator, quoties urget neceſſitas. Sed hæc eſt Sinas inter & alios Populos differentia, quod Sinæ Imperatorem ipſum adeant non rarò, Imperatoris ipſius cauſâ, hoc eſt, ut ipſum de vitiis quibuſdam, aut peccatis reprehendant, idque etiam cum vitæ ſuæ periculo. Hujuſmodi reprehenſionum plenæ ejuſdem Georis Hiſtoriæ. Impreſſio ſub Kām hī, vol. 1.

LIBRI THEOLOGICI.

CLXVIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 57. pag. 381.

Liber inſcriptus

xím 聖

kiaó 教

ſín 信

chím, 證

id eſt, *Sanctæ Religionis fidele teſtimonium.*

Liber hic nihil aliud, quam Catalogus Patrum Societatis Jeſu, qui ab anno 1581. ad annum 1681. id eſt, per annos centum, in Sinâ Jeſu Chriſti Domini noſtri Fidem annuntiarunt, propagaruntque, ubi ſingulorum nomina, Patria, Prædicatio, Mora, Sepultura, Libri Sinicè editi, recenſentur. Optandum omnino eſſet, aut Reverendi Societatis Jeſu Patres iidem, aut cæteri aliarum Congregationum Miſſionarii, ſimilem ſuorum Catalogum ederent: ſic enim quæ à noſtris ad tantam Gentem convertendam facta, haberemus. Multa enim eximia, neque iis minora, quæ apud veteres Eccleſiæ Patres reperis, cum Græcos ac Latinos eruditione ac ſapientiâ omnino præcellat Sinica Gens, neque apud ipſam quidquam, niſi admodum Philoſophicè cogitatum dictumque valear: cæterum Catalogos ejuſmodi maximè neceſſarios ſentiet, quiſquis id animum induxerit ſuum, ſtatim atque Imperium Sinicum iotrogredi volunt Miſſionarii, eâ omnea lege teneri, ut nomen Familiæ alicujus Sinicæ aſſumant, ac proinde antiquum Domûs ſuæ Nomen, aut permutent, aut ſaltem in aliud Sinicum, quàm fieri poſſunt, proximè accedens refiogant. vol. 1.

CLXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 139. p. 411.

Liber inſcriptus,

tiēn 天

chù 主

xím 聖

kiaó 教

xím 聖

gîn, jîn 人

hím 行

xě, 實

id eſt, *Eorum, qui ſanctam Dei Legem prædicarunt, Virorum opera & actiones, ſeu vita.*

Hîc videre eſt, non ſine admiratione, ut in cæteris Libris, quantum Sinæ extraneorum nomina detorqueant, vix

enim ac ne vix quidem cognosci possunt, qui hîc nuncupantur Apostoli.

Author Sacerdos è Societate Jesu, volum. 1.

CLXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 54. p. 381.

Liber inscriptus,

tiēn 天

chû 主

xĭ, xĕ 實

ý, 義

id est, *Cæli Domini*, *vera idea*, seu *expositio.*

Qui Librum hunc composuit, fuit R. P. Matthæus *Ricci*, vulgò *Riccius*, Vir profectò maximus, si quis unquam: hic ad Sinas ingressus, postquam per annos plurimos in Regionibus Meridionalibus vitam unà cum quibusdam sociis transegisset, *Pekimum* tandem anno 1598. delatus est; sed & eam Urbem, propter Bella, relinquere coactus, tandem anno 1600. redux, ibi quoque Evangelium prædicavit: anno itaque salutis humanæ 1601. inquit Cupletius, mense Januario, qui postremus erat mensis anni Sinici 28. Imperantis ván liĕ, ex Familiâ tá mîm, ordine decimi tertii. Ingressus *Pekimensem* Regiam *Riccius*, obtulit munera Principi ván liĕ; cum ea favore non vulgari ac libentissimè accepisset, accensis omnium studiis, ad novum hospitem consalutandum convenêre certatim Sinæ cujuscumque Ordinis ac Dignitatis; quibus inter sermocinandum gratiosè ac comiter auditis, nonnulla ipse primùm de tái kiĕ, postea de lì, deinde de xám tí apud veteres Scriptores memorato disseruit: tum de kūm, seu *vacuo*, de ŷn & yâm, *frigore* & *calore*, juxta plærosque, *Rerum principiis*, atque, ut uno verbo dicam, de variis Sectarum trium Dogmatibus, cum multa quotidie colloquendo enarraret, eo tandem adducta res est, ut, perspectâ summâ illâ Sinarum omnium erga Majores suos reverentiâ, atque hâc opinione maximè permotus, apud Sinas homines ita *Traditioni* addictos, prædicationem Christi non admodum profuturam, nisi quid, illi ipsi prædicationi congruum, apud Majores suos reperirent. Ingenio *Riccius* laudabiliter audaci & ardentissimo, Mandarinis, hoc est, Literatis Imperii totius id probare in animum induxit. 1°. Recentiores esse eas, quæ inter Sinas Philosophos ætatis suæ defendebantur, Sententias. 2°. Easdem Sententias Antiquorum omnium Scriptis contrarias. Judicabat enim Riccius, quomodo apud Gentes, à Diluvio non omnino remotas, cultus Dei, saltem aliquandiu intactus, integerque remanserat; ita apud Sinas, coloniam Noacho fere proximam, cognitionem veri Dei, per magna temporum spatia durasse; hinc, quia apud antiquos illos Authores xám tí nomen, quod Sinicè est, *Locorum altiorum seu cælestium Imperator*, usurpatum videbat; in Annalibus enim jam ab xún, id est, τῷ yaô Successore, memorantur Sacrificia τῷ xám tí facta, & hoc scriptum est, si Cupletio credideris, *à Regio illius temporis Scriptore, anno ante Christum circiter* 2220. Addit, *Quære nunc, si placet, aliud in aliâ Orbis Gente monumentum vetustius, aut magis authenticum.*) putavit quoque Riccius, cum metaphoræ apud omnes in usu sint frequentissimo, Cælumque per alias Gentes pro Deo non rarò sumptum, tiēn, eâ, quæ in scriptis Antiquorum non rarò invenitur *Cæli* voce, aliud nihil, quam Deum ipsum significari, quod ipsis Authorum Sinicorum Dictionariis, verbi gratiâ, çû guêi & chím çû tūm, omninò confirmatur: ubi cum *vocis* tiēn, sive *Cæli*, multiplex usus & acceptiones afferantur, tum & hoc præter alia disertè traditur *litteram* tiēn, cum Cæli Dominum & Gubernatorem indicare volueris, aliâ item voce tí (id est) *supremi Imperatoris designari.* His, quæ jam dicta, omnibus adjiciebat, adoratos à Sinis esse *Spiritus* Fluminum ac Montium, item *Spiritus* Urbium *tutelares*, qui simpliciter chîm hoâm, *Muri & Fossæ*, cum revera Sinæ non nisi murorum ac fossarum custodibus *Geniis* sacri-

ficarint unqusm. Hæc atque alia bis simi- lia affert Cupletius, ut vocem xám tí à *Riccio* è mortuis quasi suscitatam, de vero Cæli Imperatore, hoc est, vero Deo, ab antiquis usurpatam comprobet, dicitque editum esse ab eo Librum tiēn hiŏ xĕ hí, in ipsâ Imperii Aulâ, Imperatoris ván liĕ anno 31. Cycli Sioici 72. anno 40. vocato kueì maò, & salutis nostræ 1603. quod verum.

At Liber hic noster, qui tiēn chû xĕ ý, *Cæli Domini vera idea*, seu *verus sensus*, eratque antea editus (vide Præfationem primam) tunc denuo publicatus est (quod videre itidem est Præfatione 3.) agit, quomodo plærique à Missionariis postea conscripti, de Dei naturâ, de Creatione, de Hominis origine, de Animæ immortalite, de Merempsychosi *Secta* táo, vel Pythagoricâ, de Paradiso post mortem Bonis præparato, &c. Cæterum apud Christianos Sinas, in confesso est, cum Doctori Paulo sû kuām kì, Librum hunc legendum tradidisset *Riccius*, atque à Paulo animadversa quædam essent, quoad phrasim, non omnino Sinica, correctum ab eodem Paulo esse, antequam ederetur, imo in Dialogi formam redactum: De Pauli correctionibus lectum mihi nescio quid, & idem dici de Missionariorum omnium Operibus volebat *Hoamgius*, Libros eorum, non nisi Doctorum Sinarum auxilio elucubratos; atqui hoc ego de quibusdam necessariò credi, de omnibus negari existimo oportere. Ut redeam, ván liĕ est Familiæ tá mîm, seu 21us. decimus quartus, sæculo Christi 16. Volumina hujus Libri sunt 2.

CLXXI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 41. *pag.* 390.

Liber inscriptus,

tiēn
chû
xĕ
ý,

Habes characteres supra n°. 170.

id est, *Cæli Domini vera intellectio, quid per Deum, aut nomine Dei, apud Sinas* tiēn chû *appellati, intelligendum sit?*

Hujus Libri, hîc non nisi secunda pars, sed tractatur de *Animâ rationali*, de ejus *reminiscentiâ*, de ejus naturâ à Brutarum animantium animis differenti: de tribus Metempsychoseos, juxta Indorum ac Bonziorum opiniones, gradibus: de cogitatione, eamque in cætera præter hominem animantia, non cadere: de alterâ post mortem vitâ, de Mundo futuro, id est, de Paradiso, Bonis, Inferno, Malis destinato: Libros Sinarum antiquos (cap. 28.) de iisdem locis non tacuisse; uno verbo, multa illic de foě Sectâ, ejusque Dogmatibus, de Litteratorum xám tí, de Verbi Incarnatione apud Occidentales, de Missionariorum Prædicatione. 2. vol. Desideratur prima pars.

CLXXII.

Cat. Biblioth. Reg. n. 61. *pag.* 401.

Liber inscriptus,

tiēn
chû
xĕ
ý,

Adsunt characteres n°. 170.

id est, *Vera Dei notio.*

Opus illud nobilissimum Matthæi Riccii, è Societate Jesu Missionarii illustrissimi, qui Missionia Jesuitarum Sinicæ Fundator, atque omnibus apud Sinas Litteratorum honoribus decoratus est.

Editio hujus Libri multiplex: hæc autem charactere non tam magno, sed nitidior. Volumen 1.

CLXXIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 62. *pag.* 401.

Liber inscriptus,

tiēn 天
hiŏ 學
xĕ ý.

xĕ 實

ý, 義

id est, *Cæli Scientiæ solidus sensus*, aut ex titulo inferiori, *Cæli Domini solidus sensus*. Editio secunda.

Liber est Matthæi Riccii, idem qui supra, vol. 1.

CLXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 122. p. 409.

Liber inscriptus,

tiēn 天

chù 主

xím 聖

kiaó 教

siaò 小

ýn, 引

id est, *Ad sanctam Dei Legem parva introductio.*

Præparatio est ad Catechismum, idque fit, dum de Cæli & Terræ Creatore, dum internâ hominum conscientiâ dissertatur Author, qui Author non dicitur. Volum. 1. 2. exempl.

CLXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 76. p. 403.

Liber inscriptus,

tiēn, 天

chù 主

xím 聖

kiaó 教

yŏ 約

yên, 言

id est, *Sanctæ Dei Legis congregata verba*, seu *Sanctæ Legis abbreviatio & quasi compendium.*

Yŏ *congregare in unum*, ita ut res conspici tota possit. Est enimverò expositio Legis Divinæ Philosophica & compendiosa, idque impressionis admirandæ. vol. 1. exemplaria 2.

CLXXVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 25. p. 387.

Liber inscriptus,

tiēn
chù
xím
kiaó
yo
yên,

Habes characteres n°. præcedenti.

id eſt, *Sancta Dei Legis abbreviata*, aut *congregata verba*, ſeu *ſumma & conſpectus*.

Tractatulus eſt de Dei exiſtentiâ, Providentiâ, Legibus, ab uno è Miſſionariis Societatis Jeſu, volum. 1.

CLXXVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 97. p. 406.

Libellus inſcriptus,

tiēn
chū
xím
kiaó
yŏ
yên,

Characteres, ut antea n°. 175.

id eſt, *De ſanctâ Dei Lege verba abbreviata.*

Doctrinæ Chriſtianæ datur hîc ſynopſis. Author Sacerdos è Societate Jeſu. 1. vol. 4. exempl.

CLXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 27. p. 388.

Liber inſcriptus,

tiēn 天
chū 主
xím 聖
kiaó 教
kì 啟
mûm, 蒙

Inſtrumentum, id eſt, *Clavis ad aperiendam Dei Legem.*

Hic Liber Catechiſmus eſt, per modum Dialogi inter Magiſtrum & Diſcipulum, de Hominis Chriſtiani officiis. Author Miſſionarius è Societate Jeſu, vol. 1.

CLXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 78. p. 403.

Liber inſcriptus,

xím 聖
kiaó 教
yaô 要
lì, 理

id eſt, *Sanctæ Dei Legis ſcopum rationi conſentaneum eſſe.*

Reſponſio quædam ad objectiones contra Legem Dei propoſitas. Author, è quâ ſit Familiâ, non deſignatur. vol. 1. exemplar. 3.

CLXXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 79. p. 403.

Liber inſcriptus,

xím
kiaó
yaô
lì,

Habes characteres ſupra n°. 179.

id eſt, *Sanctæ Legis ſcopus & ratio.*
Parvus eſt Catechiſmus, & præcedens abbreviatus; 1. vol. exemp. 3.

CLXXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 103. *p.* 406.

Liber inſcriptus,

ςŏ 初
hoéi 會
uén 問
tă 答

id eſt, *Interrogationes & Reſponſiones ad Chriſtianorum initiationem.*
Opus eſt à Franciſcano compoſitum, ad erudiendos Catechumenos, in quo capitibus 14. quæ ad Chriſtianum informandum, ea proſequitur, fusè ſatis. 1. vol. exemplar. 2.

CLXXXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 120. *p.* 409.

Liber inſcriptus,

tiēn 天
chù 主
xím 聖
kiaó 教
pĕ 百
vén 問
tă 答

id eſt, *Reſponſio ad Quæſtiones centum, de ſanctâ Dei Lege.*
Catechiſmus eſt, in quo Doctrina Chriſtiana ferè tota, per Quæſtiones & Reſponſa.
Author Sacerdos è Societate Jeſu. vol. 1.

CLXXXIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 28. *pag.* 382.

Liber inſcriptus,

tiēn 天
chù 主
xím 聖
kiaó 教
hoă 豁

ỳ, nhỳ 疑

lûn, 論

id est, *Cali Domini sancta Legis vallis pervia & dubitationum, disceptatio.* Verti de verbo ad verbum, significatio est: *Sermonem* sive *Orationem hîc esse, de rebus iis, quæ sanctam Dei Legem non clausam teneant, sed quasi perviam vallem relinquant aut efficiant*, scilicet de xám tí, de taí kiē, hîc nonnulla proponuntur. vol. 1.

CLXXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 86. *p.* 404.

Liber inscriptus,

tiēn
chû
xím
kiaó
hoă
ỳ, nhỳ

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, *De sanctâ Dei Lege perplexitates & dubia proposita.*

Agitur de tiēn, de xám tí, & ad controversias Sinicas pertinet. 1. vol.

CLXXXV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 36. *p.* 389.

Liber inscriptus,

tiēn 天

chû 主

xím 聖

kiaó 教

xĕ 十

kiaí 誡

kivén 勸

lûn 論

xím 聖

eiē, 蹟

id est, *Ad decem Præceptorum in sanctâ Dei Lege traditorum observationem, exhortatoriarum orationum sancti Loci, seu puncta, Prædicationi utilia.*

Liber est ab altero omnino diversus; cæterum *Loci* appellantur hîc, Rhetorum more, & sunt eæ, queis in Christianæ Religionis exhortationibus, Oratores aut Concionatores uti possint *materia* in certos locos digestæ: de variis Christianorum officiis agitur, idque juxta Mandatorum in Pentateucho memoratorum ordinem. Author Missionarius è Societate Jesu. 1. vol.

CLXXXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 37. *p.* 389.

Liber inscriptus,

tiēn chû

tiēn 天
chù 主
xím 聖
kiaó 教
xě 十
kiaí 誡
chīn 眞
çivên, 詮

hoc eſt, *Cæli Domini* (ſeu *Dei*) *ſanctæ Legis decem Præceptorum vera expoſitio*, aut *eorum, quæ à Deo in ſanctâ ejus Lege data ſunt, Præceptorum decem vera expoſitio.*
Author Sacerdos è Societate Jeſu. volum. 1.

CLXXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 139. *pag.* 411.

Liber inſcriptus,

xím 聖
kiaó 教
çhŏ 撮
yaô, 要

id eſt, *Sanctæ Legis proſpectus & ſcopus.*
Author, qui Miſſionariorum extraneorum unus, de iis agit generatim quæ ad Dei cognitionem, creationem Mundi, Hominis formationem, Animæ immortalis conditionem, Fidei ſubſtantiam, &c. pertinent, refutatque Sectarum, ac præcipuè Sectæ *Foeanæ* errores, impreſſ. ſub Kām hī, & optimè, vol. 1.

CLXXXVIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 38. *pag.* 390.

Liber inſcriptus,

xím 聖
kiaó 教
kièn 簡
yaô, 要

id eſt, *Sanctæ Legis placita abbreviata.*
Summa eſt earum rerum, quas de Deo ſciri ac credi oportet.
Opuſculum à Miſſionario è Societate Jeſu concinnatum, atque optimè impreſſum, vol. 1.

Ttttt

CLXXXIX.

Cat. Bib. Reg. n. 92. p. 405.

Liber inscriptus,

xím
kiaó
kièn
yaô,

Habes characteres supra n°. 188.

id est, *Sancta Legis placita abbreviata.*
Oratio est sat brevis de Religione, ejusque Dogmatibus. Author è Societate Jesu, 1. vol. optimè impressum.

CXCX.

Cat. Bibl. Reg. n. 65. p. 401.

Liber inscriptus,

chû 主

kiaó 教

yaô 要

chì, 旨

id est, *Dei Legis scopus & mandata*, seu *quid sit, & quonam consilio data sit Dei Lex.*
Capitum est 12. quæ de naturâ & attributis Dei, de rerum origine, de hominis debitis, de bonarum actionum remuneratione, atque inde Paradiso & Inferno. 1. vol.

CXCI.

Cat. Bibl. Reg. n. 66. p. 401.

Liber inscriptus,

lûm 龐

çù 子

ý 遺

civên, 詮

id est, *Explicatio Symboli à* lûm çù.
Hîc Liber nihil aliud, quam Symboli Apostolici explicatio Theologica, cui additus est Tractatus de Angelis & Animâ rationali: Est igitur duorum kivên.
Author Missionarius è Societate Jesu, *Hispanus*, cujus nomen Sinicum lûm çù. 2. vol.

CXCII.

Cat. Bibl. Reg. n. 39. p. 390.

Liber inscriptus,

yùm 永

fŏ 福

tiēn 天

kiû, 衢

id est, *Æterna Felicitatis in Cælo possidenda via, &c.*

Commentatio eſt in Symbolum Apoſtolorum, à Franciſcano edita, in quâ, quæ ad Fidem Chriſtianam ſpectant, omnia enarrantur.
Characteribus eſt pulcherrimè ſculptis, & impreſſus kām hi anno 19. vol. 1.

CCXIII.

Cat. Biblict. Reg. n. 135. p. 411.

Liber inſcriptus,

yùm
fö
tiēn
kiû,

Habes characteres ſupra nº. 192.

id eſt, *Æterna Felicitatis, ac Cali via*, ſeu *Modus, quo ad felicitatem æternam ac Cælum pervenire quis poſſit.*
Opus de Fide Chriſtianâ, variiſque ejus Articulis, exaratum, idque juxta ordinem Symboli.
Author Franciſcanus, 2. vol.

CXCIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 72. p. 402.

Liber inſcriptus,

xím 聖

kiaó 教

ſú 四

kuēi, 規

id eſt, *Sancta Legis Regula quatuor.*
Agit de Mandatis Dei, quæ in partes dividit duas, alteram quæ ad Deum, Deique cultum; alteram quæ ad Homines, Hominumque inter ſe conſervationem ſpectet.
Author Sacerdos è Societate Jeſu, & à ſuis, aliiſque eſt approbatus. 1, volum. & exemplar duplex.

CXCV.

Cat. Bibl. Reg. n. 98. p. 406.

Liber inſcriptus.

xím 聖

kīm 經

chĕ 直

kiaí, 解

id eſt, *Librorum Sanctorum expoſitio vera & ſolida.* Titulus paulo aliter, nempe: *Domini noſtri, qui (e Cælo) deſcendit & natus eſt, Libri Sancti vera expoſitio.*
Hîc varia Scripturæ loca exponuntur, neque aliud fit per Librum totum, ſed juxta dies Feſtos, & prout ſe offerunt.
Præfatio eſt in Scripturæ commentationem. *Indices* in Feſtorum notitiam. Sculptus eſt Imperante çûm chīn. Volumina ſunt 8.

CXCVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 102. p. 406.

Liber inſcriptus,

tiēn 天

chû 主

kīm 經

kiaí, 解

id est, *Orationis Dominicæ explicatio*, seu *Commentarius in Orationem* Pater noster.
Author Sacerdos è Societate Jesu. 1. vol.

CXCVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 33. p. 389.

Liber inscriptus,

mî 彌

sǎ 撒

çí 祭

ý, 義

id est, *Missæ Sacrificii sensus aut explicatio.*
çí apud Sinas est *sacrificare*: voces duæ priores, ad hanc significationem, sonum tantummodo præbent, ut factum est de *animá*, de jô sü, de *Maria*, de *Josepho*, &c.
Impressus est *tā* çūm chīn ætate, & Author è Societate Jesu Missionarius. 1. vol.

CXCVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 112. p. 407.

Liber inscriptus,

mî
sǎ
çí
ý,

Habes characteres supra n°. 197.

id est, *Missæ Sacrificii sensus & expositio.*
Tractatus est de nomine, origine, excellentiâ, ordinatione Missæ, & adduntur cap. 7. 8. 9. 10. de Sacrificio ac Sacrificii naturâ multa.
Composuit Sacerdos Italus, è Societatis Jesu Collegio, doctissimus, ac Librorum quorumdam jam supra memoratorum Author, idque çūm chīn, *tā* mim ultimi temporibus, circa annum 1628. vol. 1.

CXCIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 121. p. 409.

Liber inscriptus,

çín 進

kiaó 教

sim 領

sièn 洗

cié 倢

lŏ, 錄

id est, *Consensus* (Christianorum omnium) *eos, qui in Religionem admittuntur, baptisari statim oportere.*
Tractatus est de Baptismi necessitate, & disserit de Trinitate, quatenus inter Baptismi

Baptismi verba, adhibentur *Pater*, *Filius*, *& Spiritus Sanctus*.
Author Missionarius è Divi Francisci Familiâ, vol. 1.

CC.

Cat. Bibliot. Reg. n. 128. *pag.* 410.

Liber inscriptus

tĭ, tiĕ 滌
çuí 罪
chím 正
kuēi, 規

id est, *Lavandi peccata recta Leges.*

Tractatus est de Baptismo & Pœnitentiâ, & hinc de Religione Christianâ generatim, tum de Pœnitentiâ, quâ post Baptismum ac Regenerationem, ad conciliandam Dei benevolentiam utimur. Author, qui è Societate Jesu, postquam in Præfatione de Fide egit, distinctis in varias species Gentis humanæ peccatis, allatisque, tum ex morali disciplinâ, tum ex Religione Christianâ, auxiliis: quæ ad varia hominum delicta spectant, ea fusè persequitur. 1. vol.

CCI.

Cat. Bibliotb. Reg. n. 34. *pag.* 389.

Liber inscriptus,

tĭ, tiĕ
çuí
chím
kuēi,

Adsunt characteres n°. 200.

id est, *Lavandorum peccatorum recta regula.*

Tractatus est de Baptismo, & præsertim de Pœnitentiâ, seu Confessione, capitum est fermè 38. Author Missionarius è Societate Jesu. 1. vol.

CCII.

Cat. Bibl. Reg. n. 56. *p.* 400.

Liber inscriptus,

xén 善
sēm 生
fŏ 福
chūm 終
chím 正
lú, 路

id est, *Via recta vitæ bonæ, & finis beati.*

Tractatus de vitæ Regulâ, & multis observationibus, tum quoad corpus, tum quoad animam.

Præfatio est de vitæ cursu ac fine amplissima, ubi de virtutis viâ. in secundâ parte afferuntur multa de Beatâ Virgine, ac de bonâ morte.

Author Sacerdos è Societate Jesu. Liber *in*-4°. magno & optimè impressus. 1. vol.

Itidem Liber idem de bonæ mortis viâ, minori formâ: 2. exemplaria, sed partis secundæ de Beatâ Virgine. 2. vol.

CCIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 58. *pag.* 400.

Liber inscriptus,

iî 提

chim 正

piēn. 編

id est, *Sermo, in quo Justitia exaltatur*, seu *Justitiæ veræ laudes*.

Author Jesuita Theologus, doctusque vir: In Præfatione agit de Peccato originis, atque Incarnationis necessitate. In Libro ipso, per kiuên, seu Sectiones 5, quæcumque ad Dogma primùm, & Dei attributa; deinde, quæ ad Virtutis cultum pertinet, breviter attingit. 1. vol.

CCIV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 90. *pag.* 405.

Liber inscriptus,

tiēn 天

kiāi, 偕

id est, *Gradus Cæli.*

Agitur de variis Virtutibus ad Cælum hominem ductis, quisquis eas coluerit. 1. vol. exemplaria 2.

CCV.

Cat. Bibl. Reg. n. 35. *p.* 397.

Liber inscriptus,

xî, xě, 十

guéi, 慰

id est, *Decem Consolationes.*

Liber est omnino Moralis, de iis, quæ homines tanquam fortunæ ac consolationis suæ fundamenta existimant, & amittunt tamen, quibus, ne iidem homines frangantur, opponuntur *Consolationes decem*. Author Sacerdôs è Societate Jesu. 1. vol.

CCVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 55. *pag.* 381.

Liber inscriptus,

çiĕ 七

kĕ, 克

id est, *Septem carnis afflictiones*, gallicè, *mortifications*, seu Tractatus de septem peccatis capitalibus, & iis, queis devitari possent, mediis.

Compositus est à R. Societatis Jesu Patribus. 1. vol.

CCVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 67. *p.* 401.

Liber inscriptus,

çiĕ
kĕ,

Habes characteres supra n°. 206.

id est, *Septem victoriæ*, seu *septem mortificationes, per quas vincere seipse homo potest.*

Liber à lûm çù, seu lûm yéu ngò, Jesuitâ Hispano, sic apud Sinas appellato, conscriptus. vol. 1.

CCVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 91. *p.* 405.

Liber inscriptus,

yùm *æterni* 永

&

çán *temporalis* 暫

tīm *determinativum* 丁

hêm. *Librile.* 衡

id est, *Librile statere, æterna à temporalibus (suppliciis) determinans.*

Tractatus de igne Inferni perpetuo, & suppliciis Purgatorii desiturie. Impressus Imperatoris Kām hī anno 35. 1. vol.

CCIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 132. p. 410.

Liber sculptus apud Sinas, in quo etiam characteres quidam Sinici & Tartari, inscriptus:

Brevis Relatio eorum, quæ spectant ad declarationem Sinarum Imperatoris Kām hī, *circa Cæli, Confucii & Avorum cultum. Accedunt Primatum, doctissimorumque Virorum & antiquissimâ traditionis testimonia. Operâ Patrum Societatis Jesu*, Pekini *pro Evangelii propagatione laborantium.*

Librum ipsum, si quis inspexerit, agit totus de cultu Cæli, Confucii, Avorum, de Sacrificiis in eorum Templo fieri solitis, quæ non nisi politica esse contendunt Authores, adducuntque ex multis Sinarum, & præsertim antiquorum Sinarum Libris testimonia, ex quibus xám tí & tiēn voces à Sinis, Dei significatione acceptas volunt. 2. vol. exemplaria 2.

CCX.

Cat. Bibl. Reg. n. 134. p. 411.

Liber inscriptus,

chím 正

hiŏ 學

lieû 鏐

xĕ, 石

id est, *Pumex*, seu (*la Pierre de touche*) *rectæ scientiæ.*

Liber est à Franciscano compositus, de verâ Religionis Christianæ scientiâ, & eas præcipuè quæstiones tractat, quæ controversias in Sinâ movêre, an tiēn chù, seu *Deus*, dici possit xám tí, an hìm tiēn, an lì ki, &c. Capitum est paucorum, sed eâ de re multa habet lectu digna. 1. vol.

CCXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 133. p. 410.

Liber inscriptus,

xín 慎

sū 思

lŏ, 錄

id est, *Diligentis cogitationis assensus*, seu *ingenii acute & accuratè cogitantis assensus.*

Liber est totus de xám tí, & contro-

versiis Sinicis: Author Missionarioru n eorum aliquis, qui vocantur hosî kiaó: Vide ergo, quæ affert de xám tí, de tiēn, aliisque vocibus olim inter Christianos communibus, nunc cautius usurpari solitis, ex quo scilicet natæ illæ quæstiones, de queis differere nostrûm non est, præsertim hoc loco. Vidimus jam opera in eam rem plurima. tom. 1. vol. 1.

CCXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 63. p. 401.

Liber inscriptus,

chīn 眞
chû 主
lîm 靈
sím 性
lì 理
chím, 證

id est, *Demonstratio per rationem, veri Dei naturam, esse intellectualem.*

Ad hanc demonstrationem partes naturæ omnes, generationem Animantium omnium in auxilium advocat. Author è Societate Jesu Sacerdos. 1. vol.

CCXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 64. p. 401.

Liber inscriptus,

chû 主
chí 制
kiûn 羣
chím, 徵

id est, *Res omnes à Deo summâ curâ gubernari ac dirigi, probatio,* seu *oratio comprobans.*

Chí & kiûn, his characteribus sunt prius *gubernare, dirigere*, & posterius, *accuratè ac diligenter.*

Reipsâ naturam omnino omnem excutit Author, & hinc Providentiam in Deo summam esse arguit. Capita Libri sunt 15. partes duæ. vol. 1.

CCXIV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 69. pag. 402.

Liber inscriptus,

chîm 成
gin 人
yaó 要
ciē, cī 集

id est, *Articuli, in quibus quæritur quomodo Deus*

Deus homo fieri possit, ac verus homo evadere.

Præfatio agit de controversiâ Bonzios inter ac Missionarios, seu Christianos Sinas, quænam sit homioi ad perfectionem via. Itaque hîe de variis spirituum, juxta Bonzios, incarnationibus agitur, ac proinde de Incarnatiooe Christi, ac præcipuè de gratiâ, quæ hominem perficit, & ad bene agendum incitat.

Author Libri Franciscanus, vide Approbationes, 1. vol. exemplaria 2.

CCXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 71. p. 402.

Liber inscriptus,

tiēn 天

chù 主

xím 聖

kiaó 教

xĕ 實

lŏ, 録

id est, *Sancta Dei Religionis verus color, seu genuina adumbratio.*

Tractatus est de præcipuis Religionis Christianæ fundamentis, de Deo tanquam omnium rerum principio: de ejus gubernatione ac providentiâ, de hominum genere non æterno, de Cæli ac Terræ creatione, de Adami formatione, (*cap.* 5.) de animâ increatâ, & hominum à bestiis differentiâ, de Dei sanctitate, &c.

Postea differit de Naturâ Divinâ, &c. de Præceptis, de Baptismo.

Author est Sacerdos è Societate Jesu. vol. 1.

CCXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 73. p. 402.

Liber inscriptus,

tiēn 天

xîn 神

hoéi 會

kó, 課

id est, *Methodus cognoscendi & associandi Spiritus cœlestes.*

Agitur hîc de Deo & Angelis. Norunt omnes, Christianos à Mahummedanis vocatos esse *Associatores*, quod juxta eosdem Sectarios, Deo aliquem associent Christiani, nempe *Christum.* Apud Sinas, aliter sumitur *associatio* eadem, nimirum, non quod, Deo agnito, Angelum aut Genios associent, sed quod, vel Deum & Angelos nullo modo agnoscant, vel agnitorum naturam & attributa ignorent, ac *materiales* potius quàm verè *spirituales* faciant. 1. vol. exemplaria. 2.

CCXVII.

Cat. Biblioth. Reg. n. 74. p. 402.

Liber inscriptus,

tiēn
xîn
hoéi
kó,

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, *modus sese adjungendi Spiritibus cælestibus.*

Tractatus est de cognitione Dei, de Lege Dei, de Angelorum naturâ, de Mariâ Virgine, de quatuor hominis finibus, &c. Totus in modum Catechismi à Jesuitâ compositus dicitur, & à multis simul Missionariis approbatus. vol. 1. & sunt exemplaria 4.

CCXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 75. *p.* 403.

Liber inscriptus,

chīn 眞
fŏ 福
chĭ 直
chì, 指

id est, *Veræ felicitatis certa & recta demonstratio.*

Impressus anno Christi 1673. Demonstrat 1°. in terris beatum esse posse neminem. 2°. Eâ, quæ in nobis est, ratione *felicitatem* detegi posse. 3°. Eum, qui homines creavit, Deum, efficere quoque posse, ut beatus homo fiat. 4°. Hominem, si decem mandata observet, fieri beatum posse. 5°. eundem hominem, si virtuti operam det, beatitudinis capacem reddi, &c.

Postea agit de Incarnatione Christi, de peccatis, eorumque remissione, ac de æternâ Beatitudine, &c.

Author Sacerdos è Societate Jesu. 1. vol. exemplaria 4.

CCXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 105. *p.* 407.

Liber inscriptus,

tûm 童
yeú 幼
kiaó 教
yŏ, 育

id est, *Legem esse atque obligationem debitam à Deo, ut pueri & puellæ alantur atque educentur.*

Tractatus est totus de *alitione* atque *educatione*; quamquam enim Sinæ amorem Filiorum in Patres, atque obedientiam perpetuò prædicent, tamen sæpe & infantes exponunt, & Liberos, inopiâ coacti occidere.

Est autem partium duarum & capitum 21. & Author dicitur, Patrum Societatis Jesu Congregatio omnis. Res enim momenti fuit maximi, & à Christianis fortiter tenenda ac defendenda. vol. 1.

CCXX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 24. *p.* 387.

Liber inscriptus,

chù 主
kiaó 教
yuên 緣
kì, 起

id eft, *Cur Lex Dei Cali*, vel *Dei Chriftianorum femper affurgat?*

Tractatus eft à Miffionario editus, in quo præcipuæ Religionis Chriftianæ partes doctè afferuntur, idque capitibus 24. illinc ergo difcere eft, quod apud Sinas Authores noftri philofophicè, atque argumentis è rerum naturâ petitis, inculcare coguntur, mundum hunc à feipfo fieri aut conftrui non potuiffe, Cælum Mundi authorem dici non poffe, rerum tamen ab omnibus agnofcendum Authorem: rerum unum tantummodo effe poffe, non duos; eundem fpiritalem effe, nec percipi fenfibus; præterea fine principio fuiffe, fine fine effe, ac futurum femper.

Capite 7. primæ partis agit Author de Trinitate, & rerum quidem Creatorem aftruit unum effe, Perfonarum tamen trium.

Parte fecundâ de Angelis differit, tum de Morte, ejufque caufis atque effectis; quo facto ad animam rationalem tranfit, quam contendit à Deo creatam, atque ejus immortalitatem capite 6. defendit.

Parte tertiâ, de Lege *naturæ & gratiæ* fermonem habet, earumque Legum, Mofaïcæ fcilicet ac Chriftianæ fundamenta ac differentias expendit.

Denique in quartâ parte, Incarnationem, Incarnationis neceffitatem, peccati deletionem, ac proinde vitam Chrifti, Refurrectionem, atque in Cælum Afcenfionem profequitur.

Liber eft çûm chín aliàs hoaî çûm Imperatoris, *tum* tá mîm ultimi, anno 15. impreffus, Authore

tām 湯

jŏ 若

vâm, 望

id eft, Patre *Adam Schall*, è Societate Jefu Sacerdote, qui tunc temporis, hoc eft, dum Sinam occupabant Tartari, inter tumultus Bellicos Evangelium prædicavit. Kivên feu partes Libri tantum quatuor, licet apud *Kircherum* memorentur quinque; fed divifio eft in quatuor, neque ulla eft amplius. Itaque volum. 4.

CCXXI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 46. p. 391.

Liber infcriptus,

lîm 靈

yên 言

lì 蠡

chŏ, 勺

id eft, *Ratiocinantium & loquentium medicina.*

Norunt omnes hominem apud omnes Orientales dictum *Animal loquens*, dum apud nos vulgo definitur *Animal rationale*: eundem in fenfum accipere, videtur Author Lîm philofophicè *rationalitatem*, & yên *loquelam* feu *loquendi facultatem*, quæ *locutio* & adjectivè & fubftantivè fumi poteft, ut è Grammaticis difcitur.

Tractatus ergo eft de *Animâ rationali*, quam Author ubique appellat, etiam Sinicè, *ya-ni-ma.* Expendit autem 1°. Animæ naturam, ejufque à cæteris fubftantiis fpiritalibus, hoc eft, Angelis (Sinicè tiēn xîn) differentiam. 2°. Ejus immortalitatem. 3°. Quod titulo occafionem dedit, animæ peccantis, & in varia peccata labentis, remedium, feu Dei *gratiam*, vol. 1.

CCXXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 45. p. 391.

Liber infcriptus,

chaó 超

sim 性

hiŏ 學

yaô, 要

id eft, de verbo ad verbum, (*Rerum*) *Naturam fuperantium placita.*

Quâ phrafi indicatur *Metaphyfica*, & reverâ Metaphyfica eft ampliffima, in quâ reperiûntur eæ, quæ de Dei naturâ, ejufque attributis moveri folent, quæftiones omnes, non quales apud Authores hujus temporis, fed quales apud Scholafticos, & quales etiamnum ab Hifpanis agitantur fummâ quâdam fubtilitate.

Liber τῶ xûn chí ætate compofitus, & nitidiffimè impreffus. Author Miffionarius Jefuita, vol. 2.

CCXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 35. *p.* 389.

Liber infcriptus,

kī 畸

gîn 人

xĕ 十

piēn, 篇

id eft, *Decem capita, hominis characterem determinantia.*

Capita hæc illa funt, de quibus *Kirkerus*, Chinæ illuftratæ pag. 159. à Matthæo *Ricci* concinnata, & apud Sinas, Philofophiæ Moralis femper curiofos multùm celebrata.

1°. De tempore, quàm rectè confumendum fit, & quàm fit irreparabile.

2°. De hujus vitæ neceffitatibus atque ærumnis.

3°. De morte, effe unicuique homini debitam, & unicuique accidere.

4°. Quantum homini profit, de morte fæpius cogitare.

5°. Aliquando tacere, aliquando loqui hominem oportere, idque femper opportunè faciendum.

6°. De tribus Pœnitentiæ finibus, & quare homines omnes jejunare deceat.

7°. De confcientiæ examine, idque ab unoquoque homine quotidie fieri debere.

8°. De Paradifo & Inferno, & alterum bonis, malis alterum effe deftinatum.

9°. Quantum in eo peccati fit, fi quis divinatione, re apud Sinas frequenti, utatur.

10°. De malis eos in æternum fecuturis, qui, avaritiæ dediti, divitias in thefauris congerunt.

Editio eft fecunda, & Præfatio characteribus eft liberioribus.

CCXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 117. *p.* 408.

Liber infcriptus,

ngái 愛

tĕ 德

chūm ý &c.

chūm 中
ý 義
lí 利
chī 之
pién, 辯

id est, *Quod virtus amabilis sit, resque esse in medio posita, idque nonnisi sensus acuti ope distingui posse.*

Disputatio est Philosophica ac Theologica, de virtutis naturâ, non solùm per se, & in se, sed etiam in Religione Christianâ, & citantur Aristotelis, Epicuri, ac cæterorum Philosophorum opiniones. Author Missionarius Dominicanus, vol. 1.

CCXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 40. p. 390.

Liber inscriptus,

vân 萬
vě 物
chīn 眞
yuên, 原

id est, *Rerum omnium vera origo.*

Sunt in hoc Libro kivên 11. quæ capita argumentis ac tractatulis totidem destinata.

Primum est, res omnes, seu hanc rerum universitatem incipere debuisse.

Secundum, res humanas per se existere non potuisse.

Tertium, à Cælo & Terrâ hominem creari aut fieri non potuisse.

Quartum, ab yuên kí, seu primario aere Cælum & Terram, eâ, quâ sunt formâ, construi non potuisse.

Quintum, à lì, seu ratione illâ universali, à Sinis litteratis jactatâ, formari ac construi res mundanas nequivisse.

Capitibus sequentibus agit Author de eâ, quæ in hoc orbe aspectabili ubique apparet, pulchritudine.

Deinde concludit, esse ergo, qui eum creaverit ac gubernet, Dominum.

Ac demùm, qui res eas omnes creaverit, eum & principio & fine carere oportere.

Author itidem è Societate Jesu, & idem, qui Tractatûs sān xān supra memorati. 1. vol.

CCXXVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 89. pag. 405.

Liber inscriptus,

vân
vě
chīn
yuên,

Habes characteres supra n°. 226.

id est, *Rerum omnium vera origo.*

Tractatus ergo est, de rerum principio, Theologicè sumpto, quod non est nisi Deus, & transigitur ea res tota capitibus undecim, in queis generatim ostenditur, res omnes à se non factas, hominem à se ipso creatum non esse, hominem neque à Cælo, neque à Terrâ creari potuisse.

Per id, quod Sinæ vocant yuên kí, Cælum & Terram, ita ut nunc sunt, distribui non potuisse, neque à lì creata hæc esse. His omnibus positis, in capitibus sequentibus colligitur, Gubernatorem ergo aliquem esse, qui originem ipse non habuerit, &c.

Author Sacerdos è Societate Jesu. 1. vol. 2. exempl.

CCXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 115. pag. 408.

Liber manuſcriptus inſcriptus,

ʃím 聖

ſū 事

lì 禮

tièn, 典

id eſt, *Liber cæremonialis negotiorum*, ſeu *rerum ad Sanctos pertinentium*, ſeu *Proprium Sanctorum digeſtum per anni dies.*

Hîc multò melius quam ullibi de Sinicâ nominum noſtrorum ſcripturâ judicare [illegible], cum Divorum ferè omnium ac Feſtorum nomina characteribus Sinicis reddita ſint. 1. vol.

CCXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 114. *p.* 408.

Liber inſcriptus,

ſū 司

tŏ 鐸

tiēn 典

yaô, 要

id eſt, *Officii Eccleſiaſtici collectio*, ſeu *de officio Eccleſiaſticorum.*

Manuſcriptum ferè *in folio*, in quo multa de Officiis generatim, de Miſſâ, de præparatione ad Miſſam, de Cæremoniis, aliiſque rebus omnibus ad munera Eccleſiaſtica pertinentibus diſſeruntur. 2. vol.

CCXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 113. *p.* 408.

Liber inſcriptus,

mî 彌

sǎ 撒

kīm 經

tiēn, 典

id eſt, *Miſſarum Liber & collectio*, ſeu *Miſſale.*

3. Vol. ferè *in fol. Mſ.* quorum in uno ſunt Indices, in aliis Miſſæ.

CCXXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 116. *p.* 408.

Liber inſcriptus,

tím 聽

mî 彌

sǎ 撒

kī 亓

liě, 例

id est, *Audiendi Missam*, (&) *Mensæ* (sanctæ) *ordo*.

Libellus est, quam nostri *Missæ Ordinarium* vocant, à Missionario Franciscano composisus. vol. 1.

CCXXXI.

Cat. Bib. Reg. n. 110. *p.* 407.

Liber inscriptus,

xím 聖

kiaó 教

gě 日

kuó, 課

id est, de verbo ad verbum, *Exercitium diurnale Sanctæ Religionis*, hoc est, *Preces Horariæ unoquoque die recitandæ*, Pater noster, Ave Maria, Credo, decem Præcepta, &c. vol. 1. exemplaria 3.

CCXXXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 107. *p.* 407.

Liber inscriptus,

xím
kiaó
gě
kuó,

Habes characteres supra n°. 231.

id est, *Sanctæ Dei Legis preces quotidianæ*. Editio hæc majori formâ quàm aliæ. vol. 1.

CCXXXIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 108. *p.* 407.

Liber inscriptus,

tiēn 天

chù 主

xím 聖

kiaó 教

kím 經

vên, 文

id est, *Sanctæ Dei Legis precum compositio*, quales nempe Neophytis tradi solent. vol. 1.

CCXXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 109. *p.* 407.

Liber inscriptus,

tiēn
chù
xím
kiaó

kīm

vèn,

Habes characteres supra nº. 233.

id est, *Domini Cæli*, seu *Dei sanctæ Legis Preces & Catechismus.*

Continet ergo Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, Confessionem, Præcepta Decalogi, parvum Catechismum, quales Proselytis suis tradunt Missionarii. vol. 1.

CCXXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 137. *p.* 411.

Liber inscriptus,

tiēn 天

chù 主

kiaó 教

yaó, 要

id est, *Scopus Religionis Christianæ.*

Opusculum est, in quo, *Pater*, *Ave*, *Credo*, & aliæ quædam preces. 1. vol.

CCXXXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 95. *p.* 405.

Liber inscriptus,

tiēn 天

chù 主

xím 聖

kiaó 教

çùm 總

tŭ 牘

nuý 內

kím, 經

id est, *Sanctæ Legis preces generales, quæ in Scripturâ reperiuntur.* Sunt tantum *Pater*, *Ave*, &c. 1. vol.

CCXXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 32. *p.* 389.

Liber inscriptus,

xím 聖

mù 母

kīm 經

kiaì, 解

hoc est,

hoc eſt, *Sanctæ Matris Preces*, ſeu *Preces ad Sanctam Matrem*.

Preces ſunt variæ ad Virginem Mariam directæ, & ſunt multiplices; aliæ ad alium diem; aliæ ad aliam diei horam; nonnullæ ab Authore ſcriptæ; nonnullæ ex Libris Eccleſiaſticis deſumptæ. Author Jeſuita Italus. vol. 1.

CCXXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 118. *p.* 408.

Liber manuſcriptus inſcriptus,

ŷ 依

chù 主

chí 至

fán, 範

id eſt, *Conformandi nos Domino*, *ſupremæ exaltatio*, ſeu *Liber, in quo modus noſmet erigendi ad ſupremam Chriſti conformitatem traditur*: Eſt ergo *Imitationis* verſio in Linguam Sinicam. 4. vol.

CCXXXIX.

Cat. Biblioth. Reg. n. 126. *pag.* 409.

Liber inſcriptus,

ù 五

xĕ 十

yên 言

yû, 餘

id eſt, 50. *verba nimis*, ſcilicet ad verba Riccii referuntur Socii Jeſuitæ verba, ſi 25. non fuerint ſatis, 50. dubio procul ſuperflua eſſent. Multa hîc plena pietatis, tum ex Evangelio verſa, tum ex aliis Libris deſumpta. 1. vol.

CCXL.

Cat. Bibl. Reg. n. 60. *p.* 400.

Liber inſcriptus,

vên 文

miaó 廟

lì 禮

yŏ & lŏ 樂

chí, 志

id eſt, *Mens* (ſeu *ſcopus & intentio*) *cæremoniarum & Muſicæ, quæ in Templis Litteratorum uſurpantur*.

Author Sina eſt, & multa habet de Sinarum Muſicâ, de formâ & cæremoniis Templorum; ſunt etiam illic tonorum Muſicorum tabulæ, ac præterea eorum, quæ in Templis adhibentur, Inſtrumentorum omnium figuræ. 1. vol.

CCXLI.

Cat. Biblioth. Reg. n. 42. pag. 390.

Liber inscriptus,

sān 三

xān 山

lûn 論

hiŏ 學

kì 記

id est, *Trium montium sermonis scientifica Historia*, seu potius *Ejus, qui inter Montes tres habitus est, sermonis Historia & recordatio.*

Phrasis hæc *Montium trium* è Sinarum Fabulis desumpta est (nisi Authoris nomen sit.) Hîc, cum de tribus Religionibus agatur, quæ sunt, Sectæ Litteratorum cultus unicè politicus: Sectæ Bonziorum cultus, religiosus quidem, at superstitionis plenus: pietatis Christianæ divinus, hoc est, à Deo ipso profectus cultus: disceptatioque hæc ab uno quoque Doctore fiat, quænam cæteris præferenda Secta aut Religio sit, afferuntur ex hâc vel illâ parte argumenta ad unamquamque Religionem tuendam maximè probabilia, & sub finem vincit, rationis authoritate, Philosophus, seu Doctor Christianus. Inveniuntur ergo in hoc sermone quàm plurima de li, seu *ratione* illâ generali Mundi hujus, secundùm Litteratos, motrice, de taí kiĕ, seu chaó, & materiâ illâ primâ, quæ juxta eosdem Litteratos Mundi origo, de Metempsychosi & aliis Bonziorum Dogmatibus illis, quæ ab India Indorumque Brachmanibus orta jam diu, & à multis retro sæculis, inter Bonzios Sinenses regnant. Tum sequitur utrorumque refutatio solida & efficax, & Religionis tum Mosaicæ, tum Christianæ laus, earumque veritatis demonstratio.

Author hujus Libri Sacerdos è Societate Jesu, Italus. 1. vol.

CCXLII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 43. pag. 591.

Liber inscriptus

sān
xān
lûn
yŏ
kì.

Habes characteres supra n°. 242.

Liber idem, sed ex aliâ editione. Item Præfatione priori & novâ ornatus. 1. volum.

CCXLIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 131. p. 410.

Liber inscriptus,

sān
xān
lûn
yŏ
kì,

Adsunt characteres n°. 241.

id est, *Recitatio* seu *Commemoratio trium Montium inter se disputantium.*

Tres Montes Proverbium quoddam est apud Sinas, idque è Sinarum Fabulis ortum, in quibus nominantur etiam eorumdem Montium Reges, & Regum tria nomina.

Liber est à Jesuitâ compositus. 1. vol. 2. exempl.

CCXLIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 129. p. 410.

Liber inscriptus,

piĕ 闢

vâm, 妄

id eſt, *Falſitas contradictionis*, ſeu *Aperta falſitas.*

Tractatulus contra Infernum *Foiſtarum*, quem Author omnibus modis exagitat, quoad durationem, quoad locum, &c. 1. vol.

CCXLV.

Cat. Bibl. Reg. n. 127. p. 410.

Liber inſcriptus,

piĕn 辯

hiŏ 學

ŷ 遺

tŭ, tŏ 牘

id eſt, *Diſputatio ſcientifica, & ſcriptura Teſtamenti loco relicta.*

Tractatus eſt de Deo, & de Religione Chriſtianâ adversùs Sectas Sinarum, præcipuè Sectam Foĕ. 1. vol.

CCXLVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 96. p. 406.

Liber inſcriptus,

piĕn
hiŏ
ŷ
tŭ, tŏ,

Habes characteres ſupra n°. 244.

Tractatulus de Controverſiis Sinicis. vol. 1.

CCXLVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 29. pag. 388.

Liber inſcriptus,

taí 代

ý, nhý 疑

piēn, 篇

id eſt, *Dubiorum ab aliis Sectis propoſitorum, aut de aliis Sectis naſcentium diſceptatio.*

Hic tractatus ex iis eſt, quos à Miſſionariis legendos judicavit Author, & rectè; nam ſi ad errores Sectariorum Sinarum refutandos, cognitio eorumdem errorum neceſſaria, ut & argumentorum, in utramque partem adduci ſolitorum; agitur hîc de Sectarum Sinenſium opinionibus, & quæ de Diis Idololatræ diſputant, quæ de Inferno aut Paradiſo, poſt varias in varia corpora migrationes acquirando, ea omnia in Sectâ Foĕ, ſeu Indicâ decantata, diſcutiuntur. Kivên primæ partis ſunt 9, & ſecundæ itidem 9. Præfationes liberiori charactere exaratæ. vol. 1.

CCXLVIII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 87. pag. 404.

Liber inſcriptus,

taí
ý, nhý
piēn,

Habes characteres n°. præcedenti.

id eſt, *Tractatus de iis dubiis, quæ à Lit-*

terato Sinâ adversus Religionem Christianam proponi solent ac possunt.

Author Christianus, qui Doctrinam Litteratorum Sinarum, ac præterea Foistarum apprimè calluit; quæcunque ergo à Litteratis vulgò proponuntur, ea sine fuco, & absque ullâ hæsitatione sibi ipse objicit, ac postea, momentis è ratione desumptis, refellit. Tractatus est eam ob rem curiosus. Præfatio *litteris fluentibus* ac neglectis sculpta; cætera *charactere vulgato*, eoque nitidissimo, impressa. 1. vol.

CCXLIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 85. *p.* 404.

Liber inscriptus,

tă 答
Kĕ 客
vén, 問

id est, *Responsio extraneis interrogantibus.*

Non semel, sed sexcenties à Missionariis quæsierunt Sinæ Bonzii, Foistæ & Laotanistæ, cur tandem Patriam suam relinquerent, loca Asiæ tam remota peterent, idque, ut Gentibus, Leges alias tenentibus, Legem quandam novam annuntiarent, quæ an melior ac divinior esset, non cognosceretur satis. Ejusmodi ergo interrogationibus respondere conatur Author, & quidquid ad Legis divinæ ab aliis differentiam, quidquid ad dignitatem Christianæ Religionis facit, latè discutit, tractatque. 1. vol.

CCL.

Cat. Bibl. Reg. n. 130. *p.* 410.

Liber inscriptus,

tă
kĕ
vén,

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, *Responsiones extraneorum quæstionibus*, hoc est, *Sinis, hæc vel illa adversus Religionem Christianam objicientibus.*

Cum ergo adversentur non raro Sinæ Litterati, Christianis advenis, differentiam inter Sectas Sinicas & Religionem Christianam, non magnam esse, neque hanc illis superiorem videri, propterea quod communia habeant multa, refutat Author hujusmodi objectiones, illarumque falsitatem, hujus veritatem confirmat. 1. vol. exempl. 3.

CCLI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 83. *p.* 404.

Liber inscriptus,

jên 然
siăm 想
xin 紳
kūm, 功

id est, *Spiritum igneorum meritum*, seu *Quid cogitandum sit de Spiritibus igneis.*

Liber est à Franciscano compositus, de *rebus* in Chinâ *controversis*: hic propriè ad *igneos spiritus* pertinet, eos nempe, quos Sinarum Sectæ, sive quæ Foĕ, sive quæ laò tān est, solent admittere. Fuit à multis aliis Missionariis comprobatus, quorum Familias, cum nominibus earum Sinicis. vide apud ipsum Authorem. 1. vol.

CCLII.

Cat. Bibl. Reg. n. 80. *p.* 403.

Liber inscriptus,

piĕ vàm

piĕ 闢
vàm 妄
xŏ 條
pŏ 駁
hô 合
kĕ, 刻

id est (τῦ hô kĕ Missionarii) *Declaratio vanitatis & rerum fortuitò dictarum refutatio.*

Opus adversus Sinarum Sectas, præcipuè τῦ Foĕ Discipulos compositum. Agit enim præsertim de animarum revolutionibus, & Sectæ illius Infernó. 1. vol.

CCLIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 30. *p.* 388.

Liber inscriptus,

tiēn 天
xĕ, xĭ 釋
mîm 明

piên, 辨

id est, *De Foĕ Familiâ, ejusque placitis discursus, seu disputatio*, propriè *elucidationes* ac *distinctiones.*

Agitur de Cælo & Inferno, prout à Foĕ Sectâ intelliguntur, quam pedetentim refutat Author capitibus 28. Differit ergo de omnibus hujus Sectæ dogmatibus, de magnâ Mente quæ totam hanc molem agitat, de Metempsychosi, de tribus Generationibus, de 30 Cælis, &c. Vide præsertim cap. 2. 9. 13. 14. 15. 16. vol. 1.

CCLIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 59. *p.* 400.

Liber inscriptus,

tiēn
xĕ, xĭ
mîm
piên,

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, *Elucidationes & distinctiones, Secta* τῦ Foĕ *opposita.* Xĕ sic scriptum, est *ignoscere, peccatum condonare.* Hic de Sectâ Foĕ dicitur, quæ ita solet indicari, & Tractatus hic totus est contra Foĕ Sectam, & eos, qui varias per multa sæcula Metempsychoses fingunt. Disputat ergo de peccatis, de pœnis, de Paradiso, de Inferno, & hoc modo Religionem Christianam astruit, Sectam Foĕ & alias Bonziorum Religiones aut opiniones refellit. 1. vol.

CCLV.

Cat. Bibl. Reg. n. 84. *p.* 404.

Liber inscriptus,

tiēn 天
chû 主

xím 聖

kiaó 教

mûm 蒙

ỳn 引

yaó 要

kién, 賢

id est, *Ad sanctæ Dei Legis obscuritates introductio, iis, qui introspicere volunt.*

Tractatus est reverà sublimis, de naturâ, existentiâ atque attributis Dei, de Providentiâ, de Personis Divinis, de præmiis bonorum & malorum suppliciis, &c. & contra Foïstas. 1. vol.

CCLVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 82. *p.* 404.

Liber inscriptus,

vàm 妄

chēn 占

pién, 辯

id est, *Sortes mittere, rem omnino vanam esse, disputatio.* Chēn est *Sors* qualis apud Sinas frequens, ita ut, etiam ex yĕ kīm divinent, cui rei multa à Missionariis opposita.

Videtur contra yām kuàm sién compositus. 1. vol. exempl. 2.

CCLVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 77. *p.* 403.

Liber inscriptus,

uàm 妄

chuī 推

kiĕ 吉

hiūm 凶

pién, 辯

id est, *Disputatio, falsè urgeri, vel* kiĕ *prosperitatem, vel* hiūm *infortunia*; neque enim hæc quidquam adversus Religionem probare, contra verò Religioni favere: quamquam tractatus non adeo amplus sit, tamen reperiuntur sat multa de felicitate & infelicitate, de sortibus, variisque figuris apud Sinas ad rerum ac fortunæ divinationem adhiberi solitis. 1. vol.

CCLVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 101. *p.* 406.

Liber inscriptus,

tiēn 天
chù 主
kiaó 教
yaó 要
chù 註
畧

id eſt, *Explicatio*, ſeu *Oratio brevis, in quâ Legis Dei placita exponuntur*

Propriè, nihil aliud hîc reperitur, quàm preces *Pater noſter*, *Ave Maria*, *Credo*, *Mandata decem*, unà cum expoſitione breviſſimâ. Author Miſſionarius Franciſcanus, impreſſio parum nitida. 1. vol. 2. exempl.

CCLIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 138. *p.* 411.

Liber inſcriptus,

mǒ 末
laî 來

piēn 辯
lún, 論

Oratio, in quâ probatur *diſtinctionem nondum veniſſe.*

Senſus eſt, homines his in terris vivere nunc permixtos, & Bonos unà cum Malis ita confundi, ut diſtingui non poſſint; ſed venturum poſtea *Judicium*, &c. quo omnes aut omnia diſcernentur. 1. vol.

CCLX.

Cat. Bibl. Reg. n. 125. *pag.* 409.

Liber inſcriptus,

úlh 二
xě 十
ù 五
yên, 言

id eſt, 25 *verba.*

Oratio eſt parvula, in quâ de hominis felicitate, & Religionum differentiâ ac diſcretione, contra Bonzios diſputatur. Author eſt famoſus Matthæus Riccius. Impreſſus eſt Liber imperante vân liě. 1. vol.

CCLXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 124. *p.* 409.

Liber inſcriptus,

tiēn 天
chù 主
xím 聖
siám 像
liŏ 略
xuĕ, 說

id est, *Oratio parva de sanctâ Dei imagine.* Sumitur hic metaphoricè, neque ulla est figura, sed de Christo ejusque actis ac prædicatione, tantummodo agitur. 1. vol.

CCLXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 123. p. 409.

Liber inscriptus,

kiaó 教
yaó 要
siú 序

lún, 論

id est, *Oratio in formam Prologi*, vel *Præliminaris, de iis, quæ ad Legem Dei spectant.*

Hoc opus longè elegantissimum est, & magnificè sculptum. Ut ad Dei Legem veniat, Creationem *primò*, deinde Gubernationem Dei ac Providentiam probat, tum ad hominis peculiarem formationem descendit, eamque è Scripturâ describit, qualem esse debere dixerat; postea, de peccato originis, atque hominis lapsu multa habet; ac tandem de Vitâ futurâ loquitur, quam contra Indos & Bonzios, æternam, ac bonorum *remunerationem* statuit. Author Sacerdos è Societate Jesu. 1. vol.

CCLXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 119. p. 408.

Liber inscriptus,

tiēn 天
chù 主
xím 聖
kiaó 教
liŏ 略
xuĕ, 說

id est,

id est, *De sanctâ Dei Lege, Oratio brevis.*

Præfatio de hominis perfectione, ac Religionis hominem perfecturæ necessitate agit, Librum ipsum in varios paragraphos distribuit. *Primùm*, creationem Cæli & Terræ, non nisi à Deo proficisci potuisse ostendit. *Deinde*, ad varia Christiani officia, procedit. *Postea*, Foĕ & Bonziorum opiniones refert, refutatque. Tum hominis in cætera animantia dominationem ex Scripturâ, ejusque inde gratitudinem, & varia officia proffluere contendit.

Author è Societate Jesu Sacerdos: opus editum anno Christi 1674. vol. 1.

CCLXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 104. p. 406.

Liber inscriptus

kuēn 哀
kīm 矜
liên 鐮
lîm 靈
xuĕ, 說

id est, *Oratio, in quâ probatur divites & magnates*, (vestitu Regio decoratos) *pauperibus compati, eisque eleemosynam erogare debere.*

Hortatio est, quâ divites ad eleemosynam incitantur.

Author Missionarius Franciscanus. 1. vol.

CCLXV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 81. pag. 405.

Liber inscriptus,

chìm 拯
xí 世
liŏ 略
xuĕ, 說

id est, *Orationem non longam esse, si quis sæculum & generationes consideret.*

Sensus est, ex rerum mundanarum consideratione, Christianæ Religionis capita comprobari & asseri.

Author non indicatur; cæterum hæc omnia tractat philosophicè, & contra Ethnicos argumentis agit validissimis, ostenditque & mundi hujus originem, & generationem hominum unam, & animæ immortalitatem. 1. vol.

CCLXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 56. pag 381.

Liber inscriptus,

tiēn 天
chù 主
kiám 降
sēm 生

yên 言

hîm 行

kí 記

ſiám, 像

id eſt, *Figuræ Domini ad nos è Cælo delati, verba & acta denotantes*, ſeu *Imago vitæ Domini noſtri Jeſu-Chriſti, quoad naturam humanam.*

Sub unâquâque figurâ, in quâ hæc aut illa Chriſti actio, hoc aut illud miraculum depinguntur, apparet ſtatim Sinicè actionis aut miraculi brevis expoſitio.

Liber eſt itidem à R. Patribus Jeſuitis, in gratiam Neophytorum ſuorum ſculptus ac publicatus. 1. vol.

CCLXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 94. p. 405.

Liber inſcriptus,

tiēn
chû
kiám
sem
yên
hîm
kí
ſiám,

Habes characteres ſupra n°. 267.

id eſt, *Figuræ, queis notantur Domini noſtri verba & actiones.*

Jam Librum hunc habuimus, Præfatio eſt de Incarnatione & Incarnationis loço: Tum ſequuntur *imagines*, in quibus Vita Chriſti tota continetur, additis ad imam paginam figuræ aut imaginis uniuſcujuſque explicationibus. Figuræ ab Europæo pictæ. Author Sacerdos è Societate Jeſu. 1. vol.

CCLXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 26. p. 388.

Liber inſcriptus,

tiēn 天

chû 主

kiám 降

sēm 生

yên 言

hîm 行

kí 記

liŏ, 畧

id eſt, *Memoria & notatio Domini, poſtquam è cælo deſcendit & natus eſt.* Aut aliter, *Chriſti poſt Incarnationem inter mortales degentis Hiſtoria.*

Ex multis kivên ſunt hic tantùm 5. 6. 7. 8. in quibus plurima ex Evangeliis excerpta, non κατὰ πόδας tamen. Liber eſt ab eo, quem jam vidiſti, omnino diverſus, illic enim non niſi imagines ac picturas, hîc orationes ac ſermones tan-

tum. Author Missionarius è Societate Jesu. 1. vol.

CCLXIX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 70. pag. 402.

Liber inscriptus,

tiēn
chū
kiám
sēm
yên
hîm
xí
liŏ,

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, *Narratio brevis actionum & verborum Cæli Domini* (id est hoc loco) *Domini nostri, postquam de Cælo descendit, & incarnatus est*, seu *Tractatus brevis de Verbi Incarnatione.* Author Sacerdos è Societate Jesu., Italus, ex Catalogo pag. 9. Multa hic loca è Scripturâ allata. 1, vol. exempl. 2.

CCLXX.

Cat. Biblioth. Reg. n. 68. pag. 401.

Liber inscriptus,

tiēn 天
chū 主
kiàm 降
sēm 生
ŷn 引
ý, 義

id est, *Introductio ad intelligendam Domini Descensionem & Nativitatem*, hoc est, *Incarnationis Mysterium.*

Tractatus est de Incarnatione, & partes habet duas. Author Sacerdos è Societate Jesu. 1. vol.

CCLXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 111. p. 407.

Liber inscriptus,

xím 聖
mù 母
hîm 行
xĕ, 實

id est, *Sanctæ Matris actiones veræ.*

Kivên, seu Sectiones sunt tres: In primâ, ut Præfatio exponit, ea sunt, quæ de Mariæ nativitate ac vitâ dici solent: In secundâ agitur de eâ, quâ per omne tempus, & Viri sancti, & Doctores, fuêre, in Mariam veneratione: Tertia est de cultu Mariæ, ejusque intercessione, atque aliis ejusmodi rebus. Narratur etiam aliquid de Foë Matre, quæ apud Sinas in honore est. Author Jesuita. 1. vol. exempl. 2.

CCLXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 31. p. 388.

Liber inscriptus,

xim
mù

hîm
xĕ,

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, *Sanctæ Matris actionum soliditas*, seu *Mariæ Virginis vera vita*, propriè, *Laus est beatæ Virginis*, quæ laus, cum per omnes Litaniarum partes excurrat, continet, quidquid ad Virginem spectat, sive ex origine, sive ex animi dotibus, sive quatenus Mater Messiæ fuit, imo quæ in hunc vel illum beneficia, meritis suis atque intercessione contulit.

Author Sacerdos è Societate Jesu, hic tantùm pars tertia. 1. vol.

CCLXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 99. p. 406.

Liber inscriptus,

xím
mŭ
hîm
xĕ,

Habes characteres supra n°. 271.

id est, *Sanctæ Dei Matris acta vera.*

Author Sacerdos è Societate Jesu. 2. vol.

CCLXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 100. p. 406.

Liber inscriptus,

xím 聖
jŏ 若
sĕ 瑟
hîm 行
xĕ, 實

id est, *Divi Josephi actiones & vita.* Adduntur ejusdem Litaniæ.

Author unus è Societate Jesu. 1. vol. 2. exempl.

CCLXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 106. p. 407.

Liber inscriptus,

xím
jŏ
sĕ
hîm
xĕ,

Adsunt characteres n°. 275.

id est, *Vita & Officium Sancti Josephi.*

Oratio est de Sancti Josephi vitâ & moribus. Sequuntur postea Litaniæ, quales in Libris nostris quàm plurimis. 1. vol.

CCLXXVI.

Cat. Biblioth. Reg. n. 29. pag. 431.

Liber absque inscriptione,

Divo Josepho Oratio panegyrica, à Premaro olim, cum Missionarius adhuc juvenis esset, composita. 1. vol.

CCLXXVII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 93. p. 405.

Liber inscriptus,

xím 聖
niŭ 女

lŏ saì, &c.

lŏ 羅

saì *vel* xà 洒

hím 行

xĕ, 實

id est, *Sanctæ mulieris* lŏ saì, aut lŏ xà (appellatæ) *vita*, seu *actiones veræ*.

Nomen est mulieris, sed videtur non aliud quam *Rosa*: imo hæc *Rosa* non *Sinensis* fuit, sed *Americana*, ex Urbe *Limâ*; cæterum impressus est sub Kām hī, & charactere quodam pulcherrimo. 1. vol.

CCLXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 44. pag. 391.

Liber Inscriptus,

tâm 唐

kìm 景

kiaó 教

poëi 碑

gĕ 額

chím 正

civên 詮

id est, *In illustris atque amœna Legis-Lapidis frontem vera explicatio*, seu quod idem, *vera explanatio lapidis, illustrem & venerabilem Legem in fronte inscriptâ repræsentantis.*

Lapidem in Urbe *Siganfu* repertum, anno Christi 1625, à Mandarinis ipsis effossum, non sine quâdam admiratione à Christianis Sinensibus ac Missionariis conspectum, jam tum illic ab iisdem Missionariis commentario illustratum, à *Semedone* & aliis memoratum, allatam denique è Sinâ ejus inscriptionem à *Boymo*, atque à *Kirchero* editam, norunt quicumque Litterati. Discimus ergo illinc, jam priscis Ecclesiæ sæculis ad Sinas usque pervenisse Evangelii ac Religionis Christianæ prædicationem, idque à Syris, hoc est, Ecclesiæ Syriacæ Sacerdotibus. Conferes eâ de re, non solùm Mulleri observationes, sed etiam, quæ *Renaudotus*, vir Litterarum quidem Sinicarum ignarus, sed Syriacarum, atque Arabicarum rerum imprimis peritus, quoad epochas, ac Monumenti personas, non sine eruditione adversus Mullerum annotavit.

De eodem lapide apud *Kircherum* Sinicè & Latinè expresso, jam diu nos quoque multa scripseramus, in quibus Kirkeri sphalmata quàm plurima, characteres Sinicos sat malè exaratos, voces Sinicas sat malè redditas, accentus in multis vocibus malè appositos, denique loca quædam, aut malè versa propter Historiæ ignorantiam, aut propter Linguæ Sinicæ inscitiam corrupta, designaramus; sed accessère ad hunc laborem nostrum duo: 1°. primùm quidem, Lapidis ipsius quasi effigiem, apud Sinas tunc temporis, quantus est lapis, imitatione excerptam, ad nos misit amicus noster, Sacerdos è Societate Jesu, optimus ac doctissimus Premarus: 2°. deinde verò, quæ ad difficultates ejusdem monumenti enucleandas, elaboraverat vir supra laudes omnes, olim etiam è Societate Jesu Sacerdos, nunc Clau-

Ccccce

diopoleos Episcopus D. Visdeloûs, ea in Europam, qui nunc mortuus, sed tum ad Indos, Regis jussu, profectus erat, vir morum comitate, atque eruditione imprimis colendus Cl. Didierius, secum allata fratri itidem doctissimo, meique etiam amantissimo, atque omnibus ob summam Philosophiæ ac Matheseos peritiam venerando Abbati Didierio reliquit; quam ob causam *Monumentum* hoc Religionis Christianæ pulcherrimum, multò accuratiùs quàm cæteri, edere nunc possumus: atque edemus, si quis è Typographis Rempublicam Litterariam, tanto munere donare in animo habuerit. 1. vol.

CCLXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 88. *p.* 404.

Liber inscriptus,

kìm 景
kiaó 敎
lieû 流
hîm 行
chūm 中
kuĕ 國
poēi 碑

sûm 頌
chím 正
ćivĕn, 詮

id est, *Explicatio, quâ amena Legis* (quæ Sinæ Regnum pervasit) *Lapideum monumentum* (eam) *laudans elucidatur*, seu quod idem est, *In laudem magnificæ Legis* (quæ, cum ad Sinæ Regnum usque penetrasset) *ibi suscepta erat, Lapis testimonii gratiâ positus*.

De Lapide *Siganfu*, quis est qui non dixerit? 1. vol.

CCLXXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 31. *p.* 431.

Liber absque Inscriptione.

Folium, quod Lapidem xên sī, quantus repertus est, tantum ac totum characteribus magnis exhibet, sed papyrus adeo tenuis, ut in partes quodammodo per se abeat. 1. vol.

CCLXXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 70. *p.* 425.

Liber inscriptus,

çû 楚
çû 辭
pîm 評

lin, 林

id est, τῦ çû çû (Authoris antiqui sic appellati) *disceptationum sylva*.

Author hic reverà antiquus, sed de multis *Articulis* scepticus, quos breviter & audaciori quodam stylo confodiebat; quam ob causam ab Interprete chû hî illustratur (sub sûm) ac reprehenditur: inde est, quod in unoquoque volumine, Index primò sese offerat *Articulorum* in volumine expensorum à çû çû, & à chû çû expendendorum. çû çû ergo Philosophus antiquissimus, cujus sensus non cuivis obvii. invol. 1. vol. 4.

CCLXXXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 19. p. 430.

Liber inscriptus,

çû
çû
pîm
lim.

Habes characteres supra n°. 281.

Idem Liber, etiam inter Libros anno 1723 allatos. Philosophus est propter obscuritatem,ac cogitationes liberrimas, famosus, & apud Sinas, ob Sententiarum singularitatem, magno in pretio. Invol. 1. vol. 3.

CCLXXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 71. p. 425.

Liber inscriptus,

ciĕ 七

xĕ 十

ŭlh 二

kiā 家

pîm 評

chû 註

çû 楚

çû, 辭

De verbo ad verbum, 70 *Domorum*, seu *Sectarum disceptationes & explicationes exponere & explicare* çû çû, seu *clariùs earum opiniones à* çû çû *expositas*.

Sensus est, çû çû Authorem summè obscurum esse, & in eo enucleando jam desudasse Interpretes 72. quorum in Indice indicantur 12. Editor ejus dictus lì lû xi, imperante Kām hî. involucr. 1. vol. 4.

CCLXXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 72. p. 425.

Liber inscriptus,

çû } Hi duo characteres iidem qui numeris præcedentibus.
çû }

têm, 燈

id est, *Lampas* τῦ çû çû, seu *ad illustrandum* τῦ çû çû *Librum*.

Interpres

lîn 林

sī 西

chūm, 仲

qui τοῦ cȳn regnantibus vixisse dicitur. in vol. 1. vol. 2.

CCLXXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 73. p. 425.

Liber inscriptus,

choām 莊

çù 子

nân 南

hoā 華

kīm 經

id est, τοῦ choām çù *Liber*, dictus *Flos Meridionalis*, ita Orientali more inscriptio est.

Opus est famæ apud Sinas maximæ: id enim discas, necesse est, Libros tá tĕ kīm, qui è taó kiā, seu è τῆς taó sù Scholâ; nàn hoā kīm à choām çù compositum, qui etiam è taó kiā; xān haì kīm, cujus Author certè antiquus, ignoratur; lì saô kīm, à çù çù, de quo supra, obscurè, ut diximus, contextum; Libros, inquam, eos quatuor apud Philosophos Sinas magni semper factos, licèt apud alium, aliâ de causâ. Sunt enim táo tĕ kīm, & nàn hoā kīm, de homine interiori, & quasi ab hujus mundi vanitate ac quisquiliis ad se aut ad virtutem sublimiorem recollecto, quod de lì saô etiam fortè dicendum: de xān haì kīm aliter fortè judicandum est, qui Liber idololatriæ fortasse patrocinatur; certè Idololatriam Sinicam quodammodo suffulcit. Nàn hoā Commentatores habuit multos, præsertim fú mĕ & lú si sim, sub Dynastiâ mîm. Est in vol. 1. vol. 4.

CCLXXXVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 74. pag. 425.

Liber inscriprus,

choām 莊

çù 子

ȳn. 因

Explicatio est τοῦ nàn hoā kīm: Commentator lîn sī chūm, qui kām hī regnante scripsit, de virtute & variis virtutis gradibus agit: explicat præsertim, quid sit apud Sinas tien taò, & vita interior & exterior. In vol. 1. vol. 4.

CCLXXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 75. p. 425.

Liber inscriptus,

choām 莊

çù 子

kiaì,

kiaì, 解

τῦ choām çù *expositio.*

Authores duo ciĕ sān cieū, & kuŏ siām: agunt præsertim de vitâ *interiori* & *exteriori.* Impressus est Kām hī regnante, involucr. 1. vol. 3.

CCLXXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 69. p. 424.

Liber inscriptus,

laò 老

çù 子

ciĕ 集

kiaì, 解

Explicatio articulorum τῦ laò çù.

Scito τὸν laò kiún, laò çù & laò tān, eundem, & hominem extitisse nunquam, juxta quosdam; sed revera & Philosophus & Sectæ Author fuit.

Qui vitam hanc & τῦ laò tān articulos scripsit, ac videtur tá nîm kiū, Libros ejus omnes ad duo capita redigit, quorum unum taò kīm dictum sit, alterum tĕ kīm, alterum scilicet de *normâ morum*, seu taò, alterum de tĕ, seu *verâ virtute*; sed hi Libri & perbreves sunt, & per Sententias tantummodo propositi; ideò antiquitatem quandam redolent, unus eorum in 1°. vol. alter in 2°. invol. 1. vol. 2.

CCLXXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 28. p. 431.

Liber inscriptus,

xàm 上

lûn, 侖

id est, *Imperatoris* yûm chím, seu *ultimi*, *Oratio Imperialis*, in quâ Articulos 16 subditis suis rectè & accuratè considerandos proponit. Cum autem illic de variis Imperii Sectis obiter loquatur, id maximè notandum, Religionem Christianam, seu Sectam Christianorum, unà cum cæteris confusam, ab ipso fuisse. Unde ejus est de re mentem, & in Christi cultores odium statim perceperunt, qui in Sinâ Missionarii; mihi à *Premaro* missa est anno 1733. & ab eo reipsâ tempore quæ de Sinâ ad nos relata sunt, non nisi Missionariorum exilia & misertimas persecutiones repræsentavêre. 1. vol.

LIBRI PHILOSOPHICI.

CCXC.

Cat. Bibl. Reg. n. 31. *p.* 418.

Liber inſcriptus,

chù 朱

çù 子

civên 全

xû, 書

id eſt, τὸ chù çù *Librorum collectio.*

Titulus horumce Librorum generalis, ſed opus unumquodque peculiari quodam titulo gaudet; nempe,

Primum eſt yuên kīm, quod eſt *Abyſſi ſpeculum, ſpeculum, quo in abyſſum penetrare poſſimus*, id eſt, *in cor humanum.* Ita inſcripſit ſuos in tá hiŏ, aut genetarum in ſû xû Commentarios Doctor chù vên kūm.

Hùc verò *Litteraturam* ferè omnem adducit breviter; nam de xí, ſeu *Poeſi*, de lì, ſeu *de Officiis*, de yŏ, ſeu *de Muſicâ*, de sīm lì, ſeu *de Natura ratione*, ac præterea lì & kí, ſeu *ratione per univerſum diffuſâ*, idque ſat fusè agit; præterea de lûn yù, de mêm çù, de chūm yūm, per volumina 4; tum Librum yĕ kīm aſſumit vol. 5. 6. 7. Et poſtea de Familiâ xām loquitur, nimirum de ý ſyn, & cheú kūm, cujus ultimi extant Commentationes in yĕ kīm, imo agit de Authoribus quibuſdam antiquiſſimis, aut qui res manifeſtò antiquiſſimas ſcripſerint, ut liĕ taí, de quo ſupra ſcriptum hoc τὸ chù hī. invol. eſt 4. vol. 40.

Cat. Bibl. Reg, n. 32. *p.* 419.

Secundum eſt, cujus inſcriptio: τὸ

mŏ 晦

gān, 庵

additiones ad chù hī; miſcellanea ſunt itidem Philoſophica, ſed omnino varia, & de cæterorum Philoſophorum in varia Philoſophiæ problemata opinionibus, quæ ſæpe in utramque partem proponuntur. Multa illîc liberrima, ut quæ à Philoſophis Sinis,

Nullius addictis jurare in verba Magiſtri.
Involucr. 5. volum. 50.

Cat. Bibl. Reg. n. 33. *p.* 419.

Tertium eſt, cujus inſcriptio tûm piēn, *ſimilium & differentium*, opus quoque latiſſimum, in quo infinita ſunt, quæ tum ad Antiquitatis notitiam, tum ad Philoſophorum dogmata ſpectent, ita ut propter hujuſmodi lucubrationes, τὸν chù hī, vel chù vên kūm, hominem quendam quaſi cælitus delapſum ſuſpexerint. Opus hoc ultimum involucr. 3. volum 26. ſed ſpiſſorum.

CCXCI.

Cat. Bibl. Reg. n. 41. *p.* 420.

Liber inſcriptus,

chù 諸

çù 子

hûm 鴻

ςaò, 藻

id est, τῶ chù çù *Vocum magnarum*, seu *autlè & magnè dictarum compositio & collectio Rhetoricè ornata.*

Apophtegmata sunt *Veterum*, præsertim Magnorum Imperatorum, Litteratorum ac Philosophorum; Liber verè elegans, ac brevitatis & profunditatis Sinicæ laude admirabilis. Incipit à vên vâm, & videtur Author in pluribus τῶν laò sù favisse. Invol. 1. vol. 6.

CCXCII.

Cat. Bibl. Reg. n. 18. p. 373.

Liber inscriptus,

sìm	*natura*	性
lì	*rationis*	理
tá	*magna*	大
civên.	*collectio.*	全

Id est *Rationalis naturæ expositiones*, *à variis Philosophis data.*

Ita inscribitur Liber apud Sinas nominatissimus, ubi propriè de totâ Mundi machinâ, de rerum principiis, de Cœli, Terræ, Hominum naturâ, de Metaphysicâ, Morali, Physicâ, Mathesi; estque Philosophiæ totius, & materiarum ad Philosophiam spectantium, collectio, expositioque.

Authores autem habet Philosophos 40, quorum Antesignani, præcipuè cheu çù, & duo fratres chìm çù vocati, qui anno Christi 1070, imperante xìm çum, Familiæ sûm 6° vixêre; item chù çù, aliàs chù hī, mortuus anno Christi 1200, imperante ejusdem sûm Familiæ 13°. Nìm çûm, Vir celeberrimus, qui cum maximis Imperii muneribus defunctus esset, propter insignem Litterarum, in omni genere, gloriam: Titulo est vên kûm ornatus, quasi *Litteratorum Principem* diceres.

Floruêre etiam alii variis temporibus, sed præsertim sub yûm lŏ, Familiæ 21 tá mîm 3°, quâ ætate, qui degebant *Interpretes*, fat magno numero, omnes ferè, juxta principia, 1°. cheû çù, 2°. Primorum 4. 1. cheû çù, 2 fratrum chîm çù, 3°. chù hī, philosophati sunt, quomodo apud nos *primùm* quidem in Magistrum Sententiarum, *deinde* in Thomam & Scotum, sive in Theologiâ, sive in Philosophiâ juratum est, uti nunc etiam, quoad rerum *Naturam*, alii in *Cartesium*, in *Newtonem* alii; sed tamen, ut ex multis conspicio, nihil etiam hodie apud Sinas ferè illustrius quàm chù hī, cujus scientia, vel in proverbium abiit, *doctus ut* chù hī, *eruditus ut* vên kûm: Quo primùm tempore edita sit, Philosophicorum horumce Operum tanta hæc collectio, si Cupletio credas *Proœmialis declarationis* pag. 36, ad annum Christi 1415 τῶ yûm lŏ 13° referenda fuerit; at enim, explicetur id necesse est; nam lucubrationes suas publicarant ætate unusquisque suâ Philosophi, neque unquam vel in yĕ kīm, aliosque Libros Canonicos, vel in sú xù, seu Classicos, ac cætera priscorum Opera, desuêre *Enarratores*, quod è traditione atque Historiis certissimum; sed in chù hī ipsum Commentarios conscripsêre postea plurimi, quos inter eminet lì kieù ngò. Hic è Provinciâ fó kién oriundus, Urbe civên cheû, idque sub tá mîm, desinente sæculo Christi 15°, Opus suum uni è Discipulis suis hû quàm nomine reliquit. Editio ergo ejusdem Operis procurata est anno 1419, sub yûm lŏ.

Quod si nunc ex illâ amplissimâ Philosophicarum opinionum expositione, delibare quid, aut generatim cognoscere, in animo habueris, scito primùm, quoad Theologiam, de iisdem Philosophis aliter ab aliis cogitatum; sunt enim hîc variæ admodum Sententiæ, cùm ab aliis Atheismi insimulentur, ab aliis hujusmodi crimen, ex omni Sina-

rum Scholâ ſemper exulaſſe defendatur. Deinde, ſi ad *Naturæ* principium, ſeu *Materiæ* eſſentiam & qualitates reſpexeris, ut apud Græcos, alia alii *Principia* rerum admiſêre; ita etiam ſtatue non eam eſſe inter Philoſophos Sinas conſenſionem, ut eundem *Naturæ* ortum, eundem curſum ſtabilierint; ut apud Græcos, aliter Pythagoras, aliter Anaxagoras, aliter Stoïci, aliter Epicurei, ſeu de *Natura*, ejuſque Phænomenis, ſeu de *Moribus*, eorumque cultu, diſſeruêre; ſic etiam apud Sinas, licèt in aliis rebus *Traditioni* deditos, aliam ab aliis initam viam, neque ab omnibus idem de ŷn & yâm, de tái kiĕ, ſeu *Mundi ſyſtemate*, aut *orbe illo immenſo*, ſeu de lì ac *Ratione* univerſam molem animante atque agitante, judicatum; præterea illic etiam, non ſolùm τῶ jû kiâo, ſeu Sectæ Litteratorum, Sententias, verùm, & τῶν foĕ, ſeu xĕ kiā, Japonicè xaka *Adoratorum*, & τῶν láo kiūn, & mĕ & yûm, antiquorum Philoſophorum dogmata & opiniones relatas; ita ut quidquid viri Philoſophi, à ſæculis triginta & amplius, idque, quomodo apud Græcos, imò liberiùs quàm apud Græcos, abſque ullo Dogmatum præcedentium & retrahentium fræno, animo concepêre; illud omne, hoc eſt, nudas humani ingenii vires conſpicere ſit, quod ſanè curioſum ac perutile: neque enim conſiderandum hîc eſt, accuratiuſne, aut ſubtilius, aut ſublimius quàm nos philoſophati ſunt? quid? Ignoramuſne eam, quæ nunc viget, *Philoſophiam*, aut quod verius dicetur, eas, quæ nunc in honore *opiniones*, vel olim contemptas, vel in poſterum commutandas, & quas hiſce etiam ultimis temporibus in pretio habitas eſſe ſcimus, has eaſdem jam vileſcere? Itaque hic quærenda potius quædam humani ingenii, variorumque aut Moralium, aut Phyſicorum ac Metaphyſicorum Syſtematum Hiſtoria, item quomodo excogitata, quomodo defenſa.

Hæc atque alia ejuſdem generis infinita reperiuntur in collectione hàc Sinicâ, unde titulus sím lì tá civên, *magna collectio*, &c. Hæc eſt invol. 2. vol. 20.

CCXCIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 26. p. 396.

Liber inſcriptus,

sím
lì
tá
civên.

Habes characteres n°. præcedenti.

Vide n°. 292. involucrorum 2. vol. 12.

CCXCIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 28. p. 396.

Liber inſcriptus,

sím
lì
tá
civên.

Habes characteres ſupra n°. 292.

Libri sím lì tá civên tractatus trigeſimus ſextus imperfectus, 1. vol.

Cat. Bibliot. Reg. n. 29. p. 396.

Idem Liber, ſed vol. 22. invol. 2.

CCXCV.

Cat. Bibl. Reg. n. 37. pag. 420.

Liber inſcriptus,

yú 御
chí 製
sím 性
lì 理
tá 大
civên xû.

civên 全

xû, 書

id eſt, *Librorum de Naturâ ratione Philoſophicorum magna collectio.*

Impreſſionis Imperialis eſt, & Authores Mandarini Collegii hân lîn. Vide quæ annotavimus n°. 292. involucr. 4. volum. 42.

CCXCVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 19. p. 373.

Liber inſcriptus,

sím 性

lì 理

chú, 註

id eſt, *Commentarius in Rationem univerſalem.*

Editio eſt recens, & imperante Kām hì, anno Chriſti 1685. procurata. Author autem Commentarii eodem tempore in vivis fuit, & vocabatur cheū hoāi. invol. eſt 2. vol. 12.

CCXCVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 27. p. 396.

Liber inſcriptus,

sím 性

lì 理

tá 大

civên 全

xû 書

ciě 輯

yaó, 要

id eſt, *Directorium ad magnam Librorum sím lì collectionem legendam & intelligendam.*

Commentarius eſt in eandem Philoſophiam Sinicam, variaſque Philoſophorum Sinarum opiniones. Vide ſupra n. 292. vol. eſt 4.

Idem Liber aliæ editionis, vol. 3.

CCXCVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 30. p. 356.

Liber inſcriptus,

sím 性

lì 理

tá 大

civên 全

çúm 綜

yaó, 要

id est, *Collectio aut concordantia τῶ* sím lì tá civên, five *Opinionum Philosophicarum in* sím lì *contentarum.*

Vide, quæ de hoc Libro, ejusque Commentariis diximus n°. 292. volumina sunt 12.

CCXCIX.

Cat. Biblior. Reg. n. 38. *pag.* 420.

Liber inscriptus,

sím 性

lì 理

tá 大

civên 全

hoéi 會

tüm, 通

id est, *De Naturâ collectio generalis & perfecta*, seu quod idem est, *quæcumque ad intelligendos τῶ* sím lì tá civên *Libros omnes facere possunt, unà simul breviter congregata.*

Liber idem, editionis aliûs antiquioris; est enim sub Dynastiâ τῶν mîm, idque Imperium tenente yûm lǒ procurata. Authores etiam Collegii hân lîn Mandarini. Vide etiam supra n. 292. involucr. 4. vol. 34.

CCC.

Cat. Bibl. Reg. n. 18. *pag.* 429.

Liber inscriptus,

sím
lì
tá
civên
hoéi
tüm.

Habes characteres supra n°. 299.

id est, *Philosophia*, seu potius *Physica, & eorum, quæ ad Physicam pertinent, Operum collectio amplissima.*

Idem Liber est qui supra n. 292. involucr. 2. volum. 40.

CCC.

Cat. Biblioth. Reg. n. 39. *pag.* 420.

Liber inscriptus

sím 性

lì 理

hoéi 會

tüm, 通

id est, τῶ sím lì, seu *Librorum de Naturâ*, seu *Physica Philosophicorum collectio generaliter.* invol. 1. vol. 6.

CCCII.

Cat. Bibliot. Reg. n. 17. pag. 429.

Liber inſcriptus,

sím
lî
hoéi
ţúm,

Habes characteres ſupra n°. 301.

id eſt, τῶ sím lî, ſeu *eorum, qui sím lî, ſeu Scientiam naturalem aut Phyſicam componunt, Librorum, collectio generalis.*

Hæc collectio facta eſt ſub tá mîm, regnante yûm lŏ. Vide quæ ſupra annotavimus de sím lî generatim.
invol. 1. vol. 14.

CCCIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 40. p. 420.

Liber inſcriptus,

sím 性

lî 理

goéi 彙

yaô, 要

id eſt, *variarum, quæ in* sím lî *continentur opinionum, brevis collectio & ſcopus.*

Author chèn hoéi, editio τῶν mîm temporibus, & ſub çum chim. invol. 1. vol. 9.

CCCIV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 34. pag. 419.

Liber inſcriptus,

çîn 津

tái 逮

pî, mî 秘

xû, 書

id eſt, τῶ pî xû, *Porta Draconis tacta & cuſtodita.*

E Sinarum *Fabulis* deſumptus hic *Titulus*: fingunt enim locum beatitudinis ac veræ ſcientiæ, ac vitæ undequaque circumſeptum, & ab immenſæ magnitudinis *Dracone* cuſtoditum, ne quis impius, ne quis è non *adeptis* ingrediatur; & hinc, qui in arte magnâ, ſeu lapide, ut aiunt, Philoſophico, inveniendo, operam ponunt, quod apud Sinas eodem prorſus modo fit, quo apud Gentes cæteras: (Philoſophi enim ejuſmodi extitêre, atque etiamnum exiſtunt multi,) ii illam eandem artem tenebris, atque impenetrabili caligine offuſcare ſolent; ſed quemadmodum apud Cabbaliſtas Hebræorum ac Muhammedanorum, v. g. Gecatilia, ſeu Caſtilienſem, quemadmodum apud noſtros Capnionem, Fluddum, Vanhelmontem, Roſenrothium, ac cæteros: Cabbalæ atque *Artis* occaſione, idque arcanorum nomine exponuntur *Quæſtiones*, atque Hiſtoriæ numero infinitæ; ita hic apud magnum hunc Sinarum Cabbaliſtam, ſeu potius Cabbaliſtas, (nam collectio eſt) innumerabiles tum *Naturæ*, tum *Artis*, aut potius artium inventiones, quin reperiantur, cave diffidas, aut dubitaris.

1°. Opus eſt per ſe quaſi immenſum, cum partium ſit 15 magnarum. Continet autem varia ſublimis illius Philoſophiæ *Monumenta*, ita ut in involucria 20. habeas volumina 163.

CCCV.

Cat. Bibl. Reg. n. 31. p. 396.

Liber inscriptus,

tí 第

ù 五

çaî 才

çù 子

xû, 書

id est, *Tractatus singularis de 5 elementis.*
Elementa apud Sinas, ut jam didicisti, habentur quinque, *Aqua*, *Terra*, *Aer*, *Ignis*, ut apud Græcos Philosophos; & præterea *Lignum*: quâ de re videsis Dissertationem R. Patris Longobardi, &c.

Author non nominatur, sed vixit, aut potius opus ejus impressum est, imperante apud Sinas çûm chin, id est, *vâr* tà mûn ultimo, vol. 16.

CCCVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 35. p. 419.

Liber inscriptus,

vâm 王

yâm 陽

mîm 明

ŷên 文

çiĕ, 集

id est, *tu* vâm yâm mîm *Operum collectio.*

Propriè Miscellanea sunt philosophica, seu Historicophilosophica, per Articulos quosdam non longos, sed numero ferè circiter 500 divisa, in quibus de antiquis Libris & Historiis liberè & criticè agit; sunt etiam Antiquorum monumenta quædam excerpta, & multa reperies de quorumdam Regum Historiâ, ac de Philosophorum illustrissimorum vitâ & moribus, imo de hoc vel illo Historiæ articulo, quem aut rejicit Philosophus, aut calculo suo confirmat. Vixit autem vâm yâm mîm, regnante *tai* mîm illustri Familiâ. Involucr. sunt 2. volum. 16.

CCCVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 37. p. 397.

Liber inscriptus,

tâi 太

pîm 平

vân 萬

niên 年

xû,

xû, 書

id est, τῶ tái pʼīm *Liber omnium annorum.* Liber est Miscellaneus, seu Registrum. In fine Dissertatio est de tái kiě, sed non perfecta, sculpturæ menda etiamnum corrigenda, illic indicantur. 1. vol.

CCCVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 39. p. 398.

Liber inscriptus,

xû 書

kīm 經

mûm 蒙

ỳn 引

tá 大

civên; 全

id est, *Magna Collectio, comprehendens quidquid ad abstrusa* τῶ xû kīm *explicanda, conferre potest.*
Editio non est nitida. 16. vol.

CCCIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 36. p. 419.

Liber inscriptus,

hán 漢

goéi 魏

çûm 叢

xû, 書

id est, *Opusculorum* τῶν hán & τῶν goéi, *ætatibus editorum, collectio seu coacervatio.*
In hanc collectionem contributa, opera quædam, non ampla quidem, sed à magnis Viris aut elaborata, aut recuperata, è quibus in antiquorum Sinarum doctrinam atque artes redundat non exigua lux. Multa ergo illic de cheū kūm, de taì kia, de taì pě, de ý ỳn, aliisque quàm plurimis, aut *Colaus*, aut Doctoribus, quo circa iñ voluminis ferè uniuscujusque capite Præfatiunculæ sunt, quæ de unoquoque opusculo, quid sit, & unde venerit, doceant. Author Collectionis tū lûm, idque τῶν mím tempore. involucr. 5. volum. 60.

CCCX.

Cat. Bibl. Reg. n. 32. p. 396.

Liber inscriptus,

chū 朱

çù 子

kiā 家

lì, 禮

id est, τὸ chû çû, *aliàs* chû vên kûm *ritus domûs*, seu *quæ ab homine domus observanda*.

Tractatus est moralis, de iis omnibus, quæ à Sinis domi fiunt, aut fieri debent, ut mores Familiæ uniuscujusque ad virtutem dirigantur. Agitur de variis hominum, in hâc vel illâ conditione positorum, officiis, sed præcipuè de vitâ domesticâ. Voluminum est 2.

CCCXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 34. *p.* 397.

Liber inscriptus,

vên 文
kûm 公
kiâ 家
lì, 禮

id est, τὸ vên kûm, *aliàs* chû çû, *Ritus*, seu *Modus vivendi domesticus*,

Opus apud Sinas magni semper factum: quæcunque enim viro Sinæ agenda, ea per omnem vitæ cursum dirigit, sive ad mutua viri ac mulieris, parentum & natorum, item propinquorum & amicorum inter se officia; sive ad Religionem, Aulas Majorum, Sacrificia, & generatim cultum Religiosum. 4. vol.

CCCXII.

Cat. Biblioth. Reg. n. 33. *p.* 396.

Liber inscriptus,

kûm 孔
çù 子
kiâ 家
yû, 語

id est, *Discursus*, seu *Dissertationes in Domum* seu *Familiam Confucii*.

Per totum hunc Librum, referuntur facta, dictaque Philosophi *Confucii*, (Kûm fû çû) & quidquid sive domi, sive inter amicos, etiam dum Reipublicæ operam dabat, fecit, dixitve. Ita ut propriè *Confucii* vita dici possit. Volum. est 1.

CCCXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 38. *p.* 397.

Liber inscriptus,

hiaó 孝
kîm 經
yèn 衍
ý, 義

id est, hiaó kîm, seu *Tractatus de obedientiâ, apud Sinas commendatissimus, extensione debitâ auctus & ornatus*.

Hoc opus in totâ Sinâ nominatissimum, ab Imperatore Kām hī anno ejus Regni 29, atque ex Typographiâ Imperiali impressum est, & *titulus* apprimè convenit; nam Voluminum est 30, & Capitum, aut potius Sectionum 100. Investigat autem officia mortalium omnia, & quæcumque homines ex obedientiâ exequi necesse est, si officio, ex rationis dictamine, fungi, ac proinde ad hujus vitæ tranquillitatem ac felicitatem pervenire voluerint.

Est igitur 1°. Præfatio triplex, eaque ampla, & quæ ad virtutis laudem, præsertim ex Antiquorum institutis tota refertur. Nam Author id statuit, quod à Sinis vulgo credi video, Gentem suam totam, à primâ antiquitate semper eandem permansisse, nec diversis unquam usam esse Legibus. Loquitur etiam de Libris, quos Sinæ identidem ediderunt, de hiaó, sive virtute illâ, quæ apud eos summa habetur, *obedientia* nimirum: indicant enim, ex eâ oriri bona societatis humanæ ferè omnia, cum Terra nihil homini ad vitam tuendam deneget, rebusque necessariis nunquam careat, nisi mutuâ charitate offeosâ; quod si terrarum Incolæ sibi invicem divinâ providentiâ subjecti, eâ, quâ debent, comitate ac bonitate erga fratres, erga propinquos, erga Imperatorem viverent, accidere nullo modo posset, cum ex mutuo illo nexu, cuncta cuncti inter se concederent.

Operis ordo hic est: Agit 1°. de Justitiâ, Fide & cæteris Virtutibus, atque Urbanitate generatim. Deinde ad paternitatem, seu ea officia descendit, quorum in Patrem ac Matrem debitores sumus, idque, Naturâ ipsâ duce: tum ad fratrum amorem ac concordiam procedit; inde ad matrimonium marisque ac fœminæ conjunctionem delapsus, principium quoddam societatis atque urbanitatis statuit; inde Cæremoniarum ac Rituum usus; inde harmonia, honor, & contra, suppliciorum quædam ex eâdem naturâ necessitas; postea ad debitam Imperatori, Magistris & Magistratibus obedientiam progreditur, atque illic campus rerum infinitus, quem totum doctè ac sapientissimè percurrit. Itaque volum. ut dixi, Liber est 30.

Ffffffij

LIBRI MEDICI.

CCCXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 36. p. 397.

Liber inscriptus,

hoâm 黄
tí 帝
núy 内
kīm 經
lîm 靈
chū, 樞

id est, *Excavatio spiritalis* (inquisitio profunda) *in* núy kīm, (Librum inscriptum núy kīm; hoâm tí, (seu ab hoâm tí) *de Medicina compositum*.

Hic Liber fortè eorum, quos cognoscimus, omnium antiquissimus est, nisi fortè lineas yĕ kīm primis illis temporibus jam tum expositus, ac Commentariis illustratus, dixeris. 1. vol.

CCCXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 33. p. 431.

Liber inscriptus,

hoâm
tí
núy
kīm
lîm
chū,

Habes characteres n°. praecedenti.

Pars est τῶ núi kīm, eaque 69. scilicet Libri & Commentariorum ejus à sŏ yên editorum.

Liber ex iis, quos à privatis quibusdam emi. 1. vol.

CCCXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 34. p. 376.

Liber inscriptus,

cém 增
pù 補
kù 古
kīn 今
y 醫
kién, 鑑

id est, *Ad antiquum ac novum Medicorum speculum, supplementum.*

Lŭm sín, cum Medicus esset, & famâ apud Sinas celebris, multaque ipse & ab aliis auditu didicisset, & in Libris tum veterum, tum aetatis suae Medicorum legisset, imo & inter plebem, quae ad ratiocinationem tantummodo & methodum

thodum reducenda videbantur, experientiâ factâ comprobasset, ea omnia, in hunc Librum, sed suo quæque ordine collegit, & habet non pauca, quæ *Arcanorum* nomine tradit, tanquam ab aliis Medicis aut neglecta, aut ignorata.

Fuit autem lûm sîn Medicus unius è tá mîm, ejusque Liber impressus est imperante xún chí 12 Kām hī patre. 4. volum.

CCCXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 33. p. 375.

Liber inscriptus,

ў 醫

çūm 宗

piĕ, pĭ 必

tŏ, 讀

id est, *Quod à Medicis, tanquam in eorum Arte præcipuum, oportet legi*, seu *Medicorum studium principale ac necessarium.*

In hoc opere ea inquiruntur, quæ 1°. per se ac præcipuè à Medico legantur ac discantur, necesse est; quod non solùm ad Libros ac studia, sed etiam ad dirigendos Medici mores, totamque vitæ rationem spectat. Scriptum est autem à summo Medico, cui nomen lì chūm çū, quique erat Imperatoris çûm chīm, aliàs hoaî çûm, Familiæ tá mîm 17. Medicus, circa annum Christi 1626.

Impressum est eodem ferè tempore, & est volum. 4.

CCCXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 18. p. 386.

Liber inscriptus,

vaì 外

kŏ, kuŏ 科

chū 樞

yaô, 要

id est, *Extraneorum*, seu *in locis extraneis collegi solitorum remediorum cardo* seu *methodus.*

Doses sunt, seu variæ rerum, herbarum scilicet, mineralium, &c. ad sanandos morbos, à Medicis adhibendarum quantitates: quemadmodum enim apud nos, ita apud Sinas Medici, ad eos, qui apud Sinas nascuntur, morbos expellendos, remediis ferè extraneis utuntur.

Procedit autem Tractatus hic, ita ut 1°. genus morbi apponat, deinde varias Remediorum *receptiones* indicet, quâ in re id etiam præstat, ut loca Remediorum, id est, eas, è quibus afferuntur Regiones, indicet. Cæterùm, hic non nisi kivên, seu pars Libri totius quarta. 1. vol.

CCCXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 61. p. 382.

Liber imperfectus inscriptus,

ván 萬

pím, 病

id est, *Omnes morbi.*

Continet tantummodo quædam Libri

capita, id est, vol. secundum & quintum; sed præcedunt variæ *morborum*, & *ventorum*, & *plantarum* enumerationes. 2. volum.

CCCXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 30. pag. 375.

Liber inscriptus,

luí 類

kīm, 經

id est, *Anatomia Liber.*

Sciunt omnes in Sinicâ Gente, propter venerationem quandam, quæ apud nos, aut Gentes, Sinis paulò ferociores, superstitio potius diceretur, ut reverâ est, nobilissimam illam Medicinæ partem, quæ *Anatomia* vocatur, diutius nimisque neglectam; ex quâ tamen humani corporis partium ignoratione, mirum est, quanta enascantur pericula; quod si ad internam corporum curationem, morbosque minus pertinere videatur, ad vulnera saltem, & eos, qui corpori infliguntur ictus, imo ad omnes omnium membrorum luxationes, usui est maximo, quod Medicis Sinis, ab omni ætate persuasum quis non existimet? Sed Genti cedendum toti, nec quidquam adversus tam constantes patrum, avorumque suorum cultores vel tentandum.

Itaque hâc de parte Medicinæ Scripta extant pauciora, aut si in omnibus de Medicinâ Libris, eâ de re agatur, ut reverâ est factum; id minutius, neque eâ, quam oportuit, diligentiâ, de quo non questi semel Medici Sinæ: Gens enim Medica ubique Sapientum nomine venit, & qui *Sapientem* dicit, *non* nimis *superstitiosum* indigitat.

Scito autem hunc, quo de agitur, Librum, vocari kīm, quæ vox Libris sacris quodammodo propria, idque inde etiam ortum, quod primus de Anatomiâ scriptus Liber, hoâm tí Authore ante Christum 2705. compositus nuí kīm appellaretur: De nuí kīm videsis *Cleyerum.*

Luí kīm 1°. exaratus est, imperantibus tá mîm, 2°. sub Imperatore tiēn ki, aliàs hī çūm, ejusdem Familiæ 15. 3°. à Doctore chām kiaí pīn; conscripsit autem, ita ut à principiis τῦ nuí kīm, non omnino recederet, (quæ antiquis apud Sinas reverentia est,) sed verisimilia adductis argumentis novis comprobaret, à veritate, & experimentis aliena, vetustate excusatâ, & prætensâ Mundi & Artium novitate quasi molliret. Cæterum impressus est, imperante eâdem 21 Familiâ tá mîm, & continet involucris 3. volumina 15.

CCCXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 59. p. 381.

Liber imperfectus inscriptus,

xām 傷

hân 寒

chàm 掌

tû, 圖

id est, *Tabula* seu *Index rerum ad compescendam vulnerum tyrannidem idonearum.*

Liber est Chirurgicalis, & non solùm de vulneribus, sed etiam de earum curatione, & variis ad eam rem necessariis herbis agit. 1. vol.

CCCXXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 58. p. 381.

Liber inscriptus,

chīn 針

kieù 灸

çĕ 摘

yaô, 要

id est, *Ars pustulas acû Chirurgicâ tollendi.*

Non impressus est, sed manuscriptus, procul dubio ab Europæis, qui illic Chirurgicam exercuêre: *pag.* 5. 6. 7. Tabulæ sunt *anatomicæ* variorum manûs aut brachii situum, cum eorum locorum indicatione, qui puogendi. 1. vol.

CCCXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 32. *p.* 375.

Liber inscriptus,

taí 太

sú, sû 素

mĕ 脈

kiuĕ, 訣

id est, τῆ taí sû *pulsûs motus.*

A Sinis cognitionem pulsûs eximiam expectari posse, judicare debent omnes, cum in hâc Medicinæ parte, experientiam Sinæ Medici acquirere sibi cogaotur multò majorem, quam apud cæteras Gentes solitum sit; itaque hîc mira quædam de pulsu, aut potius variis vario rum corporis membrorum *pulsibus*; nam *pulsum* in toto ferè corpore inquirunt, atque ex eâ perquisitione, sæpe diuturnâ, morbos mirum in modum persentiscunt, ut notum est, & ab omnibus RelationumAuthoribus dictitatum. Postquam taí sû Librum hunc Juris fecisset publici, Commentatorem reperit Pĕ ciâm, à quo Liber mĕ kiuĕ Commentariis illustratus est, idque imperante Ván liĕ, aliàs xin çüm, Familiæ 21. 14°. sæculo post Christum natum 16°. Habet autem invol. 1. vol. 4.

CCCXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 60. *p.* 382.

Liber imperfectus, sine titulo, & laceratus, cujus inscriptio est,

taí
sú, sû
mĕ
kiuĕ,

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, *Pulsûs determinatio.*

Norunt omnes apud Sinas cognitionem pulsûs semper cultam, idque ita, ut Medicos Orbis Terrarum universos, hâc illâ pulsûs, seu potius variorum pulsuum detegendorum dexteritate superarint: eâ de re legendi, & Jesuitæ in Epistolis, & præsertim *Cleyerus.* Dolendum, quod Liber ad nos allatus sit mutilus; 1. vol.

CCCXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 27. *p.* 374.

Liber inscriptus,

puèn *proprietatis* 本

çaò *herbarum* 草

kām *caput* 綱

&

mŏ. *oculus.* 目

id eſt, *Medicinalium herbarum ac plantarum repreſentatio, ſeu principia.*

Quanquam non niſi de *herbis, plantis*que Librum hunc agere ex inſcriptione judicari poſſet, tamen id inde factum, quia, quæ de Medicinâ apud Gentes plæraſque ſcribuntur, ea à Botanicâ incipiunt; nam *ſcire poteſtates herbarum* voluère primitùs, qui vel morbos corporis internos, vel vulnera corpori humano inflicta, curare ſtagebant: itaque in hâc Medicâ Sinarum collectione, *Artem* quodammodo totamincluſerunt; neo de *herbis* ſolùm, ſed de *plantis* omnino omnibus, *arboribus*, *fruticibus*que, de *ſeminibus*, de variis *granorum* generibus, de *leguminibus*, de *fructibus*, de omni *radicum* ſpecie, imo de *foſſilibus* ac *mineralibus*, ac prætera de *animalibus* agitur, quorum omnium reperire illic deſcriptionem poteris accuratam, quænam uniuſcujuſque proprietas, & quæ inde fieri conſueverint medicamenta. Primus rerum harumce Collector ac proinde Medicus fuiſſe dicitur ipſe Imperator hoâm tí, ante Chriſtum 2706. nam primi illi Imperatores, hoâm tí, xin nûm, yaò & alii, ſi Sinis credas, non regnavère ſolùm, ſed etiam, *Artium* præſertim generi humano *utilium*, *inventores* extitère, quod in Gente, Litteris atque paci addictâ fat veriſimile. De Medicinâ Sinicâ, videndi ſunt *Mullerus*, Commentatione alphabeticâ *pag.* 40. *Gruberus*, *Trigaltius* & alii, ſed præſertim *Cleyerus*, & quæ eâ de re *Duhaldius*. Sed tamen narrationibus Viatorum fabuloſis plæriſque, cave omnino credas: neque enim audiendi, qui hiſtoriolas ſæpe ridiculas, de hoc vel illo potius Medico ignaro quam de vero Medicinæ ſtatu è Libris Medicorum Sinarum unicè petendo, narravère. Ut redeam, Collectio hæc nihil, niſi opus variorum Medicorum antiquorum, ab aliis Medicis ac Philoſophis per diverſa rempora auctum, amplificatumque, quorum ultimus

li 李

xî 時

chin, 珍

cujus operâ impreſſum eſt, imperante apud Sinas xùn chí, τŭ Kām hī patre. Continet autem ſub invol. 4. vol. 32.

CCCXXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 19. *pag.* 386.

Liber inſcriptus,

puèn
çaò
kām
mŏ,

Habes characteres ſupra n°. 325.

id eſt, *Vera idonearum Medicinæ herbarum aut plantarum repræſentatio*, ſeu *ea principia, queis datur ſua unicuique planta proprietas.*

Liber idem quo ſupra, de quo leges notitiam. Impreſſus eſt autem imperante xùn chí τŭ Kām hī patre, & adſunt initio *Præfationes* complures, in queis de primis *herbarum* collectoribus fŏ hī, hoâm tí, xin nûm, & antiquiſſimis Medicis, de *herbarum ordinatione* per *claſſes*, primum quidem generum, deinde ſpecierum: introductio parva ad *Herbarium*: ſequitur *herbarum* ipſarum, deinde variarum *plantarum*, atque etiam *animantium* repræſentatio.

Volumina eſſe deberent multa, ſed ſunt tantum 26. & præterea tomus 31. itaque deſunt tomi 27. 28. 29. 30. 32. neque alii è Sinâ allati.

CCCXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 44. *p.* 421.

Liber inſcriptus,

puèn
çaò
kām
mŏ.

Adſunt

Adſunt characteres n°. 325.

id eſt, *Principia neceſſaria ad proprietates herbarum cognoſcendas*, vide ſupra. Hic invol. 4. vol. 40.

CCCXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 63. p. 382.

Liber imperfectus inſcriptus,

puèn
çaó
kām
mŏ.

Habes characteres n°. 325.

τοῦ puèn çaò caput 18.

Editio eſt peſſima, & agitur tum de *herbis*, *plantiſ*que, tum de *animalibus*, quæ omnia illic depinguntur, ſed parum accuratè: volumina ſunt tria, id eſt, 4. 12. & 13.

CCCXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 62. p. 382.

Liber imperfectus, ſine principio & fine, cujus tamen titulus fuit,

puèn 本
çaò 草
tūm 通
hiûen, 玄

id eſt, *Libri* ſeu *Tractatûs de plantis penetratio excitata.*

Adeſt tamen Præfatio triplex, prima charactere liberiori, ſecunda & tertia iis characteribus, qui *vulgares* & *recti* appellantur. Ibi autem de Libri Authoribus ac famâ, itemque de Botanicæ utilitate agitur.

Sequitur Catalogus Librorum Medicinæ complurium, fermè ad 29, eâdem de re ab antiquis Medicis editorum

Poſtea eſt alius etiam Index variorum, qui de *Botanicâ* ſcripſerunt, *Authorum*, & indicantur ferè 46.

Tum memorantur *herbarum* innumerabilium nomina, quarum deinde *proprietates* exponuntur, patriâ non ſolùm commonſtratâ, ſed quoad ſoli naturam, indolemque deſcriptâ. 1. vol.

CCCXXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 28. p. 374.

Liber inſcriptus,

puèn 本
çiò 草
mûm 蒙
civên, 全

id eſt, *Inſtrumentum quaſi piſcatorium & ſagena ad excerpenda, quæ ſunt in* puèn çaò.

Hic Liber, non niſi abbreviatio quædam eſt, amplæ illius collectionis Medicæ, de quâ ſuprà; itsque tomo primo quaſi per Catalogum dantur nomina *herbarum* omnium, item Indices rerum aliarum multiplicium, in *τοῦ* puèn çaò contentarum.

Tomi cæteri de ipſis *plantis*, aliiſque materiis agunt, ſed brevius.

Scriptus autem eſt, & Commentariis illuſtratus à chîm kiā mŏ. Qui Author ſæculi 16 initio vixit, idque imperante apud Sinas kiā çīn, Familiæ 21. tá mîm 12°. Impreſſus verò Liber ſub kām hī, & eſt voluminum 5.

CCCXXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 29. p. 375.

Liber inſcriptus,

fuĕn 分

pú 部

puèn 本

çaò, 草

id eſt, *Tractatus particularis de plantarum proprietate.*

Cum in puèn çaò digreſſiones multæ ſint, reſque à ſe invicem diverſiſſimæ, licèt ad materiam Medicam omnes referantur, Kú húm pĕ, inter Medicos ætatis ſuæ illuſtria, quæ de plantis, huc illuc ſparſæ, aut Diſſertationibus loogioribus explicatæ erant de *plantarum* naturâ & ſpeciebus *Nota*, eas in unum hunc Tractatum concludere in animo habuit, ut Medicorum filiis, cognitionem *Botanicæ* faciliorem redderet. Revocavit ergo *plantam* aut *herbam* unamquamque ad genus aut ſpeciem ſuam, diviſitque per *claſſes*, ita ut, quam libuerit, reperias ſtatim, remotis, quæ per immeoſa illa volumina tædio erant, inquiſitionibus.

Author, qui item magni nominis Medicus, vixit imperante çūm chîm, çūm chîm verò fuit *vûr* tá mîm, id eſt, Familiæ 21. Imperator 17 & ultimus, qui etiam vocatus eſt, ut jam alibi diximus, hoaî çūm, ſæculo Chriſti 17°.

Impreſſus eſt ſub xún chí, & continet involucr. 1, volumina 3.

CCCXXXII.

Cat. Biblioт. Reg. n. 31. p. 375.

Liber inſcriptus,

tûm 銅

gîn 人

chîn 針

kieù 灸

tû 圖

kîm, 經

id eſt, tûm gîn, *Bubonum* ſeu *Puſtularum acû aperiendarum Tabula*, ſeu *Liber Tabularum Chirurgicarum.*

Liber hic totus figuras varias exhibet, ſive virorum, ſive fœminarum, idque eâ meote, ut diverſi hominum à Chirurgis pungeodorum, io omnibus corporis partibus ſitus cognoſcantur, quales apud nos Libri Chirurgici plærique. Scriptus autem Liber ſæculo Chriſti 11. cum in Sinâ imperaret Familia ſûm, & ſub gîn çūm, ejuſdem Familiæ 4°. Cyclo 63. Author fuit ejuſdem Imperatoris Medicus, ſed impreſſio anoi 1442. anno *tu* chím tùm 4°. qui Familiæ tá mîm Imperator 6. Sunt autem ejus Libri vol. 3.

LIBRI ARTIUM.

CCCXXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 43. *p.* 398.

Liber inscriptus,

uám 妄

chén 占

pién, 辯

id est, *De malâ usurpatione disceptatio.*

Expostulatio est τά yām kuām sién, de Tribunali Mathematico, à Societatis Jesu Patribus, ut ipse dicebat malè ac contra jus omne usurpato, cum ab Imperatore, ob majorem Mathematicorum scientiam, asciti sunt ad Matheseos Tribunal. 1. vol.

CCCXXXIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 25. *p.* 374.

Liber absque inscriptione,

Liber organicus Astronomiæ apud Sinas restitutæ, sub Imperatore Sino-Tartarico Kām hī appellato, Authore P. Ferdinando *Verbiest*, Flandro Belgâ Brugensi, è Societate Jesu, Academiæ Astronomicæ, in Regiâ *Pekinensi*, Præfecto, anno salutis 1663.

Opus hoc totum machinis variis tum ad *Spheram*, tum ad cæteras Matheseos partes attinentibus exhibendis, delineandisque occupatur.

Præit tantum *Præfatio* Sinica, quæ figurarum illic contentarum, & modum, quo modo fieri debeant, & usum ad has vel istas Artes, ad hæc vel illa opera, idque generatim tantummodo exponit. Multa sunt quæ ad *Geographiam*, *Tabulas*que Geographicas conficiendas, multa quæ ad luminis *refractionem*, itemque ad *specula* elaboranda, eorumque species diversas, imo ad *Hydraulicam* & *Agriculturam* referantur. 1. vol.

CCCXXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 22. *p.* 373.

Liber inscriptus,

yuě 月

lím 令

kuám 廣

ý, 義

id est, *Lunarum ordinationis lata expositio.*

Sæculis abhinc non multis, invectam à nobis *Astrologiæ* & *Astronomiæ* differentiam, easdemque & ab antiquis Mathematicis, & à doctis Orientalibus omnibus hactenus confundi, notius est quam ut commemorari debeat. Sinæ ergo, quomodo Gentes Asiæ cæteræ, scientiam utramque, sive in *Kalendariis* suis, sive in aliis Matheseos tractatibus adhibent; præterea, cum ad Rempublicam illic vulgò referantur, quæcumque de *Cælo* & *Syderibus* observata, Historias etiam varias, & Imperii mutationes & Bella ante easdem exorta, in memoriam reduci, atque in iisdem Libris, minutim, ac ferè per singulas Dominationes pertractari, nemo non videt. Talis ergo hic liber, è quo non solum, quæ ad *Astronomiam* Sinicam, *Astrologiam*que spectant, sed etiam, quæ ad Annalium Sinicorum materiem, resque per varia sæcula, & Regibus, & Imperatoribus gestas, cognoscendas, conferunt, abun-

Hhhhhh ij

dè baurire est, imo, quod maximè notatu dignum, adducuntur etiam de antiquis Mundi & Astrorum systematibus, quam plurima, ex queis, saltem Astrologiæ, & Astronomiæ apud Sinas Historiam discas, quam deinde, unà cum Græcis, Arabibusque, & nostris postea compares.

Author hujus præcipuus (nam multorum esse opus vulgo autumant) eorumque vetustissimorum, fuit lù pŭ guéi, erarque, ut ex Annalibus patet, τῶ xì hoâm tí tempore, Imperii Administer. xì hoâm tí, is est, quem muri illius famosi ædificarorem scimus, hostem, ut vulgò contendunt, Librorum, Authorumque, quique, Litterarum odio, opera Veterum omnia concremari jusserit; sed & fabulam esse jam monui, quam arguit impossibilitas, & præterea ex hoc, similibusque aliis Libris, eodem regnante, exaratis, mirum est quàm refutetur. Cæterum, commemorantur hic, qui in hunc Librum incubuerint Commentatores multi, inter quos antesignanus, Author, de quo sæpius dictum, totâque Sinâ adhuc celederrimus, chû vên kûm, is ergo, sæculo Christi 13°. cum memoriam τῶ lù pŭ guéi apud Astronomos non obscuram, suscitare quodammodo, atque inter Sinas, tanquam Authoris apud antiquos venerandi, propagare in animo haberet, quod in alios multos, immensâ illâ suâ scientiâ, beneficium contulit, non solùm opus ejus correxit, atque edidit in publicum, sed etiam Commentariis & Additionibus maximis locupletavit.

τὸν chû vên kûm secutus est alius Commentator, cui nomen hûm ým kīn, ejusque extant *Notæ* elegantes. Denique sæculo 16°. Imperante ván liĕ, Discipulus ejusdem hûm ým kīn, taí gín nomine, expositionem Magistri sui, animadversionibus etiam suis illustravit; unde est inscriptio uĕ lìm kuàm ý, quam τῶ ván liĕ dedicavit; quam ut condecoraret Imperator, Præfationem ipse adjunxit.

Impressus verò Liber anno Christi 1587, τῶ ván liĕ 20°. estque involucri 1. volum. 8.

CCCXXXVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 23. pag. 374.

Liber inscriptus,

çûm 崇

chīm 禎

liĕ, lĭ 曆

xû, 書

id est, τῶ çûm chīm, seu *Imperatoris* çûm chīm *Kalendarii Liber.*

Vox liĕ, seu lĭ, apud Sinas cursum *Dierum*, eorumque per totum annum successionem. Significat itaque liĕ xû, *Kalendarium*, quæ vox est usitatissima.

Cæterum, ad mentem Sinarum, non est Tractatus hîc, sed de Astronomiâ, qualis apud Europæos tunc vigebat, itemque de aliis Matheseωs partibus, quidquid habet, id è *Clavio*, ex *Euclide* & antiquis Mathematicis Græcis, Latinisque desumtum; nimirum est à doctis è Societate Jesu Astronomis compositus. 10. vol.

CCCXXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 42. p. 420.

Liber inscriptus,

tiēn 天

vên 文

tá 大

chím,

chím, 成

id est, *Cæli scientia magnum opus*, quasi diceres, *Almagestum*.

Agitur enim præcipuè de Astronomiâ & Astrologiâ, quæ scientiæ apud Orientales, imò apud antiquos omnes semper conjunctæ fuerunt. Hic figuras videre est multas, & *Globorum*, & *Astrorum*, *Solis*, *Lunæ*, &c. *Fixarum*, &c.

In 1°. volumine, post Præfationes, *Catalogus* est, & enumeratio eorum, qui apud Sinas, Astris observandis, operam dedêre, omnium; & sunt ad minus 150. Tum sequitur rerum Astronomiæ & Astrologiæ subjectarum Index, qui etiam infinitus. Author hoâm lŏ gān, aliàs hoâm tīm yŏ ùlh, alias hoâm tīm yŏ. Invol. 2. vol. 24.

CCCXXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 20. *p.* 387.

Liber inscriptus,

tiēn 天

muên 問

liŏ, 畧

id est, *Cæli portâ parva*, hoc est, *parvus de Spherâ Tractatus*.

Author Jesuita Lusitanus: agit de *Spherâ*, *Planetis*, *Circulis*, &c. idque juxta Antiquorum systemata, & per figuras. *Præfatio* est triplex, ad Libri commendationem, ac materiæ, per se non facilis, elucidationem. 1. vol.

CCCXXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 45. *p.* 398.

Liber inscriptus,

tiēn
muên
liŏ,

Habes characteres n°. præcedenti.

id est, *Cæli porta parva*.

Tractatus est de *Sphæra*, juxta principia Antiquorum. Author Sacerdos è Societate Jesu, idque ті vân liē temporibus. 1. volum.

CCCXL.

Cat. Bibliot. Reg. n. 44. *p.* 398.

Liber inscriptus,

tiēn
muên
liŏ.

Liber & Characteres iidem qui supra, sed non eadem editio. 1. vol.

CCCXLI.

Cat. Bibl. Reg. n. 42. *p.* 398.

Liber inscriptus,

kiă 甲

çù 子

hoéi 會

kí, 記

id est, *Cyclorum* (queis Chronologia Sinarum tota nititur) *collectio & commemoratio*.

In Præfatione hujus Libri, agitur de cyclis, ac præcipuè de cyclo annorum sexaginta, atque Authore ejus hoâm tí, annoque ejus 8°.

Postea sequitur indicatio eorum, in quibus Cyclus unusquisque incipit, annorum, ab ejusdem hoâm tí anno 8°. idque per omnes Imperatores, ex Historiâ designatos, ab hoâm tí, ad ultima usque tempora.

Adduntur etiam Dissertatiunculæ de primis ante hoâm tí sæculis, de fö hí, ejusque prædecessoribus ac successoribus. Impressus est Nân kimi, & est volum. 3.

CCCXLII.

Cat. Biblioth. Reg. n. 46. pag. 378.

Liber inscriptus

tá 大
cīm 清
kām 康
hī 熙
xě 十
pă 八
niên, &c. 年

id est, *Ephemerides Sinicæ*, sive *motus 7 Planetarum anni Christi 1674, Imperatoris Sino-Tartari* kām hī appellati 18. calculati ad mediam noctem meridiani Pekinensis, Authore R. Patre *Verbiest*, Societatis Jesu, Astronomiæ in Regiâ Pekinensi Præfecto. Liber est imperfectus. 1. vol.

CCCXLIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 50. p. 399.

Liber inscriptus,

lûn 綸
ŷn 音
chî 持
tièn, 典

id est, *Codex dans sensum rota annuæ.*

Est *Almanach* Ecclesiasticum, seu Christianum, qualia apud Sinas à Christianis, ut inter se utantur, imprimuntur quotannis. Pertinet hoc ad kām hī annum 44. & sunt exemplaria 20.

CCCXLIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 51. pag. 399.

Liber ακέφαλος, & sine titulo.

Sed est à genere Almanachico, eoque juxta Astrologiæ principia, in quo videre est Cyclum, & quidquid ad anni ac mensium ordinem pertinet, unà cum prædictionibus. 1. vol.

CCCXLV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 48. pag. 399.

Liber inscriptus,

kuōn 觀

ya 音

kim 靈

Kuò, 課

id est, *Documentum, quo res longè prospicere aut providere intelligens possit.*

Est opusculum quoddam ex Almanachicorum genere, de *Sortibus*, & ad artem divinandi adaptatum. 1. vol.

CCCXLVI.

Cat. Bibliot. Reg. n. 67. pag. 382.

Liber imperfectus manuscriptus, cujus inscriptio galliceè,

Dénombrement des Eclipses.

Videtur autem inter *Schedas* Adami *Schâl*, vel *Verbiesti*, repertus; non desunt, quæ ad Historiæ cognitionem faciant, præsertim illorum temporum, cum Imperium *vân* tá mim jam nutaret, fit etiam ejus anni mentio, quo inventus est, atque è terrâ effossus *Lapis* Urbis *Siganfu*, de quo *Semedo*, *Kirkerus*, & alii.

CCCXLVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 24. p. 374.

Liber latinè inscriptus,

Cœli Phænomena.

Habet autem partes duas, quarum altera agit de Lunæ cum cæteris Planetis conjunctionibus, & vice versâ, itemque de iis conjunctionibus, quæ sunt ejusdem Lunæ ac cæterorum planetarum cum fixis; notabis autem id, nonnisi ad annum Christi 1674. pertinere. In alterâ sunt *Ephemerides Sinicæ*, sive motus Planetarum 7. ad annum Christi 1679.

Prima pars manuscripta est, quæ scilicet ad 1674.

Secunda impressa, quæ ad 1679. refertur. Sunt autem utraque R. P. *Verbiesti*, è Societate Jesu. 2. vol.

CCCXLVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 25. p. 374.

Liber inscriptus,

kì 幾

hô 何

yaó 要

fă, 法

id est, *Geometriæ necessaria principia*, seu *Primarum Geometriæ Regularum fundamenta.*

Author hujus Libri est P. *Aleni*, è Societate Jesu.

CCCXLIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 47. p. 399.

Liber inscriptus,

yuèn 遠

kím 鏡

xuĕ, 說

id est, *Dissertatio*, seu *Oratio de specillis longè prospicientibus.* (Des Lunettes d'approche.)

Præfatio est de *specillorum* utilitate, iis omnibus, qui Astronomiam rectè tractare volunt, & per totam Dissertationem agitur, de *vitrorum* eam ad rem coofectione, atque incisione; præterea objectorum elongationem atque appropinquationem lucis, gradus ac colores, similitudinem ac dissimilitudinem, pro hâc vel illâ distantiâ, & liocarum ex hâc vel illâ conficiendarum, rationem expendit Author. Scripsit autem sub tiên kı, τ8ν tá mîm 15°. & anno ejus 6°. Europæus fuit, cum *Aristotelem*, ejusque Librum [illegible] appellet. 1. vol.

CCCL.

Cat. Bibl. Reg. n. 43. p. 420.

Liber inscriptus,

cēm 曾

pù 補

suón 筭

fă 法

tùm 統

çūm 宗

civên 全

xû, 書

id est, *Collectio Librorum ad generales numerandi regulas facientium.*

Tractatuli sunt complures breves & manci, de antiquâ Sinarum Arithmeticâ, invol. 1. vol. 4.

CCCLI.

Cat. Bibl. Reg. n. 41. p. 398.

Liber inscriptus,

má 馬

tiaô 吊

xiaí, 譜

id est, τū má tiaô *Universalia*,

In hoc opusculo multa sunt de *Arithmeticâ*, de *Ponderibus*, de *Mensuris*, de *Musicâ* & *Tonis*; sed pessimè & nimium festinaoter impressum est, ita ut characteres plærique truncati. 1. vol.

CCCLII.

Cat. Bibl. Reg. n. 37. p. 376.

Liber inscriptus,

nûm 農

chím 政

civên 全

xû,

xû, 書

id est, *Agriculturæ perficiendæ Liber totalis sive absolutissimus.*

Agriculturam in summo honore apud Sinas haberi, norunt, qui Historiam Sinicam legerunt omnes, & rectè id fieri apud Gentem omnium sapientissimam, quis non videt? cum hominum etiam Urbanorum, etiam Aulicorum, etiam Regum atque Imperatorum victus binc totus pendeat. Itaque in Libris Sinarum vetustissimis, qualis est xû kīm, Agricultura maximè commendatur. Hoc autem, de quo nunc agitur, opus, à Neophyto Christiano Paulo, Doctore illustri, Imperiique Administro, compositum est, qui cum negotia publica, sub finem vitæ, ut Deo uni serviret, ac Religionem Christianam liberius profiteretur, omnino reliquisset, hortos colere, naturamque herbarum, leguminum, atque arborum, ea demùm, quæ vitam rusticam spectant, omnia, ut varia granorum ac seminum genera, Bombicum nutritionem, cognoscere voluit; item, quod esset omni doctrinarum genere excultissimus, & varias Sinarum Scientias apprimè didicisset, multa de rebus *Mathematicis*, de *Astronomiâ*, *Geometriâ*, *Hydraulicâ* addidit.

Liber est figuris ornatus quàm plurimis, & nomina *florum* atque *arborum* recenset plæraque. Invol. 2. vol. 12.

CCCLIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 20. p. 373.

Liber inscriptus,

vù 武

kīm, 經

id est, *Bellorum*, aut *Artis Militaris Liber.*

Cum Familia *yüê* yuên, seu *Ginguiskanidum* in Sinâ regnasset diu, hoc est, à taí çù, alias hŏ pí liĕ, seu ut apud Arabes ac Persas vocatur *Cublaio*, usque ad xún tí, Sinæ avorum suorum tandem memores, in illam, quæ ab anno 1280, usque ad annum 1367, summâ cum gloriâ regnaverat Familiam Tartaram, propter ultimi ejusdem xún tí ignaviam insurrexêre: factum autem illud ab hûm vù, primùm quidem *Latrone*, deinde, Gentis suæ magno vindice; nam cum ad ejus castra confugissent, qui tunc in Sinâ, ob Regis imbecillitatem, numero erant maximo, homines perditi, vagique, & res pessimè administratas, jamdudum conquererentur Sinæ ferè universi, delectus est, qui facinus incœptaret, & *Nanquimi* declaratus Imperator; statimque Legibus optimis, & ad antiquorum Sinarum mentem promulgatis, rectà *Pekimum* perrexit; Bella tunc gesta summa, & orti magni nominis Duces, quos inter, pûm çù Exercituum ab hûm vù collectorum, Præfectus generalis.

Atqui à pûm kí yaó, cujus Præfectus idem patruus, post tanta Bella conscriptus est, anno Christi 1637. Additus autem Commentarius, Authore chīm kièu hiŏ, qui imperante ván liĕ, Familiæ tá mîm 14°. extitit. Jam hæc editio procurata sub Kām hī, estque involucri 1. vol. 2.

CCCLIV.

Cat. Bibl. Reg. n. 21. pag. 373.

Liber inscriptus,

cém 增

pù 補

vù 武

kīm, 經

su est, *Supplementum ad Bellorum*, seu *Rei Militaris Librum*.

Liber idem est, sed Commentariis illustratus à lin çû hoân, qui Author, annis postea, quàm plurimis, hoc est, sub finem Familiæ tá mîm, cum notas præcedentium, variasque hominum ætatis suæ Militarium observationes summâ curâ collegisset, addere etiam suas voluit, impressus verò Liber anno 1633, Imperante çûm chîm, aliàs hoaî çûm, ejusdem Familiæ tá mîm 17°. Sunt autem hic, invol. 1. vol. 4.

CCCLV.

Cat. Bibl. Reg. n. 40. *p.* 377.

Liber inscriptus,

kiûn 羣
xû 書
pí 備
kaò, 考

id est, *Variorum Librorum accuratum examen.*

Opus est eximium, nam varia è variis antiquorum Libris excerpta repræsentat, expenditque; item multas Historias in mentem revocat, quæ ab aliis Authoribus omissæ, etiam diligentibus atque illustribus, ita ut aut volumina eorum indicatis fontibus suppleat, aut res prorsus novas, nominatis intereà Scriptoribus, referat, addatque ut plurimum judicium de unâquâque re syncerum ac criticum. De Libris veteribus non unam quæstionem movet. Vid. à *pag.* 50. ad 56. item de characteribus, & iô xû *pag.* 59. & sequentibus.

Authores autem multi fuêre, sed præsertim yuên hoâm. Cæterum ejus opus à posteriore quodam Philosopho, quem vocant yuên niên, Commentariis illustratum est, brevibus notis, idque ita, ut de omnium ferè Librorum priscorum authoritate Philosophicè ac criticè agat.

Vixit yuên niên sæculi 17. initio, & sub tá mîm, volum. 4.

CCCLVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 23. *pag.* 387.

Liber inscriptus,

kiŏ 覺
xí 世
yà 雅
yên, 言

id est, *Considerandum esse sæculum.*

Oratio pulchra; sensus est, *Qui sæculum, aut res humanas attentè considerarit, eum optimè facere*: Miscellanea sunt Historica & Geographica, pessimè impressa. 1. vol.

CCCLVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 39. *p.* 376.

Liber inscriptus,

xí 世
sú 事

tūm 通

kaò, 考

id est, *Seculi negotiorum generale examen, seu cognitio universalis.*

Tractatus hic per se curiositatis plenus; etenim multa offert omnino singularia, & quæcunque ad Imperium Sinicum cognoscendum faciunt, quodammodo complectitur: tractat nimirum de rebus ferè omnibus, de variis Sinicæ Gentis Populis ac Nationibus, de eorumdem Populorum enumeratione, de eorumdem moribus, usibus, muneribusque; item, quot sint apud Sinas Artes, & quænam aut ardentissimè colantur, aut utilissimæ sint: præterea de mutuo inter Sinas commercio, de itinerum susceptione: admiscet quoque nonnulla de Medicinæ occultioris remediis, de Grammaticâ, aut potius de quibusdam Geoti Sinicæ propriis phrasibus, ad Sinarum mores, ut inde earum convenientia illustretur, ubique relatis, ita ut opus suum Author ἐγκυκλοπαιδείαν quandam rerum apud Sinas, & in humano sermone usitatiorum esse voluerit. Author vocatur siû sān sèm, vivebat autem imperante Familiâ 22. tá mîm. 1. vol.

CCCLVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 38. *p.* 376.

Liber inscriptus,

tiēn 天

kūm 工

kái 開

vĕ, 物

id est, *Rerum à Calo factarum in Artibus patefactio.*

Hic Liber arcana ferè omnia & *Naturæ & Artium* continet, verbi gratiâ, de *Porcellanis*, de *Sericis*, de *Tincturis*, de *Atramentis*, quomodo & ex quo fiant; item, quâ ratione *Gemmæ* è mari extrahantur, quî excidantur, aliaque ejusmodi infinita.

Author sūm ỳm sīm, Doctor Sina, qui Artium admodum curiosus, vitam omnem suam, in earum cognitione, & rerum artificialium inquisitione consumpsit. Voluminum debet esse trium, sed secundum allatum non est.

CCCLIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 21. *p.* 387.

Liber inscriptus,

tiēn
kūm
kái
vĕ,

Habes characteres supra n°. 358.

id est, *Rerum à Calo formatarum in Artibus patefactio.* 3. vol.

CCCLX.

Cat. Bibl. Reg. n. 40. *p.* 398.

Liber inscriprus,

tiēn
kūm
kái
vĕ,

Habes characteres supra n°. 358.

id est, *Operatio Cali in aperiendis rebus.* Locutio est è Philosophiâ Sinarum desumpta, quâ *Artes* à *Calo* derivatæ dicuntur. Est tantum 1. vol. separatum.

CCCLXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 22. *p.* 387.

Ejusdem Libri, sed ex aliâ editione malè sculptâ, pars secunda. 1. vol.

CCCLXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 49. *p.* 399.

Liber inscriptus,

sīn 新
kĕ 刻
pĕ 比
sīn 新
chaó 鈔
kuān 關
nân 南
xuí 稅
çĕ 則
lí, 例

id est, *Novæ editionis, Pequini novum Registrum, ad Nankini rectum consensum,* seu *pacta conventa pro vectigalibus.*

Sensus est, novam editionem factam Indicis, seu Catalogi hujus, qui est, & mercium quæ inter duas Urbes *Pekinum* & *Nankinum* ultro citroque comportantur, & vectigalium pro unâquâque merce solvendorum. 1. vol.

CCCLXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 46. *p.* 398.

Liber inscriptus,

hoá 畫
tă, 答

id est, *Responsio de Picturâ.*

Cum apud nos picturæ modus à Sinarum picturâ quàm maximè remotus sit, præsertim quoad figuras, & vestes, & lineamenta, sæpe interrogantur nostri de verâ pingendi & sculpendi Arte: quam *Naturæ* consentaneam esse, cum certò certiùs sit, mirum est, cur Sinæ alioqui *Naturæ* fautores acerrimi, aliud tamen nescio quid, quod in rerum naturâ non est, sectentur.

In Præfatione, quæ est de *Sculptoribus* & de *Pictoribus* generatim, Sinæ veteres reprehenduntur, quod figuras 10, 20 brachiorum, & alia ejusmodi monstra depinxerint contra omnem *Naturæ* viam.

Impressio facta sub çūm chīn, & Author Sacerdos è Societate Jesu. 1. vol.

CCCLXIV.

Cat. Bibl. Reg. p. 431.

Libri Sinici *Hoamgici*, seu qui *Hoamgii* fuerunt, & Opera post ejus mortem reperta.

1°. Horæ Sinicæ, msſ. pelle rubeâ contextæ, 1. vol. *in-12.*

2°. Preces aliæ separatæ. 2. vol.

3°. Catechismus per Quæstiones & Responsa. 1. vol.

4°. Libellus, in quo characteres aliquot cum eo titulo, *Eclaircissemens*, sed

sed Sinicus totus, & eorum temporum, cum ad Galliam nuper appulsus *Hoamgius*, gallicè disceret.

5°. Volumen quoddam parvulum ac sine titulo, in quo phrases multæ merè Sinicæ, cifris notatæ, nimirum ut alicujus Missionarii Operibus, fortè Rosaliensis, inservirent. 1. vol.

6°. Libellus, qui non aliud quàm Registrum diurnale, per menses distributum, ad annum 1709. 1. vol.

7°. Codex parvulus, in quo loca quædam de Incarnatione, qualia *Neophytis* à Missionariis tradi solent.

8°. Codices quidam, in quibus phrases 4, aut 5, aut 6, aut 7, aut 8 vocum & characterum, ab *Hoamgio* fortè ad usum privatum collectarum. 1. vol.

9°. Versio incepta & imperfecta Fabulæ cujusdam, ex earum genere, quas vocamus *Romans* gallicè.

10°. Volumen quoddam mſ. cui Titulus, *Reflexions sur l'état présent de la Chine*, quas *Hoamgius*, tanquam responsa eâ de re, ad quæstiones ipsi à me propositas, conscripserat..

11°. Fasciculus Foliorum Sinicorum, tàm manuscriptorum quàm impressorum, sed sine titulo & ordine. 1. vol.

12°. Initia Dictionarii Sinici, ejus nempe, quod ordinem Clavium sequitur, & in quo quædam tantum Claves, & quidam tantum ex illis Clavibus Characteres selecti. 1. vol.

13°. Schedæ quædam, in queis preces quotidianæ *Pater*, *Ave*, *Credo*.

14°. *Dialogi* inter Bonzium & Missionarium atque inter duos Mercatores, alterum extraneum, alterum Sinensem.

15°. *Nominum* & *Verborum* quorumdam Catalogus, seu Vocabularium, quod ut & cætera, Sinicè quidem, at Latinis tantum Litteris, ac sine ullo charactere, ita ut, sinicè discenti prorsus inutile sit, quomodo Dictionarium à *Kirkero* in fine *China illustrata* editum. Quidquid enim sinicè scieris, Latinis Litteris expressum, id omne vanum, ac sensûs vacuum, propter incommodam monosyllaborum Sinicorum ambiguitatem, cum hoc vel illud monosyllabum etiam ejusdem toni, semper multis, sæpe 10, sæpe 20, sæpe 30, sæpe 100 characteribus correspondeat.

Usus est *Hoamgius* Dictionariis duobus, merè Sinicis, sed DD. Illustriss. erant Missionariorum Extraneorum, apud quos diu manserat, & ab iis posteà requisiti, cæterum erant merè Sinici, scilicet çû luý & pìn çû ciēn.

16°. Libellus inscriptus kiā hiūn, &c. *De gubernandâ domo.* invol. 1. vol. 6. parvulorum.

LIBRI TUNQUINENSES.

CCCLXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 140. *p.* 411.

Meditationes de Dominicis primæ classis. 1. vol.

CCCLXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 143. *p.* 411.

Quæstiones de Articulis Fidei, scripturâ Tunquinensi. 1. tom.

CCCLXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 144. *p.* 411.

Tractatus de pietate erga parentes. 1. vol.

CCCLXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 145. *p.* 411.

Secundus Liber Consolationum. 1. vol.

CCCLXIX.

Cat. Bibliot. Reg. n. 148. *p.* 412.

Index peccatorum ad examen conscientiæ, eorum præsertim quæ homo contra se ipse admittit. 1. vol.

CCCLXX.

Cat. Bibl. Reg. n. 147. *p.* 412.

Meditationes ad tempus Paschæ, scripturâ Tunquinensi. 1. vol.

CCCLXXI.

Cat. Bibl. Reg. n. 149. *p.* 412.

De vitâ Christi Liber secundus.
De vitâ Christi Liber tertius.
Item vita Christi tomus 4. 7. 8.
Nonus Liber de vitâ Christi ex Evangelio.
Decimus Liber de vitâ Christi.

CCCLXXII.

Cat. Bibl. Reg. n. 150. p. 412.

Liber ἀκέφαλος, sed, ut ex sequentibus patet, Ecclesiasticus, atque etiam Officiorum Divinorum pars, charactere Tunquinensi: fuit olim Tunquinensis cujusdam vocati *Francisco*. 1. vol.

CCCLXXIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 151. p. 412.

Libri Tunquinensis pars tertia, qui videtur Militis cujusdam vita. 1. vol.

CCCLXXIV.

Cat. Bibliot. Reg. n. 152. pag. 412.

Liber Tunquinensis omnino mutilus, & ἀκέφαλος, de Religione tamen. 1. vol.

CCCLXXV.

Cat. Bibl. Reg. n. 153. p. 412.

Vitæ Sanctorum.
1. Januarii. 1. vol.
2. Februarii. 1. vol.
3. Martis. 1. vol.
4. Aprilis. 1. vol.
5. Maii. 1. vol.
6. Junii. 1. vol.
7. Julii. 1. vol.
8. Augusti. 1. vol.
9. Septembris. 1. vol.
10. Octobris. 1. vol.
11. Novembris. 1. vol.
12. Decembris 1. vol.

CCCLXXVI.

Cat. Bibl. Reg. n. 141. p. 411.

Vita Beatæ Virginis, Sinicè, sed scripturâ Tunquinensi. 1. vol.

CCCLXXVII.

Cat. Bibl. Reg. n. 142. p. 411.

Vita S. Ignatii Sinicè, sed scripturâ Tũnquinensi. 1. vol.

CCCLXXVIII.

Cat. Bibl. Reg. n. 146. p. 412.

Vita Sanctarum Domini Mulierum, charactere Tunquinensi. 1. vol.

LIBRI JAPONENSES.

Tres Libri, qui sequuntur, in Catalogo Bibliothecæ Regiæ supplendi.

CCCLXXIX.

Liber imperfectus, inscriptus,

Sinicè.	*Japonicè.*	
gĕ	*ni*	日
puèn	*fon*	本
kuš	*kuni*	國

Sinicè.	*Japonicè.*	
tí	*dei*	帝
hí	*ki*	系
liŏ.	*rio ku.*	畧

id est, *Imperatorum Japonicorum successionis compendium.*

Liber in Japoniâ, charactere Sinico

& Jeponico, *catta canna* dicto, impressus, & in novâ *Bataviâ* repertus. Continet Synopsio Chronologiæ Sinicæ, & brevem Impetatorum Jeponiæ Catalogum, videtur autem Operis majoris volumen secundum, 1°. Imperetores Jeponiæ & Sinæ quosdem omnino fabulos s repræseotet. Postee, in unâquâque paginâ, duss veluti columnas habet, unem de Imperatoribus Japonicis, quæ summa est, alterem de Imperatoribus Sinicis, quæ ima, & pergit usque ed *tŭ* hán cheô, Imperatorem decimum quintum, qui est hoâi yâm vâm. Annoteritur in unâquâque peginâ, non solùm Cycli enni, sed etiem, quot ennos regnevetit Imperator unusquisque.

CCCLXXX.

Liber inscriptus,

Guida de los Peccadores.

Japonicè. Impressus in Collegio Japonico Societetis Jesu, anno 1599.

CCCLXXXI.

Liber inscriptus,

Ra cu yo xu.

Sive Dictionarium Japonicum. Impressus est in Collegio Japonico Societatis Jesu, enno 1598. Characteres habet, hinc Sioicos, illinc Jeponicos; sed Sinicos scripturâ liberiori, & quelem usurpent Japones, & quandoque Sinæ ipsi in quibusdem Præfationibus, omnino à charecteribus chim, seu rectis, diversem.

LIBRI TARTARICI.

Sive eorum, qui Sinæ nunc regnant, Tartarorum.

CCCLXXXII.

Volumina megna & spissa, quæ à Tertaris de Historiâ & Moribus Mejorum suorum composite, Tartariem, & proinde Sinam ipsem, eerumdemque Regionum mutationes, ec bella, fusè repræsentant. Si Librorum quorumdam Sinicorum interpretationes edjunxeris, sunt voluminum 48.

CCCLXXXIII.

Libri longè pulcherrimi, & tum impressione, tum compectione, è pannis sericis admirabiles, in Bibliothecem Regiam ex Telonio, id est, magnâ Publicanorum Domo illati, idque in arcâ semi-ligneâ, semi-chartaceâ, in quâ reperta est Nota sequens.

Primò, Libros hosce Tartaricos omnes, nihil aliud continere præter Opere quatuor vesta & magnifica.

Deinde, Primum esse in involucris 6. sericis, & ea, quam gallicè *Satin* eppellamus, telâ, sed flevis, ad rubeum colorem vergentibus. Voluminum 36.

Secundum in involucrie 4, eâdem telâ, sed flaviore, & pertim rubeâ, voluminum 26.

Tertium in involucris 2, adhuc flavioribus, voluminum 20.

Quertum, in involucris 4 sed cæruleis, voluminum 31.

Ite ut summa sit voluminum in eâdem arcâ contentorum 113. Quæ omnie, præter Libros in tertio Involucro contentos, floribus sunt in telâ ipsâ pictis intertexta.

Tertiò, Quoad Linguam ipsam, & ee quæ commemoramus Opera, eos qui *Pekimi* nunc, & per totum Sinarum Imperium regnant, Tertaros, qui vulgò Terteri *man chen* eppellentur, etsi id à multis ite putatur, nihil minus fuisse quàm Barbaros, eâ ipsâ ætete, quâ in desertis ec solitudinibus vagari dicebentur, quæ res cum è Martinlo teste *αυτοψία* certa sit, ac præterea tentl Imperio subjugatio, divinâ quâdam sapientiâ à Tartaris concepte sit ac persecta, judicat Lector, 1°. eos non fuisse *ἀναλφαβήτους*, 2°. Istud eriam è Tertarico charactere constare, qui cum ed Syriacum vergat, jam diu seltem, & multò ante *Um kam & Genguiskanis* tempora, epud ipsos viguerit; hinc est igitur, quod Tartarl effecti Sinæ, ec Sinicos mores, absque ullâ hæsitatione amplexari sint; nam nisi satis civiles ipsi, & urbenitate quâdam, licèt minori præditi essent, non se ipsi ad Sinarum comitatem ec consuetudines tam facilè epplicassent.

Cæterum Linguæ in Tartariâ multæ sunt, & non solùm character harumce Linguarum omnino alius, sed Linguæ etiam multum distantes, ut è Grammaticâ apud Thevenotium impressâ patet, quam si cum vocabulis Thebethanis contuleris, iis nimirum, quæ apud Bayerum, & à me olim versa; illicò Linguas easdem, si non toto Cælo, saltem maximè diversas esse consenties; sed hæc aliàs & alibi.

Quartò, Quoad Opera tantis ac tam magnificis voluminibus contenta, versiones esse Librorum quorumdam Sinicorum, præsertim eorum, qui Sacri & Canonici appellantur, ut & y li κιm, ac cæterorum ad vitam dirigendam, ac mores conformandos pertinentium: nonnulla tamen inesse historica Tartariæ præsertim τῶν *Mantcheu*.

CCCLXXXIV.

Dictionarium Tartaro-Sinicum, eâ menta compositum, ut à Tartaris in Sinâ morantibus, vel è Tartariâ in Sinam venientibus, Lingua Sinica facilius addiscatur. 3. involucra vol. 14.

CCCLXXXV.

Dictionarium Tartaro-Sinicum, à R. Patre Domengio, è Societate Jesu, ad me missum, sed quod maris aquas in duobus ferè voluminibus omnino obliteravit, ac præterea mucore absumpsit; sed idem est, qui supra. Vol. 14.

CCCLXXXVI.

Aliud Dictionarium Tartaricum, hoc est, τῶν *Mantcheu*, eorum nempe Tartarorum qui nunc apud Sinas Imperium tenent; est autem amplissimum, & voluminum 16. & à R. Patre Domengio ad me missum est anno 1733.

Hæc verò est hujus Dictionarii natura, 1°. ut Tomi quatuor sint, in quibus ea, quæ in Dictionario explicanda sunt, vocabula, ordine quodam alphabethico, qui à nostro omnino diversus, in Indice generali, *Oug beri begen* vocato, continentur.

2°. Qui sequuntur Tomi, rerum ordinem habent, vocabulariorum nostrorum instar; incipiunt autem à Cælo, & quod Cælo convenit, nimirum, *tempus, tempestates, pluvia*, &c.

3°. Tum ad Imperium acceditur, & hic sunt, quæcumque ad exercituum divisionem, ad centurias, ad signa, &c. pertinet.

4°. Postea de Officiis ac Magistratibus agitur, atque eodem in loco de Examinibus apud Sinas fieri solitis.

5°. Hinc ad cæremonias tum publicas, tum privatas, quæ Religionem Sinicam quodammodo constituunt.

6°. Unde transit ad Musicam, quia Religionis pars quædam.

7°. Descendit postea ad Liberorum educationem, ad Studia, ad Scientias.

Sed hoc generatim annotandum, 1°. Author hujus Dictionarii Imperator Kām hī ipse, nec Præfationem solùm (ejus enim est, non aliûs) composuit, sed vocabula plæraque collegit & ordinavit. Dictionarium est vol. 21. sed propriè tomorum 10, quæ volumina 20, quòd in uno quoque tomo volumina duo conclusa sint, & in 1°. est adhuc *Præfatio*, quæ tomus primus, & Index uniuscujusque tomi, seu voluminum duorum, in capite primi illius voluminis est, ita ut *Indices* sint tot, quot volumina duplicia, sed neque hoc obstitit, quin post Præfationem, *Index* etiam generalis poneretur, unde ad cætera diverteres; in hoc enim Dictionario Imperator rationis unius ordinem, & naturalem rerum concatenationem in animo habuit, persuasus viam hanc unam esse ad comprehensionem facilem, doctam ac philosophicam; sed notitiam ejusdem operis, si non commodam, saltem ampliorem, aliàs iri à nobis datum speramus. Volum igitur est 20.

CCCLXXXVII.

Liber inscriptus,

tchouan
tchoue
outchou
pitghé,

id est, *Alphabethum Tartaricum* τῶν *Mantcheou*. 2. vol.

CCCLXXXVIII.

Liber inscriptus tartaricè,

Compendium Legis Christianæ. Volumen 1.

Liber omissus.

Liber omissus.

CCCLXXXIX.

Cat. Bibl. Reg. n. 34. p. 431.

Liber inscriptus,

sū 四 xū 書

tūm, 通

id est, τᾶ mêm çū *secunda pars.*
Hæc empta est à me Parisiis, commentario illustrata est interlineari. 1. vol.

Authorum Grammaticorum Sinarum Catalogus.

Apud Sinas, Libros in Grammaticam Artem, non solùm non deesse, verùm etiam abundare persentisces.

1°. ex variis iis quæ hinc inde colliguntur Authorum appellationibus, confici potest Bibliotheca quædam amplissima, scientiarum omnium; sed Libros exspectamus, neque huc nisi Regiâ authoritate adduci unquam possunt, exemplum hujusce rei unum tantummodo afferemus: attende Lector.

Qui ab Authore τῖ chím çū túm, *significationum* testes adhibiti, Grammatici apud Sinas noti, eorum sicut in nostrâ Præfatione promissum est, quamvis Opera ipsa allata ad nos non sint, tamen Catalogum Sinicè artexum hinc apponemus.

Titulus Titulorum. 正字通引證書目

1 許慎說文解字

2 徐鉉說文集註

3 徐鍇說文繫傳

4 吳淑說文五義

5 周伯琦說文字原

6 趙宧光說文長箋

7 釋曇域說文補

8 唐玄度九經字樣

9 張參五經文字

10 陸德明經典釋文

11 婁機班馬字類

12 歐陽融分毫正字

13 李涪刊誤

14 顏元孫干祿字書

15 顏之推訓俗文字略

16 陳惇字義詳講

17 陽尼字統

18 葛洪要用字苑

19 柴廣進聲音文字通

20 李鉉字辨

21 殷仲堪常用字訓

22 衛恒四體書勢

23 孫奕示兒編

24 鍾繇行楷書

25 洪适隸釋

26 林罕偏旁小說

27 錢承志正隸書隱

28 楪智纂倉雅字苑

29 林應龍逸古編

30 郭孔大經傳正誤

31 喬希大分韻集篆

32 趙明誠金石錄

33 宋宣和書譜

34 歐陽修集古錄

35 潘迪石鼓文音訓

36 薛尚功鍾鼎篆韻

37 楊道泰鍾鼎古今韻

38 李陽氷六書刊定

39 顏師古刊繆正俗

40 張有復古編

41 何承天纂文

42 顧野王玉篇

43 張揖古今字詁

44 呂忱字林

45 王安石字說

46 宋偽楊時字說辨

47 鄭樵六書略

48 鄭樵字始連環

49 孫強玉篇增補

50 丁度類篇

51 吳恭字林音義

52 阮孝緒文字集略

53 許謙假借論

54 洪武正韻

55 孫吾與韻會定正

56 楊時偉正韻箋

57 趙古則六書本義

58 周伯琦六書正譌

59 楊桓六書統

60 戴侗六書故

61 魏校六書精藴

62 倪鏜六書類釋

63 郭忠恕佩觿集

64 朱謀㙔輯古文奇字

65 韓孝彥篇海五音

66 韓道昭改幷篇海

67 屠隆篇海類編

68 張忻訂正篇海

69 王應電同文備考

70 葉秉敬字孳

71 吳元滿六書總要

72 顧起元客坐詮俗

73 顏眞卿韻海鏡源

74 田藝蘅篆隸同文擧要

75 范成大桂海雜字

76 吳元滿六書溯原

77 焦竑俗用雜字

78 李登正字千文

79 黃公紹古今韻會

80 方日升韻會小補

81 楊慎六書索隱

82 淩稚隆五車韻瑞

83 隱史宓山通雅

84 郝敬讀書通

85 焦竑俗書刊誤

86 呂維祺音韻日月燈

87 沈約四聲韻譜

88 徐邈五經音義

89 司馬光切韻

90 賈昌朝羣經音辨

91 延篤漢書音義

92 徐廣漢書音註

93 劉鑑經史動靜字音

94 孫炎字音

95 宋庠國語補音

96 吳棫韻補

97 朱熹毛詩楚辭古音

98 章黼韻學集成

99 王柏正始音

100 米芾大宋五音正韻

101 李登音義便考

102 陸法言廣韻

103 孫愐唐韻

104 李燾五音譜

105 呂靜韻集

106 武元之韻銓

107 張諒四聲韻林

108 李槩音韻決疑

109 丘雍禮部韻略

110 楊朴禮部韻拾遺

111 宋祁景祐集韻

112 毛晃增修互注韻略

113 程迥古韻通式

114 柴氏古韻通

115 王該羣玉典韻

116 劉善經四聲指歸

117 李嘉紹切韻四法

118 李士謙免疑字韻

119 李元壽韻要

120 張貴謨聲韻補

121 鄭升卿四聲韻類

122 王宗道切韻指玄

123 宓山切韻聲原

124 陳第毛詩古音考

125 陳第屈宋古音考

126 楊慎轉注古音略

127 吳元滿諧聲指南

128 劉鑑切韻指南

129 周德清中州音韻

130 呂坤交泰韻

131 蕭雲從韻通

132 釋神珙等切譜

133 釋處忠元和韻譜

134 釋智猷補修加字切韻

135 釋宗彥四聲等第圖

136 釋靜洪韻英

137 釋真空輯直旨玉鑰匙門法

138 蒙古韻略

Excerpta è variis Premari ad Amicum suum Fourmontium Epistolis.

In Epistolis Premari.

7. Septembre 1728.

» Je ne quitterois pas si-tôt cette ma-» tiere, si je n'avois à vous envoyer » un Traité Chinois, que je fis il y a » neuf à dix ans. Vous verrez-là ce que » c'est que les lŏ xū, dont tant de gens » se mêlent de parler, mais que la plû-» part, & même parmi les Chinois, » n'entendent guéres.

Du 29. Août l'année suivante.

» J'ai très-bien fait de vous envoyer » mon petit Traité Chinois sur le lŏ xū. » Je le fis autrefois, pour montrer aux » autres Missionnaires, que je ne crai-» gnois ni leur critique, ni celle des » Chinois même. Je n'ai pû le faire im-» primer, faute de Réviseur; car nos » gens sont ici, par rapport à ces ma-» tiéres-là, ce que sont vos Imprimeurs » par rapport à l'Hebreu & à l'Arabe.

Ce 4. Décembre 1728.

» Je vous envoye plusieurs Lettres » de moi sur differens sujets.

» Un *Dictionnaire Chinois*, recüeil de » toutes les manieres, dont les caracteres » Chinois ont jamais été écrits.

Cat. Bibl. Reg. p. 426. n. 80. 81. & 84.

» *Explication des 16. articles* par l'Em-» pereur régnant, où il met la Religion » Chrétienne parmi les fausses Sectes, » *pag.* 20.

» Un Panegyrique de S. Joseph en » Chinois, de ma façon.

» La pierre du Chensi.

» Les instructions de l'Empereur ré-» gnant, Xam lun.

Le Livre du P. Ricci. 2. *vol.*

» Les noms de familles rangez par le » feu Empereur.

Cat. Bibl. Reg. p. 427. n. 1.

» Le Pere Domenges vous envoye le » Dictionnaire Tartare fait par les or-» dres de l'Empereur kām hī.

Du 27. Août 1728.

» Pour répondre à la plûpart de vos » difficultés sur l'yĕ kím, je vous en-» voye *un assez long manuscrit*, dont je » n'ai point d'autre Exemplaire. J'aime » mieux qu'il soit entre vos mains, que » d'être rongé des vers après ma mort.

Ibid.

» Dans un coffre de cuir de la Chine, » que j'ai pris la liberté d'envoyer à Mr. » Pelletier, Controlleur des Finances, » vous avez là dedans la *Chronique Chi-» noise*, depuis puôn koú, jusqu'à hoâm » tí. Mon dessein étoit de vous donner » le reste de cette année, mais outre que » j'ai presque toujours été malade, on » m'a obligé de travailler à un *Diction-» naire Latin-Chinois*, à l'usage des nou-» veaux Prêtres, à qui nous apprenons » le Latin. *Ailleurs*, je ne le garantis » point sans faute. «

(Hinc Dictionarium est Europæis ferè inutile, cum characterum Sinicorum pronunciatio absit omnis.)

Du 16. Octobre 1728.

» On a offert à l'Empereur kām hī, » de deux jours en deux jours, pendant » plus de quarante ans, tous les Livres » qu'on pouvoit déterrer, encore ne » sçai-je, si on a pû déterrer tout. «

(Hinc quæ sunt à me, de Librorum Sinicorum multitudine dicta (*Medit. Sinic. Præf.*) ad amussim exacta esse, discere est. Vide & Semedonem, & alios quàm plurimos de Examinibus & Litteratis.

Du 28. Novembre 1730.

» Vous n'avez qu'à regarder comme » votre bien propre, tout ce que je vous » ai envoyé & vous envoyerai dans la » suite. «

(Hoc à meis moribus omnino alienum, neque unquam feci, nec faciam: suum cuique tribuatur, quidquid hìc Sinicum, à me uno est, nec quidquam Hoamgii, nec Prèmari, neque aliûs ulliûs.

Catalogue

Du 10. Décembre 1728.

Catalogue pour Mr. Fourmont.

» Un paquet assez gros, enveloppé » de papier builé, dans lequel sont di- » vers Livres Chinois, des Ecrits, mes » Lettres, & du papier de trois sortes. » Un Dictionnaire Chinois.

» Le chán baì kím, dans un paquet » séparé, en un seul tome.

» Une Histoire, ou Nouvelle Chi- « noise, en six volumes.

» Notice de la Langue Chinoise, en » cinq tomes. Il y a là un paquet de » Lettrés, deux boëtes de pinceaux » Chinois, une livre d'encre de la Chi- » ne, trois boëtes mises en un paquet, » une petite boëte d'encre pour écrire » en rouge.

» Quatre éventails dans deux boëtes.

» Une écritoire pour broyer l'encre » rouge.

» Une autre pour l'encre ordinaire.

» Une petite machine pour reposer le » pinceau, en attendant qu'on le re- » prenne.

Du 4. Décembre 1728.

» Vous irez ensemble (le P. le Camus » & vous) chez Mr. l'Abbé Raguet, » pour partager les petits riens que je » vous envoye.

(Factum id in Bibliothecâ Regiâ ipsâ, coram CC. Viro Paulo Bignonio, Bibliothecæ ejusdem Præfecto.

Du 10. Décembre 1728.

» J'ai ajouté depuis, un recüeil Chi- » nois des anciens Philosophes, qu'on » appelle tsée : *item* un chán baì kím : » *item* hoâ tou yuen, en 6. vol. *item* le » broüillon d'un ancien traité sur les » hiéroglyphes.

Ibid.

» Vous verrez dans le manuscrit dont » je parle plusieurs endroits, ou effacez, » ou barrez, j'ai mieux aimé déférer au » goût d'autrui, qu'au mien propre. » Je crois que vous jugerez, qu'en plus » d'un endroit j'ai été trop complaisant. » Au reste, je vous abandonne entiere- » ment cet écrit, aussi-bien que mon dis- » cours Chinois sur la même matiere.

» Un Dictionnaire Tartare & des re- » marques sur l'écriture & la pronon- » ciation Tartare. L'un & l'autre, c'est » le P. Domenges, qui vous en fait pré- » sent, & qui travaillera de plus à une » Grammaire Tartare, s'il voit que cela » vous fasse plaisir. Il a de plus un Dic- » tionnaire Tartare Chinois, mais il est » difficile de trouver un bon Copiste, » & d'ailleurs il coûteroit cher. Ici les » Missionnaires n'ont précisement que » le vivre & le vêtement, & partant ils » ne peuvent faire ce qu'ils souhaitent.

Du 10. Novembre 1731.

» J'adresse à Mr. l'Abbé Bignon un » petit coffre, dans lequel vous avez la » meilleure part.

Le 4. Décembre 1731.

» J'envoye cette année à Paris les Li- » vres suivans.

» 1°. L'y kim de l'Empereur Kām hī, » pour Mr. l'Abbé Bignon.

» 2°. Les Opuscules de ngheou yam » sieou, pour vous, par Mr. le Cheva- » lier Robuste.

» 3°. L'Histoire des Femmes illustres, » à Mr. le Chevalier Robuste, pour Mr. » son Oncle.

» 4°. Les Comédies de la Dynastie » des yuen, en 4. tao, pour vous, par » Mr. du Velaer.

In eâdem.

» ayant achevé toutes mes Lettres, » & confié à Mr. du Brossay mes écrits » pour vous, j'ai cru avoir encore assez » de tems pour vous donner quelque » nouvelle connoissance Chinoise, & de » peur que vous ne vous imaginiez qu'- » on ne peut tirer de moi que des hiéro- » glyphes ou des koua, je vous envoye » un Livre Chinois nommé yuên gîn pĕ » tchong, en 40. vol. C'est un recüeil » des cent meilleures piéces de Théatre » qu'on ait faites sous la Dynastie des » yuên.

(Narrat deinde Premarus, à se mei gratiâ versam esse Tragicocomœdiam 85, quæ gallicè inscripsit : *Le petit Orphelin de la Maison de Tchao.* Et paginis sequentibus addit : *Si vous le jugiez digne de paroître, vous pourriez le faire imprimer sous votre nom, sans craindre qu'on vous accuse de larcin, puisqu'entre amis*

Oooooo

tout est commun, puisque je vous le donne, & puisque vous y aurez la meilleure part si vous vous donnez la peine de le revoir. Timuitne hoc Duhaldius? scilicet, Epistolâ subdolè interceptâ, Librum suum, hàcce meâ, & ad me destinatâ Tragicocomœdiâ, ornare non dubitavit. Atqui eam, si à me petiisset, dedissem ultrò; & si me de Linguâ Sinicâ interrogasset, monniissem quoque, neque imaginariis, ac omnino falsis notis, pulchrum illud & nobile volumen conspurcari essem passus.)

Du 4. Décembre 1731.

» Pour entendre les Ouvrages écrits » dans ce stile familier, qu'on appelle » le *petit langage*, il faut absolument » sçavoir les *Particules*: vous en serez » absolument convaincu par la lecture » d'une seule Comédie, ou du Roman » que je vous envoyai il y a quatre ans.

Et infra.

» Les deux cents francs *de gratification* qui me sont venuës cette année, » s'en sont presque allés en differentes » empletes: faites donc qu'on ne m'oublie pas à l'avenir. *Vid. Ep.* 30. *Août* 1731. 300 réduits à 200 par le change.

(Hinc eam quæ ad Premarum è Bibliothecâ Regiâ à me missa est, pecuniam, discere est, non ideò missam, ut solverentur Libri ulli; nam & quos pro Rege emerat, ii antea & jam pridem soluti fuerant; sed in beneficii & remunerationis [*gratification*] locum fuisse; alioqui nihil omnino exspectare debuisset amplius, sed & illustrissimo Abbati Bignonio, & mihi Amico suo intimo, Libros dono, non tunc emptitios, sed suos, mittebat lubens. Mortem enim mox futuram pertimescebat, quod ad me in multis Epistolis scriptitat, præsertim in ultimis anni 1731. » J'avois » déja eu deux attaques fâcheuses, qui » faisoient craindre pour la paralysie, » cela est revenu ce mois de Septembre. » On dit que l'Etude du Chinois m'a » épuisé, & que si je continue à m'y ap- » pliquer si fort, je suis perdu....... » Ne laissez pas toujours de m'écrire, » jusqu'à ce que vous apreniez ma » mort. « Vitam autem produxerat annos quosdam, & identidem per anni curriculum, relaxationis & consolationis suæ ergo ad me scribebat. Sed eæ Litteræ omnes, aut mari in navibus, aut aliquâ tandem viâ, interceptæ, perierunt.)

Du 27. *Août* 1731.

» Je vois que vous avez lû avec soin » une infinité de Livres, qu'on a imprimez en Europe sur les choses de la » Chine; mais j'espere que vous reconnoîtrez bientôt, qu'on ne peut pas faire » grand fond sur tout cela, on n'y gagne que des préjugez, dont on a de » la peine à se défaire. Le P. Martini » surtout est rempli de fautes, & quand » il traduit le Chinois, il fait voir à ceux » qui l'entendent, qu'il ne l'entendoit » pas. Vous en ferez aisément convaincu, si vous cherchez dans le chû kim » les endroits qu'il en a traduits au commencement de son Histoire. Kircher » étoit un homme curieux, qui rece- » voit à bras ouverts tout ce qu'on vouloit lui donner, & qui n'étoit pas en » état de reconnoître, si on lui disoit » vrai. Le Pere Couplet & ses Compagnons sont un peu plus croyables, » parce qu'on voit bien, qu'ils entendent » la Langue; mais leur Abbregé Histo- » rique, &c.

(Hæc illa omnia ipse jam diu annotâram, sed à Premaro, ejusdem Societatis Missionario, & Sinicè doctissimo scripta esse, id verò nonne acceptius? cæterùm Premari opinationes de Historiæ Sinicæ initiis, approbare nondum potui.)

Du 10. *Novembre* 1731.

» Je vous remercie des objections » que vous me communiquâtes dans la » même Lettre du 10. Septembre. « (Quod in aliis Epistolis multoties repetitum.)

A Macao, ce 6. *Octobre* 1733.

» Il y a dans le coffre que j'adresse à » Mr. l'Abbé Bignon 217. volumes Chi- » nois. Les xě sān kím en comprennent » 139, les autres Livres divers en font » 65, & le Dictionnaire Kām hī tsè tiēn » en devroit avoir 39, si je ne l'avois » pas fait pour ma commodité relier en » 13, excepté ce dernier Ouvrage, qui » peut demeuter comme il est, j'ai fait » partager les autres en 22 taó. Les xě » sān kim en 14, & les autres Livres » en 8. C'est Mr. le Chevalier Robuste

» qui fera les frais de la relieure, car je » ne puis faire cela ici à Macao, faute » d'Ouvriers, & quand je ferois à Canton, je ne le pourrois faute d'argent.

» Le Dictionnaire est pour vous. » Pour ce qui regarde la connoissance » de tous ces Livres, je vous renvoye » à une de mes anciennes Lettres, dans » laquelle je vous parle presque de tous. » Les Poësies de Tou pou & de Li tài » pě, sont en grande & belle impres» sion; mais ce qu'ils ont de précieux, » c'est quelques remarques du Sçavant » Lieou ell tchi, & la peine qu'il a prise » en les lisant, de distinguer toutes les » phrases par des points & des virgules.

(*Hæc quam innuit Epistola sic habet.*)

N°. 2. » Il y a en Chine d'amples re» cüeils, où l'on parle de toutes sortes » de sujets, c'est comme autant d'ab» bregez de Bibliotheques entieres, tel » est, par exemple, celui de Tang king » tchuen, imprimé en 1581, la 9 année » de Van li, en soixante volumes assez » gros, grandes planches, beaux cha» racteres & bon papier. Le Tung kao » qui va à 348 kuen, &c. On trouve » dans ces sortes de ramas, une infinité » de beaux Discours, faits par des Au» teurs, qu'on chercheroit en vain chez » les Libraires. J'ai eu par hasard un » recüeil des plus belles Poësies Chi» noises, il est en 20 gros volumes, » belle impression, avec des Commen» taires, il s'appelle Lou tchin tchu ven, » il renferme des piéces de plus de cent » Poëtes differens, il est imprimé en 1578, la 6 année de Van li.

N°. 3. » Après les king, il n'y a point » de Livres plus anciens & plus curieux » que ceux qui composent le tsó tsang, » mais ne l'a pas qui veut, c'est un su» perbe & vaste recüeil, qui se vend » sept cens vingt taels: jugez par ce prix » de la beauté & de l'étenduë de l'Ou» vrage, vous avez là tous les anciens » Auteurs, qu'il est impossible de trou» ver ailleurs. Les planches sont fort » grandes, les characteres magnifiques, le » papier Royal & la relieure brillante; » rien de plus digne de la Bibliotheque » du Roi. Il y a quatre Mandarins uni» quement destinez à garder ce thrésor. » Quand l'Empereur veut en faire des » présens, on en fait tirer les Exem» plaires qu'il demande, & c'est alors » que ces Mandarins en peuvent avoir » quelques-uns, mais qu'ils ne vendent » pas encore publiquement.

Du 10. Décembre 1728.

» Les Tartares Occidentaux ont des » mines qui méritent d'être creusées. » Leurs Prêtres se nomment *Lamas*, & » gardent une espéce de Hierarchie. Le » grand *Lama* demeure à *Lassa*, Ville » capitale du *Thibet*, & c'est comme le » Pape. Les *Houtouton* sont comme les » Evêques. Outre leurs Lettres & leur » Langue ordinaire, qui n'ont que fort » peu de rapport aux Lettres & à la Lan» gue des Tartares Orientaux, ils ont » de plus des charactères antiques & sa» crez, qui ne sont connus que des plus » sçavans d'entre eux. C'est dans ces » caracteres, que sont écrits des Livres, » qui ne se trouvent que dans les Biblio» theques de leurs grands Monasteres. » L'Empereur kám hi disoit que les ha» biles *Lamas* parlent comme nous de la » Trinité & de l'Incarnation, & aucun » Missionnaire n'a encore jamais tenté » la conquête de ce thresor.

Du 17. Décembre 1728.

» Les Tartares Maîtres de la Chine, » n'ont aucuns Livres de leurs Païs. La » Langue dont ils se servent est belle, » ils l'ont beaucoup enrichie depuis » qu'ils sont Souverains à la Chine. Il » faudroit 2 ou 300 pataques pour ache» ter les Livres Chinois que les Tarta» res ont traduits.

Du 16. Octobre 1728.

» La plûpart des Livres dont j'ai par» lé jusqu'ici, sont dans le Catalogue » que vous m'avez envoyé l'année pas» sée, j'y en ai trouvé plusieurs de » moindre conséquence, plusieurs au» tres que vous avez dans le xě sān kím, » plusieurs autres aussi qu'il est très» difficile de trouver, plusieurs enfin qui » me sont inconnus.

Adjicere hîc ego plurima, & ea quidem infinita; quot enim lectitando, Au» thores Sinenses reperi, ita ut eorum nomina non compleceretur Index amplissimus?

Sed hîc tandem terminandus Catalogus noster, cujus texendi causæ multæ; nam 1°. post Grammaticam, cognoscendi etiam Libri: saltem qui aut lectu dignissimi, aut in manibus hominum

frequentissimi. 2°. Notitiæ Catalogi Bibliothecæ Regiæ, quales dederam, truncatæ in plærisque, quia nomina Operum & Authorum sola necessaria visa sunt, quod non erat satis. 3°. Illic quidem, juxta materiem, divisio Librorum facta, sed pro uno quoque anno, ita ut observentur tempora queis è Sinâ allati, atque in Bibliothecam Regiam illati fuerunt: hic in unum, ad Doctrinam accuratè collecti omnes, qui ejusdem *Scientiæ* aut *Artis*, quod post Grammaticam & in Studiosorum gratiam oportuit. 4°. In Catalogo Bibliothecæ Regiæ, *pag.* 427. n°. v. is quem posueram Titulus, mutatus est, nescio quam ob causâm, & ii, qui sequebantur Libri, loco emoti, & qui *mei*, ad Libros *Regios* adjuncti à me fuerant, non solùm confusis ab Amanuensi foliis, hinc illinc, sed *titulo*, qui sequentibus paginis inferi debuerat, planè *omisso* dispersi sunt, & oblivioni omnino traditi; idcirco eosdem hic commemoratos, & quod consequens, Epistolas *Premari* in testimonium exceptas vides. Qui ergo in præcedente Catalogo deerat Catalogus, id est, meorum, & ad me à *Premaro* è suis ipsis Libris missorum & dono datorum, indicatio hæc est.

1. lŏ xû, *Cat. Bibl. Reg. pag.* 431. *art.* 27. 1. vol.
2. chuèn çû luì mŏ, *Cat. Bibl. Reg. p.* 420. *art.* 25. 121. 1. vol.
3. xam lun, explicatio art. 16. 1. vol.
4. xîm yo se chuen, Divi Joseph Oratio panegyrica, *Cat. Bibl. Reg. pag.* 431. *art.* 29. 1. vol.
5. Lapis xen si, *Cat. Bibl. Reg. p.* 431. *art.* 31. 1. vol.
6. xam lun, vel imperat regnantis documenta, *Cat. Bib. Reg. p.* 431. *art.* 28. 1. vol.
7. yu chi pe kia, *Cat. Bibl. Reg. pag.* 427. n°. 1. 1. vol.
8. Dictionar. Tartaro-Sinicum ad me à Patre Domengio destinatum & dono missum, *Cat. B. Reg. p.* 432. 14. vol.
9. xan haì kím, *Ibid. pag.* 430. *art.* 12. 1. vol.
10. Historia, *une nouvelle*, Ibid. *p.* 430. *art.* 23. 6. vol.
11. lao cu cie kiai, Philosophorum Sectæ tao collectio, *Cat. Bibl. Reg. p.* 424. *art.* 69. 2. vol.
12. cu cu pim, *Cat. Bib. Reg. pag.* 425. *art.* 70. 4. vol.
13. ce xe ulh kia, &c. *Ibid. art.* 71. 4. vol.
14. çu çu tem, *ibid. art.* 72. 2. vol.
15. choam çu nan hoa kim, *ibid. art.* 73. 4. vol.
16. choam çu yn, *ibid. art.* 74. 4. vol.
17. choam çu kiai, *ibid. art.* 75. 3. vol.
18. hoa tou yven, Fabula Romanensis, quam omisisse videmur in Bibliothecæ Regiæ Catalogo, 6. vol.
19. Dictionarium Tartaricum, *Cat. B. Reg. pag.* 433. *art.* 5. 20. vol.
20. ngheu yam sieu ven cie. *Cat. B. Reg. p.* 427. *art.* 1. 2. 24. vol.
21. yven gin ça kie pe chum; Comœdiæ, sive Tragicocomœdiæ, *Catal. Bibl. Reg. p.* 430. *art.* 22. 40. vol.
22. Fabula quæ *art.* 22. memoratur, eadem quæ n°. 10.
23. kăm hi tse tien, *Cat. Bibl. Reg. p.* 426. *art.* 79. 40. vol.

Summa est volum. 172.

Qui è *Meditationibus Sinicis* Dictionariorum ordinem, usumque, & Tribunalium, id est, Clavium 214. Doctrinam semel perceperit, si *Grammatica* hujus *Mandarinicæ*, ex unâ parte, si ex aliâ *Librorum Sinicorum* tot, tamque excellentium cognitionem adjunxerit, quomodo in Sinicis, dicetur hospes? At eodem Regis Christianissimi beneficio, & eodem labore nostro, Dictionaria brevi consequutura, speret Lector.

FINIS.

LETTRE DE MONSEIGNEUR L'EVESQUE d'Ecriné *, Vicaire Apostolique du Yûn nân.

Reçûë par M. Fourmont en Août 1742.

De Tchîng toû, *Capitale de la Province de* Sú tchouēn *en Chine, le* 9. *Août* 1741.

L'Honneur que vous me faites, Monsieur, & la part que vous voulez bien prendre à celui que je viens de recevoir du S. Siége, m'ont été d'autant plus sensibles, qu'ils me viennent d'une personne que sa réputation me faisoit désirer de connoître, sans pouvoir presque l'esperer. Je ne sçaurois donc assez vous remercier, Monsieur, de l'avantage que vous me procurez si gracieusement. Les premieres années que je me trouvai à Canton, je fus fort surpris d'apprendre du feu P. de Premare, que vous aviez, Monsieur, composé à Paris une Grammaire de la Langue Chinoise; & ce qui est de plus extraordinaire, qu'elle se fût trouvée presque conforme à la *Notice* que ce Missionnaire, qui avoit vieilli en Chine, y avoit composée. Je fus encore bien plus étonné, lorsqu'on me dit que vous tiriez toutes ces connoissances de votre fond seul, & d'une application étonnante aux Livres Chinois, sans y avoir eu aucun Maître. Je regardois cela comme un fait prodigieux, & j'étonnai furieusement tous les Chinois à qui je le racontai. Mais quand je reçus l'année passée vos *Méditations Chinoises*, & que je les leur montrai, ils furent obligés de reconnoître la vérité de mon rapport, qu'il avoient, je pense, d'abord regardé comme une fable, tant la chose est extraordinaire.

Il faut assurément que Dieu vous ait donné des talens bien particuliers, & que vous ayez eu, Monsieur, une patience opiniâtre, pour ainsi dire, pour venir à bout de surmonter tant de travaux: mais en revanche, le plaisir que vous sentez à present dans ces connoissances, doit être bien doux, & la réputation qu'elles vous acquierent, va être bien glorieuse, surtout si vous donnez au Public les Livres que vous lui promettez. La Grammaire dont vous parlez, sera un Ouvrage de la derniere utilité; elle donnera à plusieurs le desir d'apprendre une Langue des plus belles, en leur en donnant toutes les facilités. Il seroit à souhaiter, que l'étude de cette Langue vint en vogue parmi les Sçavans, ils découvriroient dans ses Livres, des connoissances aussi utiles que curieuses, & la Religion en retireroit un avantage essentiel; ce seroit la traduction des Livres sacrés, qui manque absolument à l'Eglise de la Chine; c'est pour cela que je desire, Monsieur, que Dieu benisse vos travaux, & ceux des autres, que votre Exemple excitera à l'étude de cette Langue, je voudrois de tout mon cœur être en état de pouvoir profiter de vos lumieres, & de vous faire part même du peu de connoissance que j'ai de cette Langue; mais jusques à present je suis si occupé, que je n'ai pas la moindre commodité pour faire ce que je desirerois là dessus. Je n'ai jamais entendu parler du receuil de l'Imprimerie Impériale dont vous écrivoit le P. de Premare. Il y a quelques Livres qui traitent de l'*éloquence*, & de la maniere de composer; mais je ne sçache pas, qu'il

* M. de Martillac.

y en ait de *Grammaire*, du moins je n'en ai jamais vû, ni entendu parler, hors ce qui est à la tête des Dictionnaires, qui est uniquement pour servir à la connoissance des caracteres, la maniere de les prononcer & les chercher dans leur Dictionnaire. Je chercherai pourtant, & je serois ravi de trouver quelque Livre assez curieux pour mériter d'être presenté aux personnes illustres dont vous me parlez, Monsieur, & d'augmenter les richesses littéraires de la Bibliotheque du Roi : dès que j'en trouverai de tels, je profiterai avec plaisir de l'occasion, pour vous marquer en particulier, Monsieur, l'estime & la considération dont je suis rempli pour votre personne, & combien je desire entretenir le commerce d'amitié dont vous avez bien voulu faire les avances.

J'ai l'honneur d'être avec beaucoup de respect,

MONSIEUR,

Votre très-humble & très-obéissant serviteur, † JOACHIM, Evêque d'Ecriné, & Vicaire Apostolique du Yûn nân.

PRIVILEGE

En faveur de l'Académie Royale des Inscriptions & Belles-Lettres, pendant 30 ans, pour l'Impression, Vente & Débit de ses Ouvrages.

LOUIS, PAR LA GRACE DE DIEU, ROI DE FRANCE ET DE NAVARRE : A nos amez & feaux Conseillers les Gens tenans nos Cours de Parlement, Maîtres des Requêtes ordinaires de notre Hôtel, Baillifs, Sénéchaux, Prevôts, Juges, leurs Lieutenans, & à tous autres nos Justiciers & Officiers qu'il appartiendra, SALUT. Notre Académie Royale des Inscriptions & Belles-Lettres, nous a très-humblement fait remontrer, qu'en conformité du Reglement ordonné par le feu Roi notre Bisayeul, pour la forme de ses exercices, & pour l'impression des divers Ouvrages, Remarques & Observations journalieres, Relations annuelles, Mémoires, Livres & Traités faits par les Académiciens qui la composent, elle en a déja donné un grand nombre au public, en vertu des Lettres de Privilege qui lui furent expédiées en Commandement au mois de Décembre 1701 : mais que ces Lettres étant devenuës caduques, elle Nous supplie très-humblement de vouloir bien lui en accorder de nouvelles. A CES CAUSES, & notre intention étant de procurer à l'Académie en Corps, & à chaque Académicien en particulier, toutes les facultés & moyens, qui peuvent de plus en plus rendre leur travail utile au Public, nous lui avons permis & accordé, permettons & accordons par ces présentes, signées de notre main, de faire imprimer, vendre & débiter en tous les lieux de notre Royaume, par tel Libraire qu'elle jugera à propos de choisir, les Remarques ou Observations journalieres, & les Relations annuelles de tout ce qui aura été fait dans les Assemblées de ladite Académie, & généralement tout ce qu'elle voudra faire paroître en son nom : comme aussi les Ouvrages, Mémoires, Traités, ou Livres des particuliers qui la composent, lorsqu'après les avoit examinés & approuvés, aux termes de l'Article xliv dudit Reglement, elle les jugera dignes d'être imprimés ; pour joüir de ladite Permission par le Libraire que l'Académie aura choisi, pendant le tems & espace de trente ans, à compter du jour de

la datte des presentes ; Faisons très-expresses inhibitions & deffenses à toutes sortes de personnes, de quelque qualité & condition qu'elles soient, & nommément à tous autres Libraires & Imprimeurs que celui ou ceux que l'Académie aura choisi, d'imprimer, vendre & débiter aucuns desdits Ouvrages, en tout ou en partie, & sous quelque prétexte que ce puisse être, à peine contre les contrevenans, de confiscation au profit dudit Libraire, & de trois mille livres d'amende, applicable un tiers à Nous, l'autre tiers à l'Hôpital du lieu où la contravention aura été faite, & l'autre tiers au Dénonciateur, à la charge qu'il sera mis deux Exemplaires de chacun desdits Ouvrages dans notre Biblitheque publique, un dans celle de notre Château du Louvre, & un dans celle de notre très-cher & féal Chevalier Garde des Sceaux de France le Sieur Chauvelin, avant que de les exposer en vente ; & à la charge aussi que lesdits Ouvrages seront imprimés sur de beau & bon papier, & en beaux charactères, suivant les derniers Réglemens de la Librairie & Imprimerie, & de faire registrer ces presentes sur le Registre de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris ; le tout à peine de nullité des présentes : du contenu desquelles vous mandons & enjoignons de faire joüir & user ladite Académie & ses ayans cause pleinement & paisiblement, cessant & faisant cesser tous troubles & empêchemens. Voulons, que la copie desdites présentes, qui sera imprimée tout au long au commencement ou à la fin desdits Livres, soit tenuë pour duëment signifiée, & qu'aux copies collationnées par l'un de nos amés & feaux Conseillers-Secretaires, foi soit ajoutée comme à l'original. Commandons au premier notre Huissier ou Sergent sur ce requis, de faire pour l'exécution des Presentes tous Exploits, Saisies & autres Actes nécessaires, sans autre permission ; CAR TEL EST NOTRE PLAISIR. Donné à Marly le quinziéme jour de Février, l'an de Grace mil sept cens trente-cinq, & de notre Regne le vingtiéme. *Signé*, LOUIS : *Et plus bas*, Par le Roy, PHELYPEAUX.

Regiſtré ſur le Regiſtre IX. de la Chambre Royale & Syndicale des Libraires & Imprimeurs de Paris, N°. 66. fol. 57. conformément au Réglement de 1723, qui fait défenſe, Article IV, à toutes perſonnes, de quelque qualité qu'elles ſoient, autres que les Libraires & Imprimeurs, de vendre, débiter & faire afficher aucuns Livres, pour les vendre en leurs noms, ſoit qu'ils s'en diſent les Autheurs ou autrement, à la charge de fournir les Exemplaires preſcrits par l'Article CVIII *du même Réglement. A Paris le 5 Mars 1735.* Signé, G. MARTIN, Syndic.

EXTRAIT DES REGISTRES DE L'ACADEMIE Royale des Inscriptions & Belles-Lettres.

Du Vendredi 31. Août 1741.

CE jourd'huy M. l'Abbé Sallier & M. Mellot, Commissaires nommés par l'Académie pour l'examen de l'Ouvrage de Mr. Fourmont l'aîné, intitulé ; *Lingua Sinarum Mandarinica Grammatica duplex.* Item : *Catalogus Librorum Regiæ Bibliothecæ Sinicorum*, &c. en ont fait leur rapport, & dit qu'ils ont trouvé l'un & l'autre Ouvrage dignes de l'impression ; en conséquence duquel rapport, & de leur Approbation par écrit, l'Académie a cédé audit Sieur Fourmont son droit de Privilege, pour servir à l'impression desdits Ouvrages. Fait à Paris au Louvre, ledit jour Vendredi 31. Août 1742. *Signé*, GROS DE BOZE, *Secretaire Perpétuel de l'Académie.*

Regiſtré ſur le Regiſtre XI. de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris, pag. 59. conformement aux Réglemens, & notamment à l'Arrêt du Conſeil du 13 Aout 1703. A Paris le 6, Septembre 1742. Signé, SAUGRAIN, *Syndic.*

E R R A T A.

I°. *Ex Præfatione.*

PAg. ij. lin. 22. *lege* quodammodò *unâ voce.*
p. iv. l. 3. fatebêre *lege* fatêbere
p. xiij. l. 42. *post* singulæ *scribe* non: sed,
p. xix. l. 21. prætexi *scribe* prætexui
p. xxij. & xxiij. *nota* utraque ad utramque paginam pertinet, & prior præcipuè ad poster. lin. 7. 8. & sequent.
p. xxvj. l. 12. gemanus *scribe* germanus
ibid. l. 31. ostendere *scribe* offenderem
p. xxxiv. l. 38. hanc autem ipsam *scribe* hanc eandem ipsam
ibid. l. 39. ne verò *á linea* Ne vero
p. xxxv. l. 2. *junge* unamquamque
ibid. l. 44. procliavis *scribe* proclivis
p. xxxviij. l. 9. *scribe* non, ignoscant.

II°. *In Latinis & Græcis.*

Pag. 7. lin. 14. *scribe* Annami
p. 14. col. 2. *scribe* curtus
p. 28. col. 2. l. 3. *scribe* per
p. 47. *scribe* VII.
p. 69. l. 2. post tr. *adde* 8.
p. 77. l. 10. *scribe* V.
p. 81. l. 21. pro 2°. *scribe* secundo
p. 85. col. 1. l. 3. *scribe* 5°.
p. 91. col. 2. l. 16. *repone* 3°. Optativus 4°. Imperativus
p. 104. l. 8. *scribe* factus
p. 133. l. 4. *scribe* nunquam
p. 184. col. 1. l. 21. *adde* vel ùlh tono 3°. ut infra.
p. 184. col. 1. l. 7. *scribe* constituant
p. 211. l. antep. *sublato* secundus, *adde* lin. penult. Secundus, Textus nudus ex eodem lûn yû.
p. 221. l. pen. *scribe* 4. 9.
p. 242. l. 13. *scribe* catachresis
p. 251. l. 13. *&* p. 254. l. 22. *scribe* charactere est
p. 272. col. 1. l. 12. *scribe* demittas
p. 330. col. 2. l. 27. *scribe* sicut
p. 340. col. 1. l. 26. *scribe* εποποιιας
p. 341. col. 1. l. 24. *scribe* accepta
p. 355. col. 1. l. 4. *scribe* significans

III°. *In Sinico-Latinis.*

P. 48. l. antep. *scribe* çûn
p. 50. l. 2. *scribe* xim
p. 97. col. 2. *scribe* çō
p. 161. l. 14. *scribe* çò
p. 187. col. 2. l ult. *scribe* ùlh
p. 264. col. 2. *scribe* çûo
p. 267. col. 1. l. 2. *scribe* siaò
p. 333. l. 35. *pro* kî *scribe* xî

IV°. *In Gallicis.*

p. 18. l. 3. *dele* pour

V°. *In Catalogo.*

P. 346. l. 14. perpetratæ *leg.* perpetrata
p. 348. l. 20. Claudiopoleos *lege* Eleutheropoleos
p. 354. col. l. antep. *leg.* confirmata
p. 355. l. 29. *leg.* suppleotur
lin. penult. *leg.* accommodatum
p. 361. n°. IX. *del.* Codices Regios n°. 49. *leg.* numerum v.
p. 362. l. 22. *leg.* xuĕ
p. 363. l. 18. usu *repone* virgul. ,
p. 366. l. 6. *scribe* túm guéi fù
lin. antep. *leg.* chu meu guei
ibid. n. XXVI. dele *Liber inscriptus*
ibid. col. 2. l. 21. *leg.* Mauritanicæ
p. 371. col. 2. l. 34. kuam tum *l.* nân kīm
ibid. lin. 39. *leg.* kīm
p. 373. col. 2. l. 21. mîn *leg.* mîm
p. 377. col. 1. *l.* principia : hæc vox demittenda è regione duarum sequentium kām mŏ
p. 387. col. l. 37. scriptæ *l.* scripti
p. 390. col. 2. l. 7. vâm *scribe* hoâm
p. 401. col. 1. l. 15. & 17. suen *l.* suèn
p. 415. col. 1. l. 31. *leg.* calluerit
p. 419. n°. 126. lin. supra charact. mŏ, non è charactere
p. 425. col. 1. l. 11. *leg.* commentariis
ibid. col. 2. l. 11. *post* certe *adde* :
ibid. l. 21. *scribe* prætereà
p. 437. col. l. antep. *l.* dum de internâ
p. 447. col. 1. l. 27. *post* ipsum *dele virgul.*
p. 473. col. 2. lin. antepenult. *post* tempore *pone* virgulam.
p. 474. col. 1. l. penult. *scribe* scriptum hoc
p. 824. *leg.* 482.
col. 1. l. 3. domui *scribe* domi
p. 484. lin. 17. & 18. *post* expositus & illustratus, *adde* hic Liber à me emptus Lutetiæ.
p. 503. col. 2. l. 34. Imperio *scribe* imperii
p. 504. col. 1. l. 20. & 36. Mantcheu *scribe* Mancheu
p. 505. col. 2. l. 7. *ante* exemplum *addo* 2°.
ibid. l. 14. attexum *scribe* attextum
p. 516. col. 1. lin. 26. exceptas *scribe* excerptas
ibid. col. 1. l. 29. ipsis *scribe* ipsius
ibid. col. 2. l. 1. kia *scribe* hia
ibid. lin. antep. libore *scribe* labore

